

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
UNIVERSITY OF PIRAEUS

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
(ΠΜΣ ΛΕΕΔΟ)

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (Ν. 4548/2018)

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΒΑΣΙΛΕΙΑ Α. ΠΑΠΑΛΥΜΠΕΡΗ

ΑΜ: ΛΕΕΔΟ1750

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΑΡΙΣΤΕΑ ΣΙΝΑΝΙΩΤΗ

ΠΕΙΡΑΙΑΣ, 2019

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ**

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
(περιλαμβάνεται ως ξεχωριστή (δεύτερη) σελίδα στο σώμα της διπλωματικής εργασίας)

«Δηλώνω υπεύθυνα ότι η διπλωματική εργασία για τη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στη Λογιστική και Έλεγχο Επιχειρήσεων και Δημοσίων Οργανισμών με τίτλο
«Η Ανάπτυξη του Δικαίου των Αυτοκινήτων
Εταιρειών (Α.454θ/2018)»

Έχει συγγραφεί από εμένα αποκλειστικά και στο σύνολό της. Δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, ούτε είναι εργασία ή τμήμα εργασίας ακαδημαϊκού ή επαγγελματικού χαρακτήρα.

Δηλώνω επίσης υπεύθυνα ότι οι πηγές στις οποίες ανέφερα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας, αναφέρονται στο σύνολό τους, κάνοντας πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιαστικό λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Υπογραφή Μεταπτυχιακού φοιτητή/τριας

Όνοματεπώνυμο

Ημερομηνία

Παπαλυμπέρη Βασιλία
13/12/2019

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές που συνάντησα στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Λογιστική και Έλεγχος Επιχειρήσεων και Δημοσίων Οργανισμών, για όσα με δίδαξαν, και ιδιαίτερα την κυρία Αριστέα Σινανιώτη, που δέχτηκε να είναι η επιβλέπουσα καθηγήτρια στην εκπόνηση αυτής της εργασίας. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συνεργάτες μου στη Δικηγορική Εταιρεία Μπερνίτσας, που μου εμφύσησαν την αγάπη για το Εταιρικό Δίκαιο και την οικογένειά μου για τη πολύτιμη στήριξή της.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	3
2. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	4
3. ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
4. ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ	
4.1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (Άρθρα 1-3)	6
4.2. ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΤΗΣ (Άρθρα 4-11)	11
4.3. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ (Άρθρα 12-14)	25
4.4. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ (Άρθρα 15-32)	28
4.5. ΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Άρθρα 33-76)	46
4.6. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ (Άρθρα 77-115)	69
4.7. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ (Άρθρα 116-140)	95
4.8. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ (Άρθρα 141-144)	118
4.9. ΕΤΗΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ (Άρθρα 145-157)	129
4.10. ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΕΡΔΩΝ (Άρθρα 158-163)	139
4.11. ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ (Άρθρα 164-171)	143
4.12. ΑΛΛΟΔΑΠΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ (Άρθρα 172-175)	151
4.13. ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (Άρθρα 176-181)	154
4.14. ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (Άρθρα 182-190)	157
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	164
6. ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ Ν.4548/2018 ΚΑΙ ΚΝ2190/1920	165
7. ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΚΝ2190/1920 ΚΑΙ Ν.4548/2018	189
8. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	208

3. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στις 13 Ιουνίου του 2018, δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο Νόμος 4548/2018 (ΦΕΚ Α' 104/13.6.2018) για την αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών. Ο νόμος 4548/2018 αποτελεί προϊόν προσπάθειας που ξεκίνησε το 2013, κατέληξε σε προσωρινό σχέδιο αρχές του 2015, ξεκίνησε εκ νέου Φεβρουαρίου 2018 και ολοκληρώθηκε το Μάιο 2018.

Η έκδοση ενός νόμου που διέπει τις ΑΕ, εντάσσεται σε μια ευρύτερη προσπάθεια της τελευταίας οκταετίας για ανανέωση του εταιρικού δικαίου στην Ελλάδα, μια προσπάθεια που αφορά όχι μόνο τις κεφαλαιουχικές εταιρίες (εισαγωγή της ΙΚΕ με το ν. 4072/2012, αναμόρφωση του δικαίου της ΕΠΕ με το ν. 4541/2018), αλλά και τις προσωπικές (ν. 4072/2012). Είναι σημαντικό ότι η ανανέωση του εταιρικού δικαίου συμβαδίζει με ανάλογες προσπάθειες σε κοντινούς τομείς, όπως είναι η εταιρική δημοσιότητα, η διευκόλυνση σύστασης των εταιρειών, οι εταιρικοί μετασχηματισμοί, το λογιστικό δίκαιο των επιχειρήσεων και το πτωχευτικό δίκαιο. Επίσης, σημαντικό είναι ότι όλη αυτή η προσπάθεια δεν βασίζεται μόνο στις επιταγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των «Μνημονίων», αλλά αποτελεί γνήσια ελληνική προσπάθεια, που στηρίζεται στην ελπίδα ότι ανταποκρίνεται έτσι καλύτερα στις ελληνικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες.

Η επιλογή του νομοθέτη για σύνταξη ενός νέου νόμου αντί της τροποποίησης του προϋφιστάμενου, σχεδόν 100 χρόνια μετά τον ΚΝ 2190/1920, υποκινήθηκε κυρίως από την ευρεία έκταση των αλλαγών που επήλθαν αλλά και από την αναγκαιότητα ρύθμισης μικρότερης εμβέλειας ζητημάτων, τα οποία όμως έχουν σημαντική επίδραση στον τρόπο λειτουργίας των εμπορικών εταιρειών. Ο Έλληνας νομοθέτης, αφουγκραζόμενος την ανάγκη προσαρμογής και εναρμόνισης της ελληνικής νομοθεσίας με τα ευρωπαϊκά πρότυπα για τη λειτουργία των ανωνύμων εταιρειών, προχώρησε σε συνολική αναδιαμόρφωση της βασικής νομοθεσίας για τις Ανώνυμες Εταιρείες. Η ισχύς του νέου νόμου άρχισε την 1.1.2019, ώστε να υπάρξει ικανό χρονικό περιθώριο για την ενημέρωση των ενδιαφερομένων και των νομικών τους παραστατών. Μέχρι τότε ίσχυσε κανονικά ο ΚΝ 2190/1920, που όμως συνεχίζει να εφαρμόζεται, στο μέτρο που αυτό ορίζεται στις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 187. Οι διατάξεις για τη μετατροπή, τη συγχώνευση και τη διάσπαση των ΑΕ καταργήθηκαν και αυτές με το νεότερο νόμο 4601/2019 για τους εταιρικούς μετασχηματισμούς.

Ο νέος νόμος αποτελείται από 14 «τμήματα» και 189 άρθρα. Στην παρούσα εργασία θα αναλυθούν οι νέες ρυθμίσεις, οι οποίες αποβλέπουν σε μια καλύτερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία της ανώνυμης εταιρείας, αξιοποιούν την τεχνολογία, βελτιώνουν τη θέση των μετόχων, απλοποιούν την εταιρική καθημερινότητα, με αντίστοιχη εξοικονόμηση κόστους και εισάγουν καινοτομίες, που κρίθηκαν ότι μπορεί να προάγουν την λειτουργία του επιχειρηματικού κόσμου.

4. ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

4.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (Άρθρα 1-3)

○ Κείμενο Νόμου

"Άρθρο 1-Έννοια της ανώνυμης εταιρείας

1. Η ανώνυμη εταιρεία είναι κεφαλαιουχική εταιρεία με νομική προσωπικότητα, για τα χρέη της οποίας ευθύνεται μόνο η ίδια με την περιουσία της. Το κεφάλαιό της διαιρείται σε μετοχές.

2. Κάθε ανώνυμη εταιρεία είναι εμπορική, έστω και αν ο σκοπός της δεν είναι η άσκηση εμπορικής επιχείρησης.

3. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται σε όλες τις ανώνυμες εταιρείες, με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων για τις ανώνυμες εταιρείες με μετοχές ή άλλους τίτλους εισηγμένους σε ρυθμιζόμενη αγορά. Οι διατάξεις για τις ανώνυμες εταιρείες με μετοχές ή άλλους τίτλους εισηγμένους σε ρυθμιζόμενη αγορά εφαρμόζονται και σε εταιρείες με μετοχές εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ), μόνο όταν αυτό προβλέπεται ρητά.

Άρθρο 2-Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ισχύουν οι εξής ορισμοί:

α) «*ρυθμιζόμενη αγορά*»: η ρυθμιζόμενη αγορά κράτους-μέλους κατά την έννοια της περίπτωσης 21 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 (Α 14) και της περίπτωσης 21 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ της 15ης Μαΐου 2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της Οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173/349 12.6.2014),

β) *μετοχές ή άλλοι τίτλοι «εισηγμένοι σε ρυθμιζόμενη αγορά»* ή απλώς «*εισηγμένοι*»: οι μετοχές ή άλλοι τίτλοι που είναι εισηγμένοι για διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά,

γ) «*ηλεκτρονικά μέσα*»: οι τρόποι ηλεκτρονικής επικοινωνίας, μέσω διαδικτύου ή άλλου δημόσιου ή ιδιωτικού δικτύου, οι οποίοι επιτρέπουν την ευχερή αναγνώριση της ταυτότητας των χρηστών και την ασφάλεια της επικοινωνίας,

δ) *υποβολή εταιρικής πράξης ή άλλου στοιχείου «σε δημοσιότητα*»: η δημοσιότητα του άρθρου 13 του παρόντος νόμου,

ε) *Γ.Ε.ΜΗ.:* το Γενικό Εμπορικό Μητρώο, που συστάθηκε και λειτουργεί με το ν. 3419/2005 (Α 297),

στ) «*κεντρικό αποθετήριο τίτλων*»: το νομικό πρόσωπο κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 2 του Κανονισμού 909/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 σχετικά με τη βελτίωση του διακανονισμού αξιογράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων και για την τροποποίηση των Οδηγιών 98/26/ΕΚ και 2014/65/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) 236/2012 (ΕΕ L 257/28.8.2014),

ζ) «*επιχείρηση επενδύσεων*»: η επιχείρηση επενδύσεων κατά την έννοια της περίπτωσης 1 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 (Α 14) και της περίπτωσης 1 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ της 15ης Μαΐου 2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της Οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173/349),

η) «*Πολυμερής Μηχανισμός Διαπραγμάτευσης*» ή «*ΠΜΔ*»: ο Πολυμερής Μηχανισμός Διαπραγμάτευσης κατά την έννοια της περίπτωσης 22 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 και της περίπτωσης 22 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ της 15ης Μαΐου 2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της Οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173/349 12.6.2014).

θ) «*απλή απαρτία και πλειοψηφία*»: η απαρτία και η πλειοψηφία που απαιτούνται για τη λήψη αποφάσεων από τη γενική συνέλευση, σύμφωνα με τα της παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 130 και την παράγραφο 1 του άρθρου 132,

ι) «*αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία*»: η απαρτία και η πλειοψηφία που απαιτούνται για τη λήψη αποφάσεων από τη γενική συνέλευση, σύμφωνα με τα της παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 130 και την παράγραφο 2 του άρθρου 132,

ια) «*πολύ μικρές*», «*μικρές*», «*μεσαίες*» και «*μεγάλες*» επιχειρήσεις: οι αντίστοιχες οντότητες του ν. 4308/2014 (Α 251). Για τις νεοϊδρυόμενες εταιρείες και μέχρι τη σύνταξη του πρώτου ισολογισμού, ως «*πολύ μικρές*», «*μικρές*» και «*μεσαίες*» εταιρείες νοούνται εκείνες των οποίων το κεφάλαιο δεν

υπερβαίνει τα ποσά των 100.000, 500.000 και 1.000.000 ευρώ, αντίστοιχα, ενώ ως «μεγάλες» νοούνται εκείνες των οποίων το κεφάλαιο υπερβαίνει το ποσό των 1.000.000 ευρώ, ιβ) «οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος»: οι οντότητες του Παραρτήματος Α του ν. 4308/2014, καθώς και οι εταιρείες του ν. 3429/2005 (Α 314).

Άρθρο 3-Επίλυση διαφορών

1. Για τις υποθέσεις που, κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, υπάγονται σε δικαστήριο, αποκλειστικά αρμόδιο είναι το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας, εκτός αν ορίζεται κάτι άλλο στον παρόντα νόμο.

2. Με διάταξη του αρχικού καταστατικού ανώνυμης εταιρείας μπορούν να υπάγονται οι υποθέσεις της παραγράφου 1, καθώς και κάθε άλλη διαφορά που ανακύπτει από την εταιρική σχέση μεταξύ μετόχων ή μεταξύ αυτών και της εταιρείας, σε διαιτησία ή διαμεσολάβηση του ν. 4512/2018 (Α 5). Ρήτρα διαιτησίας εισαγόμενη με τροποποίηση του καταστατικού ισχύει μόνο αν αποφασίστηκε ομόφωνα. Η ρήτρα διαμεσολάβησης μπορεί να παραπέμπει σε οργανωμένη διαδικασία διαμεσολάβησης ή να προβλέπει τον τρόπο και τα κριτήρια επιλογής του διαμεσολαβητή."

○ Σχολιασμός

• Άρθρο 1

Στο άρθρο 1, ορίζεται το πεδίο εφαρμογής του νόμου. Ο Ν. 4548/2018 εφαρμόζεται σε όλες τις ανώνυμες εταιρείες, με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων για τις ανώνυμες εταιρείες με μετοχές ή άλλους τίτλους εισηγμένους σε ρυθμιζόμενη αγορά. Στο άρθρο 1 καταγράφονται νομοθετικά τρία θεμελιώδη χαρακτηριστικά της ΑΕ και ειδικότερα: ο κεφαλαιουχικός χαρακτήρας, η νομική προσωπικότητα και η εμπορική ιδιότητα. Η ύπαρξη των οποίων συνιστά προϋπόθεση ύπαρξης της ΑΕ ως εταιρικού τύπου.

Συνήθως η ΑΕ χαρακτηρίζεται ως ένωση προσώπων, που έχει συσταθεί με δικαιοπραξία προς επιδίωξη ορισμένου σκοπού¹. Εντούτοις από τη στιγμή που η ΑΕ μπορεί να ιδρυθεί από ένα πρόσωπο καθώς και να καταστεί εκ των υστέρων μονοπρόσωπη, το στοιχείο της «ένωσης προσώπων» δεν ανήκει στα εννοιολογικά στοιχεία της ΑΕ. Επιπλέον, η ΑΕ διαθέτει σωματειακή δομή καθώς η οργανωτική της δομή προσομοιάζει σε σωματείο, με αυστηρή διάκριση των οργάνων και των εξουσιών τους, όπου ο μέτοχος, πέραν της καταβολής εισφοράς, δεν υπέχει κατ' αρχήν άλλες υποχρεώσεις έναντι του νομικού προσώπου και των τυχόν άλλων μετόχων, συγχρόνως δε διακρίνεται η ΑΕ από την εταιρεία των διατάξεων του Αστικού Κώδικα (άρθρ. 741 επ. ΑΚ), στην οποία οι εταίροι υπέχουν διάφορες υποχρεώσεις και συνδέονται μεταξύ τους με προσωποπαγή συμβατικό δεσμό. Κατόπιν των ανωτέρω διαφορών είναι η μη εφαρμογή στην ΑΕ των άρθρων 741 επ. ΑΚ.

Στον Ν. 4548/2018 είτε συναντώνται ρητά είτε συνάγονται ερμηνευτικά ορισμένες «αρχές» όπως η αρχή της ίσης μεταχείρισης των μετόχων, η αρχή της πλειοψηφίας, η αρχή της ελεύθερης μεταβίβασης της μετοχικής σχέσης, η διάκριση των οργάνων κ.α. Οι ως άνω αρχές χαρακτηρίζουν την ΑΕ και ενίοτε τη διακρίνουν από άλλες μορφές εταιρειών χωρίς, εντούτοις, να είναι πάντα «άκαμπτες», τόσο για τον νομοθέτη, εκτός και αν η νομοθετική παρέμβαση έρχεται σε αντίθεση με το ενωσιακό εταιρικό δίκαιο, όσο ακόμη και για τους χρήστες του εταιρικού τύπου της ΑΕ, καθώς σε αρκετές περιπτώσεις επιτρέπονται αποκλίσεις.

Στην παράγραφο 3 του άρθρο 1 τίθεται ως γενικός κανόνας ότι ο ν. 4548/2018 εφαρμόζεται καθολικά σε κάθε ΑΕ ανεξάρτητα από το αν αυτή έχει μετοχές ή άλλους τίτλους εισηγμένους σε ρυθμιζόμενη

¹ Ν. Ρόκας, Εταιρίες, σελ. 185

αγορά, υπό την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που ισχύουν για τις εισηγμένες ΑΕ. Οι τελευταίες υπόκεινται, ως προς αρκετά ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας σε ειδικές ρυθμίσεις, οι οποίες απαρτίζουν το λεγόμενο δίκαιο της εισηγμένης ΑΕ. Για αυτό το λόγο, είτε προβλέπονται στον ν. 4548/2018 ειδικές ρυθμίσεις για τις εισηγμένες ΑΕ², είτε προβλέπονται η μη εφαρμογή κάποιων γενικών διατάξεων στις εισηγμένες ΑΕ³. Εκτός των ανωτέρω, νομικές ιδιαιτερότητες παρουσιάζει όχι μόνο η εισηγμένη ΑΕ, αλλά και η ΑΕ που, χωρίς να έχει εισαγάγει τις μετοχές της ή άλλους τίτλους σε ρυθμιζόμενη αγορά, υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής κανόνων του δικαίου της κεφαλαιαγοράς. Για παράδειγμα, σε περίπτωση δημόσιας διάθεσης μετοχών, η ΑΕ οφείλει να συμμορφωθεί με το ειδικό νομοθετικό πλαίσιο για τις δημόσιες προσφορές κινητών αξιών⁴.

Οι διατάξεις για την εισηγμένη ΑΕ εφαρμόζονται στις ΑΕ με μετοχές εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ) μόνο όταν αυτό προβλέπεται ρητά. Η διάκριση μεταξύ των ρυθμιζόμενων αγορών και των ΠΜΔ επιβάλλεται, καθώς υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές ανάμεσα στο μέγεθος, τη διασπορά μετοχών, το βαθμό ωριμότητας αλλά και τον κύκλο εργασιών και την εσωτερική οργάνωση μεταξύ των εταιριών, οι κινητές αξίες των οποίων αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ΠΜΔ και εταιριών, οι κινητές αξίες των οποίων εισάγονται προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά.

- **Άρθρο 2**

Για τη διευκόλυνση κατανόησης των χρηστών του νόμου αλλά και προς αποφυγή ενδεχομένων παρανοήσεων, εμπεριέχονται στο άρθρο 2 ορισμένοι ορισμοί, οι οποίοι συναντώνται στο ν. 4548/2018 και είτε πρόκειται για ορισμούς εννοιών του δικαίου της ΑΕ, είτε για ορισμούς προερχόμενους από άλλα νομοθετήματα, οι οποίοι χρησιμοποιούνται σε επιμέρους διατάξεις του ν. 4548/2018. Επισημαίνεται, σε κάθε περίπτωση, ότι ο κατάλογος ορισμών δεν είναι πλήρης, αλλά ενδεικτικός. Επίσης, στην παρ. ια) του ίδιου άρθρου, γίνεται μια συνοπτική κατηγοριοποίηση των Α.Ε ανάλογα με το Μέγεθος. Ο ν. 4548/2018 κατατάσσει τις «οντότητες» ανάλογα με το μέγεθος τους στις ανωτέρω τέσσερις κατηγορίες (στον Ν 2190/1920, το άρθρο 42α § 6 όριζε τις «μικρές επιχειρήσεις» (με δυνατότητα «συνοπτικού Ισολογισμού»)). Σε διάφορα σημεία διαφοροποιούνται οι διατάξεις του Ν. 4548/2018 ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων.

(α) Κατάταξη μετά το πρώτο έτος λειτουργίας (όπως αυτό καθορίζεται στο άρθρο 2 του ν. 4308/2014-Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα)

Κριτήρια μεγέθους (κάλυψη 2 από τα 3)			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΚΑΘΑΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
Πολύ μικρές άρθρου 1 παρ. 2α και 2β	≤ 10	≤ 350.000	≤ 700.000
Μικρές άρθρου 1 παρ. 2α και 2β	≤ 50	≤ 4.000.000	≤ 8.000.000
Μεσαίες (όλες)	≤ 250	≤ 20.000.000	≤ 40.000.000
Μεγάλες (όλες)	> 250	>20.000.000	> 40.000.000

² Άρθρο 124 παρ. 6, Ν. 4548/2018

³ Άρθρο 124 παρ. 2,3, Ν. 4548/2018

⁴ Άρθρο 16, Ν. 3401/2005

Όταν η Ανώνυμη Εταιρεία υπερβαίνει ή παύει να υπερβαίνει τα όρια δύο εκ των τριών κριτηρίων, για δύο διαδοχικές περιόδους, για τους σκοπούς εφαρμογής των ρυθμίσεων αυτού του νόμου η αλλαγή κατηγορίας μεγέθους ενεργοποιείται από την περίοδο που έπεται των δύο εν λόγω διαδοχικών περιόδων.

(β) Κατάταξη «νεοϊδρυόμενων εταιρειών».

Για τις νεοϊδρυόμενες εταιρείες και μέχρι τη σύνταξη του πρώτου ισολογισμού, κατατάσσονται ως εξής:

Μέγεθος ΑΕ	Μετοχικό Κεφάλαιο
Πολύ μικρή	25.000-100.000
Μικρή	100.001-500.000
Μεσαία	500.001-1.000.000
Μεγάλη	>1.000.000

Ο Ν. 4548/2018 διαφοροποιείται ανάλογα με το μέγεθος των εταιριών, στις εξής περιπτώσεις:

- για να καθορισθεί η έκταση του ασκούμενου κατά την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. ελέγχου (άρθρο 9 § 3⁵). Εντός έξι (6) μηνών από την 1η Ιανουάριου 2019 ολοκληρώνεται η μεταφορά των εταιρειών της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του παρόντος, των οποίων το Γ.Ε.ΜΗ. δεν τηρείται στη Διεύθυνση Εταιρειών της Γενικής Διεύθυνσης Αγοράς της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης. Μέχρι την ολοκλήρωση της μεταφοράς κάθε εταιρείας, οι καταχωρίσεις στο Γ.Ε.ΜΗ. συνεχίζουν να πραγματοποιούνται από τις, πριν την 1η Ιανουαρίου 2019, αρμόδιες για την τήρηση του Γ.Ε.ΜΗ. υπηρεσίες και οι αποφάσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 4, εκδίδονται από τις αρμόδιες, για την έκδοση αυτών πριν την 1η Ιανουαρίου 2019, υπηρεσίες, τηρουμένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του παρόντος. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζεται η διαδικασία μεταφοράς των φακέλων, η χρονική σειρά μεταφοράς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με την ίδια διαδικασία και εντός του ίδιου χρονικού διαστήματος πραγματοποιείται και η μεταφορά των εταιρειών των οποίων το Γ.Ε.ΜΗ. παύει να τηρείται στη Διεύθυνση Εταιρειών της Γενικής Διεύθυνσης Αγοράς της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (Η παράγραφος 18, τέθηκε όπως προστέθηκε με την παράγραφο 15 του άρθρου 49 του ν. 4587/2018 και ισχύει από 01/01/2019),
- για τη δυνατότητα διορισμού μονομελούς διοικητικού οργάνου (μόνο «μικρές» και «πολύ μικρές» Α.Ε (άρθρο 115 § 6),

⁵Ο Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης, ύστερα από έλεγχο νομιμότητας, εγκρίνει τη σύσταση και την τροποποίηση του καταστατικού των παρακάτω εταιρειών: α) των εταιρειών δημόσιου ενδιαφέροντος κατά την έννοια της περίπτωσης ιβ' του άρθρου 2 του παρόντος, β) των μεγάλων οντοτήτων της παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251), καθώς και κάθε άλλης ανώνυμης εταιρείας, εφόσον αυτό προβλέπεται ρητά από διάταξη νόμου, γ) των εταιρειών που λαμβάνουν άδεια λειτουργίας από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Το Γ.Ε.ΜΗ. των παραπάνω εταιρειών τηρείται από την αρμόδια Διεύθυνση Εταιρειών της Γενικής Διεύθυνσης Αγοράς της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης. Από την ίδια υπηρεσία τηρείται το Γ.Ε.ΜΗ. των υποκαταστημάτων αλλοδαπών εταιρειών της περίπτωσης γ', καθώς και των υποκαταστημάτων αλλοδαπών που είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος των περιπτώσεων β' και γ' του Παραρτήματος Α' του ν. 4308/2014 (Α' 251)

- για τη πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου (άρθρο 20 § 6) (Η πιστοποίηση γίνεται με έκθεση ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας, με μέριμνα του διοικητικού συμβουλίου μέσα στις παραπάνω προθεσμίες. Στην περίπτωση πολύ μικρών ή μικρών εταιρειών, μη εισηγμένων σε ρυθμιζόμενη αγορά, η πιστοποίηση μπορεί να γίνει από το ίδιο το διοικητικό συμβούλιο, που συνέρχεται σε συνεδρίαση μέσα στις παραπάνω προθεσμίες, με θέμα ημερήσιας διάταξης την πιστοποίηση της καταβολής ή μη του κεφαλαίου. Κατά τη σύσταση της εταιρείας η καταβολή πιστοποιείται είτε από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία είτε από το διοικητικό συμβούλιο,
- για την Έκθεση διαχείριση: Οι πολύ μικρές ανώνυμες εταιρείες, εκτός από τις εταιρείες οι οποίες αποτελούν οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος κατά την έννοια του Παραρτήματος Α' του ν. 4308/2014, απαλλάσσονται από την υποχρέωση δημοσίευσης της έκθεσης διαχείρισης,
- για τη Διανομή τίτλων αντί μετρητών: Δίδεται η δυνατότητα στις εταιρείες που υπόκεινται σε υποχρεωτικό ή σε προαιρετικό έλεγχο από ορκωτό ελεγκτή λογιστή, τα κέρδη, που είναι διανεμητέα ως ελάχιστο μέρισμα, να χορηγηθούν με μορφή τίτλων.

Τέλος στην παρ. ιβ) του άρθρου 2, ορίζεται ότι οι «Οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος» (**Public interest entities**) περιλαμβάνουν τις οντότητες του Παραρτήματος Α' του ν. 4308/2014, καθώς και οι εταιρείες του ν. 3429/2005⁶. Οι Οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος υπόκεινται στον Ελληνικό νόμο και πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνουν: α) τις οντότητες των οποίων μετοχές ή άλλες κινητές αξίες είναι εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/39/ΕΟΚ και σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κανονισμού 1606/2002 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, β) Τις ασφαλιστικές και ανασφαλιστικές επιχειρήσεις των περιπτώσεων 5 και 6 της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012, γ) τα πιστωτικά ιδρύματα όπως αυτά καθορίζονται από την περίπτωση 1 της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και δ) Οντότητες που καθορίζονται από τη νομοθεσία ως δημοσίου ενδιαφέροντος οντότητες, με βάση τη φύση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, το μέγεθος ή τον αριθμό των απασχολούμενων.

• Άρθρο 3

Με το άρθρο αυτό, προβλέπεται ως αποκλειστική δωσιδικία για τις δικαστικές υποθέσεις του ν. 4548/2018 εκείνη της έδρα της εταιρίας, καθ' ύλην δε αρμόδιο είναι καταρχήν το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο ν. 4548/2018. Η νομοθετική επιλογή του μονομελούς (αντί του πολυμελούς) πρωτοδικείου (και κατ' επέκταση και του μονομελούς εφετείου για την κατ' έφεση δίκη⁷ ως δικαστηρίου γενικής αρμοδιότητας σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως η ακύρωση της εταιρείας, η δικαστική λύση της εταιρείας και οι δίκες σχετικά με την ελαττωματικότητα αποφάσεων ΓΣ, είναι μάλλον προβληματική λόγω της σοβαρότητας των υποθέσεων και των εννόμων συνεπειών⁸. Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 3, οι υποθέσεις της παρ. 1, καθώς και κάθε άλλη διαφορά που ανακύπτει από την εταιρική σχέση μεταξύ των μετόχων ή μεταξύ αυτών και της εταιρείας, μπορούν, με καταστατική διάταξη (με ομοφωνία των μετόχων) να υπαχθούν σε

⁶ Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί (Δ.Ε.Κ.Ο.) ως «δημόσια επιχείρηση» νοείται κάθε ανώνυμη εταιρεία, στην οποία το ελληνικό δημόσιο δύναται να ασκεί άμεσα ή έμμεσα αποφασιστική επιρροή, λόγω της συμμετοχής του στο μετοχικό της κεφάλαιο ή της χρηματοοικονομικής συμμετοχής του ή των κανόνων που τη διέπουν.

⁷ Άρθρο 19, ΚΠολΔ

⁸ Καλλιμόπουλος ΝοΒ 2019, 196

δαιτησία ή διαμεσολάβηση. Η καταστατική διάταξη περί δαιτησίας ή/και διαμεσολάβησης δεν δεσμεύει μόνο τους αρχικούς ιδρυτές που συνέταξαν το καταστατικό αλλά και τους μελλοντικούς μετόχους⁹ και τα μελλοντικά μέλη ΔΣ και ερμηνεύεται όπως ερμηνεύεται το καταστατικό. Η ρήτρα της δαιτησίας ή/και διαμεσολάβησης μπορεί να καλύπτει το σύνολο ή μέρος των εταιρικών διαφορών ανάλογα με τη διατύπωση της δαιτητικής ρήτρας, ακόμα δε και διαφορές, που υπάγονται στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, εφόσον πρόκειται για «μη γνήσιες» υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας, δηλ. για υποθέσεις στις οποίες εμφανίζεται το στοιχείο της αντιδικίας και τις οποίες ο νομοθέτης υπήγαγε στη συγκεκριμένη διαδικασία για λόγους ευελιξίας και ταχύτητας της διαδικασίας σε σύγκριση με την αμφισβητούμενη δικαιοδοσία. Μια χαρακτηριστική περίπτωση μη γνήσιας υπόθεσης εκούσιας δικαιοδοσίας είναι για παράδειγμα η δικαστική λύση της εταιρείας. Σημειώνεται, ότι στο προϊσχύσαν δίκαιο η δικαστική λύση της εταιρείας με αίτηση μετόχων υπαγόταν στην τακτική διαδικασία¹⁰

4.2 ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ-ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΤΗΣ (Άρθρα 4-11)

○ Κείμενο Νόμου

"Άρθρο 4-Τρόπος ίδρυσης της ανώνυμης εταιρείας και τροποποίησης του καταστατικού της

1. Η ανώνυμη εταιρεία μπορεί να ιδρυθεί από ένα ή περισσότερα πρόσωπα (ιδρυτές) ή να καταστεί μονοπρόσωπη με τη συγκέντρωση όλων των μετοχών σε ένα μόνο πρόσωπο. Η ίδρυση ανώνυμης εταιρείας ως μονοπρόσωπης, η συγκέντρωση όλων των μετοχών της σε ένα μόνο πρόσωπο, καθώς και τα στοιχεία του μοναδικού μετόχου της, υποβάλλονται σε δημοσιότητα.

2. Η ανώνυμη εταιρεία συνιστάται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, που περιέχει το καταστατικό, ή με ιδιωτικό έγγραφο, αν υιοθετείται πρότυπο καταστατικό, σύμφωνα με την 31637/2017 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 928) και το άρθρο 9 του ν. 4441/2016 (Α' 227). Το έγγραφο είναι επίσης συμβολαιογραφικό, αν το επιβάλλει ειδική διάταξη νόμου, αν εισφέρονται στην εταιρεία περιουσιακά στοιχεία, για τη μεταβίβαση των οποίων απαιτείται ο τύπος αυτός, ή αν το συμβολαιογραφικό έγγραφο επιλέγεται από τα μέρη. Αν η ανώνυμη εταιρεία συνιστάται με ιδιωτικό έγγραφο, ως Υπηρεσία Μιας Στάσης ορίζονται οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Γ.Ε.ΜΗ., κατά παρέκκλιση του άρθρου 2 του ν. 4441/2016

3. Η τροποποίηση του καταστατικού της ανώνυμης εταιρείας αποφασίζεται από τη γενική συνέλευση ή και από το διοικητικό συμβούλιο, αν τούτο ορίζεται ρητά στον παρόντα νόμο και επέρχεται με τη δημοσιότητα του άρθρου 13. Ολόκληρο το κείμενο του καταστατικού, όπως διαμορφώνεται ύστερα από κάθε τροποποίησή του, συντάσσεται με ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου και υπογράφεται από τον πρόεδρο αυτού ή το νόμιμο αναπληρωτή του, χωρίς απόφαση της γενικής συνέλευσης. Για την τροποποίηση του καταστατικού και τη σύνταξη του νέου κειμένου τούτου δεν απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο.

4. Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις προσαρμογής στοιχείων του καταστατικού, που γίνονται με βάση τις διατάξεις του παρόντος νόμου, προκειμένου αυτό να εμφανίζει τις μεταβολές που έλαβαν χώρα, ιδίως αυξήσεις ή μειώσεις κεφαλαίου, χωρίς απόφαση εταιρικού οργάνου όπως, ενδεικτικά, είναι οι περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 28, της παραγράφου 3 του άρθρου 58 και της παραγράφου 4 του άρθρου 71. Οι προσαρμογές όμως αυτές υποβάλλονται σε δημοσιότητα.

5. Απόφαση της γενικής συνέλευσης ή του διοικητικού συμβουλίου στηριζόμενη σε τροποποίηση του καταστατικού, που δεν έχει ακόμη υποβληθεί σε δημοσιότητα, είναι επιτρεπτή, παράγει όμως αποτελέσματα από τη συντέλεση της δημοσιότητας.

⁹ Περάκης, Το νέο δίκαιο της ΑΕ, 17

¹⁰ Άρθρο 48^Α παρ. 3, ΚΝ 2190/1920

Άρθρο 5-Περιεχόμενο του καταστατικού

1. Το καταστατικό της ανώνυμης εταιρείας πρέπει να περιέχει διατάξεις:

- α) για την εταιρική επωνυμία και το σκοπό της εταιρείας,
- β) για την έδρα της εταιρείας,
- γ) για τη διάρκειά της, όταν αυτή δεν είναι αόριστη,
- δ) για το ύψος και τον τρόπο καταβολής του κεφαλαίου,
- ε) για το είδος των μετοχών, καθώς και για τον αριθμό, την ονομαστική αξία και την έκδοσή τους,
- στ) για τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας, αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών,
- ζ) για τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία μετατροπής ανωνύμων μετοχών σε ονομαστικές,
- η) για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου,
- θ) για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των γενικών συνελεύσεων,
- ι) για τους ελεγκτές,
- ια) για τα δικαιώματα των μετόχων,
- ιβ) για τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και τη διάθεση των κερδών.
- ιγ) για τη λύση της εταιρείας και την εκκαθάριση της περιουσίας της,
- ιδ) το ύψος του καλυφθέντος κεφαλαίου, που είναι καταβλητέο κατά το χρόνο σύστασης.

2. Το καταστατικό δεν απαιτείται να περιέχει διατάξεις, έστω και αν αυτές αναφέρονται στα θέματα της παραγράφου 1, στο μέτρο που αποτελούν απλώς επανάληψη ισχυουσών διατάξεων του νόμου, εκτός αν εισάγεται επιτρεπτή παρέκκλιση από αυτές.

3. Το καταστατικό της ανώνυμης εταιρείας πρέπει να επίσης αναφέρει:

- α) Τα ατομικά στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό της εταιρείας ή στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων έχει υπογραφεί το καταστατικό αυτό.
- β) Το συνολικό ποσό, τουλάχιστον κατά προσέγγιση, όλων των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρείας και βαρύνουν αυτή.

Άρθρο 6- Επωνυμία

1. Η επωνυμία της ανώνυμης εταιρείας σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων ιδρυτών ή μετόχων είτε από το αντικείμενο της δραστηριότητας που ασκεί είτε από άλλες λεκτικές ενδείξεις. Η επωνυμία μπορεί να είναι και φανταστική ή να περιλαμβάνει ηλεκτρονική διεύθυνση ή άλλη ένδειξη, άμεσα και διαρκώς σχετιζόμενη με την εταιρεία. Η επωνυμία της εταιρείας μπορεί να αποδίδεται ολόκληρη ή εν μέρει με λατινικούς χαρακτήρες. Σε περίπτωση που η δραστηριότητα της εταιρείας εκτείνεται σε περισσότερα αντικείμενα, η επωνυμία μπορεί να λαμβάνεται από τα κυριότερα από αυτά. Η τυχόν διεύρυνση του σκοπού της εταιρείας δεν υποχρεώνει την εταιρεία σε μεταβολή της επωνυμίας της.

2. Στην επωνυμία της ανώνυμης εταιρείας πρέπει να περιέχονται σε κάθε περίπτωση ολογράφως οι λέξεις «Ανώνυμη Εταιρεία» ή το ακρωνύμιο «Α.Ε.». Για τις διεθνείς συναλλαγές, οι παραπάνω λέξεις εκφράζονται ως «Societe Anonyme» ή το ακρωνύμιο «S.A.».

3. Αν η ανώνυμη εταιρεία είναι μονοπρόσωπη, στην επωνυμία πρέπει να περιέχεται η ένδειξη «Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία» ή «Μονοπρόσωπη Α.Ε.». Για τις διεθνείς συναλλαγές, οι παραπάνω λέξεις εκφράζονται ως «Single Member Societe Anonyme» ή «Single Member S.A.». Η ένδειξη αυτή προστίθεται ή αφαιρείται με καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ., με μέριμνα του διοικητικού συμβουλίου, χωρίς τροποποίηση του καταστατικού.

Άρθρο 7-Έδρα της εταιρείας

1. Η εταιρεία έχει την έδρα της στο δήμο που αναφέρεται στο καταστατικό της. Ο δήμος αυτός πρέπει να βρίσκεται στην Ελλάδα.

2. Η ελληνική ανώνυμη εταιρεία μπορεί να ιδρύει υποκαταστήματα, πρακτορεία ή άλλες μορφές δευτερεύουσας εγκατάστασης σε άλλους τόπους της Ελλάδας ή της αλλοδαπής.

Άρθρο 8-Διάρκεια της εταιρείας

1. Η διάρκεια της ανώνυμης εταιρείας είναι ορισμένου ή αορίστου χρόνου. Η διάρκεια ορισμένου χρόνου ορίζεται σε έτη. Αν δεν ορίζεται ο χρόνος της διάρκειας στο καταστατικό, η διάρκεια είναι αορίστου χρόνου. Στην περίπτωση της αόριστης διάρκειας, η εταιρεία λύεται, σύμφωνα με τις περιπτώσεις β, γ και δ της παραγράφου 1 και την παράγραφο 2 του άρθρου 164.

2. Η διάρκεια ορισμένου χρόνου μπορεί να παραταθεί με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Αν δεν ορίζεται κάτι άλλο στην απόφαση αυτή, η διάρκεια της εταιρείας γίνεται αόριστη.

3. Με απόφαση της γενικής συνέλευσης που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, η διάρκεια της ανώνυμης εταιρείας μπορεί να μετατραπεί από ορισμένου σε αορίστου χρόνου και αντίστροφα.

Άρθρο 9-Έλεγχος που διενεργείται κατά την ίδρυση της ανώνυμης εταιρείας και τις εταιρικές μεταβολές

1. Κατά την ίδρυση της ανώνυμης εταιρείας η Υπηρεσία Μιας Στάσης προβαίνει στον έλεγχο που ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4441/2016. Ειδικά στις εταιρείες οι οποίες συστήνονται με νόμο, καθώς και στις εταιρείες των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4441/2016.

2. Η τροποποίηση του καταστατικού, η λύση της ανώνυμης εταιρείας ύστερα από απόφαση της γενικής συνέλευσης και η αναβίωσή της εγκρίνονται, ύστερα από τη διενέργεια ελέγχου νομιμότητας από την αρμόδια υπηρεσία της Περιφερειακής ενότητας της έδρας της εταιρείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και του ν. 3419/2005 (Α` 297). Ο έλεγχος νομιμότητας περιορίζεται στην τήρηση των διατάξεων του παρόντος, του καταστατικού και των διατάξεων του ν. 3419/2005 και αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για τη διενέργεια της καταχώρισης και την πραγματοποίηση της δημοσιότητας από την αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. Σε περίπτωση μεταβολών των καταχωρίσεων της εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ., που δεν εμπίπτουν στο πρώτο εδάφιο, όπως μεταβολών στην εκπροσώπηση της εταιρείας ή δηλώσεων προσαρμογής του καταστατικού, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 4, η αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. προβαίνει σε τυπικό έλεγχο (έλεγχο πληρότητας) του άρθρου 7 του ν. 3419/2005 των υποβληθέντων εγγράφων. Τυπικός έλεγχος (έλεγχος πληρότητας) νοείται η διαπίστωση ότι τα υποβαλλόμενα έγγραφα είναι πλήρη και ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του νόμου, χωρίς έλεγχο του περιεχομένου τους.

3. Ο Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης, ύστερα από έλεγχο νομιμότητας, εγκρίνει τη σύσταση και την τροποποίηση του καταστατικού των παρακάτω εταιρειών: α) των εταιρειών δημόσιου ενδιαφέροντος κατά την έννοια της περίπτωσης ιβ του άρθρου 2 του παρόντος, β) των εταιρειών που προβλέπονται ρητά από διάταξη νόμου γ) των εταιρειών που λαμβάνουν άδεια λειτουργίας από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Το Γ.Ε.ΜΗ. των παραπάνω εταιρειών τηρείται από την αρμόδια Διεύθυνση Εταιρειών της Γενικής Διεύθυνσης Αγοράς της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης. Από την ίδια υπηρεσία τηρείται το Γ.Ε.ΜΗ. των υποκαταστημάτων αλλοδαπών εταιρειών της περίπτωσης γ', καθώς και των υποκαταστημάτων αλλοδαπών που είναι οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος των περιπτώσεων β' και γ' του Παραρτήματος Α' του ν. 4308/2014 (Α` 251).

4. Ο Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης εγκρίνει, ύστερα από έλεγχο νομιμότητας, τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις, σύμφωνα με τον ν. 3777/2009 (Α` 127).

5. Σε καμιά περίπτωση ο έλεγχος που γίνεται κατά την καταχώριση αποφάσεων των εταιρικών οργάνων δεν εκτείνεται σε λόγους που επιφέρουν ακυρωσία των αποφάσεων των οργάνων αυτών.

Άρθρο 10- Πράξεις κατά το ιδρυτικό στάδιο - Ευθύνη ιδρυτών

1. Πρόσωπα που έχουν ενεργήσει στο όνομα υπό ίδρυση εταιρείας ευθύνονται για τις πράξεις αυτές απεριόριστα και εις ολόκληρον. Ευθύνεται όμως μόνη η εταιρεία για τις πράξεις που έγιναν ρητά στο όνομά της κατά το ιδρυτικό στάδιο αν, μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη σύστασή της, ανέλαβε τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτές τις πράξεις.

2. Οι ιδρυτές είναι υπεύθυνοι για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη η εταιρεία ή οι καλόπιστοι τρίτοι, μέτοχοι ή μη, από τυχόν παράλειψη υποχρεωτικής διάταξης του καταστατικού ή ανακριβείς πληροφορίες που δόθηκαν κατά την εγγραφή στο κεφάλαιο ή περιλήφθηκαν στο καταστατικό, από τη μη τήρηση των διατάξεων που αφορούν την εκτίμηση και την καταβολή των εισφορών, καθώς και από την τυχόν κήρυξη της ακυρότητας της εταιρείας, αν γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν τις σχετικές πλημμέλειες. Η αξίωση αποζημίωσης της παρούσας παραγράφου παραγράφεται μετά παρέλευση πέντε (5) ετών από την ίδρυση της εταιρείας.

Άρθρο 11-Κήρυξη της ακυρότητας της εταιρείας

1. Η εταιρεία κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση μόνο αν:
 - α) δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις των περιπτώσεων α και δ της παραγράφου 1 του άρθρου 5 και της παραγράφου 2 του άρθρου 4,
 - β) ο σκοπός της, όπως ορίζεται στο καταστατικό, είναι παράνομος ή αντίθετος προς τη δημόσια τάξη και
 - γ) ο μοναδικός ιδρυτής ή όλοι οι ιδρυτές δεν είχαν την ικανότητα για δικαιοπραξία κατά την υπογραφή της εταιρικής σύμβασης.
2. Η αγωγή ασκείται από κάθε πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον και απευθύνεται κατά της εταιρείας. Το δικαστήριο που απαγγέλλει την ακυρότητα διορίζει με την ίδια απόφαση και τους εκκαθαριστές της.
3. Οι λόγοι ακυρότητας των περιπτώσεων α και β της παραγράφου 1 θεραπεύονται αν, μέχρι τη κατάθεση των προτάσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 237 ΚΠολΔ, το καταστατικό τροποποιηθεί, ώστε να μην υφίσταται πλέον ο λόγος ακυρότητας που αναφέρεται στην αγωγή. Το δικαστήριο που εκδικάζει αγωγή για κήρυξη ακυρότητας της εταιρείας, μπορεί να χορηγήσει στην εταιρεία εύλογη προθεσμία, όχι μεγαλύτερη των τριών (3) μηνών, με σκοπό να ληφθεί η απόφαση τροποποίησης του καταστατικού και να υποβληθεί στην αρμόδια Αρχή, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 9 ή να γίνει μετατροπή της εταιρείας σε άλλη εταιρική μορφή. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί για ένα (1) ακόμη μήνα. Για το διάστημα που μεσολαβεί το δικαστήριο μπορεί να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα.
4. Η δικαστική απόφαση που κηρύσσει την ακυρότητα της εταιρείας αντιτάσσεται στους τρίτους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 3419/2005. Τριτανακοπή μπορεί να ασκηθεί μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την υποβολή της απόφασης σε δημοσιότητα.
5. Η ακυρότητα αυτή καθαυτή δεν επηρεάζει την εγκυρότητα των υποχρεώσεων ή των απαιτήσεων της εταιρείας, χωρίς να βλάπτονται τα αποτελέσματα της κατάστασης εκκαθάρισής της.
6. Οι μέτοχοι της άκυρης εταιρείας υποχρεούνται να καταβάλουν το κεφάλαιο που κάλυψαν και δεν έχουν ακόμη καταβάλει, στην έκταση που αυτό είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση του σκοπού της εκκαθάρισης.
7. Η αγωγή για κήρυξη της ακυρότητας ασκείται μέσα σε μια διετία από τη σύσταση της εταιρείας. Στην περίπτωση β της παραγράφου 1, η άσκηση της αγωγής δεν υπόκειται σε χρονικό περιορισμό."

○ Σχολιασμός

• Άρθρο 4

Στο Τμήμα Δεύτερο του Ν.4548/2018 (άρθρα 4-11) περιλαμβάνονται διατάξεις για την ίδρυση της εταιρείας (επωνυμία, έδρα, διάρκεια) και την ευθύνη των ιδρυτών, το περιεχόμενο και τη διαδικασία τροποποίησης του καταστατικού της, καθώς και τον διενεργούμενο έλεγχο από το Γ.Ε.Μ.Η κατά την ίδρυση και τις εταιρικές μεταβολές.

Η ΑΕ δύναται να συσταθεί από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που ονομάζονται ιδρυτές. Οι ιδρυτές είναι δηλαδή τα πρόσωπα που καταρτίζουν την εταιρική σύμβαση ή σε περίπτωση ενός ιδρυτή, την ιδρυτική δικαιοπραξία. Η διατύπωση της διάταξης θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και προβληματική, καθώς ο νομοθέτης συγχέει το πρόσωπο του ιδρυτή με εκείνο του μετόχου. Τα πρόσωπα των ιδρυτών και των μετόχων συνήθως ταυτίζονται, χωρίς αυτό να είναι απαραίτητο καθώς σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 3 (θα αναλυθεί στη συνέχεια της παρούσας μελέτης), τις μετοχές μπορούν να τις αναλάβουν ακόμη και ολικά τρίτοι (μη ιδρυτές). Συνεπώς, είναι διαφορετικό πράγμα ο αριθμός ιδρυτών και διαφορετικό ο αριθμός των μετόχων. Χαρακτηριστικός είναι ο ορισμός της μονοπρόσωπης εταιρείας στο άρθρο 2 παρ. 1 της Οδηγίας 2009/102/ΕΚ, σύμφωνα με τον οποίο «[η] εταιρεία μπορεί να έχει ένα μοναδικό εταίρο, κατά τη σύστασή της, καθώς και με τη συγκέντρωση

όλων των εταιρικών μεριδίων σ' ένα μόνο πρόσωπο (μονοπρόσωπη εταιρεία)»¹¹. Ως εκ τούτου η παρ. 1 του άρθρου 4, όπως είναι διατυπωμένη, επιτρέπει τόσο την ίδρυση της εταιρείας από έναν ιδρυτή, όσο και την ανάληψη όλων των μετοχών από ένα μόνο πρόσωπο, το οποίο μπορεί να μην είναι ένα πρόσωπο¹². Ο όρος λοιπόν «μονοπρόσωπη» ΑΕ, που χρησιμοποιεί η διάταξη, αναφέρεται προδήλως στον μοναδικό μέτοχο. Κατά νομική ακριβολογία, μονοπρόσωπη είναι μια ΑΕ, όταν όλες οι μετοχές της τελούν υπό το ίδιο ιδιοκτησιακό καθεστώς. Μη συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης που ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο είναι κύριος όλων των μετοχών, μονομετοχική είναι μια ΑΕ και όταν όλες οι μετοχές της ανήκουν κατά συγκυριότητα (κοινωνία δικαιώματος) στα ίδια πρόσωπα¹³. Μονομετοχική είναι μία ΑΕ και όταν ορισμένες μετοχές της ανήκουν στην ίδια την ΑΕ (και οι υπόλοιπες σε έναν μέτοχο), διότι εν προκειμένω αναστέλλεται η άσκηση των μετοχικών δικαιωμάτων από τις ίδιες μετοχές, οπότε οι μετοχές αυτές είναι σαν να μην υπάρχουν.

Ο νόμος επιφορτίζει τη μονοπρόσωπη ΑΕ με συγκεκριμένες υποχρεώσεις δημοσιότητας, ούτως ώστε να καταστεί γνωστή στους τρίτους η εν λόγω ιδιότητα της ΑΕ, οι οποίες απορρέουν από ενωσιακές διατάξεις (άρθρο 6, 3 της Οδηγίας 2009/102/ΕΚ). Ειδικότερα, η ίδρυση ή η μετάπτωση (σε περίπτωση μεταγενέστερης τροποποίησης της μετοχικής σύνθεσης της ΑΕ) μιας ΑΕ σε μονοπρόσωπη, όπως και τα στοιχεία του μοναδικού της μετόχου, υποβάλλονται σε δημοσιότητα. Η υποχρέωση αυτή βαρύνει την ίδια την ΑΕ και το ΔΣ αυτής, χωρίς να προβλέπεται κάποια αποκλειστική προθεσμία εκ του νόμου. Η ΑΕ λαμβάνει γνώση της μετοχικής σύνθεσης λόγω της προβλεπόμενης στο άρθρο 41 παρ. 2 καταχώρισης των μεταβιβάσεων στο βιβλίο μετοχών, μέσω του οποίου νομιμοποιούνται έναντι της ΑΕ οι αποκτώντες μετοχές, οπότε η ΑΕ είναι σε θέση να πληροφορείται τη συγκέντρωση όλων των μετοχών σε ένα πρόσωπο. Η παράβαση της υποχρέωσης δημοσιότητας δεν πλήττει την ΑΕ ως νομικό πρόσωπο, ούτε τη δικαιοπραξία συνεπεία της οποίας η εταιρεία κατέστη μονοπρόσωπη.

Προϋπόθεση για την ίδρυση και τη λειτουργία της ΑΕ, όπως κάθε εταιρείας, είναι η ύπαρξη καταστατικού. Το καταστατικό θα μπορούσε να οριστεί ως σύνολο των κανόνων, που ρυθμίζουν την ίδρυση και τη λειτουργία της ΑΕ. Με βάση τον ως άνω ορισμό, θα πρέπει να γίνει η εξής διάκριση: το καταστατικό εν ευρεία εννοία περιλαμβάνει δύο κατηγορίες ρυθμίσεων¹⁴. Αφενός την εταιρική ιδρυτική πράξη, δηλαδή την συμφωνία των ιδρυτών ή τη μονομερή δικαιοπραξία του μοναδικού ιδρυτή για την ίδρυση της ΑΕ και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης ΑΕ, όπως την επωνυμία, τον σκοπό, έδρα, μετοχικό κεφάλαιο κλπ. και αφετέρου το καταστατικό εν στενή εννοία, δηλαδή τους κανόνες εκείνους που αφορούν τη λειτουργία της ΑΕ ως νομικού προσώπου (π.χ. κανόνες για τη λειτουργία των οργάνων). Ως προς τη νομική φύση του καταστατικού θα πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ δυο χρονικών περιόδων: α) πριν την ίδρυση του νομικού προσώπου της ΑΕ και μετά.

A) Πριν την ίδρυση του νομικού προσώπου της ΑΕ

Το στάδιο αυτό ξεκινά με τη σύναψη του καταστατικού και ολοκληρώνεται με τη δημιουργία του νομικού προσώπου της ΑΕ, η οποία λαμβάνει χώρα με τη συστατικού χαρακτήρα δημοσίευση στο Γ.Ε.ΜΗ. των κατά περίπτωση καταχωρητέων στοιχείων. Το καταστατικό καταρτίζεται από έναν ή περισσότερους ιδρυτές, με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή με ιδιωτικό έγγραφο (χωρίς τη συμμετοχή συμβολαιογράφου ως Υπηρεσίας Μίας Στάσης στη διαδικασία ίδρυσης, οπότε Υπηρεσία Μίας Στάσης

¹¹ Άρθρο 6 παρ. 1 της Οδηγίας 2017/1132/ΕΕ

¹² Μαστροκώστας, Η μονοπρόσωπη ΑΕ, 434 επ.

¹³ ΜΠρΑΘ 25031/1996 ΕπισκεΔ 1997, 233 με παρατ. Παμπούκη

¹⁴ Ν. Ρόκας, Εταιρείες, 226 επ. Παμπούκης, Δίκαιο ΑΕ, 127 επ., Σωτηρόπουλος, Ε 2005, 56 επ.

[Ηλεκτρονική Υπηρεσία Μίας Στάσης] είναι οι αρμόδιες υπηρεσίες του Γ.Ε.ΜΗ.¹⁵, όπου προβλέπεται ότι σε περίπτωση χρήσης πρότυπου καταστατικού, η σύσταση μπορεί να γίνει από οποιαδήποτε Υπηρεσία Μίας Στάσης), εφόσον ακολουθείται πιστά και χωρίς καμία παρέκκλιση το αποκλειστικό περιεχόμενο του πρότυπου καταστατικού της παρ. 4 του αρθρ. 9 του Ν. 4441/2016¹⁶ καθώς και υπ' αριθ. 31637/2017 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης «Πρότυπα καταστατικά για τις εταιρικές μορφές Α.Ε., Ε.Π.Ε, Ι.Κ.Ε., Ο.Ε. και Ε.Ε.» [ΦΕΚ Β' 928/20.03.2017]). Ο συμβολαιογραφικός τύπος είναι υποχρεωτικός, αν το επιβάλλει ειδική διάταξη νόμου ή αν εισφέρονται στην εταιρεία περιουσιακά στοιχεία, για την μεταβίβαση των οποίων απαιτείται ο τύπος αυτός. Οι ιδρυτές μπορούν να επιλέξουν οικειοθελώς τον συμβολαιογραφικό τύπο. Όπως ήδη έχει αναφερθεί, το καταστατικό δεν καταρτίζεται από τους «μετόχους», όπως συνηθίζεται να λέγεται, αλλά από τον ή τους ιδρυτές, δηλαδή από τα πρόσωπα, που υπογράφουν τη σχετική ιδρυτική πράξη. Οι ιδρυτές, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, συνήθως είναι και μέτοχοι – με την έννοια ότι αναλαμβάνουν και μετοχές, οπότε με τη δημιουργία του νομικού προσώπου της ΑΕ θα καταστούν μέτοχοι – όμως αυτό δεν είναι υποχρεωτικό, καθώς δεν αποκλείεται, αν και συμβαίνει σπάνια στην πράξη, οι ιδρυτές να μην αναλάβουν ή να μην αναλάβουν όλες τις μετοχές της ιδρούμενης ΑΕ, τις οποίες αναλαμβάνουν τρίτοι, που δεν συμμετέχουν στη σύναψη καταστατικού ως ιδρυτές. Κατά το στάδιο, το καταστατικό φέρει τον χαρακτήρα σύμβασης ή μονομερούς δικαιοπραξίας, ανάλογα με το εάν οι ιδρυτές είναι περισσότεροι ή ένας αντίστοιχα¹⁷. Το καταστατικό, κατά την περίοδο αυτή, τροποποιείται (με νεότερη συμφωνία ή δικαιοπραξία κατά περίπτωση) ερμηνεύεται (σύμφωνα με το άρθρο 173 και 200 του Αστικού Κώδικα) και πάσχει ελαττώματα (ακυρότητα, ακυρωσία) σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα για τις συμβάσεις και τις δικαιοπραξίες¹⁸, λαμβάνοντας υπόψη τον χαρακτήρα της υπό ίδρυσης ΑΕ ως αδημοσίευτης ΟΕ.

B) Μετά την ίδρυση του νομικού προσώπου της ΑΕ

Μετά την ίδρυση του νομικού προσώπου της ΑΕ και μέχρι τη διαγραφή αυτής από το Γ.Ε.ΜΗ., το καταστατικό καθίσταται κανονιστική δικαιοπραξία καθώς πλέον προσφέρει τη βάση λειτουργίας του νομικού προσώπου¹⁹. Αυτό έχει, μεταξύ άλλων, τις εξής συνεπείς: το καταστατικό πλέον δεν τροποποιείται όπως οι συμβάσεις ή οι μονομερείς δικαιοπραξίες, αλλά με απόφαση της ΓΣ ή –κατ' εξαίρεση- του ΔΣ, χωρίς να απαιτείται κάποιος τύπος (π.χ. συμβολαιογραφικός) και σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει ο ν. 4548/2018. Λόγω του κανονιστικού του χαρακτήρα, το καταστατικό υπόκειται σε αντικειμενική ερμηνεία σύμφωνα με το άρθρο 200 ΑΚ, εκτός αν πρόκειται για προσωποπαγή ΑΕ, οπότε εφαρμόζεται το άρθρο 173 ΑΚ²⁰. Το συσταθέν νομικό πρόσωπο μπορεί να ακυρωθεί μόνο για περιοριστικά αναφερόμενους λόγους, γεγονός που καταδεικνύει ότι, σε αυτό το στάδιο, δεν χωρεί εφαρμογή γενικών διατάξεων για την ελαττωματικότητα των δικαιοπραξιών²¹.

¹⁵ Κ.Υ.Α. αριθ. 63577/2018 «Καθορισμός διαδικασιών, Προϋποθέσεων, Τεχνικών Λεπτομερειών και λοιπών θεμάτων σχετικά με τη λειτουργία των υπηρεσιών μίας στάσης για τη σύσταση εταιρειών»

¹⁶ Νόμος 4441/2016. Απλοποίηση διαδικασιών σύστασης επιχειρήσεων, άρση κανονιστικών εμποδίων στον ανταγωνισμό και λοιπές διατάξεις.

¹⁷ Ν. Ρόκας, Εταιρίες, 226

¹⁸ Καραγκουνίδης, Ελαττώματα ίδρυσης, 86 επ.

¹⁹ Σωτηρόπουλος, Ε 2005, 56 επ. βλ. για την προσέγγιση του καταστατικού ως ΓΟΣ, Περάκη, ΔΕΕ 2004, 373 επ.

²⁰ Ν. Ρόκας, Εταιρίες, 227, Μαρίνος, Χρίδ 2004, 106, Παμπούκης, παρατ. στην ΑΠ 1071/1993 ΕπισκεΔ 1995, 354 επ. Υπέρ της εφαρμογής του άρθρου 173 ΑΚ ΑΠ 987/1985 ΕΕμπΔ 1987, 67)

²¹ Καραγκουνίδης, Ελαττώματα ίδρυσης, 71 επ.

Οι ΑΕ που πρόκειται να εισαγάγουν τις μετοχές τους σε ρυθμιζόμενη αγορά, θα πρέπει να διαθέτουν και εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας (άρθρο 6 του Ν. 3016/2002²²). Ο εν λόγω κανονισμός καταρτίζεται με απόφαση ΔΣ και περιλαμβάνει διατάξεις για τη διοικητική οργάνωση της εταιρείας, τις αρμοδιότητες των εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών του ΔΣ, τις διαδικασίες πρόσληψης στελεχών της εταιρείας, τις διαδικασίες παρακολούθησης συναλλαγών και οικονομικών δραστηριοτήτων που διενεργούν πρόσωπα συνδεδεμένα με συγκεκριμένες σχέσεις με την εταιρεία, τις διαδικασίες δημόσιας γνωστοποίησης ορισμένων «ευαίσθητων» συναλλαγών και τους κανόνες που διέπουν τις συναλλαγές μεταξύ συνδεδεμένων εταιρειών. Όπως είναι εμφανές, ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας ρυθμίζει διαφορετικά ζητήματα από το καταστατικό. Το καταστατικό ως κανονιστικό-οργανωτικό κείμενο ρυθμίζει τη λειτουργία της εταιρείας ως νομικού προσώπου, ενώ ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας ρυθμίζει και ενημερώνει τις πτυχές της δράσης της εταιρείας και των προσώπων με ειδική σχέση προς αυτήν.

Η τροποποίηση του καταστατικού αποτελεί τεχνικό όρο στο πλαίσιο του ν. 4548/2018. Τα εννοιολογικά του στοιχεία είναι δύο. Πρώτον, η μεταβολή του περιεχομένου του καταστατικού, η οποία συνίσταται στην κατάργηση ή αντικατάσταση υφισταμένων ή στην προσθήκη νέων διατάξεων οργανωτικού χαρακτήρα. Δεύτερον, η τήρηση ορισμένης διαδικασίας, η οποία περιλαμβάνει τη λήψη της σχετικής απόφασης από τη ΓΣ ή κατ' εξαίρεση από το ΔΣ, την έγκριση της τροποποίησης από τη Διοίκηση και την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας. Το καταστατικό ως ιδιότυπη δικαιοπραξία κανονιστικού χαρακτήρα δεν υπόκειται, ως προς το ζήτημα της τροποποίησης, στους γενικούς κανόνες του δικαίου των συμβάσεων, αλλά σε ειδικούς κανόνες εταιρικού δικαίου, οι οποίοι λαμβάνουν υπόψη ακριβώς τον ειδικό χαρακτήρα του²³. Το καταστατικό μπορεί να τροποποιηθεί ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια ζωής της εταιρείας, ακόμη και κατά το στάδιο της εκκαθάρισης μέχρι τη διαγραφή της ΑΕ από το Γ.Ε.ΜΗ. Όπως ήδη έχει αναφερθεί, κατά το ιδρυτικό στάδιο, δηλαδή από την κατάρτιση του καταστατικού μέχρι την απόκτηση νομικής προσωπικότητας, δεν νοείται τροποποίηση του καταστατικού κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρ. 4, καθώς, λόγω της ανυπαρξίας του νομικού προσώπου, το καταστατικό δεν έχει ακόμη αποκτήσει κανονιστικό χαρακτήρα, απόρροια του οποίου είναι και η τυπική διαδικασία τροποποίησης του, αλλά έχει τη μορφή ενοχικής συμφωνίας μεταξύ των ιδρυτών ή μονομερούς δικαιοπραξίας, εάν ο ιδρυτής είναι ένας, η οποία μπορεί να μεταβληθεί με νεότερη συμφωνία/δικαιοπραξία²⁴. Όπως προβλέπει το άρθρο 4 παρ. 3, η τροποποίηση του καταστατικού γίνεται με απόφαση της ΓΣ ή κατ' εξαίρεση του ΔΣ—όπως συμβαίνει στην περίπτωση της έκτακτης αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 1, 4 και στο άρθρο 117 παρ. 2 στοιχ. α' β'), η οποία απόφαση θα πρέπει να περιέχει το κείμενο της τροποποιηθείσας καταστατικής διάταξης, όπως διαμορφώνεται με την τροποποίηση. Η αρμοδιότητα αυτή (της ΓΣ ή του ΔΣ) είναι αποκλειστική με την έννοια, ότι δεν μπορεί με διάταξη του καταστατικού ή με απόφαση της ΓΣ ή του ΔΣ να εκχωρηθεί σε άλλο όργανο της εταιρείας ή σε τρίτο ή να εξαρτηθεί από τη σύμπραξη τρίτου²⁵. Για την τροποποίηση του καταστατικού δεν απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Η διαδικασία της τροποποίησης του καταστατικού ολοκληρώνεται με την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας σύμφωνα με το άρθρο 13, η οποία δημοσιότητα πραγματοποιείται με δημοσίευση στο Γ.Ε.ΜΗ. της απόφασης της ΓΣ ή του ΔΣ για την τροποποίηση του καταστατικού με την εγκριτική

²² Νόμος 3016/2002. Για την εταιρική διακυβέρνηση, θέματα μισθολογίου και άλλες διατάξεις.

²³ Παμπούκης, Δίκαιο ΑΕ, Α, 155

²⁴ Γεωργακόπουλος, Το δίκαιον των εταιρειών, ΙΙ, 366, Παμπούκης, Δίκαιο ΑΕ, Α, 155

²⁵ Παμπούκης, Δίκαιο ΑΕ, Α, 157

απόφαση της Διοίκησης, όπου απαιτείται, μαζί με ολόκληρο το νέο κείμενο του καταστατικού με τις γενόμενες τροποποιήσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 93 παρ. 1 στοιχ. β' Ν. 4635/2019 (Μέρος ΙΣΤ' Γενικό Εμπορικό Μητρώο)²⁶, από την δημοσίευση στο Γ.Ε.ΜΗ. επέρχεται η τροποποίησης του καταστατικού, δηλαδή η δημοσίευση στο Γ.Ε.ΜΗ. έχει συστατικό χαρακτήρα.

Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρ. 4, ολόκληρο το κείμενο του καταστατικού, όπως διαμορφώνεται ύστερα από κάθε τροποποίησή του, συντάσσεται με ευθύνη του ΔΣ και υπογράφεται από τον πρόεδρο αυτού ή το νόμιμο αναπληρωτή του, χωρίς απόφαση της ΓΣ. Η γνωστή και ως «κωδικοποίηση» του καταστατικού²⁷ στοχεύει στην άμεση και ευχερή ενημέρωση κάθε ενδιαφερομένου για το εν ισχύ περιεχόμενο του καταστατικού χωρίς να απαιτείται η αναδρομή στο ιδρυτικό καταστατικό και στις μετέπειτα τροποποιήσεις του²⁸.

Στην παρ. 4 του άρθρ. 4 προβλέπεται, ότι η διαδικασία τροποποίησης του καταστατικού δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις προσαρμογής στοιχείων του καταστατικού²⁹, που γίνονται με βάση τις διατάξεις του ν. 4548/2018, προκειμένου αυτό να εμφανίζει τις μεταβολές που έλαβαν χώρα, ιδίως αυξήσεις ή μειώσεις κεφαλαίου, χωρίς απόφαση εταιρικού οργάνου όπως, ενδεικτικά είναι οι περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρ. 28 (προσαρμογή του ύψους του μετοχικού κεφαλαίου στο καλυφθέν ποσό από μερικής κάλυψης της αύξησης), της παρ. 3 του άρθρ. 58 (αναπροσαρμογή του ύψους του μετοχικού κεφαλαίου συνεπεία άσκησης δικαιωμάτων κτήσης μετοχών) και της παρ. 4 του άρθρ. 71 (αναπροσαρμογή του ύψους του μετοχικού κεφαλαίου συνεπεία μετατροπής μετατρέψιμων ομολογιών). Οι προσαρμογές αυτές υποβάλλονται σε δημοσιότητα. Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση επί του άρθρ. 4 επί «προσαρμογών» της προαναφερθείσας μορφής δεν απαιτείται κωδικοποίηση του καταστατικού, με το σκεπτικό ότι δεν πρόκειται για τροποποιήσεις εν στενή έννοια και γι' αυτό δεν εφαρμόζεται και η παρ. 3 του άρθρ. 4.

Στην παρ. 5 του άρθρ. 4 προβλέπεται, ότι απόφαση της ΓΣ ή του ΔΣ στηριζόμενη σε τροποποίηση του καταστατικού, που δεν έχει ακόμη υποβληθεί σε δημοσιότητα, είναι επιτρεπτή, παράγει, όμως τα αποτελέσματα από τη συντέλεση της δημοσιότητας³⁰. Η νέα διάταξη της παραγράφου 5 διευκρινίζει ένα αμφισβητούμενο ζήτημα, αν τα εταιρικά όργανα (ιδίως η Γ.Σ.) μπορούν να λάβουν μια απόφαση, που προϋποθέτει τροποποίηση του καταστατικού, την οποία όμως αποφάσισε η ίδια Γ.Σ. στην ίδια συνεδρίαση. Π.χ. σε περίπτωση που η Γ.Σ. αυξάνει τον αριθμό των μελών του Δ.Σ. από 3 σε 5 με τροποποίηση του καταστατικού, ετίθετο το ερώτημα αν η ίδια συνέλευση μπορούσε αμέσως να εκλέξει επταμελές διοικητικό συμβούλιο, πριν καν λάβει χώρα η τροποποίηση. Η ρύθμιση επιβεβαιώνει το επιτρεπτό μιας τέτοιας εκλογής, υπό τον όρο όμως ότι η εκλογή αυτή θα ισχύσει από την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. της τροποποίησης του καταστατικού. Έτσι δεν χρειάζεται μετά την καταχώριση στο μητρώο της τροποποίησης να συνέλθει και πάλι η συνέλευση για εκλογή νέου Δ.Σ..

Το ζήτημα των εξωεταιρικών συμφωνιών

Με τον όρο «εξωεταιρικές» (ή παραεταιρικές) συμβάσεις ή συμφωνίες (shareholders' agreements-εφεξής ΕΣ) περιγράφονται οι συμφωνίες μεταξύ μετόχων σχετικά με ζητήματα που αφορούν τα συμμετοχικά τους δικαιώματα στην ΑΕ ή τη λειτουργία της ΑΕ. Μέσω ΕΣ είναι δυνατόν, μεταξύ άλλων: να ληφθούν προληπτικά μέτρα αποτροπής μελλοντικών ερίδων μεταξύ των μετόχων και , κατά

²⁶ Νόμος 4635/2019, Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις.

²⁷ Περάκης, εις «Σύγχρονα ζητήματα», 191 επ.

²⁸ Παμπούκης, Δίκαιο ΑΕ, Α, 161

²⁹ Περάκης, Το νέο δίκαιο της ΑΕ, 22 επ.

³⁰ Περάκης, Το νέο δίκαιο της ΑΕ, 22

συνέπεια, εμπλοκών στη λειτουργία της εταιρείας, να διασφαλιστεί η αυξημένη επιρροή κάποιου μετόχου (ή και τρίτου) στην εταιρεία (με αποτέλεσμα ενίοτε και την ένταξη της ΑΕ σε όμιλο επιχειρήσεων), αναληφθούν πρόνοιες προστασίας της μειοψηφίας και να προσδοθούν στην ΑΕ προσωποπαγή χαρακτηριστικά³¹. Με τη σημαντική διεύρυνση της καταστατικής ελευθερίας, όπως και ενόψει της ολοένα ενισχυόμενης τάσης ερμηνευτικής ελαστικοποίησης του δικαίου της ΑΕ, πολλά από τα ζητήματα που παραδοσιακά μπορούσαν να ρυθμιστούν μόνο μέσω ΕΣ (π.χ. περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών), μπορούν να αποτελέσουν πλέον αντικείμενο καταστατικών ρυθμίσεων- δηλαδή πιο αποτελεσματικών από πλευράς εννόμων συνεπειών σε περίπτωση παράβασης- οπότε η επιλογή μεταξύ ΕΣ και καταστατική ρύθμισης, όπου η τελευταία είναι επιτρεπτή, εναπόκειται στους μετόχους και εξαρτάται από διάφορους παράγοντες όπως η επιθυμία μυστικότητας. Ειδικές διατάξεις για τις ΕΣ δεν υπάρχουν στον Ν. 4548/2018. Η δυνατότητα σύναψής τους όμως είναι δεδομένη, καθώς αναγνωρίζεται σε διάφορους ειδικούς νόμους.

• Άρθρο 5

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1, το καταστατικό «πρέπει» να περιέχει διατάξεις για μια σειρά από θέματα, που παρατίθενται στη διάταξη και αναλύονται κατωτέρω. Η χρήση του ρήματος «πρέπει»³² σημαίνει να περιλαμβάνονται στο καταστατικό μόνο εκείνα τα στοιχεία, που εξατομικεύουν τη συγκεκριμένη ΑΕ και τα οποία δεν μπορούν εξ ορισμού να λείπουν από οποιοδήποτε καταστατικό, ακόμη και της πιο απλής οργανωτικής ΑΕ (δηλ. επωνυμία, σκοπός, έδρα, μετοχικό κεφάλαιο κλπ.) Αντίθετα, δεν απαιτείται να περιλαμβάνονται στο καταστατικό διατάξεις, που απλά επαναλαμβάνουν το νόμο: αυτό προβλέπεται ρητά στο άρθρο 5 παρ. 2 και γινόταν και παλαιότερα δεκτό στη νομολογία³³. Η παραδοσιακή πρακτική της επανάληψης στο καταστατικό του ισχύοντος δικαίου στόχευε στην παροχή στους μετόχους της δυνατότητας να ενημερώνονται για τους κανόνες λειτουργίας της εταιρείας, χωρίς να χρειάζεται να ανατρέξουν στο νόμο. Η ορθή πρακτική όμως επιβάλλει τον περιορισμό του περιεχομένου του καταστατικού στα απολύτως απαραίτητα, πράγμα που καθιστά το καταστατικό ένα εύχρηστο κείμενο, που λειτουργεί ως «ταυτότητα» της εταιρείας. Προς ενίσχυση της προοπτικής αυτής και προς διευκόλυνση των συναλλασσομένων, με την υπ' αριθμ. 31637/2017 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης³⁴, εγκρίθηκαν πρότυπα καταστατικά για τους διάφορους εταιρικούς τύπους, συμπεριλαμβανομένης και της ΑΕ. Τα στοιχεία που απαριθμούνται στην παρ. 1 άρθρ. 5 ως περιεχόμενο του καταστατικού της ανώνυμης είναι τα εξής:

- α) η εταιρική επωνυμία και ο σκοπός της εταιρείας,
- β) η έδρα της εταιρείας,
- γ) η διάρκειά της, όταν αυτή δεν είναι αόριστη,
- δ) το ύψος και ο τρόπος καταβολής του κεφαλαίου,
- ε) το είδος των μετοχών, καθώς και ο αριθμός, η ονομαστική αξία και η έκδοσή τους,
- στ) ο αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας, αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών,
- ζ) οι προϋποθέσεις και η διαδικασία μετατροπής ανωνύμων μετοχών σε ονομαστικές,
- η) ο τρόπος σύγκλησης, η συγκρότηση, η λειτουργία και οι αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου,

³¹ Μαρίνος, Εξεταιρικές συμφωνίες, 41 επ. Μαστρομανώλης, Η ρύθμιση των συμφωνιών, 227 επ. Μάρκου, ΕΛΔ 2010, 346

³² Ν. Ρόκας, Εταιρείες, 227 επ. Πασσιάς, Δίκαιο ΑΕ, Ι, 91, Σωτηρόπουλος, Ε 2005, 58 επ., Σταματάκη, Η Καταστατική ελευθερία, 301 επ., Χατζημιχαήλ, εις «ανώνυμη εταιρία», 172 επ.

³³ ΣτΕ 512/1994 ΝοΒ 1997, ΣτΕ 1861/1993 ΝοΒ 1994, 1233

³⁴ «Πρότυπα καταστατικά για τις εταιρικές μορφές Α.Ε., Ε.Π.Ε, Ι.Κ.Ε, Ο.Ε. και Ε.Ε.» (ΦΕΚ Β'928/20.3.2017)

θ) ο τρόπος σύγκλησης, η συγκρότηση, η λειτουργία και οι αρμοδιότητες των γενικών συνελεύσεων,
ι) οι ελεγκτές,

ια) τα δικαιώματα των μετόχων,

ιβ) οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και η διάθεση των κερδών,

ιγ) η λύση της εταιρείας και η εκκαθάριση της περιουσίας της,

ιδ) το ύψος του καλυφθέντος κεφαλαίου, που είναι καταβλητέο κατά το χρόνο σύστασης.

Το καταστατικό της ανώνυμης εταιρείας πρέπει να επίσης αναφέρει: α) Τα ατομικά στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό της εταιρείας ή στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων έχει υπογραφεί το καταστατικό αυτό και β) Το συνολικό ποσό, τουλάχιστον κατά προσέγγιση, όλων των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρείας και βαρύνουν αυτή.

• Άρθρο 6

Το άρθρο 6 για την επωνυμία δεν καινοτομεί, ακολουθεί δε μάλλον την τροποποίηση του άρθρου 5 του ΚΝ 2190/2190, που επέφερε ο πρόσφατος νόμος για την ΕΠΕ (ν. 4541/2018), με αποτέλεσμα να διατηρείται η ουσία των προγενέστερων ρυθμίσεων για την επωνυμία. Η επωνυμία αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία για κάθε εταιρική μορφή καθώς αποτελεί το στοιχείο που την διακρίνει από άλλα υποκείμενα δικαίου και συμμετέχει στις συναλλαγές και υπό την οποία συμβάλλεται. Η επωνυμία της εταιρείας αποτελεί υποχρεωτικό στοιχείο του καταστατικού. Κατά τη σύσταση μιας ΑΕ, απαιτείται η χορήγηση βεβαίωσης προελέγχου της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου, οποία χορηγείται από το Τμήμα Μητρώου του Γ.Ε.ΜΗ. κατόπιν ελέγχου του αρμόδιου υπαλλήλου στο γενικό ευρετήριο επωνυμιών και των διακριτικών τίτλων των εγγεγραμμένων εταιρειών και εν συνεχεία στη χορήγηση έγκρισης χρήσης, η οποία χρησιμοποιείται από τον συμβολαιογράφο (ο οποίος λειτουργεί ως Υπηρεσία Μίας Στάσης κατά τη σύσταση μιας ΑΕ). Η διαδικασία αυτή προηγείται της σύστασης καθώς πρέπει να εξασφαλιστεί ότι η προτεινόμενη επωνυμία δεν προσκρούει σε προγενέστερη καταχώρηση από άλλη εταιρεία και ότι δεν θα χρειαστεί να τροποποιήσουν την επωνυμία που θα αναγράφεται στο καταστατικό της εταιρείας.

Σημειώνεται ότι η επωνυμία της ΑΕ δεν θα πρέπει να συγχέεται με τον διακριτικό τίτλο. Ο τελευταίος δεν διακρίνει στις συναλλαγές τον φορέα της επιχείρησης, δηλαδή την ΑΕ ως υποκείμενο δικαίου, αλλά την επιχείρηση ή το κατάστημα αυτής³⁵. Ο διακριτικός τίτλος επίσης δεν αποτελεί απαραίτητο περιεχόμενο του καταστατικού αν και κατά κανόνα αναφέρεται (με την ως άνω συνήθως έννοια) στο καταστατικό. Μια ΑΕ μπορεί να έχει περισσότερους του ενός διακριτικούς τίτλους. Με τη νέα διατύπωση του άρθρου περί της επωνυμίας, προστίθεται όμως ότι η επωνυμία της Α.Ε. μπορεί να είναι φανταστική-όχι όμως παραπλανητικής καθώς η αρχή της αλήθειας διέπει κάθε εμπορική επωνυμία-ή και να περιέχει ηλεκτρονική διεύθυνση (domain name, διεύθυνση e-mail κλπ.) ή άλλη ένδειξη (π.χ. συχνότητα ραδιοσταθμού, όνομα ξενοδοχείου κλπ.). Πρέπει να περιέχονται σε κάθε περίπτωση ολογράφως οι λέξεις «Ανώνυμη Εταιρεία» ή το ακρωνύμιο «Α.Ε.», για να υπάρχει η ένδειξη του συγκεκριμένου εταιρικού τύπου. Για τις διεθνείς συναλλαγές, οι παραπάνω λέξεις εκφράζονται ως «Société Anonyme» ή το ακρωνύμιο «S.A.», δίνοντας τη δυνατότητα σημαντικής συναλλακτικής ευελιξίας στην εταιρεία. Αν η ανώνυμη εταιρεία είναι μονοπρόσωπη, στην επωνυμία πρέπει να περιέχεται η ένδειξη «Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία» ή «Μονοπρόσωπη Α.Ε.». Σύμφωνα με το νόμο, η ένδειξη αυτή προστίθεται ή αφαιρείται με καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ., με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας, χωρίς να απαιτείται απαραίτητα η τροποποίηση

³⁵ Άρθρο 13 ν. 146/1914, Μάρκου, Βασικές Αρχές, Ι, 561

του καταστατικού. Προφανώς, το νόημα της διάταξης είναι ότι το ΔΣ προσαρμόζει και το κείμενο του καταστατικού ως προς την επωνυμία, χωρίς να απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας τροποποίησης του καταστατικού από τη ΓΣ, καθώς δεν μπορεί να υφίσταται απόκλιση μεταξύ του κειμένου του καταστατικού και της δημοσιευμένης στο Γ.Ε.ΜΗ. επωνυμίας. Στην πραγματικότητα όμως, με την απόφαση ΔΣ απλά γνωστοποιείται στο Γ.Ε.ΜΗ. η μονοπρόσωπη ιδιότητα της ΑΕ και το καταστατικό δεν κωδικοποιείται, καθώς αυτό πραγματοποιείται αποκλειστικά με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της εταιρείας.

• Άρθρο 7

Το άρθρο 7 αφορά την έδρα της Α.Ε. Η παράγραφος 1 ορίζει ότι η έδρα της εταιρείας ορίζεται με βάση τον αναγραφόμενο στο καταστατικό τόπο. Ορίζεται ότι η εταιρεία έχει την έδρα της στον δήμο που προβλέπεται στο καταστατικό, που δεν συμπίπτει υποχρεωτικά με τον τόπο της πραγματικής διοίκησης, του άρθρου 64 του Αστικού Κώδικα³⁶.

Προκειμένου να αλλάξει η διεύθυνση της έδρας της ΑΕ εντός του ίδιου δήμου αρκεί η απόφαση του ΔΣ της, καθώς δεν συνιστά τροποποίηση του καταστατικού, εκτός αν στο καταστατικό αναγράφει η ακριβής διεύθυνση σε επίπεδο οδού και αριθμού³⁷. Τουναντίον, επί αλλαγής της έδρας εκτός του αρχικώς ορισθέντος δήμου απαιτείται απόφαση της ΓΣ, καθώς πρόκειται για τροποποίηση του καταστατικού, η δε απόφαση λαμβάνεται με απλή απαρτία και πλειοψηφία, ενώ πρέπει να τηρηθούν και οι νόμιμες διατυπώσεις που επιβάλλονται για την τροποποίηση καταστατικού ΑΕ. Ιδιαίτερη περίπτωση αποτελεί η μεταφορά της έδρας της εταιρείας στην αλλοδαπή, οπότε μεταβάλλεται η εθνικότητα της εταιρείας και άρα απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία³⁸

Κατά τη σύνταξη του νόμου υπήρξε σκέψη εισαγωγής και ως προς την ΑΕ του συστήματος της καταστατικής έδρας (κατά παρέκκλιση του άρθρου 10 ΑΚ) καθώς και ρύθμισης της μεταφοράς της τελευταίας σε άλλο κράτος, κατά τα πρότυπο της ΙΚΕ (άρθρο 45 παράγραφος 4 του ν. 4072/2012), τελικά όμως θεωρήθηκε ότι κάτι τέτοιο ενδείκνυται να εξεταστεί στο πλαίσιο της πιο πρόσφατης ευρωπαϊκής νομοθεσίας («company law package») του Απριλίου 2018.³⁹

• Άρθρο 8

Το άρθρο 8 διακρίνει τη διάρκεια της εταιρείας σε ορισμένου και «απεριόριστου» χρόνου. Ο νόμος επιτρέπει πλέον ρητά την ύπαρξη ΑΕ αορίστου χρόνου, περίπτωση, την οποία απέρριπτε η κρατούσα γνώμη, κατά το προϊσχύσαν δίκαιο. Επί ΑΕ ορισμένου χρόνου, η διάρκεια ορίζεται κατά ρητή νομοθετική επιταγή σε έτη. Το γράμμα του νόμου φαίνεται να αποκλείει άλλους τρόπους καταστατικού καθορισμού διάρκειας. Η διάρκεια της ΑΕ ορισμένου χρόνου μπορεί να παραταθεί με τροποποίηση του καταστατικού, η δε σχετική απόφαση της ΓΣ απαιτεί αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Σιωπηρή ανανέωση ΑΕ ορισμένου χρόνου, κατά την έννοια του άρθρου 769 ΑΚ, δεν νοείται⁴⁰. Η πάροδος ορισμένου χρόνου επιφέρει τη λύση της ΑΕ, με δυνατότητα αναβίωσης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 171. Ελλείψει καταστατικής διάταξης περί της διάρκειας, η ΑΕ είναι αορίστου χρόνου.

³⁶ Το νομικό πρόσωπο αν στη συστατική πράξη ή στο καταστατικό δεν ορίζεται διαφορετικά, έχει ως έδρα τον τόπο όπου λειτουργεί η διοίκησή του (Μαστρομανώλης, εις «Το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο του εμπορίου», 71)

³⁷ Λεοντάρης, Ανώνυμες Εταιρίες, 34

³⁸ Ν. Ρόκας, Εταιρίες, 253, Πασσιάς, Δίκαιο ΑΕ, Ι, 215, Γεωργακόπουλος, ΕρμΑΕ, άρθρ. 6 παρ. ΙΙΙ. 1

³⁹ https://ec.europa.eu/info/publications/company-law-package_en

⁴⁰ Γεωργακόπουλος, Το δίκαιον των εταιρειών, ΙΙ, 498, Μαστροκώστας, Λύση και εκκαθάριση, 2, Κ. Παμπούκης, Δίκαιο ΑΕ, Α, 219, Πασσιάς, Δίκαιο ΑΕ, ΙΙ, 983, Ν. Ρόκας, Εταιρίες, 483

Η μορφή αόριστης διάρκειας είναι νέα και σημαίνει ότι η εταιρεία δεν λύεται, ενόσω δεν συντρέξει λόγος λύσης, σύμφωνα με τις διατάξεις που αφορούν και την εταιρεία ορισμένου χρόνου. Η οδηγία (ΕΕ) 2017/1132 κάνει λόγο για διάρκεια «επ' αόριστον», όμως επελέγη ο όρος «απεριόριστου χρόνου» για να διαφοροποιήσει την απεριόριστη διάρκεια από εκείνη του αορίστου χρόνου, που κατά κανόνα λήγει με καταγγελία. Η χρησιμότητα της διάρκειας απεριόριστου χρόνου είναι ότι δεν απαιτείται παράταση της διάρκειας της εταιρείας, κάτι που έχει δημιουργήσει σε ορισμένες περιπτώσεις προβλήματα, όταν η παράταση αποφασίζεται μετά τη λήξη.

- **Άρθρο 9**

Στο άρθρο 9 ορίζεται ο τρόπος με τον οποίο μια νεοσύστατη Α.Ε. εγγράφεται στο Γ.Ε.ΜΗ. ή τροποποιείται το καταστατικό της. Η διαδικασία της ίδρυσης της ΑΕ περιλαμβάνει τα εξής τρία βασικά στάδια: α) τη σύναψη του καταστατικού, β) τον έλεγχο νομιμότητας και γ) την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας. Ανάλογα στάδια απαντούν και κατά την τροποποίηση του καταστατικού: και εκεί προηγείται η λήψη της απόφασης από τη ΓΣ (ή σε ορισμένες περιπτώσεις από το ΔΣ) ακολουθεί η φάση του ελέγχου νομιμότητας και της έγκρισης από τη Διοίκηση και ολοκληρώνεται η διαδικασία με την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας. Εκτός από τον έλεγχο ως προς την ίδρυση της ΑΕ και την τροποποίηση του καταστατικού στην παρ. 2 του άρθρου 9 ρυθμίζεται και το αντικείμενο του ελέγχου κατά την καταχώρηση στο Γ.Ε.ΜΗ. μεταβολών στοιχείων της εταιρείας, που δεν συνιστούν τροποποίηση του καταστατικού. Διατάξεις σχετικές με το θέμα του ελέγχου κατά την ίδρυση της ΑΕ και την τροποποίηση του καταστατικού εμπεριέχονται και στους ν. 4441/2016 και ν. 4635/2019, στους οποίους παραπέμπει και το παρόν άρθρο.

Ως προς την σύσταση της εταιρείας γίνεται παραπομπή στη διαδικασία σύστασης ανώνυμης εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 ν. 4441/2016⁴¹ (ίδρυση μέσω Υπηρεσίας Μιας Στάσης, που εν προκειμένω είναι ο συμβολαιογράφος ή η Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ., αν η εταιρεία συνιστάται με ιδιωτικό έγγραφο και προσδιορίζονται ορισμένες εξαιρέσεις (οι εταιρείες των παραγράφων 3 και 4). Ως προς την τροποποίηση του καταστατικού, τη μετατροπή εταιρείας σε Α.Ε. και άλλες εταιρικές μεταβολές (π.χ. λύση της εταιρείας με απόφαση γενικής συνέλευσης, αναβίωση) η παράγραφος 2 ορίζει ότι γίνεται έλεγχος νομιμότητας, περιοριζόμενος στην τήρηση των διατάξεων του παρόντος νόμου, του καταστατικού και των διατάξεων του ν. 3419/2005. Σε περίπτωση άλλων μεταβολών, όπως μεταβολή στην εκπροσώπηση της εταιρείας ή προσαρμογή του καταστατικού, η Υπηρεσία προβαίνει σε τυπικό έλεγχο («έλεγχο πληρότητας»). Ο έλεγχος αυτός συνίσταται στη διαπίστωση ότι τα υποβαλλόμενα έγγραφα είναι πλήρη και ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του νόμου, χωρίς έλεγχο του περιεχομένου τους. Εξαιρέσεις στα παραπάνω εισάγονται με τις παραγράφους 3 και 4. Η παράγραφος 3 αφορά τις εταιρείες δημοσίου ενδιαφέροντος και τις μεγάλες οντότητες με μορφή ανώνυμης εταιρείας, για τις οποίες απαιτείται κατά τη σύσταση και την τροποποίηση του καταστατικού τους έλεγχος νομιμότητας και παροχή σχετικής έγκρισης από τον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης, ενώ η παράγραφος 4 αφορά ορισμένες περιπτώσεις μετασχηματισμών, που εγκρίνονται ομοίως από τον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης ή τον αρμόδιο Περιφερειάρχη, κατά τις διακρίσεις της παραγράφου αυτής. Οι εξαιρέσεις οφείλονται στο ότι οι συγκεκριμένες εταιρείες ή οι εταιρικοί μετασχηματισμοί (συγχωνεύσεις και διασπάσεις) είναι μεγάλου οικονομικού ενδιαφέροντος με ισχυρό αντίκτυπο στην οικονομία και στην κοινωνία. Σε κάθε περίπτωση είναι αυτονόητο ότι ο διενεργούμενος κατά την καταχώριση έλεγχος δεν αποκλείει

⁴¹ Σινανιώτη-Μαρούδη/Τσενέ, ΝοΒ 2019, 718 επ.

την ακυρότητα τυχόν παράνομων ρητρών ή αποφάσεων των εταιρικών οργάνων, ακόμη και αν έχει χορηγηθεί η έγκριση. Στην παράγραφο 5 ορίζεται ότι ο έλεγχος κατά την καταχώριση αποφάσεων των εταιρικών οργάνων δεν περιλαμβάνει και τον έλεγχο ελαττωμάτων που επιφέρουν ακυρωσία των αποφάσεων αυτών.

- **Άρθρο 10**

Το άρθρο 10 ρυθμίζει δύο διαφορετικά ζητήματα ευθύνης που αφορούν τη διαδικασία ίδρυσης της ΑΕ. Στην πρώτη παράγραφο ρυθμίζεται το ζήτημα της νομικής τύχης και της ευθύνης εκ συναλλαγών, που διενεργήθηκαν πριν την ίδρυση της ΑΕ στο όνομά της υπό ίδρυση ΑΕ. Στην δεύτερη παράγραφο ρυθμίζεται το ζήτημα της ευθύνης των ιδρυτών από πλημμέλειες κατά την ίδρυση της ΑΕ.

Η ρύθμιση της παρ. 1 του άρθρου 10 είναι ενωσιακής προέλευσης⁴². Στόχος είναι η διευκόλυνση της διενέργειας συναλλαγών κατά το στάδιο προ της ίδρυσης της εταιρείας και της ανάληψής τους από την εταιρεία μετά τη σύστασή της: συχνά θα πρέπει ήδη προ της δημιουργίας του νομικού προσώπου να διενεργηθούν συναλλαγές, που προετοιμάζουν ή συνιστούν ακόμη και έναρξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας (π.χ. μίσθωση γραφείων, πρόσληψη προσωπικού κλπ.) καθώς οι συναλλαγές δεν μπορούν να περιμένουν την ολοκλήρωση της ιδρυτικής διαδικασίας. Εάν δεν υπήρχε η ειδική ρύθμιση της παρ. 1 του άρθρου 10 θα καθίστατο δυσχερής η ανάληψη από τη συσταθείσα εταιρεία των συναλλαγών αυτών. Η πρακτική σημασία βέβαια της ρύθμισης βαίνει μειούμενη, καθώς, λόγω της επιτάχυνσης της διαδικασίας σύστασης των ΑΕ (ως προς τις κοινές ΑΕ: σύσταση μέσω της Υπηρεσίας Μίας Στάσης ή της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Μίας Στάσης- περιορισμένος έλεγχος νομιμότητας κατά την ίδρυση- μη πρόβλεψη διοικητικής έγκρισης της σύστασης, η διάρκεια του ιδρυτικού σταδίου και συνεπακόλουθα η ανάγκη διενέργειας συναλλαγών κατά τη φάση αυτή μειώνονται. Σημειώνεται ότι η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 10 δεν αφορά τις δαπάνες ίδρυσης, οι οποίες βαρύνουν αυτόματα την ΑΕ, εφόσον αναφέρονται στο καταστατικό, καθώς και τα χρέη εισφερόμενης στην ΑΕ επιχείρησης, τα οποία βαρύνουν και αυτά την ΑΕ ως αποκτώσα την επιχείρηση.⁴³

Η ΑΕ ως νομικό πρόσωπο δημιουργείται με τη συστατικού χαρακτήρα δημοσίευση στο Γ.Ε.ΜΗ., των κατά περίπτωση δημοσιευτέων στοιχείων.⁴⁴ Από το χρονικό σημείο της κατάρτισης του καταστατικού μέχρι και τη γένεση του νομικού προσώπου γίνεται λόγος για υπό ίδρυση ΑΕ. Από την υπό ίδρυση ΑΕ θα πρέπει να διακρίνεται η λεγόμενη προϊδρυτική εταιρεία, η οποία αφορά στη χρονική περίοδο από τη σύναψη προσυμφώνου με αντικείμενο τη σύναψη του οριστικού καταστατικού μέχρι τη σύναψη του τελευταίου, η δε προϊδρυτική εταιρεία αποτελεί αστική εταιρεία χωρίς νομική προσωπικότητα. Ως εκ τούτου, η υπό ίδρυση ΑΕ αποτελεί αδημοσίευτη ΟΕ, η οποία παύει να υφίσταται με τη γένεση του νομικού προσώπου της ΑΕ. Η νομική αυτή λύση είναι συμβατή και με τα προβλεπόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 10: όσες πράξεις διενεργούνται από τους ιδρυτές κατά το ιδρυτικό στάδιο στο όνομα της υπό ίδρυση ΑΕ, αποτελούν πράξεις και δεσμεύουν την υφιστάμενη αδημοσίευτη ΟΕ με αποτέλεσμα την προσωπική, απεριόριστη και εις ολόκληρο ευθύνη των ιδρυτών της ΑΕ- εταίρων της αδημοσίευτης ΟΕ, όπως προβλέπεται τόσο στο άρθρο 249 παρ. 1 του Ν. 4172/2012 όσο και στην παρ. 1 του άρθρου 10. Η τελευταία αυτή διάταξη παρέχει τη νομική δυνατότητα της ανάληψης των εννόμων σχέσεων της υπό ίδρυση ΑΕ (=της αδημοσίευτης ΟΕ) από την ιδρυθείσα ΑΕ με πρωτοβουλία της τελευταίας και με απαλλαγή των ενεργησάντων (των ιδρυτών) από κάθε ευθύνη, πράγμα που

⁴² Άρθρο 7 παρ. 2 της Οδηγίας 2017/1132/ΕΕ

⁴³ Ν. Ρόκας, παρατ. στην Εφαθ 543/1986 ΕΕμπΔ 1987, 65, ΑΠ 400/1978 ΝοΒ 1979, 182, βλ. και άρθρ. 479 ΑΚ

⁴⁴ Άρθρ. 12 παρ. 1 στοιχ. α' Ν. 4548/2018, άρθρο 93 παρ. 1 στοιχ. α' Ν. 4635/2019

καθιστά την εκκαθάριση της αδημοσίευτης ΟΕ (η οποία, όπως αναφέρθηκε, παύει να υφίσταται με την ίδρυση της ΑΕ) άνευ αντικειμένου, εκτός και αν δεν αναληφθούν κάποιες έννομες σχέσεις από την ΑΕ. Σε περίπτωση που ο ιδρυτής είναι μόνο ένας, τότε βεβαίως η υπό ίδρυση ΑΕ δεν θα έχει τον χαρακτήρα αδημοσίευτης ΟΕ αλλά αυτό που υπάρχει είναι ένα πρόσωπο (φυσικό ή νομικό), το οποίο ευθύνεται για τις πράξεις που ενεργεί κατά το ιδρυτικό στάδιο, εκτός και αν τις αναλάβει η ΑΕ μετά την ίδρυση της.

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 10, οι ιδρυτές ευθύνονται για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη η εταιρεία ή οι καλόπιστοι τρίτοι, μέτοχοι ή μη, από ορισμένες πλημμέλειες κατά την ίδρυση της εταιρείας. Η ευθύνη αυτή συνιστά το αντιστάθμισμα στον περιορισμό της διοικητικής εποπτείας επί της ίδρυσης της ΑΕ.⁴⁵ Πλέον το βάρος της τήρησης των διατάξεων για την ιδρυτική διαδικασία φέρουν οι ιδρυτές, ευθυνόμενοι προσωπικά, γεγονός που λειτουργεί κυρίως προληπτικά, καθώς – κατασταλτικά- η αποκατάσταση της ζημίας εξαρτάται από το μέγεθος της περιουσίας των ιδρυτών⁴⁶. Η διάταξη καθιερώνει ευθύνη εκ του νόμου ή, κατ' άλλη άποψη, ειδική μορφή αδικοπρακτικής ευθύνης- κατ' αντιστοίχιση προς το νομικό καθεστώς ευθύνης των μελών του ΔΣ⁴⁷, χωρίς να αποκλείεται η δυνατότητα θεμελίωσης της ευθύνης και στις γενικές διατάξεις περί αδικοπραξιών, οπότε πρόκειται για συρροή νομικών βάσεων. Θέμα θεμελίωσης ευθύνης με βάση τις γενικές διατάξεις μπορεί, βεβαίως, να τεθεί και για τυχόν άλλες από τις αναφερόμενες στο άρθρο 10 παρ. 2 πλημμέλειες. Σύμφωνα με το άρθρο 10, η ευθύνη γεννάται από συγκεκριμένες συμπεριφορές (πράξεις ή παραλείψεις) και ειδικότερα:

Α) από τυχόν παράλειψη υποχρεωτικής διάταξης του καταστατικού. Εν προκειμένω, ως «υποχρεωτικές» θα πρέπει να νοηθούν μόνο οι πραγματικές υποχρεωτικές διατάξεις και όχι βεβαίως όλα τα αναφερόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 5 στοιχεία. Η ζημία μπορεί να προκληθεί, στην περίπτωση αυτή, ακόμη και αν η εταιρεία, παρά την παράλειψη της υποχρεωτικής διάταξης του καταστατικού. Δημιουργήθηκε ως νομικό πρόσωπο.

Β) από ανακριβείς πληροφορίες που δόθηκαν κατά την εγγραφή στο κεφάλαιο ή συμπεριλήφθησαν στο καταστατικό. Στις ανακριβείς πληροφορίες περιλαμβάνονται και οι ελλειπείς. Επίσης, και η μη παροχή παρασχετών πληροφοριών μπορεί να θεμελιώσει σχετική ευθύνη. Το πραγματικό αυτό μπορεί να πληρωθεί είτε στο πλαίσιο ιδιωτικής τοποθέτησης, είτε δημόσιας προσφοράς των μετοχικών δικαιωμάτων, οπότε στην τελευταία περίπτωση θα ενεργοποιηθούν και διατάξεις ευθύνης του δικαίου της κεφαλαιαγοράς. Ο τρόπος παροχής των πληροφοριών είναι αδιάφορος.

Γ) από τη μη τήρησης των διατάξεων για την εκτίμηση και την καταβολή των εισφορών/

Δ) από την τυχόν κήρυξη της ακυρότητας της εταιρείας (βλ. άρθρο 11)

Προϋπόθεση της ευθύνης είναι και η ύπαρξη υπαιτιότητας (δόλος ή αμέλειας). Ως κριτήριο επιμελούς συμπεριφοράς, θα πρέπει να θεωρηθεί ο μέσος συνετός ιδρυτής ΑΕ.

Η αξίωση αποζημίωσης παραγράφεται με την παρέλευση πέντε (5) ετών από την ίδρυση της εταιρείας. Στην περίπτωση που εταιρεία τελικά δεν ιδρυθεί, θα πρέπει να γίνει δεκτή η εφαρμογή του άρθρου 937 ΑΚ.

⁴⁵ Αιτ. Έκθεση Ν. 3604/2007, βλ. προβληματισμό από Αντωνόπουλο, Επισκ.ΕΔ 2008, 334

⁴⁶ Τουντόπουλος, ΕπισκΕΔ 2008, 340

⁴⁷ Τουντόπουλος, ΕπισκΕΔ 2008, 342

- **Άρθρο 11**

Το άρθρο 11 για την κήρυξη της ακυρότητας της εταιρείας επαναλαμβάνει σε μεγάλο βαθμό το άρθρο 4^α ΚΝ 2190/1920. Λόγοι ακυρότητας είναι η παράλειψη μνείας στο καταστατικό της εταιρικής επωνυμίας, του σκοπού της εταιρίας, του ύψους και του τρόπου καταβολής του κεφαλαίου, μη σύσταση με συμβολαιογραφικό έγγραφο (εκτός αν νομίμως συντάσσεται ιδιωτικό), ο παράνομος ή αντίθετος στη δημόσια τάξη σκοπός και η ανικανότητα για δικαιοπραξία όλων των ιδρυτών ή του μοναδικού ιδρυτή. Διευκρινίζεται ότι η παρανομία ή η αντίθεση στη δημοσία τάξη του εταιρικού σκοπού θα πρέπει να προκύπτει από το καταστατικό⁴⁸. Η μη πρόβλεψη και η μη καταβολή του ελάχιστου κεφαλαίου (ή και του τυχόν μεγαλύτερου που προβλέπεται από το νόμο ή το καταστατικό) οδηγούν σε λύση της εταιρείας με δικαστική απόφαση, κατά το άρθρο 165 παρ. 1 και όχι σε ακυρότητα, όπως συνέβαινε κατά το άρθρο 4^α ΚΝ 2190/1920. Οι περιπτώσεις ακυρότητας απαριθμούνται περιοριστικά στο νόμο⁴⁹ και αντιστοιχούν στην απαρίθμηση του άρθρου 11 της «κωδικοποιητικής» Οδηγίας 2017/1132. Ορθά διατυπώνεται ότι στους λόγους ακυρότητας δεν περιλαμβάνεται η έλλειψη εγκριτικής απόφασης, όπου απαιτείται (άρθρο 9 παρ. 3 του νέου νόμου-πρβλ. άρθρο 4^α παρ.1 α' ΚΝ 2190/1920)⁵⁰ όμως η παραπάνω Οδηγία δεν αφήνει περιθώριο για κάτι τέτοιο, από τη στιγμή που η έλλειψη συμβολαιογραφικού εγγράφου αποτελεί ήδη λόγο ακυρότητας («έλλειψη της ιδρυτικής πράξεως ή μη τήρησης είτε των διατυπώσεων προληπτικού ελέγχου είτε της υποχρέωσης καταρτίσεως δημοσίου εγγράφου»). Προβλέπεται επίσης ότι μπορεί, αντί της ακυρότητας της εταιρείας, να προτιμηθεί η μετατροπή της σε άλλη εταιρική μορφή, με την αυτονόητη προϋπόθεση ότι θα πρέπει να τηρηθούν οι σχετικές διατάξεις για τη μετατροπή.

4.3. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ (Άρθρα 12-14)

- **Κείμενο Νόμου**

"Άρθρο 12-Πράξεις και στοιχεία που υποβάλλονται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ.

1. Σε δημοσιότητα υποβάλλονται οι εξής πράξεις και στοιχεία:

α) Οι ιδρυτικές πράξεις των ανωνύμων εταιρειών με το καταστατικό και, όπου τυχόν απαιτείται, με την εγκριτική απόφαση της Διοίκησης.

β) Οι αποφάσεις για τροποποίηση του καταστατικού με την εγκριτική απόφαση της Διοίκησης, όπου τυχόν απαιτείται, καθώς και ολόκληρο το νέο κείμενο του καταστατικού μαζί με τις γενόμενες τροποποιήσεις.

γ) Ο διορισμός και η για οποιοδήποτε λόγο παύση, με τα στοιχεία ταυτότητας, των προσώπων που:

αα) ασκούν τη διαχείριση της εταιρείας,

ββ) έχουν την εξουσία να την εκπροσωπούν από κοινού ή μεμονωμένα,

γγ) είναι αρμόδια να ασκούν τον τακτικό της έλεγχο.

δ) Κάθε απόφαση για τακτική ή έκτακτη αύξηση ή μείωση του κεφαλαίου της εταιρείας. Στην απόφαση για αύξηση του κεφαλαίου πρέπει να αναγράφεται το νέο κεφάλαιο, ο αριθμός και το είδος των μετοχών που εκδίδονται, η ονομαστική τους αξία και γενικά οι όροι έκδοσής τους, καθώς και ο συνολικός αριθμός των μετοχών της εταιρείας.

ε) Η πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου, είτε κατά τη σύσταση της εταιρείας είτε ύστερα από κάθε αύξησή του, σύμφωνα με το άρθρο 20.

στ) Οι εγκεκριμένες ετήσιες και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και οι σχετικές εκθέσεις του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών της ανώνυμης εταιρείας. Οι ετήσιες και

⁴⁸ Ν. Ρόκα, Εμπορικές εταιρείες, 2018, σ. 245 με παραπέρα παραπ. Σε κοινοτική νομολογία, βλ. και Cass 10.11.2015 Rev. Soc. 2016, 219 σχ. Lecourt

⁴⁹ Ν. Ρόκα, Εμπορικές εταιρείες, 2018, σ. 245, ΑΡ 1511/2013 ΧρΙΔ 2014, 211

⁵⁰ Ν. Ρόκα, Ο νέος νόμος για τις ΑΕ, ΝοΒ 2019, 258, 269

ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις πρέπει να περιέχουν τα ατομικά στοιχεία των προσώπων που, κατά νόμο, τις υπογράφουν και τις πιστοποιούν.

ζ) Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που καταρτίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 162 για τη διανομή προσωρινού μερίσματος.

η) Η λύση της εταιρείας.

θ) Η δικαστική απόφαση παντός βαθμού, που κηρύσσει άκυρη την εταιρεία ή σε κατάσταση πτώχευσης ή την υποβάλλει σε άλλη συλλογική διαδικασία, καθώς και οι δικαστικές αποφάσεις παντός βαθμού που αναγνωρίζουν ως άκυρες ή ακυρώνουν αποφάσεις γενικών συνελεύσεων. Σε δημοσιότητα υποβάλλονται και οι δικαστικές αποφάσεις που ανατρέπουν τις παραπάνω αποφάσεις.

ι) Ο διορισμός και η αντικατάσταση των εκκαθαριστών με τα στοιχεία της ταυτότητάς τους.

ια) Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εκκαθάρισης, καθώς και οι τελικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

ιβ) Η διαγραφή της εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 170.

ιγ) Κάθε άλλη πράξη ή στοιχείο, του οποίου η δημοσιότητα επιβάλλεται από κατ'ιδίαν διατάξεις.

2. Για τα αποτελέσματα της εγγραφής της εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ. και των καταχωρίσεων σε αυτό ισχύουν τα άρθρα 15 και 16 του ν. 3419/2005.

Άρθρο 13- Τρόπος πραγματοποίησης της δημοσιότητας

1. Η δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ. πραγματοποιείται με εγγραφή της εταιρείας και με καταχώριση των δημοσιευτέων πράξεων και στοιχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3419/2005, του άρθρου 232 του ν. 4072/2012 (Α 86) και του άρθρου 2 του ν. 4250/2014 (Α 74).

2. Το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας είναι υπεύθυνο για την υποβολή προς καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. των πράξεων και στοιχείων για τα οποία απαιτείται δημοσιότητα.

Άρθρο 14-Στοιχεία εγγράφων της εταιρείας

1. Κάθε έγγραφο της εταιρείας, έντυπο ή μη, περιλαμβανομένων των επιστολών, των διαφημίσεων και των εγγράφων παραγγελίας, πρέπει να περιέχει τις εξής, τουλάχιστον, ενδείξεις:

α) Τον αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. της εταιρείας.

β) Τη νομική μορφή της εταιρείας, την επωνυμία, την έδρα και, ενδεχομένως, το γεγονός ότι βρίσκεται σε εκκαθάριση ή έχει υποβληθεί σε συλλογική διαδικασία

2. Αν στα έγγραφα της παραγράφου 1 γίνεται μνεία του κεφαλαίου της εταιρείας, πρέπει να αναφέρεται το καλυφθέν και το καταβεβλημένο κεφάλαιο.

3. Οι διαδικτυακοί τόποι της εταιρείας πρέπει να περιλαμβάνουν τις ενδείξεις της παραγράφου 1. Αν γίνεται μνεία του κεφαλαίου, εφαρμόζεται και η παράγραφος 2."

○ Σχολιασμός

• Άρθρο 12-14

Το άρθρο 12-14 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Ν. 4635/2019, στον οποίο περιλαμβάνονται οι νέες διατάξεις για το Γ.Ε.ΜΗ. αποτελούν οι διατάξεις περί δημοσιότητας της ΑΕ. Συστηματικά, το άρθρο 12 ορίζει τα στοιχεία και τις πράξεις της ΑΕ, που υπόκεινται σε δημοσιότητα και τα αποτελέσματα αυτής της δημοσιότητας, το άρθρο 13 αναφέρεται στον τρόπο, με τον οποίο πραγματοποιείται η δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ. και το άρθρο 14 ρυθμίζει το περιεχόμενο των εγγράφων της ΑΕ ως «δευτερευόντων μέσων δημοσιότητας».

Μέσω των διατάξεων περί δημοσιότητας, οι οποίες συμβάλλουν και προωθούν τη διαφάνεια του εταιρικού βίου, επιδιώκεται, κατά κύριο λόγο, η προστασία των τρίτων, οι οποίοι πρέπει να έχουν πρόσβαση στις ουσιώδους σημασίας καταστατικές πράξεις μια εταιρείας, με την οποία συναλλάσσονται ή επιθυμούν να συναλλαχθούν, καθώς επίσης και σε ορισμένα άλλα στοιχεία, που την αφορούν, όπως μεταξύ άλλων, στα ατομικά στοιχεία των προσώπων που τη δεσμεύουν⁵¹. Επίσης,

⁵¹ Οδηγία 2017/1132/ΕΕ, αιτ. σκ. 8, Βλ. επίσης Ν. Ρόκα, Εταιρείες, 2019, 230, Μάρκου, Αρμ. 2000, 1612

το σύστημα δημοσιότητας συμβάλλει στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης ότι η εταιρεία με την οποία συναλλάσσεται ένας τρίτος, όντως υφίσταται, ότι το πρόσωπο που την εκπροσωπεί έχει τη σχετική εξουσία και ότι οι υποχρεώσεις, που αναλαμβάνει η εν λόγω εταιρεία, είναι έγκυρες.⁵²

Στο πλαίσιο αυτό, υποβάλλονται σε δημοσιότητα, εκ του νόμου, όλα τα σημαντικά γεγονότα του εταιρικού βίου από την ίδρυση της ΑΕ έως τη λύση και τη διαγραφή της, ώστε να καθίστανται διαθέσιμες στο ευρύτερο κοινό πληροφορίες, που αφορούν όχι μόνο την ύπαρξη και τα βασικά χαρακτηριστικά της εταιρείας, αλλά και τον τρόπο εκπροσωπήσεως της, την περιουσιακή της κατάσταση, τις επιγενόμενες μεταβολές στη δομή και οργάνωσή της και διάφορα άλλα χρήσιμα στοιχεία⁵³.

Η δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ. πραγματοποιείται με εγγραφή της εταιρείας και με καταχώριση των δημοσιευτέων πράξεων και στοιχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3419/2005, του άρθρου 232 του ν. 4072/2012 (Α' 86) και του άρθρου 2 του ν. 4250/2014 (Α' 74). Πράξεις που υποβάλλονται σε δημοσιότητα Σε δημοσιότητα υποβάλλονται οι εξής πράξεις και στοιχεία: α) Οι ιδρυτικές πράξεις των ανωνύμων εταιρειών με το καταστατικό και, όπου τυχόν απαιτείται, με την εγκριτική απόφαση της Διοίκησης. β) Οι αποφάσεις για τροποποίηση του καταστατικού με την εγκριτική απόφαση της Διοίκησης, όπου τυχόν απαιτείται, καθώς και ολόκληρο το νέο κείμενο του καταστατικού μαζί με τις γενόμενες τροποποιήσεις. γ) Ο διορισμός και η για οποιοδήποτε λόγο παύση, με τα στοιχεία ταυτότητας, των προσώπων που: αα) ασκούν τη διαχείριση της εταιρείας, ββ) έχουν την εξουσία να την εκπροσωπούν από κοινού ή μεμονωμένα, γγ) είναι αρμόδια να ασκούν τον τακτικό της έλεγχο. δ) Κάθε απόφαση για τακτική ή έκτακτη αύξηση ή μείωση του κεφαλαίου της εταιρείας. Στην απόφαση για αύξηση του κεφαλαίου πρέπει να αναγράφεται το νέο κεφάλαιο, ο αριθμός και το είδος των μετοχών που εκδίδονται, η ονομαστική τους αξία και γενικά οι όροι έκδοσής τους, καθώς και ο συνολικός αριθμός των μετοχών της εταιρείας. ε) Η πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου, είτε κατά τη σύσταση της εταιρείας είτε ύστερα από αύξησή του, σύμφωνα με το άρθρο 20. στ) Οι εγκεκριμένες ετήσιες και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και οι σχετικές εκθέσεις του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών της ανώνυμης εταιρείας. Οι ετήσιες και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις πρέπει να περιέχουν τα ατομικά στοιχεία των προσώπων που, κατά νόμο, τις υπογράφουν και τις πιστοποιούν. ζ) Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που καταρτίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 162 για τη διανομή προσωρινού μερίσματος. η) Η λύση της εταιρείας. θ) Η δικαστική απόφαση παντός βαθμού, που κηρύσσει άκυρη την εταιρεία ή σε κατάσταση πτώχευσης ή την υποβάλλει σε άλλη συλλογική διαδικασία, καθώς και οι δικαστικές αποφάσεις παντός βαθμού που αναγνωρίζουν ως άκυρες ή ακυρώνουν αποφάσεις γενικών συνελεύσεων. Σε δημοσιότητα υποβάλλονται και οι δικαστικές αποφάσεις που ανατρέπουν τις παραπάνω αποφάσεις. ι) Ο διορισμός και η αντικατάσταση των εκκαθαριστών με τα στοιχεία της ταυτότητάς τους. ια) Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εκκαθάρισης, καθώς και οι τελικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις. ιβ) Η διαγραφή της εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 170. ιγ) Κάθε άλλη πράξη ή στοιχείο, του οποίου η δημοσιότητα επιβάλλεται από κατ' ιδίαν διατάξεις. Σε σύγκριση με το Κ.Ν 2190/20, σημειώνεται ότι Επαναλαμβάνονται διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 (άρθρο 7α παράγραφος 1), ενώ οι διατάξεις για τη δημοσιότητα των αλλοδαπών εταιρειών περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο για τις αλλοδαπές εταιρείες. Το άρθρο 13, αναφέρεται στη υποβολή των εταιρικών στοιχείων και πράξεων σε δημοσιότητα με παραπομπή στα ισχύοντα στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), όπως σήμερα ρυθμίζεται. Προς τούτο πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι ρυθμίσεις των νόμων

⁵² Ν. Ρόκας, Εταιρίες, 2019, 230, Αλεξανδρίδου, Εταιρίες, 2019, 232

⁵³ Περάκης, Γενικό μέρος....., 128, Μάρκου, Αρμ. 2000, 1650, Γιοβαννόπουλος, εις ΔικΑΕ, άρθρο 7^α αρ. 2

4072/2012, 4281/2014 και 4250/2014 σε σχέση με την καταργηθείσα δημοσιότητα διά του τύπου, του ΦΕΚ και του διαδικτυακού τόπου της εταιρείας, καθώς και οι ρυθμίσεις του νόμου 4281/2014 (άρθρα 203 επ.) για την (προαιρετική) ηλεκτρονική υποβολή εγγράφων και στοιχείων στο Γ.Ε.ΜΗ.. Με το άρθρου 14 επαναλαμβάνονται διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 (άρθρο 7γ).

4.4. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ (Άρθρα 15-32)

ο Κείμενο Νόμου

"Άρθρο 15-Κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρείας

1. Το μετοχικό κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρείας εκφράζεται σε ευρώ.
2. Το ελάχιστο ύψος του κεφαλαίου της ανώνυμης εταιρείας ορίζεται στο ποσό των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ, ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά τη σύσταση της εταιρείας.

Άρθρο 16-Κάλυψη του κεφαλαίου

1. Το κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρείας καλύπτεται με ανάληψη υποχρέωσης καταβολής του. Η καταβολή του κεφαλαίου γίνεται είτε σε χρήμα είτε σε είδος.
2. Το αρχικό κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρείας καλύπτεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο καταστατικό, από έναν ή περισσότερους ιδρυτές και καταβάλλεται κατά τη σύσταση της εταιρείας στο σύνολό του ή, με τις προϋποθέσεις του άρθρου 21, εν μέρει. Σε περίπτωση αύξησης του κεφαλαίου το κεφάλαιο καλύπτεται από μετόχους ή τρίτους και καταβάλλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου στο σύνολό του ή, με τις προϋποθέσεις του άρθρου 21, εν μέρει.
3. Η ανώνυμη εταιρεία μπορεί να προσφύγει στο κοινό για την ολική ή μερική κάλυψη του κεφαλαίου της, είτε του αρχικού είτε του προερχόμενου από αύξηση, ή και για την κάλυψη μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τις δημόσιες προσφορές κινητών αξιών.

Άρθρο 17 Εισφορές σε είδος και αποτίμηση των εισφορών αυτών

1. Εφόσον προβλέπεται εισφορά που δεν είναι σε χρήμα (εισφορά σε είδος), πρέπει να αναφέρονται στο καταστατικό της εταιρείας ή στην απόφαση του εταιρικού οργάνου για την αύξηση του κεφαλαίου, το είδος της εισφοράς αυτής, το πρόσωπο που αναλαμβάνει την υποχρέωση να την καταβάλει και το ποσό του κεφαλαίου, στο οποίο αυτή αντιστοιχεί.
2. Οι εισφορές σε είδος αποτελούνται μόνο από στοιχεία ενεργητικού, τα οποία μπορούν να τύχουν χρηματικής αποτίμησης. Τα στοιχεία αυτά του ενεργητικού δεν μπορεί να περιλαμβάνουν απαιτήσεις που προκύπτουν από ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών.
3. Για την εξακρίβωση της αξίας των εισφορών σε είδος κατά τη σύσταση της εταιρείας, καθώς και σε κάθε αύξηση του κεφαλαίου της, συντάσσεται έκθεση αποτίμησης από δύο ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτική εταιρεία ή, κατά περίπτωση, από δύο ανεξάρτητους πιστοποιημένους εκτιμητές. Επιτρέπεται η πρόσληψη από τους ελεγκτές ή τους πιστοποιημένους εκτιμητές ειδικών εκτιμητών, ημεδαπών ή αλλοδαπών, για την εκτίμηση περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν εξειδικευμένες γνώσεις ή διεθνή εμπειρία.
4. Τα πρόσωπα που προβαίνουν στην εκτίμηση ως εκτιμητές ή ειδικοί εκτιμητές δεν μπορούν να είναι τα πρόσωπα που προβαίνουν στην εισφορά σε είδος, μέλη του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας, πρόσωπα που διατηρούν επιχειρηματική ή άλλη επαγγελματική σχέση με την εταιρεία ή τον εισφέροντα ή είναι συγγενείς με τα πρόσωπα αυτά μέχρι δεύτερου βαθμού ή σύζυγοι τούτων. Επιπλέον για τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές και για τις ελεγκτικές εταιρείες, των οποίων είναι μέλη, δεν πρέπει να συντρέχουν κωλύματα ή ασυμβίβαστα, που θα απέκλειαν τη διενέργεια τακτικού ελέγχου από τα πρόσωπα αυτά, ούτε τα τελευταία θα πρέπει να έχουν αναλάβει τον τακτικό έλεγχο της εταιρείας ή συνδεδεμένης με αυτήν εταιρείας κατά την έννοια του άρθρου 32 του ν. 4308/2014 κατά την τελευταία τριετία.
5. Η έκθεση αποτίμησης πρέπει να περιέχει την περιγραφή κάθε εισφοράς σε είδος, να αναφέρει τις μεθόδους αποτίμησης που εφαρμόστηκαν και να εκφέρει άποψη για την αξία της κάθε εισφοράς. Σε περίπτωση που η αποτίμηση καταλήγει σε εύρος τιμών, η έκθεση οφείλει να υποδεικνύει μια τελική τιμή.

6. Ειδικότερα, για την εκτίμηση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η πραγματική και νομική κατάσταση αυτών και τα τυχόν βάρη, καθώς και: α) προκειμένου περί ακινήτων, η αξία και οι τίτλοι κτήσης, η εμπορικότητα της περιοχής, οι προοπτικές ανάπτυξης, οι πραγματικές τρέχουσες τιμές, η άδεια οικοδομής και αντίστοιχη τεχνική έκθεση μηχανικού, β) προκειμένου περί μηχανημάτων, μεταφορικών μέσων και επίπλων, η χρονολογία και η αξία κτήσης, ο βαθμός χρησιμοποίησης, συντήρησης και εμπορευσιμότητάς τους, η ενδεχόμενη τεχνολογική απαξίωσή τους και οι τρέχουσες τιμές για ίδια ή παρεμφερή πάγια στοιχεία.

7. Οι εισφορές σε είδος δεν επιτρέπεται να υπολογίζονται σε ποσό μεγαλύτερο εκείνου, που προκύπτει από την έκθεση των παραγράφων 1, 2, 3, 4, 5 και 6.

8. Οι εκθέσεις αποτίμησης των εισφορών σε είδος υποβάλλονται στη δημοσιότητα του άρθρου 13 με μέριμνα των ενδιαφερομένων. Επί νέων εταιρειών η δημοσιότητα πραγματοποιείται ταυτόχρονα με την εγγραφή της εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ.

9. Η καταβολή των εισφορών σε είδος με βάση την έκθεση αποτίμησης δεν επιτρέπεται να λάβει χώρα μετά την πάροδο εξαμήνου από τη χρονολογία της έκθεσης αυτής. Στην περίπτωση αυτή πραγματοποιείται νέα αποτίμηση.

Άρθρο 18-Δυνατότητα μη αποτίμησης των εταιρικών εισφορών

1. Η εταιρεία μπορεί να μην εφαρμόσει το άρθρο 17 όταν, σύμφωνα με το καταστατικό ή την απόφαση του εταιρικού οργάνου που αποφασίζει την αύξηση κεφαλαίου, αντικείμενο της εισφοράς σε είδος είναι μέσα χρηματαγοράς ή κινητές αξίες κατά την έννοια των περιπτώσεων 17 και 44 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 και των σημείων 17 και 44 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (ΕΕ L 173 της 12.6.2014), αντίστοιχα, με τους εξής όρους:

α) Οι κινητές αξίες ή τα μέσα χρηματαγοράς αποτιμώνται στη μέση σταθμισμένη τιμή, στην οποία αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ρυθμιζόμενη αγορά κατά το τελευταίο εξάμηνο πριν από την ημερομηνία πραγματοποίησης της σχετικής εισφοράς.

β) Όταν η τιμή της προηγούμενης περίπτωσης έχει επηρεασθεί από εξαιρετικές περιστάσεις που μπορούν να μεταβάλουν αισθητά την αξία των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων κατά την ημερομηνία πραγματοποίησης της εισφοράς, όπως μεταξύ άλλων σε περιπτώσεις που η αγορά τέτοιων κινητών αξιών ή μέσων χρηματαγοράς έχει παύσει να έχει ρευστότητα, η αξία πρέπει να αναπροσαρμόζεται με πρωτοβουλία και ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου. Για την αναπροσαρμογή της παραπάνω αξίας γίνεται αποτίμηση, σύμφωνα με το άρθρο 17. Ο μέτοχος που εισέφερε τα παραπάνω περιουσιακά στοιχεία υποχρεούται να καταβάλει αμέσως οποιαδήποτε επιπλέον διαφορά σε μετρητά, διαφορετικά θεωρείται ότι δεν κατέβαλε την εισφορά του.

2. Η εταιρεία μπορεί να μην εφαρμόσει το άρθρο 17, όταν, σύμφωνα με το καταστατικό ή την απόφαση του εταιρικού οργάνου που αποφασίζει την αύξηση του κεφαλαίου, αντικείμενο της εισφοράς σε είδος είναι περιουσιακά στοιχεία διαφορετικά από τις κινητές αξίες ή τα μέσα χρηματαγοράς της παραγράφου 1, τα οποία έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο αποτίμησης για την εύλογη αξία τους από αναγνωρισμένο ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα και πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις: α) Η εύλογη αξία των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων έχει προσδιοριστεί για ημερομηνία που δεν προηγείται πέραν των έξι (6) μηνών της ημερομηνίας πραγματοποίησης της σχετικής εισφοράς και β) η αποτίμηση πραγματοποιήθηκε, σύμφωνα με τους γενικά αποδεκτούς κανόνες και τις αρχές αποτίμησης που ισχύουν στην Ελλάδα για το είδος των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρονται. Όταν συντρέχουν νέες περιστάσεις που μπορούν να μεταβάλουν αισθητά την εύλογη αξία των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων κατά την ημερομηνία πραγματοποίησης της εισφοράς τους, η αξία πρέπει να αναπροσαρμόζεται με πρωτοβουλία και ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου. Για την αναπροσαρμογή της αξίας γίνεται αποτίμηση, σύμφωνα με το άρθρο 17. Αν δεν γίνει η αναπροσαρμογή αυτή, ένας ή περισσότεροι μέτοχοι που κατέχουν συνολικά ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) τουλάχιστον του καλυφθέντος κεφαλαίου της εταιρείας κατά την ημέρα που λαμβάνεται η απόφαση για την αύξηση του κεφαλαίου, μπορούν να ζητήσουν αποτίμηση, σύμφωνα με το άρθρο 17. Οι μέτοχοι αυτοί μπορούν να υποβάλουν το αίτημά τους μέχρι την ημερομηνία πραγματοποίησης της εισφοράς σε είδος, με τον όρο ότι, κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος, εξακολουθούν να κατέχουν συνολικά ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) τουλάχιστον του καλυφθέντος κεφαλαίου της εταιρείας, όπως αυτό είχε διαμορφωθεί κατά την ημέρα που ελήφθη η

απόφαση για αύξηση του κεφαλαίου. Ο μέτοχος που εισέφερε τα παραπάνω περιουσιακά στοιχεία είναι υποχρεωμένος να καταβάλει αμέσως οποιαδήποτε επιπλέον διαφορά σε μετρητά, διαφορετικά θεωρείται ότι δεν κατέβαλε την εισφορά του.

3. Η εταιρεία μπορεί να μην εφαρμόσει το άρθρο 17 όταν, σύμφωνα με το καταστατικό ή την απόφαση του εταιρικού οργάνου που αποφασίζει την αύξηση του κεφαλαίου, αντικείμενο της εισφοράς σε είδος είναι περιουσιακά στοιχεία διαφορετικά από τις κινητές αξίες ή τα μέσα χρηματαγοράς της παραγράφου 1, η εύλογη αξία των οποίων προκύπτει, για καθένα από αυτά, από τους υποχρεωτικούς λογαριασμούς του προηγούμενου οικονομικού έτους, εφόσον οι λογαριασμοί αυτοί αποτέλεσαν αντικείμενο ελέγχου, σύμφωνα με τους ν. 4336/2015 (Α 94) και 4449/2017 (Α 7). Αν συντρέχουν νέες περιστάσεις που μπορούν να μεταβάλουν αισθητά την εύλογη αξία των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων κατά την ημερομηνία πραγματοποίησης της εισφοράς τους, εφαρμόζονται οι διατάξεις της περίπτωσης γ της παραγράφου 2.

4. Όταν, κατά τις παραγράφους 1,2 και 3, πραγματοποιούνται εισφορές σε είδος, χωρίς αποτίμηση, σύμφωνα με το άρθρο 17, εκτός από τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 5 του παρόντος νόμου, και μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία πραγματοποίησης της εισφοράς σε είδος, υποβάλλεται σε δημοσιότητα δήλωση του διοικητικού συμβουλίου που περιλαμβάνει:

α) περιγραφή της σχετικής εισφοράς σε είδος,

β) την αξία της, την προέλευση της αποτίμησης αυτής και, εφόσον απαιτείται, τη μέθοδο αποτίμησης,

γ) δήλωση για το αν η αξία που προκύπτει αντιστοιχεί τουλάχιστον στον αριθμό, την ονομαστική αξία και, ενδεχομένως, στο πρόσθετο ποσό που καταβάλλεται επί των μετοχών που πρόκειται να εκδοθούν έναντι της εν λόγω εισφοράς και

δ) δήλωση ότι δεν συντρέχουν νέες περιστάσεις όσον αφορά την αρχική αποτίμηση.

5. Όταν αυξάνεται το κεφάλαιο κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 24 με εισφορές σε είδος, χωρίς αποτίμηση, σύμφωνα με το άρθρο 17, δημοσιεύεται ανακοίνωση που περιλαμβάνει την ημερομηνία, κατά την οποία ελήφθη η απόφαση για την αύξηση του κεφαλαίου, και τις πληροφορίες της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, προτού πραγματοποιηθεί η εισφορά. Στην περίπτωση αυτή, η δήλωση της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου περιορίζεται στη δήλωση ότι δεν έχουν συντρέξει νέες περιστάσεις μετά τη δημοσίευση της παραπάνω ανακοίνωσης.

Άρθρο 19-Μεταγενέστερη απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού

1. Μέσα στα πρώτα δύο (2) έτη από τη σύσταση της εταιρείας απαγορεύεται και είναι απολύτως άκυρη η απόκτηση οποιουδήποτε στοιχείου του ενεργητικού με τίμημα ανώτερο του ενός δεκάτου (1/10) του κεφαλαίου, που έχει καταβληθεί, εφόσον πωλητές είναι ιδρυτές, μέτοχοι εκπροσωπούντες ποσοστό μεγαλύτερο του ενός εικοστού (1/20) του καταβεβλημένου κεφαλαίου, μέλη του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας, τα στενά μέλη οικογένειας των παραπάνω προσώπων, όπως αυτά ορίζονται στο Παράρτημα Α του ν. 4308/2014, καθώς και εταιρείες που ελέγχονται από τα παραπάνω πρόσωπα. Το ίδιο ισχύει και αν ο πωλητής απέκτησε το στοιχείο που μεταβιβάζεται από κάποιο από αυτά τα πρόσωπα μέσα στους προηγούμενους δώδεκα (12) μήνες από την υπογραφή του καταστατικού. Ενα φυσικό ή νομικό πρόσωπο θεωρείται ότι ελέγχει μια εταιρεία, αν συντρέχει μια από τις περιπτώσεις του άρθρου 32 του ν. 4308/2014 για τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.

2. Οι αποκτήσεις στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 θεωρούνται ότι έγιναν έγκυρα, αν προηγηθεί έγκριση της γενικής συνέλευσης και αποτίμηση των στοιχείων που μεταβιβάζονται στην εταιρεία, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 17 και 18. Η έκθεση αποτίμησης υποβάλλεται σε δημοσιότητα με μέριμνα των ενδιαφερομένων.

3. Η απαγόρευση της παραγράφου 1 δεν ισχύει όταν πρόκειται για αποκτήσεις που γίνονται στο πλαίσιο των τρεχουσών συναλλαγών της εταιρείας, για αποκτήσεις που πραγματοποιούνται με απόφαση διοικητικής ή δικαστικής αρχής ή στο πλαίσιο διαδικασιών που εποπτεύονται από τις αρχές αυτές, καθώς και για αποκτήσεις που πραγματοποιούνται σε ρυθμιζόμενη αγορά.

4. Την ακυρότητα της παραγράφου 1 μπορεί να επικαλεστεί όποιος έχει έννομο συμφέρον.

Επίκληση της ακυρότητας δεν είναι επιτρεπτή μετά παρέλευση διετίας από το τέλος του ημερολογιακού έτους, κατά το οποίο αποκτήθηκαν τα στοιχεία του ενεργητικού που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1.

Άρθρο 20-Καταβολή και πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου

1. Το αρχικό κεφάλαιο πρέπει να καταβληθεί κατά τη σύσταση της εταιρείας.

2. Η προθεσμία καταβολής της αύξησης του κεφαλαίου ορίζεται από το όργανο που έλαβε τη σχετική απόφαση και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκατεσσάρων (14) ημερών ούτε μεγαλύτερη των τεσσάρων (4) μηνών από την ημέρα που καταχωρίστηκε η απόφαση αυτή στο Γ.Ε.ΜΗ.

3. Η καταβολή σε μετρητά του αρχικού κεφαλαίου ή των τυχόν αυξήσεων αυτού, καθώς και οι καταθέσεις μετόχων με προορισμό τη μελλοντική αύξηση του κεφαλαίου, πραγματοποιούνται υποχρεωτικά με κατάθεση σε ειδικό λογαριασμό της εταιρείας, που τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα ή σε χώρα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Με την επιφύλαξη του άρθρου 19, η παράλειψη καταβολής σε λογαριασμό δεν επάγεται ακυρότητα, αν αποδεικνύεται ότι το σχετικό ποσό δαπανήθηκε για τους σκοπούς της εταιρείας, με την προϋπόθεση ότι αυτό έχει ειδικά προβλεφθεί στο καταστατικό ή στην απόφαση για την αύξηση του κεφαλαίου. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται σε εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά.

4. Η καταβολή της εισφοράς μπορεί να λάβει χώρα και με συμψηφισμό χρέους της εταιρείας προς τον καταβάλλοντα την εισφορά, εφόσον τούτο έχει προβλεφθεί στην απόφαση για την αύξηση του κεφαλαίου. Ο συμψηφισμός πρέπει να συνοδεύεται από βεβαίωση ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας ότι το χρέος αυτό είναι, όπως προκύπτει από τα βιβλία της εταιρείας, υπαρκτό και ληξιπρόθεσμο και δεν εξαρτάται από αίρεση. Σε περίπτωση μη ληξιπρόθεσμου χρέους, πρέπει να αποτιμάται η παρούσα αξία του, σύμφωνα με το άρθρο 17. Τα παραπάνω εδάφια δεν εφαρμόζονται όταν γίνεται κεφαλαιοποίηση απαιτήσεων στο πλαίσιο σχεδίου εξυγίανσης ή αναδιοργάνωσης κατά τις διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007). Μονομερής συμψηφισμός απαγορεύεται. Η καταβολή μέσω συμψηφισμού και ο αριθμός των αναληφθεισών μετοχών μέσω αυτού υποβάλλονται σε δημοσιότητα.

5. Η εμπρόθεσμη καταβολή ή η μη καταβολή του κεφαλαίου πρέπει να πιστοποιείται. Πιστοποίηση καταβολής δεν απαιτείται, αν η αύξηση κεφαλαίου δεν γίνεται με νέες εισφορές.

6. Η πιστοποίηση πρέπει να λάβει χώρα μέσα στο πρώτο δίμηνο από τη σύσταση της εταιρείας και μέσα σε ένα (1) μήνα από τη λήξη της προθεσμίας καταβολής του ποσού της αύξησης. Η πιστοποίηση γίνεται με έκθεση ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας, με μέριμνα του διοικητικού συμβουλίου μέσα στις παραπάνω προθεσμίες. Στην περίπτωση πολύ μικρών ή μικρών εταιρειών, μη εισηγμένων σε ρυθμιζόμενη αγορά, η πιστοποίηση μπορεί να γίνει από το ίδιο το διοικητικό συμβούλιο, που συνέρχεται σε συνεδρίαση μέσα στις παραπάνω προθεσμίες, με θέμα ημερήσιας διάταξης την πιστοποίηση της καταβολής ή μη του κεφαλαίου. Κατά τη σύσταση της εταιρείας η καταβολή πιστοποιείται είτε από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία είτε από το διοικητικό συμβούλιο.

7. Η έκθεση του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας ή το πρακτικό του διοικητικού συμβουλίου πρέπει να αναφέρουν και τις ειδικές περιστάσεις καταβολής του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 3 ή ότι η καταβολή έγινε με συμψηφισμό, σύμφωνα με την παράγραφο 4. Επί εισφορών σε χρήμα που καταβάλλονται στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό της παραγράφου 3, τόσο η έκθεση του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας όσο και το πρακτικό του διοικητικού συμβουλίου πρέπει να στηρίζονται σε απόσπασμα κίνησης του λογαριασμού αυτού, χορηγούμενο από το πιστωτικό ίδρυμα. Το απόσπασμα αυτό θα πρέπει να επισυνάπτεται στην παραπάνω έκθεση ή πρακτικό. Η έκθεση και το πρακτικό υποβάλλονται σε δημοσιότητα.

8. Στην περίπτωση σύστασης ή αύξησης κεφαλαίου με εισφορά σε είδος του άρθρου 17 η πιστοποίηση καταβολής μπορεί να γίνει από το ίδιο το διοικητικό συμβούλιο ανεξαρτήτως του μεγέθους της ανώνυμης εταιρείας αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία μεταβίβασης.

9. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής του κεφαλαίου εφαρμόζονται αναλογικά οι παράγραφοι 5 και 6 του άρθρου 21.

10. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία που πιστοποιούν την καταβολή του κεφαλαίου, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δεν μπορεί να διενεργούν και τον τακτικό έλεγχο της εταιρείας. Επίσης ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής δεν μπορεί να ανήκει σε ελεγκτική εταιρεία που διενεργεί τον έλεγχο αυτόν

Άρθρο 21-Μερική καταβολή του κεφαλαίου

1. Μερική καταβολή του κεφαλαίου, κατά την έννοια του παρόντος νόμου, θεωρείται η καταβολή κατά τη σύσταση της εταιρείας, καθώς και η καταβολή σε κάθε αύξηση του κεφαλαίου της, τμήματος

της ονομαστικής αξίας της μετοχής, με ταυτόχρονη ανάληψη της υποχρέωσης για καταβολή της υπόλοιπης αξίας της μετοχής, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού.

2. Μερική καταβολή του κεφαλαίου δεν επιτρέπεται σε περίπτωση εισφοράς σε είδος, καθώς και επί εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά.

3. Εφόσον προβλεφθεί η δυνατότητα μερικής καταβολής, ισχύουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα:

α) Ο χρόνος, κατά τον οποίο η αξία μετοχής μπορεί να παραμένει εν μέρει μόνο καταβεβλημένη, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη.

β) Το τμήμα της αξίας κάθε μετοχής που έχει αμέσως καταβληθεί δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το ένα τέταρτο (1/4) της ονομαστικής της αξίας. Αν προβλέπεται έκδοση μετοχών πάνω από το άρτιο, η διαφορά καταβάλλεται ολόκληρη εφάπαξ κατά την καταβολή της πρώτης δόσης.

γ) Το μέρος που καταβάλλεται κατά τη σύσταση της εταιρείας ή την αύξηση κεφαλαίου πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσο με το κατώτατο όριο που ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 15.

δ) Ο μεταβιβάζων μετοχή μη αποπληρωθείσα εξ ολοκλήρου εξακολουθεί να ευθύνεται για το οφειλόμενο τμήμα της μετοχής για μία διετία από την εγγραφή της μεταβίβασης, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 41 στο βιβλίο των μετόχων της εταιρείας.

4. Οι καταβολές για εξόφληση του κεφαλαίου καταλογίζονται αναλογικά σε όλες τις μετοχές που έχουν αναληφθεί από το ίδιο πρόσωπο.

5. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής οποιασδήποτε δόσης του υπολοίπου της αξίας των μετοχών, το διοικητικό συμβούλιο τάσσει στο μέτοχο που δεν έχει καταβάλει προθεσμία ενός (1) μηνός, με την προειδοποίηση, ότι σε περίπτωση παρέλευσης άπρακτης της προθεσμίας αυτής οι μη αποπληρωθείσες μετοχές θα ακυρωθούν και οι τυχόν καταβολές που έλαβαν χώρα παραμένουν στην εταιρεία ως ποινική ρήτρα. Η ως άνω προθεσμία θα πρέπει να κοινοποιηθεί με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο στους μη καταβαλόντες μετόχους. Με την παρέλευση άπρακτης της ως άνω προθεσμίας η εταιρεία γνωστοποιεί στους μη καταβαλόντες μετόχους, ότι ακυρώνει τις μετοχές τους και παρακρατεί υπέρ αυτής τυχόν καταβληθείσες προκαταβολές ή δόσεις, περιλαμβανομένης της διαφοράς υπέρ το άρτιο. Ταυτόχρονα η εταιρεία εκδίδει νέες μετοχές, ίσες σε αριθμό με τις ακυρωθείσες, και προβαίνει σε ελεύθερη διάθεση αυτών, αφού πάντως προηγουμένως τις προσφέρει στους λοιπούς μετόχους. Αν οι μετοχές είναι δεσμευμένες ή αν η διάθεση αποβεί εν όλω ή εν μέρει άκαρπη, η εταιρεία υποχρεούται να προβεί σε μείωση του κεφαλαίου κατά το ποσό της ονομαστικής αξίας των μη εκποιηθεισών μετοχών με την πρώτη γενική συνέλευση που θα συγκληθεί, ακόμη και αν το σχετικό θέμα δεν αναγράφεται στην ημερήσια διάταξη.

6. Η μη εμπροθέσμως καταβληθείσα εισφορά οφείλεται εντόκως με το νόμιμο επιτόκιο έως την ακύρωση των μετοχών. Στο καταστατικό της εταιρείας ή στην απόφαση για αύξηση κεφαλαίου μπορεί να προβλέπεται η κατάπτωση περαιτέρω ποινικών ρητρών για την περίπτωση της μη εμπρόθεσμης καταβολής της εισφοράς. Άλλες αξιώσεις της εταιρείας σε βάρος των υπερήμερων μετόχων δεν αποκλείονται.

7. Αν εκδίδονται τίτλοι μετοχών που δεν έχουν αποπληρωθεί, πρέπει να αναγράφεται στην εμπρόσθια όψη τους το γεγονός της μη πλήρους εξόφλησης και οι όροι της τελευταίας.

Άρθρο 22-Απαγόρευση απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής εισφοράς ή επιστροφής της εισφοράς

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων που αφορούν τη μείωση ή την απόσβεση του καλυφθέντος κεφαλαίου, οι μέτοχοι δεν μπορούν να απαλλαγούν από την υποχρέωση εισφοράς.

2. Με την επιφύλαξη των δυνατοτήτων που παρέχει ο παρών νόμος, απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση επιστροφή των εισφορών στους μετόχους, η καταβολή τόκων και η εκ μέρους της εταιρείας υπόσχεση εγγυημένης απόδοσης των μετοχών.

Άρθρο 23-Είδη αύξησης

Για την αύξηση κεφαλαίου απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης, που αποφασίζει με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία (τακτική αύξηση), εκτός αν η αύξηση γίνει, σύμφωνα με το άρθρο 24 (έκτακτη αύξηση). Σε κάθε περίπτωση αύξησης η απόφαση του αρμόδιου οργάνου υποβάλλεται σε δημοσίευσήτα.

Άρθρο 24-Έκτακτη αύξηση κεφαλαίου

1. α) Στο καταστατικό είναι δυνατόν να ορισθεί ότι, για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την πενταετία από τη σύσταση της εταιρείας, το διοικητικό συμβούλιο έχει το δικαίωμα με απόφασή του,

που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) τουλάχιστον του συνόλου των μελών του, να αυξάνει το κεφάλαιο μερικά ή ολικά με την έκδοση νέων μετοχών, για ποσό που δεν μπορεί να υπερβεί το τριπλάσιο του αρχικού κεφαλαίου.

β) Η ανωτέρω εξουσία μπορεί να χορηγείται στο διοικητικό συμβούλιο και με απόφαση της γενικής συνέλευσης, για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την πενταετία. Στην περίπτωση αυτή, το κεφάλαιο μπορεί να αυξάνεται κατά ποσό που δεν μπορεί να υπερβεί το τριπλάσιο του κεφαλαίου, που υπάρχει κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο διοικητικό συμβούλιο η εξουσία για αύξηση του κεφαλαίου.

γ) Η εξουσία αυτή του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να ανανεώνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει την πενταετία για κάθε χορηγούμενη ανανέωση. Η ισχύς κάθε ανανέωσης αρχίζει από την παρέλευση της διάρκειας ισχύος της προηγούμενης. Οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης για χορήγηση ή ανανέωση της εξουσίας αύξησης του κεφαλαίου από το διοικητικό συμβούλιο υποβάλλονται σε δημοσιότητα.

2. Στο καταστατικό είναι δυνατόν να ορίζεται ότι, για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την πενταετία από τη σύσταση της εταιρείας, η γενική συνέλευση μπορεί με απόφασή της, που λαμβάνεται με απλή απαρτία και πλειοψηφία, να αυξάνει το κεφάλαιο, μερικά ή ολικά με την έκδοση νέων μετοχών, συνολικά μέχρι το οκταπλάσιο του αρχικού κεφαλαίου.

3. Απαγορεύεται στις εταιρείες, στο καταστατικό των οποίων προβλέπονται μία ή περισσότερες από τις δυνατότητες των παραγράφων 1 και 2, να αναγράφουν σε οποιοδήποτε έντυπο, διαφήμιση, δημοσίευμα ή άλλο έγγραφο, ως κεφάλαιο το ποσό μέχρι το οποίο δικαιούται κατά τις παραγράφους 1 και 2 να εκδώσει νέες μετοχές το διοικητικό συμβούλιο ή η γενική συνέλευση.

4. Οι έκτακτες αυξήσεις του κεφαλαίου που αποφασίζονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 συνιστούν τροποποίηση του καταστατικού, δεν υπόκεινται όμως σε διοικητική έγκριση, όπου αυτή απαιτείται κατά τον παρόντα νόμο.

5. Η δυνατότητα του διοικητικού συμβουλίου να αυξάνει το κεφάλαιο, σύμφωνα με την παράγραφο 1 μπορεί να ασκείται παράλληλα με την αντίστοιχη δυνατότητα της γενικής συνέλευσης, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 25-Απόφαση και διαδικασία αύξησης κεφαλαίου

1. Σε κάθε περίπτωση αύξησης του κεφαλαίου, η απόφαση του αρμόδιου οργάνου της εταιρείας πρέπει να αναφέρει τουλάχιστον το ποσό της αύξησης, τον τρόπο και την προθεσμία κάλυψής της, τον αριθμό και το είδος των μετοχών που θα εκδοθούν, την ονομαστική αξία και την τιμή διάθεσης αυτών.

2. Στο πλαίσιο της τακτικής αύξησης κεφαλαίου, η γενική συνέλευση μπορεί με την απόφαση για την αύξηση να εξουσιοδοτήσει το διοικητικό συμβούλιο, όπως αυτό προσδιορίζει την τιμή διάθεσης των νέων μετοχών, ή, επί εκδόσεως προνομιούχων μετοχών με δικαίωμα απόληψης τόκου, το επιτόκιο και τον τρόπο υπολογισμού του. Η διάρκεια ισχύος της εξουσιοδότησης προσδιορίζεται στη σχετική απόφαση της γενικής συνέλευσης και δεν μπορεί να υπερβεί το ένα (1) έτος. Εφόσον χορηγείται η ανωτέρω εξουσιοδότηση προς το διοικητικό συμβούλιο, η προθεσμία καταβολής του κεφαλαίου κατά το άρθρο 20 αρχίζει από τη λήψη της απόφασης του διοικητικού συμβουλίου, με την οποία καθορίζεται κατά περίπτωση η τιμή διάθεσης των μετοχών ή και το επιτόκιο ή ο τρόπος προσδιορισμού του. Η εξουσιοδότηση υποβάλλεται σε δημοσιότητα.

3. Σε περίπτωση περισσότερων κατηγοριών μετοχών, η απόφαση της γενικής συνέλευσης που αφορά την αύξηση του κεφαλαίου και η απόφασή της που παρέχει εξουσία στο διοικητικό συμβούλιο για αύξηση του κεφαλαίου, υπόκεινται στην έγκριση της κατηγορίας ή των κατηγοριών των μετόχων, των οποίων τα δικαιώματα θίγονται από τις αποφάσεις αυτές. Τα δικαιώματα αυτά δεν θεωρείται ότι θίγονται, ιδίως εφόσον η αύξηση γίνεται χωρίς νέες εισφορές και οι νέες μετοχές, που θα εκδοθούν ανά κατηγορία, παρέχουν τα ίδια δικαιώματα με τις αντίστοιχες παλαιές, διατίθενται δε στους μετόχους της αντίστοιχης κατηγορίας σε αριθμό ανάλογο με τις μετοχές που ήδη κατέχουν, ώστε να μην μεταβάλλονται τα ποσοστά συμμετοχής των μετόχων κάθε κατηγορίας. Η έγκριση της απόφασης της γενικής συνέλευσης που αφορά την αύξηση παρέχεται με απόφαση των μετόχων της κατηγορίας που θίγεται και λαμβάνεται σε ιδιαίτερη συνέλευση με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.

4. Για τη σύγκληση της ιδιαίτερης συνέλευσης κατά την παράγραφο 3, τη συμμετοχή σε αυτή, την παροχή πληροφοριών, την αναβολή λήψης αποφάσεων, την ψηφοφορία, καθώς και την ακύρωση των αποφάσεών της, εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις για τη γενική συνέλευση των μετόχων.

Άρθρο 26-Δικαίωμα προτίμησης

1. Σε κάθε περίπτωση αύξησης του κεφαλαίου, που δεν γίνεται με εισφορά σε είδος, καθώς και σε περίπτωση έκδοσης ομολογιών με δικαίωμα μετατροπής σε μετοχές, παρέχεται δικαίωμα προτίμησης σε ολόκληρο το νέο κεφάλαιο ή το ομολογιακό δάνειο, υπέρ των μετόχων που υφίστανται κατά το χρόνο της έκδοσης, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στο υφιστάμενο κεφάλαιο.

Το καταστατικό μπορεί να επεκτείνει το δικαίωμα προτίμησης και σε περιπτώσεις αύξησης με εισφορές σε είδος. Το καταστατικό μπορεί επίσης να προβλέπει ότι, αν η εταιρεία έχει ήδη εκδώσει μετοχές περισσότερων κατηγοριών, στις οποίες τα δικαιώματα ψήφου ή συμμετοχής στα κέρδη ή στη διανομή του προϊόντος της εκκαθάρισης είναι διαφορετικά μεταξύ τους, είναι δυνατή η αύξηση του κεφαλαίου με μετοχές μιας μόνο από τις κατηγορίες αυτές. Στην περίπτωση αυτή, το δικαίωμα προτίμησης παρέχεται στους μετόχους των άλλων κατηγοριών μόνο μετά τη μη άσκηση του δικαιώματος από τους μετόχους της κατηγορίας, στην οποία ανήκουν οι νέες μετοχές.

2. Το δικαίωμα προτίμησης ασκείται μέσα στην προθεσμία, την οποία όρισε το όργανο της εταιρείας που αποφάσισε την αύξηση. Η προθεσμία αυτή, με την επιφύλαξη τήρησης της προθεσμίας καταβολής του κεφαλαίου, όπως ορίζεται στο άρθρο 20, δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκατεσσάρων (14) ημερών. Στην περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 25, η προθεσμία για την άσκηση του δικαιώματος προτίμησης δεν αρχίζει πριν από τη λήψη της απόφασης του διοικητικού συμβουλίου για τον προσδιορισμό της τιμής διάθεσης των νέων μετοχών ή του τυχόν επιτοκίου. Στην περίπτωση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, η προθεσμία άσκησης του δικαιώματος από τους λοιπούς μετόχους ορίζεται, ομοίως, από το όργανο της εταιρείας που αποφάσισε την αύξηση. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών και αρχίζει από την επομένη της ημέρας, κατά την οποία λήγει η προθεσμία για τους μετόχους της κατηγορίας στην οποία ανήκουν οι νέες μετοχές.

3. Σε περίπτωση κατά την οποία το όργανο της εταιρείας που αποφάσισε την αύξηση του κεφαλαίου παρέλειψε να ορίσει προθεσμία για την άσκηση του δικαιώματος προτίμησης, την προθεσμία αυτή ορίζει με απόφασή του το διοικητικό συμβούλιο, μέσα στα χρονικά όρια που προβλέπονται από το άρθρο 20.

4. Μετά το τέλος των προθεσμιών αυτών και εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη ρύθμιση στο καταστατικό, οι μετοχές που δεν έχουν αναληφθεί, σύμφωνα με τα παραπάνω, διατίθενται από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας κατά την κρίση του σε τιμή όχι κατώτερη της τιμής που καταβάλλουν οι υφιστάμενοι μέτοχοι. Το καταστατικό ή το όργανο που αποφάσισε την αύξηση και πάντως το διοικητικό συμβούλιο που διαθέτει τις μετοχές που απέμειναν, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, μπορεί να δίνουν προτεραιότητα στους μετόχους, που άσκησαν ήδη το δικαίωμα προτίμησης, καθώς και σε άλλα πρόσωπα που κατέχουν εν γένει τίτλους μετατρέψιμους σε μετοχές.

5. Η πρόσκληση για την άσκηση του δικαιώματος προτίμησης, στην οποία μνημονεύεται υποχρεωτικά και η προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να ασκηθεί αυτό το δικαίωμα, υποβάλλεται με επιμέλεια της εταιρείας σε δημοσιότητα. Στο καταστατικό μπορεί να προβλέπεται ευρύτερη δημοσιότητα. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 25, η πρόσκληση και η γνωστοποίηση της προθεσμίας άσκησης του δικαιώματος προτίμησης, κατά τα ανωτέρω, μπορούν να παραλειφθούν, εφόσον στη γενική συνέλευση παρέστησαν μέτοχοι που εκπροσωπούσαν το σύνολο του κεφαλαίου και έλαβαν γνώση της προθεσμίας που τάχθηκε για την άσκηση του δικαιώματος προτίμησης ή δήλωσαν την απόφασή τους για την από αυτούς άσκηση ή μη του δικαιώματος προτίμησης. Η δημοσίευση της πρόσκλησης μπορεί να αντικατασταθεί με συστημένη επιστολή «επί αποδείξει».

Άρθρο 27-Περιορισμός ή αποκλεισμός του δικαιώματος προτίμησης

1. Με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, μπορεί να περιοριστεί ή να καταργηθεί το δικαίωμα προτίμησης του προηγούμενου άρθρου. Για να ληφθεί η απόφαση αυτή, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να υποβάλει στη γενική συνέλευση γραπτή έκθεση στην οποία αναφέρονται οι λόγοι που επιβάλλουν τον περιορισμό ή την κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης και στην οποία δικαιολογείται η τιμή ή η κατώτατη τιμή που προτείνεται

για την έκδοση των νέων μετοχών. Η σχετική έκθεση του διοικητικού συμβουλίου και η απόφαση της γενικής συνέλευσης υποβάλλονται σε δημοσιότητα.

2. Δεν υπάρχει αποκλεισμός από το δικαίωμα προτίμησης, κατά την έννοια της παρούσας παραγράφου, όταν οι μετοχές αναλαμβάνονται από πιστωτικά ιδρύματα ή επιχειρήσεις επενδύσεων, που έχουν δικαίωμα να δέχονται τίτλους προς φύλαξη, για να προσφερθούν στους μετόχους, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του προηγούμενου άρθρου. Επίσης, δεν υπάρχει αποκλεισμός από το δικαίωμα προτίμησης, όταν η αύξηση κεφαλαίου έχει σκοπό τη συμμετοχή του προσωπικού στο κεφάλαιο της εταιρείας, σύμφωνα με τα άρθρα 113 και 114.

3. Το κεφάλαιο μπορεί να αυξηθεί εν μέρει με εισφορές σε μετρητά και εν μέρει με εισφορές σε είδος. Στην περίπτωση αυτή, πρόβλεψη του οργάνου που αποφασίζει την αύξηση, κατά την οποία οι μέτοχοι που εισφέρουν είδος δεν συμμετέχουν και στην αύξηση με εισφορές σε μετρητά, δεν συνιστά αποκλεισμό του δικαιώματος προτίμησης, αν η αναλογία της αξίας των εισφορών σε είδος, σε σχέση με τη συνολική αύξηση, είναι ίδια, τουλάχιστον, με την αναλογία της συμμετοχής στο κεφάλαιο των μετόχων που προβαίνουν στις εισφορές αυτές. Σε περίπτωση αύξησης του κεφαλαίου με εισφορές εν μέρει σε μετρητά και εν μέρει σε είδος, η αξία των εισφορών σε είδος πρέπει να έχει αποτιμηθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 18 πριν από τη λήψη της σχετικής απόφασης.

4. Το καταστατικό ή η απόφαση της γενικής συνέλευσης που παρέχουν εξουσία έκτακτης αύξησης του κεφαλαίου, σύμφωνα με το άρθρο 24, μπορούν να παράσχουν στο διοικητικό συμβούλιο ή τη γενική συνέλευση, που αποφασίζουν, το μεν διοικητικό συμβούλιο με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) τουλάχιστον του συνόλου των μελών του, η δε γενική συνέλευση με απλή απαρτία και πλειοψηφία, και την εξουσία περιορισμού ή αποκλεισμού του δικαιώματος προτίμησης. Στην περίπτωση όπου το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει αυτό για τον περιορισμό ή τον αποκλεισμό του δικαιώματος προτίμησης, η έκθεση της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου πρέπει να εξηγεί γιατί επιλέγεται η κατάργηση του δικαιώματος να γίνει με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, και να υποβληθεί σε δημοσιότητα.

Άρθρο 28-Δυνατότητα μερικής κάλυψης του κεφαλαίου σε περιπτώσεις αύξησης

1. Αν η κάλυψη του ποσού της αύξησης του κεφαλαίου δεν είναι πλήρης, το κεφάλαιο αυξάνεται μέχρι το ποσό της κάλυψης, μόνο εφόσον στην απόφαση για αύξηση προβλέπεται ρητά αυτή η δυνατότητα.

2. Σε περίπτωση μερικής κάλυψης του κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο οφείλει να προσαρμόσει, με την απόφασή του για την πιστοποίηση της καταβολής, σύμφωνα με το άρθρο 20, το άρθρο του καταστατικού περί του κεφαλαίου, έτσι ώστε να προσδιορίζεται το ποσό του κεφαλαίου, όπως προέκυψε μετά τη μερική κάλυψη.

Άρθρο 29-Μείωση κεφαλαίου

1. Για τη μείωση κεφαλαίου απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης, που αποφασίζει με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, εκτός αν η μείωση γίνεται, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 21 ή την παράγραφο 6 του άρθρου 49.

2. Το κεφάλαιο δεν μπορεί να μειωθεί κάτω από το ελάχιστο όριο που ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 15, εκτός αν η απόφαση για τη μείωση προβλέπει την ταυτόχρονη αύξηση του κεφαλαίου τουλάχιστον έως το ελάχιστο όριο ή την ταυτόχρονη μετατροπή της εταιρείας σε εταιρεία άλλης νομικής μορφής. Στην αύξηση αυτή οι μέτοχοι της εταιρείας έχουν δικαίωμα προτίμησης ανάλογα με τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο, όπως αυτή είχε διαμορφωθεί πριν από τη μείωση. Στο δικαίωμα αυτό ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 26 και 27.

3. Η πρόσκληση για τη σύγκληση της γενικής συνέλευσης και η απόφαση της τελευταίας για τη μείωση του κεφαλαίου πρέπει να ορίζουν κατ' ελάχιστο το σκοπό της μείωσης αυτής και τον τρόπο πραγματοποίησής της.

4. Η απόφαση της γενικής συνέλευσης για μείωση κεφαλαίου αποτελεί τροποποίηση του καταστατικού και υποβάλλεται σε δημοσιότητα. Επιπρόσθετα η απόφαση αυτή πρέπει να αναρτάται και στο διαδικτυακό τόπο της εταιρείας.

5. Αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών, κάθε απόφαση της γενικής συνέλευσης, που αφορά τη μείωση του κεφαλαίου, τελεί υπό την έγκριση της κατηγορίας ή των κατηγοριών μετόχων, τα δικαιώματα των οποίων θίγονται από την απόφαση αυτή. Η έγκριση παρέχεται με απόφαση των μετόχων της θιγόμενης κατηγορίας, που λαμβάνεται σε ιδιαίτερη συνέλευση με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.

6. Για τη σύγκληση της ιδιαίτερης συνέλευσης κατά την παράγραφο 5, τη συμμετοχή σε αυτή, την παροχή πληροφοριών, την αναβολή λήψης αποφάσεων, την ψηφοφορία, καθώς και την ακύρωση των αποφάσεών της, εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις για τη γενική συνέλευση των μετόχων.

Άρθρο 30-Προστασία δανειστών σε περίπτωση μείωσης κεφαλαίου

1. Δεν γίνεται καμία καταβολή στους μετόχους από το αποδεσμευόμενο με τη μείωση ενεργητικό της εταιρείας, αν οι δανειστές της εταιρείας, των οποίων οι απαιτήσεις γεννήθηκαν πριν από τη δημοσιότητα της απόφασης για τη μείωση, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του προηγούμενου άρθρου και είναι ληξιπρόθεσμες, υποβάλουν στην εταιρεία αντιρρήσεις κατά της πραγματοποίησης των παραπάνω καταβολών μέσα σε προθεσμία σαράντα (40) ημερών από την παραπάνω δημοσιότητα και δεν ικανοποιηθούν πλήρως ή δεν διακανονίσουν με την εταιρεία τις απαιτήσεις τους.

2. Μέσα στην ίδια προθεσμία, οι δανειστές των μη ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων, εφόσον θεωρούν ότι με τις παραπάνω καταβολές τίθεται σε κίνδυνο η ικανοποίηση των απαιτήσεών τους, μπορούν να υποβάλουν στην εταιρεία αντιρρήσεις κατά της πραγματοποίησης των παραπάνω καταβολών.

3. Για το βάσιμο ή μη των αντιρρήσεων των δανειστών μη ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων κατά την παράγραφο 2, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την επάρκεια των προσφερόμενων από την εταιρεία ασφαλειών, αποφαιίνεται το δικαστήριο, το οποίο κρίνει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, μετά από αίτηση της εταιρείας. Αν υποβληθούν αντιρρήσεις από περισσότερους δανειστές μη ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων, εκδίδεται μία απόφαση ως προς όλες. Αν οι δανειστές των μη ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων αποδείξουν, ότι η πραγματοποίηση των καταβολών ενόψει της εταιρικής περιουσίας, που θα απομείνει μετά την πραγματοποίηση της μείωσης, λαμβανομένων υπόψη και των τυχόν ασφαλειών, που ήδη διαθέτουν, θέτει σε κίνδυνο την ικανοποίηση των απαιτήσεών τους, το δικαστήριο επιτρέπει την καταβολή των αποδεσμευόμενων με τη μείωση ποσών μόνο με τον όρο της τήρησης όρων ή της παροχής επαρκών ασφαλειών, το είδος και την έκταση των οποίων καθορίζει το δικαστήριο. Καταβολές στους μετόχους που γίνονται κατά παράβαση των παραπάνω διατάξεων είναι άκυρες.

4. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται και όταν η μείωση του κεφαλαίου γίνεται με ολική ή μερική απαλλαγή των μετόχων από την υποχρέωση καταβολής καλυφθέντος και μη καταβληθέντος κεφαλαίου.

Άρθρο 31-Ειδικοί τρόποι μείωσης του κεφαλαίου

1. Επιτρέπεται η ολική ή μερική μείωση κεφαλαίου σε είδος, ως προς την οποία εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 17 και 18 για την αποτίμηση των εισφορών σε είδος. Στην περίπτωση αυτή η απόφαση της γενικής συνέλευσης πρέπει να περιγράφει με ακρίβεια τα περιουσιακά στοιχεία που θα περιέλθουν σε καθένα από τους μετόχους. Αποτίμηση των στοιχείων σε είδος δεν απαιτείται, αν οι μέτοχοι αποφασίσουν ομόφωνα τον τρόπο υλοποίησης της μείωσης. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 30 ισχύουν σε κάθε περίπτωση.

2. Επιτρέπεται η μείωση κεφαλαίου με σκοπό το σχηματισμό ειδικού αποθεματικού. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 30 δεν εφαρμόζονται, εφόσον το ύψος του ειδικού αυτού αποθεματικού δεν υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του κεφαλαίου, όπως αυτό διαμορφώνεται μετά την μείωση. Το ανωτέρω ειδικό αποθεματικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο προς το σκοπό εκ νέου κεφαλαιοποίησής του ή του συμψηφισμού του προς απόσβεση ζημιών της εταιρείας.

Άρθρο 32- Απόσβεση του κεφαλαίου

1. Η γενική συνέλευση μπορεί με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία να αποφασίσει την ολική ή μερική απόσβεση του κεφαλαίου. Με καταστατική πρόβλεψη, η γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίζει την ολική ή μερική απόσβεση του κεφαλαίου και με απλή απαρτία και πλειοψηφία. Η απόφαση της γενικής συνέλευσης για απόσβεση του κεφαλαίου υποβάλλεται σε διατυπώσεις δημοσιότητας.

2. Η απόσβεση δεν συνιστά μείωση του κεφαλαίου.

3. Η απόσβεση γίνεται με καταβολή στους μετόχους του συνόλου ή μέρους της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους. Η απόσβεση επιτρέπεται μόνο με τη χρησιμοποίηση σχηματισμένων ειδικών αποθεματικών ή κάνοντας χρήση των ποσών που επιτρέπεται να διανεμηθούν με τις προϋποθέσεις των άρθρων 159 και 160. Η απόσβεση μπορεί να γίνει επίσης και με ολική ή μερική απαλλαγή των μετόχων από την υποχρέωση καταβολής του καλυφθέντος και μη καταβληθέντος κεφαλαίου.

4. Οι μέτοχοι, των οποίων οι μετοχές έχουν αποσβεστεί, διατηρούν τα δικαιώματά τους από τη μετοχική σχέση, με εξαίρεση το δικαίωμα επιστροφής της εισφοράς τους και το δικαίωμα συμμετοχής στη διανομή του ελάχιστου μερίσματος, σύμφωνα με το άρθρο 161, που εισπράττεται μόνο από τις μετοχές που δεν έχουν αποσβεστεί.

5. Αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετόχων, η εγκυρότητα της απόφασης της γενικής συνέλευσης που αφορά την απόσβεση του κεφαλαίου εξαρτάται από την έγκριση της κατηγορίας ή των κατηγοριών των μετόχων που τα δικαιώματά τους θίγονται από την απόφαση αυτή. Η έγκριση παρέχεται με απόφαση των μετόχων της κατηγορίας που θίγεται και λαμβάνεται σε ιδιαίτερη συνέλευση με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.

6. Για τη σύγκληση της ιδιαίτερης συνέλευσης κατά την παράγραφο 5, τη συμμετοχή σε αυτή, την παροχή πληροφοριών, την αναβολή λήψης αποφάσεων, την ψηφοφορία, καθώς και την ακύρωση των αποφάσεων της, εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις για τη γενική συνέλευση των μετόχων."

ο Σχολιασμός

• Άρθρο 15

Όπως είναι γνωστό, το μετοχικό κεφάλαιο αποτελεί «αμετάβλητη» μαθηματική ποσότητα που αναγράφεται στο καταστατικό της εταιρείας και το οποίο κατά την ίδρυσή της αντιστοιχεί στο άθροισμα της αξίας των εισφορών. Το κεφάλαιο έχει παραδοσιακά αναχθεί σε βασικό μέσο προστασίας των δανειστών, αν και τις τελευταίες δεκαετίες έχει υποστεί έντονη κριτική, που εστιάζεται στην αναποτελεσματικότητα της προστασίας αυτής και το κόστος που έχουν οι μηχανισμοί εξασφάλισης της καταβολής και της διατήρησης του κεφαλαίου. Προτείνονται συνεπώς από την επιστήμη άλλοι τρόποι προστασίας των δανειστών, ιδίως μέσω «τεστ φερεγγυότητας». Με δεδομένο όμως ότι τα ζητήματα του κεφαλαίου εξακολουθούν να ρυθμίζονται από τη «δεύτερη» εταιρική οδηγία (ήδη Οδηγία (ΕΕ) 2017/1132), τα περιθώρια για παράκαμψη των κανόνων για το κεφάλαιο είναι πολύ στενά και οπωσδήποτε δεν ενδείκνυται να υπάρχει διπλή προστασία, τόσο δηλαδή μέσω των ενωσιακών κανόνων προστασίας του κεφαλαίου όσο και μέσω τεστ φερεγγυότητας. Καταβλήθηκε πάντως προσπάθεια απλοποίησης της «γραφειοκρατίας» που συνεπάγονται οι κανόνες περί κεφαλαίου, π.χ. με απλοποίηση της διαδικασίας εκτίμησης των εισφορών, με περιορισμό της απαγόρευσης μεταγενέστερων αποκλήσεων μόνο στη σύσταση και όχι και στην αύξηση κεφαλαίου κλπ.

Το άρθρο 15 αφορά το νόμισμα και το ελάχιστο ύψος του κεφαλαίου. Καταρχήν το κεφάλαιο θα πρέπει να αποτυπώνεται σε ευρώ, αφού αυτό αποτελεί το επίσημο νόμισμα των μελών της Ευρωζώνης. Τυχόν αναφορά στο καταστατικό άλλου νομίσματος (με επιφύλαξη ειδικών διατάξεων) δεν είναι επιτρεπτή. Με την παράγραφο 2 αυξάνεται το ελάχιστο κεφάλαιο των ανωνύμων εταιρειών στο ποσό των 25.000 ευρώ (ολοσχερώς κατεβεβλημένο κατά τη σύσταση της εταιρείας), όπως προβλέπεται στο άρθρο 45 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 (αντί του προβλεπόμενου σήμερα ποσού των 24.000 ευρώ). Οι ανώνυμες εταιρείες με μικρότερο κεφάλαιο θα πρέπει να το προσαρμόσουν στο νέο ελάχιστο κεφάλαιο μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2019, όπως ορίζεται στο άρθρο 183 του σχεδίου νόμου, άλλως υφίστανται ως κύρωση την αδυναμία νεότερων καταχωρίσεων στο Γ.Ε.ΜΗ.. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται με απλή απαρτία και πλειοψηφία. Δηλαδή κάθε Α.Ε οφείλει να εκδώσει τουλάχιστον 250 μετοχές. (€ 25.000 (ελάχιστο κεφάλαιο)/€100 (μέγιστη ονομαστική αξία)).

Έλεγχος της επάρκειας των Ιδίων Κεφαλαίων γίνεται με τους εξής τρόπους:

(1) Μέσω των περιορισμών, που υπάρχουν στην Διάθεση Κερδών

(2) Μέσω του ελέγχου του συνόλου των «ιδίων κεφαλαίων» (παρ. 4 του άρθρου 119) («4. Σε περίπτωση που το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας γίνει κατώτερο από το μισό (1/2) του κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει τη γενική συνέλευση, μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από τη λήξη της χρήσης, με θέμα τη λύση της εταιρείας ή την υιοθέτηση άλλου μέτρου» [ίδιος περιορισμός ίσχυε και με το Κ.Ν 2190/1920, Άρθρο 47].

(3) Κατάργηση ως λόγου λύσεως το γεγονός ότι: «Το Σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων καταστεί κατώτερο του 1/10 του Μετοχικού Κεφαλαίου»

- **Άρθρο 16**

Το άρθρο 16 επαναλαμβάνει τις ρυθμίσεις του ΚΝ 2190/1920 για την κάλυψη του κεφαλαίου. Ιδιαίτερα η παράγραφος 3 αναπαράγει το άρθρο 8α του νόμου αυτού. Με τον όρο κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου, που αποτελεί και τον τίτλο του αρθρ. 16, νοείται η ανάληψη από τους μετόχους της υποχρέωσης εισφοράς προς την εταιρεία, ούτως ώστε να εισφερθεί στην εταιρεία περιούσια αξίας τουλάχιστον ίση προς το ύψος του (αρχικού ή αυξανόμενου) μετοχικού κεφαλαίου⁵⁴. Η εισφορά μπορεί να συνίσταται σε χρήμα (βλ. για την έννοια της χρηματικής εισφοράς υπό το άρθρο 20) ή σε είδος (βλ. για την έννοια της εισφοράς σε είδος υπό το άρθρο 17). Συνεπώς, θα πρέπει να διακρίνεται αυστηρά η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου από την καταβολή των εισφορών.

Η σύμβαση αυτή μεταξύ μετόχου και εταιρείας, η οποία ονομάζεται σύμβαση ανάληψης μετοχών, συνιστά ιδιότυπη σύμβαση εταιρικού δικαίου⁵⁵, η οποία έχει ως αποτέλεσμα τη γένεση-πρωτότυπα στο πρόσωπο του αντισυμβαλλόμενου της εταιρείας- της μετοχικής ιδιότητας, αποτελεί δεν την causa για την καταβολή της εισφοράς εκ μέρους του μετόχου. Η μετοχική ιδιότητα αποκτάται δυνάμει της σύμβασης ανάληψης (από το χρονικό σημείο της ίδρυσης της ΑΕ ή της δημοσίευσης στο Γ.Ε.ΜΗ. της απόφασης του αρμοδίου εταιρικού οργάνου για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου⁵⁶. Σημειώνεται, ότι πλέον στο ισχύον δίκαιο και η δημοσίευση στο Γ.Ε.ΜΗ. έκτακτης αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου σύμφωνα με το άρθρο 24 έχει συστατικό χαρακτήρα και όχι από το χρονικό σημείο καταβολής της εισφοράς, το οποίο είναι μεταγενέστερο. Η καταβολή δηλαδή της εισφοράς είναι συνέπεια και όχι προϋπόθεση της απόκτησης της μετοχικής ιδιότητας, πράγμα που επιρρωνύεται και από το γεγονός της ύπαρξης ειδικής διάταξης για τις έννομες συνέπειες από την αθέτηση της υποχρέωσης καταβολής της εισφοράς. Επίσης, για τη γένεση της μετοχικής ιδιότητας δεν έχει σημασία η έκδοση μετοχικών τίτλων, οι οποίοι είναι δηλωτικά αξιόγραφα.

Παρότι η σύμβαση ανάληψης δίδει την εντύπωση αμφοτεροβαρούς σύμβασης και μάλιστα σύμβασης πώλησης (υπέρ της αναλογικής εφαρμογής των διατάξεων περί πωλήσεως στη σύμβαση ανάληψης. Στη σύμβαση ανάληψης δεν λαμβάνει χώρα ανταλλαγή παροχών, καθώς ο αντισυμβαλλόμενος της εταιρείας δεν αποκτά υφιστάμενο δικαίωμα από την εταιρεία έναντι ανταλλάγματος και αυτό διότι η μετοχική ιδιότητα δημιουργείται πρωτογενώς στο πρόσωπό του με την κατάρτιση της σύμβασης ανάληψης. Επιπλέον, η απόκτηση της μετοχικής ιδιότητας εξαρτάται περαιτέρω από την ολοκλήρωση της διαδικασίας ίδρυσης ή αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου ανά περίπτωση, για την οποία ολοκλήρωση η εταιρεία δεν αναλαμβάνει κάποια υποχρέωση⁵⁷. Συνεπώς, δεν είναι δυνατή η εφαρμογή των διατάξεων περί πωλήσεως στη σύμβαση ανάληψης.

⁵⁴ Παμπούκης, Δίκαιο ΑΕ, Β, 58 επ.

⁵⁵ Γεωργακόπουλος, Το δίκαιον των εταιρειών, ΙΙ, 194 επ., 206, Παμπούκης, ΕπισκεΔ 2000, 90 επ.

⁵⁶ Μαστρομανώλης, παρατ. στην Εφαθ 4293/2006, ΔΕΕ 2007, 682 επ. Παμπούκης, ΕπισκεΔ 2000, 97

⁵⁷ Σωτηρόπουλος, ΔΕΕ 1999, 838 επ. Τουντόπουλος, ΕπισκεΔ 2006, 962 επ., Βερβεσός, εις ΔικΑΕ, άρθρο 8 αρ. 17

Στη σύμβαση ανάληψης προσδιορίζεται η εισφορά που πρέπει να καταβληθεί από το μέτοχο κατ' ύψος και είδος. Επί μη εμπρόθεσμης καταβολής της εισφοράς, η εταιρεία οφείλει να ακολουθήσει την διαδικασία 5 και 6 του άρθρου 21, στην οποία παραπέμπει η παρ. 9 του άρθρου 20. Η σύμβαση ανάληψης πρέπει να είναι σαφής και απαλλαγμένη κάθε όρου και αίρεσης, καθώς η θεμελίωση της μετοχικής ιδιότητας και ανάληψη της υποχρέωσης για καταβολή της εισφοράς θα πρέπει να είναι οριστικές και αμετάκλητες⁵⁸. Συνεπώς, τυχόν όροι ή αιρέσεις είναι άκυρες χωρίς να θίγουν το κύρος της σύμβασης ανάληψης. Δεν αποκλείεται η εφαρμογή στην καταβολή της εισφοράς των διατάξεων για την καταδολίευση των δανειστών.⁵⁹

- **Άρθρο 17**

Με την αναμόρφωση του άρθρου 9 επέρχεται ουσιώδης αλλαγή στο ισχύον καθεστώς, αφού στο πλαίσιο της απομείωσης της κρατικής εποπτείας της ανώνυμης εταιρείας καταργείται η επιτροπή του άρθρου 9 κ.ν. 2190/1920. Η αποτίμηση των εισφορών σε είδος διενεργείται πλέον από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτική εταιρεία ή, κατά περίπτωση, από πιστοποιημένους εκτιμητές κατά την έννοια της παραγράφου Γ' του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών, οι οποίοι θα πρέπει να είναι εξοπλισμένοι με εχέγγυα αμεροληψίας. Οι λεπτομέρειες της διαδικασίας αποτίμησης παραμένουν ως έχουν. Η έκθεση αποτίμησης δεν υπόκειται σε αποδοχή από τη Διοίκηση, αφού αποστέλλεται κατευθείαν στο Γ.Ε.ΜΗ. με μέριμνα των ενδιαφερομένων. Επί νέων εταιρειών η δημοσιότητα πραγματοποιείται ταυτόχρονα με την εγγραφή της εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ. και πάλι όμως δεν ελέγχεται από τον τηρούντα το Γ.Ε.ΜΗ.. Εξάλλου, τίθεται απώτατο όριο ενός εξαμήνου μετά τη σύνταξη της έκθεσης για την πραγματοποίηση της εισφοράς σε είδος.

- **Άρθρο 18**

Επαναλαμβάνεται στο άρθρο 18 η δυνατότητα μη αποτίμησης των εισφορών σύμφωνα με τα άρθρα 50-51 της Οδηγίας (ΕΕ/2017/1132). Επαναλαμβάνονται συνεπώς οι διατάξεις του άρθρου 9α του κ.ν. 2190/1920.

- **Άρθρο 19**

Τροποποίηση εντοπίζεται στο άρθρο 19, που αφορά την μεταγενέστερη απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού και τα οποία όπως επιτάσσει το άρθρο 52 της Οδηγίας πρέπει να αποτιμώνται, αν μεταβιβάζονται στην εταιρεία εντός διετίας από τη σύστασή της. Πωλητές δε είναι ιδρυτές, μέλη του ΔΣ, συγγενικά τους πρόσωπα καθώς και άλλα πρόσωπα που ελέγχονται από αυτούς («καλυμμένη εισφορά σε είδος»).

Βασική διαφορά από τον ΚΝ 2190/1920 (άρθρο 10 κ.ν. 2190/1920) είναι ότι καταλαμβάνεται η απόκτηση που λαμβάνει χώρα μετά τη σύσταση της εταιρείας, όχι όμως πλέον και εκείνη που ακολουθεί αύξηση κεφαλαίου. Όπως άλλωστε τονίζει και η αιτιολ. Έκθεση, η μεταγενέστερη της αύξησης απόκτηση στοιχείων ενεργητικού, στο μέτρο που υποκρύπτει επιστροφή της εισφοράς, θα ελέγχεται και με βάση την απαγορευτική διάταξη του άρθρου 22 του νέου νόμου.

- **Άρθρο 20**

Νέο σύστημα εισάγεται για την πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου, απαραίτητη κατά το νόμο, εκτός από την περίπτωση όπου η αύξηση κεφαλαίου δεν γίνεται με νέες εισφορές. Με το

⁵⁸ ΕφΠειρ. 907/2005 ΔΕΕ 1185, Πασσιάς, Δίκαιο ΑΕ, Ι, 156 επ., Γεωργακόπουλος, Το δίκαιον των εταιρειών ΙΙ, 200, ο ίδιος, ΕρμΑΕ, άρθρο 8, παρ. ΙΙ,2

⁵⁹ ΑΠ 621/2016 ΕπισκΕΔ 2016, 165, με παρατηρ. Παμπούκη

σύστημα του ΚΝ 2190/1920, η πιστοποίηση γινόταν από το ΔΣ, ενώ η «εξακρίβωση της καταβολής» αποτελούσε τμήμα της ασκούμενης κατά το άρθρο 52 ΚΝ 2190/1920 υπουργικής εποπτείας. Αντικείμενο της εξακρίβωσης ήταν η πραγματική καταβολή του κεφαλαίου, συναφώς όμως και η εκπλήρωση της υποχρέωσης του ΔΣ να πιστοποιήσει την καταβολή αυτή.⁶⁰

Στο πλαίσιο της κατάργησης της εποπτείας, ο Ν. 4548/2018 δεν προβλέπει πλέον διοικητικό έλεγχο της καταβολής. Η κατάργηση αυτή αντισταθμίζεται με κάποια αυστηροποίηση των όρων της πιστοποίησης. Η μείζων καταβολή είναι ότι η πιστοποίηση διενεργείται (αντί του ΔΣ) από ορκωτό ελεγκτή λογιστή, εκτός αν πρόκειται για πολύ μικρές ή μικρές εταιρείες, στις οποίες η πιστοποίηση μπορεί να γίνεται και από το ΔΣ, με διατήρηση δηλαδή του προηγούμενου καθεστώτος. Πέραν αυτού, η πιστοποίηση πρέπει να αναφέρει τον τρόπο με τον οποίο έγινε η καταβολή, π.χ. α. μετρητά στον ειδικό λογαριασμό-Ο ειδικός λογαριασμός του άρθρου 20 παρ. 3 τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα στην Ελλάδα ή για λόγους ενωσιακής ισότητας- σε χώρα του ΕΟΧ. Για τις μη εισηγμένες εταιρείες διατηρείται η εξομοίωση της καταβολής σε λογαριασμό με διάθεση της εισφοράς για την εξυπηρέτηση των σκοπών της εταιρείας-π.χ. για εξόφληση ληξιπρόθεσμου χρέους-προστίθεται όμως σ' αυτό ως προϋπόθεση ότι μια τέτοια διάθεση θα πρέπει να έχει προβλεφθεί στο καταστατικό ή στην απόφαση για αύξηση κεφαλαίου. Από την άλλη μεριά καταργείται η άλλη δυνατότητα εναλλακτικής καταβολής, αν δηλαδή «αποδεικνύεται ότι το σχετικό ποσό υπάρχει και ότι κατατέθηκε εκ των υστέρων σε λογαριασμό της εταιρείας». Η κατάργηση οφείλεται στα προβλήματα που δημιουργεί η παρακράτηση της εισφοράς και μάλιστα για αόριστο χρόνο, β. συμψηφισμός- Για πρώτη φορά ρυθμίζεται ο συμψηφισμός, ως μέθοδος καταβολής του κεφαλαίου (άρθρο 20 παρ. 4). Και ο μεν μονομερής συμψηφισμός, ως μέθοδος καταβολής του κεφαλαίου (άρθρο 20 παρ. 4)⁶¹ αποκλείεται, ώστε να μην αιφνιδιάζεται η εταιρεία, ο συμβατικός όμως είναι επιτρεπτός υπό προϋποθέσεις: Να προβλέπεται στην απόφαση (της ΓΣ ή του ΔΣ) για αύξηση κεφαλαίου και να συνοδεύεται από έκθεση ορκωτού ελεγκτή λογιστή για ότι το χρέος της εταιρείας είναι υπαρκτό, ληξιπρόθεσμο και δεν εξαρτάται αίρεση. Οι προϋποθέσεις αυτές πάντως δεν απαιτούνται όταν πρόκειται για κεφαλαιοποίηση απαιτήσεων στο πλαίσιο σχεδίου εξυγίανσης ή αναδιοργάνωσης κατά τις διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα (άρθρο 103 παρ. 1 περ. β')⁶². Ενοείται ότι ο συμψηφισμός δεν θα σημαίνει υποχρεωτικά αποκλεισμό του δικαιώματος προτίμησης των μετοχών που δεν συμψηφίζουν, π.χ. αν όλοι οι μέτοχοι συμψηφίζουν, ο αποκλεισμός όμως θα είναι αναγκαίος σε άλλες περιπτώσεις, π.χ. αν συμψηφίζει τρίτος που αναλαμβάνει νέες μετοχές.

Σημαντικό επίσης είναι ότι επί εισφορών σε χρήμα, η πιστοποίηση πρέπει να στηρίζεται σε απόσπασμα κίνησης του λογαριασμού, χορηγούμενου από το πιστωτικό ίδρυμα. Το απόσπασμα αυτό θα εμφανίζει όχι μόνο τις καταθέσεις, αλλά και τις τυχόν αναλήψεις, ώστε να αποκαλύπτονται οι τυχόν εικονικές καταβολές. Κατά τα λοιπά πάντως τα εισερχόμενα στο λογαριασμό χρήματα είναι εξαρχής στη διάθεση του ΔΣ για να τα χρησιμοποιήσει για τους σκοπούς της εταιρείας και συνεπώς δεν απαγορεύεται η ανάληψή τους. Το αν η χρήση των χρημάτων αποβαίνει προς όφελος η ζημία της εταιρείας είναι ζήτημα που καταρχήν εκφεύγει της προστασίας του κεφαλαίου και αφορά την ευθύνη της εταιρικής διοίκησης. Ειδικά κατά τη σύσταση της εταιρείας, η πιστοποίηση γίνεται είτε από ορκωτό ελεγκτή λογιστή είτε από το ΔΣ. Αν πρόκειται σε εισφορά σε είδος, είτε κατά τη σύσταση της εταιρείας είτε σε αύξηση κεφαλαίου της, η πιστοποίηση «μπορεί να γίνει» από το ΔΣ, ανεξαρτήτως

⁶⁰ Δελλή, ΔικΑΕ 2010, υπό 52, 12

⁶¹ Βλ. για το ζήτημα Περάκη, Καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου διά συμψηφισμού, ΕΕμπΔ 1973, Ν. Ρόκα, Εμπορικές Εταιρείες, 2018, σ. 219, υπος 33, Βερβεσός, ΔικΑΕ 2010, υπό 9, αρ. 10, Λιναρίτη, ΔικΑΕ 2010, υπό 11, αρ. 27, Ο συμψηφισμός είχε προβλεφθεί στο παρελθόν σε ειδικές περιπτώσεις, π.χ. άρθρο 8 παρ. 8 Ν. 1386/1983

⁶² Βλ. Περάκη, Πτωχευτικό Δίκαιο, 2017, σ. 68-70

του μεγέθους της εταιρείας (άρα πάντως και από ορκωτό ελεγκτή λογιστή). Η προθεσμία καταβολής της αύξησης του κεφαλαίου ορίζεται από το όργανο που έλαβε τη σχετική απόφαση και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκατεσσάρων (14) ημερών ούτε μεγαλύτερη των τεσσάρων (4) μηνών από την ημέρα που καταχωρίσθηκε η απόφαση αυτή στο Γ.Ε.ΜΗ.. Πιστοποίηση καταβολής δεν απαιτείται, αν η αύξηση κεφαλαίου δεν γίνεται με νέες εισφορές.

- **Άρθρο 21**

Το άρθρο αυτό ρυθμίζει τη μερική καταβολή του κεφαλαίου (άρθρο 12 του κ.ν. 2190/1920). Εν πρώτοις διευκρινίζεται (παράγραφος 4) ότι σε περίπτωση μερικής καταβολής του κεφαλαίου, οποιαδήποτε καταβολή καταλογίζεται αναλογικά σε όλες τις μη αποπληρωθείσες μετοχές. Ο μέτοχος δηλαδή δεν μπορεί να ζητήσει να καταλογισθούν τα καταβληθέντα σε ορισμένες μετοχές, ώστε άλλες να είναι καταβεβλημένες και άλλες όχι. Περαιτέρω η διάταξη της παραγράφου 5 τροποποιεί το δίκαιο του κ.ν. 2190/1920 ως προς τις συνέπειες της μη εμπρόθεσμης καταβολής της υπόλοιπης αξίας της μετοχής. Συγκεκριμένα θεσπίζεται διαδικασία αβ κύρωσης των τίτλων και ταυτόχρονης έκδοσης νέων, που διατίθενται στους μετόχους ή τρίτους. Το καταστατικό της εταιρείας μπορεί επίσης να προβλέπει την κατάπτωση ποινικών ρητρών στην περίπτωση της μη εμπρόθεσμης καταβολής, ενώ η υπερημερία ως προς την καταβολή της εισφοράς έχει ως συνέπεια η εισφορά να καταβάλλεται εντόκως (βλ. τις όμοιες ρυθμίσεις του ελβετικού δικαίου, άρθρο 681 OR). Αν η εταιρεία δεν καταφέρει να εισπράξει ούτε να διαθέσει τις μετοχές, υποχρεούται να μειώσει το κεφάλαιο αντίστοιχα. Η μείωση αποφασίζεται με απλή απαρτία και πλειοψηφία. Ισχύουν παράλληλα πάντως και οι διατάξεις για την απαλλαγή των μετόχων από την υποχρέωση καταβολής καλυφθέντος και μη καταβληθέντος κεφαλαίου μέσω μείωσης ή απόσβεσης του κεφαλαίου (βλ. άρθρο 30 παράγραφος 4 και 32 παράγραφος 3). Καταργείται επίσης η απαγόρευση αύξησης κεφαλαίου αν προηγουμένως δεν απευθυνθεί πρόσκληση για καταβολή του τυχόν μη καταβληθέντος υφιστάμενου κεφαλαίου. Ο περιορισμός αυτός δεν κρίνεται απαραίτητος. Ορθό πάντως θα είναι να διακανονίζεται το ζήτημα της μη καταβολής εγκαίρως, ώστε να μη χρειάζεται μεταγενέστερη αναπροσαρμογή του κεφαλαίου.

- **Άρθρο 22**

Στο άρθρο αυτό παρατίθενται οι «γενικές ρήτρες» προστασίας του κεφαλαίου. Με την πρώτη παράγραφο ενσωματώνεται το άρθρο 53 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 της 14.6.2017 για την αδυναμία απαλλαγής από την υποχρέωση εισφοράς. Με τη δεύτερη παράγραφο προβλέπεται η γνωστή αρχή της απαγόρευσης της επιστροφής εισφορών, με την επιφύλαξη των δυνατοτήτων που ρητά παρέχει ο νόμος, όπως είναι η μείωση, η απόσβεση ή η εξαγορά του κεφαλαίου ή η κτήση ιδίων μετοχών. Απαγορεύεται επίσης η έμμεση επιστροφή των εισφορών, ιδίως μέσω καταβολής τόκων (εκτός αν πρόκειται για προνομιούχες μετοχές) ή άλλης εγγυημένης απόδοσης των μετοχών.

- **Άρθρο 23**

Γενικά, η αύξηση του κεφαλαίου ρυθμίζεται στα άρθρα 23-28 του νέου νόμου, σε μεγάλο βαθμό όπως και στο ΚΝ 2190/1920. Επαναλαμβάνεται η δυνατότητα έκτακτης αύξησης, που όμως αποτελεί πάντοτε (σε αντίθεση με το παρελθόν) τροποποίηση του καταστατικού, αυτό δεν είναι φυσιολογικό, αφού μετά την αύξηση ως κεφάλαιο ισχύει μια άλλη ποσότητα χωρίς αυτό πάντως να χρειάζεται διοικητική έγκριση, όπου αυτή χρειάζεται (άρθρο 24 παρ. 4). Σε σύγκριση, με το προγενέστερο δίκαιο, τα περιθώρια της αύξησης που μπορεί να αποφασίσει η ΓΣ ή το ΔΣ είναι πολύ ευρύτερα, ενώ τα υψηλά αποθεματικά δεν εμποδίζουν, όπως κατά τον ΚΝ 2190/1920, την έκτακτη αύξηση. Στο άρθρο 23 απαριθμούνται οι δύο βασικές μέθοδοι αύξησης του κεφαλαίου, εκείνη με απόφαση της Γ.Σ., που

αποφασίζει με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία (τακτική αύξηση), και εκείνη που αποφασίζεται από το Δ.Σ. ή από τη Γ.Σ., αλλά με απλή απαρτία και πλειοψηφία (έκτακτη αύξηση).

- **Άρθρο 24**

Το άρθρο αυτό επαναλαμβάνει και αναμορφώνει τις ρυθμίσεις του άρθρου 13 του κ.ν. 2190/1920 για την έκτακτη αύξηση κεφαλαίου. Διευρύνει τη δυνατότητα αυτή, αυξάνοντας το ύψος του κεφαλαίου στο τριπλάσιο αντί του διπλασίου, όταν η αύξηση γίνεται με απόφαση του Δ.Σ., ή στο οκταπλάσιο αντί του πενταπλάσιου, όταν η αύξηση γίνεται με απόφαση της Γ.Σ. Καταργείται η απαγόρευση έκτακτης αύξησης στην περίπτωση που υπάρχουν σημαντικά ποσά αποθεματικών, διότι μία τέτοια απαγόρευση αφενός δεν είναι απαραίτητη για την προστασία του μετοχικού κεφαλαίου, αφετέρου δε η Οδηγία (ΕΕ) 2017/1132 δεν προβλέπει τέτοιο περιορισμό. Επαναλαμβάνεται η δυνατότητα ανανέωσης της εξουσίας του Δ.Σ. για μια πενταετία εκάστοτε, οπότε και θα είναι δυνατή η αύξηση με βάση το υφιστάμενο κατά την ανανέωση κεφάλαιο. Με την παράγραφο 4 καταργείται η ανορθόδοξη διατύπωση ότι η έκτακτη αύξηση κεφαλαίου δεν συνιστά τροποποίηση του καταστατικού. Πλέον, η έκτακτη αύξηση κεφαλαίου συνεπάγεται τέτοια τροποποίηση και, συνεπώς, το αποφασίζον όργανο θα πρέπει να τροποποιήσει τα σχετικά άρθρα του καταστατικού και να συντάξει το νέο κείμενο τούτου, η δε τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας έχει συστατικό χαρακτήρα. Τέλος διευκρινίζεται προς αποφυγή αμφισβητήσεων ότι οι συνυπάρχουσες δυνατότητες αύξησης από το Δ.Σ. και τη Γ.Σ. μπορούν να ασκηθούν σωρευτικά.

- **Άρθρο 25**

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζονται το περιεχόμενο της απόφασης για αύξηση κεφαλαίου, η δυνατότητα παροχής στο Δ.Σ. της εξουσίας προσδιορισμού της τιμής διάθεσης των νέων μετοχών ή ενδεχομένως του επιτοκίου και η απόφαση της ιδιαίτερης συνέλευσης των μετόχων που θίγονται από την αύξηση κεφαλαίου.

- **Άρθρο 26**

Επαναλαμβάνονται κατά βάση οι ρυθμίσεις του άρθρου 13 του κ.ν. 2190/1920 για το δικαίωμα προτίμησης, εναρμονίζεται όμως η ρύθμιση με την οδηγία σε σχέση με το δικαίωμα προτίμησης των μετόχων και σε περίπτωση έκδοσης ομολογιών μετατρέψιμων σε μετοχές. Παρέχεται επίσης δυνατότητα να ορίζεται ότι οι μέτοχοι που άσκησαν το δικαίωμα προτίμησης έχουν δικαίωμα προτίμησης «δευτέρου βαθμού» στις αδιάθετες μετοχές.

- **Άρθρο 27**

Το άρθρο αυτό ρυθμίζει τα του περιορισμού ή και κατάργησης του δικαιώματος προτίμησης. Νέα είναι η ρύθμιση, σε αρμονία με το άρθρο 72 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132, κατά την οποία η εξουσία κατάργησης ή περιορισμού του δικαιώματος προτίμησης μπορεί να παρασχεθεί και στο Δ.Σ. ή τη Γ.Σ., που αποφασίζουν το μεν πρώτο με πλειοψηφία 2/3 επί του συνόλου των μελών του (όπως δηλαδή κατά το άρθρο 24 παράγραφος 1), η δε Γ.Σ. με απλή απαρτία και πλειοψηφία. Στην έκθεση θα πρέπει να εξηγείται γιατί επιλέγεται η κατάργηση του δικαιώματος να γίνει με απόφαση του Δ.Σ. (π.χ. λόγω κατεπείγοντος).

- **Άρθρο 28**

Επαναλαμβάνονται οι ρυθμίσεις του άρθρου 13α κ.ν. 2190/1920 για τη δυνατότητα μερικής κάλυψης του κεφαλαίου σε περίπτωση αύξησης. Η παράγραφος 3 του άρθρου 13α δεν επαναλαμβάνεται, διότι η έκτακτη αύξηση του κεφαλαίου αποτελεί τροποποίηση του καταστατικού.

- **Άρθρο 29**

Βάση των νέων ρυθμίσεων για τη μείωση κεφαλαίου είναι το άρθρο 4 παρ. 3 επ. του κ.ν. 2190/1920. Με τη ρύθμιση της παραγράφου 2 του νέου άρθρου διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση μείωσης του κεφαλαίου με ταυτόχρονη απόφαση για αύξησή του δεν αίρεται το δικαίωμα προτίμησης των παλαιών μετόχων, ακόμη και στην περίπτωση που μετά τη μείωση η συμμετοχή τους στο κεφάλαιο ενδεχομένως μηδενίστηκε (βλ. αντίστοιχη διάταξη στο άρθρο 732α του Ελβετικού Κώδικα των Ενοχών). Το ζήτημα είχε δημιουργήσει αμφισβητήσεις, δεδομένου ότι στις περιπτώσεις αυτές η επακολουθούσα αύξηση μπορεί να προϋποθέτει μηδενισμένο κεφάλαιο. Τέλος, διεγράφη η φράση της παραγράφου 3 «με ποινή ακυρότητας», ώστε οι έννομες συνέπειες από την παράβαση της παραγράφου 3 να διέπονται πλέον από τους γενικούς κανόνες περί ελαττωματικών αποφάσεων της γενικής συνέλευσης, όπως αυτοί αποτυπώνονται στα οικεία άρθρα.

- **Άρθρο 30**

Για την προστασία των δανειστών σε περίπτωση μείωσης κεφαλαίου επαναλαμβάνονται οι ρυθμίσεις της παρ. 4 του άρθρου 4 κ.ν. 2190/1920, διευκρινίζονται όμως ορισμένα ερμηνευτικά ζητήματα που έχουν ανακύψει σε σχέση με τη θέση των δανειστών, ανάλογα με το αν έχουν απαιτήσεις ληξιπρόθεσμες ή όχι. Συντέμνεται η προθεσμία των 60 ημερών για τις αντιρρήσεις των πιστωτών σε 40, ώστε να επιταχύνεται η διαδικασία (στην περίπτωση συγχώνευσης είναι η αντίστοιχη προθεσμία είναι 20 ημερών, βλ. άρθρο 70 παρ. 2 του κ.ν. 2190/1920).

- **Άρθρο 31**

Προβλέπεται ρητά η δυνατότητα μείωσης κεφαλαίου σε είδος, υπό την προϋπόθεση της τήρησης των διατάξεων για την αποτίμηση των εταιρικών εισφορών και των διατάξεων του άρθρου 30 για την προστασία των δανειστών. Η διαδικασία αποτίμησης δεν είναι απαραίτητη, στο μέτρο που οι μέτοχοι αποφασίζουν ομοφώνως τη μείωση του κεφαλαίου και τον τρόπο υλοποίησής της. Με τη συγκεκριμένη ρύθμιση επιδιώκεται η αποφυγή του κινδύνου καταστρατήγησης της απαγόρευσης επιστροφής στους μετόχους των εισφορών τους και προστατεύονται τόσο τα συμφέροντα των πιστωτών, όσο και των λοιπών μετόχων. Η παράγραφος 2 αφορά τη μείωση κεφαλαίου με σχηματισμό αντίστοιχου αποθεματικού. Οι νέες διατάξεις είναι εναρμονισμένες με το άρθρο 37 της «δεύτερης» εταιρικής οδηγίας (ήδη άρθρο 76 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132), προκειμένου να αποφευχθούν τα προβλήματα που είχαν δημιουργηθεί από την προηγούμενη διατύπωση της ως άνω διάταξης (παρ. 4α του άρθρου 4 του κ.ν. 2190/1920).

- **Άρθρο 32**

Το άρθρο 32 αντιστοιχεί στο άρθρο 15α του κ.ν. 2190/1920, που αναφέρεται στην απόσβεση του κεφαλαίου, στο οποίο αντιστοιχούν πλέον οι (κατά την παλαιότερη ορολογία) «μετοχές επικαρπίας». Προστίθεται η δυνατότητα της απόσβεσης με ολική ή μερική απαλλαγή των μετόχων από την υποχρέωση καταβολής καλυφθέντος και μη καταβληθέντος κεφαλαίου, κατ' αντιστοιχία προς τα ισχύοντα στη μείωση. Η παράγραφος 2 επισημαίνει ότι η απόσβεση δεν ταυτίζεται με τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου. Για το λόγο αυτό οι καταβολές της παραγράφου 3 δεν συνιστούν επιστροφή της αναλογίας των μετοχών αυτών στο κεφάλαιο ή της αναλογίας του μέρους αυτών που έχει καταβληθεί.

- **Διακρίσεις του τρόπου μείωσης του Μετοχικού Κεφαλαίου**

Η μείωση κεφαλαίου διακρίνεται στη πραγματική και ονομαστική. Η πραγματική μείωση συντελείται με την επιστροφή κεφαλαίου στους μετόχους. Η επιστροφή μπορεί να γίνει είτε με μείωση της αξίας της κάθε μετοχής ή με την ακύρωση μέρους του αριθμού των μετοχών. Η μείωση μπορεί να γίνει αναλογικά για όλους τους μετόχους ή μόνο ως προς ορισμένο ή ορισμένους μετόχους. Π.χ. Είναι δυνατόν να μειωθεί το κεφάλαιο της Α.Ε. με την ακύρωση των μετοχών ενός μόνο εκ των μετόχων. Η ονομαστική μείωση του κεφαλαίου μιας εταιρείας, είναι η μείωση όπου στην ουσία δεν υπάρχει επιστροφή κεφαλαίου στους μετόχους. Πραγματοποιείται στην περίπτωση ύπαρξης ζημιών που μειώνουν τη καθαρή θέση της εταιρείας, προκειμένου να γίνει απόσβεση αυτών. Στην ουσία είναι ένα χρηματοοικονομικό εργαλείο εξυγίανσης και πολλές φορές συνδυάζεται με παράλληλη αύξηση κεφαλαίου για ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας. Πολλές εταιρείες, σύμφωνα με τον νόμο 2190/1920, υποχρεούνται εμμέσως να προβούν σε ονομαστική μείωση, όταν οι ζημιές καλύπτουν το 50% και πλέον του κατατεθειμένου μετοχικού κεφαλαίου, διαφορετικά ελλοχεύει ο κίνδυνος ανάκλησης της άδειας λειτουργίας από τη Διεύθυνση Εμπορίου. Σε περίπτωση επιχείρησης με λογιστικές ζημιές στα βιβλία της η οποία επιθυμεί να μειώσει το μετοχικό/εταιρικό της κεφάλαιο με συμψηφισμό των ζημιών αυτών, οι υπόψη ζημιές κατά το μέρος που αναγνωρίζονται φορολογικά εξακολουθούν για φορολογικούς σκοπούς να μεταφέρονται προς συμψηφισμό με τα κέρδη των επόμενων φορολογικών ετών⁶³. Σε κάθε περίπτωση κατά την πραγματική μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, με την επιστροφή μετρητών στους μετόχους, δεν επιβάλλεται φορολογία διότι το επιστρεφόμενο κεφάλαιο δεν θεωρείται εισόδημα για τους μετόχους, αλλά απλή επιστροφή κεφαλαίου που σε προγενέστερο χρόνο είχαν καταθέσει. Αν κατά το χρόνο της μείωσης του κεφαλαίου υπάρχουν μεταφερόμενες ζημιές, πριν την επιστροφή γίνεται απόσβεση αυτών και μετά πραγματοποιείται η πραγματική μείωση. Ο σχηματισμός του κεφαλαίου μιας εταιρείας μπορεί εκτός από τις εισφορές των μετόχων σε μετρητά και είδος, να έγινε με κεφαλαιοποίηση κερδών, αφορολόγητων αποθεματικών των νόμων 1828/89, 1892/1990, 3299/2004, υπεραξίας ακινήτων του άρθρου 26 του ν.2065/1992 και των αναπτυξιακών νόμων 1297/1972 και 2166/1993. Τα αφορολόγητα αποθεματικά 1828/1989, 1892/1990 μπορούν να διανεμηθούν με την πάροδο δέκα (10) ετών από την κεφαλαιοποίησή τους, τα αποθεματικά του ν.2065/92 με τη πάροδο πέντε (5) ετών από την κεφαλαιοποίησή τους. Αν αυτά τα αποθεματικά διανεμηθούν πριν τη πάροδο των προαναφερθέντων προθεσμιών προβλέπεται αυτοτελής φορολόγηση της προκύπτουσας υπεραξίας, μη συναθροιζόμενης με το προκύπτον αποτέλεσμα του Ισολογισμού, κατά το χρόνο που γίνεται η διανομή. Τα αφορολόγητα αποθεματικά των αναπτυξιακών νόμων 3299/2009, 1297/1972 και 2166/1993 φορολογούνται ανεξαρτήτως του χρόνου κατά τον οποίο αποφασίζεται η διανομή τους. Αν αντί να διανεμηθούν αποφασιστεί η κεφαλαιοποίησή τους, σε περίπτωση επιστροφής τους στους μετόχους μέσω μείωσης κεφαλαίου ή κατά την εκκαθάριση της εταιρείας θα υπαχθούν κανονικά σε φορολόγηση. Με απλά λόγια τα αφορολόγητα αποθεματικά δεν συμψηφίζονται με τυχόν ζημιές της χρήσης, αλλά υπάρχει ανεξάρτητη και αυτοτελής φορολόγηση με τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή όπως ανωτέρω αναλύσαμε ανάλογα με την περίπτωση. Κατά την μείωση του κεφαλαίου το ποσό που αντιστοιχεί σε νόμιμη κεφαλαιοποιηθείσα υπεραξία, η οποία διανέμεται μετά τον προβλεπόμενο χρόνο δεν υπόκειται σε φορολόγηση και το ποσό αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη δαπανών διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων. Είναι στην ουσία νέο κεφάλαιο το οποίο δημιουργήθηκε από αφορολόγητη αύξηση και στη συνέχεια μείωση κεφαλαίου. Δυνατότητα μείωσης κεφαλαίου με μεταβίβαση ακινήτου ή κινητού πράγματος Από 1/1/2019 επιτρέπεται η ολική ή μερική μείωση κεφαλαίου σε είδος. Για την εξακρίβωση της αξίας των εισφορών

⁶³ (ΠΟΛ.1088/2016)

σε είδος κατά τη μείωση του κεφαλαίου της (αντίστοιχα και στην αύξηση), συντάσσεται έκθεση αποτίμησης Στην περίπτωση αυτή η απόφαση της γενικής συνέλευσης πρέπει να περιγράφει με ακρίβεια τα περιουσιακά στοιχεία που θα περιέλθουν σε καθένα από τους μετόχους. Αποτίμηση των στοιχείων σε είδος δεν απαιτείται, αν οι μέτοχοι αποφασίσουν ομόφωνα τον τρόπο υλοποίησης της μείωσης.

Παράδειγμα μείωσης κεφαλαίου

Προς κατανόηση της προαναφερθείσας ανάλυσης παραθέτουμε το ακόλουθο παράδειγμα. Ανώνυμη ξενοδοχειακή εταιρεία είχε την 31 Δεκεμβρίου 2013 μετοχικό κεφάλαιο ύψους 1.000.000 ευρώ το οποίο έχει σχηματιστεί ως ακολούθως.

- Κατάθεση μετρητών κατά τη σύσταση 12/5/2002, 600.000€.
- Την κεφαλαιοποίηση κερδών την 15/4/2003, 250.000€.
- Την κεφαλαιοποίηση υπεραξίας την 30/6/2005 αναπροσαρμογής ακινήτων ν.2065/92, 100.000€.
- Την κεφαλαιοποίηση αφορολόγητου αποθεματικού την 12/3/2010 του ν.1892/1990, 50.000€. Στον ισολογισμό της εταιρείας την 31/12/2013 αναφέρεται και ζημία, 120.000 ευρώ. Την 30η Απριλίου 2014 η Γενική συνέλευση των μετόχων αποφάσισε μείωση του κεφαλαίου κατά 500.000 ευρώ. Πριν την πραγματική μείωση του κεφαλαίου θα προηγηθεί η απόσβεση της ζημίας των 120.000 ευρώ και το υπόλοιπο θα γίνει με την μέθοδο της prorata, ανάλογα με το τρόπο σχηματισμού.

Μείωση	500.000
Μειον Απόσβεση ζημίας	120.000
Υπόλοιπο προς απόδοση Τελική πραγματική διανομή	380.000
Μέρος μετρητών $380.000 \times 600.000 : 1.000.000$	228.000
Μέρος κεφαλ. αναπροσαρμογής ακινήτων ν.2065/1992 $380.000 \times 100.000 : 1.000.000$	38.000
Μέρος κεφαλ. αφορολόγητου αποθεματικού ν.1892/1990 $380.000 \times 50.000 : 1.000.000$	19.000

Το ποσό των 19.000€ που αντιστοιχεί στο μέρος της μείωσης που αφορά το αφορολόγητο αποθεματικό του ν.1892/1990, θα φορολογηθεί γιατί η διανομή έγινε πριν την πάροδο της 10ετίας από την κεφαλαιοποίηση, θα μπορέσει όμως να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη τεκμηρίων επειδή φορολογήθηκε. Φυσικά για την κάλυψη τεκμηρίων θα χρησιμοποιηθούν και τα ποσά των 95.000 από την κεφαλαιοποίηση κερδών και 38.000€ από την κεφαλαιοποίηση της υπεραξίας ακινήτων, καθώς παρήλθαν 5 έτη από την κεφαλαιοποίησή της. Το ποσό των 228.000 δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί γιατί είναι ποσό επιστρεφόμενο αυτούσιο στους μετόχους, που το είχαν επενδύσει σε προγενέστερο χρόνο και για την επένδυση αυτή δεν είχαν επικαλεστεί φορολογηθέντα εισοδήματα (βλ Σχετικό έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών 1092405/Α0012/11.11.2003). Η μείωση του κεφαλαίου μπορεί να γίνει εφάπαξ ή τμηματικά ανάλογα με τα ταμειακά διαθέσιμα. Ο τρόπος εξόφλησης μπορεί να γίνει με ανάληψη μετρητών, λήψη επιταγών, λήψη συναλλαγματικών ή με κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό των μετόχων ή με επιστροφή παγίου (βλ. ανωτ. μείωση σε είδος). Συνεπώς καταλήγουμε ότι είναι δυνατή η κάλυψη φορολογικών τεκμηρίων στην περίπτωση διανομής κεφαλαιοποιηθέντων ποσών σύμφωνα με τα ανωτέρω. Θυμίζουμε ότι διανεμόμενο κεφάλαιο το οποίο αντιστοιχεί απευθείας στις καταβληθείσες εισφορές των μετόχων δεν είναι εισόδημα και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη φορολογικών τεκμηρίων. Είναι αναγκαία η προσεκτική φορολογική

μελέτη της κάθε περίπτωσης δεδομένων των πολλών διατάξεων ή εξαιρέσεων που αντιστοιχούν σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση. Για παράδειγμα, αν το ποσό με το οποίο αυξήθηκε το κεφάλαιο της εταιρείας κατά το παρελθόν αποτελούσε τεκμήριο απόκτησης περιουσιακών στοιχείων για τον εισφέροντα, τότε κατά την μείωση του κεφαλαίου με την επιστροφή του εν λόγω ποσού, το ποσό αυτό θα αποτελεί εισόδημα και μπορεί να καλύψει τεκμήρια.⁶⁴

- **Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με συμψηφισμό φορολογικών ζημιών**

Ελλείπει ρητής διάταξης που ορίζει κάτι διαφορετικό, σε περίπτωση επιχείρησης με λογιστικές ζημιές στα βιβλία της η οποία επιθυμεί να μειώσει το μετοχικό/εταιρικό της κεφάλαιο με συμψηφισμό των ζημιών αυτών, οι υπόψη ζημιές κατά το μέρος που αναγνωρίζονται φορολογικά εξακολουθούν για φορολογικούς σκοπούς να μεταφέρονται προς συμψηφισμό με τα κέρδη των επόμενων φορολογικών ετών (σχετ. οι υπ' αριθ. ΣτΕ 3733/2008, ΣτΕ 2614/2008 και ΣτΕ 2523/1991 αποφάσεις του Σ.τ.Ε.).»⁶⁵

4.5. ΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Άρθρα 33-76)

- **Κείμενο Νόμου**

Άρθρο 33- Οι εκδιδόμενοι τίτλοι

1. Η ανώνυμη εταιρεία μπορεί να εκδίδει τα ακόλουθα είδη τίτλων:

- α) μετοχές,
- β) ομολογίες,
- γ) τίτλους κτήσης μετοχών (*warrants*),
- δ) ιδρυτικούς τίτλους, και
- ε) άλλους τίτλους, οι οποίοι προβλέπονται από ειδικές διατάξεις.

2. Οι παραπάνω τίτλοι μπορούν να εκδίδονται σε επιμέρους κατηγορίες, όπως ο νόμος ορίζει ή αποφασίζει το αρμόδιο για έκδοσή τους όργανο. Η εταιρεία μπορεί να εκδίδει τίτλους της ίδιας κατηγορίας σε διαδοχικές στο χρόνο σειρές.

3. Σε περίπτωση που εκδίδονται ταυτόχρονα περισσότερα είδη ή κατηγορίες τίτλων, είναι δυνατόν να προβλέπεται κατά τους όρους έκδοσής τους ότι η κτήση τίτλου ενός είδους ή μιας κατηγορίας επιτρέπεται μόνο με την προϋπόθεση ταυτόχρονης κτήσης ορισμένου αριθμού εκδιδόμενων τίτλων άλλου είδους ή άλλης κατηγορίας. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να προβλέπεται στο καταστατικό, σε σχέση με μετοχές ή ιδρυτικούς τίτλους, ή στους όρους έκδοσης τίτλων κτήσης μετοχών ή στο πρόγραμμα έκδοσης ομολογιών, ότι μέχρι την επέλευση ορισμένης προθεσμίας ή μέχρι την πλήρωση ορισμένης αίρεσης ή για όλη τη διάρκεια της εταιρείας ή των οικείων τίτλων, οι ανωτέρω τίτλοι μπορούν να διατεθούν (μεταβιβασθούν ή επιβαρυνθούν) μόνο από κοινού.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων για την κοινωνία, το ενέχυρο και την επικαρπία, οι τίτλοι εκδίδονται και μεταβιβάζονται μόνο με το σύνολο των δικαιωμάτων που περιλαμβάνουν και δεν επιτρέπεται η χωριστή διάθεση ορισμένων δικαιωμάτων.

5. Κατ' εξαίρεση, οι απαιτήσεις απόληψης κερδών, τόκων ή χρεολυσίων, καθώς και άλλα αυτοτελή περιουσιακά δικαιώματα που γεννώνται από τους τίτλους μεταβιβάζονται ελεύθερα, εφόσον το καταστατικό ή οι όροι έκδοσης των οικείων τίτλων δεν προβλέπουν κάτι διαφορετικό.

Άρθρο 34-Διαίρεση του κεφαλαίου σε μετοχές

Το κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρείας διαιρείται σε μετοχές. Οι μετοχές μπορούν να ενσωματώνονται σε μετοχικούς τίτλους μιας ή περισσότερων μετοχών ή, με τις προϋποθέσεις του νόμου, να είναι άυλες.

⁶⁴ (Μείωση κεφαλαίου Α.Ε. για κάλυψη τεκμηρίων με βάση και τις νέες διατάξεις του ν.4548/2018 Γιώργος Δαλιάνης <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/28998>)

⁶⁵ ΠΟΛ.1088/2016 Διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων των παρ. 1 - 4 του άρθρου 27 του ν.4172/2013 περί μεταφοράς ζημιών)

Άρθρο 35-Ονομαστική αξία μετοχών

1. Η ονομαστική αξία κάθε μετοχής δεν μπορεί να ορισθεί σε ποσό κατώτερο των τεσσάρων λεπτών (0,04) του ευρώ ούτε ανώτερο των εκατό (100) ευρώ. Η ονομαστική αξία των μετοχών πρέπει να είναι η ίδια για όλες τις μετοχές. Κατ' εξαίρεση, μετοχές που ανήκουν σε μια σειρά ή κατηγορία μπορούν να έχουν διαφορετική ονομαστική αξία από τις άλλες.

2. Απαγορεύεται η έκδοση μετοχών σε τιμή κατώτερη του αρτίου.

3. Η διαφορά που προκύπτει από την έκδοση μετοχών σε τιμή ανώτερη του αρτίου δεν μπορεί να διατεθεί για πληρωμή μερισμάτων ή ποσοστών, μπορεί όμως: (α) να κεφαλαιοποιηθεί ή (β) να συμψηφισθεί προς απόσβεση ζημιών της εταιρίας, εκτός αν υπάρχουν αποθεματικά ή άλλα κονδύλια, τα οποία κατά τον νόμο μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον συμψηφισμό των ζημιών αυτών.

Άρθρο 36-Αρχή της ισότητας

1. Με εξαίρεση τις μετοχές που εκδίδονται, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 38, κάθε μετοχή παρέχει δικαίωμα ψήφου. Όλα τα δικαιώματα των μετόχων που απορρέουν από την μετοχή με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 38, είναι υποχρεωτικά ανάλογα προς το ποσοστό του κεφαλαίου που αντιπροσωπεύει η μετοχή. Σε περίπτωση περισσότερων κατηγοριών μετοχών η αρχή της ισότητας αφορά όλες τις μετοχές της ίδιας κατηγορίας.

2. Η εταιρεία διασφαλίζει την ίση μεταχείριση όλων των μετόχων που βρίσκονται στην ίδια θέση.

Άρθρο 37-Κοινές μετοχές

1. Οι εκδιδόμενες από την εταιρεία μετοχές είναι κοινές, εφόσον δεν ανήκουν σε ειδικά ρυθμιζόμενη στον παρόντα νόμο κατηγορία.

2. Η εταιρεία πρέπει να έχει μία τουλάχιστον κοινή μετοχή.

3. Οι κοινές μετοχές παρέχουν όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο νόμος, εκτός από εκείνα που προβλέπονται για ορισμένες κατηγορίες μετοχών. Σε κάθε περίπτωση οι κοινές μετοχές παρέχουν δικαίωμα ψήφου και δικαίωμα απόληψης των κερδών και του προϊόντος της εκκαθάρισης της εταιρείας.

Άρθρο 38- Προνομιούχες μετοχές

1. Επιτρέπεται να ορίζεται με διατάξεις του καταστατικού προνόμιο υπέρ μετοχών. Το προνόμιο αυτό συνίσταται στη μερική ή ολική απόληψη, πριν από τις κοινές μετοχές, του διανεμόμενου μερίσματος, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του καταστατικού, και στην προνομιακή απόδοση του κεφαλαίου που καταβλήθηκε από τους κατόχους των προνομιούχων μετοχών από το προϊόν μείωσης του κεφαλαίου ή της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής τούτων στα υπέρ το άρτιο ποσά, που είχαν τυχόν καταβληθεί. Επίσης, το καταστατικό επιτρέπεται να ορίζει ότι σε περίπτωση μη διανομής μερίσματος σε μια ή περισσότερες χρήσεις, το προνόμιο υπέρ των μετοχών αφορά την προνομιακή καταβολή μερισμάτων και για τις χρήσεις κατά τις οποίες δεν έγινε διανομή μερίσματος.

2. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι οι προνομιούχες μετοχές παρέχουν σταθερό μέρισμα ή ότι συμμετέχουν εν μέρει μόνο στα κέρδη της εταιρείας. Χορήγηση άλλων προνομίων περιουσιακής φύσης, συμπεριλαμβανομένης της απόληψης ορισμένου τόκου ή της συμμετοχής, κατά προτεραιότητα, σε κέρδη από ορισμένη εταιρική δραστηριότητα, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο καταστατικό, δεν αποκλείεται. Το καταστατικό, ομοίως, μπορεί να ορίζει ότι η απόληψη ορισμένου τόκου μπορεί να γίνει, με την προϋπόθεση ότι οι προνομιούχες μετοχές δεν θα συμμετέχουν στα κέρδη της εταιρείας για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, που καθορίζεται κατά την έκδοσή τους. Τα δικαιώματα που παρέχουν οι προνομιούχες μετοχές υπόκεινται στους περιορισμούς του άρθρου 159. Προνομιούχες μετοχές της ίδιας σειράς έκδοσης παρέχουν τα ίδια δικαιώματα.

3. Οι προνομιούχες μετοχές μπορούν επίσης να εκδοθούν και ως μετατρέψιμες σε κοινές μετοχές ή σε προνομιούχες μετοχές άλλης κατηγορίας. Η μετατροπή γίνεται είτε υποχρεωτικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού είτε με άσκηση σχετικού δικαιώματος του μετόχου, που έχει προβλεφθεί στο αρχικό καταστατικό ή την απόφαση για έκδοση των μετοχών. Οι όροι και οι προθεσμίες της μετατροπής ορίζονται στο καταστατικό. Το δικαίωμα της μετατροπής ασκείται από τον προνομιούχο μέτοχο ατομικά με δήλωσή του προς την εταιρεία και η μετατροπή ισχύει από τη λήψη της δήλωσης αυτής, εκτός αν το καταστατικό προβλέπει άλλο χρονικό σημείο.

4. Οι προνομιούχες μετοχές μπορούν να εκδοθούν και χωρίς δικαίωμα ψήφου ή με δικαίωμα ψήφου περιοριζόμενο σε ορισμένα ζητήματα, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού. Έκδοση μετοχών με πολλαπλό δικαίωμα ψήφου δεν επιτρέπεται.

5. Τα προνόμια που παρέχουν οι προνομιούχες μετοχές και ο περιορισμός του δικαιώματος ψήφου μπορούν να μεταβάλλονται στο χρόνο, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού. Τα προνόμια όμως μένουν σταθερά κατά το διάστημα της κάθε εταιρικής χρήσης.

6. Έκδοση νέων προνομιούχων μετοχών είναι δυνατή μόνο με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία και με τους όρους των άρθρων 25 παράγραφος 3 και 4 και 26 παράγραφος 1.

7. Η γενική συνέλευση μπορεί με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία και με τους όρους των παραγράφων 3 και 5 του άρθρου 25 να αποφασίζει την τροπή μέρους των κοινών μετοχών σε προνομιούχες, τηρουμένης σε κάθε περίπτωση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των μετόχων. Η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται αναλόγως στην περίπτωση μετατροπής προνομιούχων μετοχών σε προνομιούχες μετοχές άλλης κατηγορίας.

8. Κατάργηση ή περιορισμός του προνομίου από την εταιρεία επιτρέπεται μόνο ύστερα από απόφαση, που λαμβάνεται σε ιδιαίτερη γενική συνέλευση των προνομιούχων μετόχων, στους οποίους αφορά το προνόμιο, με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του εκπροσωπούμενου προνομιούχου κεφαλαίου. Για τη σύγκληση της γενικής αυτής συνέλευσης, τη συμμετοχή σε αυτήν, την παροχή πληροφοριών, την ψηφοφορία, καθώς και την ακυρότητα ή την ακύρωση των αποφάσεών της, εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές με τη γενική συνέλευση των μετόχων διατάξεις του νόμου. Για τη μετατροπή των προνομιούχων μετοχών, που δεν έχουν εκδοθεί ως μετατρέψιμες κατά την παράγραφο 3, σε κοινές απαιτείται, εκτός από την απόφαση των προνομιούχων μετόχων του πρώτου εδαφίου και απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων που κατέχουν κοινές μετοχές, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του εκπροσωπούμενου κοινού κεφαλαίου. Η, κατά τα ανωτέρω, γενική συνέλευση των μετόχων που κατέχουν προνομιούχες και κοινές μετοχές, βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 130.

9. Αν για τις προνομιούχες μετοχές εκδίδονται τίτλοι, πρέπει να αναγράφονται σ αυτούς οι λέξεις «Προνομιούχος Μετοχή», καθώς και τα κύρια χαρακτηριστικά τους, όπως ιδίως «μετατρέψιμη» και «μετά» ή «άνευ ψήφου».

Άρθρο 39- Εξαγοράσιμες μετοχές

1. Το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την αύξηση κεφαλαίου με έκδοση εξαγοράσιμων μετοχών. Οι μετοχές αυτές μπορούν να εκδίδονται και ως προνομιούχες μετοχές με ή χωρίς δικαίωμα ψήφου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 38. Η εξαγορά γίνεται με δήλωση της εταιρείας ή του μετόχου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο καταστατικό, και είναι έγκυρη μόνο με καταβολή του αντιτίμου της εξαγοράς κατά τα προβλεπόμενα στο καταστατικό.

2. Για την αύξηση του κεφαλαίου και την έκδοση των εξαγοράσιμων μετοχών, καθώς και για τον ενδεχόμενο αποκλεισμό του δικαιώματος προτίμησης, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 23 έως και 27.

3. Η δυνατότητα εξαγοράς εξαρτάται από τις εξής προϋποθέσεις:

α) η εξαγορά πρέπει να επιτρέπεται από το καταστατικό πριν από την ανάληψη των μετοχών που μπορούν να εξαγοραστούν,

β) οι προς εξαγορά μετοχές πρέπει να έχουν πλήρως εξοφληθεί,

γ) η εξαγορά μπορεί να γίνει με τη χρησιμοποίηση μόνο ποσών, που επιτρέπεται να διανεμηθούν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 159 και 160, ή του προϊόντος νέας έκδοσης μετοχών που πραγματοποιήθηκε με σκοπό την εξαγορά αυτή, ή και ποσών που απελευθερώνονται με μείωση του κεφαλαίου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 επ.,

δ) ποσό ίσο με την ονομαστική αξία όλων των μετοχών που εξαγοράστηκαν πρέπει να αποτελέσει μέρος αποθεματικού, το οποίο δεν μπορεί, εκτός από την περίπτωση μείωσης του καλυφθέντος κεφαλαίου, να διανεμηθεί στους μετόχους. Το αποθεματικό αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο για την αύξηση του καλυφθέντος κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών. Τα προηγούμενα εδάφια δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που η εξαγορά έγινε με τη χρησιμοποίηση του προϊόντος

νέας έκδοσης, η οποία πραγματοποιήθηκε με σκοπό την εξαγορά αυτή, ή ποσών που απελευθερώθηκαν με μείωση του κεφαλαίου,

ε) όταν, λόγω της εξαγοράς, προβλέπεται η καταβολή πρόσθετου ποσού στους μετόχους, το ποσό αυτό δεν μπορεί να καταβληθεί παρά μόνο από τα ποσά που επιτρέπεται να διανεμηθούν, σύμφωνα με τα άρθρα 159 και 160, ή με μείωση του κεφαλαίου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 επ. ή από αποθεματικό, διαφορετικό από το προβλεπόμενο στην προηγούμενη περίπτωση δ, το οποίο δεν μπορεί, εκτός από την περίπτωση μείωσης του καλυφθέντος κεφαλαίου, να διανεμηθεί στους μετόχους. Το αποθεματικό αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο για την αύξηση του καλυφθέντος κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών, για την κάλυψη των εξόδων που προβλέπονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 5 ή των εξόδων έκδοσης μετοχών ή ομολογιών ή για την καταβολή πρόσθετου ποσού στους κατόχους των μετοχών ή των ομολογιών που πρέπει να εξαγοραστούν, στ) η εξαγορά υποβάλλεται σε δημοσιότητα.

4. Η δήλωση των μετόχων που κατέχουν εξαγοράσιμες μετοχές για την εξαγορά των μετοχών τους είναι υποχρεωτική για την εταιρεία μόνο αν κατά τον χρόνο λήψης της δήλωσης από την εταιρεία υπάρχουν ποσά που επιτρέπεται να διανεμηθούν, σύμφωνα με τα άρθρα 159 και 160 και είναι επαρκή για την ικανοποίηση της δήλωσης, πληρούνται δε και άλλοι όροι που τάσσει το καταστατικό. Σε διαφορετική περίπτωση η δήλωση δεν παράγει αποτελέσματα.

5. Οι εξαγοραζόμενες μετοχές υπόκεινται στο καθεστώς των ιδίων μετοχών κατά τις διατάξεις των άρθρων 49 και 50.

6. Με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία μπορεί να αποφασίζεται η τροπή μέρους των υφιστάμενων μετοχών σε εξαγοράσιμες, τηρουμένης σε κάθε περίπτωση της αρχής της ισότιμης μεταχείρισης των μετόχων. Αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών, η απόφαση της γενικής συνέλευσης για την τροπή υφιστάμενων μετοχών σε εξαγοράσιμες υπόκειται στην έγκριση της κατηγορίας ή των κατηγοριών μετοχών που θίγονται από την απόφαση αυτή, με ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 5 του άρθρου 29.

Άρθρο 40- Ονομαστικές μετοχές - Μετοχικοί τίτλοι

1. Οι μετοχές της εταιρείας είναι ονομαστικές. Οι ανώνυμες μετοχές που υφίστανται κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου υπόκεινται στις ρυθμίσεις του άρθρου 184.

2. Η εταιρεία οφείλει να τηρεί βιβλίο μετόχων. Στο βιβλίο αυτό καταχωρίζονται οι μέτοχοι, με αναγραφή του ονοματεπωνύμου ή της εταιρικής επωνυμίας και της διεύθυνσης ή της έδρας τους, καθώς και του επαγγέλματος και της εθνικότητας του κάθε μετόχου. Σε κάθε περίπτωση αναγράφεται ο αριθμός και η κατηγορία των μετοχών, που κατέχει κάθε μέτοχος. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει την ηλεκτρονική τήρηση του βιβλίου ή και την τήρησή του από κεντρικό αποθετήριο τίτλων, πιστωτικό ίδρυμα ή από επιχείρηση επενδύσεων, που έχουν το δικαίωμα να φυλάσσουν χρηματοπιστωτικά μέσα. Ως μέτοχος έναντι της εταιρείας θεωρείται ο εγγεγραμμένος στο βιβλίο αυτό.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων για την αποϋλοποίηση των μετοχών και των οριζομένων στις παραγράφους 4, 5 και 6 του παρόντος άρθρου, η εταιρεία υποχρεούται να εκδώσει και να παραδώσει στους μετόχους μετοχικούς τίτλους. Οι τίτλοι αυτοί μπορεί να είναι απλοί ή πολλαπλοί. Αν έχουν εκδοθεί πολλαπλοί τίτλοι, ύστερα από αίτηση κάθε μετόχου, η εταιρεία υποχρεούται να αντικαταστήσει τους υπάρχοντες τίτλους με νέους, που ενσωματώνουν μικρότερο αριθμό μετοχών.

4. Το καταστατικό μπορεί να αποκλείει ή να περιορίζει την υποχρέωση της εταιρείας να εκδίδει μετοχικούς τίτλους. Στην περίπτωση αυτή το καταστατικό ορίζει τον τρόπο απόδειξης της μετοχικής ιδιότητας, προκειμένου να ασκηθούν τα δικαιώματα από τις μετοχές. Αν το καταστατικό δεν περιέχει σχετικό όρο, καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση που δεν εκδίδονται μετοχικοί τίτλοι, η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας γίνεται με βάση τα στοιχεία του βιβλίου που τηρείται κατά την παράγραφο 2 και, αν παρίσταται ανάγκη, με τα έγγραφα που κατέχει ο μέτοχος.

5. Οι μετοχές της εταιρείας μπορεί να τηρούνται σε λογιστική μορφή, ύστερα από αποϋλοποίηση ή ακινητοποίηση, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 909/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 και τα ειδικότερα προβλεπόμενα στις κείμενες διατάξεις. Το καταστατικό της εταιρείας προβλέπει τον εκ των ανωτέρω ειδικότερο τρόπο έκδοσης και τήρησης των μετοχών της σε κεντρικό αποθετήριο τίτλων.

6. Σε περίπτωση μετοχών που έχουν εκδοθεί σε λογιστική μορφή κατά την παράγραφο 5, μέτοχος έναντι της εταιρείας θεωρείται ο εγγεγραμμένος στο μητρώο κεντρικού αποθετηρίου τίτλων ή ο ταυτοποιούμενος ως τέτοιος μέσω των εγγεγραμμένων διαμεσολαβητών.

Άρθρο 41-Μεταβίβαση των μετοχών με ειδική διαδοχή

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 43 και 44, οι μετοχές είναι ελεύθερα μεταβιβάσιμες. Το ίδιο ισχύει και κατά το στάδιο της εκκαθάρισης ή υπαγωγής της εταιρείας σε συλλογική διαδικασία.

2. Η μεταβίβαση των μετοχών γίνεται με καταχώριση στο βιβλίο μετόχων, που τηρείται, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 40. Η καταχώριση χρονολογείται και υπογράφεται από τον μεταβιβάζοντα μέτοχο και τον αποκτώντα ή τους πληρεξουσίους τους. Δεν απαιτείται υπογραφή της καταχώρισης, αν η εταιρεία λάβει αντίγραφο της σύμβασης μεταβίβασης μετοχών με τις υπογραφές των μερών ή πληροφορηθεί την κατάρτισή της με άλλο τρόπο που προβλέπεται στο καταστατικό. Επίσης, δεν απαιτείται υπογραφή της καταχώρισης σε περίπτωση τήρησης του βιβλίου, σύμφωνα με το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 40. Ύστερα από κάθε μεταβίβαση εκδίδεται νέος τίτλος ή επισημειώνονται από την εταιρεία επί του υπάρχοντος τίτλου, εφόσον έχει εκδοθεί, η μεταβίβαση που έγινε και τα στοιχεία του αποκτώντος που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.

3. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 2, η μεταβίβαση μετοχών σε λογιστική μορφή γίνεται μέσω λογαριασμών αξιών που τηρούνται σε κεντρικό αποθετήριο τίτλων ή διαμεσολαβητή, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 42- Μεταβίβαση των μετοχών λόγω καθολικής διαδοχής

Σε περίπτωση καθολικής ή οιονεί καθολικής διαδοχής επί μετοχών, ο διάδοχος εγγράφεται στο βιβλίο μετόχων ή στο μητρώο του κεντρικού αποθετηρίου ή στο λογαριασμό αξιών του εγγεγραμμένου διαμεσολαβητή κατά περίπτωση, μόλις προσκομιστούν με την επιμέλεια όποιου έχει έννομο συμφέρον στην εταιρεία ή, κατά περίπτωση, στο πρόσωπο που τηρεί το βιβλίο ή το μητρώο ή το λογαριασμό αξιών, τα έγγραφα που αποδεικνύουν τη διαδοχή.

Άρθρο 43-Δεσμευμένες μετοχές

1. Το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την έκδοση δεσμευμένων μετοχών, των οποίων η μεταβίβαση εξαρτάται από την έγκριση της εταιρείας. Την έγκριση παρέχει το διοικητικό συμβούλιο ή η γενική συνέλευση κατά τις προβλέψεις του καταστατικού. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει τους λόγους για τους οποίους επιτρέπεται η άρνηση της έγκρισης.

2. Το καταστατικό μπορεί να ορίσει και άλλες μορφές περιορισμών στη μεταβίβαση των μετοχών, όπως ιδίως:

α) το ανεπίτρεπτο της μεταβίβασης, αν οι μετοχές δεν προσφερθούν προηγουμένως στους λοιπούς μετόχους ή σε ορισμένους από αυτούς,

β) την υπόδειξη, εκ μέρους της εταιρείας, μετόχου ή τρίτου που θα αποκτήσει τις μετοχές, αν ο μέτοχος επιθυμεί τη μεταβίβασή τους,

γ) τον όρο ότι, προκειμένου να εγκριθεί η μεταβίβαση μετοχών σε τρίτο, ο τρίτος θα δεσμευθεί να αποκτήσει μετοχές και άλλων μετόχων, που θα προσφερθούν με τους ίδιους όρους με τους οποίους εγκρίνεται η μεταβίβαση ή και διαφορετικούς όρους, κατά τις διατάξεις του καταστατικού, ή

δ) τον όρο ότι, σε περίπτωση μεταβίβασης μετοχών από μέτοχο σε τρίτο, οι λοιποί μέτοχοι θα υποχρεούνται να μεταβιβάσουν και αυτοί στον τρίτο ποσοστό αντίστοιχο μετοχών, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού.

Το καταστατικό πρέπει να ορίζει τη διαδικασία, τους όρους και την προθεσμία, μέσα στην οποία η εταιρεία εγκρίνει τη μεταβίβαση ή προβαίνει στην υπόδειξη αγοραστή. Αν παρέλθει η προθεσμία αυτή, η μεταβίβαση των μετοχών είναι ελεύθερη. Οι περιορισμοί της παρούσας παραγράφου δεν επιτρέπεται να καθιστούν τη μεταβίβαση αδύνατη. Μεταβιβάσεις κατά παράβαση των διατάξεων του καταστατικού είναι άκυρες.

3. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι στις περιπτώσεις της παραγράφου 2, αν η εταιρεία αρνηθεί να εγκρίνει τη μεταβίβαση των μετοχών ή δεν δίνει απάντηση στο μέτοχο μέσα στην προβλεπόμενη από το καταστατικό προθεσμία, υποχρεούται ύστερα από αίτηση του μετόχου και

μέσα σε τρεις (3) μήνες από την υποβολή της, να εξαγοράσει τις μετοχές, σύμφωνα με το άρθρο 45. Η προθεσμία της παραγράφου 3 του άρθρου 45 αρχίζει από τη λήξη της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου.

4. Οι περιορισμοί στη μεταβίβαση δεν ισχύουν σε περίπτωση θανάτου, κατάσχεσης, πτώχευσης ή υπαγωγής του μετόχου σε άλλη συλλογική διαδικασία εκποίησης της περιουσίας του. Όμως το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι στις περιπτώσεις αυτές οι μετοχές εξαγοράζονται από πρόσωπο που υποδεικνύει η εταιρεία, αντί πλήρους τιμήματος που προσδιορίζει το δικαστήριο με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Η υπόδειξη πρέπει να γίνει μέσα σε ένα (1) μήνα από τότε που η εταιρεία λάβει γνώση του περιστατικού και πρέπει να γνωστοποιείται κατά περίπτωση στον μέτοχο, τον κληρονόμο ή κληροδόχο, τον δανειστή, τον σύνδικο ή το όργανο της άλλης συλλογικής διαδικασίας. Το καταστατικό μπορεί επίσης να προβλέπει ότι οι λοιποί μέτοχοι έχουν δικαίωμα προτίμησης στην εξαγορά κατά την αναλογία τους στο λοιπό κεφάλαιο της εταιρείας.

5. Το όργανο, που λαμβάνει την απόφαση έκδοσης ομολογιακού δανείου με ονομαστικές, μετατρέψιμες ή ανταλλάξιμες ομολογίες, μπορεί να αποφασίσει την εφαρμογή στις εκδιδόμενες ομολογίες των περιορισμών που αφορούν τη μεταβίβαση των μετοχών. Μεταβιβάσεις ομολογιών κατά παράβαση των περιορισμών αυτών είναι άκυρες.

Άρθρο 44-Δικαίωμα προαίρεσης

1. Συμφωνίες με τις οποίες παρέχεται δικαίωμα προαίρεσης για μεταβίβαση ή απόκτηση μετοχών μη εισηγμένων σε ρυθμιζόμενη αγορά μπορούν να καταγραφούν στο βιβλίο μετόχων ή, επί άυλων μετοχών, στο μητρώο, με επιμέλεια των μερών. Αν το διοικητικό συμβούλιο ή ο τηρών το μητρώο βεβαιωθεί ότι ασκήθηκε το δικαίωμα προαίρεσης και αποδεικνύεται ότι εκπληρώθηκαν τυχόν προϋποθέσεις ή διατυπώσεις άσκησης του (συμπεριλαμβανομένης της καταβολής του τυχόν προβλεπόμενου τιμήματος) οφείλει να καταχωρίσει αμελλητί στο βιβλίο ή στο μητρώο τη μεταβολή του μετόχου, κατά παρέκκλιση του άρθρου 41.

2. Στην συμφωνία της παραγράφου 1 μπορεί να τεθεί ρήτρα ότι μέχρι την άσκηση ή την απόσβεση του δικαιώματος προαίρεσης δεν επιτρέπεται να λάβει χώρα μεταβίβαση των μετοχών. Έναντι τρίτων όμως η ρήτρα αυτή ισχύει μόνο αν έχει ειδικά μνημονευθεί στο βιβλίο μετόχων ή το μητρώο.

Άρθρο 45-Δικαίωμα της μειοψηφίας να ζητήσει την εξαγορά των μετοχών της από την εταιρεία

1. Ένας ή περισσότεροι μέτοχοι μπορούν, για τους λόγους που ορίζονται στην παράγραφο 2, να ζητήσουν με αγωγή από το δικαστήριο την εξαγορά των μετοχών τους από την εταιρεία, αν για τους λόγους αυτούς η παραμονή τους σε αυτήν καθίσταται, κατά τρόπο προφανή, ιδιαίτερα ασύμφορη. Το δικαίωμα αυτό υφίσταται με την προϋπόθεση ότι οι μέτοχοι που ζητούν την εξαγορά παρέστησαν στη γενική συνέλευση και αντιτάχθηκαν στη λήψη της σχετικής απόφασης, εκτός αν, στην περίπτωση γ της παραγράφου 2, ο λόγος εξαγοράς δεν σχετίζεται με τέτοια απόφαση.

2. Εξαγορά μπορεί να ζητηθεί:

- α) αν η γενική συνέλευση αποφάσισε τη μεταφορά της έδρας της εταιρείας σε άλλο κράτος,
- β) αν η γενική συνέλευση αποφάσισε την εισαγωγή περιορισμών στη μεταβίβαση των μετοχών ή την αλλαγή του σκοπού της εταιρείας, ή
- γ) σε άλλες περιπτώσεις που προβλέπει το καταστατικό, εφόσον προβλέπει και σχετική προθεσμία για την άσκηση της αγωγής της παραγράφου 1.

3. Η αγωγή της παραγράφου 1 μπορεί να ασκηθεί μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη συντέλεση της σχετικής τροποποίησης του καταστατικού. Στην περίπτωση γ της παραγράφου 2 η αγωγή ασκείται εντός της προθεσμίας που προβλέπει το καταστατικό.

4. Το δικαστήριο, που δικάζει και δέχεται την αγωγή, ορίζει το αντάλλαγμα της εξαγοράς, που πρέπει να είναι δίκαιο και να ανταποκρίνεται στην πραγματική αξία των μετοχών, καθώς και τους όρους καταβολής του. Για τον προσδιορισμό της αξίας, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει πραγματογνωμοσύνη, που διενεργείται από τα πρόσωπα της παραγράφου 3 του άρθρου 17. Αν οι μέτοχοι που ζήτησαν την εξαγορά δεν αποδέχονται το τίμημα που προσδιορίζεται κατά τα ανωτέρω, μπορούν να αρνηθούν την εξαγορά, επιβαρύνονται όμως με τα έξοδα της δίκης για τον προσδιορισμό της αξίας των μετοχών τους.

5. Το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει τη λύση της εταιρείας αν η εξαγορά που διατάσσεται, κατά το παρόν άρθρο, δεν ολοκληρωθεί μέσα σε ορισμένη προθεσμία, εξαιτίας πταίσματος του υπόχρεου σε εξαγορά.

6. Στις ανωτέρω περιπτώσεις εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 4 έως 7 του άρθρου 49 και του άρθρου 50.

7. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται επί εταιρειών των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε ΠΜΔ.

Άρθρο 46- Δικαίωμα της μειοψηφίας για εξαγορά των μετοχών της από τον πλειοψηφούντα μέτοχο

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων για τη δημόσια πρόταση αγοράς κινητών αξιών, αν ένας μέτοχος απέκτησε μετά την ίδρυση της εταιρείας και διατηρεί τουλάχιστον το ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) του κεφαλαίου της, ένας ή περισσότεροι από τους λοιπούς μετόχους μπορούν να ζητήσουν από το δικαστήριο με αγωγή, η οποία ασκείται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ετών από τότε που ο μέτοχος απέκτησε το παραπάνω ποσοστό, την εξαγορά της συμμετοχής τους από τον μέτοχο αυτόν. Στο ποσοστό του κεφαλαίου της εταιρείας που κατέχει ο παραπάνω μέτοχος συνυπολογίζονται τα ποσοστά που κατέχουν: α) συνδεδεμένες με αυτόν επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 32 του ν. 4308/2014, και β) τα στενά μέλη οικογένειας αυτού, όπως αυτά ορίζονται στο Παράρτημα Α του ν. 4308/2014.

2. Στην εξαγορά τους παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 45.

Άρθρο 47-Εξαγορά των μετοχών της μειοψηφίας από τον πλειοψηφούντα μέτοχο

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων για τη δημόσια πρόταση αγοράς κινητών αξιών, αν ένας μέτοχος απέκτησε μετά την ίδρυση της εταιρείας και διατηρεί το ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) τουλάχιστον του κεφαλαίου της, μπορεί να εξαγοράσει τις μετοχές των μειοψηφούντων μετόχων έναντι ανταλλάγματος, που πρέπει να ανταποκρίνεται στην πραγματική αξία των μετοχών αυτών. Το δικαίωμα αυτό ασκείται μέσα σε πέντε (5) έτη από τότε που ο πλειοψηφών μέτοχος απέκτησε το παραπάνω ποσοστό.

2. Στον έλεγχο των προϋποθέσεων άσκησης του δικαιώματος εξαγοράς και στον προσδιορισμό του ανταλλάγματος προβαίνει, ύστερα από αίτηση του πλειοψηφούντος μετόχου, το δικαστήριο με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Ο αιτών υποβάλλει στο δικαστήριο έκθεση πραγματογνωμοσύνης, που συντάσσεται από τα πρόσωπα της παραγράφου 3 του άρθρου 17. Τα πρόσωπα αυτά ορίζει ο αιτών. Το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας υποχρεούται να παράσχει στα πρόσωπα αυτά όλα τα αναγκαία οικονομικά στοιχεία. Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα την έκθεση των πραγματογνωμόνων.

3. Ο πλειοψηφών μέτοχος οφείλει να παρακαταθέσει το συνολικό αντάλλαγμα, που αντιστοιχεί στις μετοχές της μειοψηφίας, σε πιστωτικό ίδρυμα, το οποίο αναλαμβάνει να καταβάλει το αντάλλαγμα στους δικαιούχους μετόχους, ύστερα από έλεγχο της νομιμοποίησής τους. Η καταβολή γίνεται με την παράδοση των μετοχικών τίτλων, εφόσον έχουν εκδοθεί. Το πιστωτικό ίδρυμα μπορεί να επιφυλαχθεί του δικαιώματος να παρακαταθέσει στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων το μέρος του ανταλλάγματος που δεν αναζητήθηκε για διάστημα τουλάχιστον έξι (6) μηνών. Η ανωτέρω παρακατάθεση συνοδεύεται από τη δικαστική απόφαση της παραγράφου 2 και αντίγραφο της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης. Οι μειοψηφούντες μέτοχοι δικαιούνται να λάβουν αντίγραφα των παραπάνω εγγράφων έναντι του κόστους αυτών.

4. Η άσκηση του δικαιώματος της παραγράφου 1 γίνεται, με ποινή ακυρότητας, με σχετική δημόσια δήλωση, που περιλαμβάνει:

α) την επωνυμία της εταιρείας, τα στοιχεία αυτού που ασκεί το δικαίωμα και το ποσοστό που ο τελευταίος έχει στην εταιρεία,

β) τα στοιχεία και το περιεχόμενο της δικαστικής απόφασης για τη διαπίστωση των προϋποθέσεων άσκησης του δικαιώματος και τον προσδιορισμό του ανταλλάγματος, και

γ) τα στοιχεία του πιστωτικού ιδρύματος όπου έχει γίνει η παρακατάθεση του ανταλλάγματος και από το οποίο οι μέτοχοι της μειοψηφίας μπορούν να εισπράξουν το αντάλλαγμα, καθώς και τις τυχόν προϋποθέσεις για την είσπραξη αυτού. Ιδιαίτερα, πρέπει να επισημαίνεται η δυνατότητα του πιστωτικού ιδρύματος να παρακαταθέσει το αντάλλαγμα στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

5. Η δήλωση της παραγράφου 4 υποβάλλεται σε δημοσιότητα. Από την ημερομηνία της δημοσίευσής, οι μετοχές των μειοψηφούντων μετόχων περιέρχονται αυτοδικαίως στον πλειοψηφούντα μέτοχο και οι πρώτοι μπορούν να εισπράξουν αμέσως το αντάλλαγμα. Αν έχουν εκδοθεί μετοχικοί τίτλοι, μέχρι

την παράδοσή τους κατά την παράγραφο 3 ενσωματώνουν μόνο το δικαίωμα λήψης του ανταλλάγματος.

6. Αν τα στοιχεία των μετόχων της μειοψηφίας είναι γνωστά, η δήλωση της παραγράφου 5 μπορεί να αντικατασταθεί με ατομική γνωστοποίηση προς αυτούς, με τρόπο που αποδεικνύει την παραλαβή της. Στην περίπτωση αυτή, η μεταβίβαση των μετοχών κάθε μετόχου επέρχεται κατά το χρόνο της τελευταίας γνωστοποίησης, η οποία πρέπει να συντελεσθεί μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την πρώτη. Σχετική ειδοποίηση για το χρόνο της πρώτης και της τελευταίας γνωστοποίησης γίνεται με νέα δήλωση του μετόχου που ασκεί το δικαίωμα εξαγοράς με τον ίδιο τρόπο.

7. Η μεταβίβαση των μετοχών δεν κωλύεται από τυχόν άσκηση ενδίκων μέσων, αίτησης ανάκλησης ή μεταρρύθμισης ή τριτανακοπής κατά της απόφασης που διαπίστωσε τις προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος εξαγοράς και όρισε το αντάλλαγμα. Στην περίπτωση αυτή, αξίωση αποζημίωσης δεν αποκλείεται.

Άρθρο 48- Ίδιες μετοχές - πρωτότυπη κτήση

1. Η εταιρεία δεν επιτρέπεται να προβεί σε κάλυψη δικών της μετοχών.

2. Σε περίπτωση που τις μετοχές της εταιρείας ανέλαβε πρόσωπο που ενεργεί στο δικό του όνομα αλλά για λογαριασμό της εταιρείας, θεωρείται ότι το πρόσωπο αυτό τις ανέλαβε για δικό του λογαριασμό.

3. Κατά τη σύσταση της εταιρείας οι ιδρυτές και, σε περίπτωση αύξησης του κεφαλαίου, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, υποχρεούνται να καταβάλουν την αξία των μετοχών που έχουν αναληφθεί κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος άρθρου. Οι πιο πάνω ιδρυτές ή μέλη του διοικητικού συμβουλίου απαλλάσσονται από αυτή την υποχρέωση αν αποδείξουν ότι δεν τους βαρύνει οποιαδήποτε υπαιτιότητα.

Άρθρο 49-Ίδιες μετοχές - παράγωγη κτήση

1. Με την επιφύλαξη της αρχής της ίσης μεταχείρισης των μετόχων που βρίσκονται στην ίδια θέση και των διατάξεων για την κατάχρηση της αγοράς, η εταιρεία μπορεί, η ίδια ή με πρόσωπο το οποίο ενεργεί στο όνομά του αλλά για λογαριασμό της, να αποκτήσει μετοχές της που έχουν ήδη εκδοθεί, μόνο όμως ύστερα από έγκριση της γενικής συνέλευσης, η οποία ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις των προβλεπόμενων αποκτήσεων και, ιδίως, τον ανώτατο αριθμό μετοχών που είναι δυνατόν να αποκτηθούν, τη διάρκεια για την οποία χορηγείται η έγκριση, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους είκοσι τέσσερις (24) μήνες και, σε περίπτωση απόκτησης από επαχθή αιτία, τα κατώτατα και ανώτατα όρια της αξίας απόκτησης. Η απόφαση της γενικής συνέλευσης υποβάλλεται σε δημοσιότητα.

2. Οι αποκτήσεις της παραγράφου 1 γίνονται με ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου, με τις εξής προϋποθέσεις:

α) Η ονομαστική αξία των μετοχών που αποκτήθηκαν, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών τις οποίες είχε αποκτήσει προηγουμένως η εταιρεία και διατηρεί, και των μετοχών τις οποίες απέκτησε πρόσωπο, το οποίο ενεργούσε στο όνομά του αλλά για λογαριασμό της εταιρείας, δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει το ένα δέκατο (1/10) του καταβεβλημένου κεφαλαίου.

β) Η απόκτηση μετοχών, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών τις οποίες είχε αποκτήσει προηγουμένως η εταιρεία και διατηρεί, και των μετοχών τις οποίες απέκτησε πρόσωπο, το οποίο ενεργούσε στο όνομά του αλλά για λογαριασμό της εταιρείας, δεν επιτρέπεται να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των ιδίων κεφαλαίων σε ποσό κατώτερο του οριζόμενου στην παράγραφο 1 του άρθρου 159.

γ) Η συναλλαγή μπορεί να αφορά μόνο μετοχές που έχουν εξοφληθεί πλήρως.

3. Η περίπτωση α της παραγράφου 2 δεν εφαρμόζεται προκειμένου για μετοχές που αποκτώνται είτε από την ίδια την εταιρεία είτε από πρόσωπο το οποίο ενεργεί στο όνομά του αλλά για λογαριασμό της, με σκοπό να διανεμηθούν στο προσωπικό της εταιρείας ή στο προσωπικό εταιρείας συνδεδεμένης με αυτή κατά την έννοια του άρθρου 32 του ν. 4308/2014 (Α 251). Η διανομή των μετοχών του προηγούμενου εδαφίου πραγματοποιείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 113 και 114, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δώδεκα (12) μηνών από το χρόνο απόκτησης των μετοχών αυτών, μετά την πάροδο της οποίας έχει εφαρμογή η διάταξη της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου.

4. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται:

- α) στις μετοχές που αποκτήθηκαν σε εκτέλεση απόφασης για μείωση του κεφαλαίου ή ως συνέπεια εξαγοράς μετοχών,
- β) στις μετοχές που αποκτήθηκαν ύστερα από καθολική μεταβίβαση περιουσίας,
- γ) στις μετοχές που εξοφλήθηκαν πλήρως και έχουν αποκτηθεί από χαριστική αιτία ή έχουν αποκτηθεί από πιστωτικά ιδρύματα και άλλους πιστωτικούς οργανισμούς ως προμήθεια για αγορά,
- δ) στις μετοχές που αποκτήθηκαν με βάση υποχρέωση που προκύπτει από το νόμο ή δικαστική απόφαση με σκοπό την προστασία των μειοψηφούντων μετόχων, κυρίως σε περίπτωση συγχώνευσης με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 75 του κ.ν. 2190/1920 (Α 37/1963), αλλαγής του σκοπού ή της μορφής της εταιρείας, μεταφοράς της έδρας στο εξωτερικό ή επιβολής περιορισμών στη μεταβίβαση των μετοχών, καθώς και στις μετοχές που αποκτήθηκαν με σκοπό την ικανοποίηση υποχρεώσεων της εταιρείας από ανταλλάξιμο ομολογιακό δάνειο, και
- ε) στις μετοχές που εξοφλήθηκαν πλήρως και αποκτήθηκαν με πλειστηριασμό μέσω αναγκαστικής εκτέλεσης που πραγματοποιήθηκε για την ικανοποίηση αξίωσης της εταιρείας έναντι του κυρίου των μετοχών αυτών.

Οι αποκτήσεις κατά τις περιπτώσεις αυτές, συμπεριλαμβανομένων των αποκτήσεων που έγιναν, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, δεν επιτρέπεται να έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των ιδίων κεφαλαίων σε ποσό κατώτερο του οριζόμενου στην παράγραφο 1 του άρθρου 159.

5. Οι μετοχές, που αποκτήθηκαν στις περιπτώσεις β έως ε, της παραγράφου 4, πρέπει να μεταβιβασθούν μέσα σε προθεσμία τριών (3) ετών το αργότερο από το χρόνο της απόκτησής τους, εκτός αν η ονομαστική αξία των μετοχών αυτών, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών που η εταιρεία μπορεί να έχει αποκτήσει από πρόσωπο το οποίο ενεργεί στο όνομά του αλλά για λογαριασμό της, δεν υπερβαίνει το ένα δέκατο (1/10) του καταβεβλημένου κεφαλαίου.

6. Οι μετοχές που δεν μεταβιβάζονται στην προθεσμία που ορίζεται στην παράγραφο 5 ακυρώνονται. Η ακύρωση αυτή γίνεται με μείωση του κεφαλαίου κατά το αντίστοιχο ποσό, με απόφαση της γενικής συνέλευσης που λαμβάνεται με απλή απαρτία και πλειοψηφία. Η μεταβίβαση των μετοχών, σε κάθε περίπτωση, μπορεί να γίνει και μετά την πάροδο της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 5, το αργότερο μέχρι την ακύρωσή τους.

7. Οι μετοχές που αποκτήθηκαν κατά παράβαση των παραγράφων 1, 2, 3, 4, 5 και 6 πρέπει να μεταβιβασθούν μέσα σε προθεσμία ενός (1) έτους από το χρόνο απόκτησής τους. Αν δεν μεταβιβασθούν στην προθεσμία αυτή, ακυρώνονται, με αντίστοιχη μείωση του κεφαλαίου, όπως ορίζεται στην παράγραφο 6.

Άρθρο 50-Μεταχείριση των ιδίων μετοχών

1. Η κατοχή από την εταιρεία ιδίων μετοχών είτε άμεσα από την ίδια είτε μέσω προσώπου που ενεργεί στο όνομά του αλλά για λογαριασμό της, επιφέρει την αναστολή των δικαιωμάτων που απορρέουν από τις μετοχές αυτές. Ειδικότερα ισχύουν τα ακόλουθα:

α) Αναστέλλονται τα δικαιώματα παράστασης στη γενική συνέλευση και ψήφου. Οι μετοχές αυτές δεν υπολογίζονται για το σχηματισμό απαρτίας.

β) Τα μερίσματα που αντιστοιχούν στις ίδιες μετοχές προσαυξάνουν το μέρισμα των λοιπών μετόχων.

γ) Σε περίπτωση αύξησης κεφαλαίου, το δικαίωμα προτίμησης που αντιστοιχεί στις ίδιες μετοχές δεν ασκείται και προσαυξάνει το δικαίωμα των λοιπών μετόχων, εκτός αν το όργανο που αποφασίζει την αύξηση αποφασίσει τη μεταβίβαση του δικαιώματος, ολικά ή μερικά, σε πρόσωπα που δεν ενεργούν για λογαριασμό της εταιρείας. Αν η αύξηση κεφαλαίου πραγματοποιείται χωρίς καταβολή εισφορών, οι ίδιες μετοχές συμμετέχουν στην αύξηση αυτή.

2. Όταν η εταιρεία έχει αποκτήσει δικές της μετοχές είτε η ίδια είτε με πρόσωπο που ενεργεί στο όνομά του αλλά για λογαριασμό της, πρέπει να αναφέρονται στην έκθεση διαχείρισης τουλάχιστον:

α) οι λόγοι των αποκτήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της εταιρικής χρήσης,

β) ο αριθμός και η ονομαστική αξία των μετοχών που αποκτήθηκαν και μεταβιβάστηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης, καθώς και το τμήμα του κεφαλαίου που αντιπροσωπεύουν,

γ) σε περίπτωση κτήσης ή μεταβίβασης από επαχθή αιτία, η αξία των μετοχών, και

δ) ο αριθμός και η ονομαστική αξία του συνολικού αριθμού των μετοχών που κατέχονται από την εταιρεία, καθώς και το τμήμα του κεφαλαίου που αντιπροσωπεύουν.

Άρθρο 51-Παροχή πιστώσεων κ.λπ. για απόκτηση ιδίων μετοχών

1. Η εταιρεία δεν επιτρέπεται, με ποινή ακυρότητας, να προβαίνει σε προκαταβολές, να χορηγεί δάνεια ή να παρέχει εγγυήσεις με σκοπό την απόκτηση των μετοχών της από τρίτους, εκτός αν συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

α) Οι παραπάνω συναλλαγές πραγματοποιούνται με ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου με εύλογους όρους αγοράς, ιδίως όσον αφορά τους τόκους που εισπράττει η εταιρεία και τις εγγυήσεις που λαμβάνει προς εξασφάλιση των απαιτήσεών της. Η φερεγγυότητα του τρίτου ή σε περίπτωση πολυμερών συναλλαγών, κάθε αντισυμβαλλομένου, πρέπει να ερευνάται με την προσήκουσα επιμέλεια.

β) Οι παραπάνω συναλλαγές αποφασίζονται, πριν πραγματοποιηθούν, από τη γενική συνέλευση με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, εκτός αν το καταστατικό προβλέπει υψηλότερα ποσοστά απαρτίας ή πλειοψηφίας. Το διοικητικό συμβούλιο υποβάλλει στη γενική συνέλευση γραπτή έκθεση, στην οποία αναφέρονται οι λόγοι της συναλλαγής, το ενδιαφέρον που αυτή παρουσιάζει για την εταιρεία, οι όροι της συναλλαγής, οι κίνδυνοι που αυτή εμπεριέχει για τη ρευστότητα και τη φερεγγυότητα της εταιρείας και η τιμή στην οποία ο τρίτος θα αποκτήσει τις μετοχές. Η έκθεση αυτή υποβάλλεται σε δημοσιότητα.

γ) Η συνολική χρηματοδοτική συνδρομή που παρέχεται σε τρίτους σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των ιδίων κεφαλαίων σε ποσό κατώτερο του οριζόμενου στην παράγραφο 1 του άρθρου 159. Για τον υπολογισμό του ποσού αυτού συνυπολογίζεται κάθε μείωση των ιδίων κεφαλαίων που ενδέχεται να έχει προκύψει με την απόκτηση, από την εταιρεία ή για λογαριασμό της, ιδίων μετοχών, σύμφωνα με το άρθρο 49. Η εταιρεία συμπεριλαμβάνει στον ισολογισμό, μεταξύ των στοιχείων του παθητικού, ένα αποθεματικό μη διανεμητέο, ίσο με το ποσό της συνολικής χρηματοδοτικής συνδρομής.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις προκαταβολών, δανείων ή εγγυήσεων που χορηγούνται από θυγατρικές εταιρείες κατά την έννοια του άρθρου 32 του ν. 4308/2014 για την απόκτηση μετοχών της μητρικής από τρίτους, καθώς και από ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες εταιρείες, στις οποίες ομόρρυθμο μέλος είναι η ανώνυμη εταιρεία.

3. Σε περιπτώσεις όπου συμβαλλόμενοι σε συναλλαγή της παραγράφου 1 είναι μέλη του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας ή της μητρικής εταιρείας, κατά την έννοια του άρθρου 32 του ν. 4308/2014 ή η ίδια η μητρική εταιρεία ή πρόσωπα που ενεργούν στο όνομά τους, αλλά για λογαριασμό των παραπάνω προσώπων ή της μητρικής εταιρείας, η έκθεση της περίπτωσης β της παραγράφου 1 πρέπει να συνοδεύεται από έκθεση ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας, από την οποία εμφανίζεται ότι η συναλλαγή δεν συγκρούεται με τα συμφέροντα της εταιρείας. Στις περιπτώσεις αυτές δεν εφαρμόζεται το άρθρο 99.

4. Οι παράγραφοι 1 έως 3 δεν εφαρμόζονται στις συναλλαγές που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο των τρεχουσών συναλλαγών των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, καθώς και στις συναλλαγές που πραγματοποιούνται με σκοπό την κτήση μετοχών από ή για το προσωπικό της εταιρείας ή εταιρείας συνδεδεμένης με αυτήν. Σε κάθε περίπτωση, οι συναλλαγές αυτές δεν μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των ιδίων κεφαλαίων σε ποσό κατώτερο του οριζόμενου στην παράγραφο 1 του άρθρου 159.

Άρθρο 52-Αποκτήσεις ιδίων μετοχών κ.λπ. μέσω τρίτων

1. Απαγορεύεται σε ανώνυμη εταιρεία να λαμβάνει δικές της μετοχές, καθώς και μετοχές μητρικής της εταιρείας, ως ενέχυρο για την εξασφάλιση δανείων που χορηγούνται από αυτήν ή άλλων απαιτήσεών της. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει για τις τρέχουσες συναλλαγές πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων χρηματοδοτικών οργανισμών.

2. Η ανάληψη, η απόκτηση ή η κατοχή μετοχών ανώνυμης εταιρείας από άλλη ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ή ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία ή ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρεία, στην οποία η ανώνυμη εταιρεία διαθέτει, άμεσα ή έμμεσα, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου ή στην οποία μπορεί να ασκήσει, άμεσα ή έμμεσα κυριαρχική επιρροή, θεωρείται ότι έγιναν από την ίδια την ανώνυμη εταιρεία. Το τεκμήριο αυτό ισχύει και στην περίπτωση που η άλλη εταιρεία υπόκειται στο δίκαιο τρίτης χώρας και έχει νομική μορφή ανάλογη με την μορφή της ανώνυμης εταιρείας, της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας, της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης ή της ετερόρρυθμης κατά μετοχές εταιρείας

3. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1, αποκτήσεις μετοχών μητρικής εταιρείας από θυγατρική της είναι επιτρεπτές στις περιπτώσεις που επιτρέπεται η απόκτηση ιδίων μετοχών κατά το άρθρο 49. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και στην ενεχύραση μετοχών.

4. Το στοιχείο α της παραγράφου 1 του άρθρου 50 εφαρμόζεται και στις μετοχές των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

5. Η παράγραφος 2 του δεν εφαρμόζεται:

α) Όταν η ανάληψη, η απόκτηση ή η κατοχή γίνεται για λογαριασμό προσώπου διαφορετικού αυτού που αναλαμβάνει, αποκτά ή κατέχει και εφόσον το πρόσωπο αυτό δεν είναι ούτε η ανώνυμη εταιρεία που αναφέρεται στην παράγραφο 3, ούτε άλλη εταιρεία στην οποία η ανώνυμη εταιρεία διαθέτει άμεσα ή έμμεσα την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου ή στην οποία μπορεί να ασκήσει άμεσα ή έμμεσα κυριαρχική επιρροή.

β) Όταν η ανάληψη, η απόκτηση ή η κατοχή γίνεται από την άλλη εταιρεία ως κατ επάγγελμα διενεργούσα πράξεις επί τίτλων και με την ιδιότητά της αυτή, με τον όρο ότι είναι μέλος ρυθμιζόμενης αγοράς που βρίσκεται ή λειτουργεί σε κράτος-μέλος ή ότι έχει λάβει άδεια λειτουργίας ή υπόκειται στην εποπτεία αρχής κράτους-μέλους που είναι αρμόδια για την εποπτεία των κατ επάγγελμα διενεργούντων πράξεις επί τίτλων, στους οποίους, τηρουμένων των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, περιλαμβάνονται και τα πιστωτικά ιδρύματα.

γ) Όταν η κατοχή μετοχών της ανώνυμης εταιρείας από την άλλη εταιρεία είναι αποτέλεσμα απόκτησης η οποία έλαβε χώρα σε χρόνο κατά τον οποίο η σχέση των δύο εταιρειών δεν πληρούσε τα κριτήρια της παραγράφου 3.

Άρθρο 53-Κοινωνία επί μετοχών

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 33, οι μετοχές είναι αδιαίρετες, μπορούν όμως να αποτελέσουν αντικείμενο κοινωνίας.

2. Αν μετοχή ανήκει ή περιέλθει σε περισσότερους, οι κοινωνοί οφείλουν να υποδείξουν στην εταιρεία κοινό εκπρόσωπο. Για όσο διάστημα δεν τον υποδεικνύουν, τα δικαιώματα που απορρέουν από τις μετοχές αναστέλλονται, δηλώσεις δε που έχουν σχέση με την μετοχική ιδιότητα των κοινωνιών μπορεί να γίνουν εγκύρως προς οποιονδήποτε από αυτούς. Αντί να υποδείξουν κοινό εκπρόσωπο, οι κοινωνοί μπορούν να ζητήσουν από το δικαστήριο το διορισμό διαχειριστή κατά το άρθρο 790 του ΑΚ.

Άρθρο 54-Ενέχυρο και επικαρπία επί μετοχών

1. Οι μετοχές μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ενεχύρου ή επικαρπίας.

2. Αν δεν έχει συμφωνηθεί κάτι άλλο, σε περίπτωση επικαρπίας ή ενεχύρου επί μετοχών, το δικαίωμα ψήφου στη γενική συνέλευση ασκείται από τον επικαρπωτή ή τον ενεχυριαστή. Το καταστατικό μπορεί να απαγορεύει αντίθετη συμφωνία.

3. Το πρόσωπο που, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 έχει το δικαίωμα ψήφου, δικαιούται να ασκεί και τα λοιπά μη περιουσιακά δικαιώματα του μετόχου.

Άρθρο 55-Κλοπή, απώλεια κ.λπ. του μετοχικού τίτλου

Σε περίπτωση κλοπής, απώλειας ή καταστροφής του τίτλου μετοχής, με τις τυχόν υπάρχουσες και μη αποχωρισθείσες από αυτόν μερισματοποδείξεις, εφαρμόζονται τα άρθρα 843 και επόμενα του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 56- Έκδοση τίτλων κτήσης μετοχών

1. Η γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίζει με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία την έκδοση τίτλων που παρέχουν στους δικαιούχους το διαπλαστικό δικαίωμα απόκτησης μετοχών που εκδίδονται από την εταιρεία (τίτλοι κτήσης μετοχών). Οι τίτλοι κτήσης μετοχών μπορούν να αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεως σε ρυθμιζόμενη αγορά ή ΠΜΔ.

2. Η γενική συνέλευση με απόφασή της, που λαμβάνεται με απλή απαρτία και πλειοψηφία, καθώς και το διοικητικό συμβούλιο μπορούν να αποφασίζουν την έκδοση τίτλων κτήσης μετοχών με τις προϋποθέσεις και μέσα στα όρια των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 24. Η παράγραφος 5 του άρθρου 24 εφαρμόζεται αναλόγως.

3. Το όργανο που αποφασίζει την έκδοση των τίτλων κτήσης μετοχών ορίζει το χρόνο, τον τρόπο και το τυχόν τίμημα έκδοσης των τίτλων και τον τρόπο καταβολής του, την προθεσμία άσκησης των δικαιωμάτων και τους λοιπούς όρους άσκησης του δικαιώματος που ενσωματώνουν οι τίτλοι, την

κατηγορία και τον αριθμό των μετοχών που θα εκδοθούν, την αξία ή τον τρόπο υπολογισμού της αξίας των μετοχών, που θα καταβληθεί κατά την άσκηση του δικαιώματος, τον αριθμό των μετοχών, των οποίων παρέχει δικαίωμα κτήσης κάθε τίτλος, την προσαρμογή όρων των τίτλων και των δικαιωμάτων τους σε περιπτώσεις εταιρικών πράξεων και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

4. Αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών, για την έκδοση τίτλων κτήσης μετοχών από τη γενική συνέλευση, καθώς και για την παροχή εξουσίας στο διοικητικό συμβούλιο για την έκδοση τέτοιων τίτλων εφαρμόζονται αναλόγως οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 25.

5. Στις αποφάσεις των παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για τη δημοσιότητα της απόφασης για την αύξηση του κεφαλαίου. Η δημοσιότητα περιλαμβάνει και τους όρους έκδοσης των τίτλων κτήσης μετοχών.

6. Σε κάθε περίπτωση έκδοσης τίτλων κτήσης μετοχών παρέχεται δικαίωμα προτίμησης υπέρ των μετόχων κατά το χρόνο της έκδοσης, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στο υφιστάμενο κεφάλαιο. Οι διατάξεις των άρθρων 26 και 27 εφαρμόζονται αναλόγως.

7. Σε περίπτωση μερικής κάλυψης της έκδοσης τίτλων κτήσης μετοχών εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 28.

8. Οι τίτλοι κτήσης μετοχών είναι ονομαστικοί.

9. Οι διατάξεις των άρθρων 40 έως 43 εφαρμόζονται αναλόγως επί τίτλων κτήσης μετοχών, εκτός αν οι όροι των τελευταίων προβλέπουν διαφορετικά.

Άρθρο 57-Απόκτηση ιδίων τίτλων κτήσης μετοχών

1. Η εταιρεία δεν μπορεί να προβαίνει σε κάλυψη δικών της τίτλων κτήσης μετοχών, ούτε να λαμβάνει σε ενέχυρο δικούς της υφιστάμενους τίτλους κτήσης μετοχών της ίδιας ή μετοχών της μητρικής της εταιρείας, για την εξασφάλιση δανείων που χορηγούνται από αυτήν ή άλλων απαιτήσεών της. Η διάταξη του άρθρου 51 εφαρμόζεται αναλόγως.

2. Με την επιφύλαξη των όρων των τίτλων ή άλλης ειδικής διάταξης νόμου, καθώς και της αρχής της ίσης μεταχείρισης των κατόχων τίτλων που βρίσκονται στην ίδια θέση και των διατάξεων για την κατάχρηση της αγοράς, η εταιρεία μπορεί, η ίδια ή με πρόσωπο το οποίο ενεργεί στο όνομά του αλλά για λογαριασμό της, να αποκτήσει τίτλους της που έχουν ήδη εκδοθεί, μόνο όμως ύστερα από απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, για την οποία δεν επιτρέπεται ανάθεση κατά το άρθρο 87 παράγραφος 1, η οποία αιτιολογεί την εξυπηρέτηση του εταιρικού συμφέροντος από τις προβλεπόμενες αποκτήσεις. Η απόφαση ορίζει υποχρεωτικά το σκοπό και τους όρους των αποκτήσεων, τον ανώτατο αριθμό τίτλων που είναι δυνατόν να αποκτηθούν, τη διάρκεια για την οποία χορηγείται η έγκριση, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες και, σε περίπτωση απόκτησης από επαχθή αιτία, τα κατώτατα και ανώτατα όρια της αξίας απόκτησης. Οι ως άνω προϋποθέσεις δεν απαιτούνται για την απόκτηση τίτλων της εταιρείας ύστερα από καθολική μεταβίβαση περιουσίας ή από χαριστική αιτία.

3. Οι αποκτήσεις της παραγράφου 2 από επαχθή αιτία γίνονται με τις ακόλουθες πρόσθετες προϋποθέσεις:

α) Ότι έχει υποβληθεί στο διοικητικό συμβούλιο έκθεση ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας σχετικά με το εύλογο του ανώτατου ορίου της αξίας απόκτησης των τίτλων από την εταιρεία, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους όρους των δικαιωμάτων των τίτλων, καθώς και την απαγόρευση άσκησής τους από την εταιρεία.

β) Η απόκτηση των τίτλων δεν επιτρέπεται να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των ιδίων κεφαλαίων σε ποσό κατώτερο του οριζομένου στην παράγραφο 1 του άρθρου 159.

4. Σε περίπτωση απόκτησης από την εκδότρια ιδίων τίτλων με σκοπό την απόσβεση των υποχρεώσεών της που απορρέουν από αυτούς, η εκδότρια υποχρεούται να ακυρώσει αμέσως τους αποκτώμενους τίτλους. Αν η απόκτηση ιδίων τίτλων γίνεται λόγω καθολικής μεταβίβασης περιουσίας ή από χαριστική αιτία, η εκδότρια οφείλει το αργότερο μέσα σε ένα (1) μήνα από την απόκτησή τους να αποφασίσει αν θα ακυρώσει τους τίτλους ή θα προβεί σε εκ νέου διάθεσή τους, καθορίζοντας στην περίπτωση αυτή το χρόνο και τον τρόπο διάθεσης.

5. Οι τίτλοι που αποκτήθηκαν κατά παράβαση των διατάξεων των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 πρέπει να μεταβιβασθούν μέσα σε προθεσμία ενός (1) έτους από το χρόνο απόκτησής τους. Αν δεν μεταβιβασθούν στην προθεσμία αυτή, ακυρώνονται

Άρθρο 58-Άσκηση δικαιώματος

1. Η άσκηση του δικαιώματος κτήσης μετοχών γίνεται με μονομερή δήλωση του δικαιούχου προς την εταιρεία, έναντι καταβολής σε αυτήν ποσού, το ύψος ή ο τρόπος προσδιορισμού του οποίου έχει οριστεί από το όργανο που αποφάσισε την έκδοση των τίτλων ή εξουσιοδοτήθηκε σχετικώς. Ενώσω η εκδότρια έχει ίδιους τίτλους κτήσης μετοχών ή τίτλους κτήσης μετοχών της μητρικής της εταιρείας, απαγορεύεται η άσκηση του εξ αυτών δικαιώματος.
2. Απαγορεύεται η ονομαστική αξία των μετοχών που εκδίδονται με την άσκηση δικαιωμάτων κτήσης μετοχών να υπερβαίνει το άθροισμα του ποσού που προβλέπεται στην παράγραφο 1 και του τυχόν ποσού που καταβλήθηκε στην εταιρεία κατά την απόκτηση των τίτλων.
3. Με την άσκηση του δικαιώματος κτήσης μετοχών και την καταβολή του προβλεπόμενου στην παράγραφο 1 ποσού, σύμφωνα με τα παραπάνω, επέρχεται αύξηση του κεφαλαίου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην απόφαση έκδοσης των τίτλων. Το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας υποχρεούται μέσα σε δύο (2) μήνες από τη λήξη της προθεσμίας άσκησης του δικαιώματος κτήσης μετοχών να αναπροσαρμόσει το περί κεφαλαίου άρθρο του καταστατικού, τηρώντας τις διατυπώσεις δημοσιότητας.
4. Κατά την άσκηση του δικαιώματος κτήσης μετοχών δεν ισχύουν οι διατάξεις για το δικαίωμα προτίμησης των μετόχων σε περίπτωση αύξησης κεφαλαίου.
5. Για όσο χρονικό διάστημα παραμένουν σε ισχύ οι τίτλοι κτήσης μετοχών, σχηματίζεται αποθεματικό, μη δυνάμενο να διανεμηθεί, ίσο με το τυχόν ποσό του τιμήματος που καταβλήθηκε στην εταιρεία κατά την απόκτηση των τίτλων. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία για την άσκηση των δικαιωμάτων κτήσης μετοχών, το καταβληθέν τίμημα προσαυξάνει τον λογαριασμό από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

Άρθρο 59-Γενικές διατάξεις

1. Ομολογιακό είναι το δάνειο που εκδίδεται από ανώνυμη εταιρεία (εκδότρια) και διαιρείται σε ομολογίες, οι οποίες αντιπροσωπεύουν απαίτηση ενός ή πολλών ομολογιούχων έναντι της εκδότριας κατά τους όρους του δανείου. Η ανάληψη του ομολογιακού δανείου από ένα πρόσωπο ή η συγκέντρωση όλων των ομολογιών σε έναν ομολογιούχο, καθώς και η ενσωμάτωση του δανείου σε μία ομολογία δεν αίρουν το χαρακτήρα του δανείου ως ομολογιακού.
 2. Για την έκδοση ομολογιακού δανείου αποφασίζει το διοικητικό συμβούλιο, εκτός αν ο νόμος ή το καταστατικό ορίζουν διαφορετικά. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να εξουσιοδοτείται μέλος ή μέλη του για να καθορίζουν τους όρους του δανείου, εκτός από το ύψος και την κατηγορία του.
 3. Οι ομολογίες μπορούν να αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ρυθμιζόμενες αγορές, σε ΠΜΔ ή σε μηχανισμούς οργανωμένης διαπραγμάτευσης (ΜΟΔ), κατά την έννοια της περίπτωσης 23 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018.
 4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων για τη διάθεση ομολογιακού δανείου με δημόσια προσφορά, η έκδοση ομολογιακών δανείων οποιασδήποτε κατηγορίας δεν υπόκειται σε περιορισμό ποσού, εκτός αν στο καταστατικό της εκδότριας ορίζεται διαφορετικά.
 5. Οι ομολογίες μπορούν να είναι ενσώματες ή άυλες, ονομαστικές ή ανώνυμες. Κατ'εξαιρέση είναι υποχρεωτικά ονομαστικές οι ομολογίες που είναι μετατρέψιμες σε μετοχές, καθώς και οι ομολογίες που είναι ανταλλάξιμες με ομολογίες ή άλλους τίτλους, που είναι εκ του νόμου ονομαστικοί. Στην περίπτωση ενσώματων ομολογιών δεν απαιτείται να αναγράφονται όλοι οι όροι των ομολογιών στους τίτλους, αλλά αρκεί να αναφέρονται η επωνυμία της εκδότριας, το ύψος του ομολογιακού δανείου, η ονομαστική αξία της ομολογίας, το επιτόκιο, η λήξη του ομολογιακού δανείου, οι τυχόν εξασφαλίσεις, η ημερομηνία του προγράμματος και, αν εκδίδονται περισσότερες σειρές ομολογιών με το ίδιο πρόγραμμα, η σειρά στην οποία ανήκουν οι ομολογίες που ενσωματώνονται στον τίτλο. Επί ονομαστικών ομολογιών μη εισηγμένων σε ρυθμιζόμενη αγορά, οι όροι του ομολογιακού δανείου δύνανται να προβλέπουν ότι δεν εκδίδονται ομολογιακοί τίτλοι.
- Στην περίπτωση αυτή οι όροι του ομολογιακού δανείου ορίζουν τον τρόπο απόδειξης της ιδιότητας του ομολογιούχου, προκειμένου να ασκηθούν τα δικαιώματα εκ των ομολογιών, όπως η τήρηση βιβλίου ομολογιούχων από την εταιρεία ή τον εκπρόσωπο. Η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 40 εφαρμόζεται αναλογικά.

6. Οι ομολογίες μπορεί να εκδίδονται και να τηρούνται σε λογιστική μορφή, ύστερα από αποϋλοποίηση ή ακινητοποίηση του συνόλου ή μέρους των ομολογιών ενός ομολογιακού δανείου εκ μέρους της εκδότριας ή κατόχου ομολογιών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 909/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 και τα ειδικότερα προβλεπόμενα στις κείμενες διατάξεις. Στην περίπτωση αυτή ως ομολογιούχος έναντι της εταιρείας και του εκπροσώπου θεωρείται ο εγγεγραμμένος στο μητρώο κεντρικού αποθετηρίου τίτλων ή ο ταυτοποιούμενος ως τέτοιος μέσω των εγγεγραμμένων διαμεσολαβητών.

Άρθρο 60- Όροι και πρόγραμμα ομολογιακού δανείου

1. Οι όροι του ομολογιακού δανείου, ιδίως αυτοί που αφορούν το ανώτατο ποσό του δανείου, τη μορφή, την ονομαστική αξία ή τον αριθμό των ομολογιών, τον τρόπο καταβολής του ομολογιακού δανείου, το επιτόκιο, τον τρόπο προσδιορισμού αυτού, τα ωφελήματα και τις εξασφαλίσεις που παρέχονται στους ομολογιούχους, τον ορισμό πληρεξουσίου καταβολών, την οργάνωση των ομολογιούχων σε ομάδα, το εφαρμοστέο δίκαιο, τα αρμόδια δικαστήρια, την τυχόν συμφωνία διαιτησίας, το χρόνο αποπληρωμής και εν γένει της εξόφλησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις ομολογίες, τη διαδικασία καταγγελίας και την προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να διατεθούν οι ομολογίες, καθορίζονται ελεύθερα από την εκδότρια.

2. Το ομολογιακό δάνειο μπορεί να περιλαμβάνει και άλλους όρους. Ενδεικτικά επιτρέπονται οι εξής όροι:

α) ότι αντί καταβολής τόκου θα αποδίδονται στους ομολογιούχους άλλες ομολογίες που εκδίδονται από την εκδότρια για το σκοπό αυτόν,

β) ότι το ομολογιακό δάνειο δεν έχει ρητή λήξη, οπότε η εκδότρια εξοφλεί το ομολογιακό δάνειο κατά το χρόνο της επιλογής της,

γ) ότι η υποχρέωση καταβολής τόκου ή επιστροφής του κεφαλαίου τελεί υπό αίρεση, ή ότι σε σχέση με τις μετατρέψιμες ομολογίες, ότι είναι δυνατή η κεφαλαιοποίηση και των δεδουλευμένων τόκων,

δ) ότι οι ομολογιούχοι δανειστές θα ικανοποιούνται ύστερα από τους υπόλοιπους πιστωτές της εκδότριας ή ύστερα από ορισμένη κατηγορία πιστωτών,

ε) ότι το ομολογιακό δάνειο είναι εξασφαλισμένο με εμπράγματα ή άλλες ασφάλειες,

Το επιτόκιο του ομολογιακού δανείου συμφωνείται ελεύθερα, χωρίς να εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις για το ανώτατο δικαιπρακτικό επιτόκιο.

3. Η εκδότρια εκδίδει πρόγραμμα του ομολογιακού δανείου, το οποίο περιέχει τους όρους του δανείου και δεσμεύει τον ομολογιούχο και κάθε καθολικό ή ειδικό διάδοχό του, καθώς και κάθε τρίτο που έλκει δικαιώματα από τα παραπάνω πρόσωπα.

4. Στο πρόγραμμα ορίζονται επίσης ο τρόπος απόδειξης της ιδιότητας του ομολογιούχου για την είσπραξη των τόκων και του κεφαλαίου και γενικά για την άσκηση των δικαιωμάτων από τις ομολογίες. Αν το πρόγραμμα δεν περιέχει σχετική πρόβλεψη, σε περίπτωση ενσώματων ομολογιών απαιτείται η προσκόμιση των τίτλων και η σημείωση της άσκησης του δικαιώματος επ αυτών, ενώ σε περίπτωση ομολογιών σε λογιστική μορφή η απόδειξη της ιδιότητας του ομολογιούχου διενεργείται βάσει ενημέρωσης από το κεντρικό αποθετήριο τίτλων, εφόσον παρέχει υπηρεσίες μητρώου ή μέσω των συμμετεχόντων και εγγεγραμμένων διαμεσολαβητών στο κεντρικό αποθετήριο τίτλων σε κάθε άλλη περίπτωση.

5. Αν δεν εκδίδεται ενημερωτικό δελτίο σε σχέση με το ομολογιακό δάνειο, το πρόγραμμα πρέπει να περιέχει τον ιστότοπο, στον οποίο είναι αναρτημένες οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις για τις τρεις τελευταίες χρήσεις της εταιρείας, στο μέτρο που υφίστανται. Αν δεν υπάρχει τέτοιος ιστότοπος, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις πρέπει να προσαρτώνται στο πρόγραμμα.

6. Από τη λήξη του ομολογιακού δανείου ο ομολογιούχος ασκεί τα δικαιώματά του ατομικώς, εκτός αν προβλέπουν διαφορετικά οι όροι του δανείου.

7. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του Πτωχευτικού Κώδικα, δεν επιτρέπεται η τροποποίηση του δανείου με όρους που είναι δυσμενέστεροι για τους ομολογιούχους των αρχικών, εκτός αν η συνέλευση των ομολογιούχων έχει δώσει την έγκρισή της με την πλειοψηφία που προβλέπεται στους όρους του δανείου, και η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου της ονομαστικής αξίας των ομολογιών, οι κάτοχοι των οποίων έχουν δικαίωμα ψήφου. Δεν αποκλείεται οι όροι του δανείου να προβλέπουν ομοφωνία για τη λήψη αυτών των αποφάσεων. Η έγκριση αυτή δημοσιεύεται, σύμφωνα με το άρθρο 68.

8. Ενδεικτικά η συνέλευση των ομολογιούχων μπορεί να εγκρίνει, σύμφωνα με την παράγραφο 7 την τροποποίηση του προγράμματος σε σχέση με τα ακόλουθα θέματα:

- α) τη μεταβολή του χρόνου που καθίστανται απαιτητοί οι τόκοι, για την μεταβολή του ύψους του επιτοκίου ή ακόμη και για το μηδενισμό αυτού,
- β) τη μεταβολή του χρόνου που καθίσταται απαιτητό το κεφάλαιο ή και για τον περιορισμό του ύψους του κεφαλαίου,
- γ) την εισαγωγή όρου, σύμφωνα με τον οποίο οι ομολογιούχοι δανειστές θα ικανοποιούνται ύστερα από ορισμένους ή όλους τους υπολοίπους πιστωτές,
- δ) την κεφαλαιοποίηση του ομολογιακού δανείου ή την τροπή του σε άλλους τίτλους ή για την ανταλλαγή των ομολογιών με τίτλους εκδόσεως της εκδότριας ή τρίτου,
- ε) την εναλλαγή υποθηκικής ή ενεχυρικής τάξης ή για την υποκατάσταση ασφαλειών του ομολογιακού δανείου με άλλες ή για την παραίτηση από ασφάλειες,
- στ) την παραίτηση από το δικαίωμα καταγγελίας ή τον περιορισμό αυτού,
- ζ) για τη μεταβολή του νομίσματος του ομολογιακού δανείου,
- η) την αναδοχή, στερητική ή σωρευτική, των υποχρεώσεων από το ομολογιακό δάνειο,
- θ) την τροποποίηση οποιουδήποτε άλλου όρου του προγράμματος ή οποιασδήποτε σύμβασης σε σχέση με το ομολογιακό δάνειο.

Άρθρο 61-Μεταβίβαση ομολογιών

1. Οι ομολογίες μεταβιβάζονται ελεύθερα, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στους όρους του δανείου, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 43. Περιορισμοί στη δυνατότητα μεταβίβασης τελούν με την επιφύλαξη του άρθρου 10 του ν. 3156/2003 (Α 157).

2. Οι διατάξεις των άρθρων 41 και 42 εφαρμόζονται αναλόγως επί ομολογιών. Οι ανώνυμες ομολογίες μεταβιβάζονται, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τη μεταβίβαση κινητών πραγμάτων.

Άρθρο 62-Απόκτηση ομολογιών από την εκδότρια

1. Με την επιφύλαξη των όρων του δανείου ή των διατάξεων του παρόντος νόμου ή άλλης ειδικής διάταξης νόμου, επιτρέπεται χωρίς ποσοτικό, χρονικό ή άλλο περιορισμό η απόκτηση ιδίων ομολογιών από την εκδότρια, καθώς και η εκ νέου διάθεσή τους.

2. Σε περίπτωση απόκτησης από την εκδότρια ιδίων ομολογιών με σκοπό την οριστική μείωση των υποχρεώσεων της που απορρέουν από το δάνειο, η εκδότρια υποχρεούται να ακυρώσει τις αποκτώμενες ομολογίες αμέσως. Αν η απόκτηση ιδίων ομολογιών γίνεται λόγω καθολικής διαδοχής ή δωρεάς, η εκδότρια οφείλει το αργότερο μέσα σε ένα (1) μήνα από την απόκτησή τους να γνωστοποιήσει προς τους ομολογιούχους του ίδιου προγράμματος αν θα ακυρώσει τις ομολογίες ή θα προβεί σε εκ νέου διάθεσή τους, καθορίζοντας στην περίπτωση αυτή το χρόνο και τον τρόπο διάθεσης.

3. Αν οι ομολογίες που αποκτώνται από την εκδότρια είναι μετατρέψιμες ή ανταλλάξιμες, ολικά ή μερικά, με μετοχές της εκδότριας, απαγορεύεται στην εκδότρια η άσκηση του δικαιώματος μετατροπής ή ανταλλαγής. Κατ'εξαίρεση επιτρέπεται η ανταλλαγή ανταλλάξιμων ομολογιών, αν κατά το χρόνο της ανταλλαγής συντρέχουν γι' αυτήν οι προβλεπόμενες από το άρθρο 49 προϋποθέσεις για την κτήση ιδίων μετοχών, τουλάχιστον μέχρι του ποσού των ανταλλασσόμενων ιδίων μετοχών.

Άρθρο 63-Συνέλευση των ομολογιούχων

1. Η οργάνωση των ομολογιούχων ομολογιακού δανείου σε ομάδα είναι υποχρεωτική:

- α) σε περίπτωση έκδοσης οποιουδήποτε είδους δανείου που εισάγεται σε ρυθμιζόμενη αγορά ή ΠΜΔ, εκτός αν έχει διάρκεια κατά την έκδοσή του μικρότερη του ενός (1) έτους,
- β) σε περίπτωση έκδοσης ομολογιακού δανείου των άρθρων 10 και 11 του ν. 3156/2003 (Α 157) και
- γ) σε κάθε περίπτωση έκδοσης ομολογιακού δανείου, που εξασφαλίζεται με εμπράγματα ασφάλειες. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η οργάνωση των ομολογιούχων σε ομάδες είναι προαιρετική. Η ομάδα δεν έχει νομική προσωπικότητα.

2. Η ομάδα των ομολογιούχων λαμβάνει αποφάσεις σε συνέλευση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους όρους του δανείου, δεν επιτρέπεται όμως να καθιερώνει άνιση μεταχείριση μεταξύ των ομολογιούχων, εκτός αν συναινεί ο ομολογιούχος που υφίσταται δυσμενή μεταχείριση. Ειδικά για τις αποφάσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 60, στο μέτρο που αφορούν συμφωνία εξυγίανσης του άρθρου 100 του Πτωχευτικού Κώδικα ή σχέδιο αναδιοργάνωσης του άρθρου 107 του

Πτωχευτικού Κώδικα, η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο τρίτα (2/3) της συνολικής ονομαστικής αξίας των ομολογιών με δικαίωμα ψήφου.

3. Κάθε ομολογία παρέχει δικαίωμα μιας ψήφου στη συνέλευση των ομολογιούχων. Αν δεν έχει συμφωνηθεί κάτι άλλο, σε περίπτωση επικαρπίας ή ενεχύρου επί ομολογιών, το δικαίωμα ψήφου στη συνέλευση των ομολογιούχων ασκείται από τον επικαρπωτή ή τον ενεχυραστή. Οι όροι του δανείου μπορεί να απαγορεύουν αντίθετη συμφωνία.

4. Η εκδότρια στερείται του δικαιώματος ψήφου για τις ομολογίες τις οποίες κατέχει η ίδια. Το πρόγραμμα μπορεί να προβλέπει ότι στερούνται του δικαιώματος ψήφου και πρόσωπα που συνδέονται με την εκδότρια με τους δεσμούς που ορίζει το πρόγραμμα. Σε περίπτωση ομολογιακών δανείων εισηγμένων σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε ΠΜΔ στερείται σε κάθε περίπτωση του δικαιώματος ψήφου στη συνέλευση των ομολογιούχων πρόσωπο που κατέχει ποσοστό που αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το ένα τέταρτο (1/4) του κεφαλαίου της εκδότριας. Ομολογιούχος δεν μπορεί να εκπροσωπηθεί στη συνέλευση από πρόσωπο που έχει κάποια από τις ιδιότητες της παραγράφου 2 του άρθρου 99 σε σχέση με την εκδότρια.

5. Η συνέλευση των ομολογιούχων συγκαλείται οποτεδήποτε από τον εκπρόσωπο των ομολογιούχων ή το διοικητικό συμβούλιο ή τον εκκαθαριστή ή τον σύνδικο της πτώχευσης της εκδότριας. Οι όροι του δανείου προβλέπουν υποχρεωτικά το ελάχιστο ποσοστό επί του συνολικού ανεξόφλητου υπολοίπου του ομολογιακού δανείου, που πρέπει να συγκεντρώνουν ένας ή περισσότεροι ομολογιούχοι, προκειμένου να μπορούν να ζητήσουν από τον εκπρόσωπο των ομολογιούχων τη σύγκληση της συνέλευσης των ομολογιούχων. Σε κάθε περίπτωση, η πρόσκληση δημοσιεύεται ή αποστέλλεται με τα μέσα που προβλέπουν οι όροι του δανείου σε όλους τους ομολογιούχους με ευθύνη του συγκαλούντος και αναφέρει τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

6. Αν δεν προβλέπεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο ή στους όρους του δανείου, για τη σύγκληση, τη λειτουργία και τη λήψη των αποφάσεων της συνέλευσης των ομολογιούχων, καθώς και για την ελαττωματικότητα τούτων, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις περί γενικών συνελεύσεων των μετόχων. Τυχόν ακυρότητα της απόφασης της συνέλευσης των ομολογιούχων για οποιονδήποτε λόγο δεν μπορεί να προταθεί μετά πάροδο έξι (6) μηνών από τη λήψη της απόφασης.

Άρθρο 64-Εκπρόσωπος των ομολογιούχων

1. Σε κάθε περίπτωση οργάνωσης των ομολογιούχων σε ομάδα, ορίζεται υποχρεωτικά από την εκδότρια εκπρόσωπος των ομολογιούχων με έγγραφη σύμβαση.

2. Εκπρόσωπος των ομολογιούχων ορίζεται μόνο πιστωτικό ίδρυμα ή εταιρεία συνδεδεμένη κατά την έννοια του άρθρου 32 του ν. 4308/2014 (Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα), με πιστωτικό ίδρυμα ή επιχείρηση επενδύσεων ή κεντρικό αποθετήριο τίτλων ή διαχειριστής οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων (ΔΟΕΕ) κατά την έννοια της υποπερίπτωσης αα της περίπτωσης β της παραγράφου 1 του άρθρου 4 στοιχείο (β) (αα) του ν. 4209/2013 (Α 253) ή διαχειριστής εταιρείας επιχειρηματικού κεφαλαίου κατά την έννοια του στοιχείου γ' του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 345/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 115) ή πολυμερής τράπεζα ανάπτυξης από τις αναφερόμενες στο άρθρο 117 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 176). Σε περίπτωση που υπάρχει μόνο ένας ομολογιούχος, αυτός μπορεί να ορίζεται ως εκπρόσωπος, ακόμη και αν δεν πληροί τις προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου πιστωτικό ίδρυμα, επιχείρηση επενδύσεων, κεντρικό αποθετήριο, ΔΟΕΕ ή διαχειριστής εταιρείας επιχειρηματικού κεφαλαίου πρέπει να λειτουργεί νόμιμα στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ).

3. Απαγορεύεται ο ορισμός ως εκπροσώπου των ομολογιούχων:

α) της εκδότριας ή συνδεδεμένης με αυτήν επιχείρησης, κατά την έννοια του άρθρου 32 του ν. 4308/2014,

β) εταιρείας που έχει παράσχει οποιουδήποτε είδους εμπράγματα ή προσωπική ασφάλεια για την εξασφάλιση υποχρεώσεων που απορρέουν από το ομολογιακό δάνειο,

γ) εταιρείας η οποία έχει εκδώσει μετοχές, ομολογίες ή άλλους τίτλους που είναι ανταλλάξιμοι στο πλαίσιο του ομολογιακού δανείου. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει αν το άθροισμα της αξίας των μετοχών, ομολογιών και άλλων τίτλων που έχει εκδώσει η εταιρεία, που πρόκειται να ορισθεί ως εκπρόσωπος των ομολογιούχων, δεν υπερβαίνει ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) της συνολικής αξίας των μετοχών, ομολογιών και άλλων τίτλων που προσφέρονται στο πλαίσιο της ανταλλαγής.

Άρθρο 65-Καθήκοντα εκπροσώπου

1. Ο εκπρόσωπος εκπροσωπεί τους ομολογιούχους έναντι της εκδότριας και των τρίτων και ενεργεί για την προάσπιση των συμφερόντων των ομολογιούχων, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, τους όρους του δανείου και τις αποφάσεις της συνέλευσης των ομολογιούχων.

2. Επί ομολογιών που τηρούνται σε λογιστική μορφή, ο εκπρόσωπος συνεργάζεται με το κεντρικό αποθετήριο ή τους εγγεγραμμένους διαμεσολαβητές, κατά περίπτωση, για την καταχώριση των ομολογιών στους λογαριασμούς των δικαιούχων τους και την παρακολούθηση των μεταβολών στα πρόσωπα αυτών.

3. Ο εκπρόσωπος εκπροσωπεί τους ομολογιούχους δικαστικώς και εξωδίκως. Ειδικότερα:

α) Όπου κατά τις κείμενες διατάξεις απαιτείται η εγγραφή του ονόματος του ομολογιούχου, εγγράφεται η επωνυμία του εκπροσώπου των ομολογιούχων και ο ακριβής προσδιορισμός του ομολογιακού δανείου, με την επιφύλαξη των διατάξεων για την καταχώριση δικαιούχων άυλων ομολογιών και ομολογιών που υπόκεινται σε ακινητοποίηση.

β) Ο εκπρόσωπος των ομολογιούχων ασκεί στο όνομά του, με μνεία της ιδιότητάς του και του ότι ενεργεί για λογαριασμό της ομάδας των ομολογιούχων, χωρίς να απαιτείται ειδική εξουσιοδότηση από τη συνέλευση των ομολογιούχων, εκτός αν τέτοια ειδική εξουσιοδότηση απαιτείται κατά τους όρους του ομολογιακού δανείου ή της σύμβασης ορισμού του εκπροσώπου, τα κάθε είδους ένδικα μέσα και βοηθήματα, τακτικά και έκτακτα, με τα οποία σκοπείται η παροχή οριστικής ή προσωρινής ένδικης προστασίας, τις κάθε είδους διαδικαστικές πράξεις και ενέργειες κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, περιλαμβανομένης και της κατάσχεσης, της αναγγελίας και επαλήθευσης των απαιτήσεων των ομολογιούχων σε πλειστηριασμούς, πτωχεύσεις, ειδικές ή δικαστικές εκκαθαρίσεις και τις δίκες που αφορούν την εκτέλεση ή την πτώχευση και κάθε άλλη διαδικασία αναγκαστικής ή συλλογικής εκτέλεσης.

γ) Για την παραίτηση από ένδικο βοήθημα ή ένδικο μέσο, την υποβολή αίτησης πτώχευσης ή θέσης στην ειδική διαχείριση του ν. 4307/2014 (Α 246) της εκδότριας ή άλλου υπόχρεου, σύμφωνα με τους όρους του ομολογιακού δανείου, καθώς και για το συμβιβασμό, την κατάρτιση συμφωνίας εξυγίανσης του άρθρου 100 του Πτωχευτικού Κώδικα με την εκδότρια ή άλλο υπόχρεο, σύμφωνα με τους όρους του ομολογιακού δανείου ή την παροχή ψήφου σε σχέδιο αναδιοργάνωσης κατά τα άρθρα 107 επ. του Πτωχευτικού Κώδικα, απαιτείται απόφαση της συνέλευσης των ομολογιούχων.

4. Ο εκπρόσωπος καταθέτει, αμέσως με την είσπραξή τους, τα κεφάλαια που προορίζονται για την εξόφληση υποχρεώσεων από τα ομολογιακά δάνεια, υποχρεωτικά σε χωριστή έντοκη κατάθεση που τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα ή σε άλλα κράτη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Στην κατάθεση γίνεται ειδική μνεία ότι αυτή αποτελεί χωριστή περιουσία διακριτή από την περιουσία του εκπροσώπου των ομολογιούχων και του πιστωτικού ιδρύματος στο οποίο κατατίθεται. Τα κεφάλαια και οι τόκοι αποδίδονται στους ομολογιούχους κατά το λόγο των απαιτήσεων καθενός από αυτούς, όπως ορίζεται στο ομολογιακό δάνειο. Εμπράγματη ασφάλεια που παρέχεται για λογαριασμό των ομολογιούχων και τα χρηματικά κεφάλαια, που εισπράττει ο εκπρόσωπος για λογαριασμό τους ή κινητές αξίες που κατατίθενται σε αυτόν, δεν υπόκεινται σε κατάσχεση, συμψηφισμό ή άλλου είδους δέσμευση από τον ίδιο τον εκπρόσωπο των ομολογιούχων ή τους δανειστές του ούτε περιλαμβάνονται στην πτωχευτική περιουσία του.

5. Ο εκπρόσωπος εκδίδει τις πάσης φύσεως βεβαιώσεις και πιστοποιητικά, που αφορούν δικαιώματα και υποχρεώσεις από την έκδοση των τίτλων ομολογιών, με την επιφύλαξη της δυνατότητας έκδοσης βεβαίωσης της ιδιότητας του ομολογιούχου από το κεντρικό αποθετήριο τίτλων ή τον εγγεγραμμένο διαμεσολαβητή επί ομολογιών που τηρούνται σε λογιστική μορφή. Σε περίπτωση καταγγελίας του ομολογιακού δανείου ή αν οπωσδήποτε προκύψουν ληξιπρόθεσμες και απαιτητές υποχρεώσεις της εκδότριας από την έκδοση των τίτλων σε λογιστική μορφή, οι σχετικές βεβαιώσεις παρέχουν πλήρη απόδειξη κατά της εκδότριας και μπορούν να προσκομισθούν σε κάθε αρμόδιο δικαστήριο ή αρχή κατά την παροχή δικαστικής προστασίας υπέρ των ομολογιούχων.

6. Πράξεις του εκπροσώπου των ομολογιούχων, ακόμη και αν διενεργούνται καθ' υπέρβαση της εξουσίας του, δεσμεύουν τους ομολογιούχους και τους ειδικούς και καθολικούς διαδόχους τους έναντι της εκδότριας και των τρίτων, εκτός αν η εκδότρια ή ο τρίτος γνώριζαν την υπέρβαση της εξουσίας.

Άρθρο 66- Ευθύνη και αμοιβή του εκπροσώπου

1. Ο εκπρόσωπος ευθύνεται έναντι των ομολογιούχων για κάθε πταίσμα. Οι όροι του ομολογιακού δανείου μπορεί να προβλέπουν ότι ο εκπρόσωπος δεν ευθύνεται για ελαφρά αμέλεια.

Ο εκπρόσωπος που διορίστηκε ακύρως και αποδέχθηκε το διορισμό του ενώ γνώριζε την ακυρότητα, καθώς και αυτός που υπαιτίως παρέλειψε να αντικατασταθεί, ευθύνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις της διοίκησης αλλοτρίων, χωρίς να αποκλείεται περαιτέρω ευθύνη από αδικοπραξία.

2. Ο εκπρόσωπος για την ικανοποίηση ιδίων απαιτήσεων του κατά της εκδότριας, πλην των αναφερομένων στην παράγραφο 3, δεν έχει δικαίωμα συμψηφισμού ή κατάσχεσης ή επίσχεσης ή οποιοδήποτε προνόμιο επί των κεφαλαίων που καταβάλλονται και των κινητών αξιών που κατατίθενται σε αυτόν από την εκδότρια ή από τρίτους, με σκοπό την εκπλήρωση υποχρεώσεων της εκδότριας από το ομολογιακό δάνειο.

3. Η αμοιβή και τα πάσης φύσεως έξοδα του εκπροσώπου που πραγματοποιήθηκαν προς όφελος των ομολογιούχων ικανοποιούνται με τις απαιτήσεις της τρίτης σειράς των προνομίων του άρθρου 975 ΚΠολΔ. Σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης που επισπεύδεται από τον εκπρόσωπο, η αμοιβή και τα πάσης φύσεως έξοδα του εκπροσώπου, που πραγματοποιήθηκαν προς όφελος των ομολογιούχων από την πρώτη πράξη εκτέλεσης και μέχρι την είσπραξη, λογίζονται ως έξοδα της εκτέλεσης κατά το άρθρο 975 ΚΠολΔ.

Άρθρο 67-Αντικατάσταση του εκπροσώπου

1. Ο εκπρόσωπος μπορεί να αντικατασταθεί με απόφαση των ομολογιούχων, η οποία λαμβάνεται με την απαρτία και την πλειοψηφία που προβλέπονται στους όρους του δανείου, διαφορετικά, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 63. Με την ίδια διαδικασία αντικαθίσταται ο εκπρόσωπος των ομολογιούχων αν παραιτηθεί ή αν είναι άκυρος ο διορισμός του ή αν ανακληθεί.

2. Αν ο εκπρόσωπος των ομολογιούχων απωλέσει μεταγενέστερα τις ιδιότητες της παραγράφου 2 του άρθρου 64 ή συντρέξει στο πρόσωπό του κώλυμα της παραγράφου 3 του άρθρου 64, υποχρεούται να παραιτηθεί. Αν δεν παραιτηθεί ή δεν αντικατασταθεί, σύμφωνα με την παράγραφο 1, αντικαθίσταται με απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της έδρας της εκδότριας που εκδίδεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, ύστερα από αίτηση της εκδότριας ή οποιουδήποτε ομολογιούχου. Σε κάθε περίπτωση ακυρότητας ή έκπτωσης εκπροσώπου ακολουθείται η διαδικασία αντικατάστασης αυτού, σύμφωνα με την παράγραφο 1.

3. Ο νέος εκπρόσωπος των ομολογιούχων, συγχρόνως με την ανάληψη των καθηκόντων του, με δήλωσή του που κοινοποιείται στην εκδότρια, προσχωρεί στη σύμβαση της παραγράφου 1 του άρθρου 64 και εφεξής αντικαθιστά τον προηγούμενο εκπρόσωπο. Ο αντικατασταθείς εκπρόσωπος υποχρεούται αμελλητί να αποδώσει στον αντικαταστάτη του τα κατατεθειμένα για λογαριασμό των ομολογιούχων κεφάλαια και τις κατατεθεισες κινητές αξίες και να του παραδώσει όλα τα έγγραφα και βιβλία που αφορούν το ομολογιακό δάνειο. Ως προς τις συναλλαγές που αφορούν το ομολογιακό δάνειο, δεν ισχύουν έναντι του αντικαταστάτη οι διατάξεις περί τραπεζικού απορρήτου. Ο εκπρόσωπος των ομολογιούχων που αντικαταστάθηκε ευθύνεται έναντι της εκδότριας και των ομολογιούχων για πράξεις ή παραλείψεις του μέχρι την αντικατάστασή του από το νέο εκπρόσωπο.

4. Σε επείγουσες περιπτώσεις και για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος, η προσωρινή αντικατάσταση εκπροσώπου των ομολογιούχων και ο προσωρινός διορισμός νέου πραγματοποιείται με απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της έδρας της εκδότριας, που εκδίδεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων ύστερα από αίτηση της εκδότριας ή οποιουδήποτε ομολογιούχου.

Άρθρο 68-Γνωστοποιήσεις - Δημοσιότητα

1. Οι αποφάσεις ή το απόσπασμα των αποφάσεων της συνέλευσης των ομολογιούχων γνωστοποιούνται στην εκδότρια αμελλητί και με κάθε πρόσφορο τρόπο, με επιμέλεια του εκπροσώπου των ομολογιούχων.

2. Ο διορισμός, η αντικατάσταση του εκπροσώπου, οι ανακοινώσεις του προς τους ομολογιούχους, σύμφωνα με τους όρους του ομολογιακού δανείου και της σύμβασης μεταξύ του εκπροσώπου και της εκδότριας, καθώς και οι προσκλήσεις των συνελεύσεων των ομολογιούχων υποβάλλονται σε δημοσιότητα, εκτός αν το ομολογιακό δάνειο δεν διατίθεται στο κοινό.

3. Αν οι ομολογίες είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε ΠΜΔ, τα στοιχεία της παραγράφου 2 δημοσιοποιούνται επιπλέον μέσω του επίσημου διαδικτυακού τόπου του διαχειριστή της ρυθμιζόμενης αγοράς ή του ΠΜΔ.

Άρθρο 69-Κοινό ομολογιακό δάνειο

Το κοινό ομολογιακό δάνειο παρέχει στους ομολογιούχους δικαίωμα προς απόληψη τόκου, καταβλητέου είτε κατά τη διάρκεια του δανείου είτε στη λήξη του.

Άρθρο 70-Ομολογιακό δάνειο με ανταλλάξιμες ομολογίες

1. Με το ομολογιακό δάνειο με ανταλλάξιμες ομολογίες χορηγείται στους ομολογιούχους δικαίωμα με δήλωσή τους να ζητήσουν την εξόφληση των ομολογιών τους εν όλω ή εν μέρει, σύμφωνα με τους όρους του δανείου, με μεταβίβαση σε αυτούς άλλων ομολογιών ή μετοχών ή άλλων τίτλων της εκδότριας ή άλλων εκδοτών. Οι όροι του δανείου μπορεί να προβλέπουν ότι η ανταλλαγή είναι υποχρεωτική ή ότι τελεί υπό αίρεση ή ότι λαμβάνει χώρα με δήλωση της εκδότριας προς τους ομολογιούχους.

2. Η εκδότρια ή ο τρίτος κύριος ομολογιών ή μετοχών ή άλλων τίτλων, που παρέχει το δικαίωμα ανταλλαγής, δεσμεύεται το αργότερο μέχρι το χρόνο καταβολής του δανείου ότι θα έχει ήδη στην κυριότητά του, ελεύθερες βάρους, με την επιφύλαξη τυχόν βάρους υπέρ των ομολογιούχων, τις υποκείμενες ομολογίες, μετοχές ή άλλες κινητές αξίες, και διασφαλίζει τη διατήρηση αυτών καθ' όλη τη διάρκεια του ομολογιακού δανείου και μέχρι την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτό. Διαφορετικά ο παρέχων το δικαίωμα ανταλλαγής υποχρεούται να έχει καταρτίσει σύμβαση, με την οποία να διασφαλίζεται η δυνατότητα εμπρόθεσμης παράδοσης των ομολογιών, μετοχών ή άλλων τίτλων σε εκπλήρωση της σχετικής του υποχρέωσης.

Άρθρο 71-Ομολογιακό δάνειο με μετατρέψιμες ομολογίες

1. α) Η γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίζει με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία την έκδοση ομολογιακού δανείου, με το οποίο χορηγείται στους ομολογιούχους δικαίωμα μετατροπής των ομολογιών τους σε μετοχές της εταιρείας. Με τους όρους του ομολογιακού δανείου μπορεί να ορίζεται ότι οι ομολογίες μετατρέπονται υποχρεωτικά σε μετοχές με τη συνδρομή των προϋποθέσεων που προβλέπονται στους όρους του ομολογιακού δανείου.

β) Η γενική συνέλευση αποφασίζοντας με απλή απαρτία και πλειοψηφία και το διοικητικό συμβούλιο μπορούν να αποφασίζουν την έκδοση ομολογιακού δανείου με μετατρέψιμες ομολογίες με τις προϋποθέσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 24.

γ) Επί των αποφάσεων των περιπτώσεων α και β εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για τη δημοσιότητα της απόφασης για την αύξηση του κεφαλαίου και οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 25. Η δημοσιότητα περιλαμβάνει και τους όρους έκδοσης των μετατρέψιμων ομολογιών.

2. Στην απόφαση του αρμόδιου οργάνου ορίζεται ο χρόνος και ο τρόπος άσκησης του δικαιώματος, η τιμή ή ο λόγος μετατροπής ή το εύρος τους. Με την ίδια απόφαση μπορεί να ορίζεται ο τρόπος αναπροσαρμογής της τιμής ή του λόγου μετατροπής, αν συμβούν γεγονότα που δύνανται να επηρεάσουν την αξία ή την εμπορευσιμότητα των μετοχών. Η τελική τιμή ή ο λόγος μετατροπής ορίζονται από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας πριν από την έκδοση του δανείου. Απαγορεύεται χορήγηση μετοχών ονομαστικής αξίας ανώτερης της τιμής έκδοσης των μετατρεπόμενων ομολογιών.

3. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 28 εφαρμόζεται ανάλογα.

4. Με τη μετατροπή των ομολογιών επέρχεται αύξηση του κεφαλαίου κατά το ποσό που προβλέπεται στους όρους του ομολογιακού δανείου. Το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας υποχρεούται μέχρι τη λήξη του επόμενου μηνός από την ημέρα άσκησης του δικαιώματος μετατροπής να διαπιστώσει την αύξηση και να αναπροσαρμόσει το περί κεφαλαίου άρθρο του καταστατικού, τηρώντας τις διατυπώσεις δημοσιότητας. Κατά τη μετατροπή των ομολογιών σε μετοχές δεν ισχύουν οι διατάξεις για το δικαίωμα προτίμησης των μετόχων.

Άρθρο 72-Ομολογίες με δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη

1. Η γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίζει με απλή απαρτία και πλειοψηφία την έκδοση ομολογιακού δανείου, με το οποίο χορηγείται στους ομολογιούχους δικαίωμα προς λήψη, πέραν ή αντί του τόκου, ορισμένου ποσοστού επί των κερδών, πριν ή μετά την απόληψη του κατά το άρθρο 161 ελάχιστου μερίσματος είτε προς λήψη άλλης παροχής που εξαρτάται από τα αποτελέσματα της εταιρείας.

2. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 24 εφαρμόζεται ανάλογα.

Άρθρο 73-Ασφάλεια

1. Οι απαιτήσεις από ομολογιακά δάνεια του νόμου αυτού μπορεί να ασφαλιζονται κατά κεφάλαιο, τόκους και έξοδα με κάθε είδους εμπράγματο ασφαλεία ή εγγύηση. Η ασφαλεία αυτή μπορεί να λαμβάνεται πριν, κατά ή και μετά την έκδοση του ομολογιακού δανείου.

2. Η εγγύηση παρέχεται με έγγραφη δήλωση του εγγυητή που περιέχεται στο πρόγραμμα του ομολογιακού δανείου ή με σύμβαση εγγύησης που συνάπτεται με τον εκπρόσωπο των ομολογιούχων. Οι κάθε μορφής εμπράγματα ασφαλείες παραχωρούνται στο όνομα του εκπροσώπου των ομολογιούχων και για λογαριασμό των ομολογιούχων ή και προσώπων που έχουν απαιτήσεις κατά της εκδότριας που συνδέονται με το ομολογιακό δάνειο, με σύμβαση μεταξύ του παρέχοντος την ασφαλεία και του εκπροσώπου. Θεωρείται ότι συνδέονται με το ομολογιακό δάνειο ενδεικτικά οι απαιτήσεις από συμβάσεις αντιστάθμισης επιτοκιακού κινδύνου, καθώς και οι απαιτήσεις από πιστωτικές και άλλες συμβάσεις που διέπονται από σύμβαση-πλαίσιο, η οποία κατά τους όρους του ομολογιακού δανείου διέπει και το ομολογιακό δάνειο.

3. Σε περίπτωση ομολογιακού δανείου που διέπεται από αλλοδαπό δίκαιο, οι εμπράγματα ασφαλείες και εγγυήσεις παραχωρούνται στο όνομα προσώπου που, κατά το δίκαιο που διέπει το ομολογιακό δάνειο, μπορεί να κατέχει εμπράγματα ασφαλείες και εγγυήσεις στο όνομά του για λογαριασμό των ομολογιούχων. Όπου απαιτείται για τη σύσταση εμπράγματος ασφαλείας η καταχώριση οποιουδήποτε εγγράφου ή της παραπάνω σύμβασης σε οποιαδήποτε αρχή ή μητρώο ή κτηματολόγιο, η καταχώριση πραγματοποιείται στο όνομα του εκπροσώπου, με ρητή μνεία ότι η ασφαλεία χορηγείται για την εξασφάλιση απαιτήσεων από ομολογιακό δάνειο.

4. Στην υποθήκη και το ενέχυρο εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν.δ. 17.7/13.8/1923 (Α 224), καθώς και του άρθρου 2 του ν.δ. 4001/1959. Εκτελεστό τίτλο αποτελεί η σύμβαση, με την οποία παρασχέθηκε η εμπράγματο ασφαλεία. Οι διατάξεις των άρθρων 39 και 44 του ν.δ. 17.7- 13.8/1923 εφαρμόζονται ανάλογα και επί ενεχυριάσεως ονομαστικής απαίτησης σε ασφαλεία ομολογιακού δανείου. Σε περίπτωση ασφαλείας σε μετρητά, χρηματοπιστωτικά μέσα ή πιστωτικές απαιτήσεις, με την έννοια του ν. 3301/2004 (Α 263), εφαρμόζεται ο τελευταίος.

Άρθρο 74-Εφαρμοστέο δίκαιο

1. Το εφαρμοστέο δίκαιο επί των συμβατικών ενοχών που προκύπτουν από ομολογιακά δάνεια προσδιορίζεται, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2008 (L 177) για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές («Ρώμη Ι») και, για τα ζητήματα που τυχόν εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του, κατά το στοιχείο δ της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Κανονισμού αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 25 ΑΚ.

2. Οι διατάξεις του παρόντος τίτλου εφαρμόζονται και επί ομολογιακών δανείων που εκδίδονται από αλλοδαπούς εκδότες, στο μέτρο που το ελληνικό δίκαιο είναι εφαρμοστέο, σύμφωνα με τις διατάξεις του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

Άρθρο 75-Κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι

1. Κατά τη σύσταση της εταιρείας μπορεί να προβλεφθεί στο καταστατικό, ότι όλοι ή μερικοί από τους ιδρυτές ή τρίτοι θα λάβουν ως ανταμοιβή για συγκεκριμένες ενέργειές τους κατά τη σύσταση της εταιρείας, αριθμό ιδρυτικών τίτλων που δεν μπορεί να υπερβεί το ένα δέκατο (1/10) του αριθμού των μετοχών που εκδίδονται.

2. Οι τίτλοι αυτοί δεν έχουν ονομαστική αξία και δεν παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στη διοίκηση και διαχείριση της εταιρείας, ούτε στο προϊόν της εκκαθάρισης της περιουσίας της.

3. Οι τίτλοι αυτοί παρέχουν αποκλειστικά δικαίωμα απόληψης ποσού που δεν υπερβαίνει συνολικά το ένα τέταρτο (1/4) των καθαρών κερδών που απομένουν μετά τις αφαιρέσεις της κράτησης για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και του απαιτούμενου ποσού για τη διανομή του ελάχιστου μερίσματος στους μετόχους.

4. Η εταιρεία δικαιούται δέκα (10) έτη μετά την έκδοση τέτοιων τίτλων ή σε συντομότερο χρόνο προβλεπόμενο από το καταστατικό, να τους εξαγοράσει και να τους ακυρώσει έναντι αντιτίμου, ο τρόπος προσδιορισμού του οποίου ορίζεται στο καταστατικό. Το αντίτιμο αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει για το σύνολο των τίτλων το δεκαπλάσιο του μέσου ετήσιου μερίσματος που πληρώθηκε συνολικά στους ιδρυτικούς τίτλους κατά την τελευταία πενταετία.

5. Η καταβολή οποιουδήποτε ποσού στους κατόχους ιδρυτικών τίτλων εξαρτάται από τους όρους του άρθρου 159.

6. Οι διατάξεις των άρθρων 40 έως και 42 εφαρμόζονται αναλόγως επί των κοινών ιδρυτικών τίτλων.

Άρθρο 76-Εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι

1. Είναι δυνατή κατά τη σύσταση ή κατά τη διάρκεια λειτουργίας της εταιρείας η έκδοση εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων ως αντάλλαγμα για την παροχή ορισμένων αντικειμένων σε είδος εκ μέρους μετόχων ή τρίτων. Και επί των τίτλων αυτών εφαρμόζεται η διάταξη της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου.

2. Για την έκδοση εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων, σύμφωνα με το άρθρο αυτό κατά τη διάρκεια λειτουργίας της εταιρείας απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης που αποφασίζει με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία και με βάση έκθεση αποτίμησης των παρεχόμενων αντικειμένων, στην οποία εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 17 και 18.

3. Στην περίπτωση των εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων, το ποσοστό συμμετοχής στα κέρδη, καθώς και η διάρκεια και οι όροι εξαγοράς αυτών καθορίζονται ελεύθερα με το καταστατικό, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 159.

4. Οι διατάξεις των άρθρων 40 έως και 42 εφαρμόζονται αναλόγως επί των εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων."

ο Σχολιασμός

• Άρθρα 33-55

Τα είδη των τίτλων που μπορούν να εκδοθούν από μια Α.Ε. είναι: α) Μετοχές, β) Ομολογίες, γ) Τίτλοι κτήσης μετοχών (warrants), και δ) Ιδρυτικοί τίτλοι. Ο κατάλογος είναι καταρχήν περιοριστικός (numerus clausus). Επιτρέπεται η έκδοση κάθε είδους τίτλου σε «κατηγορίες» (π.χ. κοινές, προνομιούχες μετοχές κλπ.), σύμφωνα με τους ορισμούς του νόμου και τις αποφάσεις του οργάνου που αποφασίζει για την έκδοση, ενώ επιτρέπεται (μια πρακτική γνωστή στις διεθνείς αγορές), η σύνδεση (starling) περισσότερων τίτλων που εκδίδει η εταιρεία, ώστε να μπορούν να αποκτώνται ή και να διατίθενται μόνο από κοινού. Έτσι θα μπορούσαν να συνδεθούν π.χ. κοινές με προνομιούχες μετοχές, ομολογίες με τίτλους κτήσης μετοχών, μετοχές με ομολογίες και ούτω καθεξής. Η διαφορά που προκύπτει από την έκδοση μετοχών σε τιμή ανώτερη του αρτίου δεν μπορεί να διατεθεί για πληρωμή μερισμάτων ή ποσοστών, μπορεί όμως: (α) να κεφαλαιοποιηθεί ή (β) να συμψηφιστεί προς απόσβεση ζημιών της εταιρείας, εκτός αν υπάρχουν αποθεματικά ή άλλα κονδύλια, τα οποία κατά τον νόμο μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον συμψηφισμό των ζημιών αυτών. Με την επιφύλαξη των διατάξεων για την κοινωνία, το ενέχυρο και την επικαρπία, οι τίτλοι εκδίδονται και μεταβιβάζονται μόνο με το σύνολο των δικαιωμάτων που περιλαμβάνουν και δεν επιτρέπεται η χωριστή διάθεση ορισμένων δικαιωμάτων. Σημειώνεται ότι, όταν υπάρχουν μετοχές διαφορετικών κατηγοριών, η αρχή της ισότητας αφορά τις μετοχές της ίδιας κατηγορίας. Οι «κατηγορίες» μετοχών είναι: α) Οι κοινές: Εφόσον δεν ανήκουν σε ειδικά ρυθμιζόμενη στον παρόντα νόμο κατηγορία β) Οι προνομιούχες: Το προνόμιο αυτό συνίσταται στη μερική ή ολική απόληψη, πριν από τις κοινές μετοχές, του διανεμόμενου μερίσματος, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του καταστατικού, και στην προνομιακή απόδοση του κεφαλαίου που καταβλήθηκε από τους κατόχους των προνομιούχων μετοχών από το προϊόν μείωσης του κεφαλαίου ή της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής τούτων στα υπέρ το άρτιο ποσά, που είχαν τυχόν καταβληθεί. Επίσης, το καταστατικό επιτρέπεται να ορίζει ότι σε περίπτωση μη διανομής μερίσματος σε μια ή περισσότερες χρήσεις, το προνόμιο υπέρ των μετοχών αφορά την προνομιακή καταβολή μερισμάτων και για τις χρήσεις κατά τις οποίες δεν έγινε διανομή μερίσματος γ) Οι εξαγοράσιμες μετοχές: Οι μετοχές αυτές μπορούν να εκδίδονται και ως προνομιούχες μετοχές με ή χωρίς δικαίωμα ψήφου. Η εξαγορά γίνεται με δήλωση της εταιρείας ή του μετόχου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο καταστατικό, και είναι έγκυρη μόνο με καταβολή του αντιτίμου της εξαγοράς κατά τα προβλεπόμενα

στο καταστατικό. Διευκρινίζεται ότι είναι δυνατή η εξαγορά εξαγοράσιμων μετοχών και με το προϊόν μείωσης κεφαλαίου. Εισάγεται επίσης η δυνατότητα έκδοσης εξαγοράσιμων μετοχών που εξαγοράζονται με δήλωση του μετόχου. Κατά τούτο, στις εξαγοράσιμες μετοχές μπορεί να προβλέπεται δικαίωμα προαίρεσης αγοράς από την εταιρεία (callable shares) ή δικαίωμα προαίρεσης πώλησης του μετόχου (puttable shares) ή και τα δύο. Στην περίπτωση άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης πώλησης από τους μετόχους η εξαγορά είναι υποχρεωτική για την εταιρεία μόνον εφόσον υπάρχουν ποσά από την εταιρική περιουσία που μπορούν να διανεμηθούν, σύμφωνα με τα άρθρα 159 και 160, δεδομένου ότι η εταιρεία δεν μπορεί να υποχρεωθεί να αυξήσει ή να μειώσει το κεφάλαιό της, προκειμένου να ικανοποιήσει τους μετόχους των εξαγοράσιμων μετοχών. Οι εξαγοραζόμενες μετοχές υπόκεινται στο καθεστώς των ιδίων μετοχών και δ) Οι αποσβεσμένες μετοχές: Η γενική συνέλευση μπορεί με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία να αποφασίσει την ολική ή μερική απόσβεση του κεφαλαίου. Η απόσβεση γίνεται με καταβολή στους μετόχους του συνόλου ή μέρους της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους. Οι μέτοχοι, των οποίων οι μετοχές έχουν αποσβεστεί, διατηρούν τα δικαιώματά τους από τη μετοχική σχέση, με εξαίρεση το δικαίωμα επιστροφής της εισφοράς τους και το δικαίωμα συμμετοχής στη διανομή του ελάχιστου μερίσματος.

- **Άρθρα 56- 58**

Εισάγεται στο ελληνικό δίκαιο ο γνωστός διεθνώς θεσμός των warrants με αντικείμενο μετοχές, που μπορεί να επιτρέψει την άντληση χρημάτων από επιχειρήσεις, ιδίως αναπτυσσόμενες. Οι νέοι τίτλοι παρέχουν το δικαίωμα στον κάτοχό τους να αποκτήσει μετοχές που εκδίδονται από την εταιρεία έναντι καταβολής ορισμένου ποσού κατά την άσκηση του δικαιώματος. Δεν αποκλείεται, η έκδοση τίτλων κτήσης μετοχών χωρίς (ή με συμβολικό) χρηματικό αντάλλαγμα, προκειμένου π.χ. να δοθεί κίνητρο σε ένα πρόσωπο να προβεί σε ορισμένη σημαντική συναλλαγή με την εταιρεία. Η άσκηση του δικαιώματος κτήσης μετοχών γίνεται με μονομερή δήλωση του δικαιούχου προς την εταιρεία, έναντι καταβολής σε αυτήν ποσού, το ύψος ή ο τρόπος προσδιορισμού του οποίου έχει ορισθεί από το όργανο που αποφάσισε την έκδοση των τίτλων ή εξουσιοδοτήθηκε σχετικώς. Για όσο χρονικό διάστημα παραμένουν σε ισχύ οι τίτλοι κτήσης μετοχών, σχηματίζεται αποθεματικό, μη δυνάμενο να διανεμηθεί, ίσο με το τυχόν ποσό του τιμήματος που καταβλήθηκε στην εταιρεία κατά την απόκτηση των τίτλων. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία για την άσκηση των δικαιωμάτων κτήσης μετοχών, το καταβληθέν τίμημα προσαυξάνει τον λογαριασμό από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο. Σε περίπτωση απόκτησης ιδίων τίτλων, το τυχόν προκύπτον κέρδος ή ζημία της εταιρείας κατά τους εφαρμοστέους λογιστικούς κανόνες με βάση την αποτίμηση των τίτλων, καταχωρίζεται στο αποθεματικό από την αποτίμηση χρεογράφων.

- **Άρθρα 59-74**

Πρόκειται για ενσωμάτωση του ν. 3156/2003 στο νόμο για τις ανώνυμες εταιρείες, καθώς και η αναθεώρηση ορισμένων διατάξεων, ώστε οι ρυθμίσεις αφενός μεν να διευκολύνουν τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων, αφετέρου δε να προσεγγίσουν τα κρατούντα στις διεθνείς αγορές. Ομολογιακά είναι τα δάνεια που εκδίδονται μόνο από ανώνυμη εταιρία που εδρεύει στην Ελλάδα. Το ομολογιακό δάνειο μπορεί να περιλαμβάνει ενδεικτικά επιτρέπονται και τους εξής όρους: α) ότι αντί καταβολής τόκου θα αποδίδονται στους ομολογιούχους άλλες ομολογίες που εκδίδονται από την εκδότρια για το σκοπό αυτόν, β) ότι το ομολογιακό δάνειο δεν έχει ρητή λήξη, οπότε η εκδότρια εξοφλεί το ομολογιακό δάνειο κατά το χρόνο της επιλογής της, γ) ότι η υποχρέωση καταβολής τόκου ή επιστροφής του κεφαλαίου τελεί υπό αίρεση, ή ότι σε σχέση με τις μετατρέψιμες ομολογίες, ότι είναι δυνατή η κεφαλαιοποίηση και των δεδουλευμένων τόκων, δ) ότι οι ομολογιούχοι δανειστές θα ικανοποιούνται ύστερα από τους υπόλοιπους πιστωτές της εκδότριας ή ύστερα από ορισμένη

κατηγορία πιστωτών, ε) ότι το ομολογιακό δάνειο είναι εξασφαλισμένο με εμπράγματα ή άλλες ασφάλειες, Το επιτόκιο του ομολογιακού δανείου συμφωνείται ελεύθερα, χωρίς να εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις για το ανώτατο δικαιπρακτικό επιτόκιο. Οι μετατρέψιμες ομολογίες είναι ειδική κατηγορία ομολογιών που παρέχουν τη δυνατότητα μετατροπής τους σε μετοχές. Έτσι ο ομολογιούχος μετατρέπεται από δανειστή σε μέτοχο, γεγονός που αποτελεί για την ΑΕ μορφή κεφαλαιοποίησης χρεών. Το όφελος για την Α.Ε από τη σύναψη ομολογιακού δανείου έγκειται στο γεγονός ότι δεν επιβαρύνεται με το κόστος διαμεσολάβησης χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και συνεπώς καταβάλλει μικρότερο τόκο. Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την παρ. 1 του αρ. 59 του ν. 4548/2018 «Ομολογιακό είναι το δάνειο που εκδίδεται από ανώνυμη εταιρεία (εκδότρια) και διαιρείται σε ομολογίες, οι οποίες αντιπροσωπεύουν απαίτηση ενός ή πολλών ομολογιούχων έναντι της εκδότριας κατά τους όρους του δανείου. Η ανάληψη του ομολογιακού δανείου από ένα πρόσωπο ή η συγκέντρωση όλων των ομολογιών σε έναν ομολογιούχο, καθώς και η ενσωμάτωση του δανείου σε μία ομολογία δεν αίρουν το χαρακτήρα του δανείου ως ομολογιακού.» (ΠΟΛ.1131/2018 Κοινοποίηση της υπ' αριθμ. 43/2018 Γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους περί θεμάτων ερμηνείας και εφαρμογής των διατάξεων του ν. 3156/2003)

Οι διατάξεις για τις ομολογίες, ως τρίτο είδος τίτλων που εκδίδει η ΑΕ για την χρηματοδότησή της, έχουν μεταφερθεί από τον Ν. 3156/2003 και ενσωματωθεί στο νέο νόμο. Καταργούνται συνεπώς τα άρθρα 1 έως 9 του Ν. 3156/2003, παραμένουν όμως σε ισχύ η παρ. 4 του άρθρου 2 και τα λοιπά άρθρα του νόμου αυτού (άρθρο 189) και συνεπώς διατηρούνται οι διατάξεις για την τιτλοποίηση (άρθρα 10, 11 και 13 Ν. 3156/2003), καθώς και οι «φορολογικές και άλλες ρυθμίσεις» του άρθρου 14 Ν. 3156/2003. Με το νέο νόμο διευρύνεται η έννοια του ομολογιακού δανείου, ώστε να περιλάβει και τις περιπτώσεις όπου το δάνειο παρέχεται από ένα ομολογιούχο ή ενσωματώνεται σε μια ομολογία.⁶⁶ Εκτός από το κοινό ομολογιακό δάνειο ρυθμίζονται οι ανταλλάξιμες, οι μετατρέψιμες, οι κερδοφόρες και οι ασφαλισμένες ομολογίες. Ειδικά πρέπει να σημειωθεί ότι οι μετατρέψιμες ομολογίες μπορούν να μετατραπούν σε μετοχές είτε κατ' ενάσκηση δικαιώματος του ομολογιούχου είτε και «με την συνδρομή των προϋποθέσεων που προβλέπονται στους όρους του ομολογιακού δανείου», άρα και υποχρεωτικά (“mandatory convertible bonds”) ή με δήλωση της εταιρείας.⁶⁷ Η αρμοδιότητα έκδοσης του απλού ομολογιακού δανείου, ως κανονικής διαχειριστικής πράξης, περιέρχεται στο ΔΣ (εκτός αν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά). Επίσης, το ΔΣ μπορεί να εξουσιοδοτήσει μέλος ή μέλη του για να καθορίζουν τους όρους του δανείου, εκτός από το ύψος και την κατηγορία του.⁶⁸ Οι ομολογίες είναι ονομαστικές ή ανώνυμες, εκτός από τις ομολογίες που είναι μετατρέψιμες σε μετοχές ή είναι ανταλλάξιμες με ομολογίες ή άλλους τίτλους που είναι υποχρεωτικά ονομαστικοί. Στο νόμο διατυπώνονται αναλυτικότερα οι όροι που μπορούν να περιληφθούν στο πρόγραμμα του ομολογιακού δανείου, ενώ ρυθμίζονται, επίσης αναλυτικότερα, τα ζητήματα της συνέλευσης των ομολογιούχων, του εκπροσώπου των ομολογιούχων, και οι κατιδίαν δυνατές μορφές των ομολογιών. Εννοείται ότι οι ρυθμίσεις του νόμου δεν αποκλείουν την προστασία των ομολογιούχων ως καταναλωτών.

⁶⁶ Το τελευταίο αμφισβητήθηκε από την ΓνΝΚΣ 43/2018 ΔΕΕ 2018, 490. Βλ. και ΑΠ 1206/2015 ΕΕμπΔ 2016, 593, επίσης Καλλιμόπουλο, ΧρηΔικ 2009, 372. Βλ. όμως Ρούσση, Καταστρατήγηση δικαίου στις τραπεζικές συμβάσεις, 2010, σ. 41, που υιοθετεί αυστηρότερη εκδοχή.

⁶⁷ Βλ. Λιναρίτη, Οι μεταβολές του κεφαλαίου και το δυνητικό κεφάλαιο της ΑΕ μετά τον 4548/2018, ΝοΒ 2019, 237

⁶⁸ Θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι σε εταιρείες όπου η αρμοδιότητα παραμένει στη ΓΣ, η τελευταία θα μπορεί να παρέχει τέτοια εξουσιοδότηση σε μέλη του ΔΣ ή ενδεχομένως και σε ολόκληρο το ΔΣ (το εδ. β' της παρ. 2 δεν παραπέμπει σε αντίθετη διάταξη του καταστατικού)

- **Άρθρα 75- 76**

Οι ιδρυτικοί τίτλοι αποτελούν, μέχρι τώρα τουλάχιστον, μη δημοφιλείς αξίες⁶⁹, επαναλαμβάνονται όμως στο νέο νόμο ως πρόσθετη μορφή συμμετοχής στην εταιρεία, και μάλιστα με υψηλότερο εισόδημα έναντι των ιδρυτικών τίτλων του ΚΝ 2190/1920.

Στα άρθρα 75-76 προβλέπεται είτε κατά την σύσταση της εταιρείας (άρθρο 75) η έκδοση κοινών ιδρυτικών τίτλων είτε η έκδοση εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων (άρθρο 76). Κατά τη σύσταση της εταιρείας μπορεί να προβλεφθεί στο καταστατικό, ότι όλοι ή μερικοί από τους ιδρυτές ή τρίτοι θα λάβουν ως ανταμοιβή για συγκεκριμένες ενέργειές τους κατά τη σύσταση της εταιρείας, αριθμό ιδρυτικών τίτλων που δεν μπορεί να υπερβεί το ένα δέκατο (1/10) του αριθμού των μετοχών που εκδίδονται. Οι τίτλοι αυτοί δεν έχουν ονομαστική αξία και δεν παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στη διοίκηση και διαχείριση της εταιρείας, ούτε στο προϊόν της εκκαθάρισης της περιουσίας της. Κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι Η ρύθμιση για τους κοινούς ιδρυτικούς τίτλους ακολουθεί κατά βάση την παλαιά (άρθρο 15 του κ.ν. 2190/1920), με τις εξής διαφορές [άρθρο 75]: α) Για λόγους προστασίας του κεφαλαίου διευκρινίζεται ότι οποιαδήποτε καταβολή προς τους κατόχους ιδρυτικών τίτλων γίνεται υπό τους όρους του άρθρου 151. β) Προβλέπεται ρητά στην παράγραφο 4 το δικαίωμα της εταιρείας να εξαγοράσει τους ιδρυτικούς τίτλους και πριν από την πάροδο της δεκαετίας, υπό την προϋπόθεση ότι ο συντομότερος χρόνος προβλέπεται στο καταστατικό, κάτι το οποίο γίνεται ήδη δεκτό στη θεωρία. γ) Τροποποιείται με την παράγραφο 4 το ανώτατο αντίτιμο έναντι του οποίου η εταιρεία δύναται να εξαγοράσει τους ιδρυτικούς τίτλους (δεκαπλάσιο, έναντι 15% του μέσου ετήσιου μερίσματος κατά την τελευταία πενταετία (έναντι τριετίας), σύμφωνα με το άρθρο 15 του κ.ν. 2190/1920). δ) Με την παράγραφο 6 διευκρινίζεται ότι για την μεταβίβαση των ιδρυτικών τίτλων εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις για τη μεταβίβαση των μετοχών. Εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι Είναι δυνατή κατά τη σύσταση ή κατά τη διάρκεια λειτουργίας της εταιρείας η έκδοση εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων ως αντάλλαγμα για την παροχή ορισμένων αντικειμένων σε είδος εκ μέρους μετόχων ή τρίτων. Για την έκδοση εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων, σύμφωνα με το άρθρο αυτό κατά τη διάρκεια λειτουργίας της εταιρείας απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης που αποφασίζει με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία και με βάση έκθεση αποτίμησης των παρεχόμενων αντικειμένων, στην οποία εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 17 και 18. Στο άρθρο αυτό η ρύθμιση ακολουθεί επίσης κατά βάση την παλαιά (άρθρο 15 του κ.ν. 2190/1920), με τη διαφορά ότι ως προς τους όρους έκδοσης ιδρυτικών τίτλων έναντι παροχών σε είδος καταργείται ο κανόνας ότι η διάρκειά τους δεν μπορεί να υπερβαίνει την προβλεπόμενη χρήση του παραχωρούμενου αντικειμένου, κανόνας που δύσκολα μπορούσε να εφαρμοστεί σε εισφορές σε είδος αντικειμένων που δεν έχουν συγκεκριμένη διάρκεια ζωής, όπως π.χ. ακίνητα, μετοχές κλπ.

4.6. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ (Άρθρα 77-115)

- **Κείμενο Νόμου**

"Άρθρο 77-Γενικές διατάξεις για το διοικητικό συμβούλιο

1. Την εταιρεία διοικεί το διοικητικό συμβούλιο. Η διοίκηση της εταιρείας περιλαμβάνει τη διαχείριση και τη δικαστική και εξώδικη εκπροσώπησης της. Με την επιφύλαξη του άρθρου 87, το διοικητικό συμβούλιο ενεργεί συλλογικά.

2. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εκλέγονται ή ορίζονται, σύμφωνα με τα άρθρα 78 έως 80. Οι σύμβουλοι, μέτοχοι ή μη μέτοχοι, είναι πάντοτε επανεκλέξιμοι και ελεύθερα ανακλητοί.

⁶⁹ Για τη δυσπιστία του νομοθέτη απέναντι στους τίτλους που παρέχουν περιορισμένα μετοχικά δικαιώματα, ανεχόμενος μόνο τους ιδρυτικούς τίτλους, βλ. Τσιριντάνη, Στοιχεία ΕμπΔ, ΙΙ (Εμπορικά Εταιρεία), 1964 σ. 130

3. Ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται από το καταστατικό ή από τη γενική συνέλευση, εντός των ορίων που προβλέπονται στο καταστατικό. Με την επιφύλαξη του άρθρου 115, το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται τουλάχιστον από τρία (3) μέλη και όχι περισσότερα των δεκαπέντε (15). Όταν το καταστατικό προβλέπει ελάχιστο και μέγιστο αριθμό μελών του διοικητικού συμβουλίου, τον ακριβή αριθμό των μελών προσδιορίζει η γενική συνέλευση.

4. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι μέλος του διοικητικού συμβουλίου είναι και νομικό πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή το νομικό πρόσωπο υποχρεούται να ορίσει ένα φυσικό πρόσωπο για την άσκηση των εξουσιών του νομικού προσώπου ως μέλους του διοικητικού συμβουλίου. Ο ορισμός αυτός υποβάλλεται σε δημοσιότητα, σύμφωνα με το άρθρο 13. Το φυσικό πρόσωπο είναι εις ολόκληρο συνυπεύθυνο με το νομικό πρόσωπο για την εταιρική διαχείριση. Παράλειψη του νομικού προσώπου να προβεί στον ορισμό φυσικού προσώπου για την άσκηση των αντιστοίχων εξουσιών εντός δεκαπέντε (15) ημερών από το διορισμό του νομικού προσώπου ως μέλους του διοικητικού συμβουλίου λογίζεται ως παραίτηση του νομικού προσώπου από τη θέση του μέλους.

Άρθρο 78-Εκλογή του διοικητικού συμβουλίου από τη γενική συνέλευση ή ορισμός στο καταστατικό

1. Το διοικητικό συμβούλιο, εκλέγει η γενική συνέλευση, αν δεν ορίζεται κάτι άλλο στον νόμο.
2. Το πρώτο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας ορίζεται στο καταστατικό. Αν δεν έχει ορισθεί από το καταστατικό, το διοικητικό συμβούλιο εκλέγεται είτε με απόφαση γενικής συνέλευσης, λαμβανόμενη, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 121, είτε ορίζεται με δικαστική απόφαση κατά το άρθρο 69 του Αστικού Κώδικα.

Άρθρο 79-Απευθείας διορισμός του διοικητικού συμβουλίου από μέτοχο

1. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι ορισμένος μέτοχος ή μέτοχοι έχουν το δικαίωμα να διορίζουν απευθείας μέλη του διοικητικού συμβουλίου, όχι όμως πέραν των δύο πέμπτων (2/5) του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού αυτών, καθώς επίσης και να ορίζει τις προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος, ιδίως σε ό,τι αφορά το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο και τη δήλωση διορισμού.

2. Η άσκηση του δικαιώματος της παραγράφου 1 πραγματοποιείται πριν από την εκλογή του διοικητικού συμβουλίου από τη γενική συνέλευση, η οποία στην περίπτωση αυτή περιορίζεται στην εκλογή των υπόλοιπων μελών του διοικητικού συμβουλίου. Ο μέτοχος ή οι μέτοχοι που ασκούν το παραπάνω δικαίωμα γνωστοποιούν με δήλωσή τους το διορισμό των μελών του διοικητικού συμβουλίου στην εταιρεία, τρεις (3) πλήρεις ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης και δεν συμμετέχουν στην εκλογή του υπόλοιπου διοικητικού συμβουλίου.

3. Οι σύμβουλοι που διορίζονται, σύμφωνα με την παράγραφο 1 ανακαλούνται οποτεδήποτε από το μέτοχο ή τους μετόχους που έχουν το δικαίωμα διορισμού τους. Η ανάκληση μπορεί να αφορά έναν ή περισσότερους από τους διορισθέντες συμβούλους. Λόγω σπουδαίου λόγου που αφορά στο πρόσωπο του διορισθέντος, μπορεί το δικαστήριο να τον ανακαλέσει κατόπιν αίτησης μετόχων που εκπροσωπούν το ένα δέκατο (1/10) του καταβεβλημένου κεφαλαίου κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Στις περιπτώσεις ανάκλησης, σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, ο μέτοχος που έχει το δικαίωμα διορισμού μπορεί να διορίσει νέο σύμβουλο σε αντικατάσταση του ανακληθέντος. Σε περίπτωση παράλειψης το διοικητικό συμβούλιο εξακολουθεί να λειτουργεί με τα λοιπά μέλη, εκτός αν ο αριθμός τους είναι κάτω των τριών (3).

4. Σε περίπτωση μεταβολής του αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου με τροποποίηση του καταστατικού, διατηρείται υποχρεωτικά η υφιστάμενη με βάση το καταστατικό αναλογία της ιδιαίτερης εκπροσώπησης σε αυτό.

5. Το δικαίωμα απευθείας διορισμού μελών του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να χορηγηθεί είτε ατομικά σε μέτοχο ή μετόχους είτε από κοινού σε περισσότερους μετόχους. Στην τελευταία περίπτωση τόσο ο διορισμός όσο και η ανάκληση των μελών αυτών πρέπει να γίνει με κοινή πράξη των δικαιούχων.

Άρθρο 80-Εκλογή του διοικητικού συμβουλίου βάσει καταλόγων

1. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι προτείνονται προς εκλογή στο διοικητικό συμβούλιο υποψήφιοι βάσει καταλόγων και ότι εκλέγονται από αυτούς τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου κατά την αναλογία των ψήφων που λαμβάνει κάθε κατάλογος. Τυχόν κλάσματα λογίζονται υπέρ του καταλόγου που συγκέντρωσε τις περισσότερες ψήφους. Από τον κάθε κατάλογο εκλέγονται, ανάλογα

με τις προβλέψεις του καταστατικού, είτε τα πρόσωπα που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους είτε τα πρόσωπα που προηγούνται στη σειρά του καταλόγου. Οι λοιποί θεωρούνται επιλαχόντες. Το σύστημα της εκλογής αυτής, αν δεν προβλέπεται από το αρχικό καταστατικό, μπορεί να εισαχθεί ή να καταργηθεί με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με απλή απαρτία και πλειοψηφία, εκτός αν το καταστατικό προβλέπει υψηλότερα ποσοστά απαρτίας ή πλειοψηφίας.

2. Το σύστημα εκλογής της παραγράφου 1 δεν επιτρέπεται, αν το καταστατικό προβλέπει δικαίωμα απευθείας διορισμού μελών του διοικητικού συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 79.

Άρθρο 81-Αναπληρωματικά μέλη

1. Εκείνος που εκλέγει ή διορίζει το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να εκλέξει ή να διορίσει και αναπληρωματικά μέλη για την περίπτωση παραίτησης ή θανάτου των προσώπων που εκλέχτηκαν ή διορίστηκαν από αυτόν ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο έχασαν την ιδιότητα του μέλους διοικητικού συμβουλίου. Σε περίπτωση εκλογής του διοικητικού συμβουλίου βάσει καταλόγων, σύμφωνα με το άρθρο 80, ως αναπληρωματικά μέλη λογίζονται οι επιλαχόντες. Τα αναπληρωματικά μέλη θα αναπληρώνουν οποιοδήποτε ή συγκεκριμένο μέλος από τα εκλεγέντα ή διορισθέντα, ανάλογα με την πράξη εκλογής ή διορισμού των αναπληρωματικών μελών. Ο διορισμός των αναπληρωματικών μελών υποβάλλεται σε δημοσιότητα.

2. Η αναπλήρωση μπορεί να γίνει και στην περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων του μέλους του διοικητικού συμβουλίου με εκείνα της εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 97, αν αυτό προβλέπεται στην πράξη εκλογής ή διορισμού του αναπληρωματικού. Στην περίπτωση αυτή η αναπλήρωση είναι προσωρινή και αφορά τις πράξεις για τις οποίες υφίσταται η σύγκρουση.

3. Τα αναπληρωματικά μέλη μπορούν να παρίστανται στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου χωρίς ψήφο. Μπορούν να λάβουν το λόγο κατά την κρίση του προέδρου.

Άρθρο 82- Ελλιπές διοικητικό συμβούλιο

1. Σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο απώλειας της ιδιότητας μέλους ή μελών του διοικητικού συμβουλίου, το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να εκλέγει μέλη αυτού σε αντικατάσταση των μελών που εξέλιπταν. Η εκλογή αυτή επιτρέπεται εφόσον η αναπλήρωση των παραπάνω μελών δεν είναι εφικτή από αναπληρωματικά μέλη, που έχουν εκλεγεί από τη γενική συνέλευση ή διοριστεί από μέτοχο ή μετόχους, σύμφωνα με το άρθρο 81. Η εκλογή από το διοικητικό συμβούλιο γίνεται με απόφαση των απομενόντων μελών, αν είναι τουλάχιστον τρία (3), και ισχύει για το υπόλοιπο της θητείας του μέλους που αντικαθίσταται. Η απόφαση της εκλογής υποβάλλεται σε δημοσιότητα και ανακοινώνεται από το διοικητικό συμβούλιο στην αμέσως προσεχή γενική συνέλευση, η οποία μπορεί να αντικαταστήσει τους εκλεγέντες, ακόμη και αν δεν έχει αναγραφεί σχετικό θέμα στην ημερήσια διάταξη.

2. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι, σε περίπτωση παραίτησης, θανάτου ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο απώλειας της ιδιότητας μέλους ή μελών του διοικητικού συμβουλίου, τα υπόλοιπα μέλη μπορούν να συνεχίσουν τη διαχείριση και την εκπροσώπηση της εταιρείας και χωρίς την αντικατάσταση των ελλειπόντων μελών, σύμφωνα με την παράγραφο 1, με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός αυτών υπερβαίνει το ήμισυ των μελών, όπως είχαν πριν από την επέλευση των παραπάνω γεγονότων. Σε κάθε περίπτωση τα μέλη αυτά δεν επιτρέπεται να είναι λιγότερα των τριών (3).

3. Τα απομένοντα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, ανεξάρτητα από τον αριθμό τους, μπορούν να προβούν σε σύγκληση γενικής συνέλευσης με αποκλειστικό σκοπό την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου.

Άρθρο 83-Προϋποθέσεις εκλογιμότητας των μελών του διοικητικού συμβουλίου

1. Δεν μπορεί να είναι μέλος διοικητικού συμβουλίου ή να διοριστεί εκπρόσωπος νομικού προσώπου μέλους του διοικητικού συμβουλίου φυσικό πρόσωπο, που δεν έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 84, η εκλογή ή ο διορισμός μέλους του διοικητικού συμβουλίου κατά παράβαση της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου είναι άκυρος.

3. Τυχόν επιπλέον προϋποθέσεις, ανικανότητες ή ασυμβίβαστα, που προβλέπονται από άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας δεν θίγονται. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει περαιτέρω προϋποθέσεις εκλογιμότητας των μελών του διοικητικού συμβουλίου, εφόσον οι προϋποθέσεις αυτές δεν αντίκεινται σε άλλες διατάξεις.

Άρθρο 84-Ελαττώματα διορισμού των εκπροσώπων της εταιρείας

Εφόσον τηρήθηκαν οι διατυπώσεις δημοσιότητας για το διορισμό των προσώπων που εκπροσωπούν την εταιρεία, δεν αντιτάσσεται στους τρίτους οποιοδήποτε ελάττωμα σχετικά με το διορισμό των προσώπων αυτών, εκτός αν η εταιρεία αποδείξει ότι οι τρίτοι γνώριζαν το ελάττωμα.

Άρθρο 85-Θητεία μελών διοικητικού συμβουλίου

1. Η μέγιστη διάρκεια θητείας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται στο καταστατικό, δεν μπορεί όμως να υπερβαίνει τα έξι (6) έτη. Αν ο διορισμός ή η εκλογή μέλους ή μελών γίνουν για χρονικό διάστημα, που υπερβαίνει τη μέγιστη διάρκεια της θητείας, όπως αυτή ορίζεται, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, ισχύουν για τη μέγιστη αυτή διάρκεια. Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου παρατείνεται μέχρι τη λήξη της προθεσμίας, εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη τακτική γενική συνέλευση και μέχρι τη λήψη της σχετικής απόφασης.

2. Η γενική συνέλευση μπορεί, και αν το ορίζει το καταστατικό υποχρεούται, να αποφασίζει τμηματική ανανέωση του διοικητικού συμβουλίου ή και διαδοχικές λήξεις της θητείας των μελών του. Στην περίπτωση αυτή επιτρέπεται να προβλεφθούν αρχικά άνισες θητείες των μελών του διοικητικού συμβουλίου.

Άρθρο 86-Αρμοδιότητες και έκταση εξουσιών του διοικητικού συμβουλίου

1. Το διοικητικό συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε πράξη που αφορά τη διοίκηση της εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας της και την εν γένει επιδίωξη του σκοπού της.

2. Πράξεις του διοικητικού συμβουλίου, ακόμη και αν είναι εκτός του εταιρικού σκοπού, δεσμεύουν την εταιρεία απέναντι στους τρίτους, εκτός αν ο τρίτος γνώριζε την υπέρβαση του εταιρικού σκοπού ή, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων, δεν μπορούσε να την αγνοεί. Το βάρος απόδειξης των περιστατικών που αίρουν τη δέσμευση της εταιρείας, σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια, φέρει η ίδια η εταιρεία. Δε συνιστά απόδειξη μόνη η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας ως προς το καταστατικό της εταιρείας ή τις τροποποιήσεις του.

3. Περιορισμοί της εξουσίας του διοικητικού συμβουλίου από το καταστατικό ή από απόφαση της γενικής συνέλευσης δεν αντιτάσσονται στους τρίτους ακόμα και αν έχουν υποβληθεί σε δημοσιότητα.

Άρθρο 87-Ανάθεση αρμοδιοτήτων του διοικητικού συμβουλίου σε μέλη του ή τρίτους

1. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να αναθέτει τις εξουσίες της διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, μέλη του ή μη, εφόσον αυτό επιτρέπεται, σύμφωνα με το καταστατικό. Το καταστατικό μπορεί επίσης να επιτρέπει στο διοικητικό συμβούλιο ή να το υποχρεώνει να αναθέτει τον εσωτερικό έλεγχο της εταιρείας σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, μη μέλη του.

2. Τα πρόσωπα αυτά μπορούν, εφόσον δεν το απαγορεύει το καταστατικό και προβλέπεται από τις αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου, να αναθέτουν περαιτέρω την άσκηση των εξουσιών που τους ανατέθηκαν ή μέρους τούτων σε άλλα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή τρίτους.

3. Κατά την ίδρυση της εταιρείας ο διορισμός προέδρου, αντιπροέδρου, διευθύνοντος ή εντεταλμένου συμβούλου ή προσώπων με άλλη ιδιότητα και αρμοδιότητες για το πρώτο διοικητικό συμβούλιο μπορεί να γίνει και με το καταστατικό. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί οποτεδήποτε να προβεί σε διαφορετική κατανομή των παραπάνω ιδιοτήτων μεταξύ των μελών του.

4. Με διάταξη του καταστατικού ή με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, εφόσον το καταστατικό το επιτρέπει, μπορεί επίσης να συγκροτείται εκτελεστική επιτροπή και να ανατίθενται σ αυτήν ορισμένες εξουσίες ή καθήκοντα του διοικητικού συμβουλίου. Στην περίπτωση αυτή, η σύνθεση, οι αρμοδιότητες, τα καθήκοντα και ο τρόπος λήψης των αποφάσεων της εκτελεστικής επιτροπής, καθώς και κάθε θέμα που αφορά τη λειτουργία της ρυθμίζονται με το καταστατικό ή την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου σχετικά με τη συγκρότησή της.

5. Στις εταιρείες που έχουν τίτλους εισηγμένους σε ρυθμιζόμενη αγορά εκλέγονται εκτελεστικά, μη εκτελεστικά και ανεξάρτητα μέλη, με τις προϋποθέσεις και με τις συνέπειες του ν. 3016/2002 (Α 110), όπως ισχύει. Οι διατάξεις των άρθρων 3 έως 8 του ν. 3016/2002, όπως ισχύει, μπορούν να εφαρμόζονται αναλόγως και σε μη εισηγμένες εταιρείες, αν τούτο προβλέπεται από το καταστατικό. Η παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 3016/2002 δεν εφαρμόζεται.

Άρθρο 88-Πράξεις εκπροσώπησης εταιρείας

Για κάθε πράξη εκπροσώπησης της εταιρείας αρκεί η υπογραφή του νομίμου εκπροσώπου της υπό την εταιρική επωνυμία, το όνομά του και η αναφορά της ιδιότητάς του. Χρήση εταιρικής σφραγίδας δεν απαιτείται.

Άρθρο 89-Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου

1. Το διοικητικό συμβούλιο εκλέγει μεταξύ των μελών του τον πρόεδρο, αν δεν τον έχει ήδη ορίσει το καταστατικό ή η γενική συνέλευση. Το καταστατικό, η γενική συνέλευση ή και το διοικητικό συμβούλιο εκλέγουν επίσης αναπληρωτή του προέδρου. Εφόσον δεν υπάρχει πρόεδρος ούτε αναπληρωτής του, καθήκοντα προέδρου μπορεί να ασκήσει προσωρινά ο μέτοχος με τον μεγαλύτερο αριθμό μετοχών με δικαίωμα ψήφου.

2. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να αντικαταστήσει τον πρόεδρο και τον αναπληρωτή του οποτεδήποτε. Αν τα πρόσωπα αυτά έχουν ορισθεί από το καταστατικό ή τη γενική συνέλευση, η αντικατάστασή τους από το διοικητικό συμβούλιο γίνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών.

3. Ο πρόεδρος ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπει ο νόμος και το καταστατικό.

Άρθρο 90-Τόπος συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου

1. Το διοικητικό συμβούλιο οφείλει να συνεδριάζει στην έδρα της εταιρείας.

2. Κατ'εξαιρεση, επιτρέπεται να ορίζεται στο καταστατικό και άλλος τόπος, στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή, στον οποίο μπορεί να συνεδριάζει έγκυρα το διοικητικό συμβούλιο.

3. Σε κάθε περίπτωση το διοικητικό συμβούλιο συνεδριάζει έγκυρα εκτός της έδρας του σε άλλο τόπο, στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή, εφόσον στη συνεδρίαση αυτή παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του και κανείς δεν αντιλέγει στην πραγματοποίηση της συνεδρίασης και στη λήψη αποφάσεων.

4. Εφόσον προβλέπεται στο καταστατικό ή συναινούν όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, η συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να διεξαχθεί με τηλεδιάσκεψη ως προς ορισμένα ή και ως προς όλα τα μέλη. Στην περίπτωση αυτή η πρόσκληση προς τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου περιλαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες και τεχνικές οδηγίες για τη συμμετοχή τους στη συνεδρίαση.

5. Σε κάθε περίπτωση κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να αξιώσει να διεξαχθεί η συνεδρίαση με τηλεδιάσκεψη ως προς αυτόν, αν κατοικεί σε άλλη χώρα από εκείνη όπου διεξάγεται η συνέλευση ή αν υπάρχει άλλος σπουδαίος λόγος, ιδίως ασθένεια ή αναπηρία.

Άρθρο 91-Συχνότητα συνεδριάσεων και σύγκληση του διοικητικού συμβουλίου

1. Το διοικητικό συμβούλιο συνεδριάζει κάθε φορά που ο νόμος, το καταστατικό ή οι ανάγκες της εταιρείας το απαιτούν.

2. Το διοικητικό συμβούλιο συγκαλείται από τον πρόεδρο ή τον αναπληρωτή του, με πρόσκληση που γνωστοποιείται στα μέλη, του δύο (2) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση και πέντε (5) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες αν η συνεδρίαση πρόκειται να διεξαχθεί εκτός της έδρας της εταιρείας. Στην πρόσκληση πρέπει να αναγράφονται με σαφήνεια και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, διαφορετικά η λήψη αποφάσεων επιτρέπεται μόνο εφόσον παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και κανείς δεν αντιλέγει στη λήψη αποφάσεων.

3. Τη σύγκληση του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να ζητήσουν δύο (2) τουλάχιστον από τα μέλη του με αίτησή τους προς τον πρόεδρο αυτού ή τον αναπληρωτή του, οι οποίοι υποχρεούνται να συγκαλέσουν εγκαίρως το διοικητικό συμβούλιο, ώστε αυτό να συνέλθει εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή της αίτησης. Στην αίτηση πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να αναφέρονται με σαφήνεια και τα θέματα που θα απασχολήσουν το διοικητικό συμβούλιο. Αν δεν συγκληθεί το διοικητικό συμβούλιο από τον πρόεδρο ή τον αναπληρωτή του εντός της παραπάνω προθεσμίας, επιτρέπεται στα μέλη που ζήτησαν τη σύγκληση να συγκαλέσουν αυτά το διοικητικό συμβούλιο εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας των επτά (7) ημερών, γνωστοποιώντας τη σχετική πρόσκληση στα λοιπά μέλη του διοικητικού συμβουλίου.

4. Το καταστατικό εταιρειών των οποίων οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά μπορεί να ορίσει άλλες διατυπώσεις ή βραχύτερες προθεσμίες πρόσκλησης, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 92-Λήψη αποφάσεων από το διοικητικό συμβούλιο

1. Το διοικητικό συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτό το ήμισυ πλέον ενός των συμβούλων, ουδέποτε όμως ο αριθμός των παρόντων ή αντιπροσωπευόμενων συμβούλων μπορεί να είναι μικρότερος των τριών (3). Για την εξεύρεση του αριθμού απαρτίας παραλείπεται τυχόν προκύπτον κλάσμα.
2. Εφόσον δεν ορίζει διαφορετικά ο νόμος ή το καταστατικό, οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων μελών. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου.
3. Κάθε σύμβουλος μπορεί να αντιπροσωπεύει εγκύρως μόνον έναν άλλο σύμβουλο.
4. Η αντιπροσώπευση στο διοικητικό συμβούλιο δεν μπορεί να ανατεθεί σε πρόσωπα που δεν αποτελούν μέλη του διοικητικού συμβουλίου, εκτός αν η αντιπροσώπευση ανατεθεί σε τυχόν αναπληρωματικό μέλος του διοικητικού συμβουλίου.

Άρθρο 93-Πρακτικά συνεδριάσεων και αποφάσεων διοικητικού συμβουλίου

1. Οι συζητήσεις και αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου καταχωρίζονται περιληπτικά σε ειδικό βιβλίο, που μπορεί να τηρείται και ηλεκτρονικά. Με αίτηση μέλους του διοικητικού συμβουλίου ο πρόεδρος υποχρεούται να καταχωρίσει στα πρακτικά περίληψη της γνώμης του μέλους αυτού. Ο πρόεδρος δικαιούται να αρνηθεί την καταχώριση γνώμης, η οποία αναφέρεται σε ζητήματα προφανώς εκτός ημερήσιας διάταξης, ή το περιεχόμενό της αντίκειται καταφανώς στα χρηστά ήθη ή το νόμο. Στο βιβλίο αυτό καταχωρίζεται επίσης κατάλογος των παραστώντων ή αντιπροσωπευθέντων κατά τη συνεδρίαση μελών του διοικητικού συμβουλίου.
2. Τα πρακτικά του διοικητικού συμβουλίου υπογράφονται από τα παραστώντα μέλη. Σε περίπτωση άρνησης υπογραφής από κάποιο μέλος γίνεται σχετική μνεία στα πρακτικά. Αντίγραφα των πρακτικών εκδίδονται επισήμως από τον πρόεδρο ή άλλο πρόσωπο που ορίζεται προς τούτο από το καταστατικό ή από το διοικητικό συμβούλιο, χωρίς να απαιτείται άλλη επικύρωσή τους. Η εταιρεία φέρει το βάρος απόδειξης ότι οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου έλαβαν χώρα την ημερομηνία και ώρα που αναγράφεται στο βιβλίο πρακτικών.
3. Αντίγραφα πρακτικών συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου, για τα οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισής τους στο Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με το άρθρο 12 του παρόντος νόμου ή άλλες διατάξεις, υποβάλλονται στην αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από τη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου.
4. Το βιβλίο πρακτικών του διοικητικού συμβουλίου των εταιρειών, οι μετοχές των οποίων δεν είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, μπορεί να τηρείται ενιαία με το βιβλίο πρακτικών της γενικής συνέλευσης.

Άρθρο 94-Προσυπογραφή πρακτικού χωρίς συνεδρίαση

1. Η κατάρτιση και υπογραφή πρακτικού από όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή τους αντιπροσώπους τους ισοδυναμεί με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, ακόμη και αν δεν έχει προηγηθεί συνεδρίαση. Η ρύθμιση αυτή ισχύει και αν όλοι οι σύμβουλοι ή οι αντιπρόσωποί τους συμφωνούν να αποτυπωθεί πλειοψηφική απόφασή τους σε πρακτικό, χωρίς συνεδρίαση. Το σχετικό πρακτικό υπογράφεται από όλους τους συμβούλους.
2. Οι υπογραφές των συμβούλων ή των αντιπροσώπων τους μπορούν να αντικαθίστανται με ανταλλαγή μηνυμάτων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) ή άλλα ηλεκτρονικά μέσα, αν τούτο προβλέπεται στο καταστατικό.
3. Το πρακτικό που καταρτίζεται, σύμφωνα με το παρόν καταχωρίζεται στο βιβλίο πρακτικών, σύμφωνα με το άρθρο 93.

Άρθρο 95-Ελαττωματικές αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου

1. Αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου, το περιεχόμενο των οποίων αντίκειται στο νόμο ή το καταστατικό είναι άκυρες.
2. Αποφάσεις που λήφθηκαν με τρόπο που δεν είναι σύμφωνος με το νόμο ή το καταστατικό είναι επίσης άκυρες, εκτός αν λήφθηκαν ομοφώνως από όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, παρόντα ή νομίμως εκπροσωπούμενα.
3. Την ακυρότητα μπορούν να επικαλεσθούν, εντός έξι (6) μηνών από την καταχώριση της απόφασης στο Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με το άρθρο 12, ή από την καταχώρισή της στο βιβλίο πρακτικών, σύμφωνα με

το άρθρο 93, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, τρίτοι δε, μέτοχοι ή μη, αν έχουν προσωπικό και ειδικό έννομο συμφέρον. Αν από την απόφαση προκύπτει διαρκής παραβίαση διατάξεων αναγκαστικού δικαίου, η δυνατότητα επίκλησης δεν υπόκειται σε προθεσμία. Στην περίπτωση αυτή η ακυρότητα μπορεί είτε να προταθεί από τους μετόχους είτε να ληφθεί υπόψη και αυτεπάγγελα από το δικαστήριο.

4. Αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου που αφορούν ζητήματα της παραγράφου 4 του άρθρου 27, της παραγράφου 2 του άρθρου 56, της παραγράφου 1 του άρθρου 71 και των περιπτώσεων α, β και ε της παραγράφου 2 του άρθρου 117 είναι άκυρες ή ακυρώσιμες, με ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 137 και 138. Η περίπτωση β της παραγράφου 2 του άρθρου 137 δεν εφαρμόζεται.

5. Αν η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της οποίας η ακυρότητα αναγνωρίστηκε δικαστικά υπέκειτο σε δημοσιότητα, το ίδιο ισχύει και για τη δικαστική απόφαση που αναγνώρισε την ακυρότητά της. 6. Το παρόν άρθρο δεν επηρεάζει την εφαρμογή των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 86.

Άρθρο 96-Καθήκοντα διοικητικού συμβουλίου

1. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και κάθε τρίτο πρόσωπο, στο οποίο έχουν ανατεθεί από αυτό εξουσίες, σύμφωνα με το άρθρο 87, οφείλουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και των αρμοδιοτήτων τους να τηρούν το νόμο, το καταστατικό και τις νόμιμες αποφάσεις της γενικής συνέλευσης. Οφείλουν να διαχειρίζονται τις εταιρικές υποθέσεις με σκοπό την προαγωγή του εταιρικού συμφέροντος, να εποπτεύουν την εκτέλεση των αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου και της γενικής συνέλευσης και να ενημερώνουν τα άλλα μέλη του διοικητικού συμβουλίου για τις εταιρικές υποθέσεις.

2. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου οφείλουν να τηρούν τα κατά το νόμο αρχεία, βιβλία και στοιχεία. Έχουν επίσης το συλλογικό καθήκον να εξασφαλίζουν ότι οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, η ετήσια έκθεση διαχείρισης και, όταν προβλέπεται, σύμφωνα με το άρθρο 152, η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, οι ενοποιημένες εκθέσεις διαχείρισης και η τυχόν ενοποιημένη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, καθώς και η έκθεση αποδοχών του άρθρου 112 συντάσσονται και δημοσιεύονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου ή, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα που έχουν υιοθετηθεί με τον Κανονισμό ΕΚ αριθμ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 243).

Άρθρο 97-Υποχρέωση πίστωσης - Συγκρούσεις συμφερόντων

1. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και κάθε τρίτο πρόσωπο στο οποίο έχουν ανατεθεί από αυτό αρμοδιότητές του έχουν υποχρέωση πίστωσης απέναντι στην εταιρεία. Οφείλουν ιδίως:

α) Να μην επιδιώκουν ίδια συμφέροντα που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της εταιρείας.

β) Να αποκαλύπτουν έγκαιρα και με επάρκεια στα υπόλοιπα μέλη του διοικητικού συμβουλίου τα ίδια συμφέροντά τους, που ενδέχεται να ανακύψουν από συναλλαγές της εταιρείας, οι οποίες εμπίπτουν στα καθήκοντά τους, καθώς και κάθε σύγκρουση των συμφερόντων τους με εκείνα της εταιρείας ή συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 32 του ν. 4308/2014, η οποία ανακύπτει κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Οφείλουν ομοίως να αποκαλύπτουν και κάθε σύγκρουση των συμφερόντων της εταιρείας με τα συμφέροντα των προσώπων της παραγράφου 2 του άρθρου 99, εφόσον έχουν σχέση με τα πρόσωπα αυτά. Ως επαρκής αποκάλυψη θεωρείται εκείνη που περιλαμβάνει περιγραφή τόσο της συναλλαγής όσο και των ιδίων συμφερόντων. Οι εταιρείες δημοσιοποιούν τις περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων και τυχόν συμβάσεις που έχουν συναφθεί και εμπίπτουν στο άρθρο 99 στην επόμενη τακτική γενική συνέλευση των μετόχων. Στις εταιρείες με τίτλους εισηγμένους σε ρυθμιζόμενη αγορά η δημοσιοποίηση γίνεται και με την ετήσια έκθεση του διοικητικού συμβουλίου.

γ) Να τηρούν αυστηρή εχεμύθεια για τις εταιρικές υποθέσεις και τα απόρρητα της εταιρείας, τα οποία κατέστησαν γνωστά σ' αυτούς λόγω της ιδιότητάς τους ως συμβούλων.

2. Το καταστατικό της εταιρείας μπορεί να εξειδικεύει περαιτέρω τις υποχρεώσεις της προηγούμενης παραγράφου.

3. Το μέλος του διοικητικού συμβουλίου δεν δικαιούται να ψηφίζει σε θέματα στα οποία υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων με την εταιρεία του ίδιου ή προσώπων με τα οποία συνδέεται με σχέση υπαγόμενη στην παράγραφο 2 του άρθρου 99. Στις περιπτώσεις αυτές οι αποφάσεις λαμβάνονται

από τα υπόλοιπα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, σε περίπτωση δε που η αδυναμία ψήφου αφορά τόσα μέλη, ώστε τα υπόλοιπα να μη σχηματίζουν απαρτία, τα λοιπά μέλη του διοικητικού συμβουλίου, ανεξάρτητα από τον αριθμό τους, οφείλουν να προβούν σε σύγκληση γενικής συνέλευσης με αποκλειστικό σκοπό τη λήψη της συγκεκριμένης απόφασης.

Άρθρο 98-Απαγόρευση ανταγωνισμού

1. Απαγορεύεται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου που συμμετέχουν με οποιονδήποτε τρόπο στη διεύθυνση της εταιρείας, καθώς και στους διευθυντές αυτής, να ενεργούν, χωρίς άδεια της γενικής συνέλευσης ή σχετική πρόβλεψη του καταστατικού, για δικό τους λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων, πράξεις που υπάγονται στους σκοπούς της εταιρείας, καθώς και να μετέχουν ως ομόρρυθμοί εταίροι ή ως μόνοι μέτοχοι ή εταίροι σε εταιρείες που επιδιώκουν τέτοιους σκοπούς.

2. Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της απαγόρευσης της προηγούμενης παραγράφου, η εταιρεία δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση. Μπορεί όμως, αντί της αποζημίωσης, να απαιτήσει, προκειμένου μεν για πράξεις που έγιναν για λογαριασμό του ίδιου του συμβούλου ή του διευθυντή, να θεωρηθεί ότι οι πράξεις αυτές διενεργήθηκαν για λογαριασμό της εταιρείας, προκειμένου δε για πράξεις που έγιναν για λογαριασμό τρίτου, να δοθεί στην εταιρεία η αμοιβή για τη μεσολάβηση ή να εκχωρηθεί σε αυτήν η σχετική απαίτηση.

3. Οι απαιτήσεις αυτές παραγράφονται ύστερα από ένα (1) έτος από τότε που οι παραπάνω πράξεις ανακοινώθηκαν σε συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου ή γνωστοποιήθηκαν στην εταιρεία. Η παραγραφή επέρχεται πάντως πέντε έτη (5) μετά την ενέργεια της απαγορευμένης πράξης.

Άρθρο 99-Διαφάνεια και εποπτεία των συναλλαγών με συνδεδεμένα μέρη (Άρθρο 9γ της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ)

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων που εκάστοτε διέπουν τις συναλλαγές πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων με πρόσωπα τα οποία έχουν ειδική σχέση με αυτά, καθώς και της παραγράφου 3 του άρθρου 51 του παρόντος νόμου, απαγορεύεται και είναι άκυρη η σύναψη οποιωνδήποτε συμβάσεων της εταιρείας με πρόσωπα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, καθώς και η παροχή ασφαλειών και εγγυήσεων προς τρίτους υπέρ των προσώπων αυτών, χωρίς ειδική άδεια παρεχόμενη με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου ή, με τους όρους του άρθρου 100, της γενικής συνέλευσης των μετόχων.

2. Η απαγόρευση της παραγράφου 1 ισχύει για τα ακόλουθα πρόσωπα (συνδεδεμένα μέρη):

(α) Επί εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, τα πρόσωπα που ορίζονται ως συνδεδεμένα με αυτήν κατά το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24, καθώς και τα νομικά πρόσωπα που ελέγχονται από αυτά, σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 27.

(β) Ως προς τις λοιπές εταιρείες, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, τα πρόσωπα που ελέγχουν την εταιρεία, τα στενά μέλη οικογένειας των προσώπων αυτών, όπως αυτά ορίζονται στο Παράρτημα Α του ν. 4308/2014, καθώς και τα νομικά πρόσωπα που ελέγχονται από τους παραπάνω. Ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο θεωρείται ότι ελέγχει την εταιρεία, αν συντρέχει μια από τις περιπτώσεις του άρθρου 32 του ν. 4308/2014.

(γ) Τα πρόσωπα, ως προς τα οποία έχει επεκταθεί με καταστατική πρόβλεψη η εφαρμογή του παρόντος άρθρου και των άρθρων 100 και 101 και, ιδίως, τους γενικούς διευθυντές και τους διευθυντές της εταιρείας.

3. Η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου δεν ισχύει προκειμένου για:

(α) Πράξεις που δεν εξέρχονται των ορίων των τρεχουσών συναλλαγών της εταιρείας με τα πρόσωπα της παραγράφου 2. Ως τρέχουσες συναλλαγές νοούνται εκείνες, που είναι συνήθεις σε σχέση με τις εργασίες και το αντικείμενο της επιχειρηματικής δραστηριότητας της εταιρείας, ως προς το είδος και το μέγεθός τους και συνάπτονται με τους συνήθεις όρους της αγοράς. Επί εταιρείας με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, το διοικητικό συμβούλιο θεσπίζει εσωτερική διαδικασία για την περιοδική αξιολόγηση του κατά πόσον πληρούνται οι συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Τα πρόσωπα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου δεν συμμετέχουν στην αξιολόγηση αυτή.

(β) Συμβάσεις που αφορούν τις αποδοχές των μελών του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας, του γενικού διευθυντή και του τυχόν αναπληρωτή του, καθώς και των διοικητικών στελεχών της, όπως αυτά ορίζονται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο, 24 ως προς τις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 109 έως 114.

(γ) Συμβάσεις που συνήφθησαν από πιστωτικά ιδρύματα βάσει μέτρων που αποσκοπούν στη διαφύλαξη της σταθερότητάς τους, κατόπιν έγκρισης της αρμόδιας αρχής που είναι υπεύθυνη για την προληπτική εποπτεία.

(δ) Συμβάσεις της εταιρείας με τους μετόχους της, εφόσον η δυνατότητα κατάρτισης προσφέρεται σε όλους τους μετόχους της εταιρείας, με τους ίδιους όρους, και διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των μετόχων και η προστασία των συμφερόντων της εταιρείας.

(ε) Συμβάσεις της εταιρείας με εκατό τοις εκατό (100%) θυγατρική της ή θυγατρική, στην οποία δεν μετέχει κανένα πρόσωπο συνδεδεμένο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 ή συμβάσεις παροχής ασφαλειών ή εγγυήσεων υπέρ αυτών.

(στ) Συμβάσεις της εταιρείας με θυγατρική ή ασφάλειες ή εγγυήσεις υπέρ θυγατρικής, οι οποίες συνάπτονται ή παρέχονται προς το συμφέρον της εταιρείας, της θυγατρικής της και των μετόχων τους που δεν είναι συνδεδεμένα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των μετόχων μειοψηφίας, ή από τις οποίες δεν κινδυνεύουν τα συμφέροντα τούτων. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται έκθεση από τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101, η οποία αξιολογεί κατά πόσον υπάρχει επαρκής προστασία των συμφερόντων αυτών. Αναφορά στο περιεχόμενο της έκθεσης γίνεται στο Προσάρτημα, σύμφωνα με την παράγραφο 31 του άρθρου 29 του ν. 4308/2014.

Τα προηγούμενα «δύο» εδάφια δεν εφαρμόζονται σε εταιρείες με μετοχές μη εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά.

(ζ) Συναλλαγές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 19.

4. Εξαιρούνται από την εφαρμογή της παραγράφου 1 συναλλαγές, ως προς τις οποίες ο νόμος προϋποθέτει έγκριση από τη γενική συνέλευση, εφόσον οι σχετικές νομοθετικές διατάξεις αντιμετωπίζουν ειδικώς και προστατεύουν επαρκώς τη δίκαιη μεταχείριση όλων των μετόχων, των συμφερόντων της εταιρείας και των μετόχων που δεν αποτελούν συνδεδεμένα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των μετόχων μειοψηφίας.

5. Τεκμαίρεται ότι σύμβαση της εταιρείας με τα πρόσωπα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου δεν είναι συνήθης ως προς το μέγεθός της, αν η αξία της αποτιμάται τουλάχιστον σε δέκα τοις εκατόν (10%) του ενεργητικού της εταιρείας, σύμφωνα με τον τελευταίο δημοσιευμένο ισολογισμό και, αν τέτοιος δεν υπάρχει, σύμφωνα με ισολογισμό που συντάσσεται προς το σκοπό αυτό. Επί εταιρείας με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, η υπέρβαση του ποσοστού αυτού αποκλείει το χαρακτηρισμό της συναλλαγής ως τρέχουσας, κατά την έννοια της παραγράφου 3 περίπτωση α του παρόντος άρθρου. Για τον υπολογισμό του ανωτέρω ποσοτικού ορίου λαμβάνονται υπόψη στο σύνολό τους αθροιστικά οι συναλλαγές που ολοκληρώθηκαν με το συνδεδεμένο μέρος ή άλλο πρόσωπο άμεσα ή έμμεσα ελεγχόμενο από αυτό, κατά το ίδιο οικονομικό έτος.

Άρθρο 100-Χορήγηση άδειας για την κατάρτιση συναλλαγής με συνδεδεμένο μέρος (Άρθρο 9γ της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ)

1. Η άδεια κατάρτισης συναλλαγής της εταιρείας με συνδεδεμένο μέρος ή παροχής ασφαλειών και εγγυήσεων προς τρίτους υπέρ του συνδεδεμένου μέρους, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο, παρέχεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία ισχύει για έξι (6) μήνες. Επί επαναλαμβανόμενων συμβάσεων με το ίδιο πρόσωπο μπορεί να δοθεί ενιαία άδεια σύναψης, που ορίζει τα χαρακτηριστικά των συμβάσεων και ισχύει για ένα (1) έτος.

2. Η αρμοδιότητα του διοικητικού συμβουλίου για τη χορήγηση άδειας δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ανάθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 87. Σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 3 του άρθρου 97, ή εφόσον αυτό ζητηθεί από την μειοψηφία των μετόχων, σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο, η ανωτέρω άδεια παρέχεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

3. Εντός δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση της ανακοίνωσης της χορήγησης άδειας από το διοικητικό συμβούλιο κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 101, μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του κεφαλαίου, μπορούν να ζητήσουν τη σύγκληση γενικής συνέλευσης για να αποφασίσει αυτή για το ζήτημα της παροχής της άδειας. Το καταστατικό μπορεί να μειώσει το ποσοστό αυτό μέχρι το ένα τοις εκατό (1%) του κεφαλαίου. Η σύμβαση της παραγράφου 1 του άρθρου 99 ή η παροχή εγγύησης ή ασφάλειας, για την οποία χορηγήθηκε άδεια από το διοικητικό συμβούλιο θεωρείται οριστικά έγκυρη μόνο μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας των δέκα (10) ημερών ή τη λήψη της άδειας από τη γενική συνέλευση ή την έγγραφη δήλωση του συνόλου των μετόχων προς την εταιρεία ότι δεν προτίθενται να ζητήσουν τη σύγκληση της γενικής συνέλευσης.

4. Αν μέχρι να χορηγηθεί άδεια από τη γενική συνέλευση, έχει ήδη συναφθεί η σύμβαση της παραγράφου 1 του άρθρου 99 ή έχει παρασχεθεί η εγγύηση ή η ασφάλεια, τότε η χορήγηση της άδειας από την γενική συνέλευση ματαιώνεται, αν αντιταχθούν σε αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση κεφαλαίου. Το καταστατικό μπορεί να μειώσει το ποσοστό αυτό μέχρι το ένα τις εκατό (1%) του κεφαλαίου.

5. Στην περίπτωση που η συναλλαγή αφορά μέτοχο της εταιρείας, ο συγκεκριμένος μέτοχος δεν μετέχει στην ψηφοφορία της γενικής συνέλευσης και δεν υπολογίζεται για το σχηματισμό της απαρτίας και της πλειοψηφίας. Ομοίως δεν μετέχουν στην ψηφοφορία άλλοι μέτοχοι, με τους οποίους ο αντισυμβαλλόμενος συνδέεται με σχέση υπαγόμενη στην παράγραφο 2 του άρθρου 99.

Η παρούσα δεν εφαρμόζεται: (α) σε εταιρίες με μετοχές μη εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά και (β) επί εταιριών με εισηγμένες μετοχές, αν η άδεια του διοικητικού συμβουλίου σύμφωνα με την παράγραφο 1 δόθηκε με τη συμφωνία της πλειοψηφίας των ανεξάρτητων μελών τούτου. Σε κάθε περίπτωση η χορήγηση της άδειας από τη γενική συνέλευση ματαιώνεται, αν αντιταχθούν σε αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα τρίτο (1/3) του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση κεφαλαίου.

6. Αν η άδεια σύναψης της σύμβασης δόθηκε από τη γενική συνέλευση, τυχόν τροποποιήσεις της μπορούν να γίνουν με άδεια του διοικητικού συμβουλίου, εκτός αν η γενική συνέλευση επιφυλάχθηκε να παρέχει η ίδια την άδεια και σε αυτές.

Άρθρο 101-Δημοσιότητα των συναλλαγών με συνδεδεμένα μέρη (Άρθρο 99 της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ)

1. Επί εταιρείας με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης του προηγούμενου άρθρου λαμβάνεται με βάση έκθεση ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας ή άλλου ανεξάρτητου προς την εταιρεία τρίτου μέρους, η οποία αξιολογεί κατά πόσον η συναλλαγή είναι δίκαιη και εύλογη για την εταιρεία και τους μετόχους που δεν αποτελούν συνδεδεμένο μέρος, συμπεριλαμβανομένων των μετόχων μειοψηφίας της εταιρείας, και εξηγεί τις παραδοχές στις οποίες βασίζεται αυτή, μαζί με τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν. Τα πρόσωπα της παραγράφου 2 του άρθρου 99 δεν συμμετέχουν στην κατάρτιση της έκθεσης.

2. Το διοικητικό συμβούλιο ανακοινώνει την παροχή άδειας για την κατάρτιση συναλλαγής είτε από το ίδιο είτε από τη γενική συνέλευση, καθώς και την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας της παραγράφου 3 του άρθρου 100. Η ανακοίνωση αυτή υποβάλλεται σε δημοσιότητα πριν από την ολοκλήρωση της συναλλαγής. Ανακρίβεια της ανακοίνωσης δεν αντιτάσσεται στους τρίτους, εκτός αν η εταιρεία αποδείξει ότι οι τρίτοι γνώριζαν την ανακρίβεια αυτή.

3. Η ανακοίνωση της παραγράφου 2 περιλαμβάνει κατ'ελάχιστον πληροφορίες: (α) ως προς τη φύση της σχέσης της εταιρείας με το συνδεδεμένο μέρος, (β) την ημερομηνία και την αξία της συναλλαγής, (γ) κάθε άλλη πληροφορία που είναι αναγκαία για να αξιολογηθεί κατά πόσον η συναλλαγή είναι δίκαιη και εύλογη για την εταιρεία και τα πρόσωπα που δεν αποτελούν συνδεδεμένο μέρος, συμπεριλαμβανομένων των μετόχων μειοψηφίας. Επί εταιρείας με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, η ανωτέρω ανακοίνωση συνοδεύεται από την έκθεση της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Στις διατυπώσεις δημοσιότητας υποβάλλεται επίσης η συναλλαγή που συνάπτεται μεταξύ του συνδεδεμένου με την εταιρεία προσώπου και θυγατρικής της.

4. Συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ του μοναδικού μετόχου και της εταιρείας καταχωρίζονται στα πρακτικά της γενικής συνέλευσης ή του διοικητικού συμβουλίου ή καταρτίζονται εγγράφως με ποινή ακυρότητας. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στις τρέχουσες συναλλαγές της εταιρείας κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 99.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν με την επιφύλαξη των κανόνων σχετικά με τη δημοσιοποίηση προνομιακών πληροφοριών, όπως αναφέρονται στο άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L173).

Άρθρο 102-Ευθύνη μελών του διοικητικού συμβουλίου

1. Κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου ευθύνεται έναντι της εταιρείας για ζημία που αυτή υφίσταται λόγω πράξης ή παράλειψης που συνιστά παράβαση των καθηκόντων του.

2. Η ευθύνη αυτή δεν υφίσταται, αν το μέλος του διοικητικού συμβουλίου αποδείξει ότι κατέβαλε κατά την άσκηση των καθηκόντων του την επιμέλεια του συνετού επιχειρηματία που δραστηριοποιείται σε παρόμοιες συνθήκες. Η επιμέλεια αυτή κρίνεται με βάση και την ιδιότητα κάθε

μέλους και τα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί κατά το νόμο, το καταστατικό ή με απόφαση των αρμόδιων εταιρικών οργάνων.

3. Αν από κοινή πράξη περισσότερων μελών του διοικητικού συμβουλίου προήλθε ζημία ή αν για την ίδια ζημία ευθύνονται παράλληλα περισσότεροι, ενέχονται όλοι εις ολόκληρον. Το ίδιο ισχύει και αν έχουν ενεργήσει περισσότεροι συγχρόνως ή διαδοχικά και δεν μπορεί να εξακριβωθεί τίνος η πράξη επέφερε τη ζημία. Το δικαστήριο όμως μπορεί να αποφασίσει για επιμερισμό της ευθύνης μεταξύ των υπευθύνων, ανάλογα με τη βαρύτητα της πράξης, το βαθμό του πταίσματος και την κατανομή των καθηκόντων των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Το δικαστήριο μπορεί να ρυθμίσει και το δικαίωμα αναγωγής των υπευθύνων μεταξύ τους.

4. Η ευθύνη κατά το παρόν άρθρο δεν υφίσταται προκειμένου για πράξεις ή παραλείψεις που στηρίζονται σε σύννομη απόφαση της γενικής συνέλευσης ή που αφορούν εύλογη επιχειρηματική απόφαση, η οποία ελήφθη (α) με καλή πίστη, (β) με βάση επαρκή, για τις συγκεκριμένες συνθήκες, πληροφόρηση και (γ) με αποκλειστικό κριτήριο την εξυπηρέτηση του εταιρικού συμφέροντος. Τα στοιχεία αυτά κρίνονται με αναφορά στο χρόνο λήψης της απόφασης. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου φέρουν το βάρος απόδειξης των προϋποθέσεων της παρούσας παραγράφου. Επίσης το δικαστήριο μπορεί να θεωρήσει ότι δεν υφίσταται ευθύνη προκειμένου για πράξεις ή παραλείψεις που στηρίζονται σε εισήγηση ή γνώμη ανεξάρτητου οργάνου ή επιτροπής, που λειτουργεί στην εταιρεία, σύμφωνα με το νόμο.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου και των άρθρων 103 έως 108 εφαρμόζονται και ως προς την ευθύνη των προσώπων που ενεργούν πράξεις διαχείρισης και εκπροσώπησης, σύμφωνα με το άρθρο 87, ή των οποίων η πράξη διορισμού ως μελών του διοικητικού συμβουλίου είναι ελαττωματική.

6. Οι αξιώσεις της εταιρείας κατά το παρόν άρθρο παραγράφονται μετά τριετία από την τέλεση της πράξης ή την παράλειψη. Η παραγραφή αναστέλλεται ενόσω ο υπεύθυνος έχει την ιδιότητα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου ή εκείνη της προηγούμενης παραγράφου. Σε κάθε περίπτωση η παραγραφή επέρχεται μετά πάροδο δεκαετίας από την τέλεση της πράξης ή την παράλειψη.

7. Η εταιρεία μπορεί, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, να παραιτηθεί των αξιώσεων της προς αποζημίωση ή να συμβιβασθεί για αυτές μετά πάροδο δύο (2) ετών από τη γένεση της αξίωσης και μόνο εφόσον συγκατατίθεται η γενική συνέλευση και δεν αντιτίθεται μειοψηφία που εκπροσωπεί το ένα δέκατο (1/10) του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση κεφαλαίου. Μετά την άσκηση της αγωγής, η παραπάνω παραίτηση ή ο συμβιβασμός μπορούν να λάβουν χώρα οποτεδήποτε, εφόσον συγκατατίθεται η γενική συνέλευση και δεν αντιτίθεται το ένα εικοστό (1/20) του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση κεφαλαίου. Στην συνέλευση αυτή καλείται να παραστεί και ο ειδικός εκπρόσωπος που τυχόν έχει ορισθεί.

Άρθρο 103-Άσκηση των αξιώσεων της εταιρείας

Το διοικητικό συμβούλιο έχει την υποχρέωση έγκαιρης, πλήρους και επιμελούς άσκησης των αξιώσεων της εταιρείας κατά των προσώπων που έχουν ευθύνη, σύμφωνα με το άρθρο 102, σταθμίζοντας το εταιρικό συμφέρον. Το διοικητικό συμβούλιο οφείλει να παρέχει στους μετόχους εξηγήσεις για την τυχόν μη άσκηση των αξιώσεων.

Άρθρο 104-Άσκηση των αξιώσεων της εταιρείας ύστερα από αίτημα της μειοψηφίας

1. Μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου έχουν δικαίωμα να υποβάλουν εγγράφως προς το διοικητικό συμβούλιο αίτηση με αντικείμενο την άσκηση των αξιώσεων της εταιρείας κατά το άρθρο 103. Το καταστατικό της εταιρείας μπορεί να μειώσει το παραπάνω ποσοστό. Οι αιτούντες πρέπει να αποδείξουν ότι έχουν καταστεί μέτοχοι έξι (6) μήνες πριν από την υποβολή της αίτησης.

2. Η αίτηση της προηγούμενης παραγράφου αναφέρει τις πληροφορίες που κατέχουν οι αιτούντες μέτοχοι ως προς τα πραγματικά περιστατικά που στοιχειοθετούν κατά την κρίση τους την ευθύνη μελών του διοικητικού συμβουλίου και τη ζημία της εταιρείας. Στην αίτησή τους οι μέτοχοι θέτουν εύλογη προθεσμία, εντός της οποίας το διοικητικό συμβούλιο οφείλει να αξιολογήσει το περιεχόμενο της αίτησης και να αποφασίσει αν η εταιρεία θα ασκήσει αγωγή για τις αξιώσεις που περιγράφει η αίτηση αυτή. Η ανωτέρω προθεσμία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα (1) μήνα από τότε που η αίτηση υποβλήθηκε στο διοικητικό συμβούλιο.

3. Το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει επί του αιτήματος των μετόχων, αφού λάβει υπόψη του τις παρατηρήσεις και εξηγήσεις των μελών εκείνων του διοικητικού συμβουλίου, που κατονομάζονται

στην αίτηση των μετόχων. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου που κατονομάζονται στην αίτηση, δεν έχουν δικαίωμα ψήφου στη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου για τη λήψη απόφασης επί του αιτήματος των μετόχων. Αν η αδυναμία ψήφου αφορά τόσα μέλη, ώστε τα υπόλοιπα να μη σχηματίζουν απαρτία, το διοικητικό συμβούλιο θεωρείται ότι δεν λαμβάνει απόφαση, κατά παρέκκλιση από τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 97, και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 105. Η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου επί της αιτήσεως των μετόχων, καθώς και το γεγονός της ενδεχόμενης αδυναμίας λήψεως απόφασης από το διοικητικό συμβούλιο, κοινοποιείται στους αιτούντες με επιμέλεια του ιδίου και με επιβάρυνση της εταιρείας.

4. Σε περίπτωση που η αίτηση της παραγράφου 1 υποβληθεί από την πλειοψηφία των μετόχων, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να προβεί αμελλητί στην άσκηση της εταιρικής αγωγής.

Άρθρο 105-Διορισμός ειδικού εκπροσώπου για άσκηση της αγωγής

1. Αν:

(α) το διοικητικό συμβούλιο απορρίψει εν όλω ή εν μέρει την αίτηση της μειοψηφίας, ή

(β) παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του εδαφίου β της παραγράφου 2 του άρθρου 104, ή

(γ) παρέλθουν τέσσερις (4) μήνες από την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου που αποφάσισε την άσκηση της αγωγής, χωρίς να έχει ασκηθεί η αγωγή, όπως αποφασίστηκε από το διοικητικό συμβούλιο, ή

(δ) το διοικητικό συμβούλιο δεν μπορεί να λάβει απόφαση επί της αιτήσεως της μειοψηφίας, ή

(ε) στην περίπτωση της παραγράφου 4 του άρθρου 104, η εταιρεία δεν ασκεί αμελλητί την αγωγή, η πλειοψηφία των μετόχων που υπέβαλαν το αίτημα του προηγούμενου άρθρου έχουν δικαίωμα, εντός δύο (2) μηνών από την κατά το εδάφιο γ της παραγράφου 3 του άρθρου 104 κοινοποίηση της απόφασης του διοικητικού συμβουλίου ή από την άπρακτη παρέλευση των ανωτέρω προθεσμιών των περιπτώσεων α και γ, να υποβάλουν αίτημα ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου με αντικείμενο το διορισμό ειδικού εκπροσώπου για την άσκηση αγωγής κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην αίτηση της μειοψηφίας του άρθρου 104.

2. Η αίτηση των μετόχων της παραγράφου 1 εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας και κοινοποιείται προς την εταιρεία και το μέλος ή τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, που κατονομάζονται στην αίτηση. Παρεμβάσεις, πρόσθετες και κύριες, ενώπιον του δικαστηρίου ασκούνται και με δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά. Το δικαστήριο κάνει δεκτή την αίτηση των μετόχων και ορίζει ειδικό εκπρόσωπο, εφόσον δεν συντρέχει προφανώς υπέρτερο συμφέρον της εταιρείας, που να δικαιολογεί τη μη διεξαγωγή δικαστικού αγώνα σε βάρος των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Η απόφαση του δικαστηρίου αναφέρει την ιστορική βάση που θα διερευνήσει ο ειδικός εκπρόσωπος, ώστε να ασκήσει την αγωγή κατά των προσώπων του άρθρου 102.

3. Ως ειδικός εκπρόσωπος μπορεί να ορισθεί ένας εκ των μετόχων που υποβάλλουν την αίτηση του παρόντος άρθρου ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου ή και τρίτο πρόσωπο. Το δικαστήριο δεν δεσμεύεται ως προς την επιλογή του ειδικού εκπροσώπου από τις προτάσεις των αιτούντων. Η απόφαση του δικαστηρίου μπορεί να ορίζει και αναπληρωτή ειδικό εκπρόσωπο.

4. Ο ειδικός εκπρόσωπος έχει ως ειδική και μόνη εξουσία την άσκηση της αγωγής κατά των προσώπων του άρθρου 102 και τη διεξαγωγή της σχετικής δίκης μέχρι την αμετάκλητη περάτωσή της με επιμέλεια και ταχύτητα. Καθ' όλο αυτό το χρονικό διάστημα ο ειδικός εκπρόσωπος εκπροσωπεί κατ' αποκλειστικότητα την εταιρεία για τις ανάγκες της σχετικής δίκης και μόνο. Ο ειδικός εκπρόσωπος έχει εξουσία πρόσβασης σε έγγραφα και πληροφορίες, η γνώση των οποίων είναι κατά εύλογη κρίση απαραίτητη για την άσκηση της αγωγής και τη διεξαγωγή της σχετικής δίκης.

5. Κατά την άσκηση των εξουσιών του, ο ειδικός εκπρόσωπος δεσμεύεται από τη δικαστική απόφαση περί ορισμού του όσον αφορά την ιστορική βάση που θα διερευνήσει για την άσκηση της αγωγής κατά των προσώπων του άρθρου 102. Η δέσμευση αυτή δεν περιορίζει την ευχέρεια του ειδικού εκπροσώπου να διαμορφώσει τους ισχυρισμούς της εταιρείας ως προς τη νομική βάση, την υπαιτιότητα ή την αιτιώδη συνάφεια και να προσδιορίσει την έκταση των αξιώσεών της, σύμφωνα με το άρθρο 102. Επίσης ο ειδικός εκπρόσωπος έχει υποχρέωση εχεμύθειας, όπως και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Το δικαστήριο μπορεί να του επιδικάσει εύλογη αμοιβή.

6. Αν, πριν ασκήσει την αγωγή, ο ειδικός εκπρόσωπος καταλήξει στο συμπέρασμα ότι για οποιοδήποτε λόγο δεν υπάρχει ευθύνη προς αποζημίωση, γνωστοποιεί τούτο στο διοικητικό συμβούλιο, που έχει την υποχρέωση να πληροφορήσει σχετικά τους μετόχους που ζήτησαν την άσκηση της αγωγής. Οι

μέτοχοι αυτοί έχουν δικαίωμα να επανέλθουν με νεότερη αίτηση, η παραγραφή όμως δεν αναστέλλεται.

7. Σε περίπτωση κατ'ουσίαν απόρριψης της αγωγής σε πρώτο ή δεύτερο βαθμό, το διοικητικό συμβούλιο ύστερα από εισήγηση του ειδικού εκπροσώπου, μπορεί να παραιτηθεί των ενδίκων μέσων.

Άρθρο 106- Λοιπές διατάξεις

1. Η υποβολή της αίτησης της παραγράφου 1 του άρθρου 104 αναστέλλει την παραγραφή της παραγράφου 6 του άρθρου 102. Η παραγραφή συνεχίζεται μετά την έκδοση της απόφασης του μονομελούς πρωτοδικείου επί της αιτήσεως των μετόχων.

2. Η απόφαση του δικαστηρίου που κάνει δεκτή την αίτηση των μετόχων κατά το άρθρο 105, κοινοποιείται με επιμέλεια των αιτούντων και με δαπάνες της εταιρείας στον ειδικό εκπρόσωπο και στην εταιρεία.

3. Η δαπάνη της δίκης για το διορισμό του ειδικού εκπροσώπου και τη διεξαγωγή του δικαστικού αγώνα, καθώς και η αμοιβή του ειδικού εκπροσώπου βαρύνουν την εταιρεία.

Άρθρο 107- Ευθύνη για άμεση ζημία τρίτων

Οι διατάξεις των προηγούμενων άρθρων 102 έως 106 δεν επηρεάζουν την ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου για άμεση ζημία μετόχων ή τρίτων και δεν θίγουν την ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου κατά το άρθρο 98 του Πτωχευτικού Κώδικα.

Άρθρο 108- Έγκριση συνολικής διαχείρισης

1. Με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με φανερή ψηφοφορία μετά την έγκριση των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, μπορεί να εγκρίνεται η συνολική διαχείριση που έλαβε χώρα κατά την αντίστοιχη χρήση. Παραίτηση όμως της εταιρείας από αξιώσεις της κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή άλλων προσώπων ή συμβιβασμός της εταιρείας με αυτούς μπορεί να λάβει χώρα μόνο με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 7 του άρθρου 102. Κατά τη δίκη για αποζημίωση της εταιρείας λόγω ευθύνης των μελών του διοικητικού συμβουλίου κατά τα άρθρα 102 και επ. συνεκτιμάται η παραπάνω έγκριση.

2. Στην ψηφοφορία περί έγκρισης της συνολικής διαχείρισης, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου δικαιούνται να μετέχουν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μόνο με μετοχές, των οποίων είναι κύριοι, ή ως αντιπρόσωποι άλλων μετόχων, εφόσον όμως έχουν λάβει σχετική εξουσιοδότηση με ρητές και συγκεκριμένες οδηγίες ψήφου. Το ίδιο ισχύει και για τους υπαλλήλους της εταιρείας.

Άρθρο 109- Διαδικασία και προϋποθέσεις χορήγησης αμοιβών

1. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δικαιούνται να λάβουν αμοιβή ή άλλες παροχές, σύμφωνα με το νόμο και τα οριζόμενα στο καταστατικό και, κατά περίπτωση, την πολιτική αποδοχών της εταιρείας. Αμοιβή ή παροχή που χορηγείται σε μέλος του διοικητικού συμβουλίου και δεν ρυθμίζεται στον νόμο ή το καταστατικό βαρύνει την εταιρεία μόνο αν εγκριθεί με ειδική απόφαση της γενικής συνέλευσης με την επιφύλαξη των οριζομένων στα άρθρα 110 έως 112.

2. Αμοιβή συνιστάμενη σε συμμετοχή στα κέρδη της χρήσεως παρέχεται μόνον αν αυτό προβλέπεται στο καταστατικό. Το ύψος της ανωτέρω αμοιβής προσδιορίζεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης, η οποία αποφασίζει με απλή απαρτία και πλειοψηφία. Αμοιβή χορηγούμενη από τα κέρδη της χρήσεως λαμβάνεται από το υπόλοιπο των καθαρών κερδών που απομένει μετά την αφαίρεση των νόμιμων κρατήσεων για τακτικό αποθεματικό και τη διανομή του ελάχιστου μερίσματος υπέρ των μετόχων. Επί εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά η παρούσα παράγραφος ισχύει με την επιφύλαξη των οριζομένων στα άρθρα 110 έως 112.

3. Αμοιβή σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου για υπηρεσίες προς την εταιρεία βάσει ειδικής σχέσης, όπως ενδεικτικώς, από σύμβαση εργασίας, έργου ή εντολής καταβάλλεται με τις προϋποθέσεις των άρθρων 99 έως 101.

4. Η γενική συνέλευση μπορεί να επιτρέψει προκαταβολή αμοιβής για το χρονικό διάστημα μέχρι την επόμενη τακτική γενική συνέλευση. Η προκαταβολή της αμοιβής τελεί υπό την αίρεση της έγκρισής της από την επόμενη τακτική γενική συνέλευση.

5. Με την εξαίρεση των αμοιβών της παραγράφου 3, αμοιβή ή παροχή που καταβλήθηκε ή αποφασίστηκε να καταβληθεί σε συγκεκριμένο μέλος του διοικητικού συμβουλίου κατά τα ανωτέρω, μπορεί να μειωθεί από το δικαστήριο αν, με τις υφιστάμενες συνθήκες, είναι κατά εύλογη κρίση

υπέρογκη και αντιτάχθηκαν στην απόφαση αυτή μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα δέκατο (1/10) του κεφαλαίου. Η αίτηση προς το δικαστήριο υποβάλλεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την έγκριση της γενικής συνέλευσης από μετόχους που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του μετοχικού κεφαλαίου και αντιτάχθηκαν στην απόφαση αυτή. Το δικαστήριο εκδικάζει την ανωτέρω αίτηση κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας και αποφαινεται λαμβάνοντας υπόψη, ιδίως, τις αρμοδιότητες και τις ευθύνες του συμβούλου, τις προσπάθειες που έχει καταβάλει, το επίπεδο αντίστοιχων αμοιβών των συμβούλων σε άλλες παρόμοιες εταιρείες, και την κατάσταση, την απόδοση και τις προοπτικές της εταιρείας.

Άρθρο 110- Πολιτική αποδοχών (Άρθρο 9α της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ)

1. Εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά υποχρεούνται να θεσπίζουν πολιτική αποδοχών για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και, αν υπάρχει, για τον γενικό διευθυντή ή τον αναπληρωτή του. Η αναφορά στο παρόν άρθρο και στα άρθρα 111 και 112 στο διοικητικό συμβούλιο περιλαμβάνει και τον γενικό διευθυντή και τον τυχόν αναπληρωτή του. Με καταστατική διάταξη μπορεί να ορίζεται ότι οι διατάξεις του παρόντος άρθρου και των άρθρων 111 και 112 εφαρμόζονται: (α) και σε διοικητικά στελέχη, όπως αυτά ορίζονται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24 παράγραφος 9, καθώς

(β) και σε εταιρείες με μετοχές μη εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά.

2. Η πολιτική αποδοχών υποβάλλεται στην έγκριση της γενικής συνέλευσης. Η ψήφος των μετόχων επί της πολιτικής αποδοχών είναι δεσμευτική. [Στη σχετική ψηφοφορία δεν μετέχουν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου που έχουν συγχρόνως την ιδιότητα του μετόχου, τα οποία δεν υπολογίζονται για το σχηματισμό της απαρτίας και της πλειοψηφίας].

Η διάρκεια ισχύος της εγκεκριμένης πολιτικής αποδοχών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη από την έγκρισή της από τη γενική συνέλευση. Οι εταιρείες υποχρεούνται να υποβάλουν την πολιτική αποδοχών προς έγκριση στη γενική συνέλευση κάθε φορά που σημειώνεται ουσιώδης μεταβολή των συνθηκών με τις οποίες καταρτίστηκε η εγκεκριμένη πολιτική αποδοχών και σε κάθε περίπτωση ανά τέσσερα (4) έτη από την έγκρισή της.

3. Σε περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρχει πολιτική αποδοχών, η εταιρεία συνεχίζει να καταβάλλει τις αμοιβές των μελών του διοικητικού της συμβουλίου, όπως αυτές είχαν κατά την προηγούμενη εταιρική χρήση. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει συμφωνία για τις αποδοχές των μελών του διοικητικού συμβουλίου για την προηγούμενη εταιρική χρήση, η εταιρεία καταβάλλει αμοιβές, σύμφωνα με τις μέχρι τότε ισχύουσες πρακτικές της, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 109, έως την επόμενη γενική συνέλευση. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να υποβάλει αναθεωρημένη πολιτική αποδοχών προς έγκριση από την επόμενη γενική συνέλευση.

4. Σε περίπτωση κατά την οποία η εταιρεία διαθέτει εγκεκριμένη από τη γενική συνέλευση πολιτική αποδοχών και η γενική συνέλευση δεν εγκρίνει την προτεινόμενη νέα πολιτική αποδοχών, η εταιρεία μπορεί να συνεχίσει να καταβάλλει τις αμοιβές των μελών του διοικητικού συμβουλίου μόνο, σύμφωνα με την προηγούμενη, εγκεκριμένη πολιτική αποδοχών και να υποβάλει αναθεωρημένη πολιτική αποδοχών προς έγκριση από την επόμενη γενική συνέλευση.

5. Η εγκεκριμένη πολιτική αποδοχών μαζί με την ημερομηνία και τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας υποβάλλεται σε διατυπώσεις δημοσιότητας και παραμένει διαθέσιμη στο διαδικτυακό τόπο της εταιρείας, χωρίς χρέωση, τουλάχιστον για όσο χρονικό διάστημα αυτή ισχύει.

6. Σε εξαιρετικές περιστάσεις επιτρέπεται προσωρινά η παρέκκλιση από την εγκεκριμένη πολιτική αποδοχών, με την προϋπόθεση ότι:

(α) η πολιτική αποδοχών ορίζει τις διαδικαστικές προϋποθέσεις, με τις οποίες μπορεί να εφαρμοστεί παρέκκλιση από το περιεχόμενό της,

(β) η πολιτική αποδοχών ορίζει τα στοιχεία της, ως προς τα οποία μπορεί να εφαρμοστεί η παρέκκλιση και

(γ) η παρέκκλιση αυτή είναι αναγκαία για τη μακροπρόθεσμη εξυπηρέτηση των συμφερόντων της εταιρείας στο σύνολό της ή για τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς της.

7. Εφόσον δεν υπάρχει πρόβλεψη στην πολιτική αποδοχών κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου, παρέκκλιση από την εγκεκριμένη πολιτική αποδοχών επιτρέπεται με τους όρους της παραγράφου 5 του άρθρου 109.

Άρθρο 111 Περιεχόμενο της πολιτικής αποδοχών (Άρθρο 9α της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ)

1. Η πολιτική αποδοχών του προηγούμενου άρθρου περιγράφει με τρόπο σαφή και κατανοητό κατ'ελάχιστο τα εξής:

(α) τον τρόπο με τον οποίο η συγκεκριμένη πολιτική αποδοχών συνεισφέρει στην επιχειρηματική στρατηγική, στα μακροπρόθεσμα συμφέροντα και τη βιωσιμότητα της εταιρείας,

(β) τις διαφορετικές συνιστώσες για τη χορήγηση σταθερών και μεταβλητών αποδοχών πάσης φύσεως, στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων προαίρεσης, του δικαιώματος συμμετοχής των μελών του διοικητικού συμβουλίου στα κέρδη της εταιρείας και όλων των επιμισθίων και άλλων επιδομάτων οποιασδήποτε μορφής, τα οποία μπορεί να χορηγούνται σε αυτά, υποδεικνύοντας τα αντίστοιχα σχετικά ποσοστά,

(γ) τον τρόπο με τον οποίο ελήφθησαν υπόψη κατά τον καθορισμό της πολιτικής αποδοχών οι μισθολογικές και εργασιακές συνθήκες των εργαζομένων της εταιρείας,

(δ) σαφή, περιεκτικά και διαφοροποιημένα κριτήρια για τη χορήγηση των υπό β, μεταβλητών αποδοχών και ιδίως τα κριτήρια χρηματοοικονομικής και μη απόδοσης που εφαρμόζονται για τη χορήγηση των μεταβλητών αποδοχών, συμπεριλαμβανομένων, όπου κρίνεται σκόπιμο, των κριτηρίων που σχετίζονται με την εταιρική κοινωνική ευθύνη,

(ε) τις μεθόδους με τις οποίες εκτιμάται ο βαθμός στον οποίον πληρούνται τα ανωτέρω, υπό δ, κριτήρια απόδοσης και σε περίπτωση χορήγησης αποδοχών βάσει μετοχών, τις περιόδους κατοχύρωσης και, όπου κρίνεται σκόπιμο, τη διατήρηση μετοχών μετά την κατοχύρωση,

(στ) τις προϋποθέσεις για την αναβολή της καταβολής των μεταβλητών αποδοχών και τη χρονική διάρκεια αυτής, καθώς και τις προϋποθέσεις ανάκτησης των μεταβλητών αποδοχών από την εταιρεία, (ζ) τη διάρκεια των συμβάσεων της εταιρείας με τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και τις ισχύουσες προθεσμίες προειδοποίησης, τα βασικά χαρακτηριστικά της συμπληρωματικής σύνταξης ή των προγραμμάτων πρόωρης συνταξιοδότησης των μελών του διοικητικού συμβουλίου και τους όρους καταγγελίας των συμβάσεων, καθώς επίσης τις πληρωμές που συνδέονται με την καταγγελία των συμβάσεων,

(η) τυχόν δικαιώματα συμμετοχής των μελών σε προγράμματα διάθεσης μετοχών της εταιρείας,

(θ) τη διαδικασία λήψης αποφάσεων για την έγκριση και τον προσδιορισμό του περιεχομένου της πολιτικής αποδοχών, τις διαδικαστικές προϋποθέσεις για την επανεξέταση, την αναθεώρηση και την εφαρμογή της, με ιδιαίτερη αναφορά στα μέτρα για την αποφυγή ή τη διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων και στο ρόλο της επιτροπής αποδοχών και άλλων σχετικών επιτροπών, εφόσον υπάρχουν τέτοιες.

2. Σε περίπτωση αναθεώρησης της πολιτικής αποδοχών, η σχετική έκθεση του διοικητικού συμβουλίου πρέπει να περιγράφει και να εξηγήσει όλες τις μεταβολές στην πολιτική αποδοχών. Στη σχετική απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων πρέπει να περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο ελήφθησαν υπόψη οι ψήφοι και οι απόψεις των μετόχων επί της πολιτικής και των εκθέσεων, από την τελευταία ψηφοφορία σχετικά με την πολιτική αποδοχών κατά τη γενική συνέλευση των μετόχων και εντεύθεν.

Άρθρο 112- Έκθεση αποδοχών (Άρθρο 9β της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ)

1. Η εταιρεία με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά υποχρεούται να καταρτίζει σαφή και κατανοητή έκθεση αποδοχών, η οποία περιέχει ολοκληρωμένη επισκόπηση του συνόλου των αποδοχών που ρυθμίζονται στην πολιτική του άρθρου 110 για το τελευταίο οικονομικό έτος. Στην έκθεση περιλαμβάνονται και τα πάσης φύσεως επιδόματα που χορηγήθηκαν ή οφείλονταν στα πρόσωπα, οι αποδοχές των οποίων έχουν συμπεριληφθεί στην πολιτική αποδοχών του άρθρου 110, κατά το τελευταίο οικονομικό έτος, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για νεοεκλεγέντα ή παλαιότερα μέλη του διοικητικού συμβουλίου.

2. Η έκθεση αποδοχών περιέχει, κατ'ελάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες όσον αφορά τις αποδοχές κάθε επιμέρους μέλους του διοικητικού συμβουλίου:

(α) το σύνολο των αποδοχών που έχουν χορηγηθεί ή καταβληθεί, με ανάλυση στις επιμέρους συνιστώσες τους, τα σχετικά ποσοστά των σταθερών και των μεταβλητών αποδοχών, συμπεριλαμβανομένων των αποδοχών της παραγράφου 2 του άρθρου 109, και εξήγηση του τρόπου

εφαρμογής των κριτηρίων απόδοσης και του τρόπου με τον οποίο οι συνολικές αποδοχές συμμορφώνονται με την εγκεκριμένη πολιτική αποδοχών,

(β) την ετήσια μεταβολή των αποδοχών των μελών του διοικητικού συμβουλίου, της απόδοσης της εταιρείας και των μέσων αποδοχών των εργαζομένων πλήρους απασχόλησης της εταιρείας, εκτός των στελεχών, κατά τα τελευταία πέντε (5) οικονομικά έτη τουλάχιστον, με κοινή παρουσίαση των εν λόγω στοιχείων, ώστε να διευκολύνεται η σύγκριση των στοιχείων από τους μετόχους,

(γ) τυχόν αποδοχές πάσης φύσεως από οποιαδήποτε εταιρεία ανήκει στον ίδιο όμιλο, όπως ορίζεται στο άρθρο 32 του ν. 4308/2014,

(δ) τον αριθμό μετοχών και δικαιωμάτων προαίρεσης για μετοχές που έχουν χορηγηθεί ή προσφερθεί στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και τις κύριες προϋποθέσεις άσκησης των δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων της τιμής και της ημερομηνίας άσκησης, καθώς και οποιαδήποτε μεταβολή,

(ε) τυχόν ασκηθέντα δικαιώματα προαίρεσης από μέρους του διοικητικού συμβουλίου στο πλαίσιο των προγραμμάτων διάθεσης μετοχών της εταιρείας,

(στ) πληροφορίες για τη χρήση της δυνατότητας ανάκτησης μεταβλητών αποδοχών,

(ζ) πληροφορίες σχετικά με τυχόν παρεκκλίσεις από την εφαρμογή της πολιτικής αποδοχών κατ'εφαρμογή της παραγράφου 7 του άρθρου 110, με επεξήγηση της εξαιρετικής φύσης των περιστάσεων και την ένδειξη των συγκεκριμένων στοιχείων της πολιτικής αποδοχών, έναντι των οποίων σημειώθηκε η παρέκκλιση.

3. Η έκθεση αποδοχών του τελευταίου οικονομικού έτους υποβάλλεται προς συζήτηση στην τακτική γενική συνέλευση, ως αντικείμενο της ημερήσιας διάταξης. Η ψήφος των μετόχων όσον αφορά την έκθεση αποδοχών είναι συμβουλευτική. Το διοικητικό συμβούλιο οφείλει να επεξηγεί στην επόμενη έκθεση αποδοχών, τον τρόπο με τον οποίο ελήφθη υπόψη το ανωτέρω αποτέλεσμα της ψηφοφορίας κατά την τακτική γενική συνέλευση.

4. Μετά τη γενική συνέλευση και με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, οι εταιρείες καθιστούν αμελλητί διαθέσιμη στο κοινό την έκθεση αποδοχών στον διαδικτυακό τους τόπο, χωρίς χρέωση, για περίοδο δέκα (10) ετών. Τυχόν διατήρηση της έκθεσης αποδοχών στον διαδικτυακό τόπο για μεγαλύτερο της δεκαετίας χρονικό διάστημα, επιτρέπεται με την προϋπόθεση ότι η έκθεση αποδοχών δεν περιέχει πλέον δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Οι ελεγκτές της εταιρείας ελέγχουν, αν και κατά πόσον έχουν παρασχεθεί οι πληροφορίες του παρόντος άρθρου.

5. Οι εταιρείες δεν περιλαμβάνουν στην έκθεση αποδοχών ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 9 παρ. 1 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 119/1) ή δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν την οικογενειακή κατάσταση των μελών του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας. Οι εταιρείες επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των μελών του διοικητικού συμβουλίου που περιλαμβάνονται στην έκθεση αποδοχών βάσει του παρόντος άρθρου προς το σκοπό της αύξησης της εταιρικής διαφάνειας όσον αφορά τις αποδοχές των μελών του διοικητικού συμβουλίου, με στόχο την ενίσχυση της λογοδοσίας των μελών και της εποπτείας των μετόχων επί των αποδοχών αυτών. Με την επιφύλαξη τυχόν μεγαλύτερης προθεσμίας που προβλέπεται από ειδική διάταξη, οι εταιρείες δεν δημοσιοποιούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται στην έκθεση αποδοχών, βάσει του παρόντος άρθρου, μετά την πάροδο δέκα (10) ετών από τη δημοσίευση της έκθεσης αποδοχών.

6. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου διασφαλίζουν ότι η έκθεση αποδοχών καταρτίζεται και δημοσιεύεται, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των διατάξεων του παρόντος άρθρου. Η ευθύνη τους εξαιτίας παράβασης των διατάξεων του παρόντος άρθρου είναι συλλογική.

7. Η παράγραφος 5 του άρθρου 109 εφαρμόζεται και στις αποδοχές που καθορίζονται στην έκθεση αποδοχών. Η προθεσμία των δύο (2) μηνών αρχίζει από την ψηφοφορία επί της έκθεσης αποδοχών σύμφωνα με την παράγραφο 3.

Άρθρο 113-Πρόγραμμα διάθεσης μετοχών σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου και το προσωπικό

1. Με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, μπορεί να θεσπισθεί πρόγραμμα διάθεσης μετοχών στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και το προσωπικό της εταιρείας, καθώς και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών κατά την έννοια του άρθρου 32 του ν. 4308/2014, με τη μορφή δικαιώματος προαίρεσης (option) απόκτησης μετοχών,

κατά τους όρους της απόφασης αυτής, περίληψη της οποίας υποβάλλεται σε δημοσιότητα. Ως δικαιούχοι μπορούν να ορισθούν και πρόσωπα που παρέχουν στην εταιρεία υπηρεσίες σε σταθερή βάση.

2. Η συνολική ονομαστική αξία των μετοχών που διατίθενται κατά την παρούσα παράγραφο δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει, συνολικά, το ένα δέκατο (1/10) του κεφαλαίου, που είναι καταβεβλημένο κατά την ημερομηνία της απόφασης της γενικής συνέλευσης. Η απόφαση της γενικής συνέλευσης προβλέπει αν για την ικανοποίηση του δικαιώματος προαίρεσης η εταιρεία θα προβεί σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου ή αν θα χρησιμοποιήσει μετοχές που αποκτά ή έχει αποκτήσει, σύμφωνα με το άρθρο 49. Σε κάθε περίπτωση, η απόφαση της γενικής συνέλευσης πρέπει να ορίζει τον ανώτατο αριθμό μετοχών που μπορεί να αποκτηθούν ή να εκδοθούν, αν οι δικαιούχοι ασκήσουν το παραπάνω δικαίωμα, την τιμή διάθεσης ή τη μέθοδο προσδιορισμού της, τους όρους διάθεσης των μετοχών στους δικαιούχους, και τους δικαιούχους ή τις κατηγορίες αυτών, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 35, τη διάρκεια του προγράμματος, καθώς και κάθε άλλο συναφή όρο. Με την ίδια απόφαση της γενικής συνέλευσης μπορεί να ανατίθεται στο διοικητικό συμβούλιο ο καθορισμός των δικαιούχων ή των κατηγοριών αυτών, ο τρόπος άσκησης του δικαιώματος και οποιοσδήποτε άλλος όρος του προγράμματος διάθεσης μετοχών.

3. Το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος, εκδίδει στους δικαιούχους που άσκησαν το δικαίωμά τους πιστοποιητικά δικαιώματος απόκτησης μετοχών και, ανά ημερολογιακό τρίμηνο κατ' ανώτατο όριο, παραδίδει τις μετοχές που έχουν ήδη εκδοθεί ή εκδίδει και παραδίδει τις μετοχές στους παραπάνω δικαιούχους, αυξάνοντας το κεφάλαιο της εταιρείας και τροποποιώντας αντίστοιχα το καταστατικό. Επίσης πιστοποιεί την αύξηση του κεφαλαίου και τηρεί τις διατυπώσεις δημοσιότητας. Η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου για την αύξηση του κεφαλαίου και την πιστοποίηση της καταβολής του λαμβάνεται ανά ημερολογιακό τρίμηνο, κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στο άρθρο 20. Στις αυξήσεις αυτές του κεφαλαίου δεν εφαρμόζεται το άρθρο 26.

4. Η γενική συνέλευση, με απόφασή της που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία και υποβάλλεται σε δημοσιότητα, μπορεί να εξουσιοδοτεί το διοικητικό συμβούλιο να θεσπίζει πρόγραμμα διάθεσης μετοχών, με τις προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων, αυξάνοντας ενδεχομένως το κεφάλαιο και λαμβάνοντας όλες τις άλλες σχετικές αποφάσεις. Η εξουσιοδότηση αυτή ισχύει για πέντε (5) έτη, εκτός αν η γενική συνέλευση ορίσει συντομότερο χρόνο ισχύος αυτής και είναι ανεξάρτητη από τις εξουσίες του διοικητικού συμβουλίου της παραγράφου 1 του άρθρου 24. Η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου λαμβάνεται με τους όρους των παραπάνω παραγράφων.

5. Η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζεται επί εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, εφόσον το πρόγραμμα διάθεσης μετοχών περιλαμβάνεται στην εγκεκριμένη πολιτική αποδοχών.

Άρθρο 114- Δωρεάν διάθεση μετοχών σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου και το προσωπικό

1. Με απόφαση της γενικής συνέλευσης που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία μπορεί να αποφασίζεται η δωρεάν διάθεση μετοχών στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και το προσωπικό της εταιρείας, καθώς και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών κατά την έννοια του άρθρου 32 του ν. 4308/2014. Ως δικαιούχοι μπορούν να ορισθούν και πρόσωπα που παρέχουν στην εταιρεία υπηρεσίες σε σταθερή βάση. Περίληψη της απόφασης υποβάλλεται σε δημοσιότητα.

2. Για το σκοπό της προηγούμενης παραγράφου η εταιρεία είτε διαθέτει ίδιες μετοχές που αποκτώνται ή έχουν ήδη αποκτηθεί, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 49 είτε εκδίδει νέες μετοχές με κεφαλαιοποίηση μη διανεμηθέντων κερδών ή διανεμητών αποθεματικών ή διαφοράς από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο. Η απόφαση της γενικής συνέλευσης πρέπει να ορίζει τον αριθμό των μετοχών που θα διατεθούν και το κατά πόσο θα πρόκειται για ίδιες ή για νέες μετοχές, την κατηγορία των μετοχών που θα διατεθούν, τους όρους της διάθεσης, όπως ιδίως την τυχόν υποχρέωση διακράτησης των μετοχών για ορισμένο χρονικό διάστημα, τους δικαιούχους ή τις κατηγορίες τους και κάθε άλλο συναφή όρο. Με την ίδια απόφαση της γενικής συνέλευσης μπορεί να ανατίθεται στο διοικητικό συμβούλιο ο καθορισμός των δικαιούχων ή των κατηγοριών τους και οποιοσδήποτε άλλος όρος.

3. Η ονομαστική αξία των μετοχών που διατίθενται κατά το άρθρο αυτό αθροιζόμενη με την ονομαστική αξία των μετοχών που ενδέχεται να διατεθούν με βάση τυχόν εκκρεμή δικαιώματα προαίρεσης απόκτησης μετοχών του άρθρου 113, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει συνολικά το ένα

δέκατο (1/10) του κεφαλαίου που είναι καταβεβλημένο κατά την ημερομηνία της απόφασης της γενικής συνέλευσης.

4. Η διάθεση μετοχών του παρόντος άρθρου μπορεί να συνδυάζεται με εκείνη του άρθρου 113. Η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζεται επί εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, εφόσον το πρόγραμμα διάθεσης μετοχών περιλαμβάνεται στην εγκεκριμένη πολιτική αποδοχών.

Άρθρο 115-Δυνατότητα διορισμού μονομελούς διοικητικού οργάνου (σύμβουλος-διαχειριστής)

1. Αντί διοικητικού συμβουλίου, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει το διορισμό μονομελούς διοικητικού οργάνου (σύμβουλος-διαχειριστής), εκλεγόμενου από τη γενική συνέλευση. Ο σύμβουλος-διαχειριστής είναι πάντοτε φυσικό πρόσωπο.

2. Ο διορισμός, οι προϋποθέσεις εκλογιμότητας, η θητεία, οι αρμοδιότητες, τα καθήκοντα, οι εξουσίες, ο διορισμός αναπληρωματικού συμβούλου-διαχειριστή, η αστική και ποινική ευθύνη και η αμοιβή του συμβούλου-διαχειριστή και τα συναφή θέματα διέπονται από τους κανόνες που ισχύουν για το διοικητικό συμβούλιο, στο βαθμό που είναι συμβατές με το χαρακτήρα του συμβούλου-διαχειριστή, ως μονομελούς οργάνου.

3. Όπου υπάρχει υποχρέωση μέλους του διοικητικού συμβουλίου για ενημέρωση των άλλων μελών τούτου, ο σύμβουλος-διαχειριστής οφείλει να ενημερώνει τους μετόχους είτε σε γενική συνέλευση είτε και ατομικά, με τήρηση της αρχής της ισότιμης μεταχείρισης. Η αρμοδιότητα παροχής άδειας σύναψης συμβάσεων του συμβούλου-διαχειριστή με την εταιρεία, σύμφωνα με το άρθρο 99, ανήκει στη γενική συνέλευση.

4. Στο βιβλίο πρακτικών καταχωρίζονται οι αποφάσεις του συμβούλου-διαχειριστή που δεν αφορούν θέματα τρέχουσας διαχείρισης ή συνιστούν πράξεις καταχωριστέες στο Γ.Ε.ΜΗ. Ως προς τις αποφάσεις αυτές ισχύει αναλογικά και το άρθρο 95.

5. Κατά τα λοιπά όπου γίνεται αναφορά στον παρόντα ή άλλους νόμους στο διοικητικό συμβούλιο νοείται και ο σύμβουλος-διαχειριστής ανώνυμης εταιρείας κατά το παρόν άρθρο.

6. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις μεγάλες και μεσαίες εταιρείες, ούτε σε εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά."

○ Σχολιασμός

• Άρθρα 77-115

Σε πολύ γενικές γραμμές οι ρυθμίσεις για το διοικητικό συμβούλιο ακολουθούν εκείνες του ΚΝ 2190/1920. Με την εξαίρεση του άρθρου 115, που αφορά το μονομελές διοικητικό όργανο, μια καινοτομία που περιορίζεται στις μη εισηγμένες μικρές και πολύ μικρές εταιρίες, του ζητήματος των ελαττωματικών αποφάσεων, αλλά και των διατάξεων για την ευθύνη, τις συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα και τις αμοιβές του ΔΣ (οι δυο τελευταίες αποτελούν ενσωμάτωση της δεύτερης οδηγίας για τα δικαιώματα των μετόχων, SDR II), οι λοιπές διατάξεις, ιδιαίτερα δε οι ρυθμίσεις για το διορισμό, τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία του ΔΣ δεν απομακρύνονται ριζικά από το δίκαιο του ΚΝ 2190/1920. Ορισμένες μεταβολές έχουν ωστόσο επέλθει: Ο αριθμός των μελών του ΔΣ είναι 3 έως 15 (άρθρο 77 παρ. 3), ο απευθείας διορισμός μελών του ΔΣ δεν υπερβαίνει τα 2/5 του συνόλου των μελών, αντί του 1/3 (άρθρο 79 παρ. 1), γίνεται αναλυτικότερη ρύθμιση των αναπληρωματικών μελών (άρθρο 81), η αυτό συμπλήρωση του ΔΣ, σε περίπτωση που κάποιο μέλος του εκπίπτει, δεν εξαρτάται πλέον από την ύπαρξη σχετικής καταστατικής ρήτρας (άρθρο 82 παρ. 1), εισάγονται οι δυνατότητες τμηματικής ανανέωσης του ΔΣ ("staggered board", άρθρο 85 παρ. 2) και ορισμού «εκτελεστικής επιτροπής» (άρθρο 87 παρ. 4) σε σχέση με το Ν 3016/2002 για την εταιρική διακυβέρνηση παρέχεται καταστατική δυνατότητα εφαρμογής του (ιδιαίτερα των άρθρων 3 έως 8 τούτου) και από μη εισηγμένες εταιρείες (άρθρο 87 παρ. 5) ρυθμίζονται τα αφορώντα στον πρόεδρο του ΔΣ (άρθρο 89), κάθε μέλος ΔΣ του μπορεί να αξιώσει για σπουδαίο λόγο να γίνει η συνεδρίαση με τηλεδιάσκεψη ως προς αυτόν (άρθρο 90 παρ. 5), η προθεσμία σύγκλησης του ΔΣ είναι διήμερη, εκτός αν η συνεδρίαση πρόκειται να διεξαχθεί στην αλλοδαπή, οπότε είναι επταήμερη (άρθρο 91

παρ. 2), το ΔΣ συνεδριάζει εγκύρως αν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται τουλάχιστον οι μισοί σύμβουλοι, αρκεί ο αριθμός τούτων να είναι τουλάχιστον 3 (κατά τον ΚΝ 2190/1920: αν παρίστανται αυτοπροσώπως τουλάχιστον 3) (άρθρο 92 παρ. 1), τέλος, το πρακτικό «δια περιφοράς» είναι επιτρεπτό και αν ακόμη δεν συμφωνούν όλοι οι σύμβουλοι στην απόφαση, συμφωνούν όμως να ληφθεί η απόφαση με τον τρόπο αυτό (άρθρο 94 παρ. 1).

- **Άρθρα 77-97**

Σε γενικές γραμμές οι ρυθμίσεις για το διοικητικό συμβούλιο ακολουθούν εκείνες του ΚΝ 2190/1920, με τις εξής τροποποιήσεις :

α) Εισάγεται ανώτατος αριθμός των μελών που μπορεί να απαρτίζουν το Δ.Σ. (15 μέλη) πέραν του κατώτατου αριθμού, που προβλέπεται ήδη (3 μέλη) [άρθρο 77].

β) Αποσαφηνίζεται το καθεστώς συνυπευθυνότητας του φυσικού προσώπου που ορίζει το νομικό πρόσωπο για την άσκηση των εξουσιών του ως μέλους του Δ.Σ., εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση, με εκείνη του νομικού προσώπου που αποτελεί μέλος του Δ.Σ. [άρθρο 77 παρ. 4.] Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι μέλος του διοικητικού συμβουλίου είναι και νομικό πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή το νομικό πρόσωπο υποχρεούται να ορίσει ένα φυσικό πρόσωπο για την άσκηση των εξουσιών του νομικού προσώπου ως μέλους του διοικητικού συμβουλίου. Ο ορισμός αυτός υποβάλλεται σε δημοσιότητα, σύμφωνα με το άρθρο 13. Το φυσικό πρόσωπο είναι εις ολόκληρο συνυπεύθυνο με το νομικό πρόσωπο για την εταιρική διαχείριση. Παράλειψη του νομικού προσώπου να προβεί στον ορισμό φυσικού προσώπου για την άσκηση των αντιστοίχων εξουσιών εντός δέκαπέντε (15) ημερών από το διορισμό του νομικού προσώπου ως μέλους του διοικητικού συμβουλίου λογίζεται ως παραίτηση του νομικού προσώπου από τη θέση του μέλους.].

γ) Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι ορισμένος μέτοχος ή μέτοχοι έχουν το δικαίωμα να διορίζουν απευθείας μέλη του διοικητικού συμβουλίου, όχι όμως πέραν των δύο πέμπτων (2/5) [από 1/3, που ήταν] του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού αυτών. [άρθρο 78].

δ) Ρυθμίζεται το ελλιπές διοικητικό συμβούλιο, εκείνο δηλ. που λόγω θανάτου, παραίτησης κλπ. μέλους του ή μελών του βρίσκεται με λιγότερα μέλη από τον κανονικό αριθμό. Παρέχονται οι δυνατότητες που παρέχει και ο κ.ν. 2190/1920, με την εξής όμως διαφορά: Ότι εφόσον η εκλογή μελών του Δ.Σ. σε αντικατάσταση παραιτηθέντων κλπ. αποτελεί καθολική πλέον πρακτική, οι δυνατότητες αναπλήρωσης κ.λπ. θα μπορούν να ισχύουν και χωρίς την προϋπόθεση πρόβλεψής τους από το καταστατικό [άρθρο 82. *Ελλιπές διοικητικό συμβούλιο : 1. Σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο απώλειας της ιδιότητας μέλους ή μελών του διοικητικού συμβουλίου, το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να εκλέγει μέλη αυτού σε αντικατάσταση των μελών που εξέλιπαν. Η εκλογή αυτή επιτρέπεται εφόσον η αναπλήρωση των παραπάνω μελών δεν είναι εφικτή από αναπληρωματικά μέλη, που έχουν εκλεγεί από τη γενική συνέλευση ή διοριστεί από μέτοχο ή μετόχους, σύμφωνα με το άρθρο 81. Η εκλογή από το διοικητικό συμβούλιο γίνεται με απόφαση των απομενόντων μελών, αν είναι τουλάχιστον τρία (3), και ισχύει για το υπόλοιπο της θητείας του μέλους που αντικαθίσταται. Η απόφαση της εκλογής υποβάλλεται σε δημοσιότητα και ανακοινώνεται από το διοικητικό συμβούλιο στην αμέσως προσεχή γενική συνέλευση, η οποία μπορεί να αντικαταστήσει τους εκλεγέντες, ακόμη και αν δεν έχει αναγραφεί σχετικό θέμα στην ημερήσια διάταξη. 2. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι, σε περίπτωση παραίτησης, θανάτου ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο απώλειας της ιδιότητας μέλους ή μελών του διοικητικού συμβουλίου, τα υπόλοιπα μέλη μπορούν να συνεχίσουν τη διαχείριση και την εκπροσώπηση της εταιρείας και χωρίς την αντικατάσταση των ελλειπόντων μελών, σύμφωνα με την παράγραφο 1, με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός αυτών υπερβαίνει το ήμισυ των μελών, όπως είχαν πριν από την επέλευση των παραπάνω γεγονότων. Σε κάθε περίπτωση τα μέλη αυτά δεν επιτρέπεται να είναι λιγότερα των τριών (3). 3. Τα*

απομένοντα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, ανεξάρτητα από τον αριθμό τους, μπορούν να προβούν σε σύγκληση γενικής συνέλευσης με αποκλειστικό σκοπό την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου.].

ε) Η μέγιστη διάρκεια θητείας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται στο καταστατικό, δεν μπορεί όμως να υπερβαίνει τα έξι (6) έτη. [άρθρο 85].

στ) Προβλέπει τη δυνατότητα της Γ.Σ. να αποφασίζει τμηματική ανανέωση του Δ.Σ. («staggered board»). Μπορεί για παράδειγμα να προβλέπεται στο καταστατικό ότι το Δ.Σ. ανανεώνεται κατά ένα ποσοστό ή κατά ένα αριθμό μελών ανά διετία. Εννοείται ότι η δυνατότητα αυτή δεν εμποδίζει τη Γ.Σ. να ανακαλεί, όποτε το επιθυμεί ή το κρίνει σκόπιμο, το Δ.Σ. εν όλω ή εν μέρει, στην περίπτωση αυτή όμως θα πρέπει ο αντικαταστάτης να εντάσσεται στο χρόνο θητείας του ανακληθέντος. [άρθρο 85].

ζ) Αποσαφηνίζονται οι προϋποθέσεις νομιμοποίησης των εκπροσώπων της εταιρείας. Η ουσία του άρθρου είναι η νομοθετική επανάληψη του άρθρου τρίτου παρ. 12 του ν. 4156/2013, για το μη αναγκαίο της εταιρικής σφραγίδας. Με διάταξη του καταστατικού ή με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, εφόσον το καταστατικό το επιτρέπει, μπορεί επίσης να συγκροτείται εκτελεστική επιτροπή και να ανατίθενται σ' αυτήν ορισμένες εξουσίες ή καθήκοντα του διοικητικού συμβουλίου (Άρθρο 87)Ο ν. 4156/2013 όμως στην πράξη δεν τηρείται πάντοτε και κρίνεται σκόπιμο η διάταξη να επαναληφθεί [άρθρο 88].

η) Επαναλαμβάνει με επουσιώδεις διαφοροποιήσεις τις προϊσχύουσες ρυθμίσεις για τον τόπο συνεδρίασης του Δ.Σ. και τη δυνατότητα συνεδρίασης με τηλεδιάσκεψη[άρθρο 90].

θ) Οι ρυθμίσεις που εισήχθησαν με τον ν. 3604/2007 αναφορικά με τη δυνατότητα πρακτικών «διά περιφοράς» ενισχύονται με το άρθρο 94, προκειμένου να είναι δυνατή η λήψη απόφασης και στην περίπτωση που όλα τα μέλη του Δ.Σ. ή οι αντιπρόσωποί τους συμφωνούν να αποτυπωθεί πλειοψηφική τους απόφαση σε πρακτικό χωρίς συνεδρίαση. Προβλέπεται επίσης η υποχρέωση καταχώρισης του εν λόγω πρακτικού στο βιβλίο πρακτικών. Η αντικατάσταση των υπογραφών με ηλεκτρονικά μέσα προϋποθέτει ειδική προς τούτο πρόβλεψη του καταστατικού. (άρθρο 94)].

ι) Το μέλος του Δ.Σ., θα οφείλει να αποκαλύπτει και συγκρούσεις συμφερόντων της εταιρείας με τα συμφέροντα της συζύγου του ή των τέκνων του ή εταιρείας που ελέγχει, εφόσον λαμβάνει γνώση αυτών και στερείται του δικαιώματος ψήφου επί θεμάτων, στα οποία υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων της εταιρείας με εκείνα του ίδιου ή των προσώπων με τα οποία συνδέεται με σχέση υπαγόμενη στην παράγραφο 2 του άρθρου 99 (συγγενείς, ελεγχόμενες εταιρείες κλπ.). Μη ουσιώδεις ή απόμακρες συγκρούσεις συμφερόντων δεν δικαιολογούν πάντως αποχή του από την ψηφοφορία. Ρυθμίζεται επίσης το ενδεχόμενο κάποια απόφαση να μην μπορεί να ληφθεί λόγω της υποχρέωσης αποχής περισσότερων μελών του Δ.Σ., ώστε τα υπόλοιπα να μην σχηματίζουν απαρτία, οπότε το ζήτημα πρέπει να παραπέμπεται στη Γ.Σ. μετά από πρωτοβουλία των λοιπών μελών. (άρθρο 97) Δηλαδή : Η σύγκρουση συμφερόντων οδηγεί σε στέρηση του δικαιώματος ψήφου, και οι αποφάσεις του ΔΣ λαμβάνονται από τα υπόλοιπα μέλη (άρθρο 97 § 3).

• Άρθρο 98

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 98 διευρύνθηκε η δυνατότητα να επιτρέπονται πράξεις ανταγωνισμού όχι μόνο με απόφαση της γενικής συνέλευσης, αλλά και με το καταστατικό. Κατά τα λοιπά, το άρθρο αυτό δεν επιφέρει αλλαγές σε σχέση με το άρθρο 23 του κ.ν. 2190/1920.

• Άρθρα 99 - 101

Δυο σημαντικότερα και μεγάλης δυσκολίας ζητήματα υπήρξαν στο κείμενο του νέου νόμου, με αντίστοιχη ενσωμάτωση διατάξεων της Οδηγίας 2017/828 για την «ενθάρρυνση της μακροπρόθεσμης ενεργού συμμετοχής των μετόχων»- “SDR II”- που τροποποίησε την οδηγία

2007/36/ΕΚ- “SDR I”: Το ζήτημα των αποδοχών των μελών του διοικητικού συμβουλίου και το ζήτημα των συναλλαγών συνδεδεμένων μερών (related party transactions, RPT), των συναλλαγών εκείνων δηλαδή, για τις οποίες υπάρχει υποψία ότι λαμβάνουν χώρα κατόπιν άσκησης αθέμιτης επιρροής (και προς όφελος) προσώπων, που ελέγχουν ή διοικούν την εταιρεία. Οι ρυθμίσεις στα δύο αυτά ζητήματα αποσκοπούν στην αποφυγή καταχρήσεων της εταιρικής διοίκησης με εργαλεία την παροχή έγκρισης και τη διαφάνεια. Οι ενωσιακές ρυθμίσεις στα δύο αυτά ζητήματα αφορούν τις εισηγμένες εταιρείες, ο νέος νόμος έχει επεκτείνει ορισμένες από αυτές και στις μη εισηγμένες.

- **Απαιτήση λήψης άδειας – «Συνδεδεμένα» μέρη (άρθρο 99)**

Απαγορεύεται και είναι άκυρη η σύναψη οποιωνδήποτε συμβάσεων της εταιρείας με τα κατωτέρω πρόσωπα, καθώς και η παροχή ασφαλειών και εγγυήσεων προς τρίτους υπέρ των προσώπων αυτών, χωρίς ειδική άδεια (εξαιρούνται από την εφαρμογή της παραγράφου 1 συναλλαγές, ως προς τις οποίες ο νόμος προϋποθέτει έγκριση από τη γενική συνέλευση, εφόσον οι σχετικές νομοθετικές διατάξεις αντιμετωπίζουν ειδικώς και προστατεύουν επαρκώς τη δίκαιη μεταχείριση όλων των μετόχων, των συμφερόντων της εταιρείας και των μετόχων που δεν αποτελούν συνδεδεμένα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των μετόχων μειοψηφίας) παρεχόμενη με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου ή, με τους όρους του άρθρου 100 [Χορήγηση άδειας για την κατάρτιση συναλλαγής με συνδεδεμένο μέρος (Άρθρο 99 της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ)], της γενικής συνέλευσης των μετόχων:

(α) Επί εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, τα πρόσωπα που ορίζονται ως συνδεδεμένα με αυτήν κατά το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24, καθώς και τα νομικά πρόσωπα που ελέγχονται από αυτά, σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 27.

(β) Ως προς τις λοιπές εταιρείες,

[1] τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου,

[2] τα πρόσωπα που ελέγχουν την εταιρεία,

[3] τα στενά μέλη οικογένειας των προσώπων αυτών, όπως αυτά ορίζονται στο Παράρτημα Α΄ του ν. 4308/2014, [Στενό μέλος οικογένειας (close family member): Στενό μέλος οικογένειας ενός προσώπου είναι εκείνο το μέλος της οικογένειάς του, που μπορεί να αναμένεται ότι επηρεάζει, ή επηρεάζεται από το πρόσωπο αυτό κατά την ενασχόλησή τους με την οντότητα. Στην έννοια του στενού μέλους οικογένειας περιλαμβάνονται: α) Ο(η) σύζυγος ή ο(η) σύντροφος με τον(την) οποίο(α) συγκατοικεί το πρόσωπο. β) Τα εξαρτώμενα μέλη, συμπεριλαμβανομένων ανιόντων ή κατιόντων συγγενών, του προσώπου ή του(της) συζύγου του(της) ή του(της) συντρόφου του(της), με τον(την) οποίο(α) συγκατοικεί το πρόσωπο.] καθώς και τα νομικά πρόσωπα που ελέγχονται από τους παραπάνω. Ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο θεωρείται ότι ελέγχει την εταιρεία, αν συντρέχει μια από τις περιπτώσεις του άρθρου 32 «Προϋποθέσεις υποχρεωτικής ενοποίησης» του ν. 4308/2014. (γ) Τα πρόσωπα, ως προς τα οποία έχει επεκταθεί με καταστατική πρόβλεψη η εφαρμογή του παρόντος άρθρου και των άρθρων 100 και 101 και, ιδίως, τους γενικούς διευθυντές και τους διευθυντές της εταιρείας., καθώς και η παροχή ασφαλειών και εγγυήσεων προς τρίτους υπέρ των προσώπων αυτών, χωρίς ειδική άδεια παρεχόμενη με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου ή, με τους όρους του άρθρου 100, της γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Μια μητρική οντότητα συντάσσει ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις για την ίδια και κάθε άλλη οντότητα, εάν για την εν λόγω μητρική οντότητα ισχύει οποιοδήποτε από τα παρακάτω α΄ έως ε΄:

α) Έχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων, εταίρων ή μελών της άλλης οντότητας (θυγατρική οντότητα).

β) Έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου της άλλης οντότητας (θυγατρική οντότητα) και είναι ταυτόχρονα μέτοχος, εταίρος ή μέλος αυτής της οντότητας.

γ) Έχει το δικαίωμα να ασκεί κυριαρχική επιρροή στην άλλη οντότητα (θυγατρική οντότητα), της οποίας είναι μέτοχος, εταίρος ή μέλος, είτε βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με την οντότητα αυτή είτε βάσει πρόβλεψης του ιδρυτικού εγγράφου ή του καταστατικού της.

δ) Είναι μέτοχος, εταίρος ή μέλος της άλλης οντότητας και είτε: δ1) ελέγχει από μόνη της, δυνάμει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους, εταίρους ή μέλη της οντότητας αυτής (θυγατρική οντότητα), την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων, εταίρων ή μελών της είτε δ2) ισχύουν αθροιστικά οι κατωτέρω προϋποθέσεις: δ2.1) Η πλειοψηφία των μελών των διοικητικών, διαχειριστικών ή εποπτικών οργάνων της οντότητας αυτής (θυγατρικής οντότητας) που είχαν τη διοίκηση κατά τη διάρκεια της τρέχουσας περιόδου, καθώς και κατά την προηγούμενη περίοδο και μέχρι την κατάρτιση των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, έχει διοριστεί μόνο ως αποτέλεσμα της άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου αυτής. δ2.2) Τα δικαιώματα ψήφου που κατέχονται από τη μητρική οντότητα αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 20% των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου στη θυγατρική οντότητα. δ2.3) Κανένα τρίτο μέρος δεν έχει τα δικαιώματα που αναφέρονται στα σημεία α', β' ή γ' της παρούσας παραγράφου, αναφορικά με αυτή την οντότητα (θυγατρική οντότητα).

ε) Έχει την εξουσία να ασκεί ή πράγματι ασκεί κυριαρχική επιρροή ή έλεγχο στην άλλη οντότητα (θυγατρική οντότητα).

• Υποκείμενες συναλλακτικές σχέσεις - Εξαιρέσεις

Το αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής των ρυθμίσεων διαλαμβάνει κατ' αρχήν το σύνολο των συναλλακτικών σχέσεων μεταξύ της εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων. Με τη νέα ρύθμιση δεν υπάρχει πλέον η διάκριση μεταξύ δανειακών και πιστωτικών συμβάσεων, από τη μία μεριά, και «άλλων συμβάσεων», από την άλλη, αλλά όλες οι συμβάσεις υπάγονται σε ενιαίο καθεστώς, όπως επιτάσσει και η Οδηγία. Από το πεδίο εφαρμογής των ρυθμίσεων εξαιρούνται (παρ. 3) :

(α) Πράξεις που δεν εξέρχονται των ορίων των τρεχουσών συναλλαγών της εταιρείας. Ως τρέχουσες συναλλαγές νοούνται εκείνες, που είναι συνήθεις σε σχέση με τις εργασίες και το αντικείμενο της επιχειρηματικής δραστηριότητας της εταιρείας, ως προς το είδος και το μέγεθός τους και συνάπτονται με τους συνήθεις όρους της αγοράς. Επί εταιρείας με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, το διοικητικό συμβούλιο θεσπίζει εσωτερική διαδικασία για την περιοδική αξιολόγηση του κατά πόσον πληρούνται οι συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Τεκμαίρεται ότι σύμβαση της εταιρείας, δεν είναι συνήθης ως προς το μέγεθός της, αν η αξία της αποτιμάται τουλάχιστον σε δέκα τοις εκατόν (10%) του ενεργητικού της εταιρείας, σύμφωνα με τον τελευταίο δημοσιευμένο ισολογισμό και, αν τέτοιος δεν υπάρχει, σύμφωνα με ισολογισμό που συντάσσεται προς το σκοπό αυτό. Για τον υπολογισμό του ανωτέρω ποσοτικού ορίου λαμβάνονται υπόψη στο σύνολό τους αθροιστικά οι συναλλαγές που ολοκληρώθηκαν με το συνδεδεμένο μέρος ή άλλο πρόσωπο άμεσα ή έμμεσα ελεγχόμενο από αυτό, κατά το ίδιο οικονομικό έτος.

(β) Συμβάσεις που αφορούν τις αποδοχές των μελών του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας, του γενικού διευθυντή και του τυχόν αναπληρωτή του, καθώς και των διοικητικών στελεχών της, αφού ως προς τα πρόσωπα αυτά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 109 έως 114 για τις αμοιβές.

(γ) Συμβάσεις που συνήφθησαν από πιστωτικά ιδρύματα βάσει μέτρων που αποσκοπούν στη διαφύλαξη της σταθερότητάς τους, κατόπιν έγκρισης της αρμόδιας αρχής που είναι υπεύθυνη για την προληπτική εποπτεία.

(δ) Συμβάσεις της εταιρείας με τους μετόχους της, εφόσον η δυνατότητα κατάρτισης προσφέρεται σε όλους τους μετόχους της εταιρείας, με τους ίδιους όρους, και διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των μετόχων και η προστασία των συμφερόντων της εταιρείας.

(ε) Συμβάσεις της εταιρείας με εκατό τοις εκατό (100%) θυγατρική της ή θυγατρική, στην οποία δεν μετέχει κανένα πρόσωπο συνδεδεμένο, ή συμβάσεις παροχής ασφαλειών ή εγγυήσεων υπέρ αυτών.

(στ) Συμβάσεις της εταιρείας με θυγατρική ή ασφάλειες ή εγγυήσεις υπέρ θυγατρικής, οι οποίες συνάπτονται ή παρέχονται προς το συμφέρον της εταιρείας, της θυγατρικής της και των μετόχων τους που δεν είναι συνδεδεμένα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των μετόχων μειοψηφίας, ή από τις οποίες δεν κινδυνεύουν τα συμφέροντα τούτων. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται έκθεση από τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101, η οποία αξιολογεί κατά πόσον υπάρχει επαρκής προστασία των συμφερόντων αυτών. Αναφορά στο περιεχόμενο της έκθεσης γίνεται στο Προσάρτημα, σύμφωνα με την παράγραφο 31 του άρθρου 29 του ν. 4308/2014. Τα προηγούμενα εδάφια δεν εφαρμόζονται σε εταιρείες με μετοχές μη εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά.

(ζ) Συναλλαγές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 19. [Μεταγενέστερη απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού].

- **Προϋποθέσεις για την έγκυρη χορήγηση άδειας από την εταιρεία προς κατάρτιση συναλλαγών με συνδεδεμένα πρόσωπα (άρθρο 100).**

Αυτές συνίστανται (σωρευτικώς): (α) στη χορήγηση άδειας από το αρμόδιο εταιρικό όργανο, (β) στην κατάρτιση έκθεσης αξιολόγησης (fairness opinion) προκειμένου για εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά και γ) στην τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας. [Η ανακοίνωση περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον πληροφορίες: (α) ως προς τη φύση της σχέσης της εταιρείας με το συνδεδεμένο μέρος, (β) την ημερομηνία και την αξία της συναλλαγής, (γ) κάθε άλλη πληροφορία που είναι αναγκαία για να αξιολογηθεί κατά πόσον η συναλλαγή είναι δίκαιη και εύλογη για την εταιρεία και τα πρόσωπα που δεν αποτελούν συνδεδεμένο μέρος, συμπεριλαμβανομένων των μετόχων μειοψηφίας.] Ως προς το αρμόδιο εταιρικό όργανο, η παράγραφος 1 προβλέπει ότι η σχετική άδεια χορηγείται κατ' αρχήν από το Δ.Σ. και έχει διάρκεια ισχύος έξι (6) μήνες ή ένα (1) έτος, επί επαναλαμβανόμενων συμβάσεων με το ίδιο πρόσωπο. Η νέα ρύθμιση διαφοροποιείται από το προϊσχύσαν άρθρο 23α του κ.ν. 2190/1920, σύμφωνα με το οποίο η χορήγηση άδειας επαφίεται αποκλειστικά στη γενική συνέλευση. Αυτό δεν σημαίνει εντούτοις ότι αποκλείεται οποιαδήποτε συμμετοχή της γενικής συνέλευσης στην διαδικασία αδειοδότησης της συναλλαγής της εταιρείας με συνδεδεμένα πρόσωπα. [Δικαίωμα μειοψηφίας] Η παράγραφος 3 διαφυλάσσει συναφώς τη δυνατότητα να παραπεμφθεί το θέμα στη Γ.Σ., αν ζητήσει αυτό μειοψηφία του 5% του μετοχικού κεφαλαίου εντός δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση της ανακοίνωσης της χορήγησης άδειας από το Δ.Σ. ή όταν η λήψη απόφασης από το τελευταίο είναι αδύνατη, π.χ. λόγω σύγκρουσης συμφερόντων των περισσότερων μελών του (παράγραφος 3 του άρθρου 97). Παρέχεται μάλιστα η δυνατότητα καταστατικής πρόβλεψης ότι το δικαίωμα αυτό το έχει μικρότερη μειοψηφία, όχι κατώτερη του 1%. Η παράγραφος 4 συμπληρώνει με τη σειρά της το περιεχόμενο της παραγράφου 3 ρυθμίζοντας την περίπτωση κατά την οποία το Δ.Σ. προέβη στη σύναψη της σύμβασης με συνδεδεμένο πρόσωπο χωρίς να λάβει προηγουμένως την άδεια της Γ.Σ. για τη συγκεκριμένη συναλλαγή (π.χ. πριν από την παρέλευση της δεκαήμερης προθεσμίας της παραγράφου 3 ή μετά την παρέλευση της δεκαήμερης προθεσμίας και πριν από τη συνεδρίαση της Γ.Σ.). Στην περίπτωση αυτή, η χορήγηση της άδειας με μεταγενέστερη απόφαση της γενικής συνέλευσης ματαιώνεται, εάν αντιταχθεί σε αυτήν το 1/20 του εκπροσωπούμενου στη σχετική συνέλευση μετοχικού κεφαλαίου (και εδώ το καταστατικό μπορεί να μειώσει το ποσοστό μέχρι το 1%). Η παράγραφος 5 αναφέρεται στη διαδικασία χορήγησης της άδειας από τη γενική συνέλευση και εισάγει τον περιορισμό ότι η

απόφαση για την χορήγηση άδειας λαμβάνεται άνευ συμμετοχής του ενδιαφερόμενου μετόχου, δηλαδή του μετόχου τον οποίον αφορά η συναλλαγή. Η συγκεκριμένη πρόβλεψη συνάδει με το άρθρο 9γ παρ. 4 ης Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, όπως αυτό εισήχθη δυνάμει της Οδηγίας 2017/828/ΕΕ. Τέλος, η παράγραφος 6 αναφέρεται στο ενδεχόμενο της τροποποίησης της καταρτισθείσας συναλλαγής με το συνδεδεμένο πρόσωπο και καθορίζει συναφώς το αρμόδιο για τη χορήγηση άδειας στην περίπτωση αυτή εταιρικό όργανο. [Έκθεση αξιολόγησης (fairness opinion)] Η διάταξη του άρθρου 101 αναφέρεται στην έκθεση αξιολόγησης (fairness opinion) με αντικείμενο τον δίκαιο και εύλογο χαρακτήρα της συναλλαγής της εταιρείας με το συνδεδεμένο πρόσωπο και στη δημοσιότητα των συναλλαγών αυτών της εταιρείας. Η νέα ρύθμιση διαφοροποιείται από εκείνη του άρθρου 23α του κ.ν. 2190/1920, υπό την έννοια ότι: α) καθιστά (για τις εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά) υποχρεωτική την λήψη έκθεσης αξιολόγησης και β) προβλέπει γενικευμένη δημοσιότητα της απόφασης του Δ.Σ. ή, κατά περίπτωση, της γενικής συνέλευσης που χορηγεί άδεια για την κατάρτιση μίας τέτοιας συναλλαγής. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 100, παρ. 5: «Στην περίπτωση που η συναλλαγή αφορά μέτοχο της εταιρείας, ο συγκεκριμένος μέτοχος δεν μετέχει στην ψηφοφορία της γενικής συνέλευσης και δεν υπολογίζεται για το σχηματισμό της απαρτίας και της πλειοψηφίας. Ομοίως δεν μετέχουν στην ψηφοφορία άλλοι μέτοχοι, με τους οποίους ο αντισυμβαλλόμενος συνδέεται με σχέση υπαγόμενη στην παράγραφο 2 του άρθρου 99. Η παρούσα δεν εφαρμόζεται: (α) σε εταιρείες με μετοχές μη εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά και (β) επί εταιριών με εισηγμένες μετοχές, αν η άδεια του διοικητικού συμβουλίου σύμφωνα με την παράγραφο 1 δόθηκε με τη συμφωνία της πλειοψηφίας των ανεξάρτητων μελών τούτου. Σε κάθε περίπτωση η χορήγηση της άδειας από τη γενική συνέλευση ματαιώνεται, αν αντιταχθούν σε αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα τρίτο (1/3) του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση κεφαλαίου». Τα δύο τελευταία εδάφια, τέθηκαν όπως προστέθηκαν με την παράγραφο 7 του άρθρου 49 του ν. 4587/2018 (ΦΕΚ Α' 218/24-12-2018) και ισχύουν από 01/01/2019, σύμφωνα με την παράγραφο 16 του ίδιου άρθρου 49. Δηλαδή στην περίπτωση που η συναλλαγή αφορά μέτοχο της εταιρείας και το ζήτημα έχει αχθεί ενώπιον της ΓΣ, ο συγκεκριμένος μέτοχος δεν μπορεί να μετάσχει στην ψηφοφορία, έτσι ώστε να μη ματαιωθεί ο σκοπός του νόμου και ο ενδιαφερόμενος μέτοχος εγκρίνει την (ύποπτη) συναλλαγή με τη δική του ψήφο. Πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 23α ΚΝ 2190/1920 δεν περιείχε απαγόρευση συμμετοχής στην ψηφοφορία της ΓΣ του ενδιαφερόμενου μετόχου. Επίσης : «8. Φυσικό πρόσωπο, το οποίο κατέχει μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά και το οποίο είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου της εν λόγω εταιρείας, δεν μετέχει στην ψηφοφορία της γενικής συνέλευσης και δεν υπολογίζεται για τον σχηματισμό της απαρτίας και της πλειοψηφίας, όταν η γενική συνέλευση αποφασίζει την ανάθεση του υποχρεωτικού ελέγχου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή σε ελεγκτική εταιρία. Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται όταν η πλειοψηφία των ανεξάρτητων μελών του διοικητικού συμβουλίου δηλώσει ότι συμφωνεί με την ανάθεση του ελέγχου στα προτεινόμενα πρόσωπα.» (άρθρο 124, παρ. 8, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4587/2018)

- **Υπενθύμιση υποχρεώσεων σχετικά με τις Ενδοομιλικές Συναλλαγές (Ν. 4174/2013, Άρθρο 21)**

Φάκελος Τεκμηρίωσης : 1. Για τις μεταξύ τους συναλλαγές που εμπίπτουν στο άρθρο 50 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος [1. Νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες όταν πραγματοποιούν συναλλαγές, μία ή περισσότερες, διεθνείς ή και εγχώριες, με συνδεδεμένα πρόσωπα κατά την έννοια του άρθρου 2 του Κ.Φ.Ε. με οικονομικούς ή εμπορικούς όρους διαφορετικούς από εκείνους που θα ίσχυαν μεταξύ μη συνδεδεμένων προσώπων (ανεξάρτητων επιχειρήσεων) ή μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων και τρίτων, οποιαδήποτε κέρδη τα οποία χωρίς τους όρους αυτούς θα είχαν

πραγματοποιηθεί από το νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, αλλά τελικά δεν πραγματοποιήθηκαν λόγω των διαφορετικών όρων (αρχή των ίσων αποστάσεων) περιλαμβάνονται στα κέρδη του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας μόνον στο βαθμό που δεν μειώνουν το ποσό του καταβλητέου φόρου], καθώς και τη μεταξύ τους μεταφορά λειτουργιών του άρθρου 51 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, τα συνδεδεμένα πρόσωπα κατά την έννοια της περίπτωσης ζ' του άρθρου 2 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, υποχρεούνται να τηρούν Φάκελο Τεκμηρίωσης. Φάκελο Τεκμηρίωσης υποχρεούνται να τηρούν και οι μόνιμες εγκαταστάσεις αλλοδαπών επιχειρήσεων στην Ελλάδα, για τις παραπάνω συναλλαγές τους με το κεντρικό ή με τα συνδεδεμένα πρόσωπα του κεντρικού τους στην αλλοδαπή, καθώς και τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες για τις παραπάνω συναλλαγές τους με μόνιμες εγκαταστάσεις που διατηρούν στην αλλοδαπή.

2. Οι υπόχρεοι της παραγράφου 1 απαλλάσσονται από την υποχρέωση τήρησης Φακέλου Τεκμηρίωσης, εφόσον: α) οι παραπάνω συναλλαγές ή μεταφορά λειτουργιών ανέρχονται μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος και αθροιστικώς, όταν ο κύκλος εργασιών του υπόχρεου δεν υπερβαίνει τα πέντε (5) εκατομμύρια ευρώ ανά φορολογικό έτος, ή β) οι παραπάνω συναλλαγές ή μεταφορά λειτουργιών ανέρχονται μέχρι διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος και αθροιστικώς, όταν ο κύκλος εργασιών του υπόχρεου υπερβαίνει τα πέντε (5) εκατομμύρια ευρώ ανά φορολογικό έτος.

3. Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης, που αποτελείται κατά περίπτωση από το Βασικό Φάκελο Τεκμηρίωσης και τον Ελληνικό Φάκελο Τεκμηρίωσης, καταρτίζεται έως τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και συνοδεύεται από Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών, ο οποίος υποβάλλεται ηλεκτρονικά στη Φορολογική Διοίκηση μέσα στην ίδια προθεσμία.

• Άρθρα 109-114

Με τα άρθρα 109 επ. αναμορφώνεται το καθεστώς αμοιβών του Δ.Σ. Το άρθρο 109 περιέχει διατάξεις που αφορούν όλες τις εταιρίες, εισηγμένες ή μη, ενώ τα άρθρα 110-112 αφορούν μόνο τις εισηγμένες. [Άρθρο 110. Πολιτική αποδοχών (Άρθρο 9α της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ) Άρθρο 111. Περιεχόμενο της πολιτικής αποδοχών (Άρθρο 9α της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ) Άρθρο 112. Έκθεση αποδοχών (Άρθρο 9β της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ)]

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δικαιούνται να λάβουν αμοιβή ή άλλες παροχές, σύμφωνα με το νόμο και τα οριζόμενα στο καταστατικό και, κατά περίπτωση, την πολιτική αποδοχών της εταιρείας. Αμοιβή ή παροχή που χορηγείται σε μέλος του διοικητικού συμβουλίου και δεν ρυθμίζεται στο νόμο και το καταστατικό βαρύνει την εταιρεία, μόνο αν εγκριθεί με ειδική απόφαση της γενικής συνέλευσης, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στα άρθρα 110 έως 112. Αμοιβή συνιστάμενη σε συμμετοχή στα κέρδη της χρήσεως παρέχεται μόνον αν αυτό προβλέπεται στο καταστατικό. Το ύψος της ανωτέρω αμοιβής προσδιορίζεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης, η οποία αποφασίζει με απλή απαρτία και πλειοψηφία. Αμοιβή χορηγούμενη από τα κέρδη της χρήσεως λαμβάνεται από το υπόλοιπο των καθαρών κερδών που απομένει μετά την αφαίρεση των νόμιμων κρατήσεων για τακτικό αποθεματικό και τη διανομή του ελάχιστου μερίσματος υπέρ των μετόχων. Επί εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά η παρούσα παράγραφος ισχύει με την επιφύλαξη των οριζόμενων στα άρθρα 110 και 111. Αμοιβή σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου για υπηρεσίες προς την εταιρεία βάσει ειδικής σχέσης, όπως ενδεικτικώς, από σύμβαση εργασίας, έργου ή εντολής καταβάλλεται με τις προϋποθέσεις των άρθρων 99 έως 101. Η γενική συνέλευση μπορεί να επιτρέψει προκαταβολή αμοιβής για το χρονικό διάστημα μέχρι την επόμενη τακτική γενική συνέλευση. Η προκαταβολή της αμοιβής τελεί υπό την αίρεση της έγκρισής της από την επόμενη τακτική γενική

συνέλευση. Η παράγραφος 1 του άρθρου 109 ορίζει το γενικό πλαίσιο χορήγησης αμοιβών ή άλλων παροχών στα μέλη του Δ.Σ. Η παράγραφος 2 ορίζει τις προϋποθέσεις για την χορήγηση αμοιβής στα μέλη του Δ.Σ., συνιστάμενης σε συμμετοχή στα κέρδη της χρήσης. Η παράγραφος 3 αναφέρεται σε αμοιβές σε μέλη του Δ.Σ. για υπηρεσίες προς την εταιρεία βάσει ειδικής σχέσεως. Τέτοιου είδους αμοιβές καταβάλλονται υπό τους όρους του άρθρου 99. Οι διατάξεις των άρθρων 109 επ. (όπως άλλωστε και εκείνες του άρθρου 99) δεν ισχύουν προκειμένου περί αποζημιώσεων και δαπανών που καταβάλλονται δυνάμει κατά νόμο εγκεκριμένης, όπου απαιτείται, έννομης σχέσης (π.χ. δαπάνες στο πλαίσιο εργασίας ή εντολής) ή/και προβλέπονται εκ του νόμου (π.χ. ΑΚ 723), όπως άλλωστε ισχύει και σήμερα, κατά πάγια θέση της νομολογίας. Η παράγραφος 4 ρυθμίζει το ζήτημα της προκαταβολής αμοιβών στα μέλη του Δ.Σ. Τέλος, η παράγραφος 5 ρυθμίζει τη διαδικασία του δικαστικού ελέγχου του υπέρογκου της αμοιβής ή παροχής που καταβλήθηκε ή αποφασίσθηκε να καταβληθεί σε συγκεκριμένο μέλος του Δ.Σ. «αμοιβή ή παροχή που καταβλήθηκε ή αποφασίσθηκε να καταβληθεί σε συγκεκριμένο μέλος του διοικητικού συμβουλίου κατά τα ανωτέρω, μπορεί να μειωθεί από το δικαστήριο αν, με τις υφιστάμενες συνθήκες, είναι κατά εύλογη κρίση υπέρογκη και αντιτάχθηκαν στην απόφαση αυτή μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα δέκατο (1/10) του κεφαλαίου. Η αίτηση προς το δικαστήριο υποβάλλεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την έγκριση της γενικής συνέλευσης από μετόχους που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του μετοχικού κεφαλαίου και αντιτάχθηκαν στην απόφαση αυτή. Το δικαστήριο εκδικάζει την ανωτέρω αίτηση κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας και αποφαινεται λαμβάνοντας υπόψη, ιδίως, τις αρμοδιότητες και τις ευθύνες του συμβούλου, τις προσπάθειες που έχει καταβάλει, το επίπεδο αντίστοιχων αμοιβών των συμβούλων σε άλλες παρόμοιες εταιρείες, και την κατάσταση, την απόδοση και τις προοπτικές της εταιρείας.»

ΕΙΔΟΣ ΑΜΟΙΒΗΣ Η ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ Δ.Σ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ "ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ"	ΑΡΜΟΔΙΟ ΟΡΓΑΝΟ
Αμοιβή ή άλλες παροχές, σύμφωνα με το νόμο και τα οριζόμενα στο καταστατικό και, κατά περίπτωση, την πολιτική αποδοχών της εταιρείας	Αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης (Άρθρο 117)
Αμοιβή ή παροχή που χορηγείται σε μέλος του διοικητικού συμβουλίου και δεν ρυθμίζεται στο νόμο και το καταστατικό	Αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης (Άρθρο 117)
Αμοιβή συνιστάμενη σε συμμετοχή στα κέρδη της χρήσεως	Αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης (Άρθρο 117) - Μόνο αν αυτό προβλέπεται στο καταστατικό
Αμοιβή σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου για υπηρεσίες προς την εταιρεία βάσει ειδικής σχέσης, όπως ενδεικτικώς, από σύμβαση εργασίας, έργου ή εντολής	Αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης (Άρθρο 117) -
Καταβάλλεται με τις προϋποθέσεις των άρθρων 99 έως 101. Προκαταβολή αμοιβής για το χρονικό διάστημα μέχρι την επόμενη τακτική γενική συνέλευση	Αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης (Άρθρο 117)
Αποζημιώσεις και δαπάνες που καταβάλλονται δυνάμει κατά νόμο εγκεκριμένης, όπου απαιτείται, έννομης σχέσης (π.χ. δαπάνες στο πλαίσιο εργασίας ή εντολής) ή/και προβλέπονται εκ του νόμου (π.χ. ΑΚ 723),	Οι διατάξεις των άρθρων 109 επ. (όπως άλλωστε και εκείνες του άρθρου 99) δεν ισχύουν όπως άλλωστε ισχύει και σήμερα, κατά πάγια θέση της νομολογίας. (Αιτιολογική)
Συμβάσεις της εταιρείας με "Συνδεδεμένα πρόσωπα"	Ειδική άδεια παρεχόμενη με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου ή, με τους όρους του άρθρου 100, της γενικής συνέλευσης των μετόχων. 29)

- **Άρθρο 115**

Το Δ.Σ., που καταρχήν πρέπει να είναι τουλάχιστον τριμελές, μπορεί εφεξής για τις «μικρές» και «πολύ μικρές» εταιρείες να είναι και μονομελές. Αντί διοικητικού συμβουλίου, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει το διορισμό μονομελούς διοικητικού οργάνου (σύμβουλος-διαχειριστής), εκλεγόμενου από τη γενική συνέλευση. Ο σύμβουλος-διαχειριστής είναι πάντοτε φυσικό πρόσωπο. [δεν εφαρμόζεται στις μεγάλες και μεσαίες εταιρείες, ούτε σε εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά.] Ένα από τα υποκρυπτόμενα οφέλη της θέσπισης μονομελούς διοικητικού συμβουλίου για τις μικρές και πολύ μικρές ανώνυμες εταιρείες, είναι ότι μπορεί επιφέρει σημαντική μείωση των ασφαλιστικών επιβαρύνσεων για τις «οικογενειακές» Α.Ε., καθώς υπόχρεοι σε ασφάλιση είναι τα μέλη του Δ.Σ. οι οποίοι είναι μέτοχοι κατά ποσοστό 3% τουλάχιστον.

4.7. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ (Άρθρα 116-140)

- **Κείμενο Νόμου**

"Άρθρο 116-Η γενική συνέλευση ως ανώτατο εταιρικό όργανο

Η γενική συνέλευση των μετόχων είναι το ανώτατο όργανο της εταιρείας και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο. Οι αποφάσεις της δεσμεύουν και τους απόντες ή διαφωνούντες μετόχους.

Άρθρο 117- Αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης

1. Η γενική συνέλευση είναι μόνη αρμόδια να αποφασίζει για:

- α) Τροποποιήσεις του καταστατικού. Ως τροποποιήσεις θεωρούνται και οι αυξήσεις, τακτικές ή έκτακτες, και οι μειώσεις του κεφαλαίου.
- β) Εκλογή μελών του διοικητικού συμβουλίου και ελεγκτών.
- γ) Την έγκριση της συνολικής διαχείρισης κατά το άρθρο 108 και την απαλλαγή των ελεγκτών.
- δ) Έγκριση των ετήσιων και των τυχόν ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.
- ε) Διάθεση των ετήσιων κερδών.
- στ) Την έγκριση παροχής αμοιβών ή προκαταβολής αμοιβών κατά το άρθρο 109.
- ζ) Επί εισηγμένων σε ρυθμιζόμενη αγορά εταιρειών, την έγκριση της πολιτικής αποδοχών του άρθρου 110 και της έκθεσης αποδοχών του άρθρου 112.
- η) Συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή λύση της εταιρείας και
- θ) Διορισμό εκκαθαριστών.

2. Στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν υπάγονται:

- α) Αυξήσεις κεφαλαίου ή πράξεις αναπροσαρμογής του κεφαλαίου που ρητά ανατίθενται από το νόμο ή το καταστατικό στο διοικητικό συμβούλιο, καθώς και αυξήσεις που επιβάλλονται από διατάξεις άλλων νόμων.
- β) Η τροποποίηση ή η προσαρμογή διατάξεων του καταστατικού από το διοικητικό συμβούλιο στις περιπτώσεις που ορίζει τούτο ρητά ο νόμος.
- γ) Ο διορισμός με το καταστατικό του πρώτου διοικητικού συμβουλίου.
- δ) Η εκλογή κατά το καταστατικό, σύμφωνα με το άρθρο 82, συμβούλων σε αντικατάσταση παραιτηθέντων, αποθανόντων ή απωλεσάντων την ιδιότητά τους με οποιονδήποτε άλλο τρόπο.
- ε) Η συγχώνευση με απορρόφηση ανώνυμης εταιρείας από άλλη ανώνυμη εταιρεία που κατέχει το εκατό τοις εκατό (100%) των μετοχών της, η απόφαση της απορροφώσας ανώνυμης εταιρείας για τη συγχώνευση με απορρόφηση άλλης κεφαλαιουχικής εταιρείας της οποίας κατέχει το ενενήντα τοις εκατό (90%) ή περισσότερο των μετοχών ή μεριδίων της, καθώς και η απόφαση διασπώμενης ανώνυμης εταιρείας για τη διάσπασή της όταν οι επωφελούμενες εταιρείες κατέχουν τις μετοχές της στο σύνολό τους, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.
- στ) Η δυνατότητα διανομής προσωρινών μερισμάτων κατά τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 162.
- ζ) Η δυνατότητα διανομής κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 162 κερδών ή προαιρετικών αποθεματικών μέσα στην τρέχουσα εταιρική χρήση με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, υποκείμενη σε δημοσίευση.

Άρθρο 118- Τρόποι λήψης αποφάσεων από τη γενική συνέλευση

Οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης λαμβάνονται είτε κατόπιν σύγκλησης και συνεδρίασης της γενικής συνέλευσης, σύμφωνα με τα άρθρα 119 επ., είτε με ψηφοφορία αλλά χωρίς συνεδρίαση, σύμφωνα με το άρθρο 135. Με απόφαση της γενικής συνέλευσης ισοδυναμούν αποφάσεις των μετόχων που λαμβάνονται με κατάρτιση και υπογραφή πρακτικού, σύμφωνα με το άρθρο 136.

Άρθρο 119- Είδη γενικών συνελεύσεων - Εταιρείες εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά ή Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ)

1. Η γενική συνέλευση συνέρχεται υποχρεωτικά τουλάχιστον μία φορά κάθε εταιρική χρήση το αργότερο έως τη δεκάτη (10η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης, προκειμένου να αποφασίσει για την έγκριση των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και για την εκλογή ελεγκτών (τακτική γενική συνέλευση). Η τακτική γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίσει και για οποιοδήποτε άλλο θέμα αρμοδιότητάς της.
2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 121, η γενική συνέλευση συνέρχεται εκτάκτως οποτεδήποτε άλλοτε το διοικητικό συμβούλιο κρίνει τούτο σκόπιμο ή αναγκαίο (έκτακτη γενική συνέλευση).
3. Η γενική συνέλευση που συγκαλείται για να τροποποιήσει το καταστατικό ή να λάβει αποφάσεις, για τις οποίες απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία (καταστατική γενική συνέλευση), μπορεί να είναι τακτική ή έκτακτη.
4. Σε περίπτωση που το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας γίνει κατώτερο από το μισό (1/2) του κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει τη γενική συνέλευση, μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από τη λήξη της χρήσης, με θέμα τη λύση της εταιρείας ή την υιοθέτηση άλλου μέτρου. Την ίδια υποχρέωση έχουν οι ελεγκτές της εταιρείας, αν το Διοικητικό Συμβούλιο δεν προβαίνει στη σύγκληση εντός της παραπάνω προθεσμίας.
5. Ανώνυμες εταιρείες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ) μπορούν, με σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό τους, να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος νόμου, οι οποίες αφορούν τη σύγκληση, συνεδρίαση, συμμετοχή των μετόχων, λήψη αποφάσεων, καθώς και την άσκηση άλλων μετοχικών δικαιωμάτων σε γενικές συνελεύσεις εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά. Η σχετική καταστατική πρόβλεψη αφορά μόνο την υπαγωγή στο σύνολο των ανωτέρω διατάξεων.

Άρθρο 120-Τόπος όπου συνέρχεται η γενική συνέλευση

1. Η γενική συνέλευση συνέρχεται υποχρεωτικά στην έδρα της εταιρείας ή στην περιφέρεια άλλου δήμου εντός της περιφέρειας της έδρας ή άλλου δήμου όμορου της έδρας ή άλλου δήμου στην Ελλάδα προβλεπόμενου στο καταστατικό. Επί εταιρειών των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, που εδρεύει στην Ελλάδα, η γενική συνέλευση μπορεί να συνέρχεται και στην περιφέρεια του δήμου, όπου βρίσκεται η έδρα της ρυθμιζόμενης αγοράς. Επί εταιρειών των οποίων οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει στη γενική συνέλευση να συνέρχεται και σε τόπο κείμενο στην αλλοδαπή.
2. Η γενική συνέλευση μπορεί να συνεδριάζει οπουδήποτε και χωρίς σχετική πρόβλεψη του καταστατικού, όταν στη συνέλευση παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται μέτοχοι που εκπροσωπούν το σύνολο του κεφαλαίου με δικαίωμα ψήφου και δεν αντιλέγει κανείς στην πραγματοποίηση της συνεδρίασης και τη λήψη αποφάσεων.
3. Επί εταιρειών των οποίων οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι, αν αποφασίσει σχετικά το διοικητικό συμβούλιο, η γενική συνέλευση δεν θα συνέλθει σε κάποιο τόπο, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, αλλά θα συνεδριάσει εξ ολοκλήρου με συμμετοχή των μετόχων από απόσταση με τα ηλεκτρονικά μέσα που προβλέπονται στο άρθρο 125.

Άρθρο 121-Πρόσκληση της γενικής συνέλευσης

1. Τη γενική συνέλευση συγκαλεί το διοικητικό συμβούλιο. Αν η εταιρεία έχει κηρυχθεί σε πτώχευση, τη γενική συνέλευση μπορεί να συγκαλέσει και ο σύνδικος, αν δεν έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης, τη γενική συνέλευση μπορεί να συγκαλέσει και το πρόσωπο που ορίζεται βάσει του στοιχείου θ της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του Πτωχευτικού Κώδικα, ακόμη και αν ο τελευταίος δεν έχει εξουσιοδοτηθεί ρητά προς τούτο. Τη γενική συνέλευση εταιρειών που έχουν υπαχθεί σε καθεστώς ειδικής διαχείρισης ή ειδικής εκκαθάρισης μπορεί να συγκαλέσει και ο ειδικός διαχειριστής ή ο ειδικός εκκαθαριστής, αντίστοιχα.

2. Η γενική συνέλευση μπορεί να συγκληθεί και κατόπιν αιτήματος της μειοψηφίας, σύμφωνα με το άρθρο 141. Δικαίωμα να ζητήσει τη σύγκληση γενικής συνέλευσης έχει και ο ελεγκτής της εταιρείας με αίτησή του προς τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου. Η συνέλευση αυτή συγκαλείται υποχρεωτικά από το διοικητικό συμβούλιο εντός δέκα (10) ημερών από την επίδοση της αίτησης, έχει δε ως αντικείμενο ημερήσιας διάταξης τα θέματα που περιέχονται στην αίτηση. Αν η γενική συνέλευση δεν συγκληθεί εντός της προθεσμίας αυτής, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 141.

3. Η πρόσκληση της γενικής συνέλευσης περιλαμβάνει τουλάχιστον το οίκημα με ακριβή διεύθυνση, τη χρονολογία και την ώρα της συνεδρίασης, τα θέματα της ημερήσιας διάταξης με σαφήνεια, τους μετόχους που έχουν δικαίωμα συμμετοχής, καθώς και ακριβείς οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι θα μπορέσουν να μετάσχουν στη συνέλευση και να ασκήσουν τα δικαιώματά τους αυτοπροσώπως ή διά αντιπροσώπου ή, ενδεχομένως, και από απόσταση.

4. Προκειμένου για εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, η πρόσκληση, πέραν των αναγραφόμενων στην προηγούμενη παράγραφο:

α) περιλαμβάνει πληροφορίες τουλάχιστον για:

αα) τα δικαιώματα των μετόχων των παραγράφων 2, 3, 6 και 7 του άρθρου 141, με αναφορά της προθεσμίας εντός της οποίας μπορεί να ασκηθεί κάθε δικαίωμα, ή εναλλακτικά, την καταληκτική ημερομηνία μέχρι την οποία μπορούν τα δικαιώματα αυτά να ασκηθούν. Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα εν λόγω δικαιώματα και τους όρους άσκησής τους θα πρέπει να είναι διαθέσιμες με ρητή παραπομπή της πρόσκλησης στο διαδικτυακό τόπο της εταιρείας,

ββ) τη διαδικασία για την άσκηση του δικαιώματος ψήφου μέσω αντιπροσώπου και ιδίως τα έντυπα τα οποία χρησιμοποιεί για το σκοπό αυτόν η εταιρεία, καθώς και τα μέσα και τις μεθόδους που προβλέπονται στο καταστατικό, κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 128, για να δέχεται η εταιρεία ηλεκτρονικές κοινοποιήσεις διορισμού και ανάκλησης αντιπροσώπων, και

γγ) τις διαδικασίες για την άσκηση του δικαιώματος ψήφου με αλληλογραφία ή με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον συντρέχει περίπτωση κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 125 και 126,

β) καθορίζει την ημερομηνία καταγραφής, όπως αυτή προβλέπεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 124, επισημαίνοντας ότι μόνο τα πρόσωπα που είναι μέτοχοι κατά την ημερομηνία εκείνη έχουν δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη γενική συνέλευση,

γ) γνωστοποιεί τον τόπο στον οποίο είναι διαθέσιμο το πλήρες κείμενο των εγγράφων και των σχεδίων αποφάσεων, που προβλέπονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 123, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να λαμβάνονται αυτά, και

δ) αναφέρει τη διεύθυνση του διαδικτυακού τόπου της εταιρείας, όπου είναι διαθέσιμες οι πληροφορίες των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 123.

5. Πρόσκληση για σύγκληση γενικής συνέλευσης δεν απαιτείται στην περίπτωση κατά την οποία στη συνέλευση παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται μέτοχοι που εκπροσωπούν το σύνολο του κεφαλαίου και κανείς από αυτούς δεν αντιλέγει στην πραγματοποίησή της και στη λήψη αποφάσεων (καθολική γενική συνέλευση).

Άρθρο 122-Δημοσίευση της πρόσκλησης της γενικής συνέλευσης

1. Με εξαίρεση τις επαναληπτικές συνελεύσεις, η πρόσκληση της γενικής συνέλευσης πρέπει να δημοσιεύεται είκοσι (20) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα της συνεδρίασης.

2. Η πρόσκληση της γενικής συνέλευσης δημοσιεύεται με την καταχώρισή της στη Μερίδα της εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει την υποχρέωση της εταιρείας να ενημερώσει τους μετόχους για την καταχώριση της πρόσκλησης και με άλλους τρόπους, τη διαδικασία ενημέρωσης ή και επιπλέον τρόπους δημοσίευσης της πρόσκλησης ή αποστολής της στους μετόχους. Σε αυτές τις περιπτώσεις η απόδειξη της τήρησης των διατυπώσεων για την ενημέρωση των μετόχων βαρύνει την εταιρεία.

3. Επί εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, εκτός από τη δημοσίευση της πρόσκλησης στο Γ.Ε.ΜΗ., το πλήρες κείμενο της πρόσκλησης δημοσιεύεται μέσα στη προθεσμία της παραγράφου 1 και στο διαδικτυακό τόπο της εταιρείας, και δημοσιοποιείται μέσα στην ίδια προθεσμία, με τρόπο που διασφαλίζει την ταχεία και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση σε αυτήν, με μέσα που κατά την κρίση του διοικητικού συμβουλίου θεωρούνται ευλόγως αξιόπιστα, για την αποτελεσματική διάχυση των πληροφοριών στο επενδυτικό κοινό, όπως ιδίως με έντυπα και

ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης με εθνική και πανευρωπαϊκή εμβέλεια. Η εταιρεία δεν μπορεί να επιβάλει στους μετόχους ειδική χρέωση για τη δημοσιοποίηση της πρόσκλησης για σύγκληση της γενικής συνέλευσης με οποιονδήποτε από τους παραπάνω τρόπους.

4. Ανεξάρτητα από τους παραπάνω τρόπους δημοσίευσης της πρόσκλησης, κάθε μέτοχος με μετοχές μη εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά έχει το δικαίωμα να ζητήσει από την εταιρεία να του αποστέλλει με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ατομική πληροφόρηση για επικείμενες γενικές συνελεύσεις τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από την ημέρα της συνεδρίασης.

Άρθρο 123-Δικαιώματα μετόχων πριν από τη γενική συνέλευση

1. Δέκα (10) ημέρες πριν από την τακτική γενική συνέλευση, η εταιρεία θέτει στη διάθεση των μετόχων της τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της, καθώς και τις σχετικές εκθέσεις του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών.

2. Εφόσον η εταιρεία διατηρεί διαδικτυακό τόπο, εκπληρώνει την υποχρέωσή της βάσει της παραγράφου 1 αναρτώντας τα σχετικά στοιχεία στο διαδικτυακό της τόπο. Αν η εταιρεία δεν διατηρεί διαδικτυακό τόπο, τα στοιχεία της παραγράφου 1 αποστέλλονται στους μετόχους, εφόσον οι μέτοχοι έχουν γνωστοποιήσει εγκαίρως στην εταιρεία τα στοιχεία επικοινωνίας τους. Σε περίπτωση που τα στοιχεία αποστέλλονται με επιστολή, η αποστολή θα πρέπει, αποδεδειγμένα, να προηγείται κατά πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες της προβλεπόμενης ελάχιστης προθεσμίας της παραγράφου 1. Για την αποστολή των στοιχείων αρκεί και η χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) προς εκείνους τους μετόχους που έχουν γνωστοποιήσει εγκαίρως στην εταιρεία τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που διαθέτουν. Αν οι μέτοχοι δεν έχουν γνωστοποιήσει τα στοιχεία επικοινωνίας τους εγκαίρως στην εταιρεία, η ενημέρωση της παραγράφου 1 αναζητείται από τους ίδιους τους μετόχους κατόπιν σχετικού τους αιτήματος προς την εταιρεία.

3. Από την ημέρα δημοσίευσης της πρόσκλησης για τη σύγκληση της γενικής συνέλευσης μέχρι και την ημέρα της γενικής συνέλευσης, η εταιρεία θέτει στη διάθεση των μετόχων της στην έδρα της, τουλάχιστον τις εξής πληροφορίες:

α) την πρόσκληση για τη σύγκληση της γενικής συνέλευσης,

β) το συνολικό αριθμό των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου που οι μετοχές ενσωματώνουν κατά την ημερομηνία της πρόσκλησης, αναφέροντας και χωριστά σύνολα ανά κατηγορία μετοχών, και

γ) τα έντυπα που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την ψήφο μέσω εκπροσώπου ή αντιπροσώπου και, εφόσον προβλέπονται, για την ψήφο με αλληλογραφία και για την ψήφο με ηλεκτρονικά μέσα, εκτός αν τα εν λόγω έντυπα αποστέλλονται απευθείας σε κάθε μέτοχο.

4. Επιπλέον των πληροφοριών της παραγράφου 3, από την ημέρα δημοσίευσης της πρόσκλησης για τη σύγκληση της γενικής συνέλευσης μέχρι και την ημέρα της γενικής συνέλευσης, οι εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, θέτουν στη διάθεση των μετόχων τους στην έδρα τους, τα έγγραφα που πρόκειται να υποβληθούν στη γενική συνέλευση, σχέδιο απόφασης για κάθε θέμα της προτεινόμενης ημερήσιας διάταξης ή, εφόσον καμία απόφαση δεν έχει προταθεί προς έγκριση, σχόλιο του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και τα σχέδια αποφάσεων που έχουν προτείνει οι μέτοχοι, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 141, αμέσως μετά την παραλαβή τους από την εταιρεία.

5. Οι εταιρείες της παραγράφου 4 αναρτούν τα στοιχεία των παραγράφων 3 και 4 στο διαδικτυακό τόπο τους. Εφόσον δεν είναι δυνατή για τεχνικούς λόγους η πρόσβαση μέσω διαδικτύου στα έντυπα του εδαφίου γ της παραγράφου 3, η εταιρεία σημειώνει στο διαδικτυακό της τόπο τον τρόπο προμήθειας των σχετικών εντύπων σε έγχαρτη μορφή και τα αποστέλλει χωρίς χρέωση σε κάθε μέτοχο που τα ζητεί.

Άρθρο 124-Δικαιούμενοι συμμετοχής στη γενική συνέλευση

1. Στη γενική συνέλευση δικαιούται να συμμετάσχει κάθε μέτοχος ο οποίος έχει και αποδεικνύει την ιδιότητα αυτή κατά την ημέρα διεξαγωγής της γενικής συνέλευσης. Μέτοχοι που είναι νομικά πρόσωπα μετέχουν στη γενική συνέλευση διά των εκπροσώπων τους. Δικαιούνται να μετάσχουν στη γενική συνέλευση, δεν υπολογίζονται όμως για το σχηματισμό της απαρτίας οι μέτοχοι με μετοχές χωρίς δικαίωμα ψήφου.

2. Εξαιρουμένων των εταιρειών, των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά ή είναι άυλες, το καταστατικό μπορεί να εξαρτά τη συμμετοχή στη γενική συνέλευση από την προηγούμενη κατάθεση των μετοχών στο ταμείο της εταιρείας, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και

Δανείων ή σε οποιοδήποτε πιστωτικό ίδρυμα ή επιχείρηση επενδύσεων, που λειτουργεί στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος-μέλος και έχει το δικαίωμα να δέχεται τίτλους προς φύλαξη, ή και σε άλλα πρόσωπα, τα οποία αναγράφονται στην πρόσκληση. Το καταστατικό μπορεί ακόμη να προβλέπει ότι οι μετοχές που κατατίθενται, σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο δεν θα μπορούν να αναληφθούν ή και να εκποιηθούν πριν από τη διεξαγωγή της γενικής συνέλευσης.

3. Εξαιρουμένων των εταιρειών, των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, το καταστατικό μπορεί επίσης να προβλέπει ότι η συμμετοχή στη γενική συνέλευση εξαρτάται από την προηγούμενη υποβολή στην εταιρεία των εγγράφων αντιπροσώπευσης ή εκπροσώπησης των μετόχων, ορίζοντας την προθεσμία υποβολής των εγγράφων αυτών.

4. Στο καταστατικό μπορεί ακόμη να προβλέπεται ότι στις περιπτώσεις των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να καταρτίζει και θέτει στη διάθεση των μετόχων, είκοσι τέσσερις (24) τουλάχιστον ώρες πριν από τη συνέλευση, πίνακα των μετόχων που κατέθεσαν τις μετοχές τους και ενδεχομένως τα έγγραφα αντιπροσώπευσης ή εκπροσώπησης. Ο πίνακας αυτός αναφέρει και τις διευθύνσεις των μετόχων, τα ονόματα των αντιπροσώπων ή εκπροσώπων τους και τον αριθμό των μετοχών και ψήφων κάθε μετόχου.

5. Μέτοχοι, που δεν συμμορφώνονται με τις διατάξεις του καταστατικού που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος ή με την προθεσμία της παραγράφου 4 του άρθρου 128, μετέχουν στη γενική συνέλευση, εκτός αν η γενική συνέλευση αρνηθεί τη συμμετοχή αυτή για σπουδαίο λόγο που δικαιολογεί την άρνησή της.

6. Στην περίπτωση εταιρειών, οι μετοχές των οποίων είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, μπορεί να συμμετάσχει στη γενική συνέλευση (αρχική συνεδρίαση και επαναληπτική) το πρόσωπο που έχει τη μετοχική ιδιότητα κατά την έναρξη της πέμπτης ημέρας πριν από την ημέρα της αρχικής συνεδρίασης της γενικής συνέλευσης (ημερομηνία καταγραφής). Η ως άνω ημερομηνία καταγραφής ισχύει και στην περίπτωση εξ αναβολής ή επαναληπτικής συνεδρίασης, με την προϋπόθεση ότι η εξ αναβολής ή η επαναληπτική συνεδρίαση δεν απέχει περισσότερες από τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία καταγραφής. Αν αυτό δεν συμβαίνει ή αν για την περίπτωση της επαναληπτικής γενικής συνέλευσης δημοσιεύεται νέα πρόσκληση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 130, συμμετέχει στη γενική συνέλευση το πρόσωπο που έχει τη μετοχική ιδιότητα κατά την έναρξη της τρίτης ημέρας πριν από την ημέρα της εξ αναβολής ή της επαναληπτικής γενικής συνέλευσης. Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας μπορεί να γίνεται με κάθε νόμιμο μέσο και πάντως βάσει ενημέρωσης που λαμβάνει η εταιρεία από το κεντρικό αποθετήριο τίτλων, εφόσον παρέχει υπηρεσίες μητρώου ή μέσω των συμμετεχόντων και εγγεγραμμένων διαμεσολαβητών στο κεντρικό αποθετήριο τίτλων σε κάθε άλλη περίπτωση.

7. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει διαδικασία συμμετοχής στη γενική συνέλευση βάσει ημερομηνίας καταγραφής, κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 6 και για τις εταιρείες με μετοχές μη εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά. Δεν μπορεί όμως να προβλέπει ότι η μετοχική ιδιότητα πρέπει να υπάρχει σε χρόνο προγενέστερο των πέντε (5) ημερών που προηγούνται της αρχικής συνεδρίασης της γενικής συνέλευσης.

8. Φυσικό πρόσωπο, το οποίο κατέχει μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά και το οποίο είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου της εν λόγω εταιρείας, δεν μετέχει στην ψηφοφορία της γενικής συνέλευσης και δεν υπολογίζεται για τον σχηματισμό της απαρτίας και της πλειοψηφίας, όταν η γενική συνέλευση αποφασίζει την ανάθεση του υποχρεωτικού ελέγχου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή σε ελεγκτική εταιρεία. Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται όταν η πλειοψηφία των ανεξάρτητων μελών του διοικητικού συμβουλίου δηλώσει ότι συμφωνεί με την ανάθεση του ελέγχου στα προτεινόμενα πρόσωπα.

Άρθρο 125-Συμμετοχή στη γενική συνέλευση από απόσταση σε πραγματικό χρόνο

1. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει τη δυνατότητα συμμετοχής στη γενική συνέλευση από απόσταση με οπτικοακουστικά ή άλλα ηλεκτρονικά μέσα, χωρίς τη φυσική παρουσία του μετόχου στον τόπο διεξαγωγής της. Στην περίπτωση αυτή η εταιρεία λαμβάνει επαρκή μέτρα ώστε:

α) να είναι σε θέση να διασφαλίσει την ταυτότητα του συμμετέχοντος προσώπου, τη συμμετοχή αποκλειστικά των προσώπων που δικαιούνται να συμμετέχουν ή να παρίστανται στη γενική συνέλευση βάσει των άρθρων 124 και 127 και την ασφάλεια την ηλεκτρονικής σύνδεσης,

β) να παρέχεται η δυνατότητα στο συμμετέχοντα να παρακολουθεί με ηλεκτρονικά ή οπτικοακουστικά μέσα τη διεξαγωγή της συνέλευσης και να απευθύνεται στη συνέλευση, προφορικά ή εγγράφως, κατά τη διάρκεια της συνέλευσης από απόσταση, καθώς και να ψηφίζει επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, και

γ) να είναι δυνατή η ακριβής καταγραφή της ψήφου του συμμετέχοντος από απόσταση.

2. Οι μέτοχοι που συμμετέχουν στη γενική συνέλευση από απόσταση λαμβάνονται υπόψη για το σχηματισμό της απαρτίας και πλειοψηφίας όπως ακριβώς οι παρόντες.

Άρθρο 126- Συμμετοχή στη γενική συνέλευση με επιστολική ψήφο

1. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει τη δυνατότητα συμμετοχής στην ψηφοφορία από απόσταση, διά αλληλογραφίας ή με ηλεκτρονικά μέσα, διεξαγόμενης πριν από τη συνέλευση. Τα θέματα και τα ψηφοδέλτια μπορεί να διατίθενται και η συμπλήρωσή τους να γίνεται και ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου ή σε έντυπη μορφή στην έδρα της εταιρείας.

2. Οι μέτοχοι που ψηφίζουν δι αλληλογραφίας ή με ηλεκτρονικά μέσα υπολογίζονται για το σχηματισμό της απαρτίας και της πλειοψηφίας, εφόσον οι σχετικές ψήφοι έχουν παραληφθεί από την εταιρεία το αργότερο είκοσι τέσσερις (24) ώρες πριν από την έναρξη της συνεδρίασης.

3. Στις παραπάνω περιπτώσεις η εταιρεία υιοθετεί διαδικασίες για τη συμμετοχή στη γενική συνέλευση από απόσταση, τη διασφάλιση της ταυτότητας του συμμετέχοντος προσώπου και της προέλευσης της ψήφου, καθώς και την ασφάλεια της ηλεκτρονικής ή άλλης σύνδεσης.

Άρθρο 127-Παράσταση στη γενική συνέλευση μη μετόχων

1. Στη γενική συνέλευση δικαιούνται να παρίστανται και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και οι ελεγκτές της εταιρείας.

2. Ο πρόεδρος της γενικής συνέλευσης μπορεί με ευθύνη του να επιτρέψει την παρουσία στη συνέλευση και άλλων προσώπων, που δεν έχουν μετοχική ιδιότητα ή δεν είναι εκπρόσωποι μετόχων, στο μέτρο που τούτο δεν αντιτίθεται στο εταιρικό συμφέρον. Τα πρόσωπα αυτά δεν θεωρείται ότι μετέχουν στη συνέλευση για μόνο το λόγο ότι έλαβαν το λόγο για λογαριασμό παριστάμενου μετόχου ή ύστερα από πρόσκληση του προέδρου.

3. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει τη συμμετοχή στη γενική συνέλευση με τα ηλεκτρονικά μέσα που προβλέπονται στο άρθρο 125 και για τα πρόσωπα των παραγράφων 1 και 2.

Άρθρο 128-Αντιπροσώπηση στη γενική συνέλευση

1. Ο μέτοχος μπορεί να συμμετέχει στη γενική συνέλευση αυτοπροσώπως ή μέσω αντιπροσώπου.

2. Το καταστατικό μπορεί να περιορίζει την ελευθερία των μετόχων να επιλέγουν αντιπροσώπους τους για τη συμμετοχή τους στη γενική συνέλευση, αλλά δεν μπορεί να αποκλείει την διά αντιπροσώπων ενάσκηση των δικαιωμάτων του μετόχου. Επί εταιρειών, οι μετοχές των οποίων είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, διατάξεις του καταστατικού, οι οποίες περιορίζουν είτε την διά αντιπροσώπων ενάσκηση των δικαιωμάτων του μετόχου είτε την ελευθερία των μετόχων να επιλέγουν αντιπροσώπους τους για τη συμμετοχή τους στη γενική συνέλευση, δεν έχουν ισχύ. Αντιπρόσωπος που ενεργεί για περισσότερους μετόχους, μπορεί να ψηφίζει διαφορετικά για κάθε μέτοχο.

3. Ο μέτοχος μπορεί να διορίσει αντιπρόσωπο για μία ή περισσότερες γενικές συνελεύσεις και για ορισμένο χρόνο. Ο αντιπρόσωπος ψηφίζει, σύμφωνα με τις οδηγίες του μετόχου, αν υφίστανται. Τυχόν μη συμμόρφωση του αντιπρόσωπου με τις οδηγίες που έχει λάβει, δεν επηρεάζει το κύρος των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης, ακόμη και αν η ψήφος του αντιπρόσωπου ήταν αποφασιστική για την επίτευξη της πλειοψηφίας.

4. Ο διορισμός και η ανάκληση ή αντικατάσταση του εκπροσώπου ή αντιπρόσωπου του μετόχου γίνονται εγγράφως ή με ηλεκτρονικά μέσα και υποβάλλονται στην εταιρεία το αργότερο πριν από τη γενική συνέλευση. Επί εταιρειών, οι μετοχές των οποίων είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, ο διορισμός και η ανάκληση ή αντικατάσταση του εκπροσώπου ή αντιπρόσωπου γίνονται εγγράφως ή με ηλεκτρονικά μέσα και υποβάλλονται στην εταιρεία σαράντα οκτώ (48) τουλάχιστον ώρες πριν από την ορισθείσα ημερομηνία συνεδρίασης της συνέλευσης. Για την κοινοποίηση του διορισμού και της ανάκλησης ή της αντικατάστασης αντιπρόσωπου με ηλεκτρονικά μέσα απαιτείται καταστατική πρόβλεψη, η οποία πρέπει να μνημονεύει ρητά και μία τουλάχιστον αποτελεσματική μέθοδο κοινοποίησης, όπως το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή άλλη ισοδύναμη. Κάθε μέτοχος μπορεί να διορίζει μέχρι τρεις (3) αντιπροσώπους. Ωστόσο, αν ο μέτοχος κατέχει μετοχές εταιρείας, οι οποίες εμφανίζονται σε περισσότερους του ενός λογαριασμούς αξιών, ο περιορισμός αυτός δεν εμποδίζει το

μέτοχο να ορίζει διαφορετικούς αντιπροσώπους για τις μετοχές που εμφανίζονται στον κάθε λογαριασμό αξιών σε σχέση με ορισμένη γενική συνέλευση. Η παροχή πληρεξουσιότητας είναι ελεύθερα ανακλητή.

5. Προκειμένου περί εταιρειών, οι μετοχές των οποίων είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, ο αντιπρόσωπος μετόχου υποχρεούται να γνωστοποιεί στην εταιρεία πριν από την έναρξη της συνεδρίασης της γενικής συνέλευσης, κάθε συγκεκριμένο γεγονός, το οποίο μπορεί να είναι χρήσιμο στους μετόχους για την αξιολόγηση του κινδύνου να εξυπηρετήσει ο αντιπρόσωπος άλλα συμφέροντα πλην των συμφερόντων του μετόχου. Κατά την έννοια της παρούσας παραγράφου μπορεί να προκύπτει σύγκρουση συμφερόντων ιδίως όταν ο αντιπρόσωπος:

α) είναι μέτοχος που ασκεί τον έλεγχο της εταιρείας ή άλλο νομικό πρόσωπο ή οντότητα η οποία ελέγχεται από το μέτοχο αυτόν,

β) είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή εν γένει της διοίκησης της εταιρείας ή μετόχου που ασκεί τον έλεγχο της εταιρείας ή άλλου νομικού προσώπου ή οντότητας που ελέγχεται από μέτοχο ο οποίος ασκεί τον έλεγχο της εταιρείας,

γ) είναι υπάλληλος ή ελεγκτής της εταιρείας ή μετόχου που ασκεί τον έλεγχο της εταιρείας ή άλλου νομικού προσώπου ή οντότητας που ελέγχεται από μέτοχο ο οποίος ασκεί τον έλεγχο της εταιρείας,

δ) είναι σύζυγος ή συγγενής πρώτου βαθμού με ένα από τα φυσικά πρόσωπα των περιπτώσεων α έως γ.

6. Προκειμένου περί εταιρειών, οι μετοχές των οποίων είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, ο αντιπρόσωπος του μετόχου αρχειοθετεί τις οδηγίες ψήφου για ένα (1) τουλάχιστον έτος, από την ημερομηνία της γενικής συνέλευσης ή, σε περίπτωση αναβολής αυτής, της τελευταίας επαναληπτικής συνέλευσης στην οποία έκανε χρήση του πληρεξουσίου.

Άρθρο 129- Πρόεδρος της γενικής συνέλευσης

1. Μέχρι την εκλογή του προέδρου της, που γίνεται από την ίδια με απλή πλειοψηφία, στη γενική συνέλευση προεδρεύει ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ή ο αναπληρωτής του.

2. Ο πρόεδρος της συνέλευσης μπορεί να επικουρείται από γραμματέα και ψηφοδέκτες, που εκλέγονται με τον ίδιο τρόπο. Ο πρόεδρος ελέγχει την κανονικότητα της συγκρότησης της γενικής συνέλευσης, την ταυτότητα και τη νομιμοποίηση των παρόντων, την ακρίβεια των πρακτικών, διευθύνει τη συζήτηση, θέτει τα θέματα σε ψηφοφορία και αναγγέλλει το αποτέλεσμα της τελευταίας.

3. Η μη εκλογή ή η μη σύννομη εκλογή προέδρου, καθώς και η μη τήρηση των διατυπώσεων της παραγράφου 2 δεν επηρεάζουν το κύρος των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης, αν δεν συντρέχουν άλλα ελαττώματα τούτων.

Άρθρο 130-Απαρτία

1. Η γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι εκπροσωπώντας το ένα πέμπτο (1/5) τουλάχιστον του καταβεβλημένου κεφαλαίου.

2. Αν δεν επιτευχθεί η απαρτία αυτή, η γενική συνέλευση συνέρχεται εκ νέου μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη χρονολογία της ματαιωθείσας συνεδρίασης, ύστερα από πρόσκληση προ δέκα (10) τουλάχιστον πλήρων ημερών. Στην επαναληπτική αυτή συνεδρίαση η γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της αρχικής ημερησίας διάταξης, οσοδήποτε και αν είναι το εκπροσωπούμενο σε αυτήν τμήμα του καταβεβλημένου κεφαλαίου. Νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται, αν στην αρχική πρόσκληση είχε ήδη ορισθεί ο τόπος και ο χρόνος της επαναληπτικής συνεδρίασης, με την προϋπόθεση ότι μεσολαβούν πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες ανάμεσα στη ματαιωθείσα συνεδρίαση και την επαναληπτική.

3. Κατ'εξαιρέση, προκειμένου για αποφάσεις που αφορούν τη μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας, τη μεταβολή του αντικειμένου της επιχείρησης αυτής, την επαύξηση των υποχρεώσεων των μετόχων, την τακτική αύξηση του κεφαλαίου, εκτός αν επιβάλλεται από το νόμο ή γίνεται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών, τη μείωση του κεφαλαίου, εκτός αν γίνεται, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 21 ή την παράγραφο 6 του άρθρου 49, τη μεταβολή του τρόπου διάθεσης των κερδών, τη συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της εταιρείας, την παροχή ή ανανέωση εξουσίας προς το διοικητικό συμβούλιο για αύξηση του κεφαλαίου, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 24, καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση που

ορίζεται στο νόμο ότι η γενική συνέλευση αποφασίζει με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, η συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της αρχικής ημερήσιας διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι εκπροσωπούντες το ήμισυ (1/2) του καταβεβλημένου κεφαλαίου.

4. Στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, αν δεν επιτευχθεί η απαρτία του τελευταίου εδαφίου, η γενική συνέλευση προσκαλείται και συνέρχεται εκ νέου, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, βρίσκεται δε σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της αρχικής ημερήσιας διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι εκπροσωπούντες το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του καταβεβλημένου κεφαλαίου. Προκειμένου περί εταιρειών με εισηγμένες μετοχές, ή, σε κάθε περίπτωση, όταν πρόκειται να ληφθεί απόφαση για αύξηση κεφαλαίου, η γενική συνέλευση στην επαναληπτική συνεδρίαση ευρίσκεται σε απαρτία, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα πέμπτο (1/5) τουλάχιστον του καταβεβλημένου κεφαλαίου. Νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται, αν στην αρχική πρόσκληση είχε ήδη οριστεί ο τόπος και ο χρόνος της επαναληπτικής συνεδρίασης, με την προϋπόθεση ότι μεσολαβούν πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες ανάμεσα στη ματαιωθείσα συνεδρίαση και την επαναληπτική.

5. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει για όλα ή συγκεκριμένα θέματα μεγαλύτερα ποσοστά απαρτίας από τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 1, 3, και 4 του παρόντος άρθρου. Η προβλεπόμενη από το καταστατικό απαρτία για τα θέματα της παραγράφου 1 δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο τρίτα (2/3) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Άρθρο 131-Τρόπος ψηφοφορίας στη γενική συνέλευση

1. Στη γενική συνέλευση, αν δεν ορίζεται κάτι άλλο στο καταστατικό και με την επιφύλαξη της παραγράφου 9 του άρθρου 141, η ψηφοφορία είναι φανερή. Η γενική συνέλευση με φανερή ψηφοφορία μπορεί να αποφασίσει ότι η ψηφοφορία σε κάποιο θέμα ή και σε όλα τα θέματα της ημερήσιας διάταξης θα είναι μυστική. Και στην περίπτωση αυτή μέτοχος μπορεί να δηλώσει ότι αντιτάσσεται στην απόφαση που λαμβάνεται για τους σκοπούς της παραγράφου 3 του άρθρου 137.

2. Δεν επιτρέπεται μυστική ψηφοφορία σε περιπτώσεις παροχής αμοιβών στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και όπου ο νόμος απαιτεί φανερή ψηφοφορία ή όταν η ψήφος δίδεται από απόσταση.

Άρθρο 132-Πλειοψηφία

1. Οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των εκπροσωπούμενων σε αυτή ψήφων.

2. Κατ'εξίρεση, οι αποφάσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 130 λαμβάνονται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων που εκπροσωπούνται στη συνέλευση.

3. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι για όλες ή συγκεκριμένες αποφάσεις των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 130 απαιτούνται μεγαλύτερα ποσοστά από αυτά που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος.

Άρθρο 133- Αναγγελία του αποτελέσματος της ψηφοφορίας

1. Το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας αναγγέλλεται από τον πρόεδρο της γενικής συνέλευσης μόλις διαπιστωθεί.

2. Εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά δημοσιεύουν στο διαδικτυακό τους τόπο, με ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου, τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο από την ημερομηνία της γενικής συνέλευσης, προσδιορίζοντας για κάθε απόφαση τουλάχιστον τον αριθμό των μετοχών για τις οποίες δόθηκαν έγκυρες ψήφοι, την αναλογία του κεφαλαίου που εκπροσωπούν αυτές οι ψήφοι, το συνολικό αριθμό έγκυρων ψήφων, καθώς και τον αριθμό ψήφων υπέρ και κατά κάθε απόφασης και τον αριθμό των αποχών.

Άρθρο 134-Πρακτικά συνεδριάσεων και αποφάσεων της γενικής συνέλευσης

1. Οι συζητήσεις και αποφάσεις που λαμβάνονται κατά τη γενική συνέλευση καταχωρίζονται σε περίληψη σε ειδικό βιβλίο πρακτικών. Στο ίδιο βιβλίο καταχωρίζεται και κατάλογος των μετόχων που παραστάθηκαν ή αντιπροσωπεύθηκαν στη γενική συνέλευση. Με αίτηση μετόχου ο πρόεδρος της γενικής συνέλευσης υποχρεούται να καταχωρίσει στα πρακτικά περίληψη της γνώμης του. Ο πρόεδρος της γενικής συνέλευσης δικαιούται να αρνηθεί την καταχώριση γνώμης, αν αυτή αναφέρεται σε ζητήματα προφανώς εκτός ημερήσιας διάταξης ή το περιεχόμενό της αντίκειται

καταφανώς στα χρηστά ήθη ή το νόμο. Αντίγραφα πρακτικών συνεδριάσεων της γενικής συνέλευσης υποβάλλονται στην αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 93.

2. Η εταιρεία υποχρεούται να χορηγεί στους μετόχους της αντίγραφα πρακτικών γενικών συνελεύσεων ύστερα από αίτησή τους. Οι μέτοχοι στους οποίους η εταιρεία αρνείται να χορηγήσει αντίγραφα των πρακτικών γενικής συνέλευσης, στην οποία παρέστησαν αυτοπροσώπως ή με νόμιμα εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο, μπορούν να απευθυνθούν στην αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ., όπου τηρείται ο φάκελος της εταιρείας, η οποία υποχρεούται να τους χορηγήσει τα αντίγραφα αυτά, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3419/2005, εφόσον πρόκειται για πράξεις που καταχωρούνται στο Γ.Ε.ΜΗ. Οι τρίτοι που έχουν έννομο συμφέρον και οι μη παραστάντες στη γενική συνέλευση μέτοχοι μπορούν να λάβουν αντίγραφα των πρακτικών της γενικής συνέλευσης από το Γ.Ε.ΜΗ., σε περίπτωση δε άρνησης αυτού, να χορηγήσει το πρακτικό ύστερα από σχετική εισαγγελική παραγγελία. Η αποσβεστική προθεσμία των άρθρων 137 παράγραφος 8 και 138 παράγραφοι 4 και 5 δεν συμπληρώνεται πριν από την πάροδο μηνός από τη χορήγηση στο μέτοχο του πρακτικού όπου έχει καταχωρισθεί η ακυρώσιμη ή η άκυρη (αντίστοιχα) απόφαση, με την προϋπόθεση ότι ο μέτοχος ζήτησε το πρακτικό μέσα στην προθεσμία.

3. Η εταιρεία φέρει το βάρος απόδειξης ότι οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης έλαβαν χώρα την ημερομηνία και ώρα που αναγράφονται στο βιβλίο πρακτικών.

Άρθρο 135-Λήψη αποφάσεων με ψηφοφορία χωρίς συνεδρίαση

1. Οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης είναι δυνατόν να λαμβάνονται από τους μετόχους χωρίς συνεδρίαση, σύμφωνα με τη διαδικασία και τους όρους του παρόντος, αν συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

α) Οι μετοχές της εταιρείας δεν είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά.

β) Το καταστατικό προβλέπει τη δυνατότητα του παρόντος άρθρου και προσδιορίζει τις αποφάσεις που μπορούν να ληφθούν με τον τρόπο αυτό. Αποφάσεις επί θεμάτων της τακτικής γενικής συνέλευσης δεν μπορούν να ληφθούν με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου.

γ) Όλοι οι μέτοχοι έχουν γνωστοποιήσει στην εταιρεία τα στοιχεία ηλεκτρονικής επικοινωνίας τους.

δ) Μειοψηφία του ενός πέμπτου (1/5) του κεφαλαίου δεν αντιτίθεται στη λήψη απόφασης με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου. Σχετική δήλωση πρέπει να σταλεί στο διοικητικό συμβούλιο μέσα σε σαράντα οκτώ (48) ώρες από τη λήψη της πρότασης του διοικητικού συμβουλίου, σύμφωνα με την παράγραφο 2.

2. Αποφάσεις των μετόχων χωρίς συνεδρίαση λαμβάνονται ύστερα από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου προς τους μετόχους για λήψη συγκεκριμένης απόφασης χωρίς συνεδρίαση και αποδοχή της πρότασης από την πλειοψηφία των μετόχων, όπως αυτή προβλέπεται κατά περίπτωση από το νόμο και το καταστατικό. Οι διατάξεις περί απαρτίας δεν εφαρμόζονται και η πλειοψηφία υπολογίζεται επί του συνόλου των μετοχών που έχουν δικαίωμα ψήφου. Δικαίωμα συμμετοχής στη λήψη απόφασης χωρίς συνεδρίαση έχουν όσα πρόσωπα διαθέτουν τη μετοχική ιδιότητα κατά το χρόνο αποστολής της πρότασης από το διοικητικό συμβούλιο με το σύνολο των δικαιωμάτων ψήφου που διαθέτουν κατά το χρόνο αυτό.

3. Η κατά την παράγραφο 2 πρόταση του διοικητικού συμβουλίου κοινοποιείται σε όλους τους μετόχους στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχουν γνωστοποιήσει στην εταιρεία. Η αποστολή της πρότασης πρέπει να γίνει την ίδια ημέρα για όλους τους μετόχους. Η πρόταση περιλαμβάνει το πλήρες σχέδιο της απόφασης, τις αναγκαίες εξηγήσεις του διοικητικού συμβουλίου, τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι δικαιούνται να δηλώσουν στην εταιρεία αν δέχονται ή όχι την πρόταση και τη σχετική προθεσμία απάντησης των μετόχων, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των επτά (7) ημερών ούτε μεγαλύτερη των τριάντα (30) ημερών από την ημέρα αποστολής της πρότασης. Η προθεσμία ισχύει για όλους τους μετόχους. Η πρόταση συνοδεύεται από κάθε άλλο έγγραφο ή στοιχείο που απαιτείται να υποβληθεί στους μετόχους κατά το νόμο.

4. Απόφαση χωρίς συνεδρίαση δε θεωρείται ότι ελήφθη πριν παρέλθει η προθεσμία των σαράντα οκτώ (48) ωρών της παραγράφου 1, εκτός αν οι δηλώσεις όλων των μετόχων περιήλθαν στην εταιρεία νωρίτερα. Δήλωση μετόχου που περιέχεται στην εταιρεία μετά τον προβλεπόμενο χρόνο απάντησης δε λαμβάνεται υπόψη. Οι δηλώσεις των μετόχων είναι μη ανακλητές. Το βάρος της απόδειξης της υιοθέτησης ή μη της πρότασης και του χρόνου αυτής φέρει η εταιρεία. Το διοικητικό συμβούλιο

υποχρεούται χωρίς υπαίτια βραδύτητα να γνωστοποιήσει σε όλους τους μετόχους το αποτέλεσμα της διαδικασίας, και να βεβαιώσει ότι τηρήθηκε πλήρως η διαδικασία αυτή.

5. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται με το παρόν άρθρο καταχωρίζονται στο βιβλίο πρακτικών, σύμφωνα με το άρθρο 134.

6. Εντός τριών (3) ημερών από την κατά την παράγραφο 2 πρόταση του διοικητικού συμβουλίου, οι μέτοχοι μπορούν να ζητούν από το διοικητικό συμβούλιο διευκρινίσεις ή πληροφορίες για τις υποθέσεις της εταιρείας, στο μέτρο που αυτές είναι χρήσιμες για την πραγματική εκτίμηση του σχεδίου απόφασης χωρίς συνεδρίαση. Οι πληροφορίες παρέχονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση όλων των μετόχων μέσα σε δύο (2) ημέρες από τη λήψη της αίτησης.

Άρθρο 136-Προσυπογραφή πρακτικού χωρίς συνεδρίαση

1. Στις εταιρείες των οποίων οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, η κατάρτιση και υπογραφή πρακτικού από όλους τους μετόχους ή τους αντιπροσώπους τους ισχύει ως απόφαση της γενικής συνέλευσης. Η ρύθμιση αυτή ισχύει και αν όλοι οι μέτοχοι ή οι αντιπρόσωποί τους συμφωνούν να αποτυπωθεί πλειοψηφική απόφασή τους σε πρακτικό, χωρίς συνέλευση. Το σχετικό πρακτικό υπογράφεται από όλους τους μετόχους με αναφορά των τυχόν μειοψηφούντων.

2. Οι υπογραφές των μετόχων ή των αντιπροσώπων τους μπορούν να αντικαθίστανται με ανταλλαγή μηνυμάτων με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) ή άλλα ηλεκτρονικά μέσα, αν τούτο προβλέπεται στο καταστατικό.

3. Το πρακτικό της παραγράφου 1 καταχωρίζεται στο βιβλίο πρακτικών, σύμφωνα με το άρθρο 134.

4. Το βάρος της απόδειξης της συνδρομής των προϋποθέσεων λήψης απόφασης, σύμφωνα με το παρόν άρθρο και του χρόνου της απόφασης φέρει η εταιρεία.

Άρθρο 137-Ακυρωσία αποφάσεων της γενικής συνέλευσης

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 138 και 139, απόφαση της γενικής συνέλευσης που λήφθηκε με τρόπο που δεν είναι σύμφωνος με το νόμο ή το καταστατικό, ακυρώνεται από το δικαστήριο.

Το ίδιο ισχύει και για αποφάσεις τις οποίες έλαβε γενική συνέλευση που δεν είχε νόμιμα συγκληθεί ή συγκροτηθεί.

2. Ακυρώσιμη είναι και η απόφαση που λήφθηκε:

α) χωρίς να παρασχεθούν οφειλόμενες πληροφορίες, που αφορούν το θέμα της ληφθείσας απόφασης, και ζητήθηκαν κατά το άρθρο 141 από μετόχους, οι οποίοι ζητούν την ακύρωση της απόφασης, σύμφωνα με την παράγραφο 3, ή

β) κατά κατάχρηση της εξουσίας της πλειοψηφίας, με τους όρους του άρθρου 281 του Αστικού Κώδικα.

3. Η ακύρωση μπορεί να ζητηθεί με αγωγή από οποιονδήποτε μέτοχο, κάτοχο μετοχών που εκπροσωπούν τα δύο εκατοστά (2/100) του κεφαλαίου, αν δεν παρέστη στη συνέλευση ή αντιτάχθηκε στην απόφαση. Την ακύρωση μπορεί να ζητήσει και κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου ξεχωριστά. Στην περίπτωση αυτή, αν παρίσταται ανάγκη, το δικαστήριο της παραγράφου 7 διορίζει, ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, ειδικό εκπρόσωπο της εταιρείας για τη διεξαγωγή της δίκης.

Στην περίπτωση α της παραγράφου 2, την ακύρωση μπορούν να ζητήσουν μόνο οι μέτοχοι που ζήτησαν τις πληροφορίες, εφόσον εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου κεφαλαίου.

4. Μέτοχοι, που δεν μπορούν να ζητήσουν την ακύρωση επειδή δεν έχουν το απαιτούμενο ποσοστό μετοχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3, μπορούν να αξιώσουν από την εταιρεία αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν εξαιτίας του γεγονότος ότι η απόφαση λήφθηκε με τρόπο που δεν είναι σύμφωνος με το νόμο ή το καταστατικό ή κατά κατάχρηση της εξουσίας της πλειοψηφίας ή από γενική συνέλευση που δεν συγκλήθηκε ή δεν συγκροτήθηκε νόμιμα ή εξαιτίας του γεγονότος ότι δεν έλαβαν τις πληροφορίες που ζήτησαν. Αξίωση αποζημίωσης έχουν κατά τις γενικές διατάξεις οι μέτοχοι και αν ακόμη η απόφαση ακυρώθηκε.

5. Η απόφαση της γενικής συνέλευσης δεν μπορεί να ακυρωθεί εξαιτίας:

α) συμμετοχής σε αυτή προσώπων που δεν είχαν το δικαίωμα αυτό, εκτός αν η συμμετοχή τους ήταν αποφασιστική για την επίτευξη απαρτίας ή η ψήφος τους ήταν αποφασιστική για την επίτευξη πλειοψηφίας,

β) ακυρότητας ή ακυρωσίας επί μέρους ψήφων, εκτός αν οι ψήφοι αυτές ήταν αποφασιστικές για την επίτευξη πλειοψηφίας,

γ) ανακρίβειας, αοριστίας ή πλημμελειών τήρησης του σχετικού πρακτικού, εκτός αν για τους λόγους αυτούς δεν είναι δυνατόν να διαγνωσθεί το περιεχόμενο της απόφασης,

δ) ελαττώματος της απόφασης του διοικητικού συμβουλίου, με την οποία συγκλήθηκε η γενική συνέλευση, εκτός αν για το λόγο αυτόν δεν υπήρξε έγκαιρη και επαρκής πληροφόρηση των μετόχων,

ε) μη τήρησης ή πλημμελούς τήρησης της παραγράφου 4 του άρθρου 122, των παραγράφων 3 έως 5 του άρθρου 123 και των άρθρων 128 και 129.

6. Δεν μπορούν να ακυρωθούν αποφάσεις της γενικής συνέλευσης που έχουν ως αντικείμενο την έκδοση τίτλων που πρόκειται να εισαχθούν σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε ΠΜΔ. Μέτοχος που δεν παρέστη στη συνέλευση ή αντιτάχθηκε στην απόφαση και θίγεται από αυτήν, μπορεί να αξιώσει από την εταιρεία αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη εξαιτίας των γεγονότων που αναφέρονται στην παράγραφο 4. Δεν μπορούν να ακυρωθούν αποφάσεις της γενικής συνέλευσης, τις οποίες η τελευταία επικύρωσε με νεότερη απόφασή της, διορθώνοντας ή αποκαθιστώντας την πλημμέλεια που αποτελούσε το λόγο της ακυρωσίας. Στην περίπτωση αυτή τρίτοι δικαιούνται να ζητήσουν από την εταιρεία τα έξοδα της δίκης ακύρωσης, στα οποία υποβλήθηκαν, καθώς και την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν λόγω της επικύρωσης.

7. Η αγωγή ακύρωσης της απόφασης της γενικής συνέλευσης εκδικάζεται από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας.

8. Η αγωγή της παραγράφου 7 στρέφεται κατά της εταιρείας και ασκείται μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από τη λήψη της απόφασης ή, αν η απόφαση υποβάλλεται σε δημοσιότητα, από την καταχώρισή της στο Γ.Ε.ΜΗ.. Εντός της ίδιας προθεσμίας ασκείται και η αγωγή αποζημίωσης της παραγράφου 4.

9. Οι ενάγοντες μέτοχοι οφείλουν να αποδείξουν ότι, τόσο κατά την άσκηση της αγωγής όσο και κατά το χρόνο κατάθεσης των προτάσεων, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 237 ΚΠολΔ, έχουν τις μετοχές που τους παρέχουν το δικαίωμα να ασκήσουν την αγωγή. Αν μετά την άσκηση της αγωγής οι ενάγοντες μέτοχοι μεταβιβάσουν όλες τις μετοχές ή μέρος τούτων, ώστε κατά το χρόνο κατάθεσης των προτάσεων να μην συγκεντρώνουν πλέον τα ποσοστά της παραγράφου 3, οι ενάγοντες μέτοχοι μπορούν να ζητήσουν με τις προτάσεις τους αποζημίωση, σύμφωνα με την παράγραφο 4.

10. Η ακύρωση της απόφασης ισχύει έναντι πάντων. Το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να λάβει τα μέτρα που επιβάλλει η κατάσταση η οποία προέκυψε από την ακύρωση. Σε κάθε περίπτωση δε θίγονται τα δικαιώματα τρίτων που αποκτήθηκαν με απόφαση που ακυρώθηκε ή με πράξη που διενεργήθηκε με βάση την απόφαση αυτή, εκτός αν ο τρίτος γνώριζε ή αγνοούσε από βαριά αμέλεια το ελάττωμα της απόφασης.

11. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα και πριν από την άσκηση της αγωγής. Στην περίπτωση αυτή, η αγωγή πρέπει να ασκηθεί μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την έκδοση της απόφασης που διέταξε τα ασφαλιστικά μέτρα, διαφορετικά τα ασφαλιστικά μέτρα αίρονται αυτοδικαίως. Το ίδιο συμβαίνει και στην περίπτωση που η αγωγή ασκηθεί μετά την πάροδο της προθεσμίας της παραγράφου 8. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει και την προσωρινή αναστολή της ισχύος της απόφασης. Το δικαστήριο μπορεί να υποχρεώσει τους αιτούντες σε παροχή εγγύησης, σταθμίζοντας την ανάγκη προστασίας των αιτούντων την αναστολή και τη ζημία της εταιρείας που μπορεί να προκληθεί από την αναστολή αυτή.

12. Η ακυρωσία απόφασης δεν εμποδίζει την καταχώριση της τελευταίας στο Γ.Ε.ΜΗ. Η αγωγή ακύρωσης απόφασης της γενικής συνέλευσης, που έχει καταχωρισθεί στο Γ.Ε.ΜΗ., η δικαστική απόφαση παντός βαθμού δικαιοδοσίας που απαγγέλλει την ακύρωσή της και η δικαστική απόφαση με την οποία διατάσσονται ασφαλιστικά μέτρα ή αναστέλλεται η ισχύς της υποβάλλονται σε δημοσιότητα.

Άρθρο 138-Ακυρότητα αποφάσεων της γενικής συνέλευσης

1. Σε περίπτωση που δεν υπήρξε σύγκληση της γενικής συνέλευσης ή το περιεχόμενο της απόφασής της είναι αντίθετο στο νόμο ή το καταστατικό, η απόφαση είναι άκυρη.

2. Με την επιφύλαξη του προηγούμενου άρθρου, θεωρείται ότι συγκλήθηκε η γενική συνέλευση, αν υπήρξε πρόσκλησή της προερχόμενη από την εταιρεία και περιέχουσα τουλάχιστον ένδειξη της ημερομηνίας και του τόπου της γενικής συνέλευσης και η πρόσκληση αυτή δημοσιεύθηκε κατά τον

νόμο και το καταστατικό. Ως προερχόμενη από την εταιρεία θεωρείται η πρόσκληση όταν έχει γίνει από το διοικητικό συμβούλιο ή μέλος του ή και από τα πρόσωπα της παραγράφου 2 του άρθρου 121 και της παραγράφου 1 του άρθρου 141.

3. Η προβολή ακυρότητας εκ μέρους μετόχου λόγω έλλειψης σύγκλησης της γενικής συνέλευσης δεν είναι επιτρεπτή, αν ο μέτοχος αυτός μεταγενέστερα δήλωσε προς την εταιρεία εγγράφως ή με δήλωσή του στα πρακτικά, ότι η γενική συνέλευση συνεδρίασε νομίμως.

4. Η ακυρότητα μπορεί να προβληθεί από κάθε πρόσωπο, μέτοχο ή τρίτο, που έχει έννομο συμφέρον, δικαστικά ή με ρητή έγγραφη εξώδικη δήλωσή του προς την εταιρεία, μέσα σε προθεσμία ενός (1) έτους από τη λήψη της απόφασης ή, αν η απόφαση υποβάλλεται σε δημοσιότητα, από την καταχώρισή της στο Γ.Ε.ΜΗ. Η προβολή της ακυρότητας πρέπει να αναφέρεται σε συγκεκριμένη απόφαση και να περιγράφει το λόγο, που, κατά την άποψη του δηλούντος, προκαλεί την ακυρότητα. Σε περίπτωση που με τροποποίηση του καταστατικού ο σκοπός της εταιρείας καθίσταται παράνομος ή αντικείμενος στη δημόσια τάξη, καθώς και όταν από την απόφαση προκύπτει διαρκής παραβίαση διατάξεων αναγκαστικού δικαίου, η προβολή της ακυρότητας δεν υπόκειται σε προθεσμία.

5. Κατ'εξαίρεση, δεν μπορεί να προβληθεί η ακυρότητα αποφάσεων με αντικείμενο την έκδοση τίτλων που πρόκειται να εισαχθούν σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε ΠΜΔ, μετά την έναρξη διαπραγμάτευσης των τίτλων που προκύπτουν από την απόφαση ή, σε περίπτωση έκδοσης τίτλων με δικαίωμα προτίμησης, μετά την αποκοπή του δικαιώματος προτίμησης. Μέσα στην προθεσμία της παραγράφου 4 κάθε πρόσωπο που θίγεται από την απόφαση μπορεί να αξιώσει από την εταιρεία αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη. Ο περιορισμός της παρούσας παραγράφου δεν ισχύει στην περίπτωση που από την απόφαση προκύπτει διαρκής παραβίαση διατάξεων αναγκαστικού δικαίου.

6. Η ακυρότητα μπορεί να ληφθεί υπόψη και αυτεπάγγελα από το δικαστήριο, μέσα στην προθεσμία της παραγράφου 4.

7. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα και πριν από την άσκηση της αγωγής που έχει ως αίτημα την αναγνώριση της ακυρότητας απόφασης της γενικής συνέλευσης. Στην περίπτωση αυτή, η αγωγή πρέπει να ασκηθεί μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την έκδοση της απόφασης που διέταξε τα ασφαλιστικά μέτρα, διαφορετικά τα ασφαλιστικά μέτρα αίρονται αυτοδικαίως. Το ίδιο συμβαίνει και στην περίπτωση που η αγωγή ασκηθεί μετά την πάροδο της προθεσμίας της παραγράφου 4. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει και την προσωρινή αναστολή της ισχύος της απόφασης.

Το δικαστήριο μπορεί να υποχρεώσει τους αιτούντες σε παροχή εγγύησης, σταθμίζοντας την ανάγκη προστασίας των αιτούντων την αναστολή και τη ζημία της εταιρείας που μπορεί να προκληθεί από την αναστολή αυτή.

8. Η αγωγή για την αναγνώριση της ακυρότητας απόφασης της γενικής συνέλευσης, που έχει καταχωρηθεί στο Γ.Ε.ΜΗ., η δικαστική απόφαση παντός βαθμού δικαιοδοσίας που αναγνωρίζει την ακυρότητά της και η δικαστική απόφαση με την οποία διατάσσονται ασφαλιστικά μέτρα ή αναστέλλεται η ισχύς της υποβάλλονται σε δημοσιότητα.

Άρθρο 139-Ανυπόστατες αποφάσεις

1. Οι διατάξεις των άρθρων 137 και 138 δεν εφαρμόζονται στις ανυπόστατες αποφάσεις.

2. Μια απόφαση είναι ανυπόστατη όταν στη ψηφοφορία συμμετέχουν πρόσωπα, τα οποία στο σύνολό τους: α) δεν είχαν μετοχική ιδιότητα, ή β) είχαν αρυσθεί το δικαίωμα ψήφου από πρόσωπα που δεν είχαν μετοχική ιδιότητα.

Άρθρο 140-Ελαττώματα αποφάσεων που λαμβάνονται με άλλο τρόπο

1. Στις αποφάσεις που λαμβάνονται χωρίς συνεδρίαση, σύμφωνα με το άρθρο 135, οι διατάξεις για την ακυρωσία και την ακυρότητα των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης των άρθρων 137 και 138 εφαρμόζονται αναλόγως.

2. Στην περίπτωση προσυπογραφής πρακτικού, σύμφωνα με το άρθρο 136, η απόφαση είναι ανυπόστατη, αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της διάταξης αυτής. Απόφαση που λαμβάνεται με τον τρόπο αυτόν και αντίκειται στο νόμο ή το καταστατικό είναι άκυρη. Οι παράγραφοι 4 έως 8 του άρθρου 138 εφαρμόζονται αναλόγως."

- **Σχολιασμός**

- **Άρθρο 116**

Η ΓΣ είναι πάντοτε «το ανώτατο όργανο της εταιρείας». Δικαιούται για κάθε εταιρική υπόθεση, οι δε αποφάσεις της δεσμεύουν και τους απόντες (ακριβέστερα: τους μη παρασπέντες) ή διαφωνούντες μετόχους (ακριβέστερα: τους μετόχους που δεν υπερψήφισαν την πρόταση). Ο χαρακτήρας αυτός οφείλεται αφενός μεν στο ότι οι σημαντικότερες αποφάσεις λαμβάνονται από τη Γ.Σ. και αφετέρου στο ότι η Γ.Σ. εκλέγει το διοικητικό όργανο (ΔΣ) και τους ελεγκτές.

- **Άρθρο 117**

Ο νόμος καθορίζει τα ζητήματα επί των οποίων η ΓΣ είναι «η μόνη αρμόδια» να αποφασίσει, ενώ εξαιρέσεις θεσπίζονται υπέρ του ΔΣ, κατά το πρότυπο του άρθρου 34 ΚΝ 2190/1920. την παρ. 1 του άρθρου αυτού παρατίθενται οι αποκλειστικές αρμοδιότητες της Γ.Σ., ενώ στην παρ. 2 παρατίθενται οι εξαιρέσεις στην παράγραφο 1. Στις αποκλειστικές αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης έχει προστεθεί η έγκριση της συνολικής διαχείρισης κατά το άρθρο 106 και η απαλλαγή των ελεγκτών, καθώς και η έγκριση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Η τελευταία περίπτωση αφορά προφανώς μόνο την εταιρεία του ομίλου που συντάσσει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και όχι της θυγατρικής ή εγγονές αυτής, ενώ η έγκριση αφορά ως επί το πλείστον την ορθή εφαρμογή των διατάξεων περί ενοποίησης. Θα πρέπει να προσεχθεί ότι υπάρχουν και άλλες περιπτώσεις όπου σε κάποιο ζήτημα ο νόμος απονέμει (υπό διαφορετικές όμως κάθε φορά προϋποθέσεις) αρμοδιότητα τόσο στη Γ.Σ. όσο και στο Δ.Σ., όπως π.χ. συμβαίνει με την έγκριση συμβάσεων της εταιρείας με συγγενή πρόσωπα κατά το άρθρο 99. Περιπτώσεις όπου ο νόμος αναθέτει στο Δ.Σ. την τροποποίηση του καταστατικού ή την αύξηση ή την αναπροσαρμογή του κεφαλαίου είναι π.χ. εκείνες των άρθρων 24, 108 παράγραφοι 3, 28 παράγραφοι 2, 58 παρ. 2. Σημειωτέον επίσης ότι ο νόμος δεν ρυθμίζει ο ίδιος ζητήματα που έχουν τύχει νομολογιακής επεξεργασίας, όπως είναι οι λεγόμενες «αρρύθμιστες» αρμοδιότητες της Γ.Σ., όπου δηλ. σε ιδιαίτερα σημαντικά ζητήματα, έστω και αν αφορούν τη διαχείριση, η Γ.Σ. πρέπει να έχει λόγο. Προτιμήθηκε το ζήτημα αυτό να επαφθεθεί στη νομολογιακή διάπλαση του ζητήματος, όπως μέχρι σήμερα. Τέλος γίνεται μνεία της δυνατότητας του Δ.Σ. αφενός μεν να διανέμει προσωρινά μερίσματα, σύμφωνα με το άρθρο 157, όσο και να προβαίνει αυτό σε διανομή κερδών και προαιρετικών αποθεματικών με τους όρους της παραγράφου 3 του άρθρου 157.

- **Άρθρο 118**

Το λεγόμενο «προγραμματικό» άρθρο παρουσιάζει προγραμματικά τους τρόπους με τους οποίους οι μέτοχοι λαμβάνουν αποφάσεις. Εκτός από την απόφαση σε συνεδρίαση της Γ.Σ. και το πρακτικό «διά περιφοράς», εισάγεται τρίτη δυνατότητα λήψης αποφάσεων από τη γενική συνέλευση, δηλ. η διαδικασία Γ.Σ. χωρίς συνεδρίαση. Ο πρώτος είναι γνωστή ΓΣ, που συγκαλείται και συνεδριάζει σύμφωνα με τα άρθρα 119 επ. Ο δεύτερος τρόπος, που εισάγεται με το νέο νόμο, είναι η ψηφοφορία που λαμβάνει χώρα χωρίς συνεδρίαση, σύμφωνα με το άρθρο 135 (written resolutions). Τρίτος και τελευταίος τρόπος είναι το γνωστό πρακτικό «δια περιφοράς» («προσυπογραφή πρακτικού χωρίς συνεδρίαση»), που συντάσσεται και υπογράφεται σύμφωνα με το άρθρο 136.

- **Άρθρο 119**

Ορίζονται τα είδη Γ.Σ. (τακτική, έκτακτη, καταστατική Γ.Σ.). Ουσία της τακτικής Γ.Σ. είναι η έγκριση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των ενοποιημένων για την εταιρεία που τις συντάσσει. Συχνά εκλέγεται στην τακτική Γ.Σ. Δ.Σ., η απόφαση αυτή όμως μπορεί να λαμβάνεται και σε έκτακτη Γ.Σ.. Στην παράγραφο 4 οι λέξεις «όπως προσδιορίζονται στο υπόδειγμα ισολογισμού που προβλέπεται από το άρθρο 42γ» (βλ. άρθρο 47 του κ.ν. 2190/1920) δεν επαναλήφθηκαν, ώστε η διάταξη να μπορεί να εφαρμοσθεί ανάλογα με τα ισχύοντα σε κάθε λογιστικό σύστημα που ακολουθεί η εταιρεία. Τέλος στην παρ. 5 δίδεται η δυνατότητα σε εταιρείες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί σε πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ) να μπορούν, με σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό τους, να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος σχεδίου νόμου, οι οποίες αφορούν τη σύγκληση, συνεδρίαση, συμμετοχή των μετόχων, λήψη αποφάσεων, καθώς και την άσκηση άλλων μετοχικών δικαιωμάτων σε γενικές συνελεύσεις εταιρειών

με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά. Με τον τρόπο αυτό καθίσταται επιτρεπτή η προαιρετική επέκταση της εφαρμογής της Οδηγίας 2007/36/EK της 11ης Ιουλίου 2007 σχετικά με την άσκηση ορισμένων δικαιωμάτων από μετόχους εισηγμένων εταιρειών, όπως ισχύει σήμερα και έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί, και σε εταιρείες, οι μετοχές των οποίων διαπραγματεύονται σε ΠΜΔ. Η επέκταση αυτή δύναται να γίνεται με επιλογή της εταιρείας αλλά και με κανονιστική πρόβλεψη του διαχειριστή του ΠΜΔ ο οποίος μπορεί να απαιτήσει την καταστατική αυτή πρόβλεψη ως προϋπόθεση διαπραγμάτευσης, ανάλογα με τη φύση και τις συνθήκες λειτουργίας του κάθε ΠΜΔ.

- **Άρθρο 120**

Το άρθρο ορίζει τον τόπο όπου λαμβάνει χώρα η Γ.Σ.. Με τη ρύθμιση της παραγράφου 3 εισάγεται για μη εισηγμένες εταιρείες η δυνατότητα εξ ολοκλήρου διεξαγωγής της συνέλευσης με ηλεκτρονικά μέσα (virtual meeting) και όχι σε ορισμένο τόπο. Στην τελευταία περίπτωση οι μέτοχοι θα συμμετέχουν αποκλειστικά με ηλεκτρονικά ή οπτικοακουστικά μέσα σε πραγματικό χρόνο στη Γ.Σ. κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 125.

- **Άρθρο 121**

Το άρθρο 121 ορίζει τα πρόσωπα που μπορούν να συγκαλέσουν Γ.Σ.. Εκτός από το Δ.Σ., τη σύγκληση μπορούν εφεξής να διενεργούν και ο σύνδικος ή άλλα πρόσωπα που διαχειρίζονται διαδικασίες του Πτωχευτικού Κώδικα. Την πρωτοβουλία της σύγκλησης μπορεί να έχει και μειοψηφία μετόχων ή ο τακτικός ελεγκτής της εταιρείας. Παραπέρα το άρθρο αυτό ορίζει το περιεχόμενο της πρόσκλησης, ανάλογα με το αν η εταιρεία είναι εισηγμένη ή όχι, ορίζεται όμως ότι πρόσκληση δεν απαιτείται σε περίπτωση «καθολικής» Γ.Σ..

- **Άρθρο 122**

Το άρθρο αυτό αφορά τη δημοσίευση της πρόσκλησης της Γ.Σ.. Το άρθρο αυτό αφορά την πρόσκληση της Γ.Σ.. Ορίζονται η προθεσμία (20ήμερη, παράγραφος 1) και ο τρόπος δημοσιότητας (διά του Γ.Ε.ΜΗ., παράγραφοι 2 και 3), ανάλογα με το αν πρόκειται για εταιρείες εισηγμένες ή μη και υπό την επιφύλαξη ειδικότερης διάταξης. Με την παράγραφο 4 εισάγεται δικαίωμα κάθε μετόχου σε εταιρείες με μετοχές μη εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά να ζητεί από την εταιρεία ατομική πληροφόρηση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) για επικείμενες γενικές συνελεύσεις και μάλιστα να τη λαμβάνει τουλάχιστον 10 ημέρες πριν από την ημέρα της συνεδρίασης. Για να ενεργοποιηθεί το δικαίωμα δεν απαιτείται καταστατική πρόβλεψη. Όμως η ατομική ειδοποίηση πρέπει να διακρίνεται από την κανονική νόμιμη (ή καταστατική) πρόσκληση της Γ.Σ.. Όπως διευκρινίζεται στο άρθρο 132 παράγραφος 5, παράλειψη αποστολής της ατομικής ειδοποίησης δεν αποτελεί ελάττωμα των αποφάσεων της Γ.Σ., και συνεπώς ο μέτοχος θα έχει μόνο ενδεχόμενη αποζημιωτική αξίωση. – Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι καταργείται, ως άνευ νοήματος, η υποχρέωση υποβολής της πρόσκλησης της Γ.Σ. στη Διοίκηση (άρθρο 26α παράγραφος 1 του κ.ν. 2190/1920), αφού οι μεν μέτοχοι έχουν τη σχετική πληροφόρηση, η δε Διοίκηση δεν έχει δυνατότητα παράστασης στη Γ.Σ., όπως ίσχυε παλαιότερα. Καταργείται επίσης η υποβολή του πρακτικού της Γ.Σ. στην Διοίκηση. Και αν μεν πρόκειται για σημαντικές αποφάσεις, οι οποίες υπόκεινται σε καταχώριση, η τελευταία θα πρέπει να γίνει ούτως ή άλλως με υποβολή της απόφασης στο Γ.Ε.ΜΗ.. Η υποβολή των λοιπών (μικρότερης σημασίας) αποφάσεων στη Διοίκηση είχε μόνο νόημα για την έναρξη της προθεσμίας ακύρωσης ή προβολής της ακυρότητας, σύμφωνα με τα άρθρα 35α και 35β του κ.ν. 2190/1920. Όμως επελέγη η προθεσμία αυτή να αρχίζει από τη λήψη της απόφασης, όπως συμβαίνει και στις αλλοδαπές νομοθεσίες, για αποφυγή σώρευσης στη Διοίκηση πρακτικών που δεν ελέγχονται. Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις (άρθρο 129 παράγραφος 3), η εταιρεία φέρει αυτή το βάρος απόδειξης ότι η απόφαση της Γ.Σ. έλαβε χώρα την ημερομηνία που αναγράφεται στο πρακτικό. Εννοείται βέβαια ότι ικανή απόδειξη σχετικά με το χρόνο, αλλά και για την αποφυγή αμφισβητήσεων σχετικά με δυνατότητα εκ των υστέρων «παρεμβάσεων» στο περιεχόμενο ορισμένης απόφασης της Γ.Σ., μπορεί να ε23 πιτευχθεί μέσω κατάθεσης του σχετικού πρακτικού σε συμβολαιογράφο. Όμως κάτι τέτοιο δεν είναι απαραίτητο και η απόδειξη μπορεί να γίνει με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο.

- **Άρθρο 123**

Ρυθμίζεται ειδικώς το ζήτημα της ενημέρωσης των μετόχων πριν από τη Γ.Σ.. Επεκτείνονται οι υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών στους μετόχους από τη δημοσίευση της πρόσκλησης και για τις μη εισηγμένες εταιρείες, πλην της υποχρέωσης ανάρτησης σχεδίων αποφάσεων. Η παράβαση των διατάξεων αυτών δημιουργεί ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου και μάλιστα άμεση, έναντι των μετόχων, στο μέτρο που προέκυψε ζημία για τους τελευταίους, δεν επηρεάζεται όμως το κύρος των αποφάσεων που έλαβε η Γ.Σ., δεδομένου ότι το άρθρο 137 παράγραφος 2 αναφέρεται σε μη παροχή πληροφοριών που ζητήθηκαν από μετόχους κατά το άρθρο 141.

- **Άρθρο 124**

Με τις νέες τροποποιήσεις καταργείται ο θεσμός της δέσμευσης μετοχών και η διαδικασία προηγούμενης ενημέρωσης της εταιρείας για τη συμμετοχή μετόχου στη γενική συνέλευση συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης κατάρτισης πίνακα μετόχων δικαιούμενων συμμετοχής στη Γ.Σ. από το Δ.Σ.. Πλέον κανόνες προηγούμενης κατάθεσης μετοχών, δέσμευσης ή προηγούμενης κατάθεσης εγγράφων αντιπροσώπευσης και κατάρτισης πίνακα μετόχων δύνανται να προβλέπονται μόνο ως καταστατικές επιλογές. Αντ' αυτού η νομιμοποίηση των μετόχων γίνεται με κάθε πρόσφορο μέσο κατά την ημέρα διεξαγωγής της Γ.Σ., καθώς η τεχνολογική εξέλιξη επιτρέπει την ταχύτερη και αμεσότερη ταυτοποίηση των μετόχων. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι μέτοχοι με δικαίωμα ψήφου. Οι μέτοχοι χωρίς δικαίωμα ψήφου δικαιούνται να συμμετάσχουν στη Γ.Σ., δεν υπολογίζονται όμως κατά την εξεύρεση της απαρτίας (άρα ούτε στον αριθμητή ούτε στον παρονομαστή του κλάσματος). Για τις εισηγμένες εταιρείες προβλέπεται ως κανόνας η ημερομηνία καταγραφής, όπως και υπό τον κ.ν. 2190/1920, διευκρινίζεται δε ότι διατηρείται η ίδια ημερομηνία καταγραφής και για την εξ αναβολής και την επαναληπτική Γ.Σ., εκτός αν αυτές απέχουν πάνω από 30 ημέρες από την αρχική ημερομηνία καταγραφής ή δημοσιεύεται νέα πρόσκληση. Για την ταυτοποίηση των δικαιούμενων συμμετοχής ο νόμος διευρύνει τα μέσα απόδειξης της μετοχικής ιδιότητας επιτρέποντας και την ηλεκτρονική ενημέρωση τόσο από το κεντρικό αποθετήριο όσο και από τους εγκεκριμένους διαμεσολαβητές σε περίπτωση συλλογικών λογαριασμών. Η ταυτοποίηση των μετόχων στην τελευταία περίπτωση γίνεται με τα μέσα που προβλέπονται στην ειδικότερη νομοθεσία με την οποία ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η οδηγία 2017/828, με την οποία τροποποιείται η οδηγία 2007/36 ΕΚ, και στα εκτελεστικά αυτής μέτρα. Παραλείπονται ως αυτονόητες οι διευκρινίσεις ότι οι μετοχές δεν δεσμεύονται λόγω της επικείμενης συμμετοχής στη Γ.Σ.. Οι μετοχές είναι ελεύθερα εκποιήσιμες, εκτός αν το καταστατικό (επί μη εισηγμένων) περιέχει αντίθετη ρήτρα. Για μη εισηγμένες εταιρείες το καταστατικό μπορεί να προβλέπει διαδικασία συμμετοχής βάσει ημερομηνίας καταγραφής διαφορετικής της ημέρας διεξαγωγής της Γ.Σ. κατά τα προβλεπόμενα για τις εισηγμένες εταιρείες, ωστόσο δεν επιτρέπεται να οριστεί ημερομηνία καταγραφής ενωρίτερα των 5 ημερών από την ημέρα της αρχικής συνεδρίασης της Γ.Σ.. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι διατηρείται μια χρονική εγγύτητα ανάμεσα στους δικαιούμενους συμμετοχής στη Γ.Σ. και την ημερομηνία διεξαγωγής αυτής.

- **Άρθρα 125-126**

Με τις νεοεισαχθείσες τροποποιήσεις στα άρθρα αυτά συστηματοποιούνται οι διατάξεις περί συμμετοχής στη γενική συνέλευση από απόσταση τόσο για τις εισηγμένες όσο και για τις μη εισηγμένες εταιρείες. Η συμμετοχή από απόσταση διακρίνεται σε συμμετοχή από απόσταση πριν από τη Γ.Σ. (επιστολική ψήφος) η οποία μπορεί να είναι και ηλεκτρονική, και κατά τη διάρκεια αυτής (τηλεδιάσκεψη). Στην πρώτη περίπτωση ο μέτοχος λαμβάνει τα θέματα και τα σχέδια απόφασης και ψηφίζει επί των σχεδίων αυτών αποστέλλοντας την ψήφο του πριν από τη διεξαγωγή της Γ.Σ.. Για το σκοπό αυτό ρητά ορίζεται ότι οι ψήφοι αυτοί λαμβάνονται υπόψη για το σχηματισμό της απαρτίας και της πλειοψηφίας. Στη δεύτερη περίπτωση ο μέτοχος συμμετέχει σε πραγματικό χρόνο μέσω συστημάτων αμφίδρομης επικοινωνίας σε Γ.Σ. η οποία διεξάγεται πραγματικά και σε συγκεκριμένο τόπο. Λόγω όμως της μη φυσικής του παρουσίας απαιτείται η διασφάλιση της ταυτότητας του συμμετέχοντος μετόχου. Ο συμμετέχων με αυτόν τον τρόπο μέτοχος θεωρείται ότι συμμετέχει στη

Γ.Σ. ωσάν να ήταν παρών. Σημειωτέον ότι, σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο 120, με τηλεδιάσκεψη μπορεί να διεξάγεται η Γ.Σ. εξ ολοκλήρου και όχι μόνο ως προς ορισμένους μετόχους. Η διαφορά έγκειται ότι στην περίπτωση του άρθρου 125 προβλέπεται μηχανισμός διευκόλυνσης της συμμετοχής μετόχου σε πραγματικά διεξαχθείσα με φυσική υπόσταση Γ.Σ., ενώ στην περίπτωση του άρθρου 120 προβλέπεται τρόπος διεξαγωγής της Γ.Σ. με αποκλειστικά ηλεκτρονικά μέσα (virtual meeting).

- **Άρθρο 127**

Διευκρινίζονται τα ζητήματα συμμετοχής ή παράστασης τρίτων στη γενική συνέλευση, που έχουν δημιουργήσει κατά καιρούς αμφισβητήσεις.

- **Άρθρο 128**

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζονται τα της αντιπροσώπευσης ή εκπροσώπησης στη Γ.Σ., με ειδικές ρυθμίσεις για τις εισηγμένες εταιρείες. Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα παροχής εξουσιοδότησης και με ηλεκτρονικά μέσα, διευρύνοντας έτσι τα μέσα με τα οποία μπορεί να συμμετέχει και να ψηφίζει μέτοχος σε Γ.Σ. μέσω μηχανισμών ηλεκτρονικής εξουσιοδότησης προς τον πρόεδρο της συνέλευσης με προδιατυπωμένα έντυπα ή ηλεκτρονικά αρχεία, τα οποία συμπληρώνονται από κάθε μέτοχο και με τα οποία ο τελευταίος εξουσιοδοτεί τον πρόεδρο της συνέλευσης να ψηφίσει για λογαριασμό του επί των θεμάτων της Γ.Σ., σύμφωνα με τις οδηγίες του. Η τελευταία αποτελεί μια ευρέως διαδεδομένη πρακτική διεθνώς γνωστή ως «proxy voting» ή «electronic proxy voting». Τεχνικά η αποστολή εξουσιοδοτήσεων με τη μέθοδο αυτή δεν διαφοροποιείται από την αποστολή επιστολικής ψήφου, αλλά νομικά η εταιρεία επιτυγχάνει μεγαλύτερη ασφάλεια, καθώς προστατεύεται από λάθη στη μετάδοση των ηλεκτρονικών συστημάτων ή περιπτώσεις hacking. Και αυτό γιατί, κατά ρητή διατύπωση του άρθρου 128, τυχόν μη συμμόρφωση του αντιπροσώπου με τις οδηγίες που έχει λάβει δεν επηρεάζει το κύρος των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης, ακόμη και εάν η ψήφος του αντιπροσώπου ήταν αποφασιστική για την επίτευξη της πλειοψηφίας.

- **Άρθρο 129**

Το άρθρο αυτό αποδίδει στην ουσία τα ισχύοντα στην πράξη σε σχέση με τον πρόεδρο του Δ.Σ.. Η διατύπωσή του έχει ληφθεί κυρίως από το άρθρο 2371 του ΙταλΑΚ. 24

- **Άρθρο 130**

Καταρχήν επαναλαμβάνονται οι ρυθμίσεις του άρθρου 29 του κ.ν. 2190/1920. Προβλέπεται η δυνατότητα διεξαγωγής επαναληπτικής συνέλευσης λόγω μη επίτευξης απαρτίας σε περίπτωση που έχει ήδη προσκληθεί με την αρχική πρόσκληση εντός 5 (αντί 10) ημερών, καθώς εν προκειμένω ελλείπει η ανάγκη προστασίας των μετόχων από πρακτικές αιφνιδιαστικής υφαρπαγής ψήφου, αφού έχουν ενημερωθεί ήδη με την αρχική πρόσκληση για την ημερομηνία διεξαγωγής της επαναληπτικής Γ.Σ.. Επίσης στην περίπτωση αποφάσεων που λαμβάνονται με αυξημένη απαρτία καταργείται η δεύτερη επαναληπτική συνέλευση και μειώνονται τα απαιτούμενα ποσοστά απαρτίας, ώστε να αποφεύγονται σημαντικές καθυστερήσεις στη λήψη κρίσιμων αποφάσεων. Έτσι τα ποσοστά απαρτίας διαμορφώνονται πλέον σε 1/2 και 1/3 (ή 1/5), αντί 2/3, 1/2 και 1/3 (ή 1/5). Με τον τρόπο αυτό επιταχύνεται η λήψη των εταιρικών αποφάσεων. Τέλος, οι παράγραφοι 5 και 6 του άρθρου 29 του κ.ν. 2190/1920 απλοποιούνται, ώστε να είναι σαφές ότι: α) οι μέτοχοι μπορούν με το καταστατικό να επαυξάνουν (όχι και να μειώνουν) τα απαιτούμενα ποσοστά απαρτίας, τόσο για τα θέματα της παραγράφου 1, όσο και για τα θέματα της παραγράφου 3 και β) ότι, ειδικά για τα θέματα της παραγράφου 1, αυτά δηλαδή που απαιτούν απλή απαρτία, δεν μπορεί το ποσοστό της να αυξηθεί πέραν των 2/3 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Η διάταξη αυτή θα πρέπει να ιδωθεί σε συνδυασμό με την τροποποίηση του άρθρου 132 περί πλειοψηφίας. Η διαφοροποίηση έγκειται στο ότι επιδιώκεται όσο το δυνατόν η συμμετοχή του μετόχου στη Γ.Σ.. Κατά συνέπεια περιορίζεται η ελευθερία διαμόρφωσης του καταστατικού για χάρη της ενεργητικότερης συμμετοχής των μετόχων στις εταιρικές υποθέσεις.

- **Άρθρο 131**

Η διάταξη της παραγράφου 1 ορίζει ότι, κατά κανόνα, η ψηφοφορία πρέπει να είναι φανερή, εκτός αν η ίδια η Γ.Σ. αποφασίσει διαφορετικά. Η παράγραφος 2 ορίζονται περιπτώσεις όπου η ψηφοφορία πρέπει να είναι φανερή, προκειμένου να καταστεί δυνατή η εφαρμογή άλλων διατάξεων. Αυτό συμβαίνει π.χ. με τη δυνατότητα μείωσης της αμοιβής μελών του Δ.Σ. μετά από αίτημα των μετόχων που «αντιτάχθηκαν» στην έγκρισή της (άρθρο 109 παράγραφος 5). Επίσης μυστική ψηφοφορία δεν είναι δυνατή, όταν ο νόμος προβλέπει ρητά φανερή ψηφοφορία (π.χ. κατά το άρθρο 108 για την έγκριση της συνολικής διαχείρισης), καθώς και (εκ των πραγμάτων) στην περίπτωση της ψήφου που δίδεται από απόσταση.

- **Άρθρο 132**

Το άρθρο 132 επαναλαμβάνει το άρθρο 31 του κ.ν. 2190/1920, με εξαίρεση την παράγραφο 3. Με τις προτεινόμενες παραγράφους 2 και 3 διευρύνεται η καταστατική ελευθερία κατά την επαύξηση των ποσοστών πλειοψηφίας για όλες τις αποφάσεις, δηλ. επί θεμάτων τόσο της παραγράφου 1 όσο και την παράγραφο 3 του άρθρου 130. Έτσι, σε αντίθεση με το ισχύον δίκαιο, για τα θέματα της απλής πλειοψηφίας μπορεί να ορίζεται καταστατικά πλειοψηφία ακόμα και ανώτερη των 2/3 (μέχρι και ομοφωνία) των εκπροσωπούμενων ψήφων.

- **Άρθρο 133**

Σε κάθε περίπτωση το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας πρέπει να αναγγέλλεται από τον πρόεδρο της συνέλευσης (βλ. ήδη και 129 παράγραφος 2). Όμως σε περίπτωση εισηγμένων εταιρειών, το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας πρέπει να ανακοινώνεται μέσω του διαδικτυακού τόπου της εταιρείας. Πρέπει να σημειωθεί ότι η μη ακριβής τήρηση των διατάξεων του άρθρου αυτού δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης.

- **Άρθρο 134**

Προβλέπεται δυνατότητα του προέδρου της συνέλευσης να αρνηθεί την καταχώριση στα πρακτικά της γνώμης μετόχου, η οποία αναφέρεται σε ζητήματα εμφανώς εκτός ημερησίας διάταξης, ή το περιεχόμενό της αντίκειται στα χρηστά ήθη ή το νόμο. Επίσης ρυθμίζεται το ζήτημα της χορήγησης πρακτικών σε μετόχους της εταιρείας. Η διάταξη της τελευταίας παραγράφου 3 στοχεύει στην αποτροπή αλλοίωσης (ιδίως προχρονολόγησης ή μεταχρονολόγησης) των πρακτικών. Όμοια διάταξη υπάρχει για την Ι.Κ.Ε. (άρθρο 66 του ν. 4072/2012) και κατ' ουσίαν αντικαθιστά την υποχρέωση παράστασης συμβολαιογράφου, σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 2 του κ.ν. 2190/1920, που δεν επαναλαμβάνεται. Συνεπώς η εταιρεία θα πρέπει να προνοεί ώστε να είναι σε θέση να αποδείξει (με οποιοδήποτε τρόπο) ότι έλαβε πράγματι χώρα η Γ.Σ.. Σημειωτέον τέλος ότι βιβλίο πρακτικών της γενικής συνέλευσης μπορεί να τηρείται ενιαία με το βιβλίο πρακτικών του διοικητικού συμβουλίου (άρθρο 93 παράγραφος 4).

- **Άρθρα 135**

Καινοτομία αποτελεί η εισαγωγή μιας νέας μορφής ΓΣ, όπου δεν υπάρχει συνεδρίαση (άρα δεν υπάρχουν ούτε απαρτία ούτε καν συζήτηση), αλλά οι αποφάσεις λαμβάνονται μετά από πρόταση του ΔΣ και δηλώσεις των μετόχων, με τις οποίες αποδέχονται ή απορρίπτουν την πρόταση αυτή κατά τη νόμιμη πλειοψηφία. Ο θεσμός της δυνατότητας λήψης πλειοψηφικής απόφασης από τη Γ.Σ. «χωρίς συνεδρίαση» προέρχεται από το αγγλοσαξωνικό πρότυπο για μη εισηγμένες εταιρείες («written resolutions»). Το Δ.Σ. προτείνει τη λήψη μιας απόφασης και οι μέτοχοι απαντούν ηλεκτρονικά. Το άρθρο 135 καθορίζει τις προϋποθέσεις και τις λεπτομέρειες της διαδικασίας. Ζήτημα απαρτίας δεν υπάρχει, διότι η πρόταση απευθύνεται σε όλους τους μετόχους. Ο νέος τρόπος λήψης αποφάσεων εφαρμόζεται μόνο στις μη εισηγμένες εταιρείες και μόνο αν το καταστατικό την προβλέπει, ενώ μειοψηφία του 1/5 του κεφαλαίου μπορεί να αντιταχθεί στη λήψη απόφασης με τη διαδικασία αυτή. Όπως είναι προφανές, δικαιώματα μετόχων που συνδέονται με τη διεξαγωγή συνεδρίασης της Γ.Σ. δεν τυγχάνουν εφαρμογής εν προκειμένω. Ωστόσο, ειδικά ως προς το ζήτημα ενημέρωσης των

μετόχων προβλέπεται στην παράγραφο 6 συγκεκριμένη διαδικασία ενημέρωσης ως υποκατάστατο της συζήτησης στη Γ.Σ..

- **Άρθρο 136**

Διατηρείται η δυνατότητα που προβλεπόταν για τη σύνταξη πρακτικού «διά περιφοράς» με ισχύ απόφασης. Προστίθεται όμως ότι δεν απαιτείται ομόφωνη απόφαση, αλλά σύμπραξη όλων των μετόχων, που συμφωνούν να ληφθεί η απόφαση με τον τρόπο αυτό, ενώ επιτρέπεται ρητά οι υπογραφές των μετόχων ή των αντιπροσώπων τους να αντικαθίστανται με ανταλλαγή μηνυμάτων με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (email) ή άλλα ηλεκτρονικά μέσα, αν τούτο προβλέπεται στο καταστατικό. Οι σχετικές ρυθμίσεις έχουν ληφθεί από το άρθρο 73 του ν. 4072/2012, που αφορά την ΙΚΕ.

- **Άρθρο 137**

Οι διατάξεις για τις ελαττωματικές αποφάσεις της Γ.Σ., όπως είχαν εισαχθεί με το ν. 3604/2007, δεν αναμορφώνονται ριζικά στο πλαίσιο του νέου νόμου, ωστόσο θεωρήθηκε εύλογο να εισαχθούν ορισμένες τροποποιήσεις, με βάση και την εμπειρία που έχει αποκτηθεί από τη μέχρι τώρα εφαρμογή τους. Το άρθρο 137 (ακυρωσία των αποφάσεων της Γ.Σ.) ακολουθεί το παλαιό άρθρο 35α του κ.ν. 2190/1920, με τις εξής κύριες μεταβολές και διευκρινίσεις: α) Διευκρινίζεται στην παράγραφο 2 ότι λόγος ακυρωσίας θα υπάρχει, αν οι ζητηθείσες και μη δοθείσες πληροφορίες αναφέρονται στα θέματα της απόφασης που λήφθηκε. β) Η προθεσμία έγερσης αγωγής ακύρωσης απόφασης Γ.Σ. επεκτείνεται σε 4 μήνες (αντί των 3), με γνώμονα τον εύλογο χρόνο που απαιτείται για τη συλλογή των απαιτούμενων στοιχείων και τεκμηρίωση του υποβαλλόμενου αιτήματος, ενόψει και των πρακτικών συνθηκών αναζήτησης στοιχείων από τη Διοίκηση και δημοσίευσης των αποφάσεων στο Γ.Ε.ΜΗ.. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 134 παράγραφος 2 η προθεσμία δεν συμπληρώνεται πριν ο μέτοχος λάβει το πρακτικό της γενικής συνέλευσης, όπου έχει καταχωρισθεί η απόφαση, με την προϋπόθεση ότι ζήτησε το πρακτικό αυτό εντός της παραπάνω προθεσμίας. γ) Συγκεκριμένες διατάξεις του νέου νόμου σχετικές με πρόσθετες πτυχές της διαδικασίας της Γ.Σ., που κρίθηκαν ήσσονος σημασίας για να αναχθούν σε λόγους ακυρωσίας της απόφασης, εξαιρέθηκαν ρητώς από τη γενική ρύθμιση, ώστε να μην τεθεί για αυτές ζήτημα επιφύλαξης της – αυστηρής εν προκειμένω – συνέπειας αυτής. δ) Η αγωγή ακύρωσης δικάζεται από το μονομελές πρωτοδικείο, με την επισήμανση, πάντως, ότι θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα από την Πολιτεία και τους διαδίκους για σύντομο προσδιορισμό δικασίμου της αγωγής, ενόψει της ανάγκης ταχύτερης επίτευξης ασφάλειας δικαίου, σχετικά με το κύρος των αποφάσεων της Α.Ε. ε) Δυνατότητα ακύρωσης δεν παρέχεται προκειμένου για αποφάσεις που επικυρώθηκαν με νεότερη απόφαση της γενικής συνέλευσης, παρέχεται όμως δικαίωμα αποζημίωσης στους ζημιωθέντες, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων της δίκης ακύρωσης (παράγραφος 12). στ) Διευκρινίζεται, κατόπιν και σχετικού προβληματισμού της Διεύθυνσης Α.Ε. & Πίστewος και σχετικής γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ., ότι τυχόν ακυρώσιμες αποφάσεις, που, με βάση το περιεχόμενό τους, υποβάλλονται σε δημοσιότητα, καταχωρίζονται στο Μητρώο, εφόσον δεν έχει εκδοθεί απόφαση για την ακύρωσή τους ή σχετική απόφαση ασφαλιστικών μέτρων ή προσωρινή διαταγή. ζ) Υποβάλλεται σε δηλωτική δημοσιότητα και η άσκηση της αγωγής ακύρωσης. - Επιπρόσθετα, με γνώμονα τις σοβαρές πρακτικές δυσχέρειες που μπορεί να επιφέρει τυχόν ακύρωση απόφασης Γ.Σ. σχετικά με έκδοση νέων τίτλων που πρόκειται να εισαχθούν στο χρηματιστήριο (ιδίως απόφαση για αύξηση κεφαλαίου ή έκδοση νέων μετοχών με μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών – split, ή έκδοση ομολογιών), κατά κύριο λόγο εξαιτίας της ανάμειξης και – αναγκαία – της ενιαίας συναλλακτικής κυκλοφορίας των άυλων δικαιωμάτων προτίμησης και των εν γένει άυλων τίτλων της εταιρείας, προτείνεται να μην επιτρέπεται η ακύρωση των αποφάσεων αυτών. Στην περίπτωση αυτή, η προστασία κάθε προσώπου που θίγεται από το ελάττωμα της απόφασης θα είναι η αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη από την απόφαση. Το θιγόμενο πρόσωπο μάλιστα θα μπορεί να αξιώσει αποζημίωση και από άλλα πλην της εταιρείας πρόσωπα, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των γενικών διατάξεων. Εξάλλου, σημειώνεται ότι δικαίωμα έγερσης αγωγής ακύρωσης φέρουν και πρόσωπα στα οποία έχουν παραχωρηθεί από μέτοχο εμπράγματα δικαιώματα σε μετοχές (ενεχυρούχος δανειστής, επικαρπωτής) που αντιπροσωπεύουν αντίστοιχα με τα ανωτέρω ποσοστά του κεφαλαίου, δυνάμει της νέας διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 54, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά έχουν τα δικαιώματα ψήφου.

- **Άρθρα 138**

Το άρθρο αυτό ρυθμίζει την ακυρότητα των αποφάσεων της Γ.Σ. Ακολουθήθηκε το παλαιό άρθρο 35β του κ.ν. 2190/1920, με τις εξής κύριες μεταβολές και διευκρινίσεις: α) Στην παράγραφο 2, που ορίζει πότε έχει συγκληθεί η Γ.Σ., διευκρινίζεται ότι, για να υπάρχει σύγκληση, η πρόσκληση θα πρέπει να έχει δημοσιευθεί όχι μόνο όπως ορίζει ο νόμος, αλλά, ενδεχομένως και όπως (επιτρεπτά) ορίζει και το καταστατικό. β) Διευκρινίζεται, λόγω των αμφιβολιών που έχουν ανακύψει στο παρελθόν, ότι η πρόσκληση προέρχεται από την εταιρεία σε περίπτωση που απευθύνεται από μέλος Δ.Σ. ή από μέτοχο που φέρει τις προϋποθέσεις σύγκλησης κατ' ενάσκηση δικαιώματος μειοψηφίας ή από τον εταιρικό ελεγκτή. γ) Σύμφωνα με το άρθρο 134 παράγραφος 2, η προθεσμία του έτους δεν συμπληρώνεται πριν ο μέτοχος λάβει στο πρακτικό της γενικής συνέλευσης, όπου έχει καταχωρισθεί η απόφαση, με την προϋπόθεση ότι ζήτησε το πρακτικό αυτό εντός της παραπάνω προθεσμίας. δ) Με γνώμονα την άρση ερμηνευτικών αμφισβητήσεων, η τυχόν εξώδικη προβολή της ακυρότητας εντός της τασσόμενης προθεσμίας, επιβάλλεται να είναι ρητή και έγγραφη, να αφορά συγκεκριμένη απόφαση και να περιγράφει (έστω και με συντομία) το λόγο της ακυρότητας. - Επιπρόσθετα, υπό το κοινό σκεπτικό και τις αξιολογήσεις που μνημονεύθηκαν και παραπάνω για τις ακυρώσιμες αποφάσεις, με αντικείμενο την έκδοση νέων προς εισαγωγή τίτλων (βλ. αιτιολογική έκθεση επί του άρθρου 137), προτείνεται στην παράγραφο 5 η προβολή της ακυρότητας της απόφασης της Γ.Σ. να είναι δυνατή μόνο μέχρι την έναρξη διαπραγμάτευσης των μετοχών που προκύπτουν ή, κατά περίπτωση, μόνο μέχρι την αποκοπή του δικαιώματος προτίμησης. Εν προκειμένω συνεπώς δεν αποκλείεται πλήρως, αλλά περιορίζεται χρονικά η προβολή της ακυρότητας. Ανάλογες ρυθμίσεις για το ίδιο ή παρεμφερή θέματα υπάρχουν ήδη τόσο στο ελληνικό, όσο και σε αλλοδαπά δίκαια (βλ. άρθρο 15 του ν. 3777/2009, παράγραφος 246a AktG). Αν συνεπώς έχει παρέλθει η προθεσμία που τάσσει η διάταξη, η προστασία κάθε προσώπου που θίγεται από το ελάττωμα της απόφασης θα συνίσταται στην αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη. Το θιγόμενο πρόσωπο μάλιστα θα μπορεί να αξιώσει αποζημίωση και από άλλα πλην της εταιρείας πρόσωπα, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των γενικών διατάξεων. Πάντως οι περιορισμοί της παραγράφου 5 δεν ισχύουν αν από την παράβαση που σημειώθηκε προκύπτει διαρκής παραβίαση διατάξεων αναγκαστικού δικαίου. Τέτοια παράβαση μπορεί να αφορά π.χ. την υιοθέτηση παράνομου εταιρικού σκοπού, ενώ δεν θα πρόκειται για διαρκή παράβαση αν π.χ. η έκθεση του Δ.Σ. για την κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης ήταν ελλιπής. – Τέλος, προτείνονται δικονομικές διατάξεις (αντίστοιχες προς εκείνες επί ακυρώσιμων αποφάσεων) σχετικά με τη δυνατότητα λήψης ασφαλιστικών μέτρων επί προσβολής απόφασης Γ.Σ. λόγω ακυρότητας, σχετικά με τη δηλωτική δημοσιότητα της σχετικής αγωγής ακόμη και των πρωτόδικων αποφάσεων που αναγνωρίζουν άκυρη απόφαση Γ.Σ..

- **Άρθρα 139**

Η αυστηρή κύρωση του ανυποστάτου μιας απόφασης Γ.Σ. επιφυλάσσεται σε αποφάσεις, αν στην ψηφοφορία συμμετείχαν αποκλειστικά και μόνο πρόσωπα χωρίς μετοχική ιδιότητα ή πρόσωπα που είχαν αρυσθεί το δικαίωμα ψήφου από πρόσωπα που δεν είχαν μετοχική ιδιότητα. Οι διευκρινίσεις αυτές κρίθηκαν απαραίτητες προς άρση αμφισβητήσεων που είχαν δημιουργηθεί μετά τις τροποποιήσεις στον κ.ν. 2190/1920 που επέφερε ο ν. 3604/2007.

- **Άρθρα 140**

Περιλαμβάνεται ειδικότερη, διευκρινιστικού χαρακτήρα, ρύθμιση σχετικά με τα ελαττώματα αποφάσεων της Γ.Σ. που λαμβάνονται με ψηφοφορία χωρίς συνεδρίαση ή με προσυπογραφή πρακτικού χωρίς συνεδρίαση. Μεταξύ αυτών ως περίπτωση ανυποστάτου περιλαμβάνεται και η μη τήρηση των προϋποθέσεων του άρθρου 136.

- **Απαρτία και πλειοψηφία**

- **«Απλή» απαρτία**

Η γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι εκπροσωπούντες το ένα πέμπτο

(1/5) τουλάχιστον του καταβεβλημένου κεφαλαίου. Αν δεν επιτευχθεί η απαρτία αυτή, η γενική συνέλευση συνέρχεται εκ νέου μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη χρονολογία της ματαιωθείσας συνεδρίασης, ύστερα από πρόσκληση προ δέκα (10) τουλάχιστον πλήρων ημερών. Στην επαναληπτική αυτή συνεδρίαση η γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της αρχικής ημερησίας διάταξης, οσοδήποτε και αν είναι το εκπροσωπούμενο σε αυτήν τμήμα του καταβεβλημένου κεφαλαίου.

«Ενισχυμένη» απαρτία

Κατ' εξαίρεση, προκειμένου για αποφάσεις που αφορούν τη μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας, τη μεταβολή του αντικειμένου της επιχείρησης αυτής, την επαύξηση των υποχρεώσεων των μετόχων, την τακτική αύξηση του κεφαλαίου, εκτός αν επιβάλλεται από το νόμο ή γίνεται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών, τη μείωση του κεφαλαίου, εκτός αν γίνεται, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 21 ή την παράγραφο 6 του άρθρου 49, τη μεταβολή του τρόπου διάθεσης των κερδών, τη συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της εταιρείας, την παροχή ή ανανέωση εξουσίας προς το διοικητικό συμβούλιο για αύξηση του κεφαλαίου, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 24, καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση που ορίζεται στο νόμο ότι η γενική συνέλευση αποφασίζει με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, η συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της αρχικής ημερησίας διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι εκπροσωπώντας το ήμισυ (1/2) του καταβεβλημένου κεφαλαίου. Στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, αν δεν επιτευχθεί η απαρτία του τελευταίου εδαφίου, η γενική συνέλευση προσκαλείται και συνέρχεται εκ νέου, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, βρίσκεται δε σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της αρχικής ημερησίας διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι εκπροσωπώντας το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του καταβεβλημένου κεφαλαίου.

**Το καταστατικό μπορεί να ορίζει για όλα ή συγκεκριμένα θέματα μεγαλύτερα ποσοστά απαρτίας από τα προβλεπόμενα. Η προβλεπόμενη από το καταστατικό απαρτία για τα θέματα της «Απλής» απαρτίας, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο τρίτα (2/3) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.
**

«Απλή» Πλειοψηφία

Οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των εκπροσωπούμενων σε αυτή ψήφων.

«Ενισχυμένη» Πλειοψηφία

Κατ' εξαίρεση, οι αποφάσεις που προβλέπονται «Ενισχυμένη» απαρτία, λαμβάνονται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων που εκπροσωπούνται στη συνέλευση.

**Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι για όλες ή συγκεκριμένες αποφάσεις να απαιτούνται μεγαλύτερα ποσοστά από αυτά που προβλέπονται στο Νόμο. **

Στον επόμενο πίνακα εμφανίζονται συνοπτικά τα ανωτέρω:

Απαρτία	Πρώτη Γ.Σ	Επαναληπτική Γ.Σ
«Απλή» απαρτία - Ελάχιστη	20,00%	Μία μετοχή
«Ενισχυμένη» απαρτία - Ελάχιστη (*)	50,00%	33,33%
(*) Εταιρείες με εισηγμένες μετοχές, ή όταν πρόκειται να ληφθεί απόφαση για αύξηση κεφαλαίου		20,00%
Πλειοψηφία	Πρώτη Γ.Σ	Επαναληπτική Γ.Σ
«Απλή» Πλειοψηφία - Επί των παρόντων	50,00%	50,00%

«Ενισχυμένη» Πλειοψηφία - Επί των παρόντων	66,67%	66,67%
---	--------	--------

4.8. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ (Άρθρα 141-144)

- **Κείμενο Νόμου**

"Άρθρο 141-Συλλογικά και ατομικά δικαιώματα μειοψηφίας

1. Με αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλεί έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων, ορίζοντας ημέρα συνεδρίασης αυτής, η οποία δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από σαράντα πέντε (45) ημέρες από την ημερομηνία επίδοσης της αίτησης στον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου. Η αίτηση περιέχει το αντικείμενο της ημερήσιας διάταξης. Αν δεν συγκληθεί γενική συνέλευση από το διοικητικό συμβούλιο μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την επίδοση της σχετικής αίτησης, η σύγκληση διενεργείται από τους αιτούντες μετόχους με δαπάνες της εταιρείας, με απόφαση του δικαστηρίου, που εκδίδεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Στην απόφαση αυτή ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης, καθώς και η ημερήσια διάταξη. Η απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικα μέσα. Το διοικητικό συμβούλιο συγκαλεί τη γενική συνέλευση, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ή κάνει χρήση της διαδικασίας του άρθρου 135, εκτός αν οι αιτούντες μέτοχοι απέκλεισαν την τελευταία αυτή δυνατότητα.

2. Με αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να εγγράψει στην ημερήσια διάταξη γενικής συνέλευσης, που έχει ήδη συγκληθεί, πρόσθετα θέματα, αν η σχετική αίτηση περιέλθει στο διοικητικό συμβούλιο δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση. Τα πρόσθετα θέματα πρέπει να δημοσιεύονται ή να γνωστοποιούνται, με ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου, κατά το άρθρο 122, επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση. Σε εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, η αίτηση για την εγγραφή πρόσθετων θεμάτων στην ημερήσια διάταξη συνοδεύεται από αιτιολόγηση ή από σχέδιο απόφασης προς έγκριση στη γενική συνέλευση και η αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη δημοσιοποιείται κατά τον ίδιο τρόπο όπως η προηγούμενη ημερήσια διάταξη, δεκατρείς (13) ημέρες πριν από την ημερομηνία της γενικής συνέλευσης και ταυτόχρονα τίθεται στη διάθεση των μετόχων στο διαδικτυακό τόπο της εταιρείας, μαζί με την αιτιολόγηση ή το σχέδιο απόφασης που έχει υποβληθεί από τους μετόχους κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 123. Τόσο σε εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά όσο και σε εταιρείες χωρίς μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, αν τα θέματα αυτά δεν δημοσιευθούν, οι αιτούντες μέτοχοι δικαιούνται να ζητήσουν την αναβολή της γενικής συνέλευσης, σύμφωνα με την παράγραφο 5 και να προθούν οι ίδιοι στη δημοσίευση, κατά τα οριζόμενα στο δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, με δαπάνη της εταιρείας.

3. Σε εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου κεφαλαίου έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν σχέδια αποφάσεων για θέματα που περιλαμβάνονται στην αρχική ή την τυχόν αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη γενικής συνέλευσης. Η σχετική αίτηση πρέπει να περιέλθει στο διοικητικό συμβούλιο επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της γενικής συνέλευσης, τα σχέδια δε αποφάσεων τίθενται στη διάθεση των μετόχων κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 123, έξι (6) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της γενικής συνέλευσης.

4. Το διοικητικό συμβούλιο δεν είναι υποχρεωμένο να προβαίνει στην εγγραφή θεμάτων στην ημερήσια διάταξη ούτε στη δημοσίευση ή γνωστοποίηση αυτών μαζί με αιτιολόγηση και με σχέδια αποφάσεων που υποβάλλονται από τους μετόχους, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3, αντίστοιχα, αν το περιεχόμενο αυτών έρχεται προφανώς σε αντίθεση με το νόμο ή τα χρηστά ήθη.

5. Με αίτηση μετόχου ή μετόχων που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου κεφαλαίου, ο πρόεδρος της συνέλευσης υποχρεούται να αναβάλει μία μόνο φορά τη λήψη αποφάσεων από τη γενική συνέλευση, τακτική ή έκτακτη, για όλα ή ορισμένα θέματα, ορίζοντας ημέρα συνέχισης της συνεδρίασης, αυτήν που ορίζεται στην αίτηση των μετόχων, η οποία όμως δεν

μπορεί να απέχει περισσότερο από είκοσι (20) ημέρες από τη χρονολογία της αναβολής. Η ύστερα από αναβολή γενική συνέλευση αποτελεί συνέχιση της προηγούμενης και δεν απαιτείται η επανάληψη των διατυπώσεων δημοσίευσης της πρόσκλησης των μετόχων. Στη συνέλευση αυτή μπορούν να μετέχουν και νέοι μέτοχοι, τηρουμένων των σχετικών διατυπώσεων συμμετοχής. Επί εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, ισχύουν οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 124.

6. Ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε μετόχου, που υποβάλλεται στην εταιρεία πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη γενική συνέλευση τις αιτούμενες συγκεκριμένες πληροφορίες για τις υποθέσεις της εταιρείας, στο μέτρο που αυτές είναι σχετικές με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Υποχρέωση παροχής πληροφοριών δεν υφίσταται, όταν οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται ήδη στο διαδικτυακό τόπο της εταιρείας, ιδίως με τη μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων. Επίσης, με αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να ανακοινώνει στη γενική συνέλευση, εφόσον είναι τακτική, τα ποσά που, κατά την τελευταία διετία, καταβλήθηκαν σε κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή τους διευθυντές της εταιρείας, καθώς και κάθε παροχή προς τα πρόσωπα αυτά από οποιαδήποτε αιτία ή σύμβαση της εταιρείας με αυτούς. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα πρακτικά. Τέτοιος λόγος μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων μετόχων στο διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με τα άρθρα 79 ή 80. Στις περιπτώσεις της παρούσας παραγράφου το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να απαντήσει ενιαία σε αιτήσεις μετόχων με το ίδιο περιεχόμενο.

7. Ύστερα από αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα δέκατο (1/10) του καταβεβλημένου κεφαλαίου η οποία υποβάλλεται στην εταιρεία μέσα στην προθεσμία της παραγράφου 6, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη γενική συνέλευση πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της εταιρείας. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα πρακτικά. Τέτοιος λόγος μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων μετόχων στο διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με τα άρθρα 79 ή 80, εφόσον τα αντίστοιχα μέλη του διοικητικού συμβουλίου έχουν λάβει τη σχετική πληροφόρηση κατά τρόπο επαρκή.

8. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 6 και 7 του παρόντος, τυχόν αμφισβήτηση ως προς το βάσιμο ή μη της αιτιολογίας άρνησης εκ μέρους του διοικητικού συμβουλίου παροχής των πληροφοριών, επιλύεται από το δικαστήριο με απόφασή του, που εκδίδεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Με την ίδια απόφαση το δικαστήριο υποχρεώνει και την εταιρεία να παράσχει τις πληροφορίες που αρνήθηκε. Η απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικα μέσα.

9. Ύστερα από αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου κεφαλαίου, η ψηφοφορία σε κάποιο θέμα ή θέματα της ημερήσιας διάταξης ενεργείται με φανερή ψηφοφορία.

10. Ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε μετόχου, υποβαλλόμενη κατά πάντα χρόνο, το διοικητικό συμβούλιο οφείλει μέσα σε είκοσι (20) ημέρες να πληροφορήσει το μέτοχο για το ύψος του κεφαλαίου της εταιρείας, τις κατηγορίες των μετοχών που έχουν εκδοθεί και τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας, ιδίως προνομιούχων, με τα δικαιώματα που κάθε κατηγορία παρέχει, καθώς και τις τυχόν δεσμευμένες μετοχές, τόσο κατά τον αριθμό τους όσο και τους περιορισμούς που προβλέπονται. Ο μέτοχος θα δικαιούται επίσης να πληροφορηθεί πόσες και τι είδους μετοχές διαθέτει ο ίδιος, όπως αυτές προκύπτουν από το βιβλίο μετόχων. Αν οι παραπάνω πληροφορίες είναι ήδη αναρτημένες στο διαδικτυακό τόπο της εταιρείας, δεν απαιτείται να παρασχεθούν, θα πρέπει όμως να υποδειχθεί στο μέτοχο σε ποιο διαδικτυακό τόπο μπορεί να τις αναζητήσει. Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται στις εταιρείες με εισηγμένες μετοχές σε ρυθμιζόμενη αγορά.

11. Με την επιφύλαξη των διατάξεων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και με την προϋπόθεση ότι το προβλέπει το καταστατικό, κάθε μέτοχος μπορεί να ζητήσει να του χορηγηθεί πίνακας των μετόχων της εταιρείας, με ένδειξη του ονοματεπωνύμου, της διεύθυνσης και του αριθμού μετοχών κάθε μετόχου. Η εταιρεία δεν υποχρεούται να περιλάβει στον πίνακα μετόχους που κατέχουν μέχρι ένα εκατοστό (1%) του κεφαλαίου.

12. Σε όλες τις περιπτώσεις του παρόντος άρθρου οι αιτούντες μέτοχοι οφείλουν να αποδεικνύουν τη μετοχική τους ιδιότητα και, εκτός από τις περιπτώσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6 και της παραγράφου 10, τον αριθμό των μετοχών που κατέχουν κατά την άσκηση του σχετικού δικαιώματος. Τέτοια απόδειξη αποτελεί και η κατάθεση των μετοχών τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 124. Προκειμένου για εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας μπορεί να γίνεται με κάθε νόμιμο μέσο και πάντως βάσει ενημέρωσης που λαμβάνει η εταιρεία από το κεντρικό αποθετήριο τίτλων, εφόσον παρέχει υπηρεσίες μητρώου, ή μέσω των συμμετεχόντων και εγγεγραμμένων διαμεσολαβητών στο κεντρικό αποθετήριο τίτλων σε κάθε άλλη περίπτωση.

13. Το καταστατικό μπορεί να μειώσει, όχι όμως πέραν του μισού, τα ποσοστά του καταβεβλημένου κεφαλαίου, που απαιτούνται για την άσκηση των δικαιωμάτων, σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Άρθρο 142-Αίτηση έκτακτου ελέγχου

1. Δικαίωμα να ζητήσουν έκτακτο έλεγχο της εταιρείας από το δικαστήριο, που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, έχουν:

α) Μέτοχοι της εταιρείας που αντιπροσωπεύουν το ένα εικοστό (1/20) τουλάχιστον του καταβεβλημένου κεφαλαίου.

β) Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, προκειμένου περί εταιρειών, των οποίων οι μετοχές ή άλλοι τίτλοι έχουν εισαχθεί σε ρυθμιζόμενη αγορά ή ΠΜΔ ή έχουν αποτελέσει αντικείμενο δημόσιας προσφοράς στο πλαίσιο είτε κάλυψης κεφαλαίου είτε διάθεσης υφιστάμενων μετοχών.

2. Ο έλεγχος κατά την παράγραφο 1 διατάσσεται, αν πιθανολογούνται πράξεις που παραβιάζουν διατάξεις του νόμου ή του καταστατικού της εταιρείας ή αποφάσεις της γενικής συνέλευσης. Σε κάθε περίπτωση, η αίτηση ελέγχου πρέπει να υποβάλλεται μέσα σε τρία (3) έτη από την έγκριση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της χρήσης, εντός της οποίας τελέστηκαν οι καταγγελλόμενες πράξεις.

3. Μέτοχοι της εταιρείας, που εκπροσωπούν το ένα πέμπτο (1/5) του καταβεβλημένου κεφαλαίου, δικαιούνται να ζητήσουν από το δικαστήριο τον έλεγχο της εταιρείας, εφόσον από την όλη πορεία αυτής, αλλά και με βάση συγκεκριμένες ενδείξεις, καθίσταται πιστευτό ότι η διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διαχείριση. Το καταστατικό μπορεί να μειώσει, όχι όμως πέραν του μισού, το ποσοστό του καταβεβλημένου κεφαλαίου που απαιτείται για την άσκηση του δικαιώματος της παρούσας παραγράφου.

4. Το δικαστήριο μπορεί να κρίνει ότι η εκπροσώπηση των αιτούντων μετόχων στο διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με τα άρθρα 79 ή 80, δεν δικαιολογεί την αίτηση των μετόχων με βάση το παρόν άρθρο.

5. Επί του δικαιώματος των μετόχων να ζητήσουν τον έλεγχο εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 11 και 12 του άρθρου 141.

Άρθρο 143-Διενέργεια του έκτακτου ελέγχου

1. Το δικαστήριο αναθέτει τη διενέργεια του έκτακτου ελέγχου σε έναν τουλάχιστον ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία.

2. Το δικαστήριο, εκτιμώντας τις περιστάσεις, ιδιαίτερα το μέγεθος της εταιρείας, τις καταγγελλόμενες πράξεις και τις αναμενόμενες ελεγκτικές εργασίες, μπορεί, αντί για ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία, να διορίσει ως ελεγκτές κατόχους άδειας Λογιστή Φοροτεχνικού Α τάξης του ν. 2515/1997 (Α 154), οι οποίοι είναι μέλη του Οικονομικού Επιμελητηρίου. Για την αξιολόγηση της νομιμότητας ή της χρηστότητας της διαχείρισης, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει ως πρόσθετους ελεγκτές και άλλα πρόσωπα με ειδικές προς τούτο γνώσεις. Αν δεν ορίσει κάτι άλλο η απόφαση του δικαστηρίου, οι διοριζόμενοι ελεγκτές έχουν τα δικαιώματα πληροφόρησης και το καθήκον εχεμύθειας, που έχουν και οι τακτικοί ελεγκτές.

3. Σε κάθε περίπτωση η απόφαση του δικαστηρίου ορίζει και την αμοιβή των ελεγκτών, η οποία καταβάλλεται από τον αιτούντα μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου. Το δικαστήριο όμως μπορεί να επιρρίψει στην εταιρεία το σύνολο ή μέρος της αμοιβής των ελεγκτών ή να ορίσει ότι ο αιτών θα την προκαταβάλει και θα την αναζητήσει από την εταιρεία. Η αμοιβή υπόκειται σε αναθεώρηση μετά τη διενέργεια του ελέγχου, με αίτηση του ελεγκτή ή του βαρυνόμενου με την καταβολή της.

4. Οι ελεγκτές οφείλουν, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, να περατώσουν το έργο που τους ανατέθηκε και να υποβάλουν την έκθεσή τους στην ελεγχόμενη εταιρεία και στο πρόσωπο που ζήτησε τον έλεγχο.

Το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να θέσει υπόψη των μετόχων την έκθεση των ελεγκτών το αργότερο στην αμέσως επόμενη γενική συνέλευση. Αν η ελεγχόμενη εταιρεία έχει μετοχές ή άλλους τίτλους που έχουν εισαχθεί σε ρυθμιζόμενη αγορά ή ΠΜΔ, ή έχουν αποτελέσει αντικείμενο δημόσιας προσφοράς, στο πλαίσιο είτε κάλυψης κεφαλαίου είτε διάθεσης υφιστάμενων μετοχών, η έκθεση πρέπει να υποβάλλεται και στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Αν οι ελεγκτές διαπιστώνουν παραβάσεις που τιμωρούνται ποινικά, οφείλουν να υποβάλουν την έκθεσή τους και στην αρμόδια εισαγγελική Αρχή.

5. Το δικαστήριο μπορεί να τάξει προθεσμία για τη διενέργεια του ελέγχου, καθώς και να αντικαταστήσει τους ελεγκτές που διορίστηκαν.

Άρθρο 144-Ενώσεις μετόχων

1. Τα δικαιώματα μειοψηφίας του παρόντος νόμου μπορούν να ασκηθούν και από ενώσεις μετόχων, στο όνομά τους αλλά για λογαριασμό των μελών τους, αν τα μέλη τους έχουν τον εκάστοτε απαιτούμενο για την άσκηση των δικαιωμάτων αριθμό μετοχών. Ως δικαιώματα μειοψηφίας κατά την έννοια του παρόντος άρθρου δεν θεωρούνται και τα δικαιώματα που μπορούν να ασκηθούν από κάθε μέτοχο.

2. Οι ενώσεις μετόχων μπορούν να συσταθούν από μετόχους μίας ή περισσότερων συγκεκριμένων εταιρειών, έχουν τη μορφή σωματείου, διεπόμενου από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και του Αστικού Κώδικα και αποκτούν νομική προσωπικότητα με την εγγραφή τους στο Μητρώο Ενώσεων Καταναλωτών του άρθρου 10 του ν. 2251/1994 (Α 191). Ένα μήνα πριν από την άσκηση των παραπάνω δικαιωμάτων, η ένωση πρέπει να έχει γνωστοποιήσει την έγκυρη σύσταση και το καταστατικό της στην εταιρεία, της οποίας μέτοχοι είναι τα μέλη της. Στη δήλωση άσκησης του δικαιώματος πρέπει να αναφέρονται τα ονόματα των μετόχων, για λογαριασμό των οποίων ασκείται το δικαίωμα.

3. Οι παραπάνω ενώσεις μπορούν επίσης να παρέχουν μέσω διαδικτύου πληροφορίες σε σχέση με τα δικαιώματα που έχουν οι μέτοχοι και οι επενδυτές στις εταιρείες, για τις οποίες έχουν συσταθεί και να παρέχουν δυνατότητα επώνυμης συνεννόησης μεταξύ τούτων για την άσκηση των δικαιωμάτων τους κατά την παράγραφο 1 εν όψει συγκεκριμένης γενικής συνέλευσης των εταιρειών αυτών.

4. Τα ζητήματα της άσκησης των δικαιωμάτων, ιδίως της τυχόν προηγούμενης διαβούλευσης των μελών της ένωσης, της παροχής πληροφοριών, της ενδεχόμενης ανάγκης προηγούμενης ειδικότερης εντολής ή ανάκλησης της τελευταίας, ρυθμίζονται από το καταστατικό της ένωσης. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης ορίζεται ειδικότερα ο τρόπος λειτουργίας των ενώσεων αυτών.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. και μεταβατικές διατάξεις άρθρου 187 του παρόντος νόμου, με την παρ.9 του οποίου ορίζεται ότι: "Το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 4 του άρθρου 144 και οι υπουργικές αποφάσεις που προβλέπονται στον παρόντα νόμο μπορούν να εκδοθούν και πριν από την ημερομηνία του άρθρου 190 και μετά".

○ **Σχολιασμός**

• **Άρθρα 141- 144**

Το άρθρο 141 για τα δικαιώματα μειοψηφίας (συλλογικά και ατομικά) ακολουθεί καταρχήν το άρθρο 39 του κ.ν. 2190/1920, με ορισμένες όμως τροποποιήσεις. Η παράγραφος 1 προβλέπει το δικαίωμα της μειοψηφίας να ζητήσει τη σύγκληση έκτακτης Γ.Σ.. Η διάταξη ακολουθεί την προηγούμενη διαδικασία με δύο τροποποιήσεις: Ορίζεται ρητά αφενός ότι η τυχόν απόφαση του δικαστηρίου που παρέχει την άδεια σύγκλησης δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα, ώστε να αποφευχθεί η άποψη που διατυπώθηκε ότι κάτι τέτοιο είναι δυνατόν, οπότε το δικαίωμα της μειοψηφίας πρακτικά ματαιώνεται, και αφετέρου ότι το Δ.Σ. μπορεί να επιλέξει να ακολουθήσει τη διαδικασία του άρθρου 135, εκτός αν οι αιτούντες μέτοχοι έχουν ζητήσει τη σύγκληση Γ.Σ. κατά τις γενικές διατάξεις. Στην παράγραφο 7 τίθεται ποσοστό 1/10 αντί 1/5 για την πληροφόρηση για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων. Με την παράγραφο 10 προστίθεται ένα νέο ατομικό μετοχικό δικαίωμα πληροφόρησης (για μη εισηγμένες εταιρείες), που θα είναι χρήσιμο προκειμένου ο μέτοχος να γνωρίζει ποια είναι ακριβώς η θέση του στην εταιρεία. Η πληροφορία αυτή μπορεί να είναι απαραίτητη όχι μόνο για την άσκηση των δικαιωμάτων του, αλλά και σε περίπτωση εκποίησης των μετοχών του, ώστε ο αγοραστής να μπορεί ευχερώς να διαπιστώσει τι αγοράζει. Ακόμη, με την παράγραφο 11 εισάγεται καταστατική

δυνατότητα για την πρόβλεψη ατομικού δικαιώματος πληροφόρησης των μετόχων, όσον αφορά τα πρόσωπα που συμμετέχουν στο κεφάλαιο της Α.Ε., με παράλληλη ευχέρεια της τελευταίας να μη συμπεριλάβει στο σχετικό πίνακα μετόχους που κατέχουν λιγότερο από 1% του κεφαλαίου.

- **Άρθρα 142-143**

Η βασική ρυθμιστική δομή και λειτουργία του έκτακτου ελέγχου διατηρείται. Λόγω της κατάργησης της διοικητικής εποπτείας δεν επαναλαμβάνεται ότι ο Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης μπορεί να ζητήσει τον έκτακτο έλεγχο, ενώ παραμένει η αρμοδιότητα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για τις εισηγμένες εταιρείες. Προβλέπεται ότι οι οριζόμενοι ελεγκτές έχουν τα δικαιώματα πληροφόρησης και την υποχρέωση εχεμύθειας που έχουν και οι τακτικοί ελεγκτές, και ορίζεται ότι, μετά την κατάρτισή του, η έκθεση του ελέγχου τίθεται υπόψη των μετόχων στην αμέσως επόμενη Γ.Σ. Για λόγους πρακτικούς, ιδιαίτερα δε για την περίπτωση όπου η εταιρεία λόγω οικονομικών δυσκολιών δεν αναμένεται να καταβάλει την αμοιβή του ελεγκτή, ορίζεται ότι η αμοιβή αυτή καταβάλλεται από τον αιτούντα, το δικαστήριο όμως εκτιμώντας τις περιστάσεις μπορεί να την επιρρίψει στην εταιρεία ή να ορίσει ότι ο αιτών θα την προκαταβάλει και θα την αναζητήσει στη συνέχεια από την εταιρεία. Δικαίωμα να ζητήσουν έκτακτο έλεγχο της εταιρείας από το δικαστήριο, που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, έχουν: α) Μέτοχοι της εταιρείας που αντιπροσωπεύουν το ένα εικοστό (1/20) τουλάχιστον του καταβεβλημένου κεφαλαίου και β) Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Ο έλεγχος αυτός διατάσσεται, αν πιθανολογούνται πράξεις που παραβιάζουν διατάξεις του νόμου ή του καταστατικού της εταιρείας ή αποφάσεις της γενικής συνέλευσης. Σε κάθε περίπτωση, η αίτηση ελέγχου πρέπει να υποβάλλεται μέσα σε τρία (3) έτη από την έγκριση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της χρήσης, εντός της οποίας τελέστηκαν οι καταγγελλόμενες πράξεις. Μέτοχοι της εταιρείας, που εκπροσωπούν το ένα πέμπτο (1/5) του καταβεβλημένου κεφαλαίου, δικαιούνται να ζητήσουν από το δικαστήριο τον έλεγχο της εταιρείας, εφόσον από την όλη πορεία αυτής, αλλά και με βάση συγκεκριμένες ενδείξεις, καθίσταται πιστευτό ότι η διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διαχείριση. Το καταστατικό μπορεί να μειώσει, όχι όμως πέραν του μισού, το ποσοστό του καταβεβλημένου κεφαλαίου που απαιτείται για την άσκηση του δικαιώματος της παρούσας παραγράφου.

- **Άρθρο 144**

Με τις διατάξεις του άρθρου 144 εισάγεται στο ελληνικό δίκαιο η δυνατότητα σύστασης ενώσεων μετόχων⁷⁰, που, ως μη δικαιούχοι διάδικοι, μπορούν να ασκήσουν, στο δικό τους όνομα αλλά για λογαριασμό των μελών τους, τα δικαιώματα μειοψηφίας τούτων. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται η άσκηση των μετοχικών δικαιωμάτων και ο έλεγχος της εταιρικής διοίκησης. Μια παραπέρα διευκόλυνση μπορεί να είναι η οργάνωση διαδικτυακού forum μετόχων (Aktionärsforum), ώστε οι μέτοχοι να μπορούν μέσω αυτού να συνεννοούνται επωνύμως για την άσκηση των δικαιωμάτων τους στην προσεχή Γ.Σ. (έτσι π.χ. και στη Γερμανία, παράγραφος 127α AktG). Οι λεπτομέρειες της ρύθμισης πρέπει να ορίζονται στο καταστατικό της ένωσης, ενώ προβλέπεται η έκδοση σχετικού προεδρικού διατάγματος για τον τρόπο λειτουργίας των ενώσεων αυτών. Το άρθρο 144 προβλέπει ενώσεις μετοχών με μορφή σωματείου και με ειδικό σκοπό την άσκηση των συλλογικών δικαιωμάτων μειοψηφίας σε μία ή περισσότερες συγκεκριμένες εταιρείες, εισηγμένες ή μη. Μπορούν όμως ακόμα, ανάλογα με το καταστατικό τους, να παρέχουν μέσω διαδικτύου πληροφορίες σε σχέση με τα δικαιώματα των μετόχων, καθώς και δυνατότητα συνεννόησης μεταξύ τούτων ενόψει συγκεκριμένης Γ.Σ. Ενδιαφέρον είναι ότι οι ενώσεις εμφανίζονται στο όνομά τους, αλλά για λογαριασμό των μελών τους, και άρα ως μη δικαιούχοι διάδικοι. Γενικά πρόκειται για δύσκολο από ουσιαστικής και πρακτικής/τεχνικής πλευράς ζήτημα, με έλλειψη εμπειρικών μελετών στην Ελλάδα.

⁷⁰ Βλ. σχετικά Κατσά, Τα δικαιώματα της μετοχικής μειοψηφίας κατά τον Ν. 4548/2018, ΝοΒ 2019, 217 επ. 2019

Αριθμ. πρωτ.: 66341/20-6-2018. Δικαιώματα μειοψηφίας με τον νέο νόμο για τις ανώνυμες εταιρίες - Θέμα: «Η με αριθ. πρωτ. 6312/30-05-2018 Ερώτηση του Βουλευτή του Νικολόπουλου Νικόλαου»

Ο ν. 4548/2018 (Α' 104) «Αναμόρφωση του δικαιού των Ανωνύμων Εταιρειών», ο οποίος ψηφίστηκε με ευρεία συναίνεση από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, έχει τύχει ευρείας αποδοχής από το σύνολο της αγοράς, όπως προκύπτει από τα σχόλια των φορέων τόσο κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης, όσο και στην ακρόαση φορέων. Έχει επισημανθεί τόσο από φορείς, όσο και από τα κόμματα της αντιπολίτευσης, η σωστή κατεύθυνση του νόμου, ο οποίος τίθεται σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2019, προς όφελος των εταιρειών που επιλέγουν τη μορφή της Ανωνύμου Εταιρείας. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι ο νέος νόμος θεσπίζει απλούς και ευέλικτους κανόνες που επιτρέπουν τη γρήγορη λήψη αποφάσεων και επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, δίνοντας έμφαση στη διαφάνεια, ευελιξία και μείωση της γραφειοκρατίας. Συγκεκριμένα, στο όγδοο κεφάλαιο του ν.4548/2018 προσδιορίζονται τα δικαιώματα μειοψηφίας με σαφή τρόπο. Από την αιτιολογική έκθεση του νόμου προκύπτουν τα εξής: Το άρθρο 141 για τα δικαιώματα μειοψηφίας ακολουθεί καταρχήν το άρθρο 39 του κ.ν. 2190/1920, με ορισμένες τροποποιήσεις. Προβλέπεται το δικαίωμα της μειοψηφίας να ζητήσει τη σύγκληση έκτακτης Γ.Σ. Η διάταξη ακολουθεί την υφιστάμενη διαδικασία με δύο τροποποιήσεις: Ορίζεται, αφενός, ότι η τυχόν απόφαση του δικαστηρίου που παρέχει την άδεια σύγκλησης δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα, ώστε να μη ματαιώνεται πρακτικά το δικαίωμα της μειοψηφίας πρακτικά ματαιώνεται και, αφετέρου, ότι το Δ.Σ. μπορεί να επιλέξει να ακολουθήσει τη διαδικασία του άρθρου 135 (λήψη αποφάσεων με ψηφοφορία χωρίς συνεδρίαση), εκτός αν οι αιτούντες μέτοχοι έχουν ζητήσει τη σύγκληση Γ.Σ. κατά τις γενικές διατάξεις. Επαναφέρεται η δυνατότητα αναβολής της συνέλευσης, αν η προσθήκη των νέων θεμάτων δε δημοσιευθεί νομίμως. Το δικαίωμα υποβολής σχεδίου αποφάσεων αναμορφώνεται, ώστε να αποδίδει καλύτερα τις διατάξεις της οδηγίας 2007/36/ΕΚ. Στην παράγραφο 6 η προϋπόθεση της «χρησιμότητας» των αιτούμενων πληροφοριών αντικαταστάθηκε με τη «σχετικότητα», για ορθότερη ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ (άρθρο 9 παράγραφος 1), αλλά και διότι έτσι διευρύνεται το εύρος των πληροφοριών που μπορούν να παρασχεθούν. Ορίζεται ότι η Γ.Σ. συνέρχεται το αργότερο 20 (αντί των 30 ημερών) μετά την αναβολή, καθώς και ότι η μετά από αναβολή συνεδρίαση της Γ.Σ. αποτελεί συνέχιση της προηγούμενης Γ.Σ. και δεν απαιτείται νέα πρόσκληση. Είναι, πλέον, δυνατή η συμμετοχή και νέων μετόχων. Ορίζεται για τον ίδιο λόγο, όπως και παραπάνω, για το δικαίωμα σύγκλησης Γ.Σ., ότι η απόφαση που διατάσσει την παροχή πληροφοριών δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα. Ορίζεται ότι αν σε κάποια περίπτωση η ψηφοφορία πρόκειται να είναι μυστική, μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου κεφαλαίου μπορούν να ζητήσουν ονομαστική ψηφοφορία. Προστίθεται ένα νέο ατομικό μετοχικό δικαίωμα πληροφόρησης (για μη εισηγμένες εταιρίες), που θα είναι χρήσιμο ώστε ο μέτοχος να γνωρίζει ποια είναι ακριβώς η θέση του στην εταιρεία. Η πληροφορία αυτή μπορεί να είναι απαραίτητη όχι μόνο για την άσκηση των δικαιωμάτων του, αλλά και σε περίπτωση εκποίησης των μετοχών του, ώστε ο αγοραστής να μπορεί ευχερώς να διαπιστώσει τι αγοράζει. Τέλος, εισάγεται καταστατική δυνατότητα για την πρόβλεψη ατομικού δικαιώματος πληροφόρησης των μετόχων, όσον αφορά τα πρόσωπα που συμμετέχουν στο κεφάλαιο της Α.Ε., με παράλληλη ευχέρεια της τελευταίας να μη συμπεριλάβει στο σχετικό πίνακα μετόχους που κατέχουν λιγότερο από 1 % του κεφαλαίου. Η δυνατότητα αυτή δεν μπορεί να παραβιάζει τις διατάξεις για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η βασική ρυθμιστική δομή και λειτουργία του έκτακτου ελέγχου διατηρείται στα άρθρα 142 και 143. Προβλέπεται ότι οι οριζόμενοι ελεγκτές έχουν τα δικαιώματα πληροφόρησης και την υποχρέωση εχεμύθειας που έχουν και οι τακτικοί ελεγκτές, και ορίζεται ότι, μετά την κατάρτισή του, η έκθεση του ελέγχου τίθεται υπόψη των μετόχων στην αμέσως επόμενη Γ.Σ. Με τις διατάξεις του άρθρου 144 εισάγεται στο ελληνικό δίκαιο η δυνατότητα σύστασης ενώσεων μετόχων, που, ως μη δικαιούχοι διάδικοι, μπορούν να ασκήσουν, στο δικό τους όνομα αλλά για λογαριασμό των μελών τους, τα δικαιώματα μειοψηφίας τούτων. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται η άσκηση των μετοχικών δικαιωμάτων και ο έλεγχος της εταιρικής διοίκησης. Μια ακόμα διευκόλυνση είναι η οργάνωση διαδικτυακού forum μετόχων (Aktionarsforum), ώστε οι

μέτοχοι να μπορούν μέσω αυτού να συνεννοούνται επωνύμως για την άσκηση των δικαιωμάτων τους στην προσεχή Γ.Σ .. Επιπλέον, όσον αφορά στα άρθρα 45 επ. ρυθμίζεται η δυνατότητα εξαγοράς από τη μειοψηφία και υπογραμμίζεται στις περιπτώσεις αυτές διατηρήθηκαν οι παλιές ρυθμίσεις με ελάχιστες φραστικές μεταβολές και ερμηνευτικές διασαφηνίσεις. Αρμόδιο είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας, που στις περιπτώσεις των άρθρων 45 και 46 κρίνει κατά την τακτική διαδικασία, ενώ στην περίπτωση του άρθρου 47 με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσφυγή στη δικαιοσύνη για την διενέργεια της εν λόγω εξαγοράς μάλλον διασφαλίζει την μειοψηφία των προτιθέμενων να πουλήσουν μετόχων παρά παρακωλύει τις διαδικασίες. Συμπερασματικά και σε συνδυασμό των ανωτέρω, ο νέος νόμος φαίνεται ότι ενισχύει τα δικαιώματα μειοψηφίας, παρέχοντας περισσότερα εργαλεία για την άσκηση αυτών.»

Στον κατωτέρω πίνακα εμφανίζονται όλα τα δικαιώματα των μετόχων «μειοψηφίας»

A/A	Είδος δικαιώματος	Σχετική διάταξη	Απαιτούμενο ποσοστό
1.	Δυνατότητα αντίδρασης σε: Τροποποιήσεις καταστατικού ή λήψη αποφάσεων , για τις οποίες απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία (καταστατική γενική συνέλευση) [Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι για όλες ή συγκεκριμένες αποφάσεις απαιτούνται μεγαλύτερα ποσοστά από αυτά που προβλέπονται από το Νόμο]	Άρθρο 132	33,33%
2.	Δυνατότητα αντίδρασης σε : Αποφάσεις της γενικής συνέλευσης που λαμβάνονται χωρίς συνεδρίαση. Προϋπόθεση: Μειοψηφία του ενός πέμπτου (1/5) του κεφαλαίου δεν αντιτίθεται στη λήψη απόφασης με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου	Άρθρο 135	20,00%
3.	Δυνατότητα αντίδρασης σε : Απόφαση της γενικής συνέλευσης που λήφθηκε με τρόπο που δεν είναι σύμφωνος με το νόμο ή το καταστατικό, ακυρώνεται από το δικαστήριο. Η ακύρωση μπορεί να ζητηθεί με αγωγή από οποιονδήποτε μέτοχο, κάτοχο μετοχών που εκπροσωπούν τα 2/100 του κεφαλαίου, αν δεν παρέστη στη συνέλευση ή αντιτάχθηκε στην απόφαση	Άρθρο 137 παρ. 3	2,00%
4.	Σε περίπτωση που δεν υπήρξε σύγκληση της γενικής συνέλευσης ή το περιεχόμενο της απόφασής της είναι αντίθετο στο νόμο ή το καταστατικό, η απόφαση είναι άκυρη. Η ακυρότητα μπορεί να προβληθεί από κάθε πρόσωπο, μέτοχο ή τρίτο, που έχει έννομο συμφέρον	Άρθρο 138, παρ. 4	Μία Μετοχή
5.	Με αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να	Άρθρο 141 παρ. 1	5,00%

	συγκαλεί έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων		
6.	Με αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να εγγράψει στην ημερήσια διάταξη γενικής συνέλευσης, που έχει ήδη συγκληθεί, πρόσθετα θέματα	Άρθρο 141 παρ. 2	5,00%
7.	Σε εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου κεφαλαίου έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν σχέδια αποφάσεων για θέματα που περιλαμβάνονται στην αρχική ή την τυχόν αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη γενικής συνέλευσης.	Άρθρο 141 παρ. 3	5,00%
8.	Με αίτηση μετόχου ή μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου κεφαλαίου, ο πρόεδρος της συνέλευσης υποχρεούται να αναβάλει μία μόνο φορά τη λήψη αποφάσεων από τη γενική συνέλευση, για όλα ή ορισμένα θέματα, ορίζοντας ημέρα συνέχισης της συνεδρίασης,	Άρθρο 141 παρ. 5	5,00%
9.	Ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε μετόχου, που υποβάλλεται στην εταιρεία πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη γενική συνέλευση τις αιτούμενες συγκεκριμένες πληροφορίες για τις υποθέσεις της εταιρείας, στο μέτρο που αυτές είναι σχετικές με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης	Άρθρο 141 παρ. 6 , περ. 1	Μία Μετοχή
10.	Με αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να ανακοινώνει στη γενική συνέλευση, εφόσον είναι τακτική, τα ποσά που, κατά την τελευταία διετία, καταβλήθηκαν σε κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή τους διευθυντές της εταιρείας, καθώς και κάθε παροχή προς τα πρόσωπα αυτά από οποιαδήποτε αιτία ή σύμβαση της εταιρείας με αυτούς	Άρθρο 141 παρ. 6 , περ. 2	5,00%
11.	Ύστερα από αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το 1/10 του καταβεβλημένου κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να	Άρθρο 141 παρ. 7	10,00%

	παρέχει στη γενική συνέλευση πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της εταιρείας.		
12.	Ύστερα από αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου κεφαλαίου, η ψηφοφορία σε κάποιο θέμα ή θέματα της ημερήσιας διάταξης ενεργείται με φανερή ψηφοφορία.	Άρθρο 141 παρ. 6 , περ. 9	5,00%
13.	Ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε μετόχου, υποβαλλόμενη κατά πάντα χρόνο, το διοικητικό συμβούλιο οφείλει να πληροφορήσει το μέτοχο για το ύψος του κεφαλαίου της εταιρείας, τις κατηγορίες των μετοχών που έχουν εκδοθεί και τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας.	Άρθρο 141 παρ.10	Μία Μετοχή
14.	Με την επιφύλαξη των διατάξεων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και με την προϋπόθεση ότι το προβλέπει το καταστατικό, κάθε μέτοχος μπορεί να ζητήσει να του χορηγηθεί πίνακας των μετόχων της εταιρείας, με ένδειξη του ονοματεπωνύμου, της διεύθυνσης και του αριθμού μετοχών κάθε μετόχου.	Άρθρο 141 παρ.11	Μία Μετοχή
15.	Δικαίωμα να ζητήσουν έκτακτο έλεγχο της εταιρείας από το δικαστήριο, έχουν: Μέτοχοι της εταιρείας που αντιπροσωπεύουν το (1/20) τουλάχιστον του καταβεβλημένου κεφαλαίου (αν πιθανολογούνται πράξεις που παραβιάζουν διατάξεις του νόμου ή του καταστατικού της εταιρείας ή αποφάσεις της γενικής συνέλευσης).	Άρθρο 142 παρ.1	5,00%
16.	Μέτοχοι της εταιρείας, που εκπροσωπούν το 1/5 του καταβεβλημένου κεφαλαίου, δικαιούνται να ζητήσουν από το δικαστήριο τον έλεγχο της εταιρείας, εφόσον με βάση συγκεκριμένες ενδείξεις, καθίσταται πιστευτό ότι η διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διαχείριση.	Άρθρο 142 παρ.3	20,00%
17.	Ένας ή περισσότεροι μέτοχοι μπορούν, να ζητήσουν με αγωγή από το δικαστήριο την εξαγορά των μετοχών τους από την εταιρεία, αν για τους λόγους αυτούς η παραμονή τους σε	Άρθρο 45	Μία Μετοχή

	αυτήν καθίσταται, κατά τρόπο προφανή, ιδιαίτερα ασύμφορη.		
18.	Αν ένας μέτοχος απέκτησε μετά την ίδρυση της εταιρείας και διατηρεί τουλάχιστον το 95% του κεφαλαίου της [μαζί με τα "Συνδεδεμένα μέρη"], ένας ή περισσότεροι από τους λοιπούς μετόχους μπορούν να ζητήσουν από το δικαστήριο, την εξαγορά της συμμετοχής τους από τον μέτοχο αυτόν.	Άρθρο 46	Μία Μετοχή
19.	Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι ορισμένος μέτοχος ή μέτοχοι έχουν το δικαίωμα να διορίζουν απευθείας μέλη του διοικητικού συμβουλίου, όχι όμως πέραν των δύο πέμπτων (2/5) του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού αυτών.	Άρθρο 79	Βάσει καταστατικού
20.	Εντός δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση της ανακοίνωσης της χορήγησης άδειας για συμβάσεις με "Συνδεδεμένα μέρη" από το διοικητικό συμβούλιο, μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/20 του κεφαλαίου, μπορούν να ζητήσουν τη σύγκληση γενικής συνέλευσης για να αποφασίσει αυτή για το ζήτημα της παροχής της άδειας.	Άρθρο 100, παρ. 3	5,00%
21.	Αν μέχρι να χορηγηθεί άδεια από τη γενική συνέλευση, έχει ήδη συναφθεί η σύμβαση της παραγράφου 1 του άρθρου 99 ή έχει παρασχεθεί η εγγύηση ή η ασφάλεια, τότε η χορήγηση της άδειας από την γενική συνέλευση ματαιώνεται, αν αντιταχθούν σε αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση κεφαλαίου.	Άρθρο 100, παρ. 4	5,00%
	<i>Στην περίπτωση που η συναλλαγή αφορά μέτοχο της εταιρείας, ο συγκεκριμένος μέτοχος δεν μετέχει στην ψηφοφορία της γενικής συνέλευσης και δεν υπολογίζεται για το σχηματισμό της απαρτίας και της πλειοψηφίας. Ομοίως δεν μετέχουν στην ψηφοφορία άλλοι μέτοχοι, με τους οποίους ο αντισυμβαλλόμενος συνδέεται με σχέση υπαγόμενη στην παράγραφο 2 του άρθρου 99.</i>	Άρθρο 100, παρ. 5	
22.	Μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου έχουν δικαίωμα να υποβάλουν εγγράφως προς το διοικητικό συμβούλιο αίτηση με αντικείμενο την	Άρθρο 104	5,00%

	άσκηση των αξιώσεων της εταιρείας κατά το άρθρο 103.		
23.	Αμοιβή ή παροχή που καταβλήθηκε ή αποφασίστηκε να καταβληθεί σε συγκεκριμένο μέλος του διοικητικού συμβουλίου, μπορεί να μειωθεί από το δικαστήριο αν, κριθεί υπέρρογη και αντιτάχθηκαν στην απόφαση αυτή μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/10 του κεφαλαίου. Η αίτηση προς το δικαστήριο υποβάλλεται από μετόχους που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του μετοχικού κεφαλαίου και αντιτάχθηκαν στην απόφαση αυτή.	Άρθρο 109	5,00%
24.	Απαίτηση για ελάχιστο μέρισμα 35%.	Άρθρο 161, παρ. 2	33,33%
25.	Απαίτηση για ελάχιστο μέρισμα 10%	Άρθρο 161, παρ. 2	20%+1
26.	Απαίτηση για καταβολή και όχι κεφαλαιοποίηση του ελάχιστου μερίσματος	Άρθρο 161, παρ. 3	33,33%
27.	Χορήγηση του μερίσματος σε μετρητά και όχι σε εισηγμένους σε αγορά τίτλους. [Εφαρμόζεται στις εταιρείες που υπόκεινται σε υποχρεωτικό ή σε προαιρετικό έλεγχο από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία].	Άρθρο 161, παρ. 4	33,33%
28.	Απαίτηση για Χορήγηση του μερίσματος σε μετρητά και όχι σε είδος (εκτός εισηγμένους σε αγορά τίτλους). [Εφαρμόζεται στις εταιρείες που υπόκεινται σε υποχρεωτικό ή σε προαιρετικό έλεγχο από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία.]	Άρθρο 161, παρ. 4	Μία Μετοχή
29.	Η εταιρεία μπορεί να λυθεί με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον αν: α) κατά τη σύσταση της εταιρείας δεν καταβλήθηκε το κεφάλαιο, ή β) η εταιρεία δεν έχει το ελάχιστο κεφάλαιο που ορίζεται κάθε φορά από το νόμο, ή γ) η εταιρεία δεν έχει υποβάλλει προς καταχώριση χρηματοοικονομικές καταστάσεις δύο (2) τουλάχιστον συνεχών διαχειριστικών χρήσεων, εγκεκριμένες από τη γενική συνέλευση	Άρθρο 165	Μία Μετοχή
30.	Η εταιρεία μπορεί να λυθεί με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση μετόχου ή μετόχων που εκπροσωπούν το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του καταβεβλημένου κεφαλαίου, αν υφίσταται προς τούτο σπουδαίος λόγος, που, κατά τρόπο	Άρθρο 166	33,33%

	προφανή και μόνιμο, καθιστά τη συνέχιση της εταιρείας αδύνατη.		
31.	Το δικαστήριο ύστερα από αίτηση μετόχου που εκπροσωπεί το 10% του κεφαλαίου, μπορεί να διατάξει με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας την παράλειψη ή τη διακοπή του σταδίου της εκκαθάρισης και την άμεση διαγραφή της εταιρείας από το Γ.Ε.ΜΗ., αν η περιουσία της εταιρείας δεν αναμένεται να επαρκέσει για την κάλυψη των εξόδων της εκκαθάρισης.	Άρθρο 167	10,00%
32.	Σχέδιο επιτάχυνσης και περάτωσης της εκκαθάρισης . Αν το σχέδιο δεν εγκριθεί, ο εκκαθαριστής ή μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου κεφαλαίου μπορούν να ζητήσουν την έγκριση του σχεδίου ή τον ορισμό άλλων κατάλληλων μέτρων από το δικαστήριο	Άρθρο 169	5,00%
33.	Αν το διοικητικό συμβούλιο δεν προβεί στις ενέργειες Ονομαστικοποίησης των μετοχών, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019, κάθε μέτοχος που έχει ανώνυμες μετοχές μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων να υποχρεωθεί η εταιρεία να εγγράψει τον αιτούντα στο βιβλίο μετόχων και να εκδώσει και να παραδώσει σε αυτόν νέες ονομαστικές μετοχές.	Άρθρο 184	Μία Μετοχή

9. ΕΤΗΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ (Άρθρα 145-157)

- **Κείμενο Νόμου**

"Άρθρο 145-Εφαρμοζόμενες διατάξεις

Οι ετήσιες και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της ανώνυμης εταιρείας καταρτίζονται, ελέγχονται και εγκρίνονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4308/2014 και σύμφωνα με κάθε άλλη ειδική διάταξη που ρυθμίζει τα ζητήματα αυτά.

Άρθρο 146-Διενέργεια απογραφής - Γλώσσα βιβλίων - Εταιρική χρήση

1. Κατά την έναρξη της λειτουργίας της, η εταιρεία οφείλει να ενεργήσει την κατά το άρθρο 9 του Εμπορικού Νόμου (Α 206/1910) και τις διατάξεις του ν. 4308/2014 απογραφή, εκτός αν απαλλάσσεται από το νόμο. Την ίδια υποχρέωση υπέχει και στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσης.

2. Όλα τα βιβλία της εταιρείας πρέπει να τηρούνται στην ελληνική γλώσσα, εκτός αν επιτρέπεται η τήρησή τους και σε άλλη γλώσσα.

3. Η εταιρική χρήση δεν μπορεί να εκτείνεται σε διάστημα μεγαλύτερο των δώδεκα (12) μηνών.

Άρθρο 147-Υπογραφή ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

1. Για να ληφθεί από τη γενική συνέλευση έγκυρη απόφαση επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που έχουν καταρτιστεί από το διοικητικό συμβούλιο, πρέπει να έχουν υπογραφεί από τρία διαφορετικά πρόσωπα, και συγκεκριμένα από: α) τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου ή τον αναπληρωτή του, β) τον διευθύνοντα ή εντεταλμένο σύμβουλο και, σε περίπτωση που δεν υπάρχει

τέτοιος σύμβουλος ή η ιδιότητά του συμπίπτει με εκείνη των παραπάνω προσώπων, από ένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου που ορίζεται από αυτό και γ) τον κατά νόμο υπεύθυνο λογιστή πιστοποιημένο από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος κάτοχο άδειας Α τάξης για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

«ή, εφόσον πρόκειται για πιστωτικά ιδρύματα και από πρόσωπο ή πρόσωπα στα οποία το Διοικητικό Συμβούλιο έχει αναθέσει την ευθύνη για τη σύνταξη οικονομικών καταστάσεων.»

2. Τα παραπάνω πρόσωπα, σε περίπτωση διαφωνίας από πλευράς νομιμότητας του τρόπου κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, οφείλουν να εκθέτουν εγγράφως τις αντιρρήσεις τους στη γενική συνέλευση.

3. Η ετήσια έκθεση διαχείρισης και, όπου συντρέχει περίπτωση σύμφωνα με το άρθρο 152, η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, εγκρίνονται από το διοικητικό συμβούλιο και υπογράφονται από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις α και β της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

4. Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και η ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης και, όπου συντρέχει περίπτωση, η ενοποιημένη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης υπογράφονται από ένα ή περισσότερα πρόσωπα που δεσμεύουν την επιχείρηση που τις καταρτίζει, καθώς και από τον υπεύθυνο για την κατάρτισή τους.

Άρθρο 148-Εγκριση ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι ετήσιες και οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις εγκρίνονται από τη γενική συνέλευση της εταιρείας που τις συντάξε.

Άρθρο 149-Δημοσίευση χρηματοοικονομικών καταστάσεων και έκθεσης διαχείρισης

1. Οι ανώνυμες εταιρείες δημοσιεύουν στο Γ.Ε.ΜΗ.:

α) τις νόμιμα εγκεκριμένες από την τακτική γενική συνέλευση ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, β) την έκθεση διαχείρισης και

γ) τη γνώμη του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας όπου απαιτείται, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την έγκρισή τους από την τακτική γενική συνέλευση. Όπου βάσει της περίπτωσης 1 της υποπαραγράφου Α1 της παρ. Α του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α 94) απαιτείται γνώμη ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας, οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και η έκθεση διαχείρισης δημοσιεύονται με τη μορφή και το περιεχόμενο βάσει των οποίων ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία έχουν συντάξει το πιστοποιητικό ελέγχου. Συνοδεύονται επίσης από το πλήρες κείμενο της έκθεσης ελέγχου.

2. Οι πολύ μικρές ανώνυμες εταιρείες, εκτός από τις εταιρείες οι οποίες αποτελούν οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος κατά την έννοια του Παραρτήματος Α του ν. 4308/2014, απαλλάσσονται από την υποχρέωση δημοσίευσης της έκθεσης διαχείρισης.

3. Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης και στη γνώμη του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας, όπου απαιτείται, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις περί δημοσιότητας του άρθρου 13 και ισχύουν οι προθεσμίες της παραγράφου 1.

4. Όπου βάσει της διάταξης της περίπτωσης 1 της υποπαραγράφου Α1 της παρ. Α του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 απαιτείται γνώμη ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις υποβάλλονται στη δημοσιότητα, που προβλέπεται στην παράγραφο 3, με τη μορφή και το περιεχόμενο, με βάση το οποίο ο ελεγκτής ή οι ελεγκτές έχουν συντάξει τη σχετική έκθεση ελέγχου τους. Αν οι ελεγκτές έχουν παρατηρήσεις ή αρνούνται την έκφραση γνώμης, το γεγονός αυτό πρέπει να αναφέρεται και να αιτιολογείται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, εκτός αν αυτό προκύπτει από το δημοσιευμένο σχετικό πιστοποιητικό ελέγχου.

5. Η δημοσιότητα των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων πραγματοποιείται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

6. Για τη δημοσίευση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων (ενοποιημένων λογαριασμών) των πιστωτικών ιδρυμάτων εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος.

7. Οι ετήσιες και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και εκθέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων, των οποίων υποκαταστήματα κατά την έννοια της περίπτωσης 17 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 της 26ης Ιουνίου 2013 σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 648/2012 (ΕΕ L 176/1), είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα, δημοσιεύονται και στην Ελλάδα,

μεταφρασμένες στην ελληνική γλώσσα. Η δημοσιότητα πραγματοποιείται, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 5 και 6.

8. Οι συντεταγμένες κατά τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) εγκεκριμένες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και οι εγκεκριμένες ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, καθώς και οι λοιπές προβλεπόμενες από το νόμο εκθέσεις των εταιρειών:

α) δημοσιεύονται στο Γ.Ε.ΜΗ. κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 13 και στο παρόν άρθρο,

β) αναρτώνται στην ιστοσελίδα της εταιρείας και παραμένουν προσβάσιμες για χρονικό διάστημα δύο (2) τουλάχιστον ετών από την πρώτη δημοσίευσή τους και

γ) εφόσον πρόκειται για εταιρείες με μετοχές ή άλλες κινητές αξίες τους εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά ή ΜΠΔ, κατατίθενται στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

9. Αν οι ανώνυμες εταιρείες, που συντάσσουν οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., δημοσιοποιούν με οποιονδήποτε άλλον τρόπο λογιστικά στοιχεία, τα δημοσιοποιούμενα στοιχεία πρέπει να είναι εκείνα που προκύπτουν από την εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Α. με την επιφύλαξη των πρόσθετων οικονομικών ή πρόσθετων λογιστικών στοιχείων που τυχόν απαιτούνται από άλλες κανονιστικές αρχές για τις εταιρείες των οποίων οι κινητές αξίες είναι εισηγμένες και σε εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά. Η ευθύνη για τη συμμόρφωση με τη διάταξη αυτή βαρύνει το διοικητικό συμβούλιο της ανώνυμης εταιρεία

Άρθρο 150-Ετήσια έκθεση διαχείρισης του διοικητικού συμβουλίου

1. Το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας υποχρεούται κάθε χρόνο να συντάσσει και να υποβάλλει στη γενική συνέλευση έκθεση διαχείρισης.

2. α) Η έκθεση διαχείρισης περιλαμβάνει πραγματική απεικόνιση της εξέλιξης και των επιδόσεων των δραστηριοτήτων της εταιρείας και της θέσης της, καθώς και περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζει.

β) Η απεικόνιση παρουσιάζει ισορροπημένη και ολοκληρωμένη ανάλυση της εξέλιξης και των επιδόσεων των δραστηριοτήτων της εταιρείας και της θέσης της, κατάλληλη για την κλίμακα και την πολυπλοκότητα της εταιρείας.

γ) Στο βαθμό που απαιτείται για την κατανόηση της εξέλιξης της εταιρείας, των επιδόσεων ή της θέσης της, η ανάλυση αυτή περιλαμβάνει τόσο χρηματοοικονομικούς όσο και, όπου ενδείκνυται, μη χρηματοοικονομικούς βασικούς δείκτες επιδόσεων που έχουν σχέση με το συγκεκριμένο τομέα δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με περιβαλλοντικά και εργασιακά θέματα. Στο πλαίσιο της ανάλυσης αυτής, η έκθεση διαχείρισης περιλαμβάνει, όπου ενδείκνυται, αναφορές και πρόσθετες εξηγήσεις για τα ποσά που αναγράφονται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.

3. Η έκθεση διαχείρισης αναφέρει επίσης:

α) την προβλεπόμενη εξέλιξη της εταιρείας,

β) τις δραστηριότητες στον τομέα ερευνών και ανάπτυξης,

γ) τις πληροφορίες που αναφέρονται στην απόκτηση ιδίων μετοχών όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 50,

δ) την ύπαρξη υποκαταστημάτων της εταιρείας και

ε) σε σχέση με τη χρήση χρηματοπιστωτικών μέσων από την εταιρεία και εφόσον είναι ουσιαστικής σημασίας για την εκτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, της οικονομικής κατάστασης και του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης:

αα) τους στόχους και τις πολιτικές της εταιρείας όσον αφορά τη διαχείριση του χρηματοοικονομικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής της για την αντιστάθμιση κάθε σημαντικού τύπου προβλεπόμενης συναλλαγής για την οποία εφαρμόζεται λογιστική αντιστάθμισης και

ββ) την έκθεση της εταιρείας στον κίνδυνο μεταβολής των τιμών, στον πιστωτικό κίνδυνο, στον κίνδυνο ρευστότητας και στον κίνδυνο ταμειακών ροών.

4. Οι πολύ μικρές ανώνυμες εταιρείες, εκτός από τις ανώνυμες εταιρείες οι οποίες αποτελούν οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος, κατά την έννοια του Παραρτήματος Α του ν. 4308/2014 (Α 251), εξαιρούνται από την υποχρέωση να καταρτίζουν έκθεση διαχείρισης με την προϋπόθεση ότι οι ενδείξεις που αναφέρονται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 3 του παρόντος περιλαμβάνονται στο προσάρτημα .

5. Πολύ μικρές ανώνυμες εταιρείες, εκτός από τις ανώνυμες εταιρείες οι οποίες αποτελούν οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος, κατά την έννοια του Παραρτήματος Α του ν. 4308/2014, οι οποίες συντάσσουν έκθεση διαχείρισης, εξαιρούνται από την υποχρέωση που προβλέπεται στην περίπτωση γ της παραγράφου 2 του παρόντος όσον αφορά τη μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση.

6. Αν η ετήσια έκθεση διαχείρισης του διοικητικού συμβουλίου δεν περιλαμβάνει τις παραπάνω πληροφορίες, επιβάλλονται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου οι ποινές του άρθρου 179.

Άρθρο 151-Μη χρηματοοικονομικές καταστάσεις

1. Οι μεγάλες ανώνυμες εταιρείες οι οποίες αποτελούν οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος, κατά την έννοια του Παραρτήματος Α του ν. 4308/2014, και οι οποίες, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους, υπερβαίνουν το μέσο αριθμό των πεντακοσίων (500) εργαζομένων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, περιλαμβάνουν στην έκθεση διαχείρισης μία μη χρηματοοικονομική κατάσταση που περιέχει πληροφορίες, στο βαθμό που απαιτείται για την κατανόηση της εξέλιξης, των επιδόσεων, της θέσης και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων της, σε σχέση, τουλάχιστον, με περιβαλλοντικά, κοινωνικά και εργασιακά θέματα, το σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου, την καταπολέμηση της διαφθοράς και με θέματα σχετικά με τη δωροδοκία. Στην κατάσταση αυτή συμπεριλαμβάνονται τα εξής:

α) σύντομη περιγραφή του επιχειρηματικού μοντέλου της εταιρείας,

β) περιγραφή των πολιτικών που εφαρμόζει η εταιρεία σε σχέση με τα εν λόγω θέματα, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζει,

γ) τα αποτελέσματα των εν λόγω πολιτικών,

δ) οι κυριότεροι κίνδυνοι που αφορούν τα εν λόγω θέματα και που συνδέονται με τις δραστηριότητες της εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση και αναλογικά, των επιχειρηματικών σχέσεων της, των προϊόντων της ή των υπηρεσιών της, τα οποία είναι πιθανόν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στους εν λόγω τομείς και ο τρόπος με τον οποίο η εταιρεία διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους

ε) μη χρηματοοικονομικοί βασικοί δείκτες επιδόσεων που σχετίζονται με το συγκεκριμένο τομέα επιχειρήσεων. Όταν η εταιρεία δεν ασκεί πολιτικές σε σχέση με ένα ή περισσότερα από τα εν λόγω θέματα, η μη χρηματοοικονομική κατάσταση περιλαμβάνει σαφή και αιτιολογημένη εξήγηση για την απουσία των εν λόγω πολιτικών. Η μη χρηματοοικονομική κατάσταση περιλαμβάνει επίσης, όπου ενδείκνυται, αναφορές και πρόσθετες εξηγήσεις για τα ποσά που αναγράφονται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν να παραλειφθούν πληροφορίες σχετικά με επικείμενες εξελίξεις ή θέματα σε διαπραγμάτευση όταν, κατά τη δεόντως αιτιολογημένη γνώμη των μελών του διοικητικού συμβουλίου, που ενεργούν εντός των αρμοδιοτήτων τους και που υπέχουν σχετικώς συλλογική ευθύνη της εν λόγω γνώμης, η δημοσιοποίηση αυτών των πληροφοριών θα έβλαπτε σοβαρά την εμπορική θέση της εταιρείας, με την προϋπόθεση ότι η παράλειψη αυτή δεν εμποδίζει την ορθή και ισορροπημένη κατανόηση της εξέλιξης, των επιδόσεων, της θέσης και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων της ανώνυμης εταιρείας. Για την παροχή των πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, οι εταιρείες μπορούν να βασίζονται σε εθνικά πλαίσια, πλαίσια βασισμένα στην Ένωση ή διεθνή πλαίσια και, στην περίπτωση αυτή, οι εταιρείες διευκρινίζουν σε ποια πλαίσια βασίστηκαν.

2. Οι εταιρείες που εκπληρώνουν την υποχρέωση της παραγράφου 1 του παρόντος θεωρείται ότι έχουν εκπληρώσει την υποχρέωση που αφορά την ανάλυση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών που προβλέπεται στην περίπτωση γ της παραγράφου 2 του άρθρου 150.

3. Ανώνυμη εταιρεία, η οποία είναι θυγατρική, απαλλάσσεται από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1, αν αυτή και οι θυγατρικές της εταιρείες συμπεριλαμβάνονται στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης ή στη χωριστή έκθεση άλλης εταιρείας.

4. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία εξετάζουν αν έχει υποβληθεί η μη χρηματοοικονομική κατάσταση της παραγράφου 1 του παρόντος.

Άρθρο 152-Δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης

1. Οι ανώνυμες εταιρείες με κινητές αξίες δεκτές προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά περιλαμβάνουν στην έκθεση διαχείρισης που συντάσσουν και δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης. Η δήλωση αυτή συμπεριλαμβάνεται ως ειδικό τμήμα της έκθεσης διαχείρισης και περιέχει τις εξής, τουλάχιστον, πληροφορίες:

α) παραπομπή, κατά περίπτωση, στα ακόλουθα:

αα) στον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, στον οποίο υπόκειται η εταιρεία,

ββ) στον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, τον οποίο η εταιρεία έχει οικειοθελώς αποφασίσει να εφαρμόζει,

γγ) σε κάθε σχετική πληροφορία για τις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζονται πέρα από τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας.

Αν γίνεται αναφορά στον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης των υποπεριπτώσεων αα ή ββ, η εταιρεία επισημαίνει τον τόπο στον οποίο διατίθενται στο κοινό τα σχετικά έγγραφα. Αν γίνεται αναφορά στις πληροφορίες της υποπερίπτωσης γγ, η εταιρεία δημοσιοποιεί στοιχεία για τις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει,

β) αν η εταιρεία αποκλίνει από τον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης που αναφέρεται στις υποπεριπτώσεις αα ή ββ της περίπτωσης α, παραθέτει τα μέρη του κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης από τα οποία αποκλίνει και σχετική αιτιολόγηση των λόγων απόκλισης. Αν η εταιρεία δεν εφαρμόζει καμία από τις διατάξεις εταιρικής διακυβέρνησης που αναφέρονται στις υποπεριπτώσεις αα ή ββ της περίπτωσης α, παρέχει ειδική αιτιολόγηση για τη μη εφαρμογή,

γ) περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων της εταιρείας σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων,

δ) τα πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται κατά τις περιπτώσεις γ, δ, στ, η και θ της παρ. 1 του άρθρου 10 της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς, εφόσον η εταιρεία υπάγεται στην εν λόγω Οδηγία,

ε) τη σύνθεση και τον τρόπο λειτουργίας των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων και των επιτροπών τους,

στ) περιγραφή της πολιτικής σχετικά με την πολυμορφία που εφαρμόζεται για τα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της εταιρείας όσον αφορά πτυχές όπως, ενδεικτικά, η ηλικία, το φύλο ή το εκπαιδευτικό και επαγγελματικό ιστορικό των μελών, οι στόχοι της εν λόγω πολιτικής για την πολυμορφία, ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόστηκε και τα αποτελέσματα κατά την περίοδο αναφοράς. Αν δεν εφαρμόζεται τέτοια πολιτική, η δήλωση περιλαμβάνει ειδική αιτιολόγηση του λόγου μη εφαρμογής.

2. Οι απαιτούμενες από την παράγραφο 1 πληροφορίες μπορούν να παρέχονται ως εξής:

α) σε χωριστή έκθεση που δημοσιεύεται μαζί με την έκθεση διαχείρισης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 150 ή

β) σε έγγραφο που διατίθεται για το κοινό στην ιστοσελίδα της εταιρείας και στο οποίο γίνεται σχετική αναφορά στην έκθεση διαχείρισης.

Στη χωριστή έκθεση ή στο έγγραφο των περιπτώσεων α και β αντίστοιχα μπορεί να περιέχεται αναφορά στην έκθεση διαχείρισης στην οποία διατίθενται τα απαιτούμενα από την περίπτωση δ` της παραγράφου 1 πληροφοριακά στοιχεία.

3. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία διατυπώνουν γνώμη, σύμφωνα με την υποπερίπτωση γ της περίπτωσης 5 της υποπαραγράφου Α1 της παραγράφου Α του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α 94) για τα πληροφοριακά στοιχεία που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ και δ της παραγράφου 1 και ελέγχουν αν έχουν παρασχεθεί τα πληροφοριακά στοιχεία που αναφέρονται στις περιπτώσεις α, β, ε και στ της παραγράφου 1.

4. Η περίπτωση στ της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζεται σε μικρές ή μεσαίες εταιρείες.

5. Αν η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης δεν περιλαμβάνει τις παραπάνω πληροφορίες, επιβάλλονται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου οι ποινές του άρθρου 179.

Άρθρο 153-Ετήσια έκθεση διαχείρισης και δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης επί ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

1. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου εμπίπτουν οι όμιλοι επιχειρήσεων, οι οποίοι έχουν υποχρέωση σύνταξης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με το άρθρα 31, 32 και 33 του ν. 4308/2014.

2. Στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης αναφέρονται οι πληροφορίες που απαιτεί το άρθρο 150, τουλάχιστον, λαμβανομένων υπόψη των αναγκαίων προσαρμογών που υπαγορεύονται από τις ιδιομορφίες της ενοποιημένης έκθεσης διαχείρισης σε σχέση με την έκθεση διαχείρισης, κατά τρόπο

που να διευκολύνει την εκτίμηση της θέσης του συνόλου των επιχειρήσεων που συμπεριλαμβάνονται στην ενοποίηση. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν θίγει την υποχρέωση αναφοράς άλλων πληροφοριών που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

3. Στις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει του άρθρου 150 εφαρμόζονται οι εξής προσαρμογές:

α) Όσον αφορά τις αποκτηθείσες μετοχές ή μερίδια, η ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης περιλαμβάνει τον αριθμό και την ονομαστική αξία, ή ελλείψει ονομαστικής αξίας, την εσωτερική λογιστική αξία του συνόλου των μετοχών ή μεριδίων της μητρικής εταιρείας που κατέχονται είτε από την ίδια μητρική εταιρεία είτε από θυγατρικές της εταιρείας αυτής της μητρικής εταιρείας είτε από πρόσωπο που ενεργεί επ' ονόματί του αλλά για λογαριασμό οποιασδήποτε από τις εταιρείες αυτές.

β) όσον αφορά τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων, η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης αναφέρει τα βασικά χαρακτηριστικά των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων για το σύνολο των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση.

4. Στις περιπτώσεις που εκτός από την έκθεση διαχείρισης απαιτείται και ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης, οι δύο εκθέσεις μπορούν να υποβάλλονται με μορφή ενιαίας έκθεσης.

5. Αν η ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης δεν περιλαμβάνει τις παραπάνω πληροφορίες, επιβάλλονται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου οι ποινές του άρθρου 179.

Άρθρο 154-Ενοποιημένη μη χρηματοοικονομική κατάσταση

1.α) Οι οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος, κατά την έννοια του Παραρτήματος Α του ν. 4308/2014, που είναι μητρικές ανώνυμες εταιρείες μεγάλου ομίλου, ο οποίος, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού του σε ενοποιημένη βάση, υπερβαίνει τον μέσο αριθμό των πεντακοσίων (500) εργαζομένων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, περιλαμβάνουν στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης ενοποιημένη μη χρηματοοικονομική κατάσταση που περιέχει πληροφορίες, στο βαθμό που απαιτείται για την κατανόηση της εξέλιξης, των επιδόσεων, της θέσης και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων του, σε σχέση, τουλάχιστον, με περιβαλλοντικά, κοινωνικά και εργασιακά θέματα, το σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου, την καταπολέμηση της διαφθοράς και με θέματα σχετικά με τη δωροδοκία, όπου συμπεριλαμβάνονται τα εξής:

αα) σύντομη περιγραφή του επιχειρηματικού μοντέλου του ομίλου,

ββ) περιγραφή των πολιτικών που εφαρμόζει ο όμιλος σε σχέση με τα εν λόγω θέματα, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζει,

γγ) το αποτέλεσμα των εν λόγω πολιτικών,

δδ) οι κυριότεροι κίνδυνοι που αφορούν τα εν λόγω θέματα και που συνδέονται με τις δραστηριότητες του ομίλου, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση και αναλογικά, των επιχειρηματικών σχέσεων του, των προϊόντων του ή των υπηρεσιών του, τα οποία είναι πιθανόν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στους εν λόγω τομείς και ο τρόπος με τον οποίο ο όμιλος διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους,

εε) μη χρηματοοικονομικοί βασικοί δείκτες επιδόσεων που σχετίζονται με το συγκεκριμένο τομέα επιχειρήσεων,

στστ) αναφορά και πρόσθετες εξηγήσεις για τα ποσά που αναγράφονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, όπου ενδείκνυται.

β) Σε περίπτωση που ο επιχειρηματικός όμιλος δεν εφαρμόζει οποιαδήποτε πολιτική σε σχέση με ένα ή περισσότερα από τα θέματα της περίπτωσης α, παρέχεται σχετική ειδική αιτιολόγηση.

γ) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν να παραλειφθούν πληροφορίες σχετικά με επικείμενες εξελίξεις ή θέματα υπό διαπραγμάτευση όταν, κατά τη δεόντως αιτιολογημένη γνώμη των μελών των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων, που ενεργούν εντός των αρμοδιοτήτων τους και που υπέχουν σχετικώς συλλογική ευθύνη της εν λόγω γνώμης, η δημοσιοποίηση των πληροφοριών αυτών θα έβλαπτε σοβαρά την εμπορική θέση του ομίλου, με την προϋπόθεση ότι η παράλειψη αυτή δεν εμποδίζει την ορθή και ισορροπημένη κατανόηση της εξέλιξης, των επιδόσεων, της θέσης και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων του ομίλου.

δ) Προκειμένου να υλοποιηθεί η απαίτηση για δημοσιοποίηση των πληροφοριών της περίπτωσης α, η μητρική ανώνυμη εταιρεία μπορεί να βασίζεται σε εθνικά πλαίσια, πλαίσια βασισμένα στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή διεθνή πλαίσια αρκεί να δηλώνει σε ποια πλαίσια βασίστηκε.

2. Μητρική εταιρεία που εκπληρώνει την υποχρέωση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 θεωρείται ότι έχει εκπληρώσει την υποχρέωση που αφορά την ανάλυση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών που προβλέπονται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 150.

3. Μητρική εταιρεία που είναι επίσης θυγατρική εταιρεία τρίτης απαλλάσσεται από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1, εφόσον η εν λόγω μητρική εταιρεία και οι θυγατρικές της συμπεριλαμβάνονται στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης της τρίτης εταιρείας, η οποία συντάσσεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Το γεγονός αυτό θα πρέπει να αναφέρεται στην έκθεση διαχείρισης της απαλλασσόμενης. Ομοίως στην έκθεση διαχείρισης της απαλλασσόμενης θα πρέπει να δίνονται πληροφορίες για τη δημοσίευση της ενοποιημένης έκθεσης διαχείρισης της τρίτης εταιρείας.

4. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία εξετάζει αν έχει υποβληθεί η ενοποιημένη μη χρηματοοικονομική κατάσταση που αναφέρεται στη παράγραφο 1.

Άρθρο 155-Έκθεση πληρωμών προς κυβερνήσεις

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ισχύουν οι εξής ορισμοί:

α) Ως «ανώνυμη εταιρεία που δραστηριοποιείται στην εξορυκτική βιομηχανία» νοείται η ανώνυμη εταιρεία που αναπτύσσει δραστηριότητες, οι οποίες σχετίζονται καθ' οιονδήποτε τρόπο με την αναζήτηση, την εξερεύνηση, τον εντοπισμό, την ανάπτυξη και την εξόρυξη κοιτασμάτων μεταλλευμάτων, πετρελαίου, φυσικού αερίου ή άλλων υλικών, στο πλαίσιο των οικονομικών δραστηριοτήτων που καταγράφονται στον τομέα Β - κλάδοι 05 έως 08 του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΚ) 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE - Αναθεώρηση 2.

β) Ως «ανώνυμη εταιρεία που δραστηριοποιείται στην υλοτόμηση πρωτογενών δασών» νοείται η ανώνυμη εταιρεία που αναπτύσσει δραστηριότητες, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον τομέα Α, Διαίρεση 02, κλάδος 2.2 του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΚ) 1893/2006, σε πρωτογενή δάση.

γ) Ως «κυβέρνηση» νοείται η κεντρική, περιφερειακή ή τοπική κυβέρνηση κράτους - μέλους ή τρίτης χώρας. Η εν λόγω κεντρική, περιφερειακή ή τοπική κυβέρνηση έχει υπό τον έλεγχό της υπηρεσίες, οργανισμούς ή ομίλους επιχειρήσεων, οι οποίοι υποχρεούνται σε σύνταξη ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 31, 32 και 33 του ν. 4308/2014.

δ) Ως «έργο» νοούνται οι λειτουργικές δραστηριότητες που διέπονται από ενιαία σύμβαση, άδεια, μίσθωση, παραχώρηση ή παρεμφερείς νομικές συμφωνίες και αποτελούν τη βάση των υποχρεώσεων πληρωμής προς μία κυβέρνηση. Εντούτοις, αν πολλαπλές συμφωνίες αλληλοσυνδέονται ουσιαστικά, τότε θεωρούνται έργο.

ε) Ως «πληρωμή» νοείται η παροχή η οποία καταβάλλεται, σε χρήματα ή σε είδος, για δραστηριότητες που περιγράφονται στα σημεία 1 και 2 των ακόλουθων ειδών:

αα) δικαιώματα παραγωγής,

ββ) φόροι που επιβάλλονται επί του εισοδήματος, της παραγωγής ή των κερδών των ανωνύμων εταιρειών, αλλά εξαιρούνται οι φόροι που επιβάλλονται στην κατανάλωση, όπως φόροι προστιθέμενης αξίας, οι φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων ή οι φόροι επί των πωλήσεων,

γγ) δικαιώματα,

δδ) μερίσματα,

εε) πριμ υπογραφής, εντοπισμού και παραγωγικότητας,

στστ) τέλη έκδοσης αδειών, τέλη εκμίσθωσης, τέλη εισόδου και λοιπά ζητήματα σχετικά με άδειες ή/και παραχωρήσεις και

ζζ) πληρωμές για βελτιώσεις υποδομών.

2. Οι μεγάλες ανώνυμες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην εξορυκτική βιομηχανία ή στην υλοτόμηση πρωτογενών δασών οφείλουν να καταρτίζουν και να δημοσιεύουν σε ετήσια βάση έκθεση για τις πληρωμές που καταβάλλουν προς κυβερνήσεις.

3. Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει για ανώνυμες εταιρείες, οι οποίες είναι θυγατρικές ή μητρικές, εφόσον πληρούνται αμφότερες οι εξής προϋποθέσεις:

α) η μητρική εταιρεία διέπεται από τη νομοθεσία κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και

β) οι πληρωμές προς κυβερνήσεις της εταιρείας περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη έκθεση για πληρωμές προς κυβερνήσεις που καταρτίζει η εν λόγω μητρική ανώνυμη εταιρεία, σύμφωνα με το

άρθρο156.

4. Δεν λαμβάνονται υπόψη στην έκθεση οι πληρωμές που δεν υπερβαίνουν τις 100.000 ευρώ εντός του οικονομικού έτους είτε καταβάλλονται ενιαία είτε ως σειρά συναφών πληρωμών.

5. Η έκθεση αναφέρει τις εξής πληροφορίες όσον αφορά τις δραστηριότητες που περιγράφονται στις περιπτώσεις α και β της παραγράφου 1 για το συγκεκριμένο οικονομικό έτος:

α) το συνολικό ποσό των πληρωμών που καταβάλλονται σε κάθε κυβέρνηση,

β) το συνολικό ποσό ανά είδος πληρωμής, όπως ορίζεται στις υποπεριπτώσεις αα έως ζζ της περίπτωσης ε της παραγράφου 1, που καταβάλλεται σε κάθε κυβέρνηση,

γ) εφόσον οι πληρωμές αυτές αφορούν συγκεκριμένα έργα, το συνολικό ποσό ανά είδος πληρωμής, όπως ορίζεται στις υποπεριπτώσεις αα έως ζζ της περίπτωσης ε` της παραγράφου 1 για κάθε έργο και το συνολικό ποσό πληρωμών για κάθε έργο.

Οι πληρωμές της εταιρείας όσον αφορά υποχρεώσεις τις οποίες υπέχει ως οντότητα μπορούν να δημοσιοποιούνται σε επίπεδο οντότητας και όχι σε επίπεδο έργου.

6. Σε περίπτωση καταβολής πληρωμών σε είδος προς κυβερνήσεις, τα σχετικά στοιχεία υποβάλλονται βάσει αξίας και, κατά περίπτωση, όγκου. Παρέχονται επεξηγηματικές σημειώσεις προς αποσαφήνιση του τρόπου καθορισμού της αξίας τους.

7. Η δημοσιοποίηση των πληρωμών, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, αντικατοπτρίζει την ουσία και όχι τη μορφή της πληρωμής ή της δραστηριότητας. Οι πληρωμές και οι δραστηριότητες δεν μπορούν να διαχωρίζονται ή να συγκεντρώνονται τεχνητά, με σκοπό την αποφυγή εφαρμογής του παρόντος.

8. Η έκθεση της παραγράφου 2 δημοσιεύεται, σύμφωνα με το άρθρο 149.

9. Τα μέλη των αρμόδιων οργάνων μιας ανώνυμης εταιρείας, που ενεργούν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, έχουν καθήκον να εξασφαλίζουν, όσο γνωρίζουν και μπορούν καλύτερα, ότι η έκθεση για τις πληρωμές προς κυβερνήσεις καταρτίζεται και δημοσιεύεται, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 156-Ενοποιημένη έκθεση πληρωμών σε κυβερνήσεις

1. Οι όμιλοι επιχειρήσεων, οι οποίοι έχουν υποχρέωση σύνταξης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 31 και 32 του ν. 4308/2014 και οι οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος, κατά την έννοια του Παραρτήματος Α του ν. 4308/2014, που δραστηριοποιούνται στην εξορυκτική βιομηχανία ή στην υλοτόμηση πρωτογενών δασών οφείλουν να καταρτίζουν ενοποιημένη έκθεση για πληρωμές προς κυβερνήσεις αν η μητρική ανώνυμη εταιρεία βαρύνεται με την υποχρέωση κατάρτισης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 32 έως 36 του ν. 4308/2014. Μητρική ανώνυμη εταιρεία θεωρείται ότι δραστηριοποιείται στον εξορυκτικό κλάδο ή στην υλοτόμηση πρωτογενών δασών, εφόσον οποιαδήποτε από τις θυγατρικές της επιχειρήσεις δραστηριοποιείται στον εξορυκτικό κλάδο ή στην υλοτομία πρωτογενών δασών. Η ενοποιημένη έκθεση περιλαμβάνει μόνο τις πληρωμές που απορρέουν από δραστηριότητες εξόρυξης και υλοτόμησης πρωτογενών δασών.

2. Η υποχρέωση κατάρτισης ενοποιημένης έκθεσης της παραγράφου 1 δεν ισχύει για:

α) μητρικές ανώνυμες εταιρείες μικρών ομίλων, κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 31 του ν. 4308/2014, εκτός αν κάποια συνδεδεμένη εταιρεία είναι οντότητα δημόσιου ενδιαφέροντος,

β) μητρικές ανώνυμες εταιρείες μεσαίων ομίλων, κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 31 του ν. 4308/2014, εκτός αν κάποια συνδεδεμένη εταιρεία είναι οντότητα δημόσιου ενδιαφέροντος και

γ) μητρικές ανώνυμες εταιρείες που διέπονται από τη νομοθεσία κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες είναι ταυτόχρονα θυγατρικές επιχειρήσεις, αν η δική τους μητρική εταιρεία διέπεται από τη νομοθεσία κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Δεν απαιτείται να συμπεριλαμβάνεται εταιρεία, περιλαμβανομένης και εταιρείας δημόσιου ενδιαφέροντος, σε ενοποιημένη έκθεση για πληρωμές προς κυβερνήσεις εφόσον πληρούται μία τουλάχιστον από τις εξής προϋποθέσεις:

α) αυστηροί και διαρκείς περιορισμοί θίγουν ουσιαστικά την άσκηση από τη μητρική εταιρεία των δικαιωμάτων της στην περιουσία ή στη διαχείριση αυτής της εταιρείας,

β) συντρέχουν εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις όπου οι απαραίτητες πληροφορίες για την κατάρτιση της ενοποιημένης έκθεσης για πληρωμές προς κυβερνήσεις δεν μπορούν να ληφθούν χωρίς δυσανάλογα έξοδα ή αδικαιολόγητες καθυστερήσεις,
γ) οι μετοχές ή τα μερίδια αυτής της εταιρείας κατέχονται με αποκλειστικό σκοπό τη μεταγενέστερη μεταβίβασή τους.

Οι ανωτέρω εξαιρέσεις ισχύουν μόνον εφόσον χρησιμοποιούνται και για το σκοπό των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Η έκθεση του παρόντος άρθρου δημοσιεύεται, σύμφωνα με το άρθρο 149.

5. Τα μέλη των αρμόδιων οργάνων της ανώνυμης εταιρείας, που ενεργούν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, έχουν συλλογικό καθήκον να εξασφαλίσουν, όσο γνωρίζουν και μπορούν καλύτερα, ότι η έκθεση για τις πληρωμές προς κυβερνήσεις καταρτίζεται και δημοσιεύεται, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 157-Κριτήρια ισοδυναμίας

Οι προβλεπόμενες στα άρθρα 155 και 156 ανώνυμες εταιρείες, οι οποίες καταρτίζουν και δημοσιοποιούν έκθεση συμμορφούμενη με τις απαιτήσεις τρίτων χωρών, οι οποίες έχουν εκτιμηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 47 της Οδηγίας 2013/34 ως ισοδύναμες με τις απαιτήσεις των άρθρων 155 και 156, απαλλάσσονται από τις απαιτήσεις των άρθρων αυτών, εκτός από τη δημοσιότητα στην οποία υποβάλλεται η εν λόγω έκθεση."

ο Σχολιασμός

• Άρθρο 145

Ήδη πριν από το νέο νόμο 4548/2018, το ζήτημα των ετησίων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είχε ρυθμισθεί αυτοτελώς και για όλες τις «οντότητες» από τους νόμους 4308/2014 και 4403/2016 και με απογύμνωση του ΚΝ 2190/1920 από πολλές λογιστικές διατάξεις. Ο νόμος χρησιμοποιεί τον όρο «χρηματοοικονομικές» (αντί «οικονομικές») καταστάσεις για ορολογική συνέπεια με το ν. 4308/2014. Σε σχέση με τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και τον έλεγχό τους, το άρθρο 27 αυτό προβαίνει σε γενική παραπομπή στις «κείμενες διατάξεις». Δεδομένου ότι αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 για τις καταστάσεις αυτές με τη νέα νομοθεσία για τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ν. 4308/2014), η νέα αυτή νομοθεσία θα διέπει εφεξής το όλο ζήτημα των καταστάσεων αυτών. Ωστόσο, στο Ένατο Τμήμα του νομοσχεδίου ρυθμίζονται ζητήματα, που δεν έχουν σχέση με το καθαρά λογιστικό μέρος, και για το λόγο αυτό έχουν μείνει εκτός ν. 4308/2014. Τα ζητήματα αυτά είχαν ήδη ενσωματωθεί στον κ.ν. 2190/1920 με το ν. 4403/2016, οι σχετικές δε διατάξεις επαναλαμβάνονται στο παρόν νομοσχέδιο. Εξάλλου τα ζητήματα του ελέγχου ρυθμίζονται ήδη με τον ν. 4449/2017.

• Άρθρο 146

Το άρθρο αυτό αντιστοιχεί στα άρθρα 41 και 42 του κ.ν. 2190/1920. Και ως προς μεν την απογραφή, επιφυλάσσεται η περίπτωση όπου κατά τους οικείους κανόνες η απογραφή δεν είναι υποχρεωτική. Επίσης δεν προβλέπεται η δυνατότητα εταιρικής χρήσης μεγαλύτερης των δώδεκα (12) μηνών, σε αρμονία με το άρθρο 8 του ν. 4172/2013 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος).

• Άρθρο 147

Το άρθρο αυτό αφορά την υπογραφή των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, της ετήσιας και της ενοποιημένης έκθεσης διαχείρισης και, όπου συντρέχει περίπτωση, της δήλωσης εταιρικής διακυβέρνησης και της ενοποιημένης δήλωσης εταιρικής διακυβέρνησης και αντιστοιχεί στα άρθρα 42α παρ. 5 και 109 του κ.ν. 2190/1920. Το άρθρο 147 εισάγει παρέκκλιση από την παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 4308/2014 για τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.

• Άρθρο 148

Το άρθρο αυτό περιέχει τον γνωστό κανόνα για την αποκλειστική αρμοδιότητα της Γ.Σ. να εγκρίνει τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Προβλέπεται επίσης ρητά η έγκριση και των ετήσιων

ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων από τη Γ.Σ. της ενοποιούσας εταιρείας. Προς τούτο υπάρχουν διάφοροι λόγοι: Στις περισσότερες των περιπτώσεων οι επιμέρους χρηματοοικονομικές πληροφορίες των θυγατρικών που έχουν ενσωματωθεί σε αυτές δεν έχουν εγκριθεί από τις γενικές συνελεύσεις των θυγατρικών αυτών, αφού δεν ταυτίζονται υποχρεωτικά με τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες που περιέχονται στις κατά το νόμο συνταγμένες οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών. Οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες των θυγατρικών εταιρειών (γνωστές και ως «πακέτα ενοποίησης» ή «αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για σκοπούς ενοποίησης»), οι οποίες ενσωματώνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας, που είναι και υπεύθυνη για τη σύνταξή τους, εγκρίνονται μόνο από το διοικητικό συμβούλιο των θυγατρικών (και αυτό εφόσον προβλέπεται από το σύστημα εταιρικής διακυβέρνησης του ομίλου). Επιπρόσθετα, ακόμη και στις περιπτώσεις που οι προς ενοποίηση χρηματοοικονομικές πληροφορίες των θυγατρικών εταιρειών ταυτίζονται με τις αντίστοιχες που έχουν συμπεριληφθεί στις κατά το νόμο οικονομικές καταστάσεις τους (και έχουν εγκριθεί και από τις γενικές συνελεύσεις τους), οι τελικές ενοποιημένες χρηματοοικονομικές πληροφορίες μπορεί να είναι σημαντικά διαφοροποιημένες λόγω των εγγραφών συμψηφισμού της πρώτης ενοποίησης και των απαλοιφών των ενδοομιλικών συναλλαγών και αποτελεσμάτων. Τέλος, στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις εμφανίζονται ειδικά κονδύλια όπως η «υπεραξία» και τα «δικαιώματα μειοψηφίας», καθώς και γνωστοποιήσεις στο ενοποιημένο προσάρτημα των σημειώσεων, που αποτελούν ιδιαίτερης σημασίας χρηματοοικονομικές πληροφορίες τις οποίες όχι μόνο πρέπει να γνωρίζουν αλλά και να εγκρίνουν οι μέτοχοι, εφόσον επηρεάζουν σημαντικά την καθαρή περιουσία και τις επιδόσεις του ομίλου.

- **Άρθρα 149-157**

Τα άρθρα αυτά επαναλαμβάνουν περίπου αυτούσια τα άρθρα 1-4 και 7 του ν. 4403/2016 με τον οποίο ενσωματώθηκαν στον κ.ν. 2190/1920 οι διατάξεις της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2014/95/ΕΕ, στο μέτρο που αφορούν τη δημοσίευση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και τις εκθέσεις που πρέπει να καταρτίζουν και να δημοσιεύουν είτε οι ανώνυμες εταιρείες εν γένει είτε ορισμένες ειδικές κατηγορίες ανωνύμων εταιρειών (βλ. και αιτιολογική έκθεση του ν. 4403/2016). Ειδικότερα: Με το άρθρο 4 του ν. 4403/2016 ρυθμίστηκε η δημοσίευση των χρηματοοικονομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, καθώς και της έκθεσης διαχείρισης και της ενοποιημένης έκθεσης διαχείρισης του Δ.Σ. (άρθρα 43β, 109, 131 και 135 του κ.ν. 2190/1920). Με τα άρθρα 1-3 και 5 του ν. 4403/2016 ρυθμίστηκαν η έκθεση διαχείρισης (άρθρο 43α του κ.ν. 2190/1920) που οφείλουν να δημοσιεύουν όλες οι ανώνυμες εταιρείες με κάποιες εξαιρέσεις και διαφοροποιήσεις ως προς το περιεχόμενο, κατά περίπτωση, η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης (άρθρο 43β του κ.ν. 2190/1920) η οποία δημοσιεύεται από τις εισηγμένες εταιρείες, η ετήσια έκθεση διαχείρισης επί ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων (άρθρο 107α του κ.ν. 2190/1920), την οποία οφείλουν να καταρτίζουν οι όμιλοι επιχειρήσεων που έχουν υποχρέωση σύνταξης ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, και η έκθεση πληρωμών σε κυβερνήσεις την οποία οφείλουν να καταρτίζουν ειδικά οι μεγάλες ανώνυμες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην εξορυκτική βιομηχανία ή στην υλοτόμηση πρωτογενών δασών. Οι διατάξεις αυτές αναπαράγονται στο παρόν σχέδιο νόμου, γίνεται δε παραπομπή στην αιτιολογική έκθεση επί των διατάξεων του ν. 4403/2016.

Ο νέες ρυθμίσεις βασίζονται στην έννοια της "οντότητας" που κατά τον διδόμενο στο Παράρτημα Α' του Ν. 4308/2014 ορισμό, είναι "κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ή ένωση προσώπων, με ή χωρίς νομική προσωπικότητα, επιχείρηση ή οργανισμός κερδοσκοπικού ή μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που ανήκει στον ιδιωτικό ή τον δημόσιο τομέα". Κατ' εξοχήν "οντότητα" που υποχρεούται να εφαρμόζει τις ρυθμίσεις του νέου νόμου, είναι βέβαια η ανώνυμη εταιρεία. Περαιτέρω, ο νέος νόμος προβαίνει σε κατάταξη των "οντοτήτων" ανάλογα με το μέγεθός τους. Προβλέπονται έτσι 4 κατηγορίες, δηλαδή "μεγάλες", "μεσαίες", "μικρές" και "πολύ μικρές" οντότητες (άρθρο 2 Ν 4308/2014), στη θέση των δυο κατηγοριών που υπήρχαν υπό τον ΚΝ 2190/1920. Παράλληλα εισάγεται η έννοια της οντότητας του "δημοσιονομικού ενδιαφέροντος". Συγκεκριμένα, οι οντότητες διακρίνονται ως εξής, ανάλογα με το σύνολο ενεργητικού, το καθαρό ύψος κύκλου εργασιών και τον μέσο όρο απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ ΜΕ 2 ΑΠΟ ΤΑ 3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ					
	ΜΕΓΑΛΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΣΑΙΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ	ΜΙΚΡΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ 2 *
Αριθμητικά όρια Συνόλου Ενεργητικού (περιουσιακών στοιχείων)	> 20.000.000	4.000.000- 19.999.999	350.000- 3.999.999	350.000 <	ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ
Αριθμητικά όρια Καθαρού Ύψους κύκλου Εργασιών	>40.000.000	8.000.000- 39.999.999	700.000- 7.999.999	700.000 <	1.500.000<
Μέσος όρος απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου	> 250	50 έως 249	10 έως 49	10<	10<

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ & ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ					
*** ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΩΣ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΝΟΛΟ & ΟΧΙ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΚΑ αρ. 16 παρ.2 4308/14)	1. Ισολογισμός υπ. Β1.1 **ή Β1.2**	1. Ισολογισμός υπ. Β1.1 ή Β1.2	1. Ισολογισμός υπ. Β1.1 ή Β1.2	1. Ισολογισμός υπ.Β5	1. Ισολογισμός υπ.Β5
	2. Κατάσταση Αποτελεσμάτων υπ. Β2.1 ή Β2.2	2. Κατάσταση Αποτελεσμάτων υπ. Β2.1 ή Β2.2	2. Κατάσταση Αποτελεσμάτων υπ. Β2.1 ή Β2.2	2. Κατάσταση Αποτελεσμάτων υπ.Β6	2. Κατάσταση Αποτελεσμάτων υπ.Β6
	3. Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης υπ. Β3	3. Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης υπ. Β3	3. Προσάρτημα	3. Προσάρτημα ****	3. Προσάρτημα ****
	4. Κατάσταση Χρηματοροών υπ. Β4	4. Προσάρτημα			
	5. Προσάρτημα				
ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΚΤΩΝ με 4336/15*****	Υποχρεωτική	Υποχρεωτική	Δυνητική	Δυνητική	Δυνητική

* Η κατηγορία πολύ μικρές οντότητες 2 με κίτρινο πλαίσιο αφορά τις οντότητες που ορίζονται στο Άρθρο 1 παρ. 2 εδάφιο γ του 4308/14.

** Ως υπόδειγμα Β.1, Β1.2 κτλ. νοούνται τα υποδείγματα του Παραρτήματος Β του νόμου 4308/14.

*** Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις (ισολογισμός, αποτελέσματα,καθαρή θέση, χρηματοροές & προσάρτημα) σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4308/14 (άρθρο 16 παρ.2) αποτελούν ενιαίο σύνολο. Ωστόσο η παρούσα αίτηση δίνει την δυνατότητα στους υπόχρεους να μπορούν να ανεβάσουν και ατομικά το κάθε στοιχείο.

**** Σύμφωνα με την ρητή διάταξη της παρ.7 του άρθρου 30 του ν.4308/14 παρέχονται απλοποιήσεις και απαλλαγές στις πολύ μικρές οντότητες των παραγράφων 2α και 2β του άρθρου 1 του ν.4308/14 που κάνουν χρήση της επιλογής της

παραγράφου 7 του άρθρου 16 και οι οποίες:

α) Δεν εφαρμόζουν την παράγραφο 9 του άρθρου 17 περί δυνατότητας απόκλισης από τις διατάξεις αυτού του νόμου για την επίτευξη της εύλογης παρουσίασης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

β) Δεν εφαρμόζουν το άρθρο 24 του παρόντος νόμου περί επιμέτρησης στην εύλογη αξία.

γ) Δύνανται να μην εφαρμόζουν τις παραγράφους 1 έως και 3 του άρθρου 28 περί αναδρομικής διόρθωσης των επιπτώσεων από αλλαγές λογιστικών πολιτικών και αναγνώριση λαθών και αναγνωρίζουν τις σχετικές επιπτώσεις στα ποσά των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην περίοδο που η αλλαγή λογιστικής πολιτικής πραγματοποιείται ή το λάθος εντοπίζεται.

**** Σύμφωνα με την ρητή διάταξη της παρ.2 του άρθρου 30 του ν.4308/14 το προσάρτημα για τις πολύ μικρές οντότητες της παρ. 2γ του άρθρου 1 του ν.4308/14 έχει γίνει ιδιαίτερα συνοπτικό και απαιτεί τουλάχιστον τις κάτωθι πληροφορίες:

α) Την επωνυμία της οντότητας.

β) Το νομικό τύπο της οντότητας.

γ) Την περίοδο αναφοράς.

δ) Τη διεύθυνση της έδρας της οντότητας.

ε) Το δημόσιο μητρώο στο οποίο είναι εγγεγραμμένη η οντότητα ή αντίστοιχες πληροφορίες, κατά περίπτωση.

στ) Εάν η οντότητα λειτουργεί με την παραδοχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

ζ) Εάν η οντότητα είναι υπό εκκαθάριση.

η) Την κατηγορία της οντότητας (πολύ μικρή, μικρή, μεσαία, μεγάλη, δημοσίου συμφέροντος), σύμφωνα με τον παρόντα νόμο.

θ) Δήλωση ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί σε πλήρη συμφωνία με τον παρόντα νόμο.

Ι) Να δηλώσουν ότι έχουν καταρτίσει τις οικονομικές καταστάσεις τους σύμφωνα με την παρ.7 ή 8 του άρθρου 16 του ν. 4308/14.

***** Οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν για οικονομικές καταστάσεις που συντάσσονται μετά την 07/07/2016 (ημερομηνία δημοσίευσης στο ΦΕΚ του ν.4403/2016. Για οικονομικές καταστάσεις που αφορούν στις χρήσεις 01/01/2015-31/12/2015 και 01/07/2015-30/06/2016 ισχύουν τα όρια απαλλαγής από υποχρεωτικό έλεγχο του άρθρου 36^α του ΚΝ.2190/20 για όλες τις κεφαλαιουχικές (ο έλεγχος είναι δυνητικός όταν ο κύκλος εργασιών είναι κάτω του €1.000.000,00 και υπάρχει σχετική πρόνοια στο καταστατικό)

Η σχετική διάταξη του εδαφ. 1, της υποπαρ. Α1, της παρ. Α του άρθρου 2 του ν.4336/2015 έχει ως ακολούθως:

Τακτικός έλεγχος χρηματοοικονομικών καταστάσεων

1. Ι) Υπόκειται σε τακτικό έλεγχο από έναν ή περισσότερους νόμιμους ελεγκτές ή ελεγκτικά γραφεία του ν. 3693/2008 (Α' 174), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 της παρούσας υποπαραγράφου:

α) Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των οντοτήτων των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251), όταν βάσει των κριτηρίων μεγέθους του άρθρου 2 του ίδιου νόμου χαρακτηρίζονται ως μεσαίες και μεγάλες οντότητες.

β) Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των οντοτήτων της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου ανεξαρτήτως μεγέθους, όταν οι οντότητες αυτές χαρακτηρίζονται ως δημοσίου ενδιαφέροντος (συμφέροντος), κατά την έννοια του ορισμού του Παραρτήματος Α' του ν. 4308/2014.

γ) Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις που συντάσσουν οι όμιλοι οι οποίοι βάσει της παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 4308/2014 χαρακτηρίζονται ως «μεγάλοι».

δ) Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις που συντάσσουν οι όμιλοι ανεξαρτήτως μεγέθους, όταν οι όμιλοι αυτοί χαρακτηρίζονται ως δημοσίου ενδιαφέροντος (συμφέροντος), κατά την έννοια του ορισμού του Παραρτήματος Α' του ν. 4308/2014.

ΙΙ) Εξακολουθούν να ισχύουν διατάξεις ειδικής νομοθεσίας που υπαγάγουν σε έλεγχο από νόμιμο ελεγκτή ειδικές κατηγορίες οντοτήτων.

***** Οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν για οικονομικές καταστάσεις που συντάσσονται από την 01/01/2016 και μετά. Για οικονομικές καταστάσεις που αφορούν στις χρήσεις 01/01/2015-31/12/2015 και 01/07/2015-30/06/2016 ισχύουν οι προγενέστερες πρόνοιες των νόμων Κ.Ν.2190/20, Μ.3190/55 & Ν.4072/12 σύμφωνα με τις οποίες η κατάρτιση έκθεσης διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου ήταν υποχρεωτική για όλες τις κεφαλαιουχικές εταιρείες.

4.10. ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΕΡΔΩΝ (Άρθρα 158-163)

○ **Κείμενο Νόμου**

"Άρθρο 158-Κράτηση αποθεματικού

Κάθε έτος αφαιρείται το ένα εικοστό (1/20) τουλάχιστον των καθαρών κερδών για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η αφαίρεση για σχηματισμό αποθεματικού παύει να είναι υποχρεωτική, μόλις τούτο φθάσει το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό χρησιμοποιείται αποκλειστικά πριν από κάθε διανομή μερίσματος προς εξίσωση του τυχόν χρεωστικού υπολοίπου της κατάστασης αποτελεσμάτων.

Άρθρο 159-Προϋποθέσεις και περιορισμός διανομής ποσών

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων για τη μείωση του κεφαλαίου, δεν μπορεί να γίνει οποιαδήποτε διανομή στους μετόχους, εφόσον, κατά την ημερομηνία λήξης της τελευταίας χρήσης, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας (καθαρή θέση), όπως προσδιορίζονται στο νόμο, είναι ή, ύστερα από τη διανομή αυτή, θα γίνει κατώτερο από το ποσό του κεφαλαίου, προσαυξημένου με:

(α) τα αποθεματικά, των οποίων η διανομή απαγορεύεται από το νόμο ή το καταστατικό,
(β) τα λοιπά πιστωτικά κονδύλια της καθαρής θέσης, τα οποία δεν επιτρέπεται να διανεμηθούν, και
(γ) τα ποσά των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη. Το ποσό του κεφαλαίου που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο μειώνεται κατά το ποσό του κεφαλαίου που έχει καλυφθεί αλλά δεν έχει καταβληθεί, όταν το τελευταίο δεν εμφανίζεται στο ενεργητικό του ισολογισμού.

2. Το ποσό που διανέμεται στους μετόχους δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των αποτελεσμάτων της τελευταίας χρήσης που έχει λήξει, προσαυξημένο με τα κέρδη, τα οποία προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις και δεν έχουν διατεθεί, και τα αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από τη γενική συνέλευση η διανομή τους, και μειωμένο:

(α) κατά το ποσό των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη,
(β) κατά το ποσό των ζημιών προηγούμενων χρήσεων και
(γ) κατά τα ποσά που επιβάλλεται να διατεθούν για το σχηματισμό αποθεματικών, σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό.

3. Η έννοια της διανομής των παραγράφων 1 και 2 περιλαμβάνει ιδίως την καταβολή μερισμάτων και τόκων από μετοχές.

Άρθρο 160- Καθαρά κέρδη - Διανομή κερδών

1. Τα καθαρά κέρδη της εταιρείας απεικονίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και είναι τα προκύπτοντα κατ εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας.

2. Τα καθαρά κέρδη, εφόσον και στο μέτρο που μπορούν να διατεθούν, σύμφωνα με το άρθρο 159, διατίθενται με απόφαση της γενικής συνέλευσης κατά την εξής σειρά:

α) Αφαιρούνται τα ποσά των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη.

β) Αφαιρείται η κατά τον παρόντα νόμο και το καταστατικό κράτηση για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού.

γ) Κρατείται το απαιτούμενο ποσό για την καταβολή του ελάχιστου μερίσματος, όπως τούτο ορίζεται στο άρθρο 161.

δ) Το υπόλοιπο των καθαρών κερδών, όπως και τα τυχόν λοιπά κέρδη, που μπορεί να προκύψουν και να διατεθούν, σύμφωνα με το άρθρο 159, διατίθεται κατά τους ορισμούς του καταστατικού και τις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης.

3. Το προς διανομή ποσό καταβάλλεται στους μετόχους μέσα σε δύο (2) μήνες από την απόφαση της τακτικής γενικής συνέλευσης που ενέκρινε τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και αποφάσισε τη διανομή.

Άρθρο 161-Ελάχιστο μέρισμα

1. Το ελάχιστο μέρισμα υπολογίζεται επί των καθαρών κερδών, ύστερα από αφαίρεση της κράτησης για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και των λοιπών πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν προέρχονται από πραγματοποιημένα κέρδη.

2. Το ελάχιστο μέρισμα ορίζεται σε ποσοστό τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) των καθαρών κερδών μετά τις μειώσεις της παραγράφου 1 και καταβάλλεται σε μετρητά. Με απόφαση της γενικής συνέλευσης που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία μπορεί να μειωθεί το ως άνω ποσοστό, όχι όμως κάτω του δέκα τοις εκατό (10%). Μη διανομή του ελάχιστου μερίσματος επιτρέπεται μόνο με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 130 και πλειοψηφία ογδόντα τοις εκατό (80%) του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση κεφαλαίου.

3. Με απόφαση της γενικής συνέλευσης που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία είναι δυνατόν τα κέρδη που είναι διανεμητέα ως ελάχιστο μέρισμα να κεφαλαιοποιηθούν και να διανεμηθούν σε όλους τους μετόχους με μορφή μετοχών, υπολογιζόμενων στην ονομαστική τους αξία.

4. Με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, είναι δυνατόν τα κέρδη, που είναι διανεμητέα ως ελάχιστο μέρισμα, να χορηγηθούν με μορφή τίτλων ημεδαπών ή αλλοδαπών εταιρειών, εισηγμένων σε ρυθμιζόμενη αγορά, ή ιδίων τίτλων τους οποίους έχει στην κυριότητά της η εταιρεία, εφόσον είναι και αυτοί εισηγμένοι, με την επιφύλαξη της τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης των μετόχων και με την προϋπόθεση ότι οι ως άνω τίτλοι θα αποτελέσουν αντικείμενο αποτίμησης, σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 18. Διανομή άλλων περιουσιακών στοιχείων αντί μετρητών είναι επιτρεπτή με τις παραπάνω προϋποθέσεις μόνο ύστερα από ομόφωνη απόφαση όλων των μετόχων. Η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται στις εταιρείες που υπόκεινται σε υποχρεωτικό ή σε προαιρετικό έλεγχο από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία.

5. Οι παράγραφοι 3 και 4 εφαρμόζονται αναλόγως και στη διανομή των περαιτέρω κερδών. Στην περίπτωση αυτή η γενική συνέλευση αποφασίζει επί όλων των σχετικών θεμάτων με απλή απαρτία και πλειοψηφία.

Άρθρο 162-Προσωρινό μέρισμα και μεταγενέστερη διανομή κερδών και προαιρετικών αποθεματικών

1. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται εντός της χρήσης, είναι δυνατή η διανομή προσωρινών μερισμάτων με τις εξής προϋποθέσεις:

α) καταρτίζονται οικονομικές καταστάσεις από τις οποίες προκύπτει ότι υφίστανται τα προς τούτο αναγκαία ποσά,

β) οι παραπάνω οικονομικές καταστάσεις υποβάλλονται στις διατυπώσεις δημοσιότητας δύο (2) μήνες πριν από τη διανομή.

2. Το ποσό που θα διανεμηθεί δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των κερδών που προκύπτει με βάση την παράγραφο 2 του άρθρου 159.

3. Διανομή κερδών και προαιρετικών αποθεματικών μέσα στην τρέχουσα εταιρική χρήση είναι δυνατή και με απόφαση γενικής συνέλευσης ή του διοικητικού συμβουλίου, υποκείμενη σε δημοσιότητα.

Άρθρο 163- Επιστροφή παράνομα εισπραχθέντων ποσών

Κάθε ποσό που διανέμεται στους μετόχους κατά παράβαση των άρθρων 158 έως και 162 επιστρέφεται από αυτούς που το εισέπραξαν, αν η εταιρεία αποδείξει ότι οι μέτοχοι γνώριζαν ή, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων, όφειλαν να γνωρίζουν ότι οι διανομές που έγιναν σ αυτούς δεν ήταν σύνομες.

ο Σχολιασμός

• Άρθρα 158-164

Οι διατάξεις του για τις διανομές κερδών και για τη διανομή προσωρινού μερίσματος εφαρμόζονται στις διανομές που αποφασίζονται από γενικές συνελεύσεις που λαμβάνουν χώρα από την 1/1/2019 και έπειτα.

α) «Τακτικό Αποθεματικό»: Σε σχέση με την υποχρεωτική παρακράτηση τακτικού αποθεματικού αναπαράγεται χωρίς μεταβολές το άρθρο 44 του κ.ν. 2190/1920. Δηλαδή : (1/20) [5%] τουλάχιστον των καθαρών κερδών για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η αφαίρεση για σχηματισμό αποθεματικού παύει να είναι υποχρεωτική, μόλις τούτο φθάσει το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του κεφαλαίου.

β) Περιορισμοί στην διανομή κερδών (άρθρο 159)

Σε σχέση με τις προϋποθέσεις και τον περιορισμό των διανομών αναπαράγεται κατά βάση το άρθρο 44α του κ.ν. 2190/1920. Η διαφοροποίηση ως προς την παράγραφο 1 του άρθρου 44α συνίσταται στο ότι προϋπόθεση για τη διανομή κερδών είναι, κατά την ημερομηνία λήξης της τελευταίας χρήσης, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας (καθαρή θέση), όπως προσδιορίζονται στο νόμο, να μην είναι ή, μετά από τη διανομή αυτή, να μην γίνεται κατώτερο από το ποσό του κεφαλαίου, προσαυξημένου όχι μόνο με τα αποθεματικά των οποίων η διανομή απαγορεύεται από το νόμο ή το καταστατικό, αλλά και με τα λοιπά πιστωτικά κονδύλια της καθαρής θέσης, τα οποία δεν επιτρέπεται να διανεμηθούν, καθώς επίσης και με τα ποσά των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 προστέθηκε για καλύτερη εναρμόνιση με τη δεύτερη Οδηγία (ήδη Οδηγία (ΕΕ) 2017/1132). Δηλαδή:

Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (μετά την διανομή) μεγαλύτερο > Άθροισμα των (α-δ) :
α) Μετοχικό Κεφάλαιο
β) Αποθεματικά, των οποίων η διανομή απαγορεύεται από το νόμο ή το καταστατικό
γ) Τα λοιπά πιστωτικά κονδύλια της καθαρής θέσης, τα οποία δεν επιτρέπεται να διανεμηθούν [Επιπλέον περιορισμός σε σχέση με το ν. 2190/1920
δ) Τα ποσά των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη. [Επιπλέον περιορισμός σε σχέση με το ν. 2190/1920]

Αντίστοιχα, στην παράγραφο 2 ορίζεται ότι το ποσό που διανέμεται στους μετόχους δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των αποτελεσμάτων της τελευταίας χρήσης που έχει λήξει, προσαυξημένο με τα κέρδη, τα οποία προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις και δεν έχουν διατεθεί, και τα αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από τη γενική συνέλευση η διανομή τους, και μειωμένο όχι μόνο κατά το ποσό των ζημιών προηγούμενων χρήσεων και κατά τα ποσά που επιβάλλεται να διατεθούν για το σχηματισμό αποθεματικών, σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό, αλλά και κατά το ποσό των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη. Δηλαδή:

Ανώτατο ποσό διανεμομένων κερδών Αλγεβρικό Άθροισμα των (α-στ)
Συν :
α) Αποτελέσματα Χρήσης (μετά φόρων)
β) Κέρδη, τα οποία προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις
γ) αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από τη γενική συνέλευση η διανομή τους
Μείον:
δ) Πιστωτικά κονδύλια της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη
ε) Ζημιές προηγούμενων χρήσεων
στ) Ποσά που επιβάλλεται να διατεθούν για το σχηματισμό αποθεματικών, σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό

- **Άρθρο 160**

Τα καθαρά κέρδη, διατίθενται με απόφαση της γενικής συνέλευσης κατά την εξής σειρά: α) Αφαιρούνται τα ποσά των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη. [π.χ: Αποτιμήσεις στην «εύλογη αξία», αποτίμηση απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα, κ.λπ]. β) Αφαιρείται η κατά τον παρόντα νόμο και το καταστατικό κράτηση για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. γ) Κρατείται το απαιτούμενο ποσό για την καταβολή του ελάχιστου μερίσματος, δ) Το υπόλοιπο των καθαρών κερδών, όπως και τα τυχόν λοιπά κέρδη, που μπορεί να προκύψουν και να διατεθούν, διατίθεται κατά τους ορισμούς του καταστατικού

και τις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης. Αυτό το οποίο αλλάζει σε σχέση με τη διάθεση των καθαρών κερδών είναι ότι στην σειρά που προβλέπεται προηγείται η αφαίρεση των ποσών των πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη (π.χ., υπεραξίες, κ.λπ).

• **Άρθρο 161**

Εξακολουθεί να ανέρχεται σε 35% των καθαρών κερδών, ύστερα από αφαίρεση της κράτησης για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και των λοιπών πιστωτικών κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν προέρχονται από πραγματοποιημένα κέρδη. Η διανομή του ελάχιστου μερίσματος μπορεί να μη γίνει σε μετρητά αλλά σε είδος. Προβλέπεται όμως τόσο η κεφαλαιοποίηση των κερδών, όσο και η καταβολή του μερίσματος, αν το εγκρίνει η Γ.Σ. με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, σε μετοχές και άλλους τίτλους που ανήκουν στην εταιρεία ή, με ομόφωνη απόφαση όλων των μετόχων και όχι μόνο των εκπροσωπούμενων στη Γ.Σ., και σε άλλα περιουσιακά στοιχεία, που θα πρέπει να αποτιμηθούν. Προβλέπεται ακόμη η μείωση του μερίσματος από τη Γ.Σ., όχι όμως κάτω του 10% των καθαρών κερδών, επίσης με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, ενώ κατάργηση τούτου επιτρέπεται μόνο με ακόμη μεγαλύτερη πλειοψηφία 80% του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση κεφαλαίου. Εννοείται ότι άρνηση της πλειοψηφίας αυτής να εγκρίνει μέρισμα, παρά την ύπαρξη ικανών κερδών, μπορεί κατά τις περιστάσεις να κριθεί καταχρηστική. Δηλαδή :

ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΜΕΡΙΣΜΑ (*)	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ (Ν. 4548/2018)	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ (διατάξεις ν. 2190/20)
35%	Απλή απαρτία και πλειοψηφία. >50% των παρόντων στην Γ.Σ	Απλή απαρτία και πλειοψηφία. >50% των παρόντων στην Γ.Σ
10%	66,67% [2/3]	----
0%	80%	>70%

(*) ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ
Κέρδη μετά φόρων
Μείον :
α) Τακτικό αποθεματικό
β) Πιστωτικά κονδύλια της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν αποτελούν πραγματοποιημένα κέρδη [Επιπλέον περιορισμός σε σχέση με το ν. 2190/1920]

1. Δυνατότητα κεφαλαιοποίησης των διανεμομένων κερδών

Με απόφαση της γενικής συνέλευσης που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία είναι δυνατόν τα κέρδη που είναι διανεμητέα ως ελάχιστο μέρισμα να κεφαλαιοποιηθούν και να διανεμηθούν σε όλους τους μετόχους με μορφή μετοχών, υπολογιζόμενων στην ονομαστική τους αξία.

2. Δυνατότητα χορήγησης των διανεμομένων κερδών όχι σε μετρητά αλλά σε τίτλους

Με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, είναι δυνατόν τα κέρδη, που είναι διανεμητέα ως ελάχιστο μέρισμα, να χορηγηθούν με μορφή τίτλων ημεδαπών ή αλλοδαπών εταιρειών, εισηγμένων σε ρυθμιζόμενη αγορά, ή ιδίων τίτλων τους οποίους έχει στην κυριότητά της η εταιρεία, εφόσον είναι και αυτοί εισηγμένοι, με την επιφύλαξη της τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης των μετόχων και με την προϋπόθεση ότι οι ως άνω τίτλοι θα αποτελέσουν αντικείμενο αποτίμησης, σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 18.

3. Δυνατότητα χορήγησης των διανεμομένων κερδών όχι σε μετρητά αλλά σε άλλα στοιχεία (εκτός από "τίτλους")

Διανομή άλλων περιουσιακών στοιχείων αντί μετρητών είναι επιτρεπτή με τις παραπάνω προϋποθέσεις μόνο ύστερα από ομόφωνη απόφαση όλων των μετόχων. Η παρούσα παράγραφος

εφαρμόζεται στις εταιρείες που υπόκεινται σε υποχρεωτικό ή σε προαιρετικό έλεγχο από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία.

- **Άρθρο 162**

Αναδιαμορφώνεται για καλύτερη ενσωμάτωση της δεύτερης οδηγίας (άρθρο 17 παράγραφος 7 – ήδη Οδηγία (ΕΕ) 2017/1132). Το άρθρο 162 ρυθμίζει δυο ζητήματα, το προμέρισμα («προσωρινό μέρισμα») και τη μεταγενέστερη (μετά δηλ. την έγκριση του ισολογισμού) διανομή κερδών και προαιρετικών αποθεματικών. Δεν υπάρχει μεν ο περιορισμός του ημίσεος των κερδών, όπως κατά το άρθρο 46 του κ.ν. 2190/1920, τίθενται όμως αυστηρότερες προϋποθέσεις για τη διανομή τους, ώστε να αποφεύγεται η καταστρατήγηση της διάταξης του άρθρου 159 «Προϋποθέσεις και περιορισμός διανομής ποσών». Προϋποθέσεις: α) καταρτίζονται οικονομικές καταστάσεις από τις οποίες προκύπτει ότι υφίστανται τα προς τούτο αναγκαία ποσά, β) οι παραπάνω οικονομικές καταστάσεις υποβάλλονται στις διατυπώσεις δημοσιότητας δύο (2) μήνες πριν από τη διανομή (αντί 20 ημερών που απαιτούνταν). Διευκρινίζεται επίσης ότι αρμόδιο για τη διανομή είναι το Δ.Σ. Πρέπει να σημειωθεί ότι η διανομή προσωρινού μερίσματος διακρίνεται από τη διανομή κερδών από το Δ.Σ. μετά την τακτική Γ.Σ., εφόσον έχει εξουσιοδοτηθεί από την τελευταία προς τούτο και εντός των ποσοτικών ορίων που η τελευταία έχει τάξει (άρθρο 117 παράγραφος 2στ') [στ] Η δυνατότητα διανομής προσωρινών μερισμάτων κατά τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 162.] , αφού στην τελευταία περίπτωση η διανομή γίνεται επί τη βάση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που έχει ήδη εγκρίνει η Γ.Σ. χωρίς να απαιτείται να καταρτιστεί λογιστική κατάσταση. Προβλέπεται ακόμη ότι διανομή κερδών και προαιρετικών αποθεματικών μέσα στην τρέχουσα εταιρική χρήση είναι δυνατή και με απόφαση Γ.Σ. ή του Δ.Σ., υποκείμενη σε δημοσιότητα.

4.11. ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ (Άρθρα 164-171)

- **Κείμενο Νόμου**

"Άρθρο 164-Λόγοι λύσεως της εταιρείας

1. Η εταιρεία λύεται:

- α) με την πάροδο του κατά το καταστατικό χρόνου διάρκειάς της,
- β) με απόφαση της γενικής συνέλευσης που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία,
- γ) με την κήρυξη της εταιρείας σε πτώχευση, και
- δ) σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης πτώχευσης, λόγω ανεπάρκειας της περιουσίας του οφειλέτη για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας.

2. Η εταιρεία λύεται επίσης με δικαστική απόφαση, σύμφωνα με τα άρθρα 165 και 166.

3. Η λύση της εταιρείας στην περίπτωση β της παραγράφου 1 επέρχεται με την υποβολή της απόφασης της γενικής συνέλευσης σε δημοσιότητα.

Άρθρο 165-Λύση της εταιρείας με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση του έχοντος έννομο συμφέρον

1. Η εταιρεία μπορεί να λυθεί με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον αν:

- α) κατά τη σύσταση της εταιρείας δεν καταβλήθηκε το κεφάλαιο που ήταν καταβλητέο, ολικά ή μερικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου και του καταστατικού, και εξακολουθεί να είναι μη καταβεβλημένο κατά την υποβολή της αίτησης, ή
- β) η εταιρεία δεν έχει το ελάχιστο κεφάλαιο που ορίζεται κάθε φορά από το νόμο, ή
- γ) η εταιρεία δεν έχει υποβάλλει προς καταχώριση χρηματοοικονομικές καταστάσεις δύο (2) τουλάχιστον συνεχών διαχειριστικών χρήσεων, εγκεκριμένες από τη γενική συνέλευση.

2. Η αίτηση κοινοποιείται στην εταιρεία, εκδικάζεται δε με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας.

3. Το δικαστήριο, πριν εκδώσει την απόφασή του, παρέχει στην εταιρεία εύλογη προθεσμία για άρση των λόγων λύσης, εκτός αν αιτιολογημένα θεωρεί ότι το μέτρο αυτό είναι άσκοπο. Η προθεσμία αυτή μπορεί να είναι δύο (2) έως τέσσερις (4) μήνες. Αν παρασχεθεί η παραπάνω προθεσμία, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει μέτρα για την προσωρινή ρύθμιση των εταιρικών υποθέσεων.

4. Η αίτηση για λύση της εταιρείας και η απόφαση που διατάσσει τη λύση της υποβάλλονται στη δημοσιότητα του άρθρου 13.

Άρθρο 166-Λύση της εταιρείας με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση των μετόχων

1. Η εταιρεία μπορεί να λυθεί με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση μετόχου ή μετόχων που εκπροσωπούν το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του καταβεβλημένου κεφαλαίου, αν υφίσταται προς τούτο σπουδαίος λόγος, που, κατά τρόπο προφανή και μόνιμο, καθιστά τη συνέχιση της εταιρείας αδύνατη.

2. Σπουδαίος λόγος κατά την παράγραφο 1 υφίσταται, ιδίως, αν, λόγω ίσων συμμετοχών στην εταιρεία, η εκλογή διοικητικού συμβουλίου είναι αδύνατη ή η εταιρεία δεν μπορεί να λειτουργήσει.

3. Η αίτηση κοινοποιείται στην εταιρεία, εκδικάζεται δε με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας.

4. Το δικαστήριο, πριν εκδώσει την απόφασή του, παρέχει στην εταιρεία και τους μετόχους εύλογη προθεσμία για άρση των λόγων λύσης, ιδίως μέσω εξαγοράς μετοχών μεταξύ των μετόχων, εκτός αν αιτιολογημένα θεωρεί ότι το μέτρο αυτό είναι άσκοπο. Η προθεσμία αυτή μπορεί να είναι δύο (2) έως τέσσερις (4) μήνες. Αν παρασχεθεί η παραπάνω προθεσμία, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει μέτρα για την προσωρινή ρύθμιση των εταιρικών υποθέσεων.

5. Μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του κεφαλαίου, μπορούν να παρέμβουν στη σχετική δίκη και να ζητήσουν την εξαγορά από αυτούς του συνόλου των μετοχών του αιτούντος ή των αιτούντων. Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο διατάσσει την εξαγορά και ορίζει και το αντάλλαγμα, που πρέπει να είναι δίκαιο και να ανταποκρίνεται στην αξία των μετοχών αυτών, καθώς και τους όρους καταβολής του. Για τον προσδιορισμό της αξίας, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει πραγματογνωμοσύνη που διενεργείται, σύμφωνα με το άρθρο 17. Η αξία εξαγοράς δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που πιθανολογείται ότι θα λάβουν οι ενάγοντες σε περίπτωση εκκαθάρισης της εταιρείας, το οποίο το δικαστήριο μπορεί να προσαυξήσει μέχρι είκοσι τοις εκατό (20%).

6. Σε περίπτωση εξαγοράς μετοχών, σύμφωνα με την παράγραφο 5, τυχόν διατάξεις του καταστατικού για δέσμευση των μετοχών αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 43, δεν λαμβάνονται υπόψη, εκτός αν το καταστατικό προβλέπει διαφορετικά.

7. Το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει τη λύση της εταιρείας αν η διατασόμενη κατά το παρόν άρθρο εξαγορά δεν ολοκληρωθεί μέσα σε ορισμένη προθεσμία, εξαιτίας πταίσματος του υπόχρεου σε εξαγορά.

8. Η αίτηση για λύση της εταιρείας και η απόφαση που διατάσσει τη λύση της υποβάλλονται στη δημοσιότητα του άρθρου 13.

9. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται επί εταιρειών των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά.

Άρθρο 167- Εκκαθαριστές

1. Με εξαίρεση την περίπτωση της πτώχευσης, τη λύση της εταιρείας ακολουθεί η εκκαθάριση. Στην περίπτωση της πτώχευσης, οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται μόνο ύστερα από την περάτωση της πτωχευτικής διαδικασίας και με την επιφύλαξη της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου.

2. Στις περιπτώσεις α και δ της παραγράφου 1 του άρθρου 164, το διοικητικό συμβούλιο εκτελεί χρέη εκκαθαριστή, εφόσον το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, μέχρι να διορισθεί εκκαθαριστής από τη γενική συνέλευση. Στην περίπτωση β της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, η γενική συνέλευση με την ίδια απόφαση ορίζει τον εκκαθαριστή, άλλως εφαρμόζεται το προηγούμενο εδάφιο. Στις περιπτώσεις των άρθρων 165 και 166 ο εκκαθαριστής ορίζεται από το δικαστήριο με την απόφαση που κηρύσσει τη λύση της εταιρείας, άλλως εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.

3. Η γενική συνέλευση ή το δικαστήριο μπορεί να διορίσει και ένα μόνον εκκαθαριστή, εφόσον το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά.

4. Ο διορισμός εκκαθαριστών συνεπάγεται αυτοδικαίως την παύση της εξουσίας του διοικητικού συμβουλίου. Αν όμως η παύση της εξουσίας του εκθέτει σε κίνδυνο τα συμφέροντα της εταιρείας, το διοικητικό συμβούλιο έχει υποχρέωση έναντι της εταιρείας να συνεχίσει τη διαχείριση, έως ότου ο εκκαθαριστής αναλάβει τα καθήκοντά του.

5. Όσον αφορά τους εκκαθαριστές, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για το διοικητικό συμβούλιο. Οι συζητήσεις και οι αποφάσεις των εκκαθαριστών καταχωρούνται περιληπτικά στο βιβλίο πρακτικών του διοικητικού συμβουλίου.

6. Το δικαστήριο ύστερα από αίτηση μετόχου που εκπροσωπεί το δέκα τοις εκατό (10%) του κεφαλαίου ή του εκκαθαριστή, μπορεί να διατάξει με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας την παράλειψη ή τη διακοπή του σταδίου της εκκαθάρισης και την άμεση διαγραφή της εταιρείας από το Γ.Ε.ΜΗ., αν η περιουσία της εταιρείας δεν αναμένεται να επαρκέσει για την κάλυψη των εξόδων της εκκαθάρισης. Η περίπτωση αυτή θεωρείται ότι συντρέχει αν απορρίφθηκε αίτηση πτώχευσης της εταιρείας λόγω ανεπάρκειας της περιουσίας του οφειλέτη για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας. Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο ορίζει τον τρόπο διάθεσης των τυχόν υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων, κατά προτίμηση προς πληρωμή εργατικών απαιτήσεων, και απαιτήσεων δικηγόρων, ασφαλιστικών ταμείων και φόρων.

7. Τα μέλη του τελευταίου διοικητικού συμβουλίου οφείλουν να παρέχουν πληροφορίες και, αν τους ζητηθεί, εύλογη συνδρομή στον εκκαθαριστή για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεξαγωγή της εκκαθάρισης. Οφείλουν επίσης να του παραδώσουν κάθε περιουσιακό στοιχείο της εταιρείας που τυχόν ευρίσκεται στην κατοχή τους.

Άρθρο 168-Τρόπος διενέργειας της εκκαθάρισης

1. Οι εκκαθαριστές οφείλουν, μόλις αναλάβουν τα καθήκοντά τους, να διενεργήσουν απογραφή της εταιρικής περιουσίας και να δημοσιεύσουν ισολογισμό έναρξης εκκαθάρισης, μη υποκείμενο σε έγκριση της γενικής συνέλευσης. Σε κάθε περίπτωση, η απογραφή θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέσα σε τρεις (3) μήνες από την ανάληψη των καθηκόντων τους.

2. Η γενική συνέλευση των μετόχων διατηρεί όλα τα δικαιώματά της κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης.

3. Οι εκκαθαριστές οφείλουν να περατώσουν χωρίς καθυστέρηση τις εκκρεμείς υποθέσεις της εταιρείας, να μετατρέψουν σε χρήμα την εταιρική περιουσία, με την επιφύλαξη της παραγράφου 8, να εξοφλήσουν τα χρέη της και να εισπράξουν τις απαιτήσεις της. Μπορούν να ενεργήσουν και νέες πράξεις, εφόσον με αυτές εξυπηρετούνται η εκκαθάριση και το συμφέρον της εταιρείας.

4. Οι εκκαθαριστές μπορούν επίσης να εκποιήσουν τα ακίνητα της εταιρείας, την εταιρική επιχείρηση στο σύνολό της ή κλάδους αυτής ή μεμονωμένα πάγια στοιχεία της, αλλά μετά την πάροδο τριών (3) μηνών από τη λύση της. Εντός της προθεσμίας αυτής κάθε μέτοχος ή και δανειστής της μπορούν να ζητήσουν από το δικαστήριο, το οποίο δικάζει κατά τα άρθρα 739 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, να καθορίσει την κατώτατη τιμή πώλησης των ακινήτων, κλάδων ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης, η απόφαση δε αυτού δεσμεύει τους εκκαθαριστές και δεν υπόκειται σε τακτικά ή έκτακτα ένδικα μέσα, υπόκειται όμως σε αναθεώρηση κατά το άρθρο 758 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αν η εκποίηση δεν καθίσταται δυνατή.

5. Οι εκκαθαριστές μπορούν με αίτησή τους, που υποβάλλεται στο δικαστήριο και εκδικάζεται με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, να ζητήσουν τη διενέργεια της εκκαθάρισης, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τη δικαστική εκκαθάριση κληρονομίας (άρθρα 1913 επ. ΑΚ), αναλόγως εφαρμοζόμενες. Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατή η αναγκαστική εκτέλεση κατά της εταιρείας στο στάδιο της εκκαθάρισης.

6. Οι μέτοχοι της λυθείσας εταιρείας υποχρεούνται να καταβάλουν το κεφάλαιο που ανέλαβαν και δεν έχουν ακόμη καταβάλει, στην έκταση που αυτό είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση των σκοπών της εκκαθάρισης.

7. Κάθε έτος οι εκκαθαριστές συντάσσουν ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, οι οποίες υποβάλλονται στη γενική συνέλευση των μετόχων με έκθεση των αιτίων, τα οποία παρεμπόδισαν το τέλος της εκκαθάρισης. Οι ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις υποβάλλονται σε δημοσιότητα. Επίσης, συντάσσονται χρηματοοικονομικές καταστάσεις πέρατος της εκκαθάρισης, οι οποίες εγκρίνονται από τη γενική συνέλευση και υποβάλλονται σε δημοσιότητα. Η γενική συνέλευση αποφασίζει και περί της έγκρισης του συνολικού έργου των εκκαθαριστών και περί της απαλλαγής των ελεγκτών.

8. Με βάση τις εγκεκριμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις πέρατος της εκκαθάρισης οι εκκαθαριστές διανέμουν το προϊόν της εκκαθάρισης στους μετόχους, σύμφωνα με τα δικαιώματα

τούτων. Αν συμφωνούν όλοι οι μέτοχοι, η διανομή μπορεί να γίνει και με αυτούσια απόδοση σ αυτούς των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας.

Άρθρο 169-Σχέδιο επιτάχυνσης και περάτωσης της εκκαθάρισης

1. Αν το στάδιο της εκκαθάρισης υπερβεί την τριετία, ο εκκαθαριστής υποχρεούται να συγκαλέσει γενική συνέλευση, στην οποία υποβάλλει σχέδιο επιτάχυνσης και περάτωσης της εκκαθάρισης. Το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει έκθεση για τις μέχρι τότε εργασίες της εκκαθάρισης, τους λόγους της καθυστέρησης και τα μέτρα που προτείνονται για την ταχεία περάτωσή της. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν παραίτηση της εταιρείας από δικαιώματα, προσφυγές, ένδικα μέσα, δικόγραφα και αιτήσεις, αν η επιδίωξη τούτων είναι ασύμφορη σε σχέση με τα προσδοκώμενα οφέλη ή αβέβαιη ή απαιτεί μεγάλο χρονικό διάστημα. Τα παραπάνω μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν και συμβιβασμούς, αναδιαπραγματεύσεις ή καταγγελία συμβάσεων ή και σύναψη νέων, εφόσον τούτο είναι αναγκαίο. Η γενική συνέλευση εγκρίνει το σχέδιο με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. και μεταβατικές διατάξεις άρθρου 187 του παρόντος νόμου, με την παρ.11 του οποίου ορίζεται ότι:

" Η προθεσμία των τριών (3) ετών της παραγράφου 1 του άρθρου 169 ισχύει για εκκαθαρίσεις που αρχίζουν από την ημερομηνία του άρθρου 190 και μετά".

2. Αν το σχέδιο εγκριθεί, ο εκκαθαριστής ολοκληρώνει τη διαχείριση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο σχέδιο. Αν το σχέδιο δεν εγκριθεί, ο εκκαθαριστής ή μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου κεφαλαίου μπορούν να ζητήσουν την έγκριση του σχεδίου ή τον ορισμό άλλων κατάλληλων μέτρων από το δικαστήριο, με αίτησή τους που δικάζεται με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Το δικαστήριο μπορεί να τροποποιήσει τα μέτρα που προβλέπει το σχέδιο ή η αίτηση των μετόχων. Ο εκκαθαριστής δεν ευθύνεται για την εφαρμογή σχεδίου που εγκρίθηκε, σύμφωνα με τα παραπάνω.

Άρθρο 170-Διαγραφή της εταιρείας

1. Με το πέρας της εκκαθάρισης, ο εκκαθαριστής μεριμνά για τη διαγραφή της εταιρείας από το Γ.Ε.ΜΗ. Τη διαγραφή μπορούν να ζητήσουν και άλλα πρόσωπα που έχουν έννομο συμφέρον, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 107.»

2. Η εκκαθάριση τεκμαίρεται ότι περατώθηκε, αν παρέλθουν πέντε (5) έτη από την έναρξή της.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. και μεταβατικές διατάξεις άρθρου 187 του παρόντος νόμου, με την παρ.12 του οποίου ορίζεται ότι:

"2. Στην περίπτωση των εκκρεμών κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου εκκαθαρίσεων, η προθεσμία των πέντε (5) ετών της παραγράφου 2 του άρθρου 170 δεν συμπληρώνεται πριν από την παρέλευση έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου".

3. Τα βιβλία και τα έγγραφα της εταιρείας φυλάσσονται για δέκα (10) έτη από τον τελευταίο διατελέσαντα εκκαθαριστή ή πρόσωπο που θα ορίσει το δικαστήριο δικάζοντας με τη διαδικασία της εκούσιας διαδικασίας, με την επιφύλαξη ειδικών φορολογικών ή λογιστικών διατάξεων.

4. Τα έγχαρτα στοιχεία των ανωνύμων εταιρειών τηρούνται από το Γ.Ε.ΜΗ. για διάστημα είκοσι (20) ετών από την υποβολή τους σ αυτό και για διάστημα δεκαπέντε (15) ετών από τη διαγραφή της εταιρείας. Λαμβάνεται υπόψη η προθεσμία που λήγει πρώτη.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων επιτρέπεται η χορήγηση από το Γ.Ε.ΜΗ. πιστοποιητικού, από το οποίο να προκύπτει ότι η εταιρεία συστάθηκε, σύμφωνα με το νόμο, ότι υφίσταται και δεν έχει διαγραφεί από το Γ.Ε.ΜΗ., ότι δεν έχει πτωχέυσει και ότι δεν έχει υποβληθεί εναντίον της αίτηση πτώχευσης και ότι έχει υποβάλλει προς καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. ετήσιες οικονομικές καταστάσεις κατά την τελευταία τριετία ή ότι νομίμως δεν έχει την υποχρέωση αυτή («Πιστοποιητικό Καλής Λειτουργίας ή Good Standing Certificate»). Με την ίδια απόφαση προβλέπονται τυχόν πρόσθετες πληροφορίες που θα μπορεί να περιέχει το πιστοποιητικό, η διαδικασία χορήγησής του, το κόστος χορήγησης και η διάρκεια ισχύος του. Το πιστοποιητικό αυτό αποδεικνύει κατά τη διάρκεια ισχύος του την ύπαρξη της εταιρείας έναντι του Δημοσίου και τρίτων. Η τυχόν επελθούσα λύση της εταιρείας κατά τη διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού δεν αντιτάσσεται στον λαβόντα τούτο, εκτός αν αυτός γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει τη λύση].*** Η παρ.5 ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ ΑΠΟ 31.1.2020 δυνάμει των άρθρων 115 παρ.1 και 116 παρ.3 Ν.4635/2019,ΦΕΚ Α 167/30.10.2019.***

Άρθρο 171-Αναβίωση της λυθείσας εταιρείας

1. Αν η εταιρεία λύθηκε λόγω παρόδου του χρόνου διάρκειάς της ή με απόφαση της γενικής συνέλευσης, η εταιρεία αναβιώνει με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Με την απόφαση αυτή η εταιρεία μπορεί να αναβιώσει και ως εταιρεία άλλης μορφής, εφόσον τηρηθούν οι σχετικές προϋποθέσεις για τη σύσταση της τελευταίας. Η αναβίωση αποφασίζεται όταν τα ίδια κεφάλαια της εταιρείας δεν είναι κατώτερα του ελάχιστου κεφαλαίου που προβλέπεται για τις ανώνυμες εταιρείες ή τις εταιρείες άλλης μορφής.

2. Αν η εταιρεία λύθηκε λόγω κήρυξης της σε πτώχευση και επήλθε περάτωση των εργασιών της πτώχευσης λόγω τελεσίδικης επικύρωσης του σχεδίου αναδιοργάνωσης ή εξόφλησης όλων των πτωχευτικών πιστωτών, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 164 του Πτωχευτικού Κώδικα, είναι δυνατή η αναβίωση της εταιρείας με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και στην περίπτωση της παρούσας.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 68 έως και 78Α, 79Α και 80 του κ.ν. 2190/1920 εφαρμόζονται και στην περίπτωση που εταιρεία ή εταιρείες έχουν λυθεί λόγω παρόδου του χρόνου διάρκειας ή με απόφαση της γενικής συνέλευσης, καθώς επίσης και στην περίπτωση που μετά την κήρυξη της εταιρείας ή των εταιρειών σε πτώχευση επικυρώθηκε τελεσίδικα το σχέδιο αναδιοργάνωσης ή εξοφλήθηκαν όλοι οι πτωχευτικοί πιστωτές, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 164 του Πτωχευτικού Κώδικα. Η συγχώνευση αποφασίζεται όταν τα ίδια κεφάλαια της απορροφώσας ή της νέας εταιρείας δεν είναι κατώτερα του ελάχιστου κεφαλαίου που προβλέπεται για τις ανώνυμες εταιρείες.

4. Οι διατάξεις των άρθρων 81 έως και 89 του κ.ν. 2190/1920 εφαρμόζονται και στην περίπτωση που εταιρεία έχει λυθεί λόγω παρόδου του χρόνου διάρκειας ή με απόφαση της γενικής συνέλευσης, καθώς επίσης και στην περίπτωση που μετά την κήρυξη της εταιρείας σε πτώχευση επικυρώθηκε τελεσίδικα το σχέδιο αναδιοργάνωσης ή εξοφλήθηκαν όλοι οι πτωχευτικοί πιστωτές, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 164 του Πτωχευτικού Κώδικα. Η διάσπαση αποφασίζεται όταν τα ίδια κεφάλαια κάθε επωφελούμενης εταιρείας δεν είναι κατώτερα του ελάχιστου κεφαλαίου που προβλέπεται για τις ανώνυμες εταιρείες.

5. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 3 και 4 η ολοκλήρωση της συγχώνευσης ή της διάσπασης επάγεται την αναβίωση της απορροφώσας ή της επωφελούμενης εταιρείας].*** Οι παράγραφοι 3, 4 και 5 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ 15.4.2019 δυνάμει των άρθρων 146 περ.ε' και 157 Ν.4601/2019,ΦΕΚ Α 44/9.3.2019.***

○ **Σχολιασμός**

• **Άρθρο 164**

Οι λόγοι λύσης της ΑΕ είναι οι ίδιοι, είτε πρόκειται για εταιρεία ορισμένου είτε αορίστου χρόνου, με μόνη διαφορά ότι στην πρώτη περίπτωση η εταιρεία λύεται και με την πάροδο της καταστατικής διάρκειας (άρθρο 164) Το άρθρο 164 βασίζεται στις διατάξεις του ισχύοντος δικαίου (παρ. 1 και 2 άρθρου 47α του κ.ν. 2190/1920). Ως λόγος λύσης προστίθεται η περίπτωση απόρριψης της αίτησης πτώχευσης λόγω ανεπάρκειας της περιουσίας του οφειλέτη, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 3 του Πτωχευτικού Κώδικα, δεδομένου ότι εν προκειμένω έχει διαγνωσθεί δικαστικά ότι, ενώ πληρούνται οι προϋποθέσεις της πτώχευσης, αυτή δεν μπορεί να κηρυχθεί λόγω έλλειψης ενεργητικού. Εξάλλου, αντίστοιχη είναι η πρόβλεψη της παραγράφου 1 του άρθρου 167, σύμφωνα με την οποία η περάτωση της πτώχευσης (που μπορεί να οφείλεται και σε έλλειψη ενεργητικού) οδηγεί σε εκκαθάριση της εταιρείας. Στην παράγραφο 3 αποσαφηνίζεται ότι στην περίπτωση της λύσης με απόφαση της Γ.Σ., η λύση επέρχεται με την υποβολή της απόφασης της γενικής συνέλευσης ή της δικαστικής απόφασης σε δημοσιότητα.

• **Άρθρα 165-166**

Η ΑΕ λύεται επίσης με δικαστική απόφαση στις περιπτώσεις των άρθρων 165 και 166, αντίστοιχων των άρθρων 48 και 48^α του ΚΝ 2190/1920. Διαφορές εντοπίζονται στα εξής σημεία. Πρώτον, η λύση

λόγω μη καταβολής του κεφαλαίου μπορεί να διαταχθεί μόνο αν το κεφάλαιο «εξακολουθεί να είναι μη καταβεβλημένο κατά την υποβολή της αίτησης». Υιοθετείται έτσι από το νόμο η νομολογία του ΣτΕ, κατά την οποία η μεταγενέστερη καταβολή του κεφαλαίου αποτρέπει την ανάκληση⁷¹ (και, μετά τον Ν. 3604/2007, τη δικαστική λύση). Δεύτερον, η λύση διατάσσεται σε περίπτωση μη υποβολής χρηματοοικονομικών καταστάσεων δύο τουλάχιστον ετών⁷², αντί τριών, κάτι που υποδηλώνει τη σπουδαιότητα που αποδίδει ο νομοθέτης στην εταιρική λογοδοσία και διαφάνεια. Τρίτον, δεν επαναλήφθηκε ως λόγος δικαστικής λύσης η απώλεια των 9/10 του κεφαλαίου, με την αιτιολογία ότι (όπως σημειώνεται στην αιτιολογική έκθεση) «είναι σκοπιμότερο και ασφαλέστερο να λειτουργήσεις σε τέτοιες περιπτώσεις το πτωχευτικό δίκαιο (αντί της κοινής εταιρικής εκκαθάρισης)»⁷³. Έχει διατηρηθεί όμως- στο άρθρο 119 παρ. 4 του νέου νόμου- η διάταξη του άρθρου 47 ΚΝ 2190/1920, κατά την οποία σε περίπτωση απώλειας του ημίσεος του μετοχικού κεφαλαίου, το ΔΣ οφείλει να συγκαλέσει ΓΣ με θέμα τη λύση της εταιρείας ή την υιοθέτηση άλλου μέτρου. Και τέταρτον, δεν επαναλήφθηκε η εξουσία του Υπουργού να ζητεί τη λύση (όπως κατά το άρθρο 48 παρ. 1 ΚΝ 2190/1920), εκτός βέβαια αν σε συγκεκριμένη περίπτωση υπάρχει έννομο συμφέρον του Δημοσίου (κρινόμενο κατά τις γενικές διατάξεις⁷⁴) να ζητήσει τη λύση. Τέλος, υπάρχουν ορισμένες διαδικαστικές διαφοροποιήσεις στο άρθρο 166, σε σύγκριση με το προηγούμενο άρθρο 48^α ΚΝ 2190/1920. Η λύση της εταιρείας υπόκειται σε δημοσιότητα, αν η λύση επέρχεται με απόφαση της ΓΣ (άρθρο 164 του νέου νόμου, αλλά και άρθρο 15 παρ. 1 περ. ε' Ν. 3419/2005)⁷⁵ ενώ είναι δηλωτική σε άλλες περιπτώσεις.

• Άρθρο 167

Το άρθρο 167 αφορά τους εκκαθαριστές. Στην παρ. 1 του άρθρου αυτού επαναλαμβάνεται ο κανόνας ότι, με εξαίρεση την περίπτωση της πτώχευσης, τη λύση ακολουθεί η εκκαθάριση (άρθρο 47α παρ. 3 του κ.ν. 2190/1920). Ορίζεται ότι στην περίπτωση της περάτωσης της διαδικασίας πτώχευσης η εταιρεία εισέρχεται αυτομάτως στο στάδιο της εκκαθάρισης, εκτός αν τύχει εφαρμογής η νέα διάταξη της παραγράφου 6. Η παράγραφος 2 του παρόντος άρθρου μεταφέρει τις λοιπές προβλέψεις της παρ. 3 του άρθρου 47α του κ.ν. 2190/1920 (με μία προσαρμογή λόγω της προσθήκης του νέου λόγου λύσης στο άρθρο 156 παράγραφος 1 περίπτωση δ'). Σε περίπτωση που δεν ορίστηκε εκκαθαριστής από τη Γ.Σ., καθήκοντα εκκαθαριστή ασκεί το διοικητικό συμβούλιο (ενώ το ίδιο συμβαίνει και όταν η εταιρεία λύθηκε δικαστικά, και το δικαστήριο δεν όρισε εκκαθαριστή). Η παράγραφος 3 αποσαφηνίζει ότι είναι δυνατός και ο διορισμός ενός μόνο εκκαθαριστή. Στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου επαναλαμβάνεται ο κανόνας ότι ο διορισμός εκκαθαριστών συνεπάγεται αυτοδικαίως την παύση της εξουσίας του διοικητικού συμβουλίου (άρθρο 49 παράγραφος 7 του κ.ν. 2190/1920), ορίζεται όμως επιπλέον ότι το Δ.Σ. έχει υποχρέωση έναντι της εταιρείας να συνεχίσει τη διαχείριση, ωστόσο ο εκκαθαριστής αναλάβει τα καθήκοντά του, αν η παύση της εξουσίας του Δ.Σ. εκθέτει σε κίνδυνο τα συμφέροντα της εταιρείας. Πρόκειται για ρύθμιση που έχει ως βάση αντίστοιχη διάταξη του Αστικού Κώδικα (ΑΚ 727). Η παράγραφος 5 μεταφέρει τις λοιπές προβλέψεις της παρ. 7 του άρθρου 49 κ.ν. 2190/1920. Η παράγραφος 6 εισάγει μια σημαντική καινοτομία. Όπως ο πτωχευτικός νόμος προβλέπει τη μη κήρυξη της πτώχευσης ή και την περάτωσή της, λόγω έλλειψης ενεργητικού (άρθρα 3 παράγραφος 4 και 166 παράγραφος 1 του Πτωχευτικού Κώδικα), έτσι και η νέα διάταξη δίνει το δικαίωμα σε μετόχους με συμμετοχή άνω του 10% ή στον εκκαθαριστή να ζητήσουν από το δικαστήριο την παράλειψη ή τη διακοπή του σταδίου της εκκαθάρισης και την άμεση

⁷¹ Βλ. ΣτΕ 544/1989 ΕΕμπΔ 89, 233

⁷² «Συνεχών». Η κρατούσα ερμηνεία υπό τον ΚΝ 2190/1920 ήταν ότι λύση δικαιολογείται κατά το άρθρο 48 ΚΝ 2190/1920 και αν τα έτη δεν είναι συνεχή. Βλ. Βενιέρη, ΔικΑΕ 2010, υπό 48,17

⁷³ Βλ. σχετικά ΕφΘες. 1818/2018 ΕλλΔνη 2019, 818, σχ. Μαστροκώστα, ο οποίος εύστοχα παρατηρεί ότι «Το δικαστήριο δεν μπορεί, εκτός πλαισίου του πτωχευτικού δικαίου να προβαίνει στην επιχειρηματικής σκοπιμότητας διαλογή των «υγιών» ή μη επιχειρήσεων, που συνεχίζουν την εταιρική δραστηριότητα, παραβιάζοντας έτσι την ελευθερία του επιχειρείν»

⁷⁴ Το Δημόσιο μπορεί να υποβάλει αίτηση λύσης, π.χ. αν είναι δανειστής, αν (και στο μέτρο που) και οι δανειστές έχουν έννομο συμφέρον υποβολής της αίτησης (βλ. για το ζήτημα Βενιέρη, ΔικΑΕ 2010, υπό 48, αρ. 19 επ.

⁷⁵ Βενιέρη, ΔικΑΕ 2010, υπό 47^α, αρ. 18

διαγραφή της εταιρείας από το Γ.Ε.ΜΗ., αν η περιουσία της εταιρείας δεν αναμένεται να επαρκέσει για την κάλυψη των εξόδων της εκκαθάρισης. Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο ορίζει τον τρόπο διάθεσης των τυχόν υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων, κατά προτίμηση προς πληρωμή εργατικών απαιτήσεων, απαιτήσεων ασφαλιστικών ταμείων και φόρων, καθώς και απαιτήσεων δικηγόρων και αμοιβής του εκκαθαριστή. Πάντως το δικαστήριο δεν θα δεσμεύεται από τη σειρά με την οποία αναφέρονται οι απαιτήσεις στο νόμο, ούτε από τις διατάξεις περί γενικών προνομίων (αν και τυχόν εμπράγματα ασφάλειες θα πρέπει να είναι σεβαστές), αλλά θα κρίνει με βάση τις υπάρχουσες ανάγκες και την επιείκεια. Η παράγραφος 6 θα τυγχάνει εφαρμογής σε κάθε περίπτωση έλλειψης περιουσίας για τη συνέχιση των εργασιών της εκκαθάρισης. Διευκρινίζεται ότι θεωρείται ότι περίπτωση αυτή συντρέχει όταν έχει προηγηθεί απόρριψη αίτησης πτώχευσης λόγω έλλειψης ενεργητικού (χωρίς τούτο να καταργεί την αναγκαιότητα υποβολής αιτήματος κατά τις διατυπώσεις της παραγράφου 6). Η παράγραφος 7 αντιμετωπίζει μια πρακτική δυσκολία που παρουσιάζεται στις εταιρικές εκκαθαρίσεις, ήτοι της έλλειψης συνεργασίας της τελευταίας διοίκησης της εταιρείας με τον εκκαθαριστή. Ορίζεται ότι τα μέλη του τελευταίου Δ.Σ. οφείλουν να παρέχουν πληροφορίες και, αν τους ζητηθεί, εύλογη συνδρομή στον εκκαθαριστή για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεξαγωγή της εκκαθάρισης. Διευκρινίζεται, αν και αποτελεί αυτονόητη υποχρέωση, ότι οφείλουν επίσης να του παραδώσουν κάθε περιουσιακό στοιχείο της εταιρείας που τυχόν ευρίσκεται στη κατοχή τους.

- **Άρθρο 168**

Το άρθρο αυτό μεταφέρει τις διατάξεις του ισχύοντος δικαίου (άρθρο 49 παράγραφος 1 – 5 του κ.ν. 2190/1920), με ορισμένες τροποποιήσεις. Διευκρινίζεται ότι η υποχρέωση της παραγράφου 1 για απογραφή της εταιρικής περιουσίας αφορά κάθε είδους εκκαθαριστές, και όχι μόνο αυτούς που διορίστηκαν από τη Γ.Σ. Τίθεται προθεσμία για την ολοκλήρωση της απογραφής, ώστε να μην καθυστερούν οι εργασίες της εκκαθάρισης. Διευκρινίζεται ότι ο ισολογισμός έναρξης εκκαθάρισης που συντάσσουν οι εκκαθαριστές δεν υπόκειται σε έγκριση της γενικής συνέλευσης. Στην παράγραφο 4 λαμβάνεται μέριμνα για την αναθεώρηση της απόφασης που καθόρισε την κατώτατη τιμή πώλησης των ακινήτων, κλάδων ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης, εφόσον διαπιστώνεται ότι η εκποίηση δεν καθίσταται δυνατή. Στην παράγραφο 7 ορίζεται ότι κάθε έτος συντάσσονται ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, τις οποίες συντάσσει ο εκκαθαριστής και υποβάλλει στη Γ.Σ. των μετόχων (χωρίς να απαιτείται έγκριση των καταστάσεων αυτών από αυτήν), με έκθεση των αιτιών, τα οποία παρεμπόδιαν το τέλος της εκκαθάρισης. Ορίζεται, επίσης, ότι η συνέλευση που εγκρίνει τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις πέρατος της εκκαθάρισης αποφασίζει και περί έγκρισης του συνολικού έρ30 γου του εκκαθαριστή (κατ' αναλογία προς την έγκριση του άρθρου 106) και περί απαλλαγής των ελεγκτών. Στην παράγραφο 8 αποσαφηνίζεται ότι η διανομή του προϊόντος της εκκαθάρισης στους μετόχους γίνεται με βάση τις εγκεκριμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις πέρατος της εκκαθάρισης, ενώ εισάγεται ρύθμιση που επιτρέπει, με συμφωνία του συνόλου των μετόχων, η διανομή να γίνεται με αυτούσια απόδοση σ' αυτούς, εν όλω ή εν μέρει, των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας. Στην περίπτωση αυτή, η συμφωνία θα καθορίζει με ποιον τρόπο θα γίνει η διανομή. Πρόκειται για σημαντική καινοτομία, δεδομένου ότι, ιδιαίτερα σε περιβάλλον κρίσης, είναι δύσκολη η εκποίηση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων.

- **Άρθρο 169**

Το άρθρο αυτό μεταφέρει τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 49 του κ.ν. 2190/1920 με ορισμένες τροποποιήσεις. Ορίζεται ότι το σχέδιο επιτάχυνσης και περάτωσης της εκκαθάρισης υποβάλλεται 3 χρόνια μετά την έναρξη της εκκαθάρισης (αντί για 5). Στην παράγραφο 2 επαναλαμβάνεται η δυνατότητα του εκκαθαριστή ή μετόχων που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου κεφαλαίου να ζητούν από το δικαστήριο την έγκριση του σχεδίου, σε περίπτωση που η Γ.Σ. δεν έδωσε την έγκριση αυτή. Προστίθεται η δυνατότητα των αιτούντων να προτείνουν άλλα μέτρα στην αίτηση προς το δικαστήριο, όπως και η αντίστοιχη δυνατότητα του δικαστηρίου να αποκλίνει από το αρχικό σχέδιο, ακόμα και προσθέτοντας νέα μέτρα. Έτσι, παρέχεται διέξοδος στο δικαστήριο στην περίπτωση που τα προτεινόμενα μέτρα δεν είναι ρεαλιστικά.

- **Άρθρο 170**

Το πέρας της εκκαθάρισης οδηγεί στην διαγραφή της εταιρείας από το Γ.Ε.ΜΗ., με μέριμνα του εκκαθαριστή. Στο παρόν άρθρο ρυθμίζεται η διαγραφή της εταιρείας από το Γ.Ε.ΜΗ., οπότε και επέρχεται η παύση της νομικής της προσωπικότητας. Στην παράγραφο 1 ορίζεται ότι ο εκκαθαριστής προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για τη διαγραφή της εταιρείας, μόλις περατωθεί η εκκαθάριση, ενώ μπορούν να ζητήσουν τη διαγραφή και άλλα πρόσωπα που έχουν έννομο συμφέρον, βάσει του άρθρου 10 παρ. 1 περίπτωση ε' του ν. 3419/2005. Η παράγραφος 1 αντιμετωπίζει, ακόμα, ένα ζήτημα που ανακύπτει μετά το πέρας της εκκαθάρισης, ήτοι τις συνέπειες της αποκάλυψης νέων περιουσιακών στοιχείων (ή και χρεών, τα οποία δεν ικανοποιήθηκαν παρά την ύπαρξη ενεργητικού). Ορίζεται ότι στην περίπτωση αυτή η πράξη της διαγραφής δύναται να ανακαλείται με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον προς το δικαστήριο, με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Το δικαστήριο ορίζει και τον εκκαθαριστή και διατάσσει την επανεγγραφή της εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ.. Η παράγραφος 2 εισάγει μία ακόμα διάταξη αποσκοπούσα στη μη διαιώνιση των εταιρικών εκκαθαρίσεων: Ορίζει ότι η εκκαθάριση τεκμαίρεται ότι περατώθηκε αν παρέλθουν πέντε (5) έτη από την έναρξή της. Πρόκειται για μαχητό τεκμήριο. Αν ο εκκαθαριστής αποδείξει στην αρμόδια αρχή (Γ.Ε.ΜΗ.) ότι η εκκαθάριση συνεχίζεται, η εκκαθάριση δεν θα πρέπει να θεωρείται περαιωμένη και η διαγραφή δεν θα είναι δυνατή. Με τη νέα διάταξη της παραγράφου 3 ορίζεται ο τρόπος φύλαξης των βιβλίων και εγγράφων της εταιρείας μετά το πέρας της εταιρείας, χωρίς να θίγονται ειδικές διατάξεις, ιδίως της φορολογικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας του λογιστικού δικαίου. Με το πέρας της εκκαθάρισης, τα έγγραφα αυτά φυλάσσει ο τελευταίος διατελέσας εκκαθαριστής ή πρόσωπο που θα ορίσει το δικαστήριο δικάζοντας με τη διαδικασία της εκούσιας διαδικασίας. Πρότυπο της διάταξης αποτέλεσαν οι αντίστοιχες διατάξεις του γερμανικού δικαίου (παράγραφος 279 AktG), όπως και η αντίστοιχη διάταξη του δικαίου προσωπικών εταιρειών (άρθρο 268 του ν. 4072/2012). Στην παράγραφο 4 ορίζεται το χρονικό σημείο από το οποίο παύει το Γ.Ε.ΜΗ. να έχει υποχρέωση να φυλάσσει τα έγχαρτα στοιχεία των ανωνύμων εταιρειών. Καινοτομία αποτελεί τέλος η παράγραφος 5, που εισάγει τη δυνατότητα, μετά από κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, να παρέχεται από το Γ.Ε.ΜΗ. πιστοποιητικό «Καλής Λειτουργίας», από το οποίο να προκύπτει ότι η εταιρεία υφίσταται και δεν έχει διαγραφεί από το μητρώο ούτε έχει πτωχεύσει. Πρόκειται για το διεθνώς γνωστό «good standing certificate», που μπορεί να διευκολύνει την εκπλήρωση διαφόρων διατυπώσεων κατά τις συναλλαγές της εταιρείας με τρίτους και μάλιστα με το Δημόσιο. Με την ίδια Υπουργική Απόφαση μπορούν να προβλεφθούν και άλλες πληροφορίες, που θα παρέχονται με το παραπάνω πιστοποιητικό.

- **Άρθρο 171**

Το άρθρο αυτό ρυθμίζει τις δυνατότητες αναβίωσης, συγχώνευσης και διάσπασης λυθείσας εταιρείας. Στις συνθήκες περιπτώσεις λύσης της εταιρείας (λόγω παρόδου του χρόνου διάρκειάς της ή με απόφαση της γενικής συνέλευσης), η εταιρεία μπορεί να αναβιώσει με απόφαση της Γ.Σ. των μετόχων, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Για πρώτη φορά, δίνεται η δυνατότητα αναβίωσης της εταιρείας ως εταιρείας άλλης μορφής, εφόσον τηρηθούν οι σχετικές προϋποθέσεις για τη σύσταση της τελευταίας. Στην περίπτωση λύσης της εταιρείας λόγω κήρυξης της σε πτώχευση, η παράγραφος 2 ορίζει ότι η περάτωση των εργασιών της πτώχευσης λόγω τελεσίδικης επικύρωσης του σχεδίου αναδιοργάνωσης, ή εξόφλησης όλων των πτωχευτικών πιστωτών, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 164 του Πτωχευτικού Κώδικα, επάγεται την αναβίωση της εταιρείας με απόφαση της Γ.Σ. (για τις παλαιότερες πτωχεύσεις βλ. μεταβατική διάταξη του άρθρου 186 άρθρο 16). Ισχύει και εδώ η δυνατότητα αναβίωσης ως εταιρείας άλλης μορφής. Η αναβίωση προϋποθέτει ότι τα ίδια κεφάλαια της εταιρείας δεν είναι κατώτερα του ελάχιστου κεφαλαίου που προβλέπεται για τις ανώνυμες εταιρείες. Οι παράγραφοι 3 και 4 προσφέρουν μια δυνατότητα στις λυθείσες εταιρείες, εφόσον δεν έχει αρχίσει η διανομή της εταιρικής τους περιουσίας, σε αντιστοιχία με τις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 47α του κ.ν. 2190/1920. Ειδικότερα, δίνεται η δυνατότητα στις εταιρείες αυτές να προβούν σε συγχώνευση ή σε διάσπαση, με ανάλογη εφαρμογή των οικείων διατάξεων του κ.ν. 2190/1920. Απορροφώσα ή επωφελούμενη εταιρεία μπορεί να είναι τόσο μια άλλη εταιρεία εν λειτουργία, όσο και μία εταιρεία υπό εκκαθάριση. Η παράγραφος 5 διευκρινίζει ότι στις περιπτώσεις αυτές η ολοκλήρωση της συγχώνευσης ή της διάσπασης επάγεται την αναβίωση της

απορροφώσας ή της επωφελούμενης εταιρείας. Αυτή η διάταξη είναι χρήσιμη, διότι χωρίς αυτήν θα μπορούσε να υποστηριχθεί π.χ. ότι η απορροφώσα εταιρεία επιτρεπτά μεν συγχωνεύθηκε, εξακολουθεί όμως να είναι «λυμένη» και θα πρέπει να αναβιώσει.

12. ΑΛΛΟΔΑΠΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ (ΆΡΘΡΑ 172-175)

- **Κείμενο Νόμου**

"Άρθρο 172-Πράξεις και στοιχεία υποκαταστημάτων εταιρειών άλλων κρατών-μελών στις οποίες εφαρμόζεται η Οδηγία (ΕΕ) 2017/1132

1. Οι πράξεις και τα στοιχεία που αφορούν τα υποκαταστήματα, τα οποία έχουν ιδρύσει στην Ελλάδα εταιρείες κρατών-μελών υποβάλλονται σε δημοσιότητα. Ως εταιρείες κρατών-μελών νοούνται οι εταιρείες κρατών-μελών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), στις οποίες εφαρμόζεται η Οδηγία ΕΕ 2017/1132 (ΕΕ L 169/46 της 30.6.2017) σε συνδυασμό με την Απόφαση της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ αριθ. 56/2010 της 30.4.2010 (ΕΕ L 181 της 15.7.2010).

2. Σε δημοσιότητα, σύμφωνα με την παράγραφο 1, υπόκεινται οι εξής πράξεις και στοιχεία:

α) η ιδρυτική πράξη και το καταστατικό, αν αυτό αποτελεί αντικείμενο χωριστής πράξης, καθώς και οι τροποποιήσεις των εγγράφων,

β) η βεβαίωση του μητρώου, στο οποίο έχει καταχωρισθεί η εταιρεία,

γ) η ταχυδρομική ή άλλη διεύθυνση του υποκαταστήματος,

δ) η αναφορά των δραστηριοτήτων του υποκαταστήματος,

ε) το μητρώο στο οποίο έχει ανοιχθεί για την εταιρεία ο φάκελος που αναφέρει το άρθρο 16 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132, καθώς και ο αριθμός εγγραφής της στο μητρώο αυτό,

στ) η επωνυμία και η μορφή της εταιρείας, καθώς και η επωνυμία του υποκαταστήματος, αν δεν είναι ίδια με την επωνυμία της εταιρείας,

ζ) ο διορισμός, η λήξη των καθηκόντων, καθώς και τα ατομικά στοιχεία ταυτότητας των προσώπων, που έχουν την εξουσία να δεσμεύουν την εταιρεία έναντι τρίτων και να την εκπροσωπούν ενώπιον δικαστηρίου:

- ως προβλεπόμενα από το νόμο όργανα διοίκησης της εταιρείας ή ως μέλη ενός τέτοιου οργάνου, σύμφωνα με τη δημοσιότητα που λαμβάνει χώρα για την εταιρεία βάσει του άρθρου 14 στοιχείο δ της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132,

- ως μόνιμοι εκπρόσωποι της εταιρείας για τη δραστηριότητα του υποκαταστήματος, με μνεία της έκτασης των αρμοδιοτήτων τους,

η) η λύση της εταιρείας, ο διορισμός, τα ατομικά στοιχεία ταυτότητας και οι εξουσίες των εκκαθαριστών, καθώς και η περάτωση της εκκαθάρισης, σύμφωνα με τη δημοσιότητα που λαμβάνει χώρα για την εταιρεία, που στις περιπτώσεις η, ι και ια του άρθρου 14 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132, όπως επίσης η διαδικασία πτώχευσης, πτωχευτικού συμβιβασμού ή άλλη ανάλογη διαδικασία, στην οποία υπόκειται η εταιρεία,

θ) τα λογιστικά έγγραφα (χρηματοοικονομικές καταστάσεις) της εταιρείας, όπως καταρτίστηκαν, ελέγχθηκαν και δημοσιεύθηκαν κατά το δίκαιο του κράτους-μέλους, από το οποίο διέπεται η εταιρεία και, σύμφωνα με τις Οδηγίες 2013/34/ΕΕ και 2006/43/ΕΚ. Αυτό δεν εφαρμόζεται στα υποκαταστήματα, τα οποία έχουν ιδρύσει τα πιστωτικά και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που αποτελούν αντικείμενο της Οδηγίας 89/117/ΕΟΚ,

ι) το κλείσιμο του υποκαταστήματος.

Άρθρο 173-Πράξεις και στοιχεία υποκαταστημάτων εταιρειών τρίτων χωρών

1. Οι πράξεις και τα στοιχεία που αφορούν τα υποκαταστήματα, που έχουν ιδρύσει στην Ελλάδα εταιρείες, οι οποίες διέπονται από το δίκαιο μη κράτους-μέλους, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 172, έχουν όμως νομικό τύπο ανάλογο με τους αναφερόμενους στην Οδηγία (ΕΕ) 2017/1132, υποβάλλονται σε δημοσιότητα. Η δημοσιότητα αφορά τις εξής πράξεις και στοιχεία:

α) τα αναφερόμενα στις περιπτώσεις α, γ, δ, στ, η και ι της παραγράφου 2 του άρθρου 172,

β) το δίκαιο του κράτους, από το οποίο διέπεται η εταιρεία,

γ) αν το δίκαιο του κράτους από το οποίο διέπεται η εταιρεία το προβλέπει, το μητρώο, στο οποίο η εταιρεία είναι εγγεγραμμένη και τον αριθμό εγγραφής της στο μητρώο αυτό,
δ) τη μορφή, την έδρα και το αντικείμενο της εταιρείας, καθώς και μία (1) τουλάχιστον φορά το χρόνο, το ποσό του καλυφθέντος κεφαλαίου, αν τα στοιχεία αυτά δεν περιέχονται στα παραπάνω έγγραφα,
ε) το διορισμό, τη λήξη των καθηκόντων, καθώς και τα στοιχεία ταυτότητας των προσώπων που έχουν την εξουσία να δεσμεύουν την εταιρεία έναντι τρίτων και να την εκπροσωπούν ενώπιον δικαστηρίου:
- ως νόμιμα προβλεπόμενα όργανα της εταιρείας ή ως μέλη ενός τέτοιου οργάνου,
- ως μόνιμοι εκπρόσωποι της εταιρείας για τη δραστηριότητα του υποκαταστήματος, με μνεία της έκτασης των εξουσιών τους και ενδεχόμενης δυνατότητας να ασκούν τις εξουσίες αυτές μόνοι,
στ) τα λογιστικά έγγραφα (χρηματοοικονομικές καταστάσεις) της εταιρείας, με εξαίρεση τα λογιστικά έγγραφα των πιστωτικών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, όπως καταρτίστηκαν, ελέγχθηκαν και δημοσιεύθηκαν κατά το δίκαιο του κράτους, από το οποίο διέπεται η εταιρεία.

2. Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις δημοσιεύονται εντός της επόμενης χρήσεως με τη λογιστική κατάσταση των εργασιών του υποκαταστήματος.

Άρθρο 174- Γενικές διατάξεις για τη δημοσιότητα των αλλοδαπών εταιρειών

1. Οι αλλοδαπές ανώνυμες εταιρείες υποχρεούνται πριν από την εγκατάσταση στην Ελλάδα υποκαταστήματός τους να καταχωρήσουν στο Γ.Ε.ΜΗ. τα στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 172 ή, κατά περίπτωση, στο άρθρο 173. Κάθε μεταγενέστερη μεταβολή των στοιχείων αυτών πρέπει να καταχωρίζεται αμελλητί στο Γ.Ε.ΜΗ..

2. Όταν η δημοσιότητα που επιβάλλεται για το υποκατάστημα διαφέρει από τη δημοσιότητα που επιβάλλεται για την εταιρεία, η πρώτη υπερισχύει για τις εργασίες που διενεργούνται με το υποκατάστημα.

3. Όταν στην Ελλάδα έχουν ιδρυθεί περισσότερα του ενός υποκαταστήματα από την ίδια εταιρεία, η δημοσιότητα σχετικά με την ιδρυτική πράξη και το καταστατικό, καθώς και τα λογιστικά έγγραφα, όπως αυτά αναφέρονται στην περίπτωση θ του άρθρου 172 και στην περίπτωση στ του άρθρου 173, μπορεί να γίνεται μέσω της υπηρεσίας Γ.Ε.ΜΗ. ενός από τα υποκαταστήματα κατ' επιλογήν της εταιρείας.

4. Εφόσον τηρήθηκαν οι σχετικές διατυπώσεις δημοσιότητας για το διορισμό των μόνιμων εκπροσώπων αλλοδαπής ανώνυμης εταιρείας για τη δραστηριότητα του υποκαταστήματος, δεν αντιτάσσεται στους τρίτους οποιοδήποτε ελάττωμα σχετικά με το διορισμό των προσώπων αυτών, εκτός αν η εταιρεία αποδείξει ότι οι τρίτοι γνώριζαν το ελάττωμα. Ομοίως δεν αντιτάσσεται στους τρίτους οποιοσδήποτε περιορισμός στην εξουσία των προσώπων αυτών, που τυχόν προκύπτει από το δίκαιο που διέπει την εταιρεία, εφόσον δεν έχει υποβληθεί σε δημοσιότητα κατά τα άρθρα 172 και 173, εκτός αν η εταιρεία αποδείξει ότι οι τρίτοι γνώριζαν τον περιορισμό ή δεν μπορούσαν, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων, να τον αγνοούν.

Άρθρο 175- Έγγραφο της αλλοδαπής εταιρείας

1. Κάθε έγγραφο της εταιρείας, έντυπο ή μη, περιλαμβανομένων των επιστολών και των εγγράφων παραγγελίας, που χρησιμοποιείται από υποκατάστημα στην Ελλάδα αλλοδαπής ανώνυμης εταιρείας φέρει, εκτός των ενδείξεων που προβλέπονται στο άρθρο 14, και την ένδειξη του αριθμού καταχώρισης του υποκαταστήματος στο Γ.Ε.ΜΗ..

2. Προκειμένου για εταιρείες μη διεπόμενες από το δίκαιο κράτους-μέλους και εφόσον το δίκαιο της χώρας από το οποίο διέπεται η εταιρεία προβλέπει την καταχώριση σε μητρώο, πρέπει να δηλώνονται επίσης το μητρώο καταχώρισης της εταιρείας και ο αριθμός καταχώρισής της στο μητρώο αυτό."

Τα άρθρα 172 έως 175 του παρόντος νόμου ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ 31.1.2020 δυνάμει των άρθρων 115 παρ.1 και 116 παρ.3 Ν.4635/2019,ΦΕΚ Α 167/30.10.2019

○ Σχολιασμός

• Άρθρα 172-175

Τα άρθρα 172-175 του νέου νόμου αφορούν την εγκατάσταση αλλοδαπών εταιρειών στην Ελλάδα και τη δημοσιότητα των πράξεων και των στοιχείων των υποκαταστημάτων τους. Το αρχικό σχέδιο προέβλεπε, σε συνάφεια με το ζήτημα της καταστατικής έδρας και τη μεταφορά της έδρας από την Ελλάδα σε άλλη χώρα και αντίστροφα, αλλά τελικά οι σχετικές ρυθμίσεις δεν υιοθετήθηκαν, ενόψει και των εργασιών της ΕΕ για το ζήτημα (“Company Law Package”). Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι η μεταφορά της έδρας δεν είναι σήμερα επιτρεπτή (πρβλ. άρθρα 45 παρ. 2 περ. α’ 130 παρ. 3 του νέου νόμου) καλυπτόμενη από τη σχετική νομοθεσία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου,⁷⁶ πρέπει όμως να παρατηρηθεί ότι χωρίς ειδικές διατάξεις για τον τρόπο και τη διαδικασία της μεταφοράς δεν υπάρχει ασφάλεια δικαίου στο ζήτημα. Να σημειωθεί επίσης ότι η καταστατική έδρα έχει πλέον κρατήσεις πλέον σε ενδοενοσιακό επίπεδο ως κριτήριο του διέποντος τις εταιρίες δικαίου. Το άρθρο 173 αναπαράγει την παράγραφο 2 του άρθρου 7α του κ.ν. 2190/1920, με μνεία των εταιρειών του ΕΟΧ. Με το άρθρο 174, απαλείφονται οι λέξεις του άρθρου 50 του κ.ν. 2190/1920 «κατά νόμον κεκτημένα δικαιώμα λειτουργίας εν Ελλάδι αλλοδαπαί ανώνυμοι εταιρείαι», επειδή καταρχήν όλες οι αλλοδαπές ανώνυμες εταιρείες έχουν δικαίωμα εγκατάστασης στην Ελλάδα. Όπου κατ’ εξαίρεση απαιτείται άδεια για την εγκατάσταση ορισμένου τύπου εταιρείας, αυτό προκύπτει από ειδική σχετική νομοθεσία, η οποία δεν θίγεται από το παρόν, που περιλαμβάνει μόνο τις διατυπώσεις που απαιτούνται από πλευράς εταιρικού δικαίου. Επίσης καταργείται η διατύπωση της υποβολής αντιγράφου του πληρεξουσίου, επειδή υπάρχουν ήδη τα στοιχεία των προσώπων, που είναι μόνιμοι εκπρόσωποι της εταιρείας για τη λειτουργία του υποκαταστήματος. Η εξουσία αυτή μπορεί να είναι οργανική κατά το εφαρμοστέο δίκαιο και δεν είναι απαραίτητο να προκύπτει από πληρεξούσιο. Εξάλλου ο διορισμός αντικλήτου είναι περιττός, αφού αφενός είναι γνωστοί οι μόνιμοι εκπρόσωποι της εταιρείας και αφετέρου η διεύθυνση του υποκαταστήματος, οπότε μπορεί να γίνει επίδοση κατά το άρθρο 126 παράγραφος 1γ ή 124 παράγραφος 2 ΚΠολΔ.. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 7β του κ.ν. 2190/1920 καταργείται ως άνευ αντικειμένου μετά από τη δημιουργία του Γ.Ε.Μ.Η.. Η μεταφορά των διατάξεων για τη δημοσιότητα των αλλοδαπών ανωνύμων εταιρειών σε χωριστό κεφάλαιο θα μπορούσε να δημιουργήσει αμφιβολίες ως προς την εφαρμογή του άρθρου 84. Αυτό θα έβλαπτε τη δημόσια πίστη του Γ.Ε.Μ.Η., ενώ θα ήταν άδικο να υφίστανται οι καλόπιστοι τρίτοι τις συνέπειες του ελαττώματος διορισμού των μόνιμων εκπροσώπων, αφού η αποφυγή των ελαττωμάτων ανήκει στη σφαίρα επιρροής της εταιρείας. Επομένως το περιεχόμενο του άρθρου 84 επαναλαμβάνεται για τις αλλοδαπές εταιρείες. Προτείνεται επίσης η προσθήκη διάταξης, κατά την οποία δεν αντιτάσσονται στους καλόπιστους τρίτους περιορισμοί στην εξουσία των προσώπων αυτών που ενδεχομένως προκύπτουν από το δίκαιο που διέπει την εταιρεία. Οι ίδιοι λόγοι προστασίας της πίστης στο μητρώο και δικαιοσύνης επιβάλλουν και αυτή τη ρύθμιση. Οι αλλοδαπές εταιρείες πρέπει να έχουν το βάρος να φροντίζουν να καθιστούν γνωστούς στους συναλλασσόμενους με τα υποκαταστήματά τους περιορισμούς της εξουσίας των εκπροσώπων τους και να μην έχουν οι συναλλασσόμενοι το βάρος να εξακριβώσουν το περιεχόμενο του αλλοδαπού δικαίου. Ως προς την φράση «ή δεν μπορούσαν, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων, να τον αγνοούν» βλ. την παρούσα αιτιολογική έκθεση υπό το άρθρο 86. Τέλος, το άρθρο 175 επαναλαμβάνει τη ρύθμιση του άρθρου 50β του κ.ν. 2190/1920.

⁷⁶ Μεταλληνός, ΔικΑΕ 2010, υπό 6, αρ. 46, Παίζη, Η προσπάθεια οριοθέτησης της διασυνοριακής μεταφοράς έδρας, Λειτουργία και προκλήσεις της διαδικασίας, διασυνοριακών μετατροπών, Εις: Οι αναμορφώσεις του εταιρικού δικαίου, Πρακτικά 28^{ου} Συνεδρίου ΕμπΔ, 2019, σ. 487

4.13. ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (Άρθρα 176-181)

- **Κείμενο Νόμου**

"Άρθρο 176-Ψευδείς ή παραπλανητικές δηλώσεις προς το κοινό

Τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή από 10.000 μέχρι 100.000 ευρώ ο ιδρυτής, το μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή ο διευθυντής της εταιρείας, ο οποίος εν γνώσει του προβαίνει σε ψευδή ή παραπλανητική δήλωση προς το κοινό, α) που αφορά την κάλυψη ή την καταβολή του κεφαλαίου, ή β) με σκοπό την εγγραφή σε τίτλους που εκδίδει η εταιρεία και αφορά στοιχεία αυτής, τα οποία ασκούν ουσιώδη επιρροή επί των εταιρικών υποθέσεων.

Άρθρο 177-Παραβάσεις μελών διοικητικού συμβουλίου

Τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή από 10.000 μέχρι 100.000 ευρώ το μέλος του διοικητικού συμβουλίου, το οποίο:

1. Εν γνώσει του συντάσσει ή εγκρίνει ανακριβείς ή παραπλανητικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ή τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλει να συντάξει, ή τις συντάσσει κατά παράβαση του νόμου ως προς το περιεχόμενό τους. Ποινή δεν επιβάλλεται σε περίπτωση επουσιωδών ελλείψεων, που δεν επηρεάζουν τη συνολική εικόνα των καταστάσεων.
2. Προβαίνει σε διανομή κερδών ή άλλων ωφελημάτων σε μετόχους της εταιρείας ή τρίτο πρόσωπο, που δεν προκύπτουν από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ή χωρίς να έχουν συνταχθεί χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή με βάση χρηματοοικονομικές καταστάσεις που εν γνώσει του είναι ανακριβείς ή παραπλανητικές ή συντάχθηκαν κατά παράβαση του νόμου.
3. Εν γνώσει του εξαγοράζει εξαγοράσιμες μετοχές, κατά παράβαση του άρθρου 39 ή προκαλεί την απόκτηση από την εταιρεία ιδίων μετοχών της ή τίτλων κτήσης μετοχών της ή μετοχών της μητρικής της ή τίτλων κτήσης μετοχών της μητρικής της, κατά παράβαση των άρθρων 48, 49, 52 ή 57 του παρόντος.
4. Χορηγεί προκαταβολή, δάνειο ή εγγύηση είτε επιβαρύνοντας την εταιρεία, με σκοπό να αποκτήσει τρίτος μετοχές αυτής, είτε επιβαρύνοντας θυγατρική της με σκοπό να αποκτήσει τρίτος μετοχές της μητρικής της, κατά παράβαση του άρθρου 51.
5. Εν γνώσει του συντάσσει αναληθή ή ελλιπή έκθεση διαχείρισης ή άλλη υποχρεωτική κατά το νόμο ετήσια έκθεση.

Άρθρο 178-Παραβάσεις ελεγκτών

Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών (3) ετών ή με χρηματική ποινή από 10.000 μέχρι 100.000 ευρώ ή και με τις δύο ποινές:

1. Ο τακτικός ελεγκτής ανώνυμης εταιρείας, ο οποίος θεωρεί οικονομική κατάσταση αυτή που εν γνώσει του έχει καταρτισθεί κατά παράβαση των διατάξεων του νόμου ως προς το περιεχόμενό τους.
2. Ο τακτικός ελεγκτής ανώνυμης εταιρείας ή ο διενεργών έκτακτο έλεγχο, ο οποίος παραβιάζει το καθήκον εχεμύθειας που έχει από το νόμο. Η ποινική δίωξη στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου ασκείται μόνο με έγκληση της εταιρείας.

Άρθρο 179- Παραβάσεις σχετικές με την εύρυθμη λειτουργία της εταιρείας

Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών (3) ετών ή με χρηματική ποινή από 5.000 μέχρι 50.000 ευρώ:

1. Όποιος συνάπτει για λογαριασμό της εταιρείας σύμβαση, για την οποία απαιτείται προηγούμενη άδεια κατά το άρθρο 100, αν η άδεια δεν δόθηκε. Το αξιόποιο εξαλείφεται αν η άδεια δοθεί κατά το άρθρο 100 μετά τη σύναψη της σύμβασης.
2. Το μέλος του διοικητικού συμβουλίου το οποίο παραβιάζει την υποχρέωση πιστοποίησης καταβολής του κεφαλαίου μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στο άρθρο 20 ή προβαίνει σε ψευδή πιστοποίηση της εν λόγω καταβολής. Με την ίδια ποινή τιμωρείται ο ορκωτός ελεγκτής ο οποίος προβαίνει σε ψευδή πιστοποίηση της εν λόγω καταβολής.
3. Το μέλος του διοικητικού συμβουλίου που παραλείπει να συντάξει ή συντάσσει εκπρόθεσμα τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ή τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή την ετήσια έκθεση διαχείρισης του διοικητικού συμβουλίου ή την ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης ή την πολιτική αποδοχών ή την έκθεση αποδοχών, που οφείλει να συντάξει, ή άλλη κατά το νόμο ετήσια έκθεση, που οφείλει να συντάξει.

4. Το μέλος του διοικητικού συμβουλίου που παραβιάζει την υποχρέωση αναπροσαρμογής του κεφαλαίου της εταιρείας, όταν τούτο επιβάλλεται από τον νόμο.

5. Όποιος παρακωλύει τη διενέργεια ελέγχου της εταιρείας από τους τακτικούς ελεγκτές ή τους ελεγκτές που έχουν ορισθεί για τη διενέργεια εκτάκτου ελέγχου ή δεν παρέχει σε αυτούς τις πληροφορίες που οφείλει να παράσχει και οι οποίες του ζητούνται νομίμως.

Άρθρο 180-Παραβάσεις σχετικές με τις συνελεύσεις μετόχων και ομολογιούχων

Τιμωρείται με χρηματική ποινή από 5.000 μέχρι 15.000 ευρώ:

1. Όποιος παραλείπει να συγκαλέσει γενική συνέλευση των μετόχων ή ομολογιούχων ή να συμπεριλάβει ορισμένο θέμα στην ημερήσια διάταξη κατά παράβαση του παρόντος νόμου ή του προγράμματος έκδοσης ομολογιών. Αν η υποχρέωση σύγκλησης γενικής συνέλευσης ή προσθήκης θέματος στην ημερήσια διάταξη ανακύψει ύστερα από αίτηση μετόχου ή ομολογιούχου, η ποινική δίωξη ασκείται μόνο με έγκληση αυτού.

2. Όποιος εν γνώσει του μετέχει σε γενική συνέλευση μετόχων ή ομολογιούχων ή ψηφίζει χωρίς να έχει το δικαίωμα αυτό.

3. Το μέλος του διοικητικού συμβουλίου που παραβιάζει την υποχρέωση παροχής πληροφοριών σε μετόχους, σύμφωνα με το άρθρο 141. Η ποινική δίωξη ασκείται μόνο με έγκληση εκείνου που υπέβαλε το αίτημα παροχής πληροφοριών.

Άρθρο 181-Γενική διάταξη

Δεν αποκλείονται διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται από ειδικότερες διατάξεις."

○ Σχολιασμός

• Άρθρα 176-181

Οι ποινικές διατάξεις αποδίδουν σε μεγάλο μέρος εκείνες του ΚΝ 2190/1920, οι οποίες μέχρι σήμερα έχουν τύχει ελάχιστης εφαρμογής. Τα άρθρα 176 έως 181 ποινικοποιούν ψευδείς ή παραπλανητικές δηλώσεις προς το κοινό, παραβάσεις μελών ΔΣ και ελεγκτών, παραβάσεις σχετικές με την εύρυθμη λειτουργία της εταιρείας και παραβάσεις σχετικές με τις συνελεύσεις μετόχων και ομολογιούχων. Η παράβαση του καταστατικού δεν αποτελεί πλέον αξιόποινη πράξη, όπως συνέβαινε με τα άρθρα 57 και 63β ΚΝ 2190/1920. Διοικητικές ποινές (πρόστιμα) δεν προβλέπονται, όπως κατά το άρθρο 63δ ΚΝ 2190/1920, εξακολουθούν όμως να ισχύουν εκείνες που αφορούν τις καταχωρίσεις στο Γ.Ε.ΜΗ (άρθρο 17 Ν. 3419/2005⁷⁷). Η εφαρμογή των γενικών διατάξεων (απιστία κλπ.) μένει ανοιχτή και βέβαια ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η παράλληλη εφαρμογή του νέου Ποινικού Κώδικα. Παράλληλες ποινικές διατάξεις υπάρχουν και σε άλλους νόμους (π.χ. για την κατάχρηση αγοράς), που, στο μέτρο που εφαρμόζονται, καθιστούν περιττή την ύπαρξη συναφών ποινικών διατάξεων και στο νόμο για τις Α.Ε.. Επίσης υπάρχουν συμπεριφορές που τιμωρούνται ήδη με βάση τις γενικές διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, ώστε να μην απαιτείται η κατάστρωση ειδικής ποινικής μεταχείρισης για τις ανώνυμες εταιρείες. Τέλος, ορισμένες ποινικές διατάξεις συνδεδεμένες με την κρατική εποπτεία έχουν εκ των πραγμάτων απαλειφθεί, λόγω της ουσιαστικής κατάργησης της εποπτείας αυτής (π.χ. άρθρο 57 περίπτωση ε' του κ.ν. 2190/1920). Καταργήθηκαν εξάλλου και οι διοικητικές κυρώσεις που είχαν εισαχθεί με το άρθρο 63δ του κ.ν. 2190/1920, δεδομένου ότι ανάλογες κυρώσεις προβλέπονται από το άρθρο 17 του ν. 3419/2005 για το Γ.Ε.ΜΗ. Άλλωστε η αρμοδιότητα εποπτείας για τις παραβάσεις του εταιρικού δικαίου, που θα δικαιολογούσε την επιβολή προστίμου, έχει ουσιαστικά καταργηθεί. Από την άλλη πλευρά προστέθηκαν ποινικές διατάξεις π.χ. για την παρά το νόμο κτήση ιδίων μετοχών από την εταιρεία και την παρά τον νόμο παροχή πιστώσεων, εγγυήσεων κλπ. για την απόκτηση ιδίων μετοχών (άρθρο 177 περιπτώσεις 3 και 4), επειδή οι πράξεις αυτές αντιβαίνουν στην προστασία του

⁷⁷ Νόμος Ν. 3419/2005, Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) και Εκσυγχρονισμός της Επιμελητηριακής Νομοθεσίας

κεφαλαίου και θέτουν σε κίνδυνο τα συμφέροντα των πιστωτών, όπως και η ήδη τιμωρούμενη παρά τον νόμο διανομή κερδών. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι σε καμιά περίπτωση (αντίθετα προς το ποινικό δίκαιο του κ.ν. 2190/1920) η παράβαση του καταστατικού δεν συνιστά αξιόποινη πράξη. Ειδικότερα προβλέπονται:

- **Άρθρο 176**

Τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή από 10.000 μέχρι 100.000 ευρώ ο ιδρυτής, το μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή ο διευθυντής της εταιρείας, ο οποίος εν γνώσει του προβαίνει σε ψευδή ή παραπλανητική δήλωση προς το κοινό, α) που αφορά την κάλυψη ή την καταβολή του κεφαλαίου, ή β) με σκοπό την εγγραφή σε τίτλους που εκδίδει η εταιρεία και αφορά στοιχεία αυτής, τα οποία ασκούν ουσιώδη επιρροή επί των εταιρικών υποθέσεων.

- **Άρθρο 177**

Τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή από 10.000 μέχρι 100.000 ευρώ το μέλος του διοικητικού συμβουλίου, το οποίο: 1. Εν γνώσει του συντάσσει ή εγκρίνει ανακριβείς ή παραπλανητικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ή τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλει να συντάξει, ή τις συντάσσει κατά παράβαση του νόμου ως προς το περιεχόμενό τους. Ποινή δεν επιβάλλεται σε περίπτωση επουσιωδών ελλείψεων, που δεν επηρεάζουν τη συνολική εικόνα των καταστάσεων. 2. Προβαίνει σε διανομή κερδών ή άλλων ωφελημάτων σε μετόχους της εταιρείας ή τρίτο πρόσωπο, που δεν προκύπτουν από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ή χωρίς να έχουν συνταχθεί χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή με βάση χρηματοοικονομικές καταστάσεις που εν γνώσει του είναι ανακριβείς ή παραπλανητικές ή συντάχθηκαν κατά παράβαση του νόμου. 3. Εν γνώσει του εξαγοράζει εξαγοράσιμες μετοχές, κατά παράβαση του άρθρου 39 ή προκαλεί την απόκτηση από την εταιρεία ιδίων μετοχών της ή τίτλων κτήσης μετοχών της ή μετοχών της μητρικής της ή τίτλων κτήσης μετοχών της μητρικής της, κατά παράβαση των άρθρων 48, 49, 52 ή 57 του παρόντος. 4. Χορηγεί προκαταβολή, δάνειο ή εγγύηση είτε επιβαρύνοντας την εταιρεία, με σκοπό να αποκτήσει τρίτος μετοχές αυτής, είτε επιβαρύνοντας θυγατρική της με σκοπό να αποκτήσει τρίτος μετοχές της μητρικής της, κατά παράβαση του άρθρου 51. 5. Εν γνώσει του συντάσσει αναληθή ή ελλιπή έκθεση διαχείρισης ή άλλη υποχρεωτική κατά το νόμο ετήσια έκθεση.

- **Άρθρο 178**

Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών (3) ετών ή με χρηματική ποινή από 10.000 μέχρι 100.000 ευρώ ή και με τις δύο ποινές: 1. Ο τακτικός ελεγκτής ανώνυμης εταιρείας, ο οποίος θεωρεί οικονομική κατάσταση αυτή που εν γνώσει του έχει καταρτισθεί κατά παράβαση των διατάξεων του νόμου ως προς το περιεχόμενό τους. 2. Ο τακτικός ελεγκτής ανώνυμης εταιρείας ή ο διενεργών έκτακτο έλεγχο, ο οποίος παραβιάζει το καθήκον εχεμύθειας που έχει από το νόμο. Η ποινική δίωξη στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου ασκείται μόνο με έγκληση της εταιρείας.

- **Άρθρο 179**

Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών (3) ετών ή με χρηματική ποινή από 5.000 μέχρι 50.000 ευρώ: 1. Όποιος συνάπτει για λογαριασμό της εταιρείας σύμβαση, για την οποία απαιτείται προηγούμενη άδεια κατά το άρθρο 100, αν η άδεια δεν δόθηκε. Το αξιόποιο εξαλείφεται αν η άδεια δοθεί κατά το άρθρο 100 μετά τη σύναψη της σύμβασης. 2. Το μέλος του διοικητικού συμβουλίου το οποίο παραβιάζει την υποχρέωση πιστοποίησης καταβολής του κεφαλαίου μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στο άρθρο 20 ή προβαίνει σε ψευδή πιστοποίηση της εν λόγω καταβολής. Με την ίδια ποινή

τιμωρείται ο ορκωτός ελεγκτής ο οποίος προβαίνει σε ψευδή πιστοποίηση της εν λόγω καταβολής. 3. Το μέλος του διοικητικού συμβουλίου που παραλείπει να συντάξει ή συντάσσει εκπρόθεσμα τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ή τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή την ετήσια έκθεση διαχείρισης του διοικητικού συμβουλίου ή την ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης ή την πολιτική αποδοχών ή την έκθεση αποδοχών, που οφείλει να συντάξει, ή άλλη κατά το νόμο ετήσια έκθεση, που οφείλει να συντάξει. 4. Το μέλος του διοικητικού συμβουλίου που παραβιάζει την υποχρέωση αναπροσαρμογής του κεφαλαίου της εταιρείας, όταν τούτο επιβάλλεται από τον νόμο. 5. Όποιος παρακωλύει τη διενέργεια ελέγχου της εταιρείας από τους τακτικούς ελεγκτές ή τους ελεγκτές που έχουν ορισθεί για τη διενέργεια εκτάκτου ελέγχου ή δεν παρέχει σε αυτούς τις πληροφορίες που οφείλει να παράσχει και οι οποίες του ζητούνται νομίμως.

- **Άρθρο 180**

Τιμωρείται με χρηματική ποινή από 5.000 μέχρι 15.000 ευρώ: 1. Όποιος παραλείπει να συγκαλέσει γενική συνέλευση των μετόχων ή ομολογιούχων ή να συμπεριλάβει ορισμένο θέμα στην ημερήσια διάταξη κατά παράβαση του παρόντος νόμου ή του προγράμματος έκδοσης ομολογιών. Αν η υποχρέωση σύγκλησης γενικής συνέλευσης ή προσθήκης θέματος στην ημερήσια διάταξη ανακύψει ύστερα από αίτηση μετόχου ή ομολογιούχου, η ποινική δίωξη ασκείται μόνο με έγκληση αυτού. 2. Όποιος εν γνώσει του μετέχει σε γενική συνέλευση μετόχων ή ομολογιούχων ή ψηφίζει χωρίς να έχει το δικαίωμα αυτό. 3. Το μέλος του διοικητικού συμβουλίου που παραβιάζει την υποχρέωση παροχής πληροφοριών σε μετόχους, σύμφωνα με το άρθρο 141. Η ποινική δίωξη ασκείται μόνο με έγκληση εκείνου που υπέβαλε το αίτημα παροχής πληροφοριών.

- **Άρθρο 181**

Τέλος, δεν αποκλείονται διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται από ειδικότερες διατάξεις.

4.14 ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (Άρθρα 182-190)

- **Κείμενο Νόμου**

"Άρθρο 182-Διατηρούμενες σε ισχύ διατάξεις

1. Ειδικές διατάξεις εταιρικού δικαίου για ειδικούς τύπους εταιρειών, όπως τα πιστωτικά ιδρύματα και οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις ή για συγκεκριμένες εταιρείες, υπερισχύουν των διατάξεων του παρόντος νόμου.

2. Ο ν. 3016/2002 για την εταιρική διακυβέρνηση, θέματα μισθολογίου και άλλες διατάξεις, παραμένει σε ισχύ. 3. Προστίθεται παράγραφος 4 στο άρθρο 16 του ν. 3401/2005 (Α 257), ως εξής:

«Σε περίπτωση άσκησης δικαιώματος υπαναχώρησης επί έκδοσης νέων μετοχών από ελληνική ανώνυμη εταιρεία και στο μέτρο που δεν είναι εφικτή η εκ νέου εμπρόθεσμη διάθεση των μετοχών επί των οποίων ασκήθηκε το δικαίωμα υπαναχώρησης, το διοικητικό συμβούλιο προσαρμόζει στο καταστατικό το ύψος του κεφαλαίου, ώστε να ληφθούν υπόψη τα αποτελέσματα της υπαναχώρησης.».

Άρθρο 183-Προσαρμογή καταστατικού και ελάχιστου κεφαλαίου των ανωνύμων εταιρειών

1. Οι υφιστάμενες ανώνυμες εταιρείες μπορούν να εναρμονίσουν τα καταστατικά τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η απόφαση τροποποίησης του καταστατικού για το σκοπό αυτόν, μπορεί να ληφθεί με απλή απαρτία και πλειοψηφία, με την προϋπόθεση ότι η σχετική απόφαση της γενικής συνέλευσης θα ληφθεί μέσα σε ένα (1) έτος από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Μεταγενέστερη εναρμόνιση, καθώς και υιοθέτηση στο καταστατικό δυνητικών ρυθμίσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, γίνεται κατά τις γενικές διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Ανώνυμες εταιρείες που κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου έχουν κεφάλαιο κάτω των 25.000 ευρώ, οφείλουν το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019 να αυξήσουν το κεφάλαιό τους

σε 25.000 ευρώ ή να μετατραπούν σε εταιρεία άλλης μορφής. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται με απλή απαρτία και πλειοψηφία. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε νεότερη καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ., μέχρις ότου συντελεσθεί η αύξηση.

Άρθρο 184-Κατάργηση ανωνύμων μετοχών

1. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, οι ελληνικές ανώνυμες εταιρείες δεν μπορούν πλέον να εκδίδουν ανώνυμες μετοχές. Ανώνυμες μετοχές που έχουν εκδοθεί από ελληνικές ανώνυμες εταιρείες ονομαστικοποιούνται υποχρεωτικά την 1η Ιανουαρίου 2020.

2. Για την αντικατάσταση των ανωνύμων τίτλων με ονομαστικούς ακολουθούνται οι διατάξεις του καταστατικού, που αφορούν τη διαδικασία μετατροπής ανωνύμων μετοχών σε ονομαστικές. Αν το καταστατικό δεν προβλέπει με πληρότητα τη διαδικασία αυτή, ακολουθείται η διαδικασία των παραγράφων 3, 4, 5, 6 και 7.

3. Η εταιρεία υποχρεούται με απόφαση που λαμβάνει το διοικητικό συμβούλιο το αργότερο την 1η Ιουλίου 2019 να ανακοινώσει μέσω του Γ.Ε.ΜΗ. και με άλλα πρόσφορα μέσα τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι ή άλλοι δικαιούχοι θα πρέπει να αναγγείλουν στην εταιρεία τα επί των μετοχών δικαιώματά τους, ώστε να εγγραφούν στο βιβλίο μετόχων του άρθρου 41 και να εκδοθούν οι νέοι τίτλοι. Μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 και ενόσω οι μέτοχοι ή άλλοι δικαιούχοι δεν έχουν αναγγείλει τα δικαιώματά τους, οι μετοχές δεν παρέχουν μετοχικά δικαιώματα ούτε και μπορούν να μεταβιβασθούν. Για την αναστολή άσκησης των μετοχικών δικαιωμάτων η παράγραφος 1 του άρθρου 50 εφαρμόζεται αναλόγως.

4. Με την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, που λαμβάνεται, σύμφωνα με την παράγραφο 3, εξειδικεύεται με σαφήνεια ο τρόπος αναγγελίας των δικαιωμάτων, ορίζεται δε και ο τρόπος με τον οποίο θα εκδοθούν και θα παραδοθούν στους μετόχους και άλλους δικαιούχους οι νέοι ονομαστικοί μετοχικοί τίτλοι. Η εταιρεία δεν υποχρεούται να παραδώσει μετοχικούς τίτλους, αν οι ονομαστικές μετοχές εκδοθούν σε λογιστική μορφή, σύμφωνα με το νόμο ή η εταιρεία δεν έχει υποχρέωση έκδοσης μετοχικών τίτλων, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 40.

5. Αν το διοικητικό συμβούλιο δεν προβεί στις παραπάνω ενέργειες μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019, κάθε μέτοχος που έχει ανώνυμες μετοχές μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων να υποχρεωθεί η εταιρεία να εγγράψει τον αιτούντα στο βιβλίο μετόχων και να εκδώσει και να παραδώσει σε αυτόν νέες ονομαστικές μετοχές.

6. Στις εταιρείες με μετοχές που είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε ΠΜΔ, για την καταγραφή των δικαιούχων ακολουθούνται οι κανόνες για τη νομιμοποίηση των μετόχων ενόψει συμμετοχής σε γενική συνέλευση. Επιμέρους ζητήματα της αντικατάστασης των ανωνύμων εισηγμένων μετοχών με ονομαστικές ρυθμίζονται με απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

7. Μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019 για τις υφιστάμενες ανώνυμες μετοχές ισχύουν οι εξής ρυθμίσεις:

α) Σε περίπτωση μερικής καταβολής του κεφαλαίου, σύμφωνα με το άρθρο 21, οι μετοχές μέχρι την αποπληρωμή τους είναι υποχρεωτικά ονομαστικές.

β) Η διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 26 δεν εφαρμόζεται ενόσω οι μετοχές δεν είναι ονομαστικές στο σύνολό τους.

γ) Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων για τη μεταβίβαση των ανωνύμων μετοχών, οι μετοχές αυτές μεταβιβάζονται, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τη μεταβίβαση κινητών πραγμάτων.

δ) Το δικαίωμα του μετόχου, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 122 ισχύει μόνο αν ο μέτοχος έχει ονομαστικές μετοχές.

ε) Η αποστολή στους μετόχους των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, καθώς και των σχετικών εκθέσεων του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 123, είναι δυνατή εφόσον οι μετοχές είναι ονομαστικές στο σύνολό τους.

στ) Η λήψη αποφάσεων με ψηφοφορία χωρίς συνεδρίαση, που προβλέπεται στο άρθρο 135, είναι δυνατή μόνο αν οι μετοχές της εταιρείας είναι στο σύνολό τους ονομαστικές.

ζ) Το δικαίωμα του μετόχου, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 10 και την παράγραφο 11 του άρθρου 141 ισχύει μόνο αν η εταιρεία έχει ονομαστικές μετοχές.

η) Μέτοχοι με ανώνυμες μετοχές δεν μπορούν να γίνουν μέλη ενώσεων μετόχων, σύμφωνα με το άρθρο 144 και να ασκούν δικαιώματα μέσω των ενώσεων με τις μετοχές αυτές.

θ) Οι μέτοχοι με ανώνυμες μετοχές μπορούν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019 να ασκούν τα δικαιώματα που έχουν και οι μέτοχοι με ονομαστικές μετοχές.

***** ΠΡΟΣΟΧΗ:** Κατά το άρθρο 54 παρ.1 Ν.4557/2018,ΦΕΚ Α 139/30.7.2018: "1. Κατά το χρόνο ισχύος της παρ. 7 του άρθρου 184 του ν. 4548/2018 (Α` 104), οι ανώνυμες μετοχές εταιρειών μη εισηγμένων σε οργανωμένη αγορά ή Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης, καθώς και τα δικαιώματα αγοράς αυτών μεταβιβάζονται με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό έγγραφο βεβαίας χρονολογίας ταυτόχρονα με την παράδοση τίτλων, όπου απαιτείται.

Άρθρο 185-Διατάξεις για άλλες εταιρικές μορφές

1. Στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 150, 151, 152, 153 και 154 του παρόντος emπίπτουν και προσωπικές εταιρείες, όταν όλοι οι άμεσοι ή έμμεσοι εταίροι έχουν περιορισμένη ευθύνη λόγω του ότι είναι νομικά πρόσωπα που έχουν τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας, της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, της ετερόρρυθμης κατά μετοχές εταιρείας ή της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας.
2. Στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 154 emπίπτουν και οι οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος, κατά την έννοια του Παραρτήματος Α του ν. 4308/2014.
3. Οι διατάξεις του Κώδικα Περί Τελών Χαρτοσήμου που προβλέπουν μειωμένο φορολογικό συντελεστή για τις ανώνυμες εταιρείες εφαρμόζονται αναλογικά στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης και τις ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες. Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από την 31η Μαΐου 2018.

Άρθρο 186-Εξουσιοδοτική διάταξη

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, κωδικοποιούνται σε ενιαίο αυτοτελές κείμενο οι διατάξεις για τις Ανώνυμες Εταιρείες (ΑΕ).

Άρθρο 187-Μεταβατικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις του άρθρου 20 για την πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου εφαρμόζονται από την ημερομηνία του άρθρου 190 και μετά.
2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 40 που προβλέπει νέες δυνατότητες ρύθμισης από το καταστατικό των ζητημάτων τήρησης του βιβλίου μετόχων, ισχύουν και σε υφιστάμενες εταιρείες.
3. Η μη υπογραφή του βιβλίου μετόχων που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 41 εφαρμόζεται και στις μεταβιβάσεις μετοχών που καταχωρίζονται στο βιβλίο μετόχων από την 1η Ιανουαρίου 2019 και μετά, ακόμη και αν η σύμβαση μεταβίβασης μετοχών είχε συναφθεί προηγουμένως.
4. Τα άρθρα 45, 46 και 47 του παρόντος δεν εφαρμόζονται σε εκκρεμείς διαδικασίες των άρθρων 49α, 49β και 49γ του κ.ν. 2190/1920.
5. Οι διατάξεις των άρθρων 59 έως και 74 εφαρμόζονται στα ομολογιακά δάνεια που εκδίδονται από την ημερομηνία του άρθρου 190 και μετά. Τα μέρη μπορούν να αποφασίζουν με τη διαδικασία που προβλέπεται για την τροποποίηση των όρων τους, την εφαρμογή του παρόντος νόμου και σε ομολογιακά δάνεια που είχαν εκδοθεί πριν από την ημερομηνία του άρθρου 190.
6. Τα άρθρα 75 και 76 εφαρμόζονται στους ιδρυτικούς τίτλους που εκδίδονται από την ημερομηνία του άρθρου 190 και μετά.
7. Τα άρθρα 99 έως 101 εφαρμόζονται σε συμβάσεις που συνάπτονται από την ημερομηνία του άρθρου 190 και μετά. Τα άρθρα 109 έως 112 εφαρμόζονται στις αμοιβές που αντιστοιχούν στις χρήσεις που αρχίζουν μετά τις 31.12.2018.
8. Οι διατάξεις για τη γενική συνέλευση εφαρμόζονται σε συνελεύσεις που προσκαλούνται από την ημερομηνία του άρθρου 190 και μετά.
9. Το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 4 του άρθρου 144 και οι υπουργικές αποφάσεις που προβλέπονται στον παρόντα νόμο μπορούν να εκδοθούν και πριν από την ημερομηνία του άρθρου 190 και μετά.
10. Αιτήσεις λύσεως ανώνυμης εταιρείας, σύμφωνα με την περίπτωση γ της παρ. 1 του άρθρου 48 του κ.ν. 2190/1920, που υποβλήθηκαν πριν από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου κρίνονται με βάση το άρθρο αυτό και μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος.
11. Η προθεσμία των τριών (3) ετών της παραγράφου 1 του άρθρου 169 ισχύει για εκκαθαρίσεις που αρχίζουν από την ημερομηνία του άρθρου 190 και μετά.
12. Στην περίπτωση των εκκρεμών κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου εκκαθαρίσεων, η προθεσμία των πέντε (5) ετών της παραγράφου 2 του άρθρου 170 δεν συμπληρώνεται πριν από την παρέλευση έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

13. Επί πτωχεύσεων που κηρύχθηκαν πριν από το ν. 4446/2016, η αναβίωση της εταιρείας μπορεί να επέλθει και με πτωχευτικό συμβιβασμό ή αποκατάσταση, ανάλογα με το εφαρμοζόμενο στην πτώχευση δίκαιο.

14. Σε σχέση με τη διαχρονική εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου που προβλέπουν παραγραφές ή αποσβεστικές προθεσμίες εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 18 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα.

15. Σε σχέση με τη διαχρονική εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου που ρυθμίζουν την ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου και άλλων προσώπων εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 24 και 25 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα.

16. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου για τις διανομές κερδών εφαρμόζονται στις διανομές που αποφασίζονται από γενικές συνελεύσεις που λαμβάνουν χώρα από την ημερομηνία του άρθρου 190 και μετά. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου για τη διανομή προσωρινού μερίσματος εφαρμόζονται στις διανομές που γίνονται με απόφαση διοικητικού συμβουλίου που λαμβάνεται από την ημερομηνία του άρθρου 190 και μετά.

17. Διατάξεις του παρόντος νόμου που ορίζουν αρμοδιότητα δικαστηρίων ή την ακολουθητέα διαδικασία εφαρμόζονται σε δίκες που αρχίζουν από την ημερομηνία του άρθρου 190 και μετά.

18. Μέχρι τις 31.1.2020 ολοκληρώνεται η μεταφορά των εταιρειών της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του παρόντος, των οποίων το Γ.Ε.ΜΗ. δεν τηρείται στη Διεύθυνση Εταιρειών της Γενικής Διεύθυνσης Αγοράς της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.»

Μέχρι την ολοκλήρωση της μεταφοράς κάθε εταιρείας, οι καταχωρίσεις στο Γ.Ε.ΜΗ. συνεχίζουν να πραγματοποιούνται από τις, πριν την 1η Ιανουαρίου 2019, αρμόδιες για την τήρηση του Γ.Ε.ΜΗ. υπηρεσίες και οι αποφάσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 4, εκδίδονται από τις αρμόδιες, για την έκδοση αυτών πριν την 1η Ιανουαρίου 2019, υπηρεσίες, τηρουμένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του παρόντος. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζεται η διαδικασία μεταφοράς των φακέλων, η χρονική σειρά μεταφοράς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με την ίδια διαδικασία και εντός του ίδιου χρονικού διαστήματος πραγματοποιείται και η μεταφορά των εταιρειών των οποίων το Γ.Ε.ΜΗ. παύει να τηρείται στη Διεύθυνση Εταιρειών της Γενικής Διεύθυνσης Αγοράς της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Άρθρο 188-Παραπομπές

Όπου διάταξη νόμου παραπέμπει σε διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 ή του ν. 3156/2003, οι οποίες καταργούνται δυνάμει του άρθρου 189, με την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου η παραπομπή αυτή νοείται ότι αναφέρεται στις αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος νόμου. Αντίστοιχα, όπου στο ν. 3156/2003 γίνεται αναφορά σε «ομολογιακό δάνειο του νόμου αυτού» νοείται ομολογιακό δάνειο του παρόντος νόμου.

Άρθρο 189-Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

- α) τα άρθρα 1 έως 63δ και 90 έως 146 του κ.ν. 2190/1920, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν,
- β) το άρθρο 3 του α.ν. 148/1967 (Α 173),
- γ) τα άρθρα 1 έως 9 και το άρθρο 12 του ν. 3156/2003 (Α 157), με εξαίρεση την παράγραφο 4 του άρθρου 2 και τα λοιπά άρθρα του νόμου που παραμένουν σε ισχύ,
- δ) το άρθρο 4 και η παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 876/1979 (Α 48),
- ε) το π.δ. 30/1988 (Α 13).

Άρθρο 190-Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 2019, εκτός αν ειδικώς ορίζεται διαφορετικά."

○ **Σχολιασμός**

• **Άρθρο 182**

Με το άρθρο 182 υπογραμμίζεται ότι οι ειδικότερες διατάξεις δεν επηρεάζονται από το παρόν σχέδιο νόμου. Επιπλέον, ρυθμίζεται τι συμβαίνει σε περίπτωση άσκησης δικαιώματος υπαναχώρησης λόγω

έκδοσης συμπληρώματος ενημερωτικού δελτίου σε περίπτωση αύξησης κεφαλαίου. Κρίθηκε σκόπιμο η ρύθμιση αυτή να τεθεί για λόγους ενότητας της ρύθμισης του δικαιώματος υπαναχώρησης στο άρθρο 16 του ν. 3401/2005 και όχι στον νόμο περί ανωνύμων εταιρειών.

- **Άρθρο 183**

Το άρθρο 183 ρυθμίζει δύο ζητήματα. Με την παράγραφο 1 παρέχεται η δυνατότητα στις εταιρείες να εναρμονίσουν τα καταστατικά τους με τις νέες ρυθμίσεις. Οι σχετικές τροποποιήσεις, αν λάβουν χώρα εντός έτους, αποφασίζονται με απλή απαρτία και πλειοψηφία. Η διάταξη είναι όμοια με το άρθρο 79 παρ. 10 του ν. 3604/2007. Η δεύτερη παράγραφος παρέχει προθεσμία ενός έτους για την αύξηση κεφαλαίου των εταιρειών εκείνων που έχουν κεφάλαιο κάτω των 25.000 ευρώ, ώστε το κεφάλαιό τους να μην υπολείπεται του ποσού αυτού, όπως ορίζεται στην «δεύτερη» εταιρική οδηγία (ήδη Οδηγία (ΕΕ) 2017/1132). Πρόκειται κυρίως για τις περιπτώσεις όπου το κεφάλαιο της εταιρείας είναι 24.000 ευρώ, για το λόγο ότι το άρθρο 8 του καταργούμενου του κ.ν. 2190/1920 προέβλεπε ελάχιστο κεφάλαιο του ύψους αυτού. Η σχετική αύξηση μπορεί να αποφασισθεί και πάλι με απλή απαρτία και πλειοψηφία.

- **Άρθρο 184**

Το άρθρο 184 περιέχει ρυθμίσεις που αφορούν τις ανώνυμες μετοχές. Όπως ήδη αναφέρθηκε στο εισαγωγικό τμήμα της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης και για τους λόγους που εκτίθενται εκεί, επιλογή του σχεδίου νόμου είναι η κατάργηση των ανωνύμων μετοχών, και η διατήρηση μόνο των ονομαστικών, ενώ απαγορεύεται, ήδη από τη θέση σε ισχύ του νέου νόμου, η έκδοση νέων ανωνύμων μετοχών από τις ελληνικές εταιρείες. Για την κατάργηση των υφιστάμενων ανωνύμων μετοχών προβλέπεται ικανή μεταβατική περίοδος, ώστε να υπάρξει χρόνος προσαρμογής στο νέο καθεστώς. Συγκεκριμένα το άρθρο 184 προβλέπει ότι η ονομαστικοποίηση των υφιστάμενων ανωνύμων μετοχών θα επέλθει την 1η Ιανουαρίου 2020 και μάλιστα αυτόματα, χωρίς δηλαδή να απαιτείται τροποποίηση του καταστατικού. Και αν μεν το καταστατικό προβλέπει ειδική διαδικασία αντικατάστασης των ανωνύμων τίτλων με ονομαστικούς, ακολουθείται η διαδικασία αυτή, άλλως εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις του άρθρου 184. Οι ρυθμίσεις αυτές συνίστανται στα ακόλουθα: Πρώτον, η εταιρεία που έχει εκδώσει ανώνυμες μετοχές οφείλει να αποκτήσει βιβλίο μετόχων, ή αντίστοιχη ηλεκτρονική υποδομή, που θα της επιτρέψει να καταγράψει τους μετόχους της και τα δικαιώματά τους. Δεύτερον, θα πρέπει το αργότερο την 1η Ιουλίου 2019 να ανακοινώσει στους μετόχους τον τρόπο με τον οποίο οι τελευταίοι θα πρέπει να αναγγείλουν στην εταιρεία τα επί των μετοχών δικαιώματά τους, ώστε να εγγραφούν στο βιβλίο μετόχων και να τους παραδοθούν οι νέοι τίτλοι. Μετά την 1η Ιανουαρίου 2020, οι μετοχές για τις οποίες δεν θα έχει γίνει καταχώριση στο βιβλίο μετόχων, δεν θα παρέχουν πια μετοχικά δικαιώματα (η άσκηση των τελευταίων θα έχει τους περιορισμούς των ιδίων μετοχών, σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 1), ούτε και θα μπορούν να μεταβιβασθούν εγκύρως. Η εταιρεία δεν θα υποχρεούται να παραδώσει νέους τίτλους, αν εκδίδει τις μετοχές σε λογιστική μορφή, ή το καταστατικό προβλέπει ότι δεν έχει τέτοια υποχρέωση. Τρίτον, με δεδομένο ότι η διαδικασία αυτή βρίσκεται ουσιαστικά στα χέρια της εταιρείας, ο νόμος παρέχει στον μέτοχο τη δυνατότητα να επιδιώξει ατομικά την εγγραφή του στο βιβλίο μετόχων και την παράδοση σε αυτόν των ονομαστικών μετοχών, με την προϋπόθεση ότι το διοικητικό συμβούλιο δεν θα έχει προβεί στην παραπάνω διαδικασία μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2019. Μπορεί δηλαδή ο μέτοχος να προσφύγει στο δικαστήριο και να ζητήσει να υποχρεωθεί η εταιρεία να εκδώσει και να παραδώσει στο μέτοχο τις νέες ονομαστικές μετοχές και βέβαια να εγγράψει το μέτοχο στο βιβλίο μετόχων. Στο μέτρο που οι ανώνυμες μετοχές είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε πολυμερή μηχανισμό

διαπραγμάτευσης, οι μέτοχοι καλούνται από την εταιρεία και καταγράφονται, σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν για τη νομιμοποίηση των μετόχων ενόψει γενικής συνέλευσης. Προβλέπεται όμως η δυνατότητα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς να λάβει αποφάσεις με τις οποίες θα ρυθμίζονται επιμέρους ζητήματα της αντικατάστασης των ανωνύμων μετοχών με ονομαστικές. Τέλος στην παράγραφο 7 το άρθρο 184 περιέχει ειδικές ρυθμίσεις, που θα ισχύουν κατά τη μεταβατική περίοδο μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2019.

- **Άρθρο 185**

Στο άρθρο αυτό ορίζεται ότι τα άρθρα 150, 151, 152, 153 και 154 του νόμου (που αφορούν δηλ. την ετήσια έκθεση διαχείρισης του Δ.Σ., τις μη χρηματοοικονομικές καταστάσεις, τη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, τις αντίστοιχες εκθέσεις επί ενοποιημένων καταστάσεων και την ενοποιημένη μη χρηματοοικονομική κατάσταση, αντίστοιχα) εφαρμόζονται και σε προσωπικές εταιρείες, όταν όλοι οι άμεσοι ή έμμεσοι εταίροι έχουν περιορισμένη ευθύνη λόγω του ότι είναι νομικά πρόσωπα που έχουν τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας, της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, της ετερόρρυθμης κατά μετοχές εταιρείας ή της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας.

- **Άρθρο 186**

Στο άρθρο αυτό προβλέπεται εξουσιοδότηση για την έκδοση προεδρικού διατάγματος, μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, το οποίο θα κωδικοποιεί τις διατάξεις που αφορούν το δίκαιο που διέπει τις Ανώνυμες Εταιρείες.

- **Άρθρο 187**

Στο άρθρο 187 περιλαμβάνονται μεταβατικές διατάξεις, για τη ρύθμιση ζητημάτων που μπορεί να ανακύψουν κατά την πρώτη εφαρμογή του προτεινόμενου σχεδίου νόμου.

- **Άρθρο 189**

Με το άρθρο 189 καταργούνται κυρίως οι διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 και του ν. 3156/2003 που αντικαθίστανται από το παρόν νομοσχέδιο. Η έκταση κατάργησης του κ.ν. 2190/1920 συμπροσδιορίζεται από την κατάργηση και άλλων πολλών διατάξεων του από τον πρόσφατο νόμο για τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ν. 4308/2014) και τη νεότερη νομοθεσία για τον τακτικό έλεγχο. Συνεπώς ο κ.ν. 2190/1920 συνεχίζει να υπάρχει πλέον οριακά, με σχετικά λίγες όμως διατάξεις, που αφορούν το δίκαιο των μετασχηματισμών (μετατροπές, συγχωνεύσεις, διασπάσεις κ.λπ.), και οι οποίες θα εξακολουθήσουν να ισχύουν μέχρις ότου με νεότερο νομοθέτημα, που θα κατατεθεί ελπίζεται σύντομα, ρυθμισθούν συνολικά (για όλες τις εταιρείες) τα ζητήματα των μετασχηματισμών. Όπως εξάλλου ορίζεται, όπου διατάξεις νόμων παραπέμπουν σε διατάξεις των κ.ν. 2190/1920 και ν. 3156/2003, η παραπομπή θα νοείται ως παραπομπή στις αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου. Ενδεικτικά, το άρθρο 14 του ν. 3156/2003 που αναφέρεται σε «ομολογιακά δάνεια του νόμου αυτού» θα νοείται ότι αναφέρεται σε ομολογιακά δάνεια των άρθρων 59-74 του παρόντος νομοσχεδίου. Καταργούνται επίσης ορισμένες διατάξεις ειδικών νόμων, που αναφέρονταν στις ανώνυμες εταιρείες, ενώ γίνονται ορισμένες τροποποιήσεις σε άλλες διατάξεις. Ειδικότερα: (α) Καταργείται το άρθρο 3 του αναγκαστικού νόμου 148/1967, καθώς η ρύθμισή του ενσωματώνεται τροποποιημένη στο παρόν νομοσχέδιο. (β) Καταργείται το απαρχαιωμένο άρθρο 4 του ν. 876/1979 που έθετε αδικαιολόγητους περιορισμούς στην έκδοση προνομιούχων μετοχών. (γ) Καταργείται η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 9 του ν. 876/1979 που προέβλεπε την έκδοση τραπεζικών ομολογιών με απόφαση διοικητικού συμβουλίου ως περιττή, αφού επικαλύπτεται από τη γενική

ρύθμιση. (δ) Καταργείται το π.δ. 30/1988, η ρύθμιση του οποίου ενσωματώνεται τροποποιημένη στο παρόν νομοσχέδιο.

- **Άρθρο 190**

Στο άρθρο αυτό ορίζεται ότι η εφαρμογή 33 των διατάξεων του νέου νόμου αρχίζει όχι άμεσα, αλλά την 1.1.2019, ώστε να υπάρξει χρονική άνεση για την ενημέρωση των εταιρειών. Κατ' εξαίρεση ενδέχεται η εφαρμογή ορισμένων διατάξεων να είναι άμεση (δηλ. ήδη από τη θέση σε τυπική ισχύ του νόμου), αν αυτό ορίζεται ρητά. Μια τέτοια περίπτωση είναι εκείνη του άρθρου 184 παράγραφος 1, κατά την οποία μετά την δημοσίευση του νέου νόμου (δηλ. όχι την 1.1.2019) απαγορεύεται η έκδοση νέων ανωνύμων μετοχών. Τέλος, προβλέπεται αναδρομική ισχύς της παραγράφου 3 του άρθρου 185 ώστε να μην υπάρξει χρονικό κενό ως προς το μειωμένο συντελεστή του τέλους χαρτοσήμου για τις ΕΠΕ και τις ΙΚΕ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Με τον Ν. 4548/2018 «Αναμόρφωση του δικαίου των ανώνυμων εταιρειών» (ΦΕΚ Α' 104/13.06.2018) και την παράλληλη κατάργηση της πλειονότητας των άρθρων του Κ.Ν. 2190/1920, επιχειρήθηκε ο εκσυγχρονισμός των ρυθμίσεων που διέπουν την ανώνυμη εταιρεία και εντάχθηκε στα πλαίσια της γενικότερης αναμόρφωσης των νομοθετημάτων που αφορούν τις κεφαλαιουχικές εταιρείες. Κωδικοποιήθηκαν διατάξεις που αφορούν την ανώνυμη εταιρεία, που βρίσκονταν σε άλλα νομοθετήματα, αποσαφηνίστηκαν αρκετά ζητήματα και εισήχθησαν νέες ρυθμίσεις, προκειμένου το δίκαιο της ανώνυμης εταιρείας να καταστεί απλούστερο για τους εγχώριους επιχειρηματίες αλλά και ελκυστικότερο με σκοπό την προσέλκυση ξένων επενδύσεων. Η θέση σε ισχύ του νέου νόμου την 1.1.2019 φέρνει αναγκαία στο νου τον σχεδόν εκατοντούτη απελθόντα ΚΝ 2190/1920. Ο νόμος αυτός ήταν ένα εξαιρετικά ανθεκτικό και επιτυχές νομοθέτημα για την εποχή του, που συντρόφειψε την ελληνική οικονομία και επιχειρηματικότητα για ένα αιώνα και δημιούργησε πολλές «σταθερές». Εύλογη δημιουργήθηκε λοιπόν η απορία γιατί προτιμήθηκε η εξ υπαρχής σύνταξη νέου νόμου για τις ανώνυμες εταιρείες και δεν επιχειρήθηκε μια ακόμη ανακαίνιση του ΚΝ 2190/1920, με επιμέρους τροποποιήσεις άρθρων του, όπως συνήθιζε να συμβαίνει στο παρελθόν. Είναι φανερό ότι μια τέτοια λύση θα ήταν πιο πρακτική και λιγότερο οχληρή, σε σύγκριση με την πάντα δύσκολη εξοικείωση με ένα νέο νόμο. Η τροποποίηση όμως ενός κορεσμένου νομοθετήματος με ένα νέο κύμα τροποποιήσεων θα συνιστούσε μια παραπέρα σώρευση προβληματικών διατάξεων ανάμεσα σε άλλες διατάξεις και αλλοίωση του νόμου και της λογικής του. Το νέο λοιπόν νομοθέτημα αποτελεί μια νέα σελίδα στην ιστορία της ελληνικής επιχειρηματικότητας και επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις στις Ανώνυμες Εταιρείες, ώστε να ανταποκρίνονται στο εμπειρικά αναμενόμενο και να επιτευχθεί η απλοποίηση και η επιτάχυνση στη διαμόρφωση των εταιρικών σχέσεων.

Η ελευθερία αυτή στη διαμόρφωση των εταιρικών σχέσεων εκφράζεται σε διάφορες εκφάνσεις της στο πλαίσιο του νέου νόμου, όπως είναι η διεύρυνση των κατηγοριών τίτλων που μπορεί να εκδώσει μια Α.Ε., η δυνατότητα λήψεως αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση εγγράφως χωρίς να λάβει χώρα σχετική συνεδρίαση των μετόχων, καθώς και η δυνατότητα διορισμού μονομελούς διοικητικού συμβουλίου (διαχειριστή) για τις μικρές ή πολύ μικρές Α.Ε. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο νέος νόμος δεν συμπεριέλαβε σχετικές διατάξεις αναφορικά με το ζήτημα των ορίων της καταστατικής ελευθερίας, αλλά και των εξωεταιρικών συμφωνιών. Υπό την ισχύ του Ν. 2190/1920, οι εξωεταιρικές συμφωνίες αποτέλεσαν και εξακολουθούν να αποτελούν ένα ιδιαίτερα σημαντικό εργαλείο, ιδίως όσον αφορά συμφωνίες μετόχων που παρεκκλίνουν από τις διατάξεις του νόμου. Εκτός από τα λοιπά πλεονεκτήματα που προσφέρουν οι εξωεταιρικές συμφωνίες, όπως η μη δημοσίευσή τους, η κατάρτισή τους υποκινήθηκε σε μεγάλο βαθμό από την μικρότερη ελευθερία που παρείχε ο Ν. 2190/1920 ως προς τη διαμόρφωση των εταιρικών σχέσεων, οι οποίες ήταν ασφαλέστερο να αποτυπωθούν σε ένα ιδιωτικό έγγραφο παρά στο καταστατικό. Ωστόσο, με τη διεύρυνση των δυνατοτήτων καταστατικής διαμόρφωσης των εταιρικών σχέσεων που παρέχεται στο πλαίσιο της νέας νομοθεσίας, πολλά από τα ζητήματα που μέχρι σήμερα αποτελούσαν αντικείμενο εξωεταιρικής συμφωνίας θα μπορούν πλέον να συμπεριληφθούν στο καταστατικό. Συμπερασματικά, σε θεωρητικό επίπεδο, η αναμόρφωση του εταιρικού δικαίου με το σύνολο των ανωτέρω τροποποιήσεων, θα πρέπει να αντιμετωπισθεί ως ένα θετικό βήμα προς εκσυγχρονισμό του δικαίου μας. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα των νέων αλλαγών καθώς και ο βαθμός εξοικείωσης των ανωνύμων εταιρειών με αυτές είναι ζητήματα τα οποία αναμένεται να διαπιστωθούν στη πράξη και σε βάθος χρόνο.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ Ν. 4548/2018 ΚΑΙ ΚΝ 2190/1920

Ν 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
Άρθρο 1	παρ. 1	Άρθρο 1 Άρθρο 11α	παρ. 1 , παρ. 1
	παρ. 2	Άρθρο 1	παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 2α
Άρθρο 2	στ. α	Άρθρο 1	παρ. 2β στ. α
	στ. β		παρ. β στ. β
	στ. γ		παρ. 2β στ. γ
	στ. δ	-	
	στ. ε	-	
	στ. στ	-	
	στ. ζ	-	
	στ. η	-	
	στ. θ	-	
	στ. ι	-	
	στ. ια	-	
	στ. ιβ	-	
Άρθρο 3		-	
Άρθρο 4	παρ. 1	Άρθρο 1	παρ. 3
	παρ. 2	Άρθρο 4	παρ. 1
	παρ. 3		παρ. 2, 2α, 2β
	παρ. 4	-	
	παρ. 5	-	
Άρθρο 5	παρ. 1	Άρθρο 2	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 1α

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 3		παρ. 2
Άρθρο 6	παρ. 1	Άρθρο 5	παρ. 1, 2, 4, 5
	παρ. 2		παρ. 3, 6
	παρ. 3	-	
Άρθρο 7	παρ. 1	Άρθρο 6	
	παρ. 2	-	
Άρθρο 8	παρ. 1	-	
	παρ. 2	-	
	παρ. 3	-	
Άρθρο 9	παρ. 1	Άρθρο 4	παρ.1
	παρ. 2		παρ. 2, 2α,
	παρ. 3	-	
	παρ. 4		παρ. 2β
	παρ. 5	-	
Άρθρο 10	παρ. 1	Άρθρο 7δ	
	παρ. 2	Άρθρο 2	παρ. 3
Άρθρο 11	παρ. 1	Άρθρο 4α	παρ.1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 2α
	παρ. 4		παρ. 3
	παρ. 5		παρ. 4
	παρ. 6		παρ. 5
	παρ. 7		παρ. 6
Άρθρο 12	παρ. 1	Άρθρο 7α	παρ. 1
	παρ. 2	-	

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
Άρθρο 13	παρ. 1	Άρθρο 7β	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 14
Άρθρο 14	παρ. 1	Άρθρο 7γ	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
Άρθρο 15	παρ. 1	-	
	παρ. 2	Άρθρο 8	παρ. 2
Άρθρο 16	παρ. 1	Άρθρο 8	παρ. 5
	παρ. 2		παρ. 1
	παρ. 3	Άρθρο 8α	
Άρθρο 17	παρ. 1	-	
	παρ. 2	Άρθρο 8	παρ. 5
	παρ. 3	Άρθρο 9	παρ. 1
	παρ. 4		παρ. 1
	παρ. 5		παρ. 2 υποπαρ. 2
	παρ. 6		παρ. 2 υποπαρ. 3
	παρ. 7	-	
	παρ. 8		παρ. 6
	παρ. 9	-	
Άρθρο 18	παρ. 1	Άρθρο 9α	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 5
Άρθρο 19	παρ. 1	Άρθρο 10	παρ. 1

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 4
	παρ. 4		παρ. 5
Άρθρο 20	παρ. 1	Άρθρο 11	
	παρ. 2		παρ. 3
	παρ. 3		παρ. 6
	παρ. 4	-	
	παρ. 5		παρ. 2 τελ. εδάφιο
	παρ. 6		παρ. 1,2,4
	παρ. 7	-	
	παρ. 8	-	
	παρ. 9		παρ. 5 υποπαρ. 2
	παρ. 10	-	
Άρθρο 21	παρ. 1	Άρθρο 12	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 1 τελ. εδάφιο
	παρ. 3		παρ. 2 στ. α-δ
	παρ. 4	-	
	παρ. 5		παρ. 2 στ. ε
	παρ. 6	-	
	παρ. 7		παρ. 2 στ. στ
Άρθρο 22	παρ. 1	-	
	παρ. 2	-	
Άρθρο 23		-	
Άρθρο 24	παρ. 1	Άρθρο 13	παρ. 1

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4 στ. β (αντίθετη πρόβλεψη)
	παρ. 5		παρ. 4 στ. γ
Άρθρο 25	παρ. 1	Άρθρο 13	παρ. 5
	παρ. 2		παρ. 6
	παρ. 3		παρ. 12
	παρ. 4		παρ. 12 τελευταίο εδάφιο
Άρθρο 26	παρ. 1	Άρθρο 13	παρ. 7
	παρ. 2		παρ. 8
	παρ. 3		παρ. 8 τελευταίο εδάφιο
	παρ. 4		παρ. 8
	παρ. 5		παρ. 9
Άρθρο 27	παρ. 1	Άρθρο 13	παρ. 10
	παρ. 2		παρ. 10 τελευταίο εδάφιο
	παρ. 3		παρ. 11
	παρ. 4	-	
Άρθρο 28	παρ. 1	Άρθρο 13α	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
Άρθρο 29	παρ. 1	-	
	παρ. 2	Άρθρο 8	παρ. 6
	παρ. 3	Άρθρο 4	παρ. 3
	παρ. 4	-	
	παρ. 5		παρ. 5

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 6		παρ. 5 τελευταίο εδάφιο
Άρθρο 30	παρ. 1	Άρθρο 4	παρ. 4
	παρ. 2	-	
	παρ. 3	-	
	παρ. 4		παρ. 4 τελευταίο εδάφιο
Άρθρο 31	παρ. 1	-	
	παρ. 2	Άρθρο 4	παρ. 4α
Άρθρο 32	παρ. 1	Άρθρο 15α	παρ. 1 εδ. α' και γ', παρ. 2
	παρ. 2		παρ. 1 εδ. β'
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 5
	παρ. 6		παρ. 5 τελευταίο εδάφιο
Άρθρο 33		-	
Άρθρο 34		Άρθρο 11α	παρ. 1
Άρθρο 35	παρ. 1	Άρθρο 14	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
Άρθρο 36	παρ. 1	Άρθρο 30	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
Άρθρο 37		-	
Άρθρο 38	παρ. 1	Άρθρο 3	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5	-	
	παρ. 6	-	
	παρ. 7	-	
	παρ. 8		παρ. 5
	παρ. 9		παρ. 6
Άρθρο 39	παρ. 1	Άρθρο 17β	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4	-	
	παρ. 5	-	
	παρ. 6	-	
Άρθρο 40	παρ. 1	Άρθρο 8β	παρ. 1
	παρ. 2	-	
	παρ. 3		παρ. 2
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5	-	
	παρ. 6	-	
Άρθρο 41		Ζητήματα μεταβίβασης (γενικά): Άρθρο 8β	παρ. 5-7
Άρθρο 42		Ζητήματα μεταβίβασης (γενικά): Άρθρο 8β	παρ. 5-7
Άρθρο 43	παρ. 1	Άρθρο 3	παρ. 7 εδ. α' και β'
	παρ. 2		παρ. 7 εδ. γ'

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 3		παρ. 8
	παρ. 4	-	
	παρ. 5		παρ. 9
Άρθρο 44		-	
Άρθρο 45	παρ. 1	Άρθρο 49α	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 5
	παρ. 6		παρ. 6
	παρ. 7		παρ. 7
Άρθρο 46	παρ. 1	Άρθρο 49β	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
Άρθρο 47	παρ. 1	Άρθρο 49γ	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 5
	παρ. 6		παρ. 6
	παρ. 7		παρ. 7
Άρθρο 48	παρ. 1	Άρθρο 15β	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
Άρθρο 49	παρ. 1	Άρθρο 16	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 5
	παρ. 6		παρ. 6
	παρ. 7		παρ. 7
Άρθρο 50	παρ. 1	Άρθρο 16	παρ. 8
	παρ. 2		παρ. 9
Άρθρο 51	παρ. 1	Άρθρο 16α	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
Άρθρο 52	παρ. 1	Άρθρο 17	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 2α
	παρ. 4		παρ. 3
	παρ. 5		παρ. 4
Άρθρο 53	παρ. 1	-	
	παρ. 2	-	
Άρθρο 54		Άρθρο 30α	
Άρθρο 55		Άρθρο 12α	
Άρθρο 56-58		-	
Άρθρο 59 - ΟΜΟΛΟΓΙΕΣ		N 3156/2003: Άρθρο 1	
Άρθρο 60		N 3156/2003: Άρθρο 1	
Άρθρο 61		N 3156/2003: Άρθρο 2	παρ. 1

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 2	-	
Άρθρο 62	παρ 1	N 3156/2003: Άρθρο 2	παρ. 2
	παρ. 2		παρ. 3
	παρ. 3		παρ. 3
Άρθρο 63		N 3156/2003: Άρθρο 3	
Άρθρο 64		N 3156/2003: Άρθρο 4	παρ. 1-3
Άρθρο 65		N 3156/2003: Άρθρο 4	παρ. 4-8
Άρθρο 66		N 3156/2003: Άρθρο 4	παρ. 9,10,16
Άρθρο 67		N 3156/2003: Άρθρο 4	παρ. 11-15
Άρθρο 68		N 3156/2003: Άρθρο 5	
Άρθρο 69		N 3156/2003: Άρθρο 6	εδ. α'
Άρθρο 70		N 3156/2003: Άρθρο 7	
Άρθρο 71	παρ. 1	Άρθρο 3α	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3 εδ. α'
	παρ. 4		παρ. 4
Άρθρο 72		Άρθρο 3β	
Άρθρο 73		N 3156/2003: Άρθρο 12	
Άρθρο 74		-	
Άρθρο 75	παρ. 1	Άρθρο 15	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 5	-	
	παρ. 6	-	
Άρθρο 76		Άρθρο 15	παρ. 5
Άρθρο 77	παρ. 1	Άρθρο 18	παρ. 1
	παρ. 2	Άρθρο 19	παρ. 2
	παρ. 3	Άρθρο 18	παρ. 2 εδ. α', β'
	παρ. 4		παρ. 2 εδ. γ', δ'
Άρθρο 78	παρ. 1	Άρθρο 34	παρ. 1 στ. β'
	παρ. 2		παρ. 2 στ. γ'
Άρθρο 79	παρ. 1	Άρθρο 18	παρ. 3 εδ. α'
	παρ. 2		παρ. 3 εδ. β', γ'
	παρ. 3		παρ. 4
	παρ. 4		παρ. 5
	παρ. 5	-	
Άρθρο 80	παρ. 1	Άρθρο 18	παρ. 6
	παρ. 2		παρ. 6 τελευταίο εδάφιο
Άρθρο 81	παρ. 1	Άρθρο 18	παρ. 7
	παρ. 2	-	
	παρ. 3	-	
Άρθρο 82	παρ. 1	Άρθρο 18	παρ. 7
	παρ. 2		παρ. 8
	παρ. 3		παρ. 9
Άρθρο 83		-	
Άρθρο 84		Άρθρο 7ε	
Άρθρο 85	παρ. 1	Άρθρο 19	παρ. 1

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 2	-	
Άρθρο 86	παρ. 1	Άρθρο 22	παρ. 1 εδ. α'
	παρ. 2		παρ. 1 εδ. β', γ'
	παρ. 3		παρ. 2
Άρθρο 87	παρ. 1	Άρθρο 22	παρ. 3 εδ. α', γ'
	παρ. 2		παρ. 3 εδ. δ'
	παρ. 3		παρ. 3 εδ. ε', στ'
	παρ. 4	-	
	παρ. 5	-	
Άρθρο 88		-	
Άρθρο 89		-	
Άρθρο 90	παρ. 1	Άρθρο 20	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 3α
	παρ. 5	-	
Άρθρο 91	παρ. 1	Άρθρο 20	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 4
	παρ. 3		παρ. 5
	παρ. 4		παρ. 5α
Άρθρο 92	παρ. 1	Άρθρο 21	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
Άρθρο 93	παρ. 1	Άρθρο 20	παρ. 6

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 2		παρ. 8
	παρ. 3		παρ. 7
	παρ. 4	-	
Άρθρο 94	παρ. 1	Άρθρο 21	παρ. 5
	παρ. 2	-	
	παρ. 3	-	
Άρθρο 95		-	
Άρθρο 96	παρ. 1	-	
	παρ. 2	Άρθρο 22α	παρ. 1α
Άρθρο 97	παρ. 1 στ. α'	Άρθρο 22α	παρ. 3α
	παρ. 1 στ. β'		παρ. 3β
	παρ. 1 στ. γ'	-	
	παρ. 2	-	
	παρ. 3		παρ. 3γ
Άρθρο 98	παρ. 1	Άρθρο 23	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
Άρθρο 99	παρ. 1	Άρθρο 23α	παρ. 1,2
	παρ. 2 στ. α'		παρ. 2 εδ. γ' στ. α'
	παρ. 2 στ. β'		παρ. 5 εδ. α', β'
	παρ. 2 στ. γ'		παρ. 5 εδ. γ'
	παρ. 3 στ. α'		παρ. 2 εδ. β'
	παρ. 3 στ. β'	-	
	παρ. 3 στ. γ'	-	
	παρ. 3 στ. δ'	-	

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 3 στ. ε'		παρ. 5 τελ. εδάφιο
	παρ. 3 στ. στ'		παρ. 5 τελ. εδάφιο
	παρ. 3 στ. ζ'	-	
	παρ. 4	-	
	παρ. 5		παρ. 2 εδ. γ' στ. β'
Άρθρο 100		Άρθρο 23α	παρ. 1 στοιχείο β' και παρ. 3, 4
Άρθρο 101		-	
Άρθρο 102	παρ. 1	Άρθρο 22α	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2 εδ. α', β'
	παρ. 3	-	
	παρ. 4		παρ. 2 εδ. γ'
	παρ. 5		παρ. 6
	παρ. 6		παρ. 5
	παρ. 7		παρ. 4
Άρθρο 103		-	
Άρθρο 104		Άρθρο 22β	παρ. 1, 2
Άρθρο 105		Άρθρο 22β	παρ. 3
Άρθρο 106	παρ. 1-2	-	
	παρ. 3	Άρθρο 22β	παρ. 3 τελευταίο εδάφιο
Άρθρο 107		-	
Άρθρο 108		Άρθρο 35	
Άρθρο 109	παρ. 1	Άρθρο 24	παρ. 2 εδ. α', β'
	παρ. 2		παρ. 1
	παρ. 3		παρ. 3

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 4	-	
	παρ. 5		παρ. 2 εδ. β'
Άρθρο 110		-	
Άρθρο 111		-	
Άρθρο 112		-	
Άρθρο 113	παρ. 1	Άρθρο 13	παρ. 13 εδ. α', β'
	παρ. 2		παρ. 13 εδ. γ', δ, ε', στ'
	παρ. 3		παρ. 13 εδ. ζ'- τεύταίο
	παρ. 4		παρ. 14
	παρ. 5	-	
Άρθρο 114		ΠΔ 30/1998	
Άρθρο 115		-	
Άρθρο 116		Άρθρο 33	
Άρθρο 117	παρ. 1	Άρθρο 34	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
Άρθρο 118		-	
Άρθρο 119	παρ. 1	Άρθρο 25	παρ. 1 εδ. α'
	παρ. 2	-	
	παρ. 3	-	
	παρ. 4	Άρθρο 47	
	παρ. 5	-	
Άρθρο 120	παρ. 1	Άρθρο 25 εδ. α'-γ'	
	παρ. 2	τελευταίο εδάφιο	
	παρ. 3	-	

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
Άρθρο 121	παρ. 1	-	
	παρ. 2	-	
	παρ. 3	Άρθρο 26	παρ. 2 εδ α'
	παρ. 4		παρ. 2β
	παρ. 5		παρ. 3
Άρθρο 122	παρ. 1	Άρθρο 26	παρ. 1 εδ. α'
	παρ. 2		παρ. 1 εδ. β' έως τελευταίο
	παρ. 3	-	παρ. 2γ και άρθρο 27 παρ. 3 στ. α
	παρ. 4	-	
Άρθρο 123	παρ. 1	Άρθρο 27	παρ. 1
	παρ. 2	-	
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 3
	παρ. 5		παρ. 3 τελευταίο εδάφιο
Άρθρο 124	παρ. 1	Άρθρο 28 Άρθρο 28α	παρ. 1, παρ. 1εδ. α' και στ'
	παρ. 2	Άρθρο 28	παρ. 1, 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 5
	παρ. 5		παρ. 4
	παρ. 6	Άρθρο 28α	παρ. 1 εδ. α' και β' παρ. 4, παρ. 6 εδ. α'
	παρ. 7	-	
	παρ. 8	-	
Άρθρο 125		Άρθρο 28 Άρθρο 28α	παρ. 6 παρ. 7

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
Άρθρο 126		Άρθρο 28 Άρθρο 28α	παρ. 7 παρ.8
Άρθρο 127		-	
Άρθρο 128	παρ. 1	Άρθρο 28α	παρ. 1 εδ. γ'
	παρ. 2		παρ. 1 εδ. δ', ε'
	παρ. 3		παρ. 2 εδ. α' και γ'
	παρ. 4		παρ. 3 εδ. γ'-τελευταίο
	παρ. 5		παρ. 3 εδ. α'-γ'
	παρ. 6		παρ. 2 εδ. β'
Άρθρο 129		-	
Άρθρο 130	παρ. 1	Άρθρο 29	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 6
Άρθρο 131		-	
Άρθρο 132	παρ. 1	Άρθρο 31	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
Άρθρο 133		-	
Άρθρο 134	παρ. 1	Άρθρο 32	παρ. 1
	παρ. 2	Άρθρο 7β	παρ. 12 εδ. β'-δ'
	παρ. 3	-	
Άρθρο 135		-	
Άρθρο 136		Άρθρο 32	παρ. 3
Άρθρο 137	παρ. 1	Άρθρο 35α	παρ. 1

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 5
	παρ. 6		-
	παρ. 7		παρ. 6
	παρ. 8		παρ. 7
	παρ. 9		παρ. 8
	παρ. 10		παρ. 9
	παρ. 11		παρ. 10
	παρ. 12		παρ. 11
Άρθρο 138	παρ. 1	Άρθρο 35β	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		-
	παρ. 6		παρ. 5
	παρ. 7		
	παρ. 8		παρ. 6
Άρθρο 139	παρ. 1	Άρθρο 35γ	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
Άρθρο 140			-
Άρθρο 141	παρ. 1	Άρθρο 39	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 3		παρ. 2α
	παρ. 4		παρ. 2β
	παρ. 5		παρ. 3
	παρ. 6		παρ. 4
	παρ. 7		παρ. 5
	παρ. 8		παρ. 6
	παρ. 9		παρ. 7
	παρ. 10	-	
	παρ. 11	-	
	παρ. 12		παρ. 8
	παρ. 13		παρ. 9
Άρθρο 142	παρ. 1	Άρθρο 40	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 5
	παρ. 5		παρ. 4
Άρθρο 143	παρ. 1	Άρθρο 40α	παρ. 1 εδ. α'
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 1 εδ. β' και γ'
	παρ. 4		παρ. 3
	παρ. 5		παρ. 4
Άρθρο 144		-	
Άρθρο 145		-	
Άρθρο 146	παρ. 1	Άρθρο 41	παρ. 1,2

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 2		παρ. 3
	παρ. 3	Άρθρο 42	
Άρθρο 147	παρ. 1	Άρθρο 42α	παρ. 5
	παρ. 2		παρ. 5 τελευταίο εδάφιο
	παρ. 3	-	
	παρ. 4	Άρθρο 109	
Άρθρο 148		Άρθρο 49	παρ. 5 εδ. α'
Άρθρο 149	παρ. 1	Άρθρο 43β	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3	Άρθρο 109	παρ. 1
	παρ. 4		παρ. 2
	παρ. 5	Άρθρο 131	παρ. 1
	παρ. 6		παρ. 2
	παρ. 7		παρ. 3
	παρ. 8	Άρθρο 135	παρ. 1
	παρ. 9		παρ. 2
Άρθρο 150	παρ. 1	Άρθρο 43α	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 5
	παρ. 6	-	
Άρθρο 151	παρ. 1	Άρθρο 43α	παρ. 6
	παρ. 2		παρ. 7
	παρ. 3		παρ. 8

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 4		παρ. 9
Άρθρο 152	παρ. 1	Άρθρο 43ββ	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5	-	
Άρθρο 153	παρ. 1	Άρθρο 107α	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5	-	
Άρθρο 154	παρ. 1	Άρθρο 107α	παρ. 5
	παρ. 2		παρ. 6
	παρ. 3		παρ. 7
	παρ. 4		παρ. 8
Άρθρο 155	παρ. 1	Άρθρο 144	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 5
	παρ. 6		παρ. 6
	παρ. 7		παρ. 7
	παρ. 8		παρ. 8
	παρ. 9		παρ. 9
Άρθρο 156	παρ. 1	Άρθρο 145	παρ. 1

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 5
Άρθρο 157		Άρθρο 146	
Άρθρο 158		Άρθρο 44	
Άρθρο 159	παρ. 1	Άρθρο 44α	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
Άρθρο 160		Άρθρο 45	
Άρθρο 161		Άρθρο 3ΑΝ 148/1967	
Άρθρο 162	παρ. 1	Άρθρο 46	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3	-	
Άρθρο 163		Άρθρο 46α	
Άρθρο 164	παρ. 1	Άρθρο 47α	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3	-	
Άρθρο 165	παρ. 1	Άρθρο 48	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ.3
	παρ. 4		παρ.4
Άρθρο 166	παρ. 1	Άρθρο 48α	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 5
	παρ. 6		παρ. 6
	παρ. 7		παρ. 7
	παρ. 8		παρ. 8
	παρ. 9		παρ. 9
Άρθρο 167	παρ. 1	Άρθρο 47α	παρ. 3 εδ. α'
	παρ. 2		παρ. 3 εδ. β' και γ'
	παρ. 3	Άρθρο 49	παρ. 7 τελευταίο εδάφιο
	παρ. 4		παρ. 7 εδ. α'
	παρ. 5		παρ. 7 εδ. β' και γ'
	παρ. 6		-
	παρ. 7		-
Άρθρο 168	παρ. 1	Άρθρο 49	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 3
	παρ. 3		παρ. 4 εδ. α' και β'
	παρ. 4		παρ. 4 εδ. γ'-τελευταίο
	παρ. 5		παρ. 4α
	παρ. 6		παρ. 4β
	παρ. 7		παρ. 5
	παρ. 8		παρ. 5
Άρθρο 169	παρ. 1	Άρθρο 49	παρ. 6 εδ. α'-ε'
	παρ. 2		παρ. 6 εδ. ε'-τελευταίο
Άρθρο 170		-	
Άρθρο 171	παρ. 1, 2	Άρθρο 47α	παρ. 4

N 4548/2018		ΚΝ 2190/1920	
παρ. 3		παρ. 5	
παρ. 4		παρ. 6	
παρ. 5		-	
Άρθρο 172		Άρθρο 7α	παρ. 2
Άρθρο 173		Άρθρο 7α	παρ. 3
Άρθρο 174		Άρθρο 50, Άρθρο 50α, Άρθρο 7α	παρ. 4-5
Άρθρο 175		Άρθρο 50β	
Άρθρο 176-181		Άρθρα 54-63δ	
Άρθρο 182		-	
Άρθρο 183		-	
Άρθρο 184		-	
Άρθρο 185		-	
Άρθρο 186		-	
Άρθρο 187		-	
Άρθρο 188		-	
Άρθρο 189		-	

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΚΝ 2190/1920 ΚΑΙ Ν. 4548/2018

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
Άρθρο 1	παρ.1	Άρθρο 1	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 2α		παρ. 3
	παρ. 2β στ. α		στ. α
	παρ. 2β στ. β		στ. β
	παρ. 2β στ. γ		στ. γ
	παρ. 3	Άρθρο 4	παρ. 1
Άρθρο 2	παρ. 1	Άρθρο 5	παρ. 1
	παρ. 1α		παρ. 2
	παρ. 2		παρ. 3
	παρ. 3	Άρθρο 10	παρ. 2
Άρθρο 3	παρ. 1	Άρθρο 38	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 8
	παρ. 6		παρ. 9
	παρ. 7 εδ. α' και β'	Άρθρο 43	παρ. 1
	παρ. 7 εδ. γ'		παρ. 2
	παρ. 8		παρ. 3
	παρ. 9		παρ. 5
Άρθρο 3α	παρ. 1	Άρθρο 71	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
	παρ. 3 εδ, α'		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
Άρθρο 3β		Άρθρο 72	
Άρθρο 4	παρ. 1	Άρθρο 4	παρ. 2
	παρ. 1	Άρθρο 9	παρ. 1
	παρ. 2, 2α		παρ. 2
	παρ. 2, 2α, 2β	Άρθρο 4	παρ. 3
	παρ. 2β	Άρθρο 9	παρ. 4
	παρ. 3	Άρθρο 29	παρ. 3
	παρ. 4	Άρθρο 30	παρ. 1
	παρ. 4 τελευταίο εδάφιο		παρ. 4
	παρ. 4α	Άρθρο 31	παρ. 2
	παρ. 5	Άρθρο 29	παρ. 5
	παρ. 5 τελευταίο εδάφιο		παρ. 6
Άρθρο 4α	παρ. 1	Άρθρο 11	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 2α		παρ. 3
	παρ. 3		παρ. 4
	παρ. 4		παρ. 5
	παρ. 5		παρ. 6
	παρ. 6		παρ. 7
Άρθρο 5	παρ. 1,2,4,5	Άρθρο 6	παρ. 1
	παρ. 3, 6		παρ. 2
Άρθρο 6		Άρθρο 7	παρ. 1

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
Άρθρο 7α	παρ. 1	Άρθρο 12	παρ. 1
	παρ. 2	Άρθρο 172	
	παρ. 3	Άρθρο 173	
	παρ. 4-5	Άρθρο 174	
Άρθρο 7β	παρ. 1	Άρθρο 13	παρ. 1
	παρ. 12 εδ. β'-δ'	Άρθρο 134	παρ. 2
	παρ. 14	Άρθρο 13	παρ. 2
Άρθρο 7γ	παρ. 1	Άρθρο 14	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
Άρθρο 7δ		Άρθρο 10	παρ. 1
Άρθρο 7ε		Άρθρο 84	
Άρθρο 8	παρ. 1	Άρθρο 16	παρ. 2
	παρ. 2	Άρθρο 15	παρ. 2
	παρ. 5	Άρθρο 16	παρ. 1
	παρ. 5	Άρθρο 17	παρ. 2
	παρ. 6	Άρθρο 29	παρ. 2
Άρθρο 8α		Άρθρο 16	παρ. 3
Άρθρο 8β	παρ. 1	Άρθρο 40	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
Άρθρο 8β: Ζητήματα μεταβίβασης (γενικά)	παρ. 5-7	Άρθρο 41	
	παρ. 5-7	Άρθρο 42	
Άρθρο 9	παρ. 1	Άρθρο 17	παρ. 3
	παρ. 1		παρ. 4

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
	παρ. 2 υποπαρ. 2		παρ. 5
	παρ. 2 υποπαρ. 3		παρ. 6
	παρ. 6		παρ. 8
Άρθρο 9α	παρ. 1	Άρθρο 18	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 5
Άρθρο 10	παρ. 1	Άρθρο 19	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 4		παρ. 3
	παρ. 5		παρ. 4
Άρθρο 11		Άρθρο 20	παρ. 1
	παρ. 1, 2,4		παρ. 6
	παρ. 2 τελ. εδάφιο		παρ. 5
	παρ. 3		παρ. 2
	παρ. 5 υποπαρ. 2		παρ. 9
	παρ. 6		παρ. 3
Άρθρο 11α	παρ. 1	Άρθρο 1	παρ. 1
	παρ. 1	Άρθρο 34	
Άρθρο 12	παρ. 1	Άρθρο 21	παρ. 1
	παρ. 1 τελ. εδάφιο		παρ. 2
	παρ. 2 στ. α-δ		παρ. 3
	παρ. 2 στ. ε		παρ. 5

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
	παρ. 2 στ. στ		παρ. 7
Άρθρο 12α		Άρθρο 55	
Άρθρο 13	παρ. 1	Άρθρο 24	παρ. 1
	παρ. 10	Άρθρο 27	παρ. 1
	παρ. 10 τελευταίο εδάφιο		παρ. 2
	παρ. 11		παρ. 3
	παρ. 12	Άρθρο 25	παρ. 3
	παρ. 12 τελευταίο εδάφιο		παρ. 4
	παρ. 13 εδ. α', β'	Άρθρο 113	παρ. 1
	παρ. 13 εδ. γ', δ', ε', στ'		παρ. 2
	παρ. 13 εδ. ζ'- τελευταίο		παρ. 3
	παρ. 14		παρ. 4
	παρ. 2	Άρθρο 24	παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4 στ. β (αντίθετη πρόβλεψη)		παρ. 4
	παρ. 4 στ. γ		παρ. 5
	παρ. 5	Άρθρο 25	παρ. 1
	παρ. 6		παρ. 2
	παρ. 7	Άρθρο 26	παρ. 1
	παρ. 8		παρ. 2
	παρ. 8 προτελευταίο εδάφιο		παρ. 4
	παρ. 8 προτελευταίο εδάφιο		παρ. 3
	παρ. 9		παρ. 5

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
Άρθρο 13α	παρ. 1	Άρθρο 28	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
Άρθρο 14	παρ. 1	Άρθρο 35	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ.3
Άρθρο 15	παρ. 1	Άρθρο 75	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5	Άρθρο 76	
Άρθρο 15α	παρ. 1 εδ. α' και γ'	Άρθρο 32	παρ. 1
	παρ. 1 εδ. β'		παρ. 2
	παρ. 2		παρ. 1
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 5
	παρ. 5 τελευταίο εδάφιο		παρ. 6
Άρθρο 15β	παρ. 1	Άρθρο 48	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
Άρθρο 16	παρ. 1	Άρθρο 49	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 5

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
	παρ. 6		παρ. 6
	παρ. 7		παρ. 7
	παρ. 8	Άρθρο 50	παρ. 1
	παρ. 9		παρ. 2
Άρθρο 16α	παρ. 1	Άρθρο 51	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
Άρθρο 17	παρ. 1	Άρθρο 52	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 2α		παρ. 3
	παρ. 3		παρ. 4
	παρ. 4		παρ. 5
Άρθρο 17β	παρ. 1	Άρθρο 39	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
Άρθρο 18	παρ. 1	Άρθρο 77	παρ. 1
	παρ. 2 εδ. α', β'		παρ. 3
	παρ. 2 εδ. γ', δ'		παρ. 4
	παρ. 3 εδ. α'	Άρθρο 79	παρ. 1
	παρ. 3 εδ. β', γ'		παρ. 2
	παρ. 4		παρ. 3
	παρ. 5		παρ. 4
	παρ. 6	Άρθρο 80	παρ. 1

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
	παρ. 6 τελευταίο εδάφιο		παρ. 2
	παρ. 7	Άρθρο 81	παρ. 1
	παρ. 7	Άρθρο 82	παρ. 1
Άρθρο 19	παρ. 8		παρ. 2
	παρ. 9		παρ. 3
	παρ. 1	Άρθρο 85	παρ. 1
	παρ. 2	Άρθρο 77	παρ. 2
Άρθρο 20	παρ. 1	Άρθρο 91	παρ. 1
	παρ. 1	Άρθρο 90	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 3α		παρ. 4
	παρ. 4	Άρθρο 91	παρ. 2
	παρ. 5		παρ. 3
	παρ. 5α		παρ. 4
	παρ. 6	Άρθρο 93	παρ. 1
	παρ. 7		παρ. 3
	παρ. 8		παρ. 2
Άρθρο 21	παρ. 1	Άρθρο 92	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5	Άρθρο 94	παρ. 1
Άρθρο 22	παρ. 1 εδ. α'	Άρθρο 86	παρ. 1

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
	παρ. 1 εδ. β', γ'		παρ. 2
	παρ. 2		παρ. 3
	παρ. 3 εδ. α', γ'	Άρθρο 87	παρ. 1
	παρ. 3 εδ. δ'		παρ. 2
	παρ. 3 εδ. ε', στ'		παρ. 3
Άρθρο 22α	παρ. 1	Άρθρο 102	παρ. 1
	παρ. 1α	Άρθρο 96	παρ. 2
	παρ. 2 εδ. α', β'	Άρθρο 102	παρ. 2
	παρ. 2 εδ. γ'		παρ. 4
	παρ. 3α	Άρθρο 97	παρ. 1 στ. α'
	παρ. 3β		παρ. 1 στ. β'
	παρ. 3γ		παρ. 3
	παρ. 4	Άρθρο 102	παρ. 7
	παρ. 5		παρ. 6
	παρ. 6		παρ. 5
Άρθρο 22β	παρ. 1, 2	Άρθρο 104	
	παρ. 3	Άρθρο 105	
	παρ. 3 τελευταίο εδάφιο		παρ. 3
Άρθρο 23	παρ. 1	Άρθρο 98	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
Άρθρο 23α	παρ. 1 στοιχείο β' και παρ. 3,4	Άρθρο 100	
	παρ. 1, 2	Άρθρο 99	παρ. 1

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
	παρ. 2 εδ. β'		παρ. 3 στ. α'
	παρ. 2 εδ. γ' στοιχείο α'		παρ. 2 στ. α'
	παρ. 2 εδ. γ' στοιχείο β'		παρ. 5
	παρ. 5 εδ. α',β'		παρ. 2 στ β'
	παρ. 5 εδ. γ'		παρ. 2 στ γ'
	παρ. 5 τελευταίο εδάφιο		παρ. 3 στ ε'
	παρ. 5 τελευταίο εδάφιο		παρ. 3 στ στ'
Άρθρο 24	παρ. 1	Άρθρο 109	παρ. 2
	παρ. 2 εδ. α'		παρ. 1
	παρ. 2 εδ. β'		παρ. 5
	παρ. 3		παρ. 3
Άρθρο 25	παρ. 1 εδ. α'	Άρθρο 119	παρ. 1
	τελευταίο εδάφιο	Άρθρο 120	παρ. 2
	Εδ. α'-γ'		παρ. 1
Άρθρο 26	παρ. 1 εδ. β' έως τελευταίο	Άρθρο 122	παρ. 2
	παρ.2 εδ. α'	Άρθρο 121	παρ. 3
	παρ. 2β		παρ. 4
	παρ. 2γ και άρθρο 27 παρ. 3 στ. α'	Άρθρο 122	παρ. 3
	παρ. 3	Άρθρο 121	παρ. 5
	παρ.1 εδ. α'	Άρθρο 122	παρ. 1
Άρθρο 27	παρ. 1	Άρθρο 123	παρ. 1
	παρ. 3		παρ. 3

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
	παρ. 3		παρ. 4
	παρ. 3 τελευταίο εδάφιο		παρ. 5
Άρθρο 28	παρ. 1	Άρθρο 124	παρ. 1
	παρ. 1,2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 5
	παρ. 5		παρ. 4
	παρ. 6	Άρθρο 125	
	παρ. 7	Άρθρο 126	
Άρθρο 28α	παρ. 1 εδ. α' και στ'	Άρθρο 124	παρ. 1
	παρ. 1 εδ. α' και β' παρ. 4, παρ. 6 εδ.α'		παρ. 6
	παρ. 1 εδ. γ'	Άρθρο 128	παρ. 1
	παρ. 1 εδ. δ', ε'		παρ. 2
	παρ. 2 εδ. α' και γ'		παρ. 3
	παρ. 2 εδ. β'		παρ. 6
	παρ. 3 εδ. α'-γ'		παρ. 5
	παρ. 3 εδ. γ' - τελευταίο		παρ. 4
	παρ. 7	Άρθρο 125	
	παρ. 8	Άρθρο 126	
Άρθρο 29	παρ. 1	Άρθρο 130	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 6		παρ. 5

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
Άρθρο 30	παρ. 1	Άρθρο 36	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
Άρθρο 30α		Άρθρο 54	
Άρθρο 31	παρ. 1	Άρθρο 132	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
Άρθρο 32		Άρθρο 134	παρ. 1
	παρ. 1	Άρθρο 136	
Άρθρο 33	παρ. 1 στ. β'	Άρθρο 116	
Άρθρο 34	παρ. 2	Άρθρο 117	παρ. 1
	παρ. 2 στ. γ'	Άρθρο 78	παρ. 1
		Άρθρο 117	παρ. 2
	παρ. 1	Άρθρο 78	παρ. 2
Άρθρο 35	παρ. 2	Άρθρο 108	
Άρθρο 35α	παρ. 3	Άρθρο 137	παρ. 1
	παρ. 4		παρ. 2
	παρ. 5		παρ. 3
	παρ. 6		παρ. 4
	παρ. 7		παρ. 5
	παρ. 8		παρ. 7
	παρ. 9		παρ. 8
	παρ. 10		παρ. 9
	παρ. 11		παρ. 10
	παρ.1		παρ. 11

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
	παρ. 2		παρ. 12
Άρθρο 35β	παρ. 3	Άρθρο 138	παρ. 1
	παρ. 4		παρ. 2
	παρ. 5		παρ. 3
	παρ. 6		παρ. 4
	παρ. 1		παρ. 6
	παρ. 2		παρ. 8
Άρθρο 35γ	παρ. 1	Άρθρο 139	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
Άρθρο 39	παρ.2α	Άρθρο 141	παρ. 1
	παρ.2β		παρ. 2
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 5
	παρ. 6		παρ. 6
	παρ. 7		παρ. 7
	παρ. 8		παρ. 8
	παρ. 9		παρ. 9
	παρ. 1		παρ. 12
	παρ. 2		παρ. 13
Άρθρο 40	παρ. 3	Άρθρο 142	παρ. 1
	παρ. 4		παρ. 2
	παρ. 5		παρ. 3
	παρ. 1 εδ. α΄		παρ. 5

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
	παρ. 1 εδ. β' και γ'		παρ. 4
Άρθρο 40α	παρ. 2	Άρθρο 143	παρ. 1
	παρ. 3		παρ. 3
	παρ. 4		παρ. 2
	παρ. 1,2		παρ. 4
	παρ. 3		παρ. 5
Άρθρο 41		Άρθρο 146	παρ. 1
	παρ. 5		παρ. 2
Άρθρο 42	παρ. 5 τελευταίο εδάφιο		παρ. 3
Άρθρο 42α	παρ. 1	Άρθρο 147	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
Άρθρο 43α	παρ. 3	Άρθρο 150	παρ. 1
	παρ. 4		παρ. 2
	παρ. 5		παρ. 3
	παρ. 6		παρ. 4
	παρ. 7		παρ. 5
	παρ. 8	Άρθρο 151	παρ. 1
	παρ. 9		παρ. 2
	παρ. 1		παρ. 3
	παρ. 2		παρ. 4
Άρθρο 43β	παρ. 1	Άρθρο 149	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
Άρθρο 43ββ	παρ. 3	Άρθρο 152	παρ. 1
	παρ. 4		παρ. 2
			παρ. 3

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
	παρ. 1		παρ. 4
Άρθρο 44	παρ. 2	Άρθρο 158	
Άρθρο 44α	παρ. 2 εδ. β'	Άρθρο 159	παρ. 1
	παρ. 3	Άρθρο 159	παρ. 2
		Άρθρο 160	παρ. 3
	παρ. 1	Άρθρο 159	παρ. 3
Άρθρο 45	παρ. 2	Άρθρο 160	
Άρθρο 46		Άρθρο 162	παρ. 1
			παρ. 2
Άρθρο 46α	παρ. 1	Άρθρο 163	
Άρθρο 47	παρ. 2	Άρθρο 119	παρ. 4
Άρθρο 47α	παρ. 3 εδ. α'	Άρθρο 164	παρ. 1
	παρ. 3 εδ. β' και γ'		παρ. 2
	παρ. 4	Άρθρο 167	παρ. 1
	παρ. 5		παρ. 2
	παρ. 6	Άρθρο 171	παρ. 1,2
	παρ. 1		παρ. 3
	παρ. 2		παρ. 4
Άρθρο 48	παρ. 3	Άρθρο 165	παρ. 1
	παρ. 4		παρ. 2
	παρ. 1		παρ. 3
	παρ. 2		παρ. 4
Άρθρο 48α	παρ. 3	Άρθρο 166	παρ. 1
	παρ. 4		παρ. 2
	παρ. 5		παρ. 3

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
	παρ. 6		παρ. 4
	παρ. 7		παρ. 5
	παρ. 8		παρ. 6
	παρ. 9		παρ. 7
	παρ. 1		παρ. 8
	παρ. 3		παρ. 9
Άρθρο 49	παρ. 4 εδ. α' και β'	Άρθρο 168	παρ. 1
	παρ. 4 εδ. γ' και τελευταίο		παρ. 2
	παρ. 4α		παρ. 3
	παρ. 4β		παρ. 4
	παρ. 5		παρ. 5
	παρ. 5		παρ. 6
	παρ. 5 εδ. α'		παρ. 7
	παρ. 6 εδ. α' -ε'		παρ. 8
	παρ. 6 εδ. ε' - τελευταίο	Άρθρο 148	
	παρ. 7 εδ. α'	Άρθρο 169	παρ. 1
	παρ. 7 εδ. β' και γ'		παρ. 2
	παρ. 7 τελευταίο εδάφιο	Άρθρο 167	παρ. 4
	παρ. 1		παρ. 6
	παρ. 2		παρ. 3
Άρθρο 49α	παρ. 3	Άρθρο 45	παρ. 1
	παρ. 4		παρ. 2
	παρ. 5		παρ. 3
	παρ. 6		παρ. 4

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
	παρ. 7		παρ. 5
	παρ. 1		παρ. 6
	παρ. 2		παρ. 7
Άρθρο 49β	παρ. 1	Άρθρο 46	παρ. 1
	παρ. 2		παρ. 2
Άρθρο 49γ	παρ. 3	Άρθρο 47	παρ. 1
	παρ. 4		παρ. 2
	παρ. 5		παρ. 3
	παρ. 6		παρ. 4
	παρ. 7		παρ. 5
			παρ. 6
			παρ. 7
Άρθρο 50		Άρθρο 174	
Άρθρο 50α			
Άρθρο 50β	παρ. 1	Άρθρο 175	
Άρθρο 54-63δ	παρ. 2	Άρθρο 176-181	
Άρθρο 107α	παρ. 3	Άρθρο 153	παρ. 1
	παρ. 4		παρ. 2
	παρ. 5		παρ. 3
	παρ. 6		παρ. 4
	παρ. 7	Άρθρο 154	παρ. 1
	παρ. 8		παρ. 2
	παρ. 1		παρ. 3
	παρ. 2		παρ. 4

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
Άρθρο 109		Άρθρο 149	παρ. 3
	παρ.1		παρ. 4
	παρ. 2	Άρθρο 147	παρ. 4
Άρθρο 131	παρ. 3	Άρθρο 149	παρ. 5
	παρ. 1		παρ. 6
	παρ. 2		παρ. 7
Άρθρο 135	παρ. 1		παρ. 8
	παρ. 2		παρ. 9
Άρθρο 144	παρ. 3	Άρθρο 155	παρ. 1
	παρ. 4		παρ. 2
	παρ. 5		παρ. 3
	παρ. 6		παρ. 4
	παρ. 7		παρ. 5
	παρ. 8		παρ. 6
	παρ. 9		παρ. 7
	παρ. 1		παρ. 8
	παρ. 2		παρ. 9
Άρθρο 145	παρ. 3	Άρθρο 156	παρ. 1
	παρ. 4		παρ. 2
	παρ. 5		παρ. 3
			παρ. 4
			παρ. 5
Άρθρο 146		Άρθρο 157	
Ν3156/2003 Άρθρο 1	παρ. 1	Άρθρο 59- ΟΜΟΛΟΓΙΕΣ	

ΚΝ 2190/1920		Ν4548/2018	
	παρ. 2	Άρθρο 60	
Ν3156/2003: Άρθρο 2	παρ. 3	Άρθρο 61	παρ. 1
			παρ. 2
	παρ. 1-3		παρ. 3
Ν3156/2003: Άρθρο 3	παρ. 4-8	Άρθρο 63	
Ν3156/2003: Άρθρο 4	παρ. 9,10,16	Άρθρο 64	
	παρ. 11-15	Άρθρο 65	
		Άρθρο 66	
		Άρθρο 67	
Ν3156/2003: Άρθρο 5		Άρθρο 68	
Ν3156/2003 Άρθρο 6 εδ. α'		Άρθρο 69	
Ν3156/2003 Άρθρο 7		Άρθρο 70	
Ν3156/2003 Άρθρο 12		Άρθρο 73	
ΠΔ 30/1998		Άρθρο 114	
ΑΝ 148/1967 Άρθρο 3		Άρθρο 161	

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

(Σημειώνεται ότι περιλαμβάνονται έργα μόνο γενικής αναφοράς. Περισσότερες παραπομπές επί μέρους θεμάτων υπάρχουν στους οικείους τόπους ως υποσημειώσεις)

1. Ευάγγελος Περάκης, Το Νέο Δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρίας, (Ο νέος Ν 4548/2018 με εισαγωγικές παρατηρήσεις), Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 6^η έκδοση, 2019
2. Γεώργιος Σωτηρόπουλος, Δίκαιο Ανώνυμης Εταιρίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο του Ν. 4548/2018), Άρθρα 1-85, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019-2020
3. Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικόλογων, Οι αναμορφώσεις του Εταιρικού Δικαίου 2018-2019 (28^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου), Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019
4. Δρυλλεράκης Ι.Κ. (επιμ.), Ο νέος κώδικας ΑΕ, 2019
5. Καραχάλιου Ιωάννα, Η δικαιοδοσία και αρμοδιότητα των Δικαστηρίων σχετικά με τις αγωγές και αιτήσεις σύμφωνα με το νέο δίκαιο των ΑΕ (Ν. 4548/2018), ΝοΒ 2019, 275
6. Κατσά Θεοδώρου, Μηχανισμοί διαχείρισης της συγκρούσεως συμφερόντων στο δίκαιο της ΑΕ, ΔΕΕ 2019
7. Κοτσίρη Λ./Κοτσίρη Ε., On partnerships and corporations, 2018
8. Μάρκου Ι., Η νέα αναμόρφωση του νόμου περί ΑΕ-μια πρώτη αποτίμηση των βασικών θέσεων του Ν. 4548/2018, ΧρΙΔ 2019, 14 επ.
9. Ρόκας Ι, Εταιρίες, 2019
10. Τριανταφυλλάκης Γ. (επιμ.) Υποδείγματα εμπορικού δικαίου, 2019
11. Τριανταφυλλάκης Γ. Εισηγήσεις εμπορικού δικαίου, 2018
12. Ψυχομάνης Σπύρος, Δίκαιο εμπορικών εταιρειών, Γ' έκδοση, 2018 (παραπομπή, Ψυχομάνης, 2018)
13. Εισηγήσεις σε Επιστημονική Εκδήλωση του ΔΣΑ της 13.12.2018, εις ΝοΒ 2019, 656 επ. (Δ. Βερβεσός, Γ.Δ. Καλλιμόπουλος, Ν. Βερβεσός, Θ. Κατσάς, Ι.Λιναρίτης, Β. Τουντόπουλος)
14. Ιωάννης Μάρκου, Βασικές Αρχές & Γενικές Διατάξεις της ΑΕ (Σύγχρονη θεώρηση και ερμηνεία των άρθρων 1-17β ΚΝ 2190/1920, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017
15. Παναγιώτης Κ. Παναγιώτου, Εμπορικό Δίκαιο, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

16. Ευάγγελος Περάκης, Το Νέο Δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρίας, (Κατ' άρθρο ερμηνεία του ΚΝ 2190/1920), Άρθρα 1-35' και Άρθρα 36-146, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, Γ' έκδοση, 2010
17. Αντωνόπουλος Βασίλης , Δίκαιο Α.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε. , Δ έκδοση , Αθήνα - Θεσσαλονίκη , 2012
18. Περάκης Ευάγγελος , Το νέο δίκαιο της ανώνυμης εταιρείας , Δ' έκδοση , Αθήνα , 2015
19. Ρόκας Νικόλαος , Εμπορικές Εταιρίες , 7η έκδοση , Αθήνα- Κομοτηνή , 2012, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα
20. Σινανιώτη - Μαρούδη Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο - Εταιρίες , Αθήνα , 2012
21. Ν. Ρόκας, Εμπορικές εταιρίες, Αθήνα, Εκδόσεις Σάκκουλα, 9η έκδοση, 2019

ΑΡΘΡΑ

1. Κωνσταντίνος Ιωαν. Νιφορόπουλος, Η νέα νομοθεσία (ν. 4548/2018) για τις Ανώνυμες Εταιρείες - 37 θέματα που πρέπει να γνωρίζουμε. [Επικαιροποίηση και εμπλουτισμένο κείμενο με επιπλέον πληροφορίες και «πίνακες»] Πρώτη Δημοσίευση 11-1-2019 - Επικαιροποίηση 9-2-2019, Taxheaven
2. Κωνσταντίνος Ιωαν. Νιφορόπουλος, Η νέα νομοθεσία (ν. 4548/2018) για τις Ανώνυμες Εταιρείες, Pro Seminars-Εκπαιδευτικό Υλικό, Ιανουάριος 2019
3. Βασίλης Δ. Οικονομίδης, Αλλαγές στο νόμο για τις Α.Ε.,10.01.2019, forin.gr, Σταματόπουλος
4. Εμμανουήλ Πετράκης, Η νέα νομοθεσία για τις ανώνυμες εταιρείες ν. 4548/2018, Ενημερωτικό Υλικό, TMS Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών